

การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชน
ในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง

THE DEMOCRATIC GOVERNMENT AS PERCEIVED BY THE PEOPLE IN
NIKHOM PHATTHANA DISTRICT OF RAYONG PROVINCE

ปุน วิเศษศรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๒

การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชน
ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

ปุน วิเศษศรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๒

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

The Democratic Government as Perceived by the People in
Nikhom Phatthana District of Rayong Province

Poon Visetsri

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of
the Requirements for the Degree of Master
of Political Science

Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

C.E. 2019

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

ชื่อวิทยานิพนธ์ : การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชน
ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

ผู้วิจัย : ปูน วิเศษศรี

ปริญญา : รัฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์:

: รศ.ประณต นันทิยะกุล ร.บ.(รัฐศาสตร์), ร.ม.(รัฐศาสตร์),

: รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม พธ.บ.(สังคมวิทยา), M.A.(Politics),

Ph.D.(Political Science), พร.ด.(สื่อสารการเมือง).

วันสำเร็จการศึกษา : มีนาคม ๒๕๖๓

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ ๑. เพื่อศึกษาการรับรู้ของประชาชนที่มีต่อสภาพการปกครองระบอบประชาธิปไตยในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ๒. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้ของประชาชนที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ ๓. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจระบอบการปกครองระบอบประชาธิปไตยในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

การวิจัยเป็นแบบผสมวิธี ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๘๓๒ กลุ่มตัวอย่างคือประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง จำนวน ๓๘๗ คน โดยสุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมด ๑๒,๒๓๖ คน จากสูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ซึ่งใช้ระดับความคลาดเคลื่อน ๐.๐๕ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยการพรรณนาแจกแจงความถี่ประกอบตาราง และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๘ รูปหรือคน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิควิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

๑. การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงที่สุดไปต่ำสุดพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) รองลงมาคือ ด้านหลักเสรีภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านหลักความเสมอภาคอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$) ตามลำดับ

๒. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตย ไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

๓. ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ประชาชนส่วนใหญ่ ไม่ไปใช้สิทธิ ใช้เสียง อย่างเต็มประสิทธิภาพ โดยทั่วถึงและทุกฝ่าย ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ทราบถึงอำนาจอธิปไตยของตนเองและไม่เข้าใจว่าเป็นอย่างไร คือ การรับข้อมูลข่าวสารเรื่องการเมืองโดยผู้เฒ่าบอกมาและแสดงออกมาโดยไม่กรองข้อมูลนั้น โดยเฉพาะรายละเอียด ของข่าวสาร ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจถึงเสรีภาพของอำนาจอธิปไตยของตนเองที่พึงมีในเรื่องต่างๆ โดยข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ด้วยการประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้กับประชาชนทุกกลุ่มเพื่อใช้มีความเข้าใจที่เป็นมาตรฐานเดียวกันเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย ปลูกฝังคุณธรรม ศีลธรรม และการใช้อำนาจอย่างเป็นธรรมแก่ผู้บังคับใช้กฎหมายเพื่อความเท่าเทียมกัน ผู้นำชุมชนหรือหมู่บ้าน ควรมีการประชุมให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างใกล้ชิดเพื่อให้ทราบถึงเสรีภาพของตนเองที่พึงมี ผู้นำชุมชนสื่อสารให้กับประชาชนได้เข้าใจในเรื่องของกิจกรรมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อเป็นการเพิ่มประสบการณ์ หรือทักษะความรู้ทางด้านการเมืองให้กับประชาชน และ สื่อต่างๆควรให้ข่าวอย่างสร้างสรรค์ได้รับรู้หลักของประชาธิปไตยอย่างถูกต้อง ในเรื่องของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย สื่อหรือแหล่งข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่เสนอข่าวเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยควรให้ข่าวตามข้อเท็จจริงให้มากขึ้น

Thesis Title: : The Democratic Government as Perceived by the people
: in Nikhom Phatthana District of Rayong Province.

Researcher : Poon Visetsri

Degree: : Master of Political Science

Thesis Supervisory Committee:
: Assoc. Prof. Panote Nantiyakoon, B.A. (Public Science), M.A.
(Political Science)
: Assoc. Prof. Dr. Surapon Suyaprom, B.A.(Sociology),
: M.A.(Politics), Ph.D.(Political Science), Ph.D.(Political
Communication)

Date of Graduation : March, 2020

Abstract

Objectives of this research were: 1. To study the democratic governing system comprehension of people at Nikompattana District, Rayong Province, 2. To compare people's comprehension of democratic governing system at Nokompattana District, Rayong Province, classified by personal factors and 3. To political and 3. To study problems obstacles and recommendations and guideline for democratic governing system comprehension enhancement of people at Nikompattana District, Rayong Province.

Methodology was the mixed methods: The quantitative research collected data with questionnaires that had total reliability value at 0.832 from 387 samples, derived from 12,236 people at Nokom[attana District, Rayong Province, using Taro Yamane's formula; a Province, using Taro Yamane's formula with significant level set to 0.05. Statistics used to analyze data were frequency, percentage, mean, standard deviation, SD, hypothesis tested by t-test, F-test. The open-ended questionnaires were analyzed by table frequency. The qualitative research collected data from 8 key informants by in-depth-interviewing, analyzed data by descriptive interpretation.

Findings of the research were as follows:

1. Democratic governing system according to people's comprehension at Nikompattana District, Rayong Province by overall was at high level ($\bar{X}=3.84$) Each aspect was at levels from highest to lowest were that the aspect that had the highest value was sovereign power belongs to people, was at highest level($\bar{X}=4.55$) Secondly the principle of freedom was at high level($\bar{X}=3.80$) The aspect that had the lowest value was the principle of equality ($\bar{X}=3.54$)

2. Results of people's opinions comparison on people's comprehension of democratic governing system at Nikompattana District, Rayong Province were that people with different gender, age, educational level, occupations and incomes had different opinions on democratic governing system at the statistical significant level at 0.05, accepting the set hypothesis.

3. Problems and obstacles of democratic governing system according to people's comprehension at Nikompattana District, Rayong Province were that majority of people did not go to vote in general election. People did not comprehend their own sovereign power as of what it is, how it works. Political information exposure was through other informers without screening. People did not understand their own right and duty and democratic power of all matters.

Recommendations for democratic governing system according to people's comprehension at Nikompattana District, Rayong Province were that: Public relations should be launched to give knowledge to people of all groups to understand the democratic governing at the same standard. There should be projects to cultivate ethics and morality and power usage fairly to the law enforcers. Community leaders or village headmen should hold regular meeting to inform people about their duties, right, democratic powers and political activities, to create democratic political experiences, skill and experiences for people. Media should report news and information creatively so that people can receive right information about the democratic principle Media should report news and information about democratic government truly.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสำเร็จลงได้ด้วยดี จากความอนุเคราะห์ของคณาจารย์ที่ปรึกษาทุกท่าน อันประกอบด้วย รศ.ดร.ประณต นันทิยะกุล ประธานกรรมการ รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม กรรมการ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ได้เสียสละเวลาช่วยเหลือให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์

กราบขอบพระคุณคณะกรรมการทั้ง ๕ ท่าน อันประกอบด้วย รศ.ดร.เดิมนศักดิ์ ทองอินทร์ ประธานกรรมการ รศ.พิเศษ ว่าที่ พ.ต.ดร.สวัสดิ์ จิรัฏฐิติกาล กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ผศ.ดร.ยุทธนา ปราณีต กรรมการ รศ.ดร.ประณต นันทิยะกุล กรรมการ และ รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม กรรมการและเลขานุการ ในการที่ท่านได้เสียสละเวลาช่วยเหลือให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ให้มีสาระทางวิชาการมากยิ่งขึ้น

กราบขอบพระคุณ ๑) หลวงพ่อเกษมสันต์ อนาลโย เจ้าอาวาสวัดเขาจอมแห ๒) ดร.สมเกียรติ จองจิตมั่น ปลัดเทศบาลตำบลมาบข่าพัฒนา ๓) นายสะสม ศรีโกสโย ผู้บริหารบริษัทเอกชน ๔) นายวรวิทย์ สะโสดา หัวหน้างานพนักงานบริษัท (BSNCR) ๕) นางสาวธัญญานันท์ วิริยะพันธ์ ประชาชนทั่วไป ๖) นางณฐมน อิตติคุณโกมล นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ อบต.มะขามคู่ ๗) นางสาวจิตต์นิกากานต์ กำจรกิจไพศาล ผู้ช่วยทรัพยากรบุคคล ตำบลมะขามคู่ ๘) นายชิตเกียรติ ศรีดอกบัว ข้าราชการครู ที่ให้ความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ ตลอดจนให้ความรู้ทางด้านวิชาการ และประสบการณ์ในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ให้สำเร็จลงไปด้วยดี

กราบขอบพระคุณ ดร.กาญจนา ดำจตุ ที่คอยช่วยเหลือตลอดระยะเวลาที่ทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งคณาจารย์ นักวิชาการทุกท่านที่เป็นเจ้าของหนังสือ ทฤษฎีและงานวิจัยที่มีคุณค่า ซึ่งท่านได้เขียนไว้ให้ได้ศึกษาค้นคว้า เพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการเขียนงานวิจัยในครั้งนี้และเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้การศึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ลงได้ตามวัตถุประสงค์

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ พระอาจารย์ทุกรูป และคณาจารย์คณะสังคมศาสตร์ทุกท่าน ตลอดจนเจ้าหน้าที่ทุกคนที่ได้ให้ความรู้ ประสิทธิ์ประสาทวิทยากร และประสบการณ์รวมถึงให้ความเมตตาเอื้อเฟื้อถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ และเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยมาตลอด คุณความดี การทำประโยชน์ใดๆอันเกิดจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาเป็นกตเวทิตาคุณมารดาบิดาญาติสนิทมิตรสหาย และเพื่อนร่วมชั้นเรียนทั้งบรรพชิต และคฤหัสถ์ ที่เป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนในทุกๆ เรื่องรวมทั้งญาติ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ปุน วิเศษศรี

๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	จ
สารบัญแผนภาพ	ช
สารบัญตาราง	ซ
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ฐ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย	๑
๑.๒ คำถามของการวิจัย	๕
๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๕
๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย	๕
๑.๕ สมมติฐานการวิจัย	๗
๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๗
๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๙
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๐
๒.๑ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย	๑๐
๒.๒ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ข้อมูลและความสนใจทางการเมือง	๒๒
๒.๓ หลักกาลามสูตร	๕๓
๒.๔ ข้อมูลบริบทเรื่องที่วิจัย	๖๑
๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๖๗
๒.๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๘๗
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๘๙
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๘๙
๓.๒ ประชากร กลุ่มตัวอย่างและและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	๘๙
๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๙๒

สารบัญ(ต่อ)

เรื่อง	หน้า
๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๙๕
๓.๕ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๙๖
บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๙๘
๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	๙๙
๔.๒ ผลการวิเคราะห์การรับรู้สภาพการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง	๑๐๒
๔.๓ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลการรับรู้ที่มีต่อการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	๑๐๙
๔.๔ ผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะ	๑๓๐
๔.๕ สรุปผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย ตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง	๑๓๓
๔.๖ องค์ความรู้	๑๕๗
๔.๖.๑ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย	๑๕๗
๔.๖.๒ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการสังเคราะห์	๑๖๒
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๑๖๔
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๑๖๕
๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย	๑๖๙
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๑๗๓
๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	๑๗๓
๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ	๑๗๕
๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	๑๗๖
บรรณานุกรม	๑๗๘
ภาคผนวก	๑๘๘
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	๑๘๙
ภาคผนวก ข ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือการวิจัย	๑๙๕
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out)	๒๐๐

สารบัญ(ต่อ)

เรื่อง	หน้า
ภาคผนวก ค ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ของแบบสอบถาม	๒๐๒
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์อนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย	๒๐๕
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	๒๐๗
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย (สัมภาษณ์)	๒๑๓
ภาคผนวก จ แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย	๒๒๓
ภาคผนวก ฉ ประมวลภาพจากการศึกษาภาคสนาม	๒๒๘
ประวัติผู้วิจัย	๒๓๓

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
แผนภาพที่ ๒.๑ แบบจำลองการสื่อสารของ Lasswell	๓๙
แผนภาพที่ ๒.๒ แสดงลักษณะที่ตั้งของอำเภอนิคมพัฒนา	๖๑
แผนภาพที่ ๒.๓ เจ้าหน้าที่ของรัฐให้คำแนะนำในการเลือกตั้ง	๖๔
แผนภาพที่ ๒.๔ สมาชิกองค์การบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่นจัดกิจกรรมจิตอาสา	๖๕
แผนภาพที่ ๒.๕ บรรยายการเลือกตั้งที่จังหวัดระยองมีประชาชนไปเข้าคูหาเลือกตั้ง	๖๗
แผนภาพที่ ๒.๖ แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย	๘๘
แผนภาพที่ ๔.๑ องค์กรความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๑๔๔
แผนภาพที่ ๔.๒ องค์กรความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๑๔๖
แผนภาพที่ ๔.๓ องค์กรความรู้ของ“POON” โมเดล ที่ได้จากการวิจัย	๑๔๘
แผนภาพที่ ๔.๑ สรุบบทสัมภาษณ์การปกครองระบอบประชาธิปไตย	๑๓๖
แผนภาพที่ ๔.๒ สรุบบทสัมภาษณ์สื่อโทรทัศน์	๑๔๐
แผนภาพที่ ๔.๓ สรุบบทสัมภาษณ์หนังสือพิมพ์	๑๔๓
แผนภาพที่ ๔.๔ สรุบบทสัมภาษณ์หนังสือวิทยุ	๑๔๖
แผนภาพที่ ๔.๕ สรุบบทสัมภาษณ์สื่อวิทยุกระจายเสียงรายสัปดาห์	๑๔๘
แผนภาพที่ ๔.๖ สรุบบทสัมภาษณ์สื่ออินเทอร์เน็ต (Facebook , Line)	๑๕๒
แผนภาพที่ ๔.๗ สรุบบทสัมภาษณ์สื่อหออกระจายข่าว	๑๕๕
แผนภาพที่ ๔.๘ องค์กรความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๑๕๗
แผนภาพที่ ๔.๙ องค์กรความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๑๕๙
แผนภาพที่ ๔.๑๐ องค์กรความรู้ของ“POON” โมเดล ที่ได้จากการวิจัย	๑๖๒

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
๒.๑	สรุปแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย	๒๒
๒.๒	สรุปแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ข้อมูลและความสนใจทางการเมือง	๕๒
๒.๓	สรุปแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้หลักกลามาสูตร	๖๑
๒.๔	แสดงจำนวนประชาชน จำแนกตามตำบล	๖๖
๒.๕	สรุปแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ข้อมูลและความสนใจทางการเมือง	๗๕
๒.๖	สรุปแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๘๑
๓.๑	ตารางแสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๙๑
๔.๑	แสดงจำนวน และร้อยละข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบ สอบถาม จำแนกตามเพศ	๑๐๐
๔.๒	แสดงจำนวน และร้อยละข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบ สอบถาม จำแนกตามอายุ	๑๐๐
๔.๓	แสดงจำนวน และร้อยละข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบ สอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา	๑๐๑
๔.๔	แสดงจำนวน และร้อยละข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบ สอบถาม จำแนกตามอาชีพ	๑๐๑
๔.๕	แสดงจำนวน และร้อยละข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบ สอบถาม จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	๑๐๒
๔.๖	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)และระดับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง	๑๐๓
๔.๗	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)และระดับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน	๑๐๓
๔.๘	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ด้านหลักเสรีภาพ	๑๐๕

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๔.๙ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง ด้านหลักความเสมอภาค	๑๐๖
๔.๑๐ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง ด้านหลักนิติธรรม	๑๐๗
๔.๑๑ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง ด้านหลักเสียงข้างมาก	๑๐๘
๔.๑๒ การเปรียบเทียบการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง โดยรวมทั้ง ๕ ด้าน จำแนกตามเพศ	๑๐๙
๔.๑๓ แสดงการวิเคราะห์แหล่งความแปรปรวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง โดยรวมทั้ง ๕ ด้าน จำแนกตามอายุ	๑๑๐
๔.๑๔ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็น	๑๑๑
๔.๑๕ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนของประชาชน	๑๑๒
๔.๑๖ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน ด้านหลักเสรีภาพ	๑๑๒

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๔.๑๗ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน ด้านหลักความเสมอภาค	๑๑๓
๔.๑๘ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน ด้านหลักนิติธรรม	๑๑๓
๔.๑๙ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน ด้านหลักเสียงข้างมาก	๑๑๔
๔.๒๐ แสดงการวิเคราะห์แหล่งความแปรปรวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยรวมทั้ง ๕ ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา	๑๑๕
๔.๒๑ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน โดยภาพรวม จำแนกตามระดับการศึกษา	๑๑๖
๔.๒๒ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน	๑๑๖
๔.๒๓ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน ด้านหลักเสรีภาพ	๑๑๗

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๔.๒๔ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน ด้านหลักความเสมอภาค	๑๑๗
๔.๒๕ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน ด้านหลักนิติธรรม	๑๑๘
๔.๒๖ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน ด้านหลักเสียงข้างมาก	๑๑๘
๔.๒๗ แสดงการวิเคราะห์แหล่งความแปรปรวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยรวมทั้ง ๕ ด้าน จำแนกตามอาชีพ	๑๑๙
๔.๒๘ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน โดยภาพรวม จำแนกตามอาชีพ	๑๒๐
๔.๒๙ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน ด้านหลักเสรีภาพ	๑๒๑
๔.๓๐ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน ด้านหลักความเสมอภาค	๑๒๑

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๔.๓๑ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน ด้านหลักเสียงข้างมาก	๑๒๒
๔.๓๒ แสดงการวิเคราะห์แหล่งความแปรปรวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยรวมทั้ง ๕ ด้าน จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	๑๒๓
๔.๓๓ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน โดยภาพรวม รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	๑๒๔
๔.๓๔ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน	๑๒๕
๔.๓๕ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน ด้านหลักเสรีภาพ	๑๒๕
๔.๓๖ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชน ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน ด้านหลักความเสมอภาค	๑๒๖
๔.๓๗ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน ด้านหลักนิติธรรม	๑๒๗

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
๔.๓๘	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน ด้านหลักเสียงข้างมาก	๑๒๘
๔.๓๙	การเปรียบเทียบการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ตามสมมติฐานที่ ๑-๕	๑๒๙
๔.๔๐	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ทั้ง ๕ ด้าน	๑๓๐

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

อักษรย่อชื่อคัมภีร์ในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ใช้อ้างอิงจากคัมภีร์พระไตรปิฎกทั้งภาษาบาลีทั้งภาษาไทย ฉบับมหาจุฬา เทปิฎก และฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พุทธศักราช ๒๕๓๙ การอ้างอิงพระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ใช้ระบุชื่อคัมภีร์ และระบุถึง เล่ม / ข้อ / หน้า ตามลำดับเช่น ที.ม. (ไทย) ๑๐ / ๕๐ / ๖๐. หมายถึง การอ้างอิงนั้นระบุถึงคัมภีร์สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค เล่มที่ ๑๐ ข้อที่ ๕๐ หน้า ๖๐

พระสุตตันตปิฎก

เล่ม	คำย่อ	ชื่อคัมภีร์	ภาษา
ม.ม.	(ไทย) =	สุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปัณณาสก์	(ภาษาไทย)
ม.อ.	(ไทย) =	สุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย อุปริปัณณาสก์	(ภาษาไทย)

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่หลายประเทศยอมรับนับถือว่าเป็นการปกครองที่เปิดโอกาสให้นับตั้งแต่ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาสู่ระบอบประชาธิปไตย เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ.๒๔๗๕ แต่ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยของไทยก็ยังไม่ก้าวหน้า ไม่เป็นรากฐานของการปกครองอย่างแท้จริง บรรยากาศของการเมืองไทยเป็นเรื่องราวของการต่อสู้ช่วงชิงอำนาจทางการเมืองระหว่างกลุ่มผู้นำ และการใช้กำลังอำนาจทางทหารเปลี่ยนแปลงล้มล้างรัฐบาล ด้วยการทำการปฏิวัติรัฐประหาร ทำให้ประเทศไทยขาดเสถียรภาพและความมั่นคงทางการเมือง^๑ กล่าวคือ รัฐบาลไม่สามารถอยู่ในตำแหน่งได้นานพอที่จะปฏิบัติตามนโยบายที่กำหนดไว้ให้เป็นรูปธรรม ทำให้เป็นผลร้ายต่อประชาชน และประเทศชาติ ในช่วง ๘๖ ปีที่ผ่านมา ได้มีการหมุนเวียนการบริหารประเทศ ระหว่างนักการเมืองกับนักการทหารมาโดยตลอด ทำให้ประเทศชาติไม่พัฒนา เศรษฐกิจไม่ก้าวหน้าตกต่ำอยู่ทุกวันนี้

ดังนั้นสาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ยังคงมีปัญหาในทางปฏิบัติอยู่มาก เนื่องจากว่าประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย ประกอบกับประชาชนเบื่อหน่ายต่อระบบรัฐสภาที่ทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติ กล่าวคือ ปัญหาที่วิจารณ์กันมากในปัจจุบัน คือนักการเมืองจำนวนไม่น้อยมาจากนักธุรกิจ และพ่อค้า เข้ามาเล่นการเมืองเพื่อหวังผลประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง จึงเป็นอีกหนึ่งสาเหตุที่ทำให้ประชาชนไม่เข้าใจของคุณค่า และไม่มีความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองของประเทศ เมินเฉยต่อสิทธิและหน้าที่ในการเป็นพลเมืองที่ดี ประเทศไทยผ่านระยะเวลาการปกครองระบอบประชาธิปไตยมานานถึง ๘๖ ปีการพัฒนาที่ผ่านมายังไม่สามารถนำไปสู่รูปแบบของความเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง เนื่องจากสาเหตุหลายประการแต่สาเหตุสำคัญที่สุดคือ “ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกร ชาวไร่ ชาวนา ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มพลังการเมืองที่สำคัญแต่ร้อยละ ๘๐ ยังไม่เข้าใจเรื่องการเมืองการปกครองเหตุผลสำคัญสำหรับปัญหาเรื่องการขยายความรู้ความเข้าใจทางการเมืองดังกล่าวมาจากปัญหาในเรื่องของ

^๑ ประภัศร ทองอินดี, ประชาธิปไตย: แนวคิดและหลักการเบื้องต้น, วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๕๘): ๑๑-๑๒.

ระดับการศึกษาซึ่งเป็นที่มาของการขาดโอกาสในการได้รับความรู้และการปฏิบัติที่ถูกต้องตามแบบอย่างประชาธิปไตย”^๒

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ล้วนเป็นปัญหาที่กระทบต่อภาพรวมของประเทศ สมควรที่จะต้องมีการศึกษาถึงต้นเหตุของปัญหา เพื่อจะนำไปสู่กระบวนการแก้ไขปัญหาย่อยอย่างเป็นระบบ หากปล่อยไว้นานวันเข้าจะทำให้ประเทศชาติไม่ก้าวไปข้างหน้า แต่จะเป็นการถอยหลังลงคลอง ปัญหาหลักในการพัฒนาการปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้น^๓ นอกจากปัญหาในด้านโครงสร้างและสถาบันทางการเมืองแล้วยังมีอุปสรรคในด้านการรับรู้ ข้าราชการทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจนอาจกล่าวได้ว่า ประชาธิปไตยของไทยนั้นล้มลุกคลุกคลานมาเกือบตลอดระยะเวลา ๘๖ ปี เพื่อที่จะให้ได้มีระบอบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์นั้นประชาชนจะต้องสนใจการเมือง ต้องติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวทางการเมือง และต้องมีความกระตือรือร้นที่จะมีบทบาทร่วมกันทางการเมือง ดังนั้นการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อประชาชนและโดยเฉพาะนิสิตนักศึกษาซึ่งได้รับสมญานามว่า “ปัญญาชน” เป็นผู้ที่มีระดับความรู้และสติปัญญาสูงอันจะเป็นกำลังสำคัญของชาติและเป็นพลังที่สำคัญทางการเมืองที่มีต่อการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยทั้งในปัจจุบันและอนาคต^๔

อย่างไรก็ตามเป็นที่ยอมรับกันว่าการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นรูปแบบการปกครองที่ดีที่สุดเนื่องจากการปกครองโดยถือว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาระบบการเมืองให้เป็นประชาธิปไตย เพราะการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญประการหนึ่งของระบอบประชาธิปไตย สังคมใดที่จะมีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูงหรือต่ำพิจารณาได้จากการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน สังคมที่ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงย่อมมีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูง ในทางตรงกันข้ามสังคมใดประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำแสดง

^๒ พงษ์เมธี ไชยศรีหา, ความรู้ความเข้าใจในหลักการประชาธิปไตยและทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองประชาธิปไตยในเขตเทศบาลเมืองชุมแพ จังหวัดขอนแก่น, วารสารวิชาการและวิจัย, ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๓ (กันยายน - ธันวาคม ๒๕๖๑): ๑๘-๒๐.

^๓ กระทรวงศึกษาธิการ, **ประชาธิปไตย**, (กรุงเทพมหานคร : ศรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๕๒), หน้า ๑๔.

^๔ โกวิท วงศ์สุววัฒน์. **หลักรัฐศาสตร์**, (กรุงเทพมหานคร: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๕๐), หน้า ๒๒-๒๔.

ว่าสังคมนั้นมีระดับความเป็นประชาธิปไตยต่ำ รัฐธรรมนูญฉบับต่างๆ ของไทยในอดีตที่ผ่านมาเปิดโอกาสให้ทุกคนที่มีอายุ ๑๘ ปีบริบูรณ์เป็นผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนของตน^๕

ในการให้ความรู้ทางการเมืองกับประชาชน รัฐสามารถดำเนินการได้หลายมาตรการในเบื้องต้นต้องอาศัยสื่อมวลชนให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน ประมาณ อติเรกสาร ได้กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญในการขยายฐานประชาธิปไตยไปสู่ประชาชนให้สำเร็จได้ คือ สื่อมวลชน เพราะสื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิด”^๖

ในลักษณะเดียวกัน “สื่อมวลชนสามารถจะสะท้อนความคิดเห็นเป็นการต่อต้านขัดแย้งการกระทำใดๆ ที่ไม่ชอบมาพากลของรัฐบาลสามารถแสดงท่าทีที่เปื้อนหนาย ให้ข้อมูลที่เน้นย้ำถึงความไร้ประสิทธิภาพของรัฐบาล”^๗

นอกจากนี้ "การสร้างองค์การ หรือกลไกให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานและพฤติกรรมของนักการเมือง ตลอดเวลาว่า ช่วยสะท้อนความคิดเห็นให้กับพรรคการเมืองและนักการเมืองได้รับรู้ ดังนั้น การได้รับทราบข่าวสารทางการเมืองเป็นประจำสม่ำเสมอจะช่วยให้เกิดความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยได้มากยิ่งขึ้นอีกทางหนึ่ง ซึ่งจะ เป็นแนวทางการพัฒนาการปกครองของประเทศต่อไป”

ปัจจุบันแม้จะมีการส่งเสริม หรือเผยแพร่ข่าวสารด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเมืองอย่างมาก ทั้งสื่อวิทยุ โทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต และอื่น ๆ แต่การรับข่าวสารทางการเมืองของประชาชนก็ได้เป็นไปอย่างราบรื่นทีเดียว เนื่องจากมีปัญหาในการรับข่าวสารที่เกิดขึ้นจากปัจจัยหลายประการ ดังนี้

๑) ปัญหาที่เกิดจากตัวประชาชนผู้รับสารเอง ที่ขาดความรู้เดิมทางการเมืองซึ่งจะส่งผลให้การส่งข่าวสารด้านการเมืองต้องประสบกับปัญหา

๒) ปัญหาที่เกิดจากตัวสาร เช่น หากตัวสารหรือเนื้อหาสารมีความคลุมเครือ การรับก็จะขึ้นอยู่กับจิตวิสัยมากกว่าสิ่งอื่น

^๕ ชัยอนันต์ สมุทวณิช, **ประชาธิปไตย สังคมนิยม คอมมิวนิสต์ กับการเมืองไทย**, (กรุงเทพมหานคร: ๒๕๕๑), หน้า ๑๗.

^๖ เสรี ชังภัย, “การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น”, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น ๒๕๕๑), หน้า ๒.

^๗ ระวีวรรณ ประกอบผล, สื่อมวลชนสามารถจะสะท้อนความคิดเห็นเป็นการต่อต้านขัดแย้งการกระทำ, **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยเชียงใหม่**, ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๖๒): ๑๒๕-๑๔๓.

^๘ อนันต์ อนันตกุล, เกิดอะไรขึ้นกับการพัฒนาประชาธิปไตยปัญหาและอุปสรรค, **บทความรัฐสภาสาร**, ปีที่ ๕๙ ฉบับที่ ๖ (มิถุนายน ๒๕๕๖): ๑-๑๑.

๓) ปัญหาที่เกิดจากสื่อหรือช่องทาง อาจเกิดจากสื่อที่อาจมีข้อจำกัดในการส่งเสริมข่าวสารได้ไม่ทั่วถึง มีรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ มีลักษณะของการชี้ชวน ชักจูงมากเกินไป ซึ่งการเมืองการปกครองนั้นต้องสร้างดุลยภาพระหว่างดุลภาพและการชี้ชวน ชักจูงให้อยู่ในระดับไม่แตกต่างกันมากนัก^๙

นอกจากนี้ ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมน่าจะเป็นปัจจัยสำคัญต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองด้วย เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจ เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางต่าง ๆ ประชาชนที่มีความเป็นอยู่ที่ดี ฐานะทางเศรษฐกิจดี จะมีความต้องการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองมากกว่าบุคคลที่อยู่ในภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ เนื่องจากไม่ต้องกังวลเรื่องการทำงานหาเงินเพื่อการอยู่รอด เหมือนบุคคลที่มีภาวะหาเช้ากินค่ำ ซึ่งจะสนใจในเรื่องของความอยู่รอดของชีวิตตนและครอบครัวมากกว่าที่จะใส่ใจเรื่องอื่น และลักษณะทางสังคมที่มีความแตกต่างกันก็ย่อมจะมีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของบุคคลแตกต่างกันออกไป เช่น คนในสังคมเมืองย่อมมีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองที่แตกต่างไปจากคนในสังคมชนบท

ประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง มีการปกครองแบบผสมผสานของลักษณะความเป็นเมืองกับชนบทรวมอยู่ด้วยกันประชาชนจึงรวมกันอยู่ด้วยกันหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นอาชีพ ฐานะหรือรายได้ แม้จะอยู่ในเขตเทศบาลก็ตาม แต่วิถีชีวิตของประชาชนส่วนใหญ่ยังคงเป็นชนบทอยู่มาก คือ มีการใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย ดำรงชีพในแบบสังคมเกษตรกรรม และอุตสาหกรรม หรืออาจกล่าวได้ว่า ประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา มีลักษณะกึ่งเมืองกึ่งชนบท แต่ประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา ก็ให้ความสนใจการเมืองการปกครองระดับประเทศอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย โดยข้อมูลการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา (สส.) อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ พบว่า ประชาชนมาใช้สิทธิไม่ถึง ๖๔% จึงเป็นที่น่าสนใจว่าการที่ประชาชนออกมามีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นจำนวนถึง ๖๔% นั้นแท้จริงมาจากปัจจัยใด^{๑๐}

ดังนั้นผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาถึงการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ว่ามีผลต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองอย่างไร และเพื่อทราบถึงการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา ว่ามีการปกครองแบบประชาธิปไตยให้ประสบความสำเร็จในสังคมอย่างไร ให้ประชาชน

^๙ ธนวดี บุญลือ, แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการสื่อสาร, (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๒), หน้า ๘๒-๑๒๔.

^{๑๐} กองสวัสดิการสังคม, สำนักงานทะเบียนราษฎร, ข้อมูลผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง สส. อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.bora.dopa.go.th/index.php/th/> [๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒].

ออกมาใช้สิทธิ์ ใช้เสียงอย่างพร้อมเพรียงกัน หรือมีปัจจัยอะไรที่จะทำให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และส่งเสริมให้เกิดเสถียรภาพในการปกครอง ซึ่งรวมถึงสื่อข่าวสาร ความถี่ในการเลือกรับ สถานที่ในการเลือกรับ และเหตุผลในการเลือกรับข่าวสาร ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการเลือกข่าวสารทางการเมืองที่ตรงกับความสนใจของประชาชน รูปแบบในการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนมีความสนใจที่จะศึกษาและมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น

๑.๒ คำถามของการวิจัย

๑.๒.๑ การรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง เป็นอย่างไร

๑.๒.๒ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

๑.๒.๓ ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจต่อการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง มีอะไรบ้างและควรเป็นอย่างไร

๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๓.๑. เพื่อศึกษาการรับรู้ของประชาชนที่มีต่อสภาพการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

๑.๓.๒. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้ของประชาชนที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๓.๓. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางการเสริมสร้างความรู้ของประชาชนที่มีต่อความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อระบอบการปกครองระบอบประชาธิปไตยในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง” มีการกำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง” ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปกครองระบอบ

ประชาธิปไตย การรับรู้การสื่อสาร การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน และหลักธรรมที่ใช้ในการวิจัยคือ หลักกาลามสูตร เพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปรต้น (Independent Variables) และตัวแปรตาม (Dependent Variables) ดังนี้

๑) **ตัวแปรต้น (Independent Variables)** คือ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้

๒) **ตัวแปรตาม (Dependent Variables)** คือ “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง” โดยผู้วิจัยได้ประยุกต์แนวคิดทฤษฎี เนื้อหาโดยสังเคราะห์จากการปกครองระบอบประชาธิปไตย ของ โดนัลด์ วิทท์แมน (Donald Whitman) แบ่งได้ ๕ ด้าน^{๑๑} และ ทฤษฎีการสื่อสารทางการเมืองของ ไบรอัน แมคแนร์ (Brian McNair) ๖ ด้าน^{๑๒} ได้แก่

การปกครองระบอบประชาธิปไตย ๕ ด้าน

- ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน
- ด้านหลักเสรีภาพ
- ด้านหลักความเสมอภาค
- ด้านหลักนิติธรรม
- ด้านหลักเสียงข้างมาก

พฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชนจากสื่อ ๖ ด้าน

- สื่อโทรทัศน์
- สื่อหนังสือพิมพ์
- สื่อวิทยุ
- สื่อนิตยสารรายสัปดาห์เกี่ยวกับการเมือง
- สื่ออินเทอร์เน็ต (Facebook , Line)
- สื่อหอกระจายข่าว

^{๑๑}วิทยากร เชียงกุล, **หลักการของระบอบประชาธิปไตย**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://witayakornclub.wordpress.com> [๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๗].

^{๑๒}สุทัศน์ ผลบุญ, “กับพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านค้อ อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น”, สารนิพนธ์หลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕), หน้า ๓๒.

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากรและผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants)

๑) ประชาชน ได้แก่ ประชาชนในเขตพื้นที่ ตำบลมะขามคู่ อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง มีทั้งหมด ๔ ตำบล ๓๐ หมู่บ้าน เทศบาล ๑ แห่ง อบต.๔ แห่ง อายุตั้งแต่ ๑๘ ปี ขึ้นไป มีจำนวน ๑๒,๒๓๖ คน^{๑๓}

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒ ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๓ รวมระยะเวลา ๖ เดือน

๑.๕. สมมติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตย แตกต่าง

๑.๕.๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตย แตกต่าง

๑.๕.๓ ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตย แตกต่าง

๑.๕.๔ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตย แตกต่าง

๑.๕.๕ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตย แตกต่าง

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การปกครองแบบประชาธิปไตย หมายถึง เป็นการปกครองที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองโดยการใช้สิทธิเลือกตั้งผู้แทนเข้าไปบริหารรัฐ และสามารถควบคุมการใช้อำนาจของรัฐให้เป็นไปในทิศทางที่ประชาชนต้องการ เป็นการปกครองที่ยึดหลักของเสรีภาพ ความเสมอภาค คำนึงถึงเสียงส่วนใหญ่เป็นสำคัญ มีกฎหมาย กฎเกณฑ์ ที่เรียกว่ารัฐธรรมนูญ เป็นกติกาที่ประชาชนในเขต อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ต้องเคารพ

^{๑๓} กองสวัสดิการสังคม, สำนักงานทะเบียนราษฎร, ข้อมูลผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สส. อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.bora.dopa.go.th/index.php/th/> [๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒].

การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง หมายถึง การที่ได้รับความรู้ข่าวสารทางการเมืองการปกครอง ของประชาชนในเขต อำเภอ นิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ซึ่งมีการ ชม ฟัง อ่าน พูดคุย แลกเปลี่ยน หรือมีการติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านวิทยุ โทรศัพท์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร/วารสาร อินเทอร์เน็ต ป้าย และด้านการบริหารจัดการที่ดีของภาครัฐ

หลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนนั้น หมายถึง ประชาชนแสดงออกซึ่งการเป็นเจ้าของอำนาจ ที่มีตามกระบวนการการเลือกตั้งอย่างอิสระจริงและทั่วถึง

หลักเสรีภาพ หมายถึง ประชาชนทุกคนมีสิทธิเสรีภาพโดยเท่าเทียมกัน ไม่ไปละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น หรือละเมิดต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม และความมั่นคงของประเทศชาติและไม่ผิดกฎหมาย

หลักความเสมอภาค หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงทรัพยากรและคุณค่าต่าง ๆ ของสังคม ที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างเท่าเทียมกัน

หลักนิติธรรม หมายถึง การให้ความคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ทั้งในเรื่องสิทธิเสรีภาพในทรัพย์สิน การแสดงออก การดำรงชีพ

หลักเสียงข้างมาก (Majority Rule) หมายถึง เป็นเกณฑ์ตัดสินทางเลือก โดยถือว่าเสียงข้างมากเป็นตัวแทนที่สะท้อนความต้องการ/ข้อเรียกร้องของประชาชนหมู่มาก หลักการนี้ต้องควบ คู่ไปกับการเคารพและคุ้มครองเสียงข้างน้อยด้วย

สื่อโทรทัศน์ หมายถึง ประชาชนสามารถรับชมข่าวสารการเมือง ความรู้ ความบันเทิง รวมทั้ง สามารถแพร่ข่าวสารเหตุการณ์สำคัญๆ ที่เกิดขึ้นสดๆ ร้อนๆทั้งภายในและภายนอกประเทศ

สื่อหนังสือพิมพ์ หมายถึง เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ประกอบไปด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับข่าวในประเทศ ข่าวต่างประเทศ บทวิเคราะห์วิจารณ์เกี่ยวกับเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

สื่อวิทยุ หมายถึง เสนอข่าวสารต่างๆ ในรูปของคำพูด เสียงเพลง ข่าว และรายการสารประโยชน์และบันเทิงต่าง ๆ ไปสู่ประชาชนอย่างกว้างขวาง

สื่อนิตยสารรายสัปดาห์เกี่ยวกับการเมือง หมายถึง นิตยสารข่าว เน้นแสดงเกี่ยวกับข่าวทั่วไป ไม่ว่าจะเป็น บทวิเคราะห์ข่าว, เบื้องหลังข่าว, สัมภาษณ์บุคคลในข่าว

สื่ออินเทอร์เน็ต (Facebook , Line) หมายถึง การส่งสารที่รวดเร็ว การรับส่งข่าวสาร ข้อมูลที่ผู้ส่งและผู้รับสามารถติดต่อ กันได้ในเวลาเดียวกันหรือพร้อมกัน เช่น บริการพูดคุยสนทนา (Chat) บริการรับส่งข้อความเสียง และภาพ วิดีโอคอล และภาพเคลื่อนไหว

สื่อหอกระจายข่าว หมายถึง เป็นสื่อที่จัดตั้งและดำเนินงานโดยชุมชน โดยกระจายเสียงครอบคลุมเฉพาะพื้นที่ และมุ่งดำเนินงานเพื่อประโยชน์สูงสุดของชุมชน

ประชาชน หมายถึง บุคคลที่อยู่อาศัยในเขต อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ที่มีอายุ ๑๘ ปีขึ้นไป

หลักกาลามสูตร หมายถึง หลักวิธีปฏิบัติในเรื่องที่ควรสงสัย หรือหลักความเชื่อ ที่ตรัสไว้ในกาลามสูตรนี้ ได้แก่

๑. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการฟังตามกันมา (มา อนุสฺสเวน)
๒. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการถือสืบๆ กันมา (มา ปรมปราย)
๓. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการเล่าลือ (มา อิติทริย)
๔. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการอ้างตำรา หรือคัมภีร์ (มา ปิฎกสมปทานน)
๕. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะตรรกะ (มา ตกฺกเหตุ)
๖. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะอนุমান (มา นยเหตุ)
๗. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการคิดตรองตามแนวเหตุผล (มา อาการปริวิตกเกณ)
๘. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะเข้าได้กับทฤษฎีที่พินิจไว้แล้ว (มา ทิฏฐินิฆมานกฺขนติยา)
๙. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะมองเห็นรูปลักษณะน่าจะเป็นไปได้ (มา ภาพพฺรุตาย)
๑๐. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะนับถือว่ามี ท่านสมณะนี้เป็นครูของเรา (มา สมโณ โน ครูติ)

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ทำให้ทราบการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

๑.๗.๒ ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๗.๓ ทำให้ทราบปัญหา อุปสรรคข้อเสนอแนะ และแนวทางการเสริมสร้าง ความเข้าใจที่ดีของประชาชน ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

๑.๗.๔ ผลที่ได้จากงานวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำไปใช้กำหนดแนวทางการเสริมสร้าง ความเข้าใจของประชาชน ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยนี้มุ่งศึกษา เรื่อง “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง” ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ของประชาชน ทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยดังต่อไปนี้

- ๒.๑ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย
- ๒.๒ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ข้อมูลและความสนใจทางการเมือง
- ๒.๓ หลักการตามสูตร
- ๒.๔ ข้อมูลบริบทเรื่องทฤษฎี
- ๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ความหมายของการเมืองการปกครอง

การเมือง คือ อำนาจในการปกครองและการบริหารราชการแผ่นดินและการใช้อำนาจในการปกครองและการบริหารราชการแผ่นดิน และการใช้อำนาจที่ได้มาเพื่อสร้างความผาสุกให้แก่ประชาชน

การปกครอง หมายถึง การทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้แก่ ข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่นและรัฐวิสาหกิจทั้งหลาย ตามกฎหมายและนโยบายของรัฐบาล

รูปแบบการปกครอง อาจสรุปได้ว่ามีอยู่ ๓ รูปแบบสำคัญ คือ

- (๑) แบบการปกครองโดยคน ๆ เดียว
- (๒) แบบการปกครองโดยคณะบุคคล
- (๓) แบบการปกครองโดยเสียงส่วนใหญ่ เป็นรูปแบบการปกครองซึ่งเป็นที่ยอมรับ

ปัจจุบัน โดยถือว่าประชาชนทุกคนในประเทศมีสิทธิในการปกครองประเทศ ซึ่งเรียกรูปแบบการปกครองนี้ว่า "ประชาธิปไตย"

ความเป็นมาของการเมืองการปกครองไทย

ชนชาติไทยเป็นชาติที่เก่าแก่ และมีประวัติศาสตร์วัฒนธรรมเป็นของตนเองที่ยาวนานชาติหนึ่ง จึงมีการพัฒนารูปแบบการปกครองของตนเองเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของบ้านเมืองโดยเริ่มต้นจากการปกครองในสมัยกรุงสุโขทัย ซึ่งเป็นการปกครองโดยพระมหากษัตริย์สืบเนื่องมาจนถึงสมัยอยุธยาและรัตนโกสินทร์ (กรุงเทพมหานคร) จึงได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาสู่ระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขในสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๗) เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ และยึดถือเป็นรูปแบบในการปกครองประเทศมาจนถึงปัจจุบัน^๑

รูปแบบการปกครองสามารถถูกแบ่งเป็น ๒ ประเภทซึ่งตั้งอยู่บนชั่วที่อยู่ตรงกันข้ามกัน คือ ประชาธิปไตยและเผด็จการ ในแต่ละประเทศจะมีรูปแบบการปกครองอยู่ระหว่าง ๒ ขั้วในจุดที่แตกต่างกันออกไป โดยมีตัวบ่งชี้คือ สิทธิและเสรีภาพของประชาชน และอำนาจของรัฐลักษณะของประชาธิปไตยเสรีนิยมได้แก่ มีการเลือกตั้งที่โปร่งใส บริสุทธ์และยุติธรรมรัฐ เเลยถูกจำกัดอำนาจโดยรัฐธรรมนูญที่ถูกร่างโดยตัวแทนของประชาชน ประชาชนรวมถึงชนกลุ่มน้อยมีเสรีภาพอย่างเต็มที่ในการแสดงออกด้านความคิด ฯลฯ ในขณะที่การปกครองที่ค่อนข้างไปทางเผด็จการอย่างเช่นประชาธิปไตยเทียม เผด็จการอำนาจนิยมนั้นขาดคุณสมบัติเหล่านั้นเผด็จการอำนาจนิยมถูกแบ่งออกเป็น เผด็จการอำนาจนิยมแบบทหาร สำหรับเผด็จการอำนาจนิยมแบบพรรคการเมืองผูกขาด เผด็จการอำนาจนิยมแบบระบบราชการผูกขาดอำนาจสำหรับเผด็จการอำนาจนิยมเชิงแข่งขันนั้นมีลักษณะที่คล้ายกับประชาธิปไตยเช่นมีการแข่งขันกันแต่ยังคงมีลักษณะแบบเผด็จการไว้อย่างเช่นการผูกขาดของกลุ่มทางอำนาจ

ประเทศไทยได้ปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขตลอดมาตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองใน พ.ศ. ๒๔๗๕ การปกครองในระบอบประชาธิปไตย กฎหมายเป็นกติกาที่จะกำหนดบทบาทหรือขอบเขตแห่งอำนาจหน้าที่ของแต่ละบุคคล ในการดำเนินการปกครองกฎหมายที่สำคัญที่สุดก็คือกฎหมายรัฐธรรมนูญ ซึ่งกฎหมายรัฐธรรมนูญของไทยฉบับปัจจุบันตราขึ้นเมื่อ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐ รัฐบาลรับพระราชทานรัฐธรรมนูญกลับคืนมาซึ่งคาดการณ์ว่าจะดีที่สุด เป็นรัฐธรรมนูญที่ดี สามารถแก้ไขปัญหาทางการเมือง (ความขัดแย้ง) ปัญหาอื่น ๆ ทั้งประเทศสร้างความปองดอง ความสามัคคีได้เป็นอย่างดี การเมืองไทยในระบบการปกครองที่มีในหลักใหญ่ๆ ๒ ประการ

^๑ จุฬารัตน เต็มผล, การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๖๐), หน้า ๕๓.

ดังที่กล่าวมา แต่การที่จะมองการปกครองของไทยในปัจจุบันเป็นระบบอย่างไร ก็ต้องอาศัยมุมมองของผู้อ่านและวิสัยทัศน์ประสบการณ์ของแต่ละท่านตามแนวคิดทฤษฎีที่มีมา^๒

๒.๑.๑ ความหมายของประชาธิปไตย

คำว่า “ประชาธิปไตย” ถอดศัพท์มาจากภาษาอังกฤษว่า “Democracy” ซึ่งมีรากศัพท์มาจากภาษากรีก ๒ คำ คือ “Demos” แปลว่า “ประชาชน” และ “Kratos” แปลว่า “อำนาจ” เมื่อรวมกันเข้าแล้วก็มีความหมายว่า “อำนาจของประชาชน” หรือ “ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจ” เพราะฉะนั้นหลักการขั้นมูลฐานของระบอบประชาธิปไตยก็คือ “การยอมรับนับถือความสำคัญและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ของบุคคล ความเสมอภาคและเสรีภาพในการดำเนินชีวิต”^๓

ประชาธิปไตย มีต้นกำเนิดจากภาษากรีก ดูเหมือนชาวกรีกจะเป็นพวกแรกที่ใช้คำนี้ ความหมายดั้งเดิมของประชาธิปไตย ที่รู้จักกันในหมู่ชาวกรีกโบราณเมื่อประมาณ ๒,๐๐๐ กว่าปี หมายถึงการปกครองโดยหมู่ชนหรือประชาชน การปกครองแบบนี้ตรงกับคำภาษาอังกฤษ คือ democracy ซึ่งมีรากศัพท์เดิมจาก demos ซึ่งแปลว่าประชาชน

ส่วนอีกแนวคิดหนึ่ง คือ ประชาธิปไตยมีความหมายเป็นการแยกระหว่างรัฐที่มีประชาธิปไตยมากกว่าหรือมีประชาธิปไตยน้อยกว่า หมายความว่าประชาธิปไตยเป็นสิ่งที่มีค่าได้^๔ สำหรับภาษาไทย คำว่า “**ประชาธิปไตย**” อาจจะแยกได้เป็น ๒ คำ คือ ประชา ซึ่งหมายถึง ประชาชน และ คำว่า ธิปไตย ซึ่งแปลว่าอำนาจสูงสุดของแผ่นดิน เมื่อรวมกันขึ้นจึง หมายถึง การปกครองที่อำนาจสูงสุดเป็นของประชาชนหรือมาจากประชาชน

ประชาธิปไตยจึงมีความหมาย ทั้งในรูปแบบและหลักของการปกครอง รวมตลอดถึงการดำรงชีวิตร่วมกันของมนุษย์

ในแง่ของการปกครองนั้น มุ่งถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการที่จะเข้าร่วมกำหนดนโยบายต่าง ๆ อันเกี่ยวกับประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม

ส่วนในแง่ของการดำเนินชีวิตนั้น หมายถึงการยอมรับเสรีภาพ ความสำคัญและประโยชน์ซึ่งกันและกัน โดยมีเหตุผลเป็นเครื่องนำทางเพื่อความผาสุกร่วมกัน

ความหมายของประชาธิปไตยที่ใช้กันในภายหลังนั้น อาจจะแบ่งได้เป็น ๒ ประเภท คือ ความหมายแคบกับความหมายกว้าง

ความหมายแคบ หมายถึง การที่ประชาชนมีอำนาจปกครองตนเอง

^๒ ประคอง มาโต, ปิยะ ตามพระหัตถ์, “รูปแบบการปกครองกับการเมืองการปกครองของไทย”, หน่วยวิทยบริการ จังหวัดอุทัยธานี,วารสารวิจัยวิชาการ ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-เมษายน ๒๕๖๒).

^๓ โกวิท วงศ์สุรวัฒน์, “รัฐศาสตร์กับการเมือง”, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ตะเกียง, ๒๕๕๔), หน้า ๕๑.

^๔ Braziller. Edited Milestienston and Bellesco, James A. **Educational Administration and the Behavior Science : A System Perspective**, (New York : Allyn and Bacon, 1973), pp.478-492.

ส่วนในความหมายที่กว้างประชาธิปไตยเป็นวิถีชีวิตแบบหนึ่งซึ่งมีแบบแผนแห่งพฤติกรรมในทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม^๕ เสรีภาพของพลเมืองประเด็นสำคัญที่มีการอภิปรายกันมากคือการแบ่งประชาธิปไตยเป็นประเภทที่มีความหมายเพียงการแบ่งระหว่างการเป็นประชาธิปไตยกับการไม่เป็นประชาธิปไตย ซึ่งในบางความคิดเป็นการมองไม่เห็นความเป็นรูปธรรมหรือบางคนอาจกล่าวถึงการเป็นประชาธิปไตยครึ่งใบ^๖

ประชาธิปไตยในทรรศนะของ Robert A. Dahl คือ ระบอบการเมืองหนึ่งที่ทางรัฐบาลต้องตอบสนองความชอบของประชาชน ที่ถือว่าความเท่าเทียมของการเมืองเป็นสิ่งสำคัญของประชาธิปไตย ประชาชนต้องมีโอกาสในการกำหนดความพอใจของเขา นั่นคือต้องประกันว่าประชาชนมีเสรีภาพที่จะรวมตัวกัน มีเสรีภาพในการแสดงออกซึ่งสิทธิในการลงคะแนน มีแหล่งทางเลือกของข้อมูล มีเสรีภาพ มีการเลือกตั้งที่ยุติธรรม ผู้นำทางการเมืองมีสิทธิในการแข่งขันเพื่อการเลือกตั้ง และสถาบันในการดำเนินการตามนโยบายที่มาจากการเลือกตั้งและการแสดงออกของประชาชน ดังนั้น ในความคิดของ Dahl ประชาธิปไตยเป็นเครื่องมือเพื่อการมีอิสรภาพซึ่งมีหลายมิติ กล่าวคือเป็นเรื่องของ

- ๑) การแข่งขัน ซึ่งเป็นการแข่งขันระหว่างบุคคลและระหว่างกลุ่ม
- ๒) การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกผู้นำและนักการเมือง อย่างน้อยโดยการเลือกตั้งที่ยุติธรรมที่ไม่มีการละเว้นกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง
- ๓) เสรีภาพของประชาชน และเสรีภาพของการเมืองเป็นเสรีภาพในการแสดงออกประชาสัมพันธ์ทางสื่อรวมตัวเป็นกลุ่ม เมื่อแน่ใจว่ามีการแข่งขันและมีการมีส่วนร่วมที่ตรงไปตรงมา^๗

สรุปความหมายในทรรศนะของผู้วิจัย ประชาธิปไตย หมายถึง ระบอบการปกครองที่อำนาจการปกครองของรัฐบาลมาจากความยินยอมของประชาชนส่วนใหญ่ การยินยอมนี้แสดงออกโดยการดำเนินการให้ประชาชนได้รับและใช้อำนาจโดยสม่ำเสมอ มีการเลือกตั้งที่เป็นการแข่งขันโดยผู้ที่เป็นใหญ่ ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในการเลือกตั้ง

^๕ จรูญ สุภาพ, **หลักรัฐศาสตร์**, ฉบับปรับปรุงแก้ไขใหม่ ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, ๒๕๕๒), หน้า ๕๒ - ๕๓.

^๖ Huntington, S. P., & Nelson, M, **No Easy Choice: Political Participation in Developing Countries**, (Cambridge: Harvard University Press 1976), p. 202.

^๗ Robert, A. D., **Polyarchy: Participation and Opposition**, (New Haven: Yale University 1971), p. 257.

๒.๑.๒ ความสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย

การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นรูปแบบการปกครองและวิถีการดำเนินชีวิต ซึ่งยึดหลักของความเสมอภาค เสรีภาพและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ การปกครองระบอบประชาธิปไตยถือว่าทุกคนมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน และอำนาจอธิปไตยต้องมาจากปวงชน ประชาธิปไตย^๘ คำนี้ดูจะมีความหมายสำหรับทุกประเทศในโลก แม้แต่ประเทศที่มีการปกครองแบบเผด็จการหรือการปกครองแบบเสรีนิยม มักจะไม่ยอมรับว่าตนเป็นประเทศเผด็จการหรือสังคมนิยมตามที่ว่า กรณีประเทศรัสเซียก่อนหน้านี้จะมีการแบ่งแยกประเทศก็ยังถือว่าตนเองใช้ระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย แต่เป็นประชาธิปไตยแบบรวมศูนย์ (Democratic Centralism) หรือประเทศจีนก็เรียกประเทศว่าประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีนเป็นต้น

ประชาธิปไตย หมายถึง ระบบการเมืองการบริหารที่ประชาชนเข้าไป มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการควบคุมตรวจสอบ โดยการเลือกตั้งตัวแทนของตนให้เข้าไปทำหน้าที่แทนตนเองผ่านทางกระบวนการเลือกตั้ง จากความหมายข้างต้น ประชาธิปไตยมีเนื้อหาที่สำคัญ ๓ ประการ^๙ ได้แก่

๑. ประชาธิปไตยของประชาชน หมายถึง ความเป็นเจ้าของอัน ได้แก่ ประชาชนสามารถทำให้รัฐบาล ปฏิบัติตามข้อเรียกร้องของตนได้ สามารถดำเนินการเพื่อให้มีรัฐบาลที่เป็นไปตามเจตจำนงของตนได้ รวมทั้งสามารถเปลี่ยนแปลงรัฐบาลให้เป็นตามที่ต้องการได้ เช่น การเลือกตั้ง การทำประชามติ การทำประชาพิจารณ์ การแสดงออกตามสื่อต่าง ๆ เป็นต้น ความรักและความห่วงใยในการเมืองและการบริหารตามระบอบประชาธิปไตย โดยการติดตามและตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล การถือว่าการบริหารบ้านเมืองเป็นธุระของตน ไม่บอกปิดโดยใช้คำว่าธุระไม่ใช่ และผลักให้เป็นธุระของรัฐบาล

๒. ประชาธิปไตยโดยประชาชน ซึ่งจะหมายถึง กระบวนการอันได้แก่ การเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารประเทศ การเข้าไปมีส่วนร่วมโดยตรงได้แก่ การเข้าร่วมประชุมพร้อมกันทั้งหมดเพื่อตัดสินใจในเรื่องที่มีความสำคัญต่อบ้านเมืองหรือท้องถิ่นของตน สำหรับวิธีการที่สามารถนำมาใช้ในการเข้าไปมีส่วนร่วมโดยตรง คือ การออกเสียงประชามติ ซึ่งประเทศไทยสามารถนำวิธีนี้มาใช้กับกิจการในท้องถิ่น เพราะจะมีประชาชนเป็นจำนวนน้อย และประชาชนมีวัฒนธรรมประเพณีที่คล้ายคลึงกัน รวมทั้งมีมาตรฐานการครองชีพที่ไม่แตกต่างกันมาก การเข้าไปมีส่วนร่วมโดยอ้อมหรือประชาธิปไตย

^๘ Etzioni-Halevy, E, *Classes and Elites in Democracy and Democratization : A Collection of Readings*, (New York: Garland 1997), pp. 12-17.

^๙ Held, D., *Models of Democracy*, (Chicago : Stanford University Press, 1990), pp. 67-84.

แบบตัวแทนได้แก่ การเลือกตัวแทนเข้ามาทำหน้าที่บริหารประเทศแทนตนเอง ซึ่งลักษณะสำคัญของประชาธิปไตยแบบตัวแทนมีดังนี้

๒.๑ มีพรรคการเมืองเสนอนโยบายให้ประชาชนเลือก

๒.๒ มีการเลือกตั้ง

๒.๓ มีการใช้สิทธิออกเสียงโดยประชาชน

๒.๔ มีรัฐบาลที่มาจากเสียงส่วนใหญ่ของผู้แทนราษฎรในสภาเข้ามาทำหน้าที่บริหารประเทศ และมีฝ่ายค้านที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล

๓. ประชาธิปไตยเพื่อประชาชน คือ เป้าหมายหรือประโยชน์ที่ประชาชนจะต้องได้รับกล่าวคือ รัฐบาลที่เข้าไปบริหารประเทศ ต้องมีเป้าหมายเพื่อความผาสุกของประชาชน และสร้างความเจริญเติบโตให้แก่ประเทศไทยโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก ไม่ใช่เข้าไปเพื่อกอบโกยหรือแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง^{๑๐}

ความหมายของการปกครองระบอบประชาธิปไตยคล้ายตามอดีตประธานาธิบดีอับราฮัมลินคอล์นแห่งสหรัฐอเมริกาว่า การปกครองระบอบประชาธิปไตย คือ การเป็นรัฐบาลหรือการปกครองที่เป็นของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน^{๑๑}

การเป็นของประชาชน คำนียามในพจนานุกรมภาษาอังกฤษคำว่า Democracy แปลว่าการปกครองของประชาชน แต่ในความหมายที่ครอบคลุมกว่า การเป็นของประชาชนไม่ได้หมายความว่าเพียงถึงการปกครองอย่างเดียว หากยังหมายความถึงอำนาจอธิปไตยในแผ่นดิน ทรัพยากร แผ่นดิน มหาสมุทร น่านฟ้า ตลอดจนผลประโยชน์ทั้งหลายที่พึงมี ล้วนนับเป็นของประชาชนถ้วนทุกคน ทั้งบุคคลในปัจจุบัน และที่จะเกิดมาในอนาคต อย่างไรก็ตามการเป็นเจ้าของยังหมายรวมถึง ความรับผิดชอบและมีส่วนร่วม เพื่อปกป้องให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมโดยทั่วกัน เป็นที่มาของการมีส่วนร่วมในการปกครอง^{๑๒}

โดยประชาชน เป็นวิธีการปกครองระบอบประชาธิปไตย เมื่อแผ่นดินเป็นของประชาชน ความเป็นธรรมตลอดจนความร่มเย็นจะเกิดขึ้นในแผ่นดินได้ เมื่อการบริหารจัดการผลประโยชน์ทั้งหลายอยู่ในการดูแลของ (โดย) ประชาชนทุกคน เป็นที่มาของความสำคัญในการมีส่วนร่วมในทาง การเมืองของประชาชน อย่างไรก็ตามโดยที่ประชาชนไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมการบริหารจัดการ

^{๑๐} บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๔), หน้า ๓-๖.

^{๑๑} Milbrath, L.W. How and Why do people get involved, in Political Participation, (Chicago : Rand McNally, 1986), p. 154.

^{๑๒} Sovereign, G, Democracy and Democratization: Process and Prospects in a Changing World, (Colorado: Westview Press, 1991), pp. 143-171.

ทุกคนได้ จึงได้เกิดสถาบัน องค์กร ตลอดจนตัวแทนต่าง ๆ ที่เข้ามาทำหน้าที่แทน การมีส่วนร่วมของประชาชนให้สมเจตนารมณ์ เช่น สมาชิกสภาผู้เป็นตัวแทนของประชาชน พรรคการเมืองผู้เป็นตัวแทนของกลุ่มความคิดเห็นและกลุ่มผลประโยชน์ ตลอดจนสมาชิกสภาและผู้บริหารท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และเรื่องอื่น ๆ อีกมากมาย

เพื่อประชาชน เป็นวิธีการในระบอบประชาธิปไตย ที่จะประกันว่าความเสมอภาคและความ เป็นธรรมจะเกิดขึ้นได้ สมตามปณิธานของระบบนั้น การบริหารแผ่นดินจะต้องมีเป้าหมายที่ให้ผลประโยชน์ของแผ่นดินเป็นไปเพื่อประชาชน คือ ตกถึงมือประชาชนโดยเสมอภาคเท่าเทียมกันทุกคนไม่ เฉพาะเพียงแต่บางคน หรือเพียงแต่ตกอยู่แก่คนข้างมาก ในสังคมประชาธิปไตยที่ยึดถือใน เรื่องความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ในเรื่องความเป็นธรรม ตลอดจนเรื่องความสมเหตุสมผลนั้นผลประโยชน์ของแผ่นดินตกถึงมือประชาชนทุกคนอย่างแท้จริง^{๑๓}

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คือรูปแบบของประชาธิปไตยถือว่าการให้โอกาสประชาชนได้เป็นฝ่ายตัดสินใจกำหนดปัญหาความต้องการของตนเองอย่างแท้จริง เป็นรูปแบบของประชาธิปไตยและเป็นการเสริมพลังอำนาจให้แก่ประชาชนให้มีความสามารถขีดความสามารถในการตัดสินใจ และการควบคุมดูแลกิจกรรมต่างๆ มากกว่าที่จะเป็นฝ่ายรอรับนโยบาย สามารถกำหนดการดำรงชีวิตได้ด้วยตนเอง ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นตามความจำเป็นอย่างมีเกียรติภูมิและสามารถพัฒนา ศักยภาพของตนเอง/ชุมชนในด้านภูมิปัญญา ทักษะ ความรู้ ความสามารถ และการจัดการให้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงของโลก และประชาชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการอย่างมีอิสระ การทำงานต้องเน้นในรูปกลุ่มหรือองค์กรชุมชนที่มีวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมอย่างชัดเจนตามเจตนารมณ์ ของตน เนื่องจากพลังกลุ่มจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้งานการพัฒนาในด้านต่างๆ บรรลุสำเร็จตามความมุ่งหมายได้

๒.๑.๓ องค์ประกอบหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ระบอบประชาธิปไตยมีหลักการที่สำคัญ ๕ ประการ คือ

๑. หลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนนั้น ประชาชนแสดงออกซึ่งการเป็นเจ้าของ อำนาจ ที่มีตามกระบวนการการเลือกตั้งอย่างอิสระจริงและทั่วถึง ในการให้ได้มาซึ่งตัวผู้ปกครองและ ผู้แทนของตน รวมทั้งประชาชนมีอำนาจในการคัดค้านและถอดถอนผู้ปกครองและผู้แทน ที่มีท่าทีทำ ให้ประชาชนเห็นว่ามิได้บริหารประเทศในทางที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม เช่น มีพฤติกรรม ร่ำรวยผิดปกติ

^{๑๓}อมร รักชาติ, การเมืองการปกครองไทยตามรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน, (กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๔), หน้า ๑๑๘ - ๑๑๙.

๒. หลักเสรีภาพ ประชาชนทุกคนมีความสามารถในการจะกระทำ หรืองดเว้นการกระทำ อย่างใดอย่างหนึ่งตามที่บุคคลนั้นต้องการ ตราบเท่าที่การกระทำของเขานั้นไม่ไปละเมิด สิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น หรือละเมิดต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม และความมั่นคงของประเทศชาติ

๓. หลักความเสมอภาค การเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงทรัพยากรและคุณค่าต่าง ๆ ของสังคม ที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่ถูกกีดกันด้วยสาเหตุแห่งความแตกต่างทางชั้นวรรณะ ทางสังคม ชาติพันธุ์ วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ ฐานะทางเศรษฐกิจ หรือด้วยสาเหตุอื่น

๔. หลักการปกครองโดยกฎหมายหรือหลักนิติธรรม การให้ความคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ทั้งในเรื่องสิทธิเสรีภาพในทรัพย์สิน การแสดงออก การดำรงชีพ ฯลฯ อย่างเสมอหน้ากัน โดยผู้ปกครองไม่สามารถใช้อำนาจใด ๆ ละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้ และไม่สามารถใช้อิทธิพลอยู่เหนือกฎหมายหรือเหนือกว่าประชาชนคนอื่น ๆ ได้

๕. หลักเสียงข้างมาก (Majority Rule) ควบคู่ไปกับการเคารพสิทธิของเสียงข้างน้อย (Minority Rights) การตัดสินใจใด ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อภาคประชาชนหม่มาก ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งผู้แทนของประชาชนเข้าสู่ระบบการเมือง การตัดสินใจของฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายตุลาการ ย่อมต้องถือเอาเสียงข้างมากที่มีต่อเรื่องนั้น ๆ เป็นเกณฑ์ตัดสินใจเลือก โดยถือว่าเสียงข้างมากเป็นตัวแทนที่สะท้อนความต้องการ/ข้อเรียกร้องของประชาชนหม่มาก หลักการนี้ต้องควบคู่ไปกับการเคารพและคุ้มครองเสียงข้างน้อยด้วย^{๑๔} ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักประกันว่า ฝ่ายเสียงข้างมากจะไม่ใช้วิธีพวกมากลากไป ตามผลประโยชน์ความเห็นหรือกระแสความนิยมของพวกตนอย่างสุดโต่ง แต่ต้อง ดำเนินการเพื่อประโยชน์ของประชาชนทั้งหมด เพื่อสร้างสังคมที่ประชาชนเสียงข้างน้อย รวมทั้งชนกลุ่มน้อย ผู้ด้อยโอกาสต่าง ๆ สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข^{๑๕}

หลักเกณฑ์สำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยมี ๔ ประการ ดังนี้

๑. อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน กล่าวคือ ประชาชนเป็นผู้ใช้อำนาจในการออกกฎหมาย บริหารและตุลาการ ทั้งนี้ ในการใช้อำนาจนั้นอาจกระทำโดยตรง เช่น การชุมนุมของชาวเอเธนส์โบราณเพื่อร่วมกันตัดสินใจสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือโดยวิธีอ้อม โดยประชาชนใช้อำนาจในการออกกฎหมายผ่านทางสภาผู้แทนราษฎร ใช้อำนาจบริหารผ่านทางฝ่ายบริหาร และใช้อำนาจตุลาการผ่านทางศาล การใช้อำนาจของประชาชนโดยวิธีอ้อม ซึ่งประเทศต่าง ๆ เกือบทั้งหมดในปัจจุบันซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นหลักการที่ฝ่ายปกครองจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้ใต้การปกครองหรือประชาชน

^{๑๔} Weiner, M, Political Participation : Crisis of the Political Development Process, In Crisis and Sequence in Political Development, (New Jersey : Princeton University 1998), p.340.

^{๑๕} วิทยากร เชียงกูล, หลักการของระบอบประชาธิปไตย, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://witayakornclub> [๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๒].

๒. หลักความเสมอภาคของบุคคล กล่าวคือถือว่าบุคคลมีฐานะทางสังคมเท่าเทียมกันทุกคนจะต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีความเหลื่อมล้ำต่ำสูงในเรื่องฐานะของบุคคลไม่ว่าชาติวุฒิหรือคุณวุฒิของบุคคลนั้น ๆ จะเป็นอย่างไร โดยเฉพาะความเสมอภาคเท่าเทียมกันทางการเมือง ซึ่งหมายความว่า ประชาชนพลเมืองทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในกระบวนการตัดสินใจในนโยบายการปกครองประเทศ โดยยึดหลักการสำคัญว่า “คนเดียวย่อมมีสิทธิลงคะแนนได้เสียงเดียว” และโอกาสเท่าเทียมกันเช่นว่านี้ จะต้องประกอบไปด้วยเสรีภาพไม่ถูกบังคับหรือกำหนดให้เลือกการมีสิทธิตามกฎหมายของประชาชนพลเมืองในการออกเสียงเลือกตั้งของประเทศสหภาพโซเวียต ซึ่งพรรคคอมมิวนิสต์เป็นผู้กำหนดตัวเลือกมาให้ ก็ไม่เรียกว่ามีความเสมอภาคกันในการเมือง

๓. การยึดถือเจตนารมณ์ของปวงชน หลักการนี้ยืนยันอำนาจของประชาชนในข้อแรก กล่าวคือ ถือว่าในการที่จะพิสูจน์ให้เห็นโดยแน่ชัดว่าผู้ปกครองเป็นเพียงตัวแทนที่ใช้อำนาจแทนปวงชน ไม่ใช่ใช้อำนาจของตัวเอง รัฐบาลจะต้องดำเนินการหรือจัดกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งตามเจตนารมณ์ของปวงชน โดยวิธีการปฏิบัติเพื่อย้ำหลักการนี้ ได้แก่ การบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญให้ประชาชนเลือกตั้งรัฐบาลเป็นครั้งคราว หรือการกำหนดให้มีกลไกทางสถาบันบางอย่างเช่น การเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาล บทบัญญัติคุ้มครองสิทธิในการแสดงความคิดเห็นและอภิปรายเพื่อก่อประจามติ หรือวิธีการให้ประชาชนร่างกฎหมายโดยตรง เป็นต้น

๔. การยึดถือหลักการปกครองโดยเสียงข้างมาก และเคารพในสิทธิของเสียงข้างน้อยเนื่องจากในสังคมหนึ่ง ๆ นั้นมีสมาชิกจำนวนมาก ย่อมเป็นธรรมดาที่ทุกคนจะมีความเห็นพ้องหรือมีเจตนารมณ์อย่างเดียวกันไม่ได้ทั้งหมด การใช้อำนาจปกครองของประชาชนจะเป็นไปได้ จะต้องใช้หลักการของเสียงข้างมาก และการเลือกตั้ง การออกเสียงประชามติ เป็นกรรมวิธีทางปฏิบัติของหลักเกณฑ์นี้ แต่เพราะเราไม่มีทางที่จะแน่ใจได้ว่า คนกลุ่มใหญ่จะใช้วิจารณญาณของเขาไปในทางที่ถูกที่ควร ๆ ได้ทุก ๆ คราว คนกลุ่มใหญ่ก็อาจถูกอิทธิพลของอารมณ์ได้ในบางโอกาส หรือเกิดความเชื่อมั่นในอำนาจ ซึ่งเป็นไปได้อย่างมาก และเคยปรากฏมาหลายครั้งด้วยเหตุนี้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการป้องกันมิให้มีการกดขี่ข่มเหงคนกลุ่มน้อยเกิดขึ้นซึ่งจะก่อให้เกิดระบบเผด็จการของคนส่วนใหญ่^{๑๖}

^{๑๖} ทินพันธุ์ นาคะตะ, ประชาธิปไตย ความหมายปัจจัยเอื้ออำนวยและการสร้างจิตใจ, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๑), หน้า ๙ – ๑๐.

การปกครองระบอบประชาธิปไตยที่เจริญอยู่ในยุโรปตะวันตกและสหรัฐอเมริกา นั้นมีหลักการสำคัญดังนี้

๑. การยึดถือเหตุผล

ปรัชญาประชาธิปไตยถือว่า สัจธรรมย่อมขึ้นอยู่กับเหตุผล การวิพากษ์วิจารณ์หรือแสดงความเห็นคัดค้านต่าง ๆ นั้นย่อมเป็นที่มาของการแสวงหาเหตุผล เป็นวิถีทางที่จะทำให้ประชาชนพลเมืองเจริญเติบโตทางสมองและจิตใจ และเป็นเหตุให้สังคมเจริญก้าวหน้า

๒. การเน้นความสำคัญของปัจเจกชน

โดยเห็นว่า บุคคลแต่ละคนเป็นศูนย์กลางของนโยบายและลัทธิทั้งปวงบุคคลเป็นผู้สร้างสถาบันสังคมและสถาบันการเมือง เพื่อเป็นปัจจัยให้บุคคลมีชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น แต่ละคนจึงควรเป็นตัวของตัวเองลิขิตชีวิตของตนเองมากที่สุดกว่าผู้ใดหรือสถาบันใด

๓. การถือรัฐเป็นเครื่องมือของประชาชน

เมื่อถือว่าแต่ละคนเป็นผู้ลิขิตชีวิตของตนเองมากที่สุด รัฐก็คอยเข้าแทรกแซง แต่น้อยที่สุด รัฐเป็นเพียงเครื่องมือส่งเสริมให้บุคคลบรรลุจุดหมายปลายทาง ในส่วนที่เหนือความสามารถที่แต่ละบุคคลจะกระทำกันเองได้เท่านั้น เช่น การพิทักษ์รักษาสีทธิมูลฐานของมนุษย์ การรักษาความยุติธรรม การรักษาความสงบเรียบร้อย และป้องกันการรุกรานจากภายนอก เป็นต้น ความคิดนี้ตรงกันข้ามกับลัทธิเผด็จการที่เห็นว่าประชาชนเป็นเครื่องมือของรัฐ

๔. การอาศัยความสมัครใจเป็นใหญ่

เป็นวิธีการปล่อยให้เอกชนดำเนินการทางเศรษฐกิจการเมืองและสังคมตามความสมัครใจระหว่างกันเอง เช่น การจัดตั้งพรรคการเมืองหรือการจัดตั้งสมาคมต่าง ๆ^{๑๗} เป็นต้น

๕. การยึดถือกฎหมายเหนือกฎ

เรื่องนี้อยู่เป็นไปตามแนวคิดเดิมที่ว่า ประชาชนสร้างรัฐขึ้นมาเพื่อปกป้องคุ้มครองสิทธิสำคัญบางประการของประชาชน รัฐบาลผู้ปกครองจะบิดเบือนผันแปรไปตามใจตนมิได้ มิฉะนั้นแล้วประชาชนมีสิทธิล้มล้างรัฐบาลนั้นเพื่อจัดตั้งรัฐบาลใหม่ขึ้นมาได้ ความจริงฝ่ายเผด็จการก็ถือเรื่องกฎหมาย แต่เป็นกฎหมายที่สร้างขึ้นตามใจตนจึงก่อความไม่สงบไม่สิ้นสุด

๖. การเน้นความสำคัญของวิธีการ

ถือว่าวิธีการนั้นจะต้องเหมาะสมในการดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทาง ซึ่งควรต้องยึดความผาสุกของประชาชนเป็นที่ตั้ง ซึ่งโดยนัยนี้จะต้องยึดหลักมัชฌิมาปฏิปทา คือถือสายกลาง ซึ่งตรง

^{๑๗} Verba, N., & Kim, J., Participation and Political Equality: A Seven Nation Comparison, (New York: Cambridge University Press, 1978), p.112.

ข้ามกับฝ่ายเผด็จการที่ชอบใช้วิธีรุนแรง ซึ่งเป็นการเพิ่มพูนความเกลียดชังมากกว่าที่จะสร้างภราดรภาพให้เกิดขึ้นตามอุดมการณ์ของตนเอง

๗. การถือความเห็นพ้องต้องกันเป็นหลักในมนุษยสัมพันธ์

ประชาธิปไตยนิยมการประนีประนอมเป็นสำคัญ ซึ่งอาจทำได้โดยการอภิปรายหรือโต้เถียงกัน เพื่อหาข้อยุติร่วมกัน โดยถือฝ่ายข้างมากเป็นเกณฑ์ตัดสิน ทั้งนี้โดยต้องยอมรับความเห็นของฝ่ายข้างมาเป็นฝ่ายชนะไปพลางก่อน อาจเป็นช่วงขณะหนึ่งเท่านั้น ฝ่ายข้างน้อยย่อมอาจหาทางชักจูงคนส่วนใหญ่ให้เห็นคล้อยตามและอาจกลายเป็นฝ่ายข้างมากภายหลังได้

๘. การถือสมภาพ หรือความเท่าเทียมกันขั้นมูลฐานของมนุษย์

ความเท่าเทียมกันหรือสมภาพในทัศนะของประชาธิปไตย หมายถึงความเท่าเทียมกันในโอกาส อย่างไรก็ตาม ในเรื่องนี้จำเป็นต้องคำนึงถึงความแตกต่างในเรื่องความจำเป็นและความขาดแคลนของแต่ละบุคคลไว้ด้วย^{๑๘}

๒.๑.๔ รูปแบบของการปกครองระบอบประชาธิปไตย

รูปแบบของการปกครองระบอบประชาธิปไตย มี ๓ แบบด้วยกัน คือ

๑.ประชาธิปไตยโดยตรง ประชาชนมาประชุมกันอภิปรายและลงคะแนนกันใน เรื่องสำคัญ เช่น การประชุมเรื่องงบประมาณ กฎหมายในระดับท้องถิ่นหรือการลงประชามติในระดับ ประเทศ เช่น การรับหรือไม่รับร่างรัฐธรรมนูญ

๒.ประชาธิปไตยโดยระบบผู้แทน เนื่องจากประเทศส่วนใหญ่มีประชาชนมาก มีความซับซ้อนต้องแบ่งงานกันทำ จึงมักใช้วิธีเลือกผู้แทนขึ้นไปเป็นฝ่ายบริหารและออกกฎหมาย^{๑๙}

๓. ประชาธิปไตยแบบประชาชนมีส่วนร่วม เป็นการผสมผสานทั้ง ๒ แบบแรก รวมทั้งการให้ประชาชนมีการปกครองตนเองระดับท้องถิ่น มีองค์กรอิสระที่รักษาผลประโยชน์ฝ่ายประชาชน มีสื่อสารมวลชนและองค์กรประชาชนที่เข้มแข็ง ภาคประชาชนหรือสังคมพลเมืองมีบทบาทในการตัดสินใจ เรื่องการบริหารประเทศค่อนข้างมาก ไม่ได้ปล่อยให้ผู้แทนทำทุกอย่างโดยประชาชนให้สิทธิแค่เลือกผู้แทนนาน ๆ ครั้งเท่านั้น

๒.๑.๕ แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

ประชาธิปไตย หรือ Democracy มาจากภาษากรีก ๒ คำ คือ Denos แปลว่าประชาชน

^{๑๘} ประสาร ทองภักดี, **หลักการปกครอง หลักรัฐศาสตร์**, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๕๕), หน้า ๑๑๘ - ๑๑๙.

^{๑๙} Dye, T. R., & Ziegler, H, **The Iron of Democracy : An Uncommon Introduction to America Politics**, (Belmont: Wadsworth Publishing, 1983), p.2.

และ Kratos แปลว่า อำนาจ การปกครอง อธิปไตย หมายถึง อำนาจในการปกครองประเทศ เมื่อนำเอาคำ ๒ คำนี้มารวมกันเป็นคำว่าประชาธิปไตย (ประชาชน+อธิปไตย) หมายความว่าประชาชนหรือพลเมืองของไทยมีอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ

ประชาธิปไตยเป็น ๒ ลักษณะ คือ

๑) ประชาธิปไตยในความหมายที่แคบ หมายถึงระบบการเมือง (System) หรือรูปแบบการปกครอง (Form of Government) อันมีหลักการดังนี้

(๑) ผู้ปกครองจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้ใต้ปกครองเป็นเพียงตัวแทนที่ปวงชนเลือกขึ้นมาทำหน้าที่บริหารแทนตนเท่านั้น ไม่มีอำนาจราชศักดิ์เหนือปวงชนแต่อย่างใด

(๒) ผู้ใต้ปกครองจะต้องมีสิทธิเปลี่ยนตัวผู้ปกครองได้เป็นครั้งคราว

(๓) สิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานของปวงชนจะต้องได้รับความคุ้มครอง

๒) ประชาธิปไตยตามความหมายที่กว้าง หมายถึง วิธีชีวิต หรือสัมพันธภาพของคนในสังคมจะเป็นประชาธิปไตยหรือไม่ขึ้นอยู่กับทัศนคติที่กว้าง ๆ ดังต่อไปนี้ในการตัดสินไม่น่า

(๑) การเคารพในสิทธิของกันและกัน

(๒) การตกลงโดยสันติวิธี

(๓) ความยุติธรรมในสังคม

ถ้าสังคมใดมีลักษณะ ๓ ประการอย่างเด่นชัด ก็จัดว่าสังคมนั้นเป็นสังคมประชาธิปไตยซึ่งมีแบบแผนแห่งพฤติกรรมในทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม^{๒๐}

ประชาธิปไตย ว่า" เป็นรูปแบบการปกครองแบบหนึ่ง ซึ่งการตัดสินใจสำคัญของรัฐบาลหรือแนวนโยบายที่อยู่เบื้องหลังการตัดสินใจเหล่านั้น ขึ้นโดยตรงหรืออ้อมกับความยินยอมโดยอิสระของพลเมืองปกครองข้างมาก"^{๒๑}

สรุปว่า ระบอบประชาธิปไตย คือระบอบการเมืองการปกครองรูปแบบหนึ่งที่มีรัฐบาลซึ่งรับผิดชอบและสนองต่อความต้องการของประชาชน รัฐบาลนี้ประกอบด้วยบุคคลอันเป็นตัวแทนของประชาชนที่ประชาชนให้ความยินยอมเห็นชอบ โดยกระบวนการเลือกตั้งที่แท้จริงและเป็นไปอย่างเสรี ซึ่งมีกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนอีกทั้งยึดหลักนิติธรรม อันกำหนดถึงสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาคและความยุติธรรมในหมู่ประชาชน ดำเนินการปกครองโดยยึดหลักเสียงข้างมากที่เคารพสิทธิของฝ่ายข้างน้อย และกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการดำเนินงาน ตลอดจนการสืบทอดตำแหน่งที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งความยินยอมพร้อมใจของประชาชนตามหลักอำนาจอธิปไตยของปวงชน"

^{๒๐} กมล สมวิเชียร, ประชาธิปไตยกับสังคมไทย, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๕๖), หน้า ๕-๗.

^{๒๑} Hook, S., *The Encyclopedia Americana*, (New York: Crolier, 1998), pp. 634-984.

ตารางที่ ๒.๑ สรุปแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย

นักวิชาการ	แนวคิดหลัก
วิทยากร เชียงกูล, ออนไลน์ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๒	ระบอบประชาธิปไตยมีหลักการที่สำคัญ ๕ ประการ หลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนนั้น ประชาชนแสดงออกซึ่งการเป็นเจ้าของอำนาจ ที่มีตามกระบวนการเลือกตั้งอย่างอิสระจริงและทั่วถึง การได้มาซึ่งตัวผู้ปกครองและผู้แทนของตน หลักเสรีภาพประชาชนทุกคนมี ความเสมอภาค การเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงทรัพยากรและคุณค่าต่าง ๆ ของสังคม ที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างเท่าเทียมกัน หลักการปกครองโดยกฎหมายหรือหลักนิติธรรม การให้ความคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ทั้งในเรื่องสิทธิเสรีภาพในทรัพย์สิน การแสดงออก การดำรงชีพ หลักเสียงข้างมาก ควบคู่ไปกับการเคารพสิทธิของเสียงข้างน้อย
นักวิชาการ	แนวคิดหลัก
ทินพันธุ์ นาคะตะ, ๒๕๕๑, หน้า ๙ - ๑๐.	หลักเกณฑ์สำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยมี ๔ ๑. อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน ทางตรง เช่น การชุมนุมของประชาชนเพื่อร่วมกันตัดสินใจสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือโดยวิธีอ้อม ๒.ประชาชนใช้อำนาจในการออกกฎหมายผ่านทางสภาผู้แทนราษฎร ๓. บุคคลมีฐานะทางสังคมเท่าเทียมกันทุกคนจะต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีความเหลื่อมล้ำต่ำสูงในเรื่องฐานะของบุคคลจะต้องใช้หลักการของเสียงข้างมาก และการเลือกตั้ง การออกเสียงประชามติ เป็นกรรมวิธีทางปฏิบัติของหลัก ๔.การยึดถือหลักการปกครองโดยเสียงข้างมาก และเคารพในสิทธิของเสียงข้างน้อยย่อมเป็นธรรมดาที่ทุกคนจะมีความเห็นพ้องหรือมีเจตนารมณ์อย่างเดียวกัน ไม่ได้ทั้งหมดการยึดถือเจตนารมณ์ของปวงชน หลักการนี้ยืนยันอำนาจของประชาชนในข้อแรก กล่าวคือ ถือว่าในการที่จะพิสูจน์ให้เห็นโดยแน่ชัดว่าผู้ปกครองเป็นเพียงตัวแทนที่ใช้อำนาจแทนปวงชน ไม่ใช่ใช้อำนาจของตัวเอง

๒.๒ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ข้อมูลและความสนใจทางการเมือง

๒.๒.๑ ความหมายของการรับรู้

แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ นั้น มีผู้รู้หลายท่านมองความคิดเห็นว่าเป็นสภาพความรู้สึกที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในเวลาใดเวลาหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นผลมาจากความรู้ การรับรู้ประสบการณ์ที่บุคคลนั้นได้รับมาโดยบุคคลนั้นอาจจะแสดงออกมาทางใดทางหนึ่งไม่ว่าจะเป็นการพูด ลักษณะท่าทาง หรือไม่แสดงออกเลย

การรับรู้ หมายถึง เป็นกระบวนการที่อินทรีย์หรือสิ่งมีชีวิตพยายามทำความเข้าใจกับสิ่งแวดล้อมโดยผ่านทางประสาทสัมผัส กระบวนการนี้เริ่มต้นจากการที่ข้อวัวยะสัมผัสจากสิ่งเร้าและจัดระบบสิ่งเร้าใหม่ ภายในระบบการคิดในสมองทำให้เราทราบว่าสิ่งเร้าหรือสิ่งแวดล้อมที่สัมผัสนั้นคืออะไร มีความหมายอย่างไร มีลักษณะอย่างไร^{๒๒} การรับรู้ คือ การสัมผัส ที่สามารถสื่อความหมายเป็นการแปล หรือ ตีความแห่งการสัมผัสที่ได้รับออกมาเป็นหนึ่งสิ่งใด ที่มีความหมายอันเป็นสิ่งที่รู้จักและเข้าใจกันในการแปลหรือมี หรือตีความหมาย ของการสัมผัสนั้น จำเป็นที่จะใช้ประสบการณ์เดิมหรือความชัดเจน แต่หลังจากแต่หากคนเราไม่มีความรู้เดิมหรือสิ่งเร้าอื่นๆไปก็จะไม่มีการรับรู้สิ่งเร้านั้นจะมีก็เพียงแต่สิ่งที่สัมผัสกับสิ่งเร้าเท่านั้นกระบวนการของการรับรู้จึงหมายถึงกระบวนการที่คาบเกี่ยวระหว่างความรู้สึกความเข้าใจการคิดการเรียนรู้การตัดสินใจและการแสดงพฤติกรรมซึ่งสามารถเขียนเป็นแผนภูมิได้

การรับรู้ หรือ สัญชาตญาณ คือ การรู้จักสิ่งต่างๆ สภาพต่างๆ ภาวะต่างๆ ที่เป็นสิ่งเร้ามาทำปฏิกิริยากับตัวเราเป็นการแปลการสัมผัสให้มีความหมายขึ้น เป็นความรู้เฉพาะตัวขึ้นสำหรับบุคคลนั้นๆ **การรับรู้** คือ การแปล หรือ ตีความหมายของการสัมผัสหรืออาการสัมผัสที่ควรได้รับมาเป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่มีความหมาย การรับรู้ หมายถึง การแปลความหมายหรือตีความสิ่งเร้าของอวัยวะสำหรับสัมผัส ส่วนใดส่วนหนึ่งหรือทั้ง ๕ ส่วนได้แก่ หู ตา จมูก ลิ้น และผิวหนัง และการตีความหมายนี้มาอาศัยประสบการณ์เดิม และ การรับรู้ เป็นการรับรู้วัตถุสิ่งของความสัมพันธ์และเหตุการณ์โดยอาศัยสัมผัสและกิจกรรมเหล่านี้ทำได้โดยใช้อวัยวะสัมผัสและแปลความหมายสิ่งเร้านั้น โดยอาศัยประสบการณ์เดิมหรือแปลความหมายจากการสัมผัสการรับรู้เกิดจากการสร้างสถานการณ์ของสิ่งเร้าทั้งหมดและการใช้ประสบการณ์เดิมมาสร้างสถานการณ์ทำให้เกิดภาพลวงตา ดังนั้นแต่ละคนอาจจะรับรู้ในสิ่งเร้าเดียวกันหรือแตกต่างกันได้ แล้วแต่ประสบการณ์เดิมโดยไม่มีการตัดสินใจว่าผู้ใดมีการรับรู้ที่ผิดหรือผู้ใดมีการรับรู้ที่ถูกเป็น การรับรู้ คือกระบวนการทางจิตวิทยาพื้นฐานของบุคคลเพราะถ้าปราศจากการรับรู้แล้วบุคคลให้มีความจำความคิดหรือการเรียนรู้การรับรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆ นั้นประกอบด้วยขั้นตอนคือเมื่อบุคคลรับพลังจากสิ่งเร้าซึ่งจะเร้าประสาทสัมผัสแล้วประสาทสัมผัสจะส่งรหัสพลังงานผ่านไปเส้นประสาทและเส้นประสาทจะสร้างข้อมูลต่อไปยังสมองซึ่งขั้นสุดท้ายของกระบวนการจะเป็นการรับรู้เกี่ยวกับสิ่งเร้านั้นๆ

การรับรู้เป็นการทำงานของอินทรีย์ขั้นแรกสุดของการติดต่อกับโลกภายนอก โดยผ่านประสาทสัมผัส (Sense Organs) ทางตา หู จมูก ลิ้น และผิวหนังช่วยทำให้อินทรีย์เรียนรู้ในบรรดา

^{๒๒} สุธรรม รัตนโชติ, **พฤติกรรมองค์การและการจัดการ**, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทสำนักพิมพ์ท็อป จำกัด, ๒๕๕๓) , หน้า ๘๔.

สิ่งเร้าทั้งปวง"^{๒๓} เป็นกระบวนการเก็บข้อมูลความรู้สึกเข้าไปในสมอง บุคคลจะรับรู้และแปลความหมายของสิ่งที่รับรู้ตามลักษณะของข้อมูลที่มากระทบอวัยวะสัมผัสแล้วจัดระเบียบ (Organized) ไว้ในสมอง การรับรู้ของบุคคลแต่ละคนจะขึ้นอยู่กับการศึกษาข้อมูล ผลการรับรู้เป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะบุคคลใช้เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจว่าควรทำอะไรเมื่อจะต้องรับรู้สิ่งนั้นๆ และกระบวนการที่คนเรารู้จักสิ่งแวดล้อมโดยใช้สัมผัสต่าง ๆ หรือภาพของโลกภายนอกที่บุคคลแต่ละคนมองเห็นในจินตนาการของตนเอง การรับรู้มีอิทธิพลนำไปสู่การกระทำต่างๆ ของบุคคล^{๒๔} โดยการใช้ประสบการณ์เดิมแปลความหมายสิ่งเร้าที่ผ่านประสาทสัมผัสแล้วเกิดความรู้สึกหรือรู้ความหมายว่าเป็นอะไร^{๒๕} เช่น การแปลความหมาย หรือการตีความหมายจากสิ่งที่ประสาทสัมผัสไปสัมผัสกับสิ่งเร้าภายนอกร่างกายให้เป็นสิ่งที่มีความหมาย การแปลความหมายนี้ ผู้รับรู้ จะต้องมีความรู้หรือประสบการณ์ หรือความรู้เดิมในอดีตจึงจะเกิดความเข้าใจ เกิดการรับรู้ว่าสิ่งนั้นคืออะไร มีความหมายอย่างไร^{๒๖}

การรับรู้ (Perception) "คือ กระบวนการตระหนักรู้เหตุการณ์ หรือคุณสมบัติความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ รอบ ๆ ตัวด้วยอวัยวะรับความรู้สึก ทั้งนี้โดยมีการเรียนรู้ประสบการณ์ แรงจูงใจ อารมณ์ ฯลฯ อิทธิพลร่วมอยู่ด้วย โดยการแปลความจากสิ่งเร้าเป็นกระบวนการหาสิ่งเร้าซึ่งการแปลความหมายของสิ่งเร้านี้เองที่จะทำให้เกิดความรู้ในเรื่องต่างๆ การรับรู้จึงนับว่าเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ ซึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้มี ๔ ประการ คือ

๑. มีสิ่งเร้า (Stimulus) ที่จะทำให้เกิด การรับรู้ เช่น สถานการณ์ เหตุการณ์ สิ่งแวดล้อมรอบกาย ที่เป็น คน สัตว์ และสิ่งของ

๒. ประสาทสัมผัส (Sense Organs) ที่ทำให้เกิดความรู้สึกสัมผัส เช่น ตาหู ฟัง จมูกได้กลิ่น ลิ้นรู้รส และผิวหนังรู้ร้อนหนาว

๓. ประสบการณ์ หรือความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเร้าที่เราสัมผัส

๔. การแปลความหมายของสิ่งเร้าที่เรสัมผัส สิ่งที่เคยพบเห็นมาแล้วย่อมจะอยู่ในความทรงจำของสมอง เมื่อบุคคลได้รับสิ่งเร้า สมองก็จะทำหน้าที่ทบทวนกับความรู้ที่มีอยู่เดิมว่า สิ่งเร้านั้นคืออะไร

^{๒๓} Hilgard and Bower, **Theories of Learning**, “การเมืองของครูสังกัดงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๑), หน้า ๘.

^{๒๔} จำเนียร ช่วงโชติ และคณะ, **จิตวิทยาการรับรู้และเรียนรู้**, (กรุงเทพมหานคร: กิ่งจันทร์การพิมพ์, ๒๕๕๓), หน้า ๒-๓.

^{๒๕} สถิต วงศ์สุวรรณ, **จิตวิทยาการศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร : บำรุงสาสน์, ๒๕๕๒), หน้า ๗-๘.

^{๒๖} สุณีย์ ธีรการกร, **จิตวิทยาการศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์วิทยาลัยครูพระนคร, ๒๕๕๖), หน้า ๑๐๑-๑๐๓.

เมื่อมนุษย์เราถูกเร้าโดยสิ่งแวดล้อม ก็จะเกิดความรู้สึกจากการสัมผัส (Sensation) โดยอาศัย อวัยวะสัมผัสทั้ง ๕ คือ ตา ทำหน้าที่ดูคือ มองเห็น หูทำหน้าที่ฟังคือ ได้ยิน ลิ้นทำหน้าที่รู้รส จมูก ทำหน้าที่ดมคือ ได้กลิ่น ผิวหนังทำหน้าที่สัมผัสคือรู้สึกได้อย่างถูกต้อง กระบวนการรับรู้ ก็สมบูรณ์แต่จริงๆ แล้วยังมีการสัมผัสภายในอีก ๓ อย่างด้วยที่จะช่วยให้เรารับสัมผัสสิ่งต่างๆ

สรุปได้ว่า การรับรู้ คือ การแสดงออกด้านความรู้สึก ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ความเห็น ด้วย หรือไม่เห็นด้วย หรือเป็นการแสดงออกโดยทัศนคติอย่างใดอย่างหนึ่งของคนที่ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

ทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับตัวแปร ๓ ตัว คือ ความรู้ (Knowledge = K) ความคิดเห็น (Attitude = A) และการยอมรับปฏิบัติ (Practice = P) ของผู้รับสารอันอาจมีผลกระทบต่อสังคมต่อไป จากการรับสารนั้น ๆ การเปลี่ยนแปลงทั้ง ๓ ประเภทย่อมเกิดขึ้นในลักษณะต่อเนื่องกล่าวคือ เมื่อผู้รับสารได้รับสารก็จะทำให้เกิดความรู้ เมื่อเกิดความรู้ขึ้นก็จะไปมีผลทำให้เกิดความคิดเห็นและขั้นสุดท้าย คือ การก่อให้เกิดการกระทำ ทฤษฎีนี้อธิบาย การสื่อสาร หรือสื่อมวลชนว่าเป็นตัวแปรต้นที่สามารถเป็นตัวนำการพัฒนาเข้าไปสู่ชุมชนได้ ด้วยการอาศัย KAP เป็นตัวแปรตามในการวัดความสำเร็จของการสื่อสารเพื่อการพัฒนา^{๒๗}

อายุ มีผลต่อเจตคติของบุคคลส่วนใหญ่มักปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไปได้ยาก ซึ่งทำให้ผลต่อเจตคติของเขาเอง นอกจากอายุแล้วยังมีตัวแปรอื่น ๆ อีกมากมาย เช่น ปฏิกริยาของบุคคลต่อสิ่งเร้า ข่าวสาร เป็นต้น บุคคลที่แตกต่างกันจะมีปฏิกริยาไม่เหมือนกันผลที่จะมีต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติความคดีย่อมแตกต่างกันไปด้วย”^{๒๘}

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น หมายถึง สิ่งที่ทำให้เกิดความคิดเห็นต่าง ๆ ซึ่งประกอบไปด้วย ภูมิหลังทางสังคม กลุ่มอ้างอิง กลุ่มกระตือรือร้นหรือกลุ่มเฉื่อยชา

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความคิดเห็นและพฤติกรรม

ความรู้มีส่วนสำคัญที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจ แรงจูงใจที่จะปฏิบัติพฤติกรรม และก่อให้เกิด ความสามารถในการที่จะปฏิบัติพฤติกรรม การมีความรู้ที่ถูกต้องและเหมาะสมจะทำให้ทราบว่า จะต้องปฏิบัติอย่างไรและต้องสามารถปฏิบัติได้จริง ดังความรู้และการปฏิบัติจึงมีความสัมพันธ์กัน อย่างใกล้ชิดและต้องพึ่งพาอาศัยกัน การสร้างเสริมความรู้จะช่วยสร้างพฤติกรรมการปฏิบัติด้วยเสมอ แต่อย่างไรก็ดีความรู้อย่างเดียวไม่ได้เป็นข้อยืนยันว่าบุคคลจะปฏิบัติตามสิ่งที่ตนรู้เสมอไป ความคิดเห็นจะเป็นตัวเชื่อมระหว่างความรู้ที่ได้รับกับการกระทำหรือการปฏิบัติ ถ้ามีความคิดเห็นที่ดี ร่วมกับองค์ประกอบอื่น ๆ ที่จะกระตุ้นให้ปฏิบัติแล้วบุคคลจะมีแนวโน้มที่จะกระทำหรือปฏิบัติ

^{๒๗} สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, การโฆษณาหาเสียงกับพฤติกรรมการเลือกตั้ง, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๓), หน้า ๑๑๘.

^{๒๘} ประภาเพ็ญ สุวรรณ, ทัศนคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย, (กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๕๐), หน้า ๕๐.

มากกว่าบุคคลที่มีความคิดเห็นไม่ดี ความคิดเห็นมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคลและขณะเดียวกัน พฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลมีผลต่อความคิดเห็นของบุคคลนั้นด้วยทั้งการปฏิบัติและความคิดเห็นมีความสัมพันธ์กันและมีผลซึ่งกันและกันเป็นที่เชื่อกันว่าความคิดเห็นมีผลต่อการแสดงออกของพฤติกรรมของบุคคล และขณะเดียวกันการแสดงออกหรือการปฏิบัติของบุคคลก็มีผลต่อความคิดเห็นของบุคคลด้วย ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับความคิดเห็น และการปฏิบัติมีความเกี่ยวข้องกันในหลาย ๆ แบบ ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะเป็นเช่นไรนั้นย่อมขึ้นอยู่กับความรู้ของบุคคลนั้น กล่าวคือ ถ้าบุคคลนั้นมีความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งดี ความคิดเห็นต่อสิ่งนั้นจะดีตามไปด้วย ซึ่งการมีทัศนคติที่ดีย่อมส่งผลให้เกิดการปฏิบัติที่ดีด้วยจะเห็นได้ว่าความรู้ทัศนคติ และการปฏิบัติต่างก็มีความเกี่ยวพันต่อเนื่องกันเป็นลูกโซ่อาจเกี่ยวพันกันทั้งทางตรงและทางอ้อม^{๒๙}

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความคิดเห็น การปฏิบัติ ได้อธิบายความสัมพันธ์ใน ๔ ลักษณะดังนี้

๑. การปฏิบัติหรือพฤติกรรมที่แสดงออกมาเป็นไปตามความคิดเห็นและความรู้ที่บุคคลนั้นมีอยู่โดยมีความคิดเห็นเป็นตัวกลาง ทัศนคติจะเกิดจากความรู้ที่มีอยู่และการปฏิบัติจะแสดงออกไปตามความคิดเห็นนั้นและทัศนคติจะเกิดจากการปฏิบัติและเกิดความรู้ตามมาด้วย

๒. การปฏิบัติ หรือพฤติกรรมที่เกิดจากความรู้และความคิดเห็นมีความสัมพันธ์หรือความรู้กับความเห็นที่ผลร่วมกันเกี่ยวข้องกันก่อให้เกิดการปฏิบัติตามมาได้ และการปฏิบัติก็ส่งผลให้เกิดความรู้และความคิดเห็นได้

๓. ความรู้และความคิดเห็นต่างทำให้เกิดการปฏิบัติได้ และการปฏิบัติก่อให้เกิดความรู้และความคิดเห็น โดยที่ความรู้และความคิดเห็นไม่จำเป็นต้องสัมพันธ์กัน

๔. ความรู้มีผลต่อการปฏิบัติทั้งทางตรงและทางอ้อม บุคคลมีความรู้และปฏิบัติตามความรู้นั้นหรือความรู้มีผลต่อความคิดเห็นก่อนแล้วการปฏิบัติที่เกิดขึ้นเป็นไปตามความคิดเห็นนั้นและการปฏิบัติมีผลต่อความรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม มีความคิดเห็นเป็นตัวกลางทำให้เกิดการปฏิบัติตามมา

สรุปได้ว่า จากรูปแบบความสัมพันธ์ของความรู้ ความคิดเห็น กับการปฏิบัติโดยทั่ว ๆ ไปของบุคคล ซึ่งมีอยู่ ๔ รูปแบบนั้น เชื่อว่า บุคคลที่มีความรู้ดี มีความคิดเห็นที่ดีจะทำให้การปฏิบัติดีตามไปด้วย เพราะความรู้ ความคิดเห็นและการปฏิบัติของบุคคลมีผลต่อเนื่องซึ่งกันและกัน

๒.๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสาร

เหตุผลในการเลือกเปิดรับสื่อของผู้รับสารว่า "ความเหมือนและความต่าง (Consonance Dissonance) ระหว่างผู้เปิดรับสื่อกับสารที่รับเป็นเหตุผลสำคัญในการเลือกรับเปิดรับสื่อของประชาชน ซึ่งจะเป็นตัวชี้วัดให้เห็นว่า ผู้รับสารนั้นจะมีปริมาณในการเปิดรับสื่อมากขึ้นหรือน้อยลงพบว่า ผู้อ่านข่าวสารทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์ที่ไม่ค่อยมีการเปิดรับสื่อรวมทั้ง ผู้มีภูมิหลังทาง

^{๒๙} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๓.

จิตวิทยาที่จิตใจกับแคบ และสายตาไม่กว้างไกล จะมีความโน้มเอียงที่จะเลือกรับข่าวสารการเมืองที่สนับสนุนทัศนคติทางการเมืองของตนเท่านั้น"^{๓๐}

แนวคิดเกี่ยวกับผู้รับสารจะมีลักษณะเป็นผู้ถูกระทำ เริ่มตั้งแต่ศตวรรษที่ ๒๐ เรียกว่า "ทฤษฎีเข็มฉีดยา" (Hypodemic Needle Theory) หรือ "ทฤษฎีกระสุนปืน"(Hullet Theory) ได้กล่าวว่า การสื่อสารมีพลังที่จะสามารถเปลี่ยนแปลงความคิด ความเชื่อ ทัศนคติและพฤติกรรมของคนได้ หากให้ข่าวสารในแนวที่ต้องการอย่างไร ผู้รับสารก็จะเป็นเช่นนั้น และยังได้กล่าวถึงแนวคิดของ เควิต เคเบอร์โล เกี่ยวกับ ลักษณะความแตกต่างของผู้รับสารตามปัจจัยของการสื่อสาร อันได้แก่

๑) ทักษะในการสื่อสาร หมายถึง ความชำนาญ ความถนัด ความสามารถในการสื่อสาร รวมทั้งการเข้ารหัส ถอดรหัสในการเขียน การพูด การถอดรหัสที่ดีเป็นลักษณะจำเป็นของผู้รับสาร เช่น ผู้รับสารเป็นคนหูหนวก หรือ หูไม่ดี การสื่อสารด้วยเสียงพูดปกติจะไม่มีประสิทธิภาพ จะต้องทำการสื่อสารพิเศษขึ้น เช่น ตะโกนพูด หรือผู้รับสารอาจใช้เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ช่วยในการฟัง

๒) ทัศนคติ หมายถึง การที่ผู้รับสารมีทัศนคติอย่างใดอย่างหนึ่งก่อนทำการสื่อสารและในระหว่างสื่อสาร ซึ่งประกอบด้วย ความเชื่อ ค่านิยม และอุดมการณ์ ซึ่งมีมากหรือน้อยในแต่ละบุคคล จะแตกต่างกันออกไป

๓) ความรู้ ความรู้ตามวุฒิการศึกษาเป็นเพียงส่วนหนึ่งแต่สำคัญ ผู้ส่งสารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในความรู้ของผู้รับสาร อาทิ ถ้าผู้รับสารมีความรู้ในเนื้อหาเรื่องนั้นแล้ว ก็จะสนใจสารที่จะส่งมานั้นว่ามีอะไรใหม่ แปลกกว่าที่เขาเคยรู้หรือไม่ จึงต้องคำนึงถึงสารนั้นว่าน่าสนใจและใหม่ ประกอบด้วยจึงจะได้ผล

๔) ระบบสังคม แบ่งตามบทบาทหน้าที่ และตำแหน่งงานของแต่ละคนในสังคม หลายระดับ เช่น สังคมระดับสูง สังคมระดับองค์กร หรือสถาบันสังคม ความสัมพันธ์ทางการสื่อสารระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสารจะมีความแตกต่าง ต่างกันด้วย

๕) วัฒนธรรม แสดงถึง ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียวก้าวหน้า ของชาติและศีลธรรมอันดีของประชาชน เป็นตัวกำหนดระบบหรือวิธีการดำเนินชีวิตของหมู่คณะในสังคมที่ความสัมพันธ์ของผู้คนในสังคมและเป็นตัวชี้ให้เห็นความแตกต่างระหว่างสังคมนั้นกับสังคมอื่นด้วยไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรมในการพูด การเข้าหาผู้ใหญ่ว่าศาสนา ความสัมพันธ์ระหว่างชาย หญิง เป็นต้น"^{๓๑}

^{๓๐} Donbach, Exposure to Political Content in Newspaper : The Impact of Cognitive Dissonance of Readers" Selectivity, อ้างใน สุรพงษ์ โสชนะเสถียร, การสื่อสารกับสังคม, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๓), หน้า ๒๐๓-๒๐๔.

^{๓๑} ยุพา สุภากุล, การสื่อสารมวลชน, (กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส. พรินติ้ง เฮ้า, ๒๕๕๑), หน้า ๘๐-๘๖.

พฤติกรรมของมวลชนผู้รับสารที่มีต่อสื่อมวลชนดังนี้

๑) การใช้และการทำให้เกิดความพอใจ (Use and Gratifications) เป็นการใช้เนื้อหาของสื่อมวลชนเพื่อทำให้เกิดความพอใจ หรือเพื่อทำให้ความต้องการให้สมบูรณ์ พฤติกรรมของมวลชนถูกอธิบายได้โดยความต้องการ และความสนใจของบุคคล ตามแนวคิดของ แคทซ์ และคณะได้อธิบายถึงการใช้และการทำให้เกิดความพอใจ ต่อสื่อมวลชนนั้น ๆ ได้แก่

- (๑) ปักจ้ยด้านสังคม และจิตวิทยา
- (๒) ความต้องการซึ่งทำให้เกิด
- (๓) การคาดหวังจาก
- (๔) สื่อมวลชน หรือแหล่งสารอื่น ๆ ซึ่งไปสู่
- (๕) รูปแบบต่างๆ ของการใช้สื่อมวลชน (หรือการกระทำกิจกรรมอื่นๆ) ซึ่งทำให้เกิด
- (๖) การทำให้เกิดความพอใจตามที่ต้องการ
- (๗) ผลอื่น ๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผลที่ไม่ได้ตั้งใจ^{๓๒}

๒) พฤติกรรมการเลือกในการสื่อสาร (Selective Communication Behavior) กระบวนการและการในการเลือกรับสารมีอยู่ ๔ กระบวนการ คือ

(๑) การเลือกเปิดรับ หรือการเลือกใช้สื่อมวลชน (Selective Exposure) เช่น จะดูทีวีช่องไหน ดูข่าวหรือละครช่องใด หรืออ่านหนังสือพิมพ์ฉบับใดที่สอดคล้องกับความต้องการความคิดและทัศนคติของผู้รับสาร

(๒) การเลือกให้ความสนใจ (Selective Attention)ว่าจะสนใจเนื้อหาของสื่อมวลชนประเภทไหน เช่น อ่านหนังสือพิมพ์บางหน้า ข่าวบางคอลัมน์ ดูทีวีประเภทรายการข่าว ละครเกมโชว์ ฯลฯ

(๓) การเลือกรับรู้หรือการเลือกตีความหมาย (Selective Perception or Selective Impetration) คือ การเลือกรับรู้หรือเลือกตีความหมายของเนื้อหาของสื่อมวลชนที่ตนเลือกให้ความสนใจ

(๔) การเลือกจดจำ (Selective Attention) โดยการเลือกจดจำเฉพาะสิ่งที่สอดคล้องหรือสนับสนุนความคิดเห็นดีกว่าขัดแย้งหรือต่อต้านความคิดเห็นของผู้รับสาร

ผู้รับสาร ผู้รับสารชอบที่จะเลือกเปิดรับข่าวสารจากสื่ออย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียวโดยไม่สนใจสื่ออย่างอื่น ๆ ที่เหลือ หรือผู้รับสารส่วนใหญ่ใช้สื่อมวลชนหลาย ๆ ประเภทเหมือนกัน และยัง

^{๓๒} ปรมะ สตะเวทิน, การสื่อสารมวลชน : กระบวนการและทฤษฎี, (กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์, ๒๕๕๑), หน้า ๑๑๒-๑๒๒.

อธิบายต่อไปอีกว่า ถ้าผู้รับสารมีการใช้สื่ออย่างมาก ก็มีแนวโน้มจะใช้สื่อมวลชนอื่น ๆ มากด้วย ทำให้เกิดหลักการที่เรียกว่า ใช้ทั้งหมดหรือไม่ใช้เลย^{๓๓}

กล่าวโดยสรุป กระบวนการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ มีความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทัศนคติ และพฤติกรรมจะมีลักษณะเป็นเปลี่ยนแปลงทัศนคติตามที่ผู้ส่งสารต้องการ และส่งผลไปยังการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในที่สุด

๒.๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ทางการเมือง

ความหมายของการเมือง

"การเมือง" ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า Politics ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของการเมืองในแนวทางต่าง ๆ ดังนี้

การเมือง "คือ กระบวนการของการแข่งขันต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการกำหนดหรือการก่อตั้งตัวบุคคล เพื่อทำหน้าที่ปกครองและกำหนดนโยบายของรัฐบาล"^{๓๔} เป็นกิจกรรมใดๆ ที่เกี่ยวข้องโดยตรงหรือเป็นผลต่อฐานรัฐบาลต่อสถาบันการเมืองของประเทศ ต่อสถานะของประเทศในกิจการระหว่างประเทศ หรือต่อสิทธิอำนาจหน้าที่สำคัญของประชาชนที่เกี่ยวกับการปกครองระหว่างประเทศอย่างใดอย่างหนึ่ง^{๓๕} โดยมี กระบวนการในการสร้างความสัมพันธ์ในการกำหนดนโยบายบริหารประเทศให้สอดคล้องกับสถานะและความต้องการของประชาชน ตลอดจนประชาติของคนส่วนใหญ่ และรวมถึงการดำเนินการควบคุม การปฏิบัติการเกี่ยวกับการปกครองให้บรรลุนโยบายที่วางเอาไว้ ซึ่งในชีวิตประจำวันของเราการเมืองจะกล่าวถึงความสัมพันธ์ของประชาชนที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาลด้วย^{๓๖} และมีกระบวนการเบ็ดเสร็จเกี่ยวกับการแบ่งปันอำนาจและใช้ประโยชน์จากอำนาจสังคม โดยมีจุดสำคัญที่การตัดสินใจร่วมกัน^{๓๗}

^{๓๓} ขวรัตน์ เชิดชัย, **ความรู้เกี่ยวกับสื่อสารมวลชน**, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๒), หน้า ๑๗๔.

^{๓๔} อณพสิษฐ์ ไชยเชษฐ, "การรับสารสนเทศด้านการเมืองของประชาชนชุมชนหนองใหญ่ในเขตเทศบาลนครขอนแก่น", **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์** (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๓), หน้า ๖.

^{๓๕} ดำรง ลัทธพิพัฒน์, **เทคโนโลยีแนวพัฒนาชาติ สร้างอำนาจรัฐให้เข้มแข็ง ร้ารวย ท้นโลก**, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๒), หน้า ๑๘.

^{๓๖} ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์, **สื่อมวลชนกับการพัฒนาทางการเมืองไทย**, (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๓), หน้า ๗๒.

^{๓๗} สัญญา สัญญาวิวัฒน์, **สังคมวิทยาการเมือง : หลักการและการประยุกต์**, (กรุงเทพมหานคร: เจ้าพระยาการพิมพ์, ๒๕๕๗), หน้า ๘๑.

การเมือง หมายถึง เรื่องเกี่ยวกับการแข่งขันเพื่อหรือการแสวงหาอำนาจซึ่งส่งผลกระทบต่อสังคมทั้งสังคมหรือส่วนใหญ่ของสังคม^{๓๘}

กล่าวโดยสรุป การเมือง หมายถึง เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาอำนาจของมนุษย์ในสังคม โดยจะส่งผลกระทบต่อสังคมส่วนใหญ่

๒.๒.๔ ความหมายของข่าว และข่าวสารทางการเมือง

ความหมายของข่าว และข่าวสารทางการเมือง (Definition of News and Political Information)

ข่าว ไม่มีผู้ให้ความหมายไว้อย่างตายตัวทั้งนี้ขึ้นอยู่กับทัศนะความเข้าใจของแต่ละบุคคลและสังคม ซึ่ง

๑) ข่าว คือ รายงานเหตุการณ์หรือแจ้งเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้น สด ๆ ร้อนๆ มีความสำคัญแปลกใหม่ เป็นที่น่าสนใจของประชาชน

๒) ข่าว คือ การรายงานข้อเท็จจริงหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่กำลังได้รับความสนใจ มีความสำคัญต่อผู้คนจำนวนมาก

๓) ข่าว คือ การรายงานของเหตุการณ์ หรือความคิดเห็นของนักข่าว และบรรณาธิการได้พิจารณาเลือกสรรแล้วด้วยความเชื่อมั่นว่าเหตุการณ์หรือความคิดเห็นดังกล่าวเป็นที่สนใจของผู้รับสารส่วนใหญ่หรือบางส่วน^{๓๙}

ความหมายของข่าวลักษณะต่าง ๆ ไว้ดังนี้

ค.ศ. ๑๙๖๘ ข่าว คือ การรายงานหรือการชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างปัจจุบันทันด่วน หรือสิ่งอื่น

ค.ศ. ๑๙๗๓ ข่าว คือ เหตุการณ์ (Event) ที่เพิ่งเกิดขึ้นและมีความสำคัญที่สร้างความสนใจแก่ผู้อ่านจำนวนมาก ข่าวที่สำคัญที่สุดคือข่าวที่สร้างความสนใจแก่ผู้อ่านจำนวนมาก

ค.ศ. ๑๙๘๓ ข่าว คือ ข้อมูลข่าวสารปัจจุบันที่สร้างความสนใจและมีผลต่อสาธารณชน

ค.ศ. ๑๙๘๙ ข่าว คือ การรายงานเหตุการณ์ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นที่เกิดขึ้นเพิ่งไม่นานมานี้^{๔๐}

ข่าว มีองค์ประกอบที่สำคัญได้แก่ เหตุการณ์หรือข้อเท็จจริง (Fact) ความสนใจหรือความน่าสนใจ (Interest) ผู้อ่านหรือผู้รับสาร (Readers or Receivers) แสดงด้วยภาพได้ดังนี้

^{๓๘} สุขุม นวลสกุล, การเมืองและการปกครองไทย, (กรุงเทพมหานคร: หจก.ป.สัมพันธ์พาณิชย์, ๒๕๕๒), หน้า ๑.

^{๓๙} พรพิทักษ์ แม้นศิริ, หลักการการเขียนข่าวและรายงานข่าว, ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการประชาสัมพันธ์, (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๕๓), หน้า ๑-๗.

^{๔๐} วันดี ทองออก, การรายงานข่าวสำหรับสื่อมวลชน, (เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๓), หน้า ๓-๔.

ข่าวสารเป็นทรัพยากรอย่างหนึ่ง เป็นตัวกำหนดอำนาจหรืออิทธิทางการเมือง ลดความไม่แน่ใจ ช่วยในการตัดสินใจมีประสิทธิภาพขึ้น^{๔๑}

ในเรื่องของการสื่อสาร ข่าวสารจะมีลักษณะเป็นสาร ในรูปลักษณะของสัญลักษณ์ ดังนั้น ข่าวสาร จึงหมายถึง เนื้อหาของสื่อที่ใช้อะไรก็ได้ช่วยลดความไม่แน่ใจ หรือจำนวนทางเลือกที่อาจเป็นไปได้ในสถานการณ์หนึ่ง ๆ ช่วยให้บุคคลขยายภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมที่จะกระทำในสถานการณ์นั้น ๆ

ข่าวสารการเมือง "เป็นข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวทางการเมือง พรรคการเมือง การเลือกตั้ง การบริหารงานของรัฐบาลและหน่วยงานต่างๆ ของรัฐบาล ข่าวการเมืองจะสามารถสะท้อนให้เห็นสภาพการเมืองการปกครองของแต่ละยุคสมัย^{๔๒} และยังสามารถให้คำนิยามได้ว่า เป็นความรู้ของประชาชนที่อยู่ภายใต้ระบอบการเมืองการปกครอง อันมีการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวตลอดเวลา ในสถานะของระบบทั้งในการใช้อำนาจหน้าที่ของรัฐและการจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าในสังคม ข่าวสารการเมือง มีบทบาทสำคัญช่วยให้เกิดความเห็นพ้องต้องกัน ช่วยสร้างความสัมพันธ์ ดีอันดีในสังคม ช่วยย้าคำนิยามและเป้าหมายร่วมกันในสังคม สื่อมวลชนทำหน้าที่ถ่ายทอดข่าวสารกลับไปกลับมา ระหว่างผู้ปกครองและผู้ถูกปกครอง ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนจำนวนมากเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ของส่วนร่วม เพื่อตรวจสอบสอดส่องการบริหารงานของรัฐบาล และยังช่วยสร้างความคิดเห็นให้แก่ประชาชน วิวัฒนาการสื่อมวลชนโดยเฉพาะหนังสือพิมพ์นั้นได้ยืนอยู่คู่กับการพัฒนาทางการเมืองมาโดยตลอด พัฒนาการทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เปรียบเสมือนอาวุธที่ใช้ต่อสู้เพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มต่าง ๆ รวมทั้งกลุ่มมวลชนด้วย การพัฒนาการเมืองที่แท้จริงนั้นเป้าหมายสูงสุดอยู่ที่ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจอำนาจอธิปไตยทางการเมืองจะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าประชาชนยังขาดความรู้ทางการเมือง ขณะเดียวกันความรู้ของประชาชนจะเกิดขึ้นได้ก็ต้องอาศัยการทำหน้าที่ของสื่อมวลชน

๒.๒.๕ ข่าวสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง โดยทั่วไปจะมีความเกี่ยวข้องกับระดับความสนใจ ความกระตือรือร้นทางการเมือง ข้อมูลข่าวสารช่วยลดความไม่แน่ใจ ช่วยให้การตัดสินใจมีประสิทธิภาพ ความรู้สึกไม่แน่ใจทางการเมือง ความรู้สึกที่ตนมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องการเมือง จะเป็นที่มาของความนิ่งเฉยทางการเมือง ระบบการเมืองแบบประชาธิปไตยจึงไม่สามารถจะเป็นไปได้ ถ้าประชาชนทั่วไปไม่มีความรู้ถึงความเป็นไปของการเมืองการปกครอง

^{๔๑} พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, **ข่าวสารการเมืองของคนไทย**, (กรุงเทพมหานคร: สำนักวิจัยและวิชาการ สถาบันพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้ง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, ๒๕๕๗), หน้า ๒๒-๒๔.

^{๔๒} พรพิทักษ์ แม้นศิริ, **หลักการการเขียนข่าวและรายงานข่าว ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการประชาสัมพันธ์**, (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๕๓), หน้า ๑-๗.

ความรู้สึกมีความสามารถในการเมืองในระบอบประชาธิปไตย (Democratic Competence) เป็นความรู้สึกที่จำเป็นสำหรับการดำเนินการปกครองแบบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการมีข้อมูลข่าวสารวิเคราะห์ ทำให้เข้าใจปัญหาต่าง ๆ ข่าวสารที่ได้รับ จะทำให้เกิดความรู้ทางการเมือง ความรู้สึกนึกคิดทางการเมือง ตลอดจนพฤติกรรมทางการเมืองที่แตกต่างกันออกไป ระบบการเมืองของไทย ซึ่งอยู่ภายใต้ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย บทบาทและหน้าที่หลัก ได้แก่ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของพลเมืองในฐานะพลเมืองที่ดีต้องมีความรู้ ความเข้าใจทางการเมืองพอสมควร สำหรับประเทศไทยได้มีการนำเอาระบอบประชาธิปไตยมาใช้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๕ ยังมีการตั้งข้อสังเกตว่า คนไทยพร้อมที่จะเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยจริงหรือไม่ เนื่องจากประเด็นเรื่องความรู้ในข่าวสารทางการเมืองน้อยมากที่ถูกหยิบยกมากล่าวอ้างจากผู้มีอำนาจเสมอ ทำให้ต้องจำกัดสิทธิและการตัดสินใจทางการเมืองของประชาชน^{๔๓}

ระดับความรู้ทางการเมืองของประชาชนภายใต้ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ช่วยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ประชาชนนับเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้ระบอบประชาธิปไตยพัฒนาขึ้นได้ การมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นตัวชี้วัดพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนในระดับหนึ่ง

พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน ๑๐ ลักษณะ ดังนี้

- ๑) การให้การสนับสนุนและเสียงเรียกร้องต่อผู้นำในรัฐบาลเพื่อสนองต่อความต้องการใด ๆ
- ๒) ความพยายามที่จะสร้างผลกระทบต่อการดำเนินงานของรัฐบาลที่ได้ผลและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๓) กิจกรรมทางการเมืองที่ถูกต้องตามกฎหมาย
- ๔) การใช้สิทธิเลือกตั้งตัวแทนเข้าไปใช้อำนาจ
- ๕) ความรู้สึกแปลกแยก หรือการตีตนออกจากระบบการเมือง อันเนื่องมาจากการถูกกีดกันไม่ให้เข้าไปมีส่วนร่วม
- ๖) กิจกรรมของพวกที่ตื่นตัวในการเมือง
- ๗) กิจกรรมทางการเมืองทุกรูปแบบทั้งที่ใช้ความรุนแรง และไม่ใช้ความรุนแรง
- ๘) กิจกรรมทางการเมืองที่ต้องเข้าไปมีอิทธิพลต่อการดำเนินการของข้าราชการ
- ๙) กิจกรรมต่าง ๆ ที่กระทบต่อการเมืองระดับปกติ

^{๔๓} พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, ข่าวสารการเมืองของคนไทย, (กรุงเทพมหานคร: สำนักวิจัยและวิชาการ สถาบันพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้ง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, ๒๕๕๗), หน้า ๒๒-๒๔.

๑๐) กิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวกับการเมือง^{๔๔}

แบ่งแบบของการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ๖ รูปแบบ ดังนี้

- ๑) การเลือกตั้ง (Voting)
- ๒) เป็นเจ้าที่พรรคและเจ้าหน้าที่รณรงค์หาเสียง (Party and Campaign Worker)
- ๓) เป็นผู้มีบทบาทในชุมชน (Community Activist)
- ๔) มีการติดต่อกับทางราชการ (Contacting Officials)
- ๕) เป็นผู้ประท้วง (Protestor)
- ๖) เป็นผู้สื่อข่าว (Communicator)^{๔๕}

ระดับของการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองจากน้อยไปมากในอีกลักษณะหนึ่งดังนี้

- ๑) การรับฟังข่าวสารทางการเมือง
- ๒) การออกเสียงลงคะแนน
- ๓) การชักชวนให้ผู้อื่นสนทนาเรื่องการเมือง
- ๔) การชักชวนให้ไปเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง
- ๕) การช่วยโฆษณาให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับการเลือกตั้ง
- ๖) การติดต่อแสดงความคิดเห็นข้อเรียกร้องต่อเจ้าหน้าที่หรือนักการเมือง
- ๗) การสนับสนุนด้วยการบริจาคให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง
- ๘) การติดตามการหาเสียงของนักการเมือง
- ๙) การช่วยผู้สมัครรับเลือกตั้งหาเสียง
- ๑๐) การเป็นสมาชิกพรรคที่ทำงานให้พรรคการเมืองเป็นประจำ
- ๑๑) การเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนของพรรค
- ๑๒) การช่วยหาเงินให้พรรค
- ๑๓) การสมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้ง
- ๑๔) การเป็นเจ้าหน้าที่ของพรรคหรือได้รับเลือกตั้ง^{๔๖}

^{๔๔} Weiner, Myron, "Political Participation : Crisis of the Political Process", In Leonard, Binder and others. *Crisis on Sequences in Political Development*, (Princeton : Princeton University Press, 1971), pp. 161- 163.

^{๔๕} วัลลภ วิบูลย์กุล, "การรับรู้และพฤติกรรมทางการเมืองของคณะสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู", วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๔), หน้า ๒๐.

^{๔๖} สวนาพร พัฒน์กุล, *ความสำนึกในหน้าที่พลเมืองของเด็กไทย*, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๐), หน้า ๑๘.

กิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ไว้ดังนี้

- ๑) มีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง
- ๒) มีส่วนร่วมในการรับทราบข้อมูลข่าวสารการดำเนินการของพรรคการเมือง
- ๓) มีส่วนร่วมในกิจกรรมกับพรรคการเมือง
- ๔) มีส่วนร่วมโดยเป็นสมาชิกพรรคการเมืองนั้น
- ๕) มีส่วนร่วมโดยการบริจาคเงินและทรัพย์สินแก่พรรคการเมือง
- ๖) มีส่วนร่วมโดยเข้าเป็นกรรมการพรรคการเมืองในระดับต่างๆ
- ๗) มีส่วนร่วมในการติดตามและตรวจสอบการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง
- ๘) มีส่วนร่วมในการประชุมรณรงค์เคลื่อนไหวทางการเมือง
- ๙) มีส่วนร่วมระดมทุนจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อช่วยพรรคการเมือง
- ๑๐) มีส่วนร่วมเสนอตัวเพื่อสมัครรับเลือกตั้งในนามของพรรคนั้น
- ๑๑) มีส่วนเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมืองในนามพรรคนั้น^{๔๗}

ลักษณะการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น สามารถแบ่งออกได้เป็น ๒ ลักษณะ คือ

๑) การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองโดยสมัครใจกล่าวคือ ประชาชนมีส่วนร่วมโดยมีความต้องการอย่างแท้จริง ทั้งนี้เพราะเห็นว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ฉะนั้นจึงเป็นหน้าที่ของตนเองที่จะต้องไปมีส่วนร่วมในการกำหนดความเป็นไปของสังคมของตนเอง

๒) การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเกิดจากการปลุกเร้าจากนักการเมืองหรือบุคคลอื่นๆ ในสังคม ทั้งนี้ รวมทั้งประชาชนที่เข้าไปมีส่วนร่วม เนื่องมาจากถูกบุคคลอื่น ๆ ร้องขอชักจูงขู่เข็ญ ให้ค่าตอบแทนหรือใช้วิธีการอื่นๆ ด้วย^{๔๘}

ในขณะเดียวกันความรู้สึกแปลกแยกการเมือง (Political Alienation) เป็นความรู้สึกด้านลบต่อระบบการเมืองจะเกิดในตัวบุคคลได้ คือ การที่บุคคลรู้สึกว่ายู่ในระเบียบกฎเกณฑ์ทางการเมืองแต่ไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดหรือเปลี่ยนแปลงระเบียบกฎเกณฑ์เหล่านั้นได้ ประกอบด้วยทัศนคติพื้นฐาน ๓ ประการ

๑) รู้สึกว่าตนเองถูกกระทำ ไม่ใช่เป็นผู้กระทำทางการเมือง โดยไม่เข้าไปมีส่วนร่วมเพราะไม่มีอิทธิพลทางการเมืองในทุกประการ

๒) การเมืองการปกครองไม่ได้คำนึงถึงประโยชน์ ดังนั้นการเมืองจึงไม่ใช่ของตน

^{๔๗} กฤษ ธีววงศ์, "ถามมา-ตอบไป", วารสารพรรคการเมืองสัมพันธ์, ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๖ (สิงหาคม-กันยายน ๒๕๔๕): หน้า ๖-๗.

^{๔๘} ปัทมาภรณ์ จันทรรณนา, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของชนชั้นกลางในเขตอำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย” การศึกษาค้นคว้าอิสระตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการเมืองการปกครอง (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๒).

๓) ให้เห็นด้วยกับวิธีตัดสินใจทางการเมืองที่มีขึ้น เห็นว่ากติกาทางการเมืองขาดความยุติธรรม ขาดความชอบธรรมรัฐธรรมนูญเป็นสิ่งล่อกลวง

ในขณะเดียวกันความรู้สึกแปลกแยกการเมือง (Political Alienation) เป็นความรู้สึกด้านลบต่อระบบการเมืองจะเกิดในตัวบุคคลได้ คือ การที่บุคคลรู้สึกว่ายู่ในระเบียบกฎเกณฑ์ทางการเมืองแต่ไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดหรือเปลี่ยนแปลงระเบียบกฎเกณฑ์เหล่านั้นได้ ประกอบด้วยทัศนคติพื้นฐาน ๓ ประการ

๑) รู้สึกว่าตนเองถูกกระทำ ไม่ใช่เป็นผู้กระทำทางการเมือง โดยไม่เข้าไปมีส่วนร่วมเพราะไม่มีอิทธิพลทางการเมืองในทุกประการ

๒) การเมืองการปกครองไม่ได้คำนึงถึงประโยชน์ ดังนั้นการเมืองจึงไม่ใช่ของตน

๓) ไม่เห็นด้วยกับวิธีตัดสินใจทางการเมืองที่มีขึ้น เห็นว่ากติกาทางการเมืองขาดความยุติธรรม ขาดความชอบธรรม รัฐธรรมนูญเป็นสิ่งล่อกลวง^{๔๔}

ความรู้สึกแปลกแยกทางการเมือง ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองนำไปสู่การเห็นห่างทางการเมือง และตีตนออกห่างระบบการเมืองในที่สุด สภาพการณ์ดังกล่าวเกิดจาก

๑) ค่านิยมที่เกิดจากระบบเมืองทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา วัฒนธรรม การเมืองหรือหลักของอำนาจและการใช้อำนาจ รวมไปถึงกระบวนการดำเนินงานของรัฐบาลที่ขัดต่อค่านิยมของประชาชนกลุ่มหนึ่งในระบบนั้น

๒) ความรู้สึกของบุคคลกลุ่มหนึ่งที่เกิดความขัดข้องใจ เกิดจากการที่ไม่สามารถเข้าไปมีอิทธิพล เปลี่ยนแปลงกระบวนการดำเนินงานของระบบการเมืองบางประการที่ขาดประสิทธิภาพ

๓) ความรู้ไร้ประสิทธิภาพทางการเมืองในทางที่จะปรับปรุงดำเนินงานของตนได้ดีขึ้นมาได้ ความก้าวร้าว ความดุดัน ความรู้สึกถูกกดขี่ข่มขู่ และความตึงเครียดจากสภาพการณ์

กล่าวโดยสรุป การมีส่วนร่วมทางการเมือง คือ กิจกรรมทางการเมืองทุกกิจกรรมที่กระทำด้วยความสมัครใจ อันจะก่อให้เกิดความรัก ความสามัคคีและเกิดความตระหนักร่วมรับผิดชอบในสังคมสืบไป

๒.๒.๖ ปัญหาการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง

การรับรู้ข่าวสารด้านการเมืองของประชาชนนั้น นับเป็นสิ่งที่เป็ประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาระบบประชาธิปไตย เนื่องจากเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีความสนใจ และกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมทางการเมือง

^{๔๔} ชิตชนก เชื้อแก้ว, “ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในช่วงการเมืองสองขั้วของประชาชนในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี”, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, ๒๕๕๘).

แม้ว่าในปัจจุบันจะมีการส่งเสริม เผยแพร่ข่าวสารด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเมืองอย่างมากทั้งทางสื่อวิทยุโทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต บุคคล และอื่น ๆ แต่การรับข่าวสารด้านการเมืองของประชาชนก็ได้เป็นไปอย่างราบรื่นทีเดียว เนื่องจากมีปัญหาการรับในข่าวสารที่เกิดขึ้นจากปัจจัยหลายประการด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาที่สาเหตุมาจากตัวประชาชนเอง ปัญหาที่เกิดจากตัวข่าวสาร ปัญหาจากสื่อที่เป็นตัวกลาง ซึ่งล้วนแต่เป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้การรับข่าวสารทางการเมืองของประชาชนเกิดปัญหาค้น สาเหตุของปัญหานี้มาจาก

๑) สาเหตุจากตัวผู้รับสารหรือประชาชน

ตัวผู้รับสารหรือประชาชนผู้รับข่าวสารทางการเมืองนั้น มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้การรับข่าวสารทางการเมืองประสบผลสำเร็จ หรือประสบกับปัญหา ซึ่งสาเหตุของการเกิดปัญหานี้เกิดขึ้นจากหลายประการดังนี้

(๑) ประชาชนขาดความรู้เดิมทางการเมือง การขาดความรู้เดิมจะทำให้ประชาชนขาดความเข้าใจพื้นฐานทางการเมือง ซึ่งจะส่งผลให้ข่าวสารทางการเมืองประสบปัญหา และไม่ประสบผลสำเร็จตามเจตนาของผู้ส่งสาร

(๒) ทักษะต่อการเมือง ทักษะที่ดีจะมีผลมาจากการสั่งสมข่าวสารเหตุการณ์และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเมือง หากสิ่งที่เคยได้รับเป็นข่าวสารที่ดี คนก็มีทัศนคติที่ดีต่อการเมือง แต่ถ้าได้รับข่าวในแง่ลบทางการเมือง ก็จะเกิดอคติต่อการเมืองซึ่งหากประชาชนมีอคติมากเกินไป ย่อมจะทำให้ปฏิเสธที่จะยอมรับหรือเปิดรับข่าวสารทางการเมือง

(๓) ความต้องการของบุคคล ไม่ว่าความต้องการนั้นจะเป็นการตอบสนองความต้องการของร่างกาย อารมณ์ หรือจิตใจก็ตามแต่ ความต้องการนี้จะมีผลต่อการรับข่าวสารการเมืองของบุคคล เพราะถ้าหากบุคคลนั้นไม่ต้องการที่จะรับข่าวสารเลย ก็เท่ากับเป็นการปิดโอกาสทางการรับข่าวสารเลย ก็เท่ากับเป็นการปิดโอกาสทางการรับข่าวสารทางการเมืองของตน

(๔) การตามอย่างผู้อื่น จะก่อให้เกิดการยอมรับการรับข่าวสารสิ่งต่าง ๆ นั้นดีตามยุคสมัยไปด้วย การเกิดความนิยมตามอย่างกันนั้นอาจมีอิทธิพลถึงค่านิยมบางอย่างในสังคมเมื่อพิจารณาในแง่การรับข่าวสารทางการเมืองแล้ว นับเป็นสิ่งที่มียุทธพลที่ทำให้เกิดปัญหาได้อีกประการหนึ่ง เพราะการตามอย่างผู้อื่นบางครั้ง ทำให้บุคคลไม่มีความคิดเป็นของตนเอง ทำให้การรับข่าวสารเกิดปัญหาค้นได้

(๕) การถูกครอบงำชักนำจากกลุ่มอิทธิพล หากกลุ่มนั้นมีอิทธิพลมากก็จะสามารถครอบงำได้สูง ซึ่งเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาในการรับข่าวสารทางการเมืองของบุคคล เพราะไม่สามารถรับข่าวสารการเมืองที่ตนเองต้องการได้

(๖) ผลประโยชน์ของบุคคล บุคคลจะสนใจรับข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองเท่านั้น อย่างเช่น หากข่าวการเมืองใดเป็นประโยชน์ต่อธุรกิจพิเศษ ถ้าไม่มีผลประโยชน์ต่อธุรกิจและตนเองก็

จะไม่รับข่าวนั้นเลย จึงทำให้เกิดปัญหาที่ว่าประชาชนอาจไม่เข้าใจระบบการเมืองอย่างแท้จริงและตนเอง ก็จะสนใจข่าวนั้นเป็น

(๗) ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับสติปัญญาเพศ อายุ และบุคลิกภาพ ปัจจัยเหล่านี้มีผลต่อการรับข่าวสารการเมืองของบุคคลเป็นอย่างมาก เช่น ผู้หญิงสนใจการเมืองน้อยกว่าผู้ชาย หากมีความสามารถในการรับข่าวสารทางการเมืองในระดับต่ำ และไม่พัฒนาให้ดีขึ้นก็จะทำให้ความสนใจทางการเมืองน้อยลงเรื่อยๆจนอาจไม่ให้ความสนใจเลย

(๘) การขาดโอกาสการศึกษาทางการเมือง จะเห็นได้ชัดในประชาชนชาวชนบทส่วนใหญ่ จะมีโอกาสไม่มากในการศึกษาหรือรับข่าวสารทางการเมืองอย่างเป็นกิจจะลักษณะเพราะความเจริญก้าวหน้าด้านสื่อที่นำเสนอมีน้อย จึงทำให้ประชาชนไม่ได้รับข่าวสารทางการเมืองเท่าที่ควรจะเป็น^{๕๐}

๒) สาเหตุจากตัวข่าวสาร

(๑) ความคลุมเครือของตัวกระตุ้นข่าวสาร ข่าวสารการเมืองหากมีความคลุมเครือมากเท่าใด การรับข่าวสารของบุคคลก็อาจจะบิดเบือนจากความเป็นจริงได้มาก กล่าวคือ เกิดการเข้าใจไม่ตรงกับเจตนาของผู้ส่งสาร หรืออาจเกิดการใช้ความคิดส่วนตนตีความข่าวสารนั้นเอง โดยไม่สนใจกับความถูกต้องที่แท้จริงของเนื้อหาข่าว

(๒) ความซ้ำซากน่าเบื่อของข่าวสาร อย่างเช่น การให้ใส่ร้ายป้ายสี สาคโคลนใส่กันการชิงดีชิงเด่น การนำเสนอข่าวเหล่านี้ผ่านสื่อให้ประชาชนเห็นอยู่เป็นประจำจนเกิดความเบื่อหน่ายเนื่องจากการไม่มีการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือที่จะแก้ไขปัญหาย่างแท้จริง ความน่าเบื่อหากสั่งสมไว้นานๆ ก็จะทำให้ประชาชนปิดการรับข่าวสาร ถือว่าเป็นปัญหาสำคัญอีกอย่างหนึ่ง

(๓) ความไม่แน่นอนของข่าวสารทางการเมือง ไม่มีความแน่นอน ไม่คงที่เปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ บางครั้งอาจทำให้เกิดความผันแปรทางการเมือง หรือการให้ข้อมูลไม่ตรงกันของผู้ให้ข่าวสารทำให้เกิดมีปัญหาคือการรับข่าวสาร และหากประชาชนไม่ติดตามอย่างต่อเนื่องก็อาจทำให้ไม่ทราบที่มาที่ไป ส่งผลให้การรับสารสนเทศทางการเมืองผิดพลาดได้

(๔) ข่าวสารถูกบิดเบือนจากความเป็นจริง บางครั้งอาจมีข่าวสารบางส่วนถูกบิดเบือนโดยกลุ่มผลประโยชน์หรือกลุ่มอิทธิพล ทำให้เนื้อหาข่าวไม่ครบถ้วนหรือความหมายต่างไปจากความเป็นจริง ทำให้ประชาชนได้รับข่าวสารไม่ถูกต้อง การบิดเบือนของข่าวสารนี้หากเกิดจากการมีจุดประสงค์เพื่อการบั่นทอนความมั่นคง ก็นับเป็นผลเสียหายอย่างมากต่อประเทศชาติ

(๕) ข้อจำกัดของข่าวสาร มีมากมาย บางเรื่องไม่อาจนำเสนอได้โดยตรงไปตรงมาจะต้องมีการพิจารณาตัดทอนก่อนที่จะนำเสนอได้ ทำให้รายละเอียดของข่าวสารลดน้อยลงหากมีมาก

^{๕๐} ประมะ สตะเวทิน, หลักนิเทศศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ ๙, (กรุงเทพมหานคร : ภาคพิมพ์, ๒๕๕๐), หน้า ๓๒.

ก็จะทำให้ข่าวสารไม่น่าสนใจประชาชนไม่ได้รับข่าวสารเนื้อหาสาระของเรื่องที่ตนสนใจใคร่รู้เท่ากับการปิดกั้นข่าวสารทางหนึ่ง

๓) สาเหตุจากสื่อหรือช่องทางการกระจายข่าว

(๑) สื่อถูกครอบงำ และใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์ของกลุ่มอิทธิพลกรณีนี้เกิดจากเหตุผล ๒ อย่าง คือ กลุ่มใช้อิทธิพลบังคับให้สื่อเป็นเครื่องมืออาจเกิดจากหลายสาเหตุเช่น เกิดจากความยินยอมของสื่อเอง ที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน

(๒) ความสามารถของช่องทาง ในการเผยแพร่ข่าวสารการเมือง เช่น วิทยุโทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง หนังสือพิมพ์ ช่องทางดังกล่าวจะเป็นตัวกำหนดหรือจำกัดสารทางการเมืองที่จะส่งไปยังประชาชนเหนือกลุ่มต่างๆ ในสังคม ช่องทางการเผยแพร่ข่าวสารในประเทศกำลังพัฒนาจะถูกจำกัดจากรัฐบาล

(๓) ระดับการควบคุมของช่องสาร แม้พัฒนาการของเครือข่ายของสารในแต่ละประเทศมีระดับความก้าวหน้าเพียงใดก็ตาม รัฐบาลในประเทศนั้น ๆ มีความสามารถควบคุมและใช้ประโยชน์จากช่องสาร

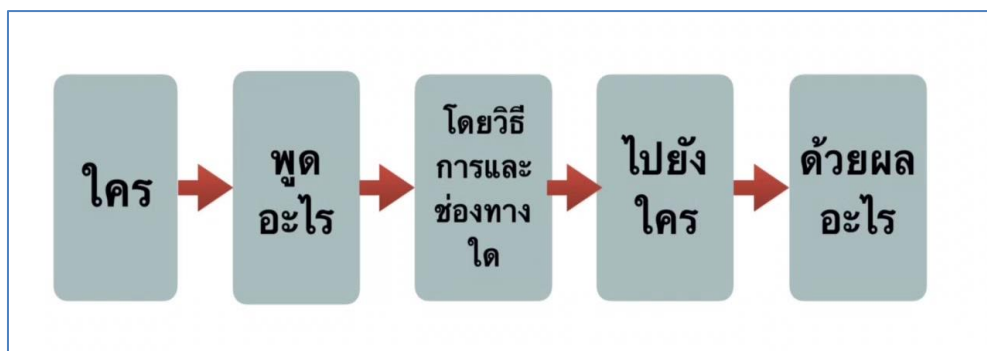
(๔) ความไม่เหมาะสมของสื่อที่ใช้เผยแพร่ สื่อหลายชนิดทั้งที่เป็นสื่อมวลชนและสื่ออย่างอื่น มีความสามารถในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายแตกต่างกัน หากผู้ส่งสารเลือกใช้สื่อที่ไม่เหมาะสมกับข่าวสารการเมือง ไม่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายก็ไม่สามารถให้รายละเอียดข่าวสารที่ดีพอและไม่สามารถสร้างความสนใจจากกลุ่มเป้าหมาย

(๕) ความสามารถในการเข้าถึงของสื่อ แม้สื่อที่สามารถเผยแพร่ไปยังคนจำนวนมากได้อย่างสื่อมวลชน ก็เชื่อว่าจะสามารถเข้าถึงเป้าหมายได้ทุกคน หรือทุกหนทุกแห่งเพราะยังมีข้อจำกัดหลายประการ โดยเฉพาะในชนบทที่ห่างไกลสื่อต่าง ๆ ประชาชนขาดโอกาสในการรับข่าวสารทางการเมือง จึงทำให้ไม่ได้รับข่าวสารอันส่งผลให้การพัฒนาทางการเมืองเกิดความล่าช้าชะงัก

กล่าวโดยสรุป ปัญหาการรับในข่าวสารเกิดขึ้นได้จากหลายปัจจัยด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาที่สาเหตุมาจากตัวประชาชนเอง ปัญหาที่เกิดจากตัวข่าวสาร ปัญหาจากสื่อที่เป็นตัวกลางช่องทางการกระจายข่าว ซึ่งล้วนแต่เป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้การรับข่าวสารทางการเมืองของประชาชนเกิดปัญหาขึ้น

๒.๒.๗ แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการสื่อสาร

กระบวนการสื่อสาร หมายถึง ระบบซึ่งแหล่งข่าวสาร (ผู้ส่งสาร) ส่งข่าวสารไปยังผู้รับ ซึ่งในการติดต่อสื่อสารนั้นจะต้องตอบคำถามได้ว่า ใคร พูดอะไร ใช้ช่องทางไหน สื่อไปยังใคร และมีผลกระทบอย่างไรบ้าง โดยจะอาศัยแบบจำลองของ Lass well ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๒.๑ แบบจำลองการสื่อสารของ Lass well^{๕๑}

แบบจำลองของ Lass well ดังกล่าว สามารถใช้เป็นโครงสร้างสำหรับงานวิจัยทางการสื่อสาร แบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ตามลักษณะการศึกษาที่เจาะจงในองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งของกระบวนการสื่อสาร คือ ถ้าศึกษาเกี่ยวกับผู้ส่งสารโดยเฉพาะ เรียกว่า การวิเคราะห์แหล่งสาร (Source Analysis) ซึ่งมุ่งเน้นที่คุณลักษณะของสื่อเรียกว่า การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งเน้นการนำเอาสาระของสารมาวิเคราะห์เพื่อให้เห็นว่าสารที่ส่งมายังผู้รับสารนั้นประกอบด้วยเนื้อหาด้านใดบ้าง หากศึกษาเกี่ยวกับสื่อประเภทต่าง ๆ เรียกว่า การวิเคราะห์สื่อ (Media Analysis) ซึ่งเป็นการศึกษาคัญภาพของสื่อประเภทต่าง ๆ หากศึกษาเกี่ยวกับผู้รับสาร เรียกว่า การวิเคราะห์ผู้รับสาร (Audience Analysis) ซึ่งมักเน้นการศึกษาพฤติกรรม的开รับเนื้อหาประเภทต่าง ๆ จากสื่อส่วนการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของการสื่อสารที่มีต่อผู้รับสารเรียกว่า การวิเคราะห์ผลกระทบของการสื่อสาร (Effect Analysis)

การเปิดรับสารที่สำคัญก็คือ กระบวนการในการเลือกรับข่าวสาร ซึ่งประกอบด้วย ๓ ขั้นตอนดังนี้

๑) การเลือกเปิดรับ (Selective exposure) หมายถึง แนวโน้มที่ผู้รับสารจะเลือกสนใจหรือเปิดรับข่าวสารที่สอดคล้องกับความคิดเห็น ความสนใจที่มีอยู่เดิมและพยายามหลีกเลี่ยงข่าวสารที่ไม่สอดคล้องกับทัศนคติและความคิดเห็นเดิมของตน ทั้งนี้ เพราะการได้รับข่าวสารที่ไม่สอดคล้องกับความรู้ ความเข้าใจหรือทัศนคติที่มีอยู่เดิมจะก่อให้เกิดภาวะความไม่สมดุล ซึ่งเราอาจลดภาวะความไม่สมดุลได้ โดยการเปลี่ยนทัศนคติ ความรู้หรือพฤติกรรมการแสดงออกหรือเลือกสรรเฉพาะข่าวสารที่สอดคล้องกับความคิดเห็นเดิมของตน

๒) การเลือกรับรู้ (Selective perception) เมื่อบุคคลเลือกเปิดรับข่าวสารจากแหล่งใดแหล่งหนึ่งแล้ว ผู้รับสารจะเลือกรับรู้หรือเลือกตีความหมายของสารนั้นตามทัศนคติ ประสบการณ์ ความเชื่อ ความต้องการ ความคาดหวัง แรงจูงใจ สภาวะร่างกายหรืออารมณ์ขณะนั้น ดังนั้นผู้รับสาร

^{๕๑} Lasswell, The Structure and function of Communication in Society, อ้างใน ศุภรศม์ จิตติกุล เจริญ, ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๔), หน้า ๕๒.

จะดี ความผิดพลาดหรือบิดเบือนข่าวสารให้มีทิศทางที่ตนเองพอใจ ให้สอดคล้องกับความคิดเห็น ความสนใจหรือทัศนคติที่มีอยู่เดิม

๓) การเลือกจดจำ (Selective retention) เป็นแนวโน้มในการเลือกจดจำข่าวสารเฉพาะ ส่วนที่ตรงกับ ความสนใจ ความต้องการ ทัศนคติ เป็นต้น ของตนเองและมักจะลืมในส่วนที่ตนเองไม่สนใจ เรื่องที่ขัดแย้งหรือเรื่องที่ค้านกับความคิดเห็นของตนเอง ดังนั้น การเลือกจดจำเนื้อหาของสารที่ได้รับจึงเป็นการช่วยเสริมทัศนคติหรือความเชื่อเดิมของผู้รับสารให้มีความมั่นคงยิ่งขึ้น และเปลี่ยนแปลงยากขึ้น ดังนั้น กระบวนการเลือกสรรของมนุษย์จึงเปรียบเสมือนเครื่องกรองข่าวสารในการรับรู้ของมนุษย์เรา"^{๕๒}

นอกจากนี้แบบจำลองการสื่อสารของ Shannon and Weaver แยกแหล่งสารหรือต้นตอข่าวสารออกจากจุดหมายปลายทางหรือผู้รับสารเป็นคนละส่วนกัน เครื่องส่งหรือตัวแปลงสารกับเครื่องรับสัญญาณหรือตัวถอดรหัสสาร (Receiver) ทำหน้าที่อยู่คนละด้าน โดยแหล่งสารหรือต้นตอข่าวสารจะเป็นผู้กำหนดเนื้อหาข่าวสารที่ต้องการส่งออกไป ซึ่งเนื้อหาข่าวสารอาจอยู่ในลักษณะคำพูด คำเขียน คนตรี หรือรูปภาพ ก็ได้ จากนั้นเครื่องส่งหรือตัวแปลงสารจะทำการแปลงเนื้อหาข่าวสารเป็นสัญญาณ เช่น สัญญาณ โทรเลข โน้ตเพลง เพื่อส่งผ่านช่องทางไปสู่จุดหมายปลายทางโดยเครื่องส่งจะแปลงสารให้เป็นสัญญาณที่เหมาะสมกับช่องทางที่จะทำการส่งผ่านข่าวสารไปยังผู้รับ เมื่อผ่านช่องทางมายังเครื่องรับ เครื่องรับจะแปลงสัญญาณที่ส่งสัญญาณจากแหล่งสารมายังผู้รับสารอาจเกิดอุปสรรคหรือเสียงรบกวนได้"^{๕๓}

สามารถสรุปได้ว่า ทฤษฎีการสื่อสาร เป็นการศึกษาปฏิกิริยาระหว่างผู้ส่งสาร และผู้รับสาร เนื้อหาข่าวสาร ชนิดของสื่อที่ใช้และผลอันเกิดจากการทำการสื่อสาร

๒.๒.๗ ความหมายของการสื่อสาร

"การสื่อสาร" ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า "Communication" ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายไว้

^{๕๒} วิเชียร ช่วยหนู, “การสื่อสารทางการเมือง ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ของนายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตรมหาบัณฑิต (บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๗), หน้า ๔๐.

^{๕๓} อรลีส สี่แพร่พล, “การรับรู้ข่าวสารและความเข้าใจทางการเมืองของข้าราชการรัฐสภา”, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทสาขาสถาปัตยกรรม สาขาเทคโนโลยีการสื่อสารมวลชน, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๑), หน้า ๔๑.

ต่างๆ กัน ดังนี้ "การสื่อสาร เป็นการกระทำซึ่งเครื่องหมายอันแรก (สิ่งเร้า) ก่อให้เกิดเครื่องหมายอันที่สอง (ปฏิกิริยาตอบสนอง) ซึ่งขึ้นอยู่กับสิ่งเร้าเป็นราย ๆ ไปว่าจะมีปฏิกิริยาตอบสนองอย่างไร ตามลักษณะนิสัยของเขา ซึ่งได้มาจากประสบการณ์การสื่อสารในอดีต"^{๔๔}

"การสื่อสาร คือ กระบวนการของการถ่ายทอดสาร(Message) จากบุคคลหนึ่งซึ่งเรียกว่า ผู้ส่งสาร (Source) ไปยังบุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งเรียกว่า ผู้รับสาร(Receiver) โดยผ่านสื่อ (Channel)"^{๔๕}

การสื่อสาร หมายถึง การนำเรื่องราวต่าง ๆ ที่เป็นข้อเท็จจริงข้อคิดเห็น หรือความรู้สึก โดยอาศัยเครื่องนำไปโดยวิธีใดวิธีหนึ่งให้ไปถึงจุดหมายปลายทางที่ต้องการ จนทำให้เกิดการกำหนดรู้ความหมายแห่งเรื่องราวนั้นร่วมกันได้"^{๔๖}

การติดต่อสื่อสาร หมายถึง กระบวนการในการส่งผ่านหรือสื่อความหมายระหว่างบุคคล สังคมมนุษย์เป็นสังคมที่สมาชิกสามารถใช้ความหมายของตนสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้ โดยแสดงออกในรูปของความต้องการ ความปรารถนา ความรู้สึกนึกคิด ความรู้ และประสบการณ์ต่าง ๆ จากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่ง

จากความหมายข้างต้น จะเห็นได้ว่า สิ่งหนึ่งที่มีความหมายเหล่านี้มีร่วมกันก็คือ การสื่อสารของมนุษย์ตั้งแต่อยู่บนหลักของความสัมพันธ์ (Relationship) กล่าวคือ ในการสื่อสารนั้นจะต้องมีผู้เกี่ยวข้องอยู่ ๒ ฝ่าย โดยฝ่ายหนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ส่งสาร และอีกฝ่ายหนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้รับสาร ซึ่งทั้งสองฝ่ายมีความเกี่ยวพันหรือสัมพันธ์กัน

โดยสรุป การสื่อสาร คือ กระบวนการการถ่ายทอดสาร (Message) จากบุคคลฝ่ายหนึ่ง ซึ่งเรียกว่า ผู้ส่งสาร (Source) ไปยังอีกบุคคลหนึ่ง ซึ่งเรียกว่า ผู้รับสาร (Receiver) โดยผ่านสื่อ (Channel)

๒.๒.๘ องค์ประกอบของการสื่อสาร

กระบวนการถ่ายทอดความคิด ในรูปของสารจากแหล่งหนึ่งไปอีกแหล่งหนึ่งโดยผ่านสื่อจะประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ ๕ ส่วน คือ

๑) ผู้ส่งสาร (Source) หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ต้องการส่งข่าวสาร/ข้อมูลให้ผู้รับสาร โดยมีวิธีการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ลักษณะของผู้รับสารอาจมีความแตกต่างกันในด้าน

^{๔๔} สุธา พงศ์ถาวรวิญญู, นันทิดา โอธูกรรม ดุษฎี นิลคำ, หลักการสื่อสารองค์กร, (กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ๒๕๕๘), หน้า ๒๒.

^{๔๕} ปรมะ สตะเวทิน, การสื่อสารมวลชน : กระบวนการและทฤษฎี, (กรุงเทพมหานคร: เลิฟแลนด์ ลีฟ, ๒๕๕๑), หน้า ๗.

^{๔๖} สวนิต ยมาภัย, การสื่อสารของมนุษย์, (กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานครการพิมพ์, ๒๕๕๓), หน้า ๑๘.

ภาษา วัฒนธรรม ความรู้สึก ทักษะ ทักษะ ความเชื่อ และระดับความรู้ ซึ่งผู้ส่งสารพึงตระหนักถึงการเลือกโอกาสและวิธีการที่เหมาะสมที่เอื้อให้ผู้รับสารเข้าใจและตอบสนองได้ง่าย

๒) สาร (Message) หมายถึง เรื่องราวอันมีความหมายและแสดงออกมาโดยอาศัยภาษาหรือสัญลักษณ์ใด ๆ ก็ตามที่สามารถทำให้เกิดการรับรู้ร่วมกันได้ สารจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้ส่งสารเกิดความคิดขึ้นและต้องการจะส่งหรือถ่ายทอดความคิดนั้นไปสู่การรับรู้ของผู้รับสาร ความสำคัญของสารที่ถูกส่งมาจากผู้ส่งสารก็คือ การทำหน้าที่ให้ผู้รับสารเกิดการรับรู้ความหมายและมีปฏิกิริยาตอบสนอง

๓) สื่อ หรือช่องทาง (Medium or Channel) สื่อ หมายถึง สิ่งที่เป็นพาหนะที่ทำให้สารเคลื่อนที่ออกไปจากตัวผู้ส่งสาร ส่วนคำว่า ช่องทาง หมายถึง ทางที่ทำให้ผู้ส่งสารและผู้รับสารติดต่อกันได้ สื่อหรือช่องทางเป็นองค์ประกอบประการหนึ่งของการสื่อสาร ในการสื่อสารใด ๆ ก็ตามผู้ส่งสารต้องอาศัยสื่อหรือช่องทางให้ทำหน้าที่นำสารไปยังผู้รับสาร สื่อมีหลายประเภท เช่น สื่อธรรมชาติ สื่อมนุษย์ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

๔) ผู้รับสาร (Receiver) หมายถึง ผู้รับเรื่องราวข่าวสารต่าง ๆ จากผู้ส่งสาร ผู้รับอาจจะเป็นบุคคล เป็นกลุ่ม หรือเป็นมวลชนก็ได้

๕) ปฏิกิริยาตอบกลับของผู้ส่งสาร (Response) เป็นการแสดงปฏิกิริยาตอบสนองของผู้รับสารหลังจากได้รับสารมา ว่ามีความเข้าใจต่อสิ่งที่รับมาหรือไม่อย่างไร ซึ่งผู้รับสารควรมีปฏิกิริยาตอบกลับอย่างใดอย่างหนึ่งหลังได้รับสารนั้น ครบถ้วนแล้ว หรือเมื่อเข้าใจสารนั้นอย่างถ่องแท้แล้วควรพิจารณาสารนั้นให้ถี่ถ้วน รอบคอบก่อนที่จะแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบกลับไป เพื่อให้การสื่อสารบรรลุจุดมุ่งหมาย^{๕๗}

โดยการติดต่อสื่อสารจะมีประสิทธิผลต้องมีองค์ประกอบหรือมีหลักสำคัญ ๗ ประการคือ

- ๑) ความน่าเชื่อถือ (Credibility)** ซึ่งผู้รับสารจะต้องมีความเชื่อมั่นในผู้ส่งสาร
- ๒) ความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม (Context)** ความสำคัญของเรื่องนี้อยู่ที่ท่าทาง คำพูด ภาษาที่เหมาะสมนอกเหนือไปจากสังคม วัฒนธรรม หรือสภาพแวดล้อมอื่น ๆ
- ๓) เนื้อหาสาระ (Content)** ข่าวสารที่ดีจะต้องมีความหมายต่อผู้รับข่าวสาร มีลักษณะน่าสนใจ และเป็นเรื่องราวที่อาจจะให้ทั้งความพึงพอใจ ทำความเข้าใจให้มากที่สุด ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น สถานการณ์ โอกาสอำนวย นิสัย ความรู้พื้นฐานที่ช่วยให้เข้าใจ เป็นต้น
- ๔) ความต่อเนื่องและความสม่ำเสมอ (Continuity and Consistency)** ต้องมีกรรมวิธีที่ สม่ำเสมอ ต่อเนื่อง หรือทำบ่อย มีการย้ำหรือซ้ำเพื่อเตือนความจำ และต้องมีความเที่ยงตรง
- ๕) ช่องทางการติดต่อสื่อสาร (Channels)** ข่าวสารจะเผยแพร่ได้ดีจะต้องส่งให้ถูกช่องทางทางการติดต่อสื่อสาร ซึ่งควรเลือกช่องทางที่ได้ผลรวดเร็วที่สุด

^{๕๗} สุธา พงศ์ถาวรปัญญา, นันทิตา โอฐกรรม และดุขฎี นิลคำ, **หลักการสื่อสารองค์กร**, (กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๔๘), หน้า ๒๓-๒๕.

๖) ความสามารถของผู้รับสาร (Capability of Audience) ต้องคำนึงถึงความสามารถของผู้รับข่าวสาร สะดวกและง่ายต่อการทำความเข้าใจให้มากที่สุด ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างเช่น สถานที่ โอกาสอำนวย นิสัย ความรู้พื้นฐานที่ช่วยให้เข้าใจ เป็นต้น

๗) ความชัดเจนของข่าวสาร (Clarity) ข่าวสารควรจัดทำขึ้นด้วยถ้อยคำที่เข้าใจง่ายและคำนึงถึงระยะทาง ซึ่งหากข่าวสารอยู่ไกลย่อมมีความคลาดเคลื่อนได้ง่าย

สรุป องค์ประกอบที่สำคัญของกระบวนการสื่อสารประกอบไปด้วยผู้ส่งสาร ผู้รับสารและสื่อในการสื่อสาร โดยมีปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ การป้อนกลับและเสียงรบกวนเข้ามาเกี่ยวข้อง

๒.๒.๙ ทิศทางการติดต่อสื่อสาร

ทิศทางการติดต่อสื่อสาร ประกอบด้วย การสื่อสารแบบทางเดียว (One-Way Communication) และการสื่อสารแบบสองทิศทาง (Two Way Communication) ซึ่งสรุปรวมความคิดเห็นของทิศทางการสื่อสารได้อย่างชัดเจน คือ

๑) การสื่อสารแบบทางเดียว (Model of One-Way Communication) อธิบายการสื่อสาร โดยไม่กล่าวถึงการสื่อสารกลับ (Feed Back) เป็นการอธิบายกระบวนการสื่อสารของผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารเท่านั้น

ในกระบวนการติดต่อสื่อสารแบบทางเดียว มีองค์ประกอบที่สำคัญ ๔ องค์ประกอบ สื่อ และผู้รับสาร เมื่อผู้ส่งสารต้องการที่จะสื่อสารความคิด ข่าวสาร หรือคือ ผู้ส่งสาร วัตถุประสงค์ของตน ผู้ส่งสารจะต้องทำการเข้ารหัส (Encode) เสียก่อน การเข้ารหัส คือ การนำเอาสิ่งที่ผู้ส่งสารต้องการจะสื่อสารมาใส่ไว้ในรหัส (Code) เช่น ภาษาพูด เขียน รูปภาพ กิริยา ท่าทาง เป็นต้น เพื่อส่งออกไปเป็นสาร

เมื่อผู้ส่งสารทำการเข้ารหัส แล้วสิ่งที่ต้องการส่งออกไปผ่านสื่อไปยังผู้รับ ผู้รับสารก็จะทำการถอดรหัส (Decode) สารที่ตนได้รับ การถอดรหัสหรือทำความเข้าใจต่อรหัส และสารที่ได้ส่งต่อไปยังผู้รับสาร แบบจำลองนี้ใช้อธิบายการสื่อสารภายในบุคคล ๒ คน คือ การสื่อสารในกลุ่มและการสื่อสารมวลชน

๒) การสื่อสารแบบสองทาง (Model of Two-Way Communication) อธิบายการสื่อสารที่มีการสื่อสารกลับ (Feed Back) ซึ่งโดยปกติมนุษย์ต้องมีปฏิกริยาตอบโต้กลับไปกลับมาแล้ว โดยสรุป ทิศทางการติดต่อสื่อสาร ประกอบด้วย การสื่อสารแบบทางเดียว และการสื่อสารแบบสองทิศทาง โดยมีการองค์ประกอบคือ ผู้รับ สาร ผู้ส่ง สื่อ และปฏิกริยาตอบโต้กับไปกลับมา

๒.๒.๑๐ อุปสรรคในการสื่อสาร

การสื่อสารแต่ละครั้งไม่ได้ประสบความสำเร็จเสมอไป ปัญหาที่เกิดขึ้นมาในมาจากหลายสาเหตุ

- ๑) ปัญหาจากผู้ส่งสาร อาจเนื่องมาจาก
 - ๑.๑) ไม่มีความรู้ ความเข้าใจเพียงพอในสิ่งที่ต้องการนำเสนอ
 - ๑.๒) เลือกวิธีการนำเสนอไม่เหมาะสม
 - ๑.๓) บุคลิกภาพยังไม่ดีพอ
- ๒) ปัญหาจากสาร อาจเนื่องมาจาก
 - ๒.๑) เนื้อหาเข้าใจยาก
 - ๒.๒) เนื้อหาของสารขัดต่อความเชื่อ ค่านิยม
- ๓) ปัญหาจากสื่อ อาจเนื่องมาจาก
 - ๓.๑) เลือกสื่อไม่สอดคล้องกับเนื้อหา
 - ๓.๒) ใช้สื่อไม่เหมาะสมกับสถานการณ์
- ๔) ปัญหาจากผู้รับสาร อาจเนื่องมาจาก
 - ๔.๑) ขาดความพร้อมในเรื่องที่จะรับ
 - ๔.๒) มีทัศนคติไม่ดีต่อสิ่งที่รับสารหรือผู้ส่งสาร^{๕๘}

๒.๒.๑๑ สื่อและประสิทธิภาพของสื่อ

สื่อ (Channel or Medium) เป็นวิธีการที่นำข่าวสารไปสู่ตัวผู้รับหากไม่มีสื่อในการสื่อสารแล้ว ข่าวสารก็ไม่อาจไปถึงผู้รับได้ในการเผยแพร่ข่าวสาร ความคิด และนวัตกรรมต่าง ๆ การเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่ง ปกติสื่อที่ใช้กันโดยทั่วไปได้แก่ สื่อมวลชน (Mass Media) และสื่อระหว่างบุคคล (Interpersonal Media) สื่อต่าง ๆ เหล่านี้ มีอิทธิพลแตกต่างกันไป ดังนี้คือ

สื่อมวลชน (Mass Media)

มีลักษณะเป็นตัวกลางระหว่างแหล่งสารและกลุ่มประชาชน เป้าหมาย เช่น หนังสือพิมพ์วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ เป็นต้น โดยสื่อมวลชนสามารถปฏิบัติการกิจต่าง ๆ ได้ดังนี้

- ๑) สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายจำนวนมากๆ ได้ในเวลาอันรวดเร็ว
- ๒) สามารถให้ความรู้ และข่าวสารได้ดี
- ๓) สามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ไม่พึงปรารถนาได้

สรุปสื่อสารมวลชนมีบทบาทสำคัญในการเพิ่มความรู้ และก่อให้เกิดการตระหนัก รับรู้ส่วนสื่อ บุคคลมีบทบาทในการโน้มน้าวใจ ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและเกิดการยอมรับนอกจากนี้ ยังมีสื่อเฉพาะกิจ (Specialized Media) ที่สร้างขึ้นมาเพื่อใช้ในการสื่อสาร โครงการหรือกิจกรรมอย่างใด

^{๕๘} สุธา พงศ์ถาวรภิญโญ, นันทิกา โอฐกรรม และดุชนี นิลคำ, **หลักการสื่อสารองค์กร**, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๔๘), หน้า ๓๙.

อย่างหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น แผ่นโปสเตอร์ ใบปลิว เป็นต้น และสื่อประสม หมายถึงการใช้สื่อหลายๆ ชนิดร่วมกัน เพื่อสนับสนุนสื่อชนิดอื่น ๆ"^{๕๙}

สื่อระหว่างบุคคล(Interpersonal Media)

มีลักษณะเป็นการแลกเปลี่ยนข่าวสารแบบตัวต่อตัวระหว่างบุคคลสองคนหรือมากกว่าสองคน จะมีประสิทธิภาพมากกว่าสื่อสารมวลชนในการจูงใจผู้รับสารที่มีความเฉยเมย หรือมีปฏิกิริยาต่อต้าน สารที่ผู้ส่งสารส่ง สื่อระหว่างบุคคลสามารถปฏิบัติการกิจต่าง ๆ ต่อไปนี้

๑) สามารถแลกเปลี่ยนข่าวสารโดย หากผู้รับไม่เข้าใจก็สามารถได้ถาม หรือขอข่าวสารเพิ่มเติมจากแหล่งสารได้อย่างรวดเร็ว ผู้ส่งสารก็สามารถปรับปรุงแก้ไขสารที่ส่งออกไปให้เข้ากับความต้องการและความเข้าใจของผู้รับสารได้ ในเวลาอันรวดเร็ว และลดอุปสรรคการสื่อสารที่เกิดจากการเลือกรับสาร เลือกแปลหรือตีความสาร และเลือกจำสารได้

๒) สามารถจูงใจบุคคลให้เปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ฝังรากลึกได้

สื่อบุคคลที่เป็นแหล่งข่าวอาจแยกได้เป็น ๒ ประเภท คือ

๑) บุคคลที่มีความผูกพัน มีความใกล้ชิดกับคนในท้องถิ่น ได้แก่ คนในครอบครัวเพื่อนบ้าน เพื่อนร่วมงานเป็นผู้มีบทบาทในการเผยแพร่ความรู้ ความคิด ตลอดจนการชักจูงใจประชาชนในท้องถิ่น

๒) บุคคลที่มีความน่าเชื่อถือ อาจเป็นบุคคลภายนอกท้องถิ่นหรือภายในท้องถิ่นก็ได้เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ ทำให้การสื่อสารประสบความสำเร็จ^{๖๐}

การที่สื่อบุคคลมีอิทธิพลต่อการจูงใจมากกว่าสื่อประเภทอื่น ๆ มีสาเหตุจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น ความเป็นกันเอง ความน่าเชื่อถือ ไว้วางใจ และบุคลิภาพ ในการสื่อสารกับคนจำนวนมากหรือมวลชนที่มีพื้นฐานแตกต่างกันทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง เพื่อก่อให้เกิดพฤติกรรมร่วมกัน ต้องใช้ทั้งสื่อบุคคล และสื่อมวลชน เพื่อการโน้มน้าวใจให้เกิดการเปลี่ยนแปลงปทัสถานทัศนคติ ค่านิยม หรือโครงสร้างของสังคม"^{๖๑}

^{๕๙}บุญศรี ปรารณศักดิ์, “ทฤษฎีการติดต่อสื่อสาร: เอกสารการสอนวิชาหลักการสื่อสารทางการพยาบาล”, สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔), หน้า ๑๗.

^{๖๐} พนิดา อินทรลักษณ์, "ผลกระทบการสื่อสารระหว่างบุคคลในการเผยแพร่ความรู้ด้านการวางแผนครอบครัว: ศึกษาเฉพาะกรณีเขตภาษีเจริญ ก.ท.ม.", วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๓), หน้า ๒๔-๒๕.

^{๖๑} อรรณณ ปิลันธน์โอวาท, การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ๒๓๐-๒๓๑.

สื่อพื้นบ้าน

เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่าศิลปะการแสดงพื้นบ้านของคนชาวอีสาน ที่มีความโดดเด่นและถือเป็นสัญลักษณ์ที่สำคัญของคนในภูมิภาคนี้คือ ศิลปะการแสดงหมอลำ ซึ่งเป็นที่นิยมมากและรับใช้ชีวิตของชาวอีสานในแง่มุมต่าง ๆ กล่าวคือ "ให้ความบันเทิง ผ่อนคลายความตึงเครียดของคนในสังคม ให้การศึกษาให้ความรู้ ให้แง่คิดศีลธรรม จรรยาแก่ประชาชน และนำวรรณกรรมท้องถิ่นมาแสดงหมอลำ"^{๖๒}

ในเชิงนวัตกรรมหมอลำเป็นสื่อที่ใช้ในการถ่ายทอดเรื่องราววิถีชีวิตของความเป็นอยู่ของคนอีสานได้อย่างเป็นธรรมชาติที่สุด หลายครั้งที่รัฐบาล หน่วยงานภาครัฐ เอกชนยังต้องใช้หมอลำเป็นสื่อในการประชาสัมพันธ์ นโยบายหรือโครงการต่าง ๆ ไปสู่ชาวบ้านทั้งในรูปหมอลำกลอนหมอลำเพลิน หรือแม้แต่หมอลำประยุกต์ (หมอลำซิ่ง) เช่น โครงการรณรงค์อีสานไม่กินปลาดิบกลอนลำ รณรงค์โรคเอดส์ โครงการรณรงค์การเลือกตั้ง เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป สื่อ (Channel or Medium) เป็นวิธีการที่นำข่าวสารไปสู่ตัวผู้รับหากไม่มีสื่อในการสื่อสารแล้ว ข่าวสารก็ไม่อาจไปถึงผู้รับได้ การเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายได้แก่ สื่อมวลชน สื่อระหว่างบุคคล และสื่อพื้นบ้าน

๒.๒.๑๒ บทบาทหน้าที่ของการสื่อสารในทางการเมือง

การสื่อสารเป็นกระบวนการพื้นฐานที่จำเป็นของมนุษย์และสังคม โดยมนุษย์ไม่สามารถที่จะไม่สื่อสาร เช่นเดียวกับสังคมที่ไม่สามารถขาดการสื่อสารได้เช่นเดียวกัน ทั้งนี้เพราะการสื่อสารได้เข้าไปมีส่วนสำคัญต่อชีวิตของประชาชนและสังคมในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินชีวิตประจำวัน การติดต่อในองค์กร การอุตสาหกรรม และธุรกิจ เศรษฐกิจ หรือศาสนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสื่อสารยังมีความสำคัญในทางการเมืองอีกด้วย เพราะการเมืองเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องและมีผลกระทบกับประชาชนทุกคน การสื่อสารกับบทบาทหน้าที่ในฐานะที่เป็นเครื่องมือทางการเมืองคือ การสื่อสารช่วยถ่ายทอดข่าวสารและความรู้ทางการเมือง โดยผ่านสื่อบุคคล สื่อมวลชน หรือสื่อผสม ทำหน้าที่กำหนดวาระข่าวสาร (Agenda-setting) สื่อประเพณี (Traditional media) เกี่ยวกับประเด็นปัญหาทางการเมืองที่ควรนำมาถกอภิปราย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อมวลชนอาจเบนความสนใจของปัญหาที่ตื่นต้นในชีวิตประจำวัน สื่อมวลชนอาจเสนอเน้นประเด็นใหม่ ๆ เพื่อดึงดูดให้ประชาชนหันมาสนใจ ทั้งนี้ยังสื่อมวลชนให้น้ำหนักความสำคัญแก่เรื่องใด มากเท่าใดประชาชนก็มักจะให้ความสำคัญแก่เรื่องนั้นมากขึ้นไปด้วย ดังนั้นผู้ดำเนินงานทางการเมืองจึงอาจจะใช้สื่อมวลชนทั่วไปหรือของตนเอง เป็น

^{๖๒} ธีรพงษ์ โสตาศรี, "บทบาทสำนักงานหมอลำในอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น" วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารจัดการเชิงพุทธ, (มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, ๒๕๕๓), หน้า ๒๘.

เครื่องมือในการชักประเด็นปัญหาประจำวันเข้าสู่เรื่องที่เป็นผลดีต่อกลุ่มตนเองและเป็นผลเสียต่อกลุ่มอื่นได้ นอกจากนี้การสื่อสารช่วยเผยแพร่ปลูกฝังความเชื่อทางการเมือง (Propagation and cultivation of political beliefs) อาจกระทำโดยใช้การสื่อสารประเภทหัวใจ เช่น การโฆษณา การประชาสัมพันธ์ หรือใช้เป็นการสื่อสารประเภทห้ามปรามหรือทำให้เกรงกลัว เช่น ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งก็มักจะมีการพูดให้เกรงกลัว เพื่อไม่ให้ไปลงคะแนนให้พรรคการเมืองอื่น เป็นต้น นอกจากนี้ การปลูกฝังความเชื่อทางการเมืองยังหมายถึงความรวมถึง การปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมือง ซึ่งมักจะต้องอาศัยการสื่อสารในลักษณะที่เข้มข้น เพื่อสร้างเงื่อนไขให้ผู้รับสารหลบหนีหรือละเลยได้ เช่น การสื่อสารในลักษณะที่เข้มข้นเพื่อสร้างเงื่อนไขให้ผู้รับสารหลบหนีหรือละเลยได้ เช่น การสื่อสารแบบรณรงค์ (Campaign) การระดมสรรพกำลังมวลชน (Mass mobilization) และการศึกษามวลชน (Mass education) เป็นต้น และการสื่อสารยังช่วยให้การพัฒนาด้านการเมืองไปสู่ระบอบประชาธิปไตย ซึ่งหมายถึง การให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน รวมทั้งการโน้มน้าวให้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองต่าง ๆ เช่น การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้แทนราษฎร การสมัครเป็นผู้แทนราษฎรในองค์การทางการเมืองระดับชาติหรือระดับท้องถิ่น เป็นต้น ซึ่งการสื่อสารทุกประเภทควรที่จะเข้ามาช่วยสังคมในการสร้างสรรค์บรรยากาศ และความร่วมมืออย่างเต็มที่ในทุกระดับ^{๖๓}

นอกจากนี้ การทำหน้าที่ของสถาบันสื่อมวลชนในด้านการเมืองการปกครองของประชาชนสามารถสรุปได้ดังนี้ คือ ทำให้เกิดความสนใจ การเสนอข่าวสารเรื่องราวต่าง ๆ ทั้งในแง่ตัวบุคคลซึ่งเป็นผู้นโยบาย ความคิดเห็น เป็นประจำ สม่าเสมอและต่อเนื่องยอมทำให้ประชาชนได้รับข่าวสารด้านการเมืองการปกครองโดยอัตโนมัติและค่อย ๆ สะสมจนเกิดเป็นความสนใจขึ้นจนกระทั่งทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เนื่องจากเรื่องราวของการเมืองการปกครองเป็นเรื่องที่ค่อนข้างสลับซับซ้อนและเข้าใจยากสำหรับคนทั่วไป การได้รับข่าวสารอยู่เป็นประจำจากสื่อมวลชนทั้งทางหนังสือพิมพ์วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ นิตยสาร อินเทอร์เน็ตหรือจากสื่อบุคคลต่าง ๆ จะช่วยอธิบายเรื่องการเมืองและการปกครองซ้ำแล้วซ้ำเล่ายอมเป็นโอกาสที่ดีที่จะทำให้ประชาชนเกิดความรู้ความเข้าใจที่ละน้อยจนถึงขั้นใช้การได้และทำให้เกิดทัศนคติ การนำเสนอข่าวสาร ความคิดเห็น และข้อโต้แย้งทางการเมืองการปกครองของสื่อมวลชนจะสามารถช่วยกำหนดทัศนคติ ค่านิยมและการตัดสินใจแก่ประชาชนได้ และทำให้เกิดการปฏิบัติเมื่อประชาชนเกิดความรู้ ความเข้าใจ ยอมรับทัศนคติใหม่ เกิดความทะเยอทะยานแล้วสื่อมวลชนก็ทำหน้าที่เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่จะกระตุ้นให้ประชาชนลงมือปฏิบัติต่อไป ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการวิพากษ์วิจารณ์ การแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นทางการเมือง

^{๖๓} สมควร กวียะ และพิศิษฐ์ ขวาลาวัช, การสื่อสารมวลชน: บทบาท หน้าที่ สิทธิ เสรีภาพ ความรับผิดชอบ, (กรุงเทพมหานคร: โกสินทร์, ๒๕๕๔), หน้า ๓๗.

หรือนโยบายการปกครองของรัฐบาลพรรคฝ่ายค้าน การออกเสียงเลือกตั้ง การสมัครรับเลือกตั้ง การเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น การแสดงสาธารณมติ เป็นต้น

นอกจากสถาบันสื่อมวลชนจะสามารถช่วยพัฒนาประชาชนได้แล้ว สถาบันสื่อมวลชนยังมีบทบาทในการพัฒนาสถาบันการเมืองและการปกครองในประเทศได้ด้วย ไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลหน่วยราชการ พรรคการเมือง และกลุ่มอิทธิพล โดยการเสนอข่าวสาร และความคิดเห็น ทั้งนี้ในกระบวนการการเมือง และการปกครองนั้น ถือว่า สถาบันสื่อมวลชน เป็นกระบอกเสียงสะท้อนให้เพราะสถาบันทางการเมืองการปกครองทราบถึงพฤติกรรมของตน

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า การสื่อสารมีความสำคัญและจำเป็นต่อการดำรงอยู่ของระบบการเมืองการปกครองของแต่ละสังคมหรือในสังคมโลก เพราะการสื่อสารจะเป็นตัวกลางในการสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้ปกครองกับผู้ได้ปกครองและระหว่างผู้ปกครองด้วยกันเอง หรือผู้ได้ปกครองด้วยกันเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันที่ระบบการเมืองมีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้นมีองค์กรทางการเมืองเกิดขึ้นมากมาย การสื่อสารยิ่งทวีความสำคัญยิ่งขึ้น กรอบกับเทคโนโลยีการสื่อสารได้พัฒนาให้เกิดรูปแบบการสื่อสารมวลชนที่เข้ามามีบทบาทหน้าที่ในสังคมมากยิ่งขึ้น ยิ่งทำให้มีนักการเมืองหรือองค์กรทางการเมืองต้องอาศัยการสื่อสารในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้กับประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการโน้มน้าวให้ประชาชนสนับสนุนนโยบายของตนหรือมีพฤติกรรมในการสนับสนุนตนเอง เพื่อให้กระบวนการทางการเมืองสามารถดำรงอยู่ต่อไป

๒.๒.๑๓ ประเภทของสื่อ

ช่องทางหรือสื่อที่ให้ประชาชนรับข้อมูลข่าวสารทางด้านการเมืองนั้นมีหลายสื่อ ซึ่งจะมีลักษณะข่าวสาร การนำเสนอ และโอกาสที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประชาชนผู้รับข่าวสารสถานการณ์ทางการเมืองในขณะใดขณะหนึ่ง ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดว่าข่าวสารทางการเมืองจะส่งไปในรูปแบบใด ช่องทางหรือสื่อที่ให้ข่าวสารทางการเมืองที่เห็นได้ชัดในปัจจุบัน คือ สื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง อินเทอร์เน็ต เป็นต้น นอกจากสื่อมวลชนแล้วยังมีสื่ออื่น เช่น บุคคล สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ สื่อเหล่านี้สามารถนำข่าวสารสู่ประชาชนได้แตกต่างกัน ในส่วนของสื่อมวลชนนั้นมีความสามารถในการเผยแพร่ไปยังคนจำนวนมากได้สูงกว่าสื่อแบบอื่น

จากการศึกษาทฤษฎีการสื่อสารทางการเมืองของ **ไบรอัน แมคแนร์ (Brian McNair)** ๖ ด้าน ได้แก่ สื่อโทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อนิตยสารรายสัปดาห์เกี่ยวกับการเมือง สื่ออินเทอร์เน็ต (Facebook , Line) สื่อหอกระจายข่าว การสื่อสารทางการเมืองสามารถจำแนกสื่อทางการเมืองเมือง^{๖๔} ได้ดังนี้

^{๖๔} สุทัศน์ ผลบุญ, “พฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชน”, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

๑) สื่อโทรทัศน์

เป็นสื่อที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในปัจจุบัน เพราะมีคุณลักษณะที่เด่นและได้เปรียบสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ ได้รับความนิยมแพร่หลายจากมหาชนทั่วโลกประชาชนสามารถรับชมข่าวสาร ความรู้ ความบันเทิง รวมทั้ง สามารถแพร่ข่าวสารเหตุการณ์สำคัญๆ ที่เกิดขึ้นสดๆ ร้อนๆทั้งภายในและภายนอกประเทศ และสามารถนำเสนอได้ทั้งภาพและเสียงในเวลาเดียวกัน ทำให้ได้รับข่าวสารและทำความเข้าใจข่าวสารด้านการเมือง สามารถทำได้ทันทีและมีความน่าสนใจสูงกว่าสื่อมวลชนประเภทอื่นๆ และการเสนอข่าวสารมีการนำเสนอต่อเนื่องทุกวัน ในช่องของสถานีต่างๆ ซึ่งมีการนำเสนอในเวลาที่แตกต่างกัน ทำให้ประชาชนไม่พลาดในการติดตามข่าวสารการเมือง

อาจกล่าวได้ว่า สื่อวิทยุโทรทัศน์เป็นสื่อที่สำคัญอย่างหนึ่งในการให้ข่าวสารการเมืองที่ดึงดูดความสนใจของประชาชนให้ติดตามรับชมได้อย่างมาก ซึ่งจะทำให้ประชาชนมีโอกาสในการรับข่าวสารด้านการเมืองมากขึ้น และทำให้ประชาชนมีความรู้ทางการเมืองเพิ่มขึ้น ทั้งยังกระตุ้นให้ประชาชนมีความรู้ทางการเมืองเพิ่มขึ้น ทั้งยังกระตุ้นให้ประชาชนต้องการมีส่วนร่วมทางการเมืองอีกทางหนึ่งที่ได้ผลชัดเจน

๒) สื่อนั่งสื่อพิมพ์

เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ประกอบไปด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับข่าวในประเทศ ข่าวต่างประเทศ บทวิเคราะห์วิจารณ์เกี่ยวกับเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง และยังรวมถึงสารคดีเกี่ยวกับข่าวต่างๆ หนังสือพิมพ์เป็นสิ่งพิมพ์ไม่มีปก ส่วนใหญ่มีกำหนดออกที่แน่นอนสม่ำเสมอสามารถเสนอข่าวสารเรื่องราวต่าง ๆ หลายด้านผสมผสานในฉบับเดียวกันโดยทั่วไปแล้วการพัฒนาการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์นั้น จะมีการนำเสนอไปตามประเภทของหนังสือพิมพ์โดยแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ

(๑) หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ (Quality Newspaper) ส่วนใหญ่จะเสนอข่าวประเภทที่ค่อนข้างหนักสมอง หรือนั่นข่าวประเภทข่าวหนัก (Hard News) ได้แก่ หนังสือพิมพ์สยามรัฐ มติชน

(๒) หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม (Popular Newspaper) ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ คมชัดลึก ข่าวสด เป็นหนังสือพิมพ์ที่เน้นนโยบายการเสนอข่าวที่ไม่เป็นสาระความรู้ เพียงแต่เป็นข่าวประเภทเบาสมอง ส่วนใหญ่เป็นข่าวเกี่ยวกับชาวบ้านซึ่งเกิดขึ้นเป็นประจำเช่น ข่าวการจี้ปล้น ฆาตกรรม ช่มชู้ อาชญากรรมประเภทต่าง ๆ และการบันเทิง ซึ่งผู้อ่านหนังสือพิมพ์ประเภทนี้มีจำนวนมาก เพราะเป็นข่าวสารที่ไม่ต้องอาศัยพื้นฐานความรู้สูง ก็สามารถ ติดตามข่าวและเข้าใจเหตุการณ์ได้รวดเร็ว รวมทั้งมีการตกแต่งสีสันทของหนังสือและการใช้ศิลปะ การตกแต่งหรือจัดหน้าหนังสือพิมพ์เพื่อให้เป็นที่น่าสนใจประกอบกัน และเพื่อให้เป็นจุดดึงดูดใจให้อ่าน มีการพาดหัวข่าวที่ใช้อักษรตัวโต ใช้ถ้อยคำในการพาดหัวข่าวที่ตื่นเต้น เร้าอารมณ์แกผู้อ่านชวนติดตาม^{๖๕}

^{๖๕} ฉอาน วุฒิภมรรักษ์ษา, หลักการรายงานข่าว, (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๕๖), หน้า ๔๒.

๓) สื่อวิทยุ

เป็นสื่อที่สามารถเสนอข่าวสารต่างๆ ในรูปของคำพูด เสียงเพลง ข่าว และรายการสารประโยชน์และบันเทิงต่าง ๆ ไปสู่ประชาชนอย่างกว้างขวางทำให้ประชาชนที่อยู่กันอย่างกระจัดกระจายทางไกลจากที่ต่าง ๆ สามารถรับฟังข่าวสารต่าง ๆ ได้ในระยะเวลาที่รวดเร็ววิทยุกระจายเสียงสามารถเข้าถึงประชาชนได้ทั้งในพื้นที่ทุรกันดาร ห่างไกลความเจริญหรือขาดการที่สื่อมวลชนประเภทอื่นไม่สามารถเข้าถึงได้ แต่วิทยุกระจายเสียงสามารถเข้าถึงได้วิทยุกระจายเสียงจึงมีบทบาทที่สำคัญมากต่อประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนประเทศกำลังพัฒนา เพราะแม้แต่ประชาชนผู้ไม่รู้หนังสือหรืออ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ แต่สามารถรับฟังข่าวสารจากวิทยุกระจายเสียงได้

๔) สื่อนิตยสารรายสัปดาห์เกี่ยวกับการเมือง

คือนิตยสาร หรือ วารสาร นิตยสาร หมายถึง สื่อสิ่งพิมพ์ที่จัดทำออกมาเจาะกลุ่มเป้าหมายเพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มประชากร •นิตยสารข่าว เน้นแสดงเกี่ยวกับข่าวทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นบทวิเคราะห์ข่าว, เบื้องหลังข่าว, สัมภาษณ์บุคคลในข่าว เป็นต้น ตัวอย่างของนิตยสารข่าว ก็เช่น มติชนสุดสัปดาห์ เนชั่นสุดสัปดาห์

เอกสารประชาสัมพันธ์เป็นสื่อที่มีลักษณะ เป็นการโฆษณามุ่งตรงไปสู่จุดหมายจนถึงตัวผู้รับ คือ อาจจะใช้เป็นสิ่งที่ติดต่อไปยังประชาชนโดยตรงได้หลายกลุ่ม หลายด้าน เอกสารประชาสัมพันธ์จัดทำขึ้นเพื่อเป็นสื่อถ่ายทอด ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับนโยบาย วัตถุประสงค์บริการ ผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนความรู้อื่น ๆ ที่เกี่ยวกับสถาบันไปสู่ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ เอกสารประชาสัมพันธ์อาจแบ่งได้เป็น ๒ พวกคือ

(๑) เอกสารประชาสัมพันธ์ทั่วไป ได้แก่ ใบปลิวแผ่น ใบปลิวพับเป็นเล่ม จดหมายทางไปรษณีย์ แผ่นประกาศปิดโฆษณา สมุดเล่มเล็กๆ สมุดภาพ ตลอดจนหนังสือที่จัดพิมพ์เป็นเล่มๆ สำหรับแจก เอกสารเหล่านี้ฝ่ายประชาสัมพันธ์ของสถาบันจัดทำขึ้นและพิมพ์เผยแพร่เป็นครั้งคราว

สำหรับใบปลิวที่พับเป็นเล่ม ใบปลิวแจก จดหมาย ไปสเตอร์ประกาศนั้นเป็นเอกสารชั้นย่อยต้องอาศัยเทคนิค ทางด้านประชาสัมพันธ์เป็นแนว ต่างจากโฆษณาแจ้งความธรรมดา เพราะการโฆษณาธรรมดาเป็นการโฆษณาเพื่อมุ่งหมายสินค้าหรือบริการ แต่การประชาสัมพันธ์เป็นการโฆษณาเพื่อตัวสถาบัน มิใช่เพียงเพื่อขายสินค้าหรือบริการเท่านั้น การโฆษณาเพื่อตัวสถาบันนี้หมายถึง การเรียกร้องความสนับสนุนและปลูกความนิยม ตลอดจนให้ความรู้ ความเข้าใจในนโยบายการปฏิบัติงาน ความมุ่งหมายตลอดจนเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับสถาบันแก่ประชาชน

(๒) วารสารประชาสัมพันธ์ คือ เอกสารประชาสัมพันธ์ที่มีรูปแบบเป็นวารสารซึ่งสถาบันจัดทำขึ้นเอง และออกเป็นระยะเวลาติดต่อกันไปเรื่อย ๆ มีอิทธิพลในเชิงยั่ว และค่อยสร้างรอยพิมพ์ใจให้แก่ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ข่าวประชาสัมพันธ์มี ๓ ชนิดด้วยกันคือ

- วารสารประชาสัมพันธ์ภายใน เพื่อมุ่งสัมพันธ์กับกลุ่มประชาชนภายใน เช่นข้าราชการภายในกระทรวง ทบวง กรม คนงานบริษัท กรรมกรโรงงาน เอเยนต์การค้า พนักงานเดินตลาดและอื่น ๆ เป็นต้น
- วารสารประชาสัมพันธ์ภายนอกมุ่งกับกลุ่มประชาชนภายนอก เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร บุคคลสำคัญในส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ข่าวสารประชาสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอก หมายถึง วารสารประชาสัมพันธ์ที่สถาบันพิมพ์ขึ้น เพื่อมุ่งส่งคมกับกลุ่มประชาชนทั้งภายในและภายนอก

๕) สื่ออินเทอร์เน็ต (Facebook , Line)

อินเทอร์เน็ต คือ เป็นการเชื่อมโยงเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีอยู่ทั่วโลกเข้าด้วยกัน เพื่อให้คอมพิวเตอร์ทุกเครื่องหรือทุกเครือข่ายสามารถติดต่อกันได้ ซึ่งการเชื่อมเครือข่ายคอมพิวเตอร์นี้จะทำให้ผู้ใช้สามารถรับส่งข่าวสารข้อมูลรูปแบบต่าง ๆ ถึงกันได้ด้วยความสะดวกรวดเร็ว แหล่งข้อมูลที่ประชาชนใช้ในการติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมืองมากที่สุด ดังนั้นการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ประโยชน์กับการศึกษาจะมีส่วนสำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะสามารถนำข้อมูลการศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ทั่วโลกมาใช้ประโยชน์ได้อย่างรวดเร็ว บริการการรับส่งข้อมูลข่าวสารบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สามารถทำได้ ๒ ลักษณะใหญ่ ๆ ด้วยกันคือ

(๑) Synchronous หมายถึง การรับส่งข่าวสารข้อมูลจากผู้ส่งและผู้รับสามารถติดต่อ กันได้ในเวลาเดียวกันหรือพร้อมกัน เช่น บริการพูดคุยสนทนา (Chat) บริการรับส่งข้อความเสียง และภาพและภาพเคลื่อนไหว เป็นต้น

(๒) Asynchronous หมายถึง รูปแบบการรับส่งข้อมูลข่าวสารที่ผู้รับและผู้ส่งไม่จำเป็นต้องทำงานพร้อมกัน เช่น บริการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) กลุ่มสนทนา (News Group) รวมทั้งบริการ World Wide Web (www.) เป็นต้น^{๖๖}

สรุป สื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ที่กล่าวมา สามารถนำเสนอข้อมูลข่าวสารสู่ประชาชนได้แตกต่างกัน โดยผู้รับสามารถเลือกรับได้ในเวลาที่สะดวก และเผยแพร่ไปยังคนจำนวนมากได้

๖) สื่อหอกระจายเสียงชุมชน

มีลักษณะแตกต่างจากวิทยุเป็นสื่อที่จัดตั้งและดำเนินงานโดยชุมชน โดยกระจายเสียงครอบคลุมเฉพาะพื้นที่ และมุ่งดำเนินงานเพื่อประโยชน์สูงสุดของชุมชน โดยไม่แสวงหากำไร ทั้งนี้เพื่อสนองวิถีชีวิตและความต้องการที่แตกต่างกันไปในแต่ละชุมชนคมนาคม

สรุปคือสื่อมวลชนเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญที่มี หรืออาจมีอิทธิพลต่อความรู้ ความคิด ทัศนคติ และพฤติกรรมของประชาชน สื่อมวลชนทำหน้าที่ถ่ายทอดเหตุการณ์เหล่านั้นให้แก่เรา เหตุการณ์

^{๖๖} วิชุดา รัตนเพียร, "การเรียนการสอนผ่านเว็บ: ทางเลือกใหม่ของเทคโนโลยีการศึกษาไทย" วารสาร Cyber guide, ฉบับที่ ๒ (๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๒): ๒๖-๒๗.

เหล่านี้นั้นมีความสำคัญทางการเมืองเพราะได้รับการถ่ายทอดไปยังประชาชนจำนวนมากจนประชาชนมีความรู้สึก “ร่วมกัน” ในระบอบประชาธิปไตยการสื่อสารจะมีบทบาทสำคัญในการช่วยก่อให้เกิดการเห็นพ้องต้องกัน ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างภาคหรือส่วนต่างๆ ของสังคมที่แตกต่างกัน และช่วยย้าค่านิยมและเป้าหมายร่วมกันของสังคม สื่อของการสื่อสารจะทำหน้าที่ในการถ่ายทอดข่าวสารกลับไปกลับมาระหว่างผู้ที่ทำการปกครองและผู้ถูกปกครอง ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนจำนวนมากเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวกับประโยชน์ส่วนรวม และเพื่อคอยสอดส่องตรวจตราการบริหารงานของรัฐบาล สื่อมวลชนมีบทบาทในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารให้กับสังคมมา “สื่อมวลชน” จึงเปรียบเสมือนคนกลางที่มีความสำคัญในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ข้อเท็จจริงและเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมให้ประชาชนผู้รับทราบ

ตารางที่ ๒.๒ สรุปแนวคิดที่เกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลและความสนใจทางการเมือง

นักวิชาการ	แนวคิดหลัก
สุทัศน์ ผลบุญ, ๒๕๕๕, หน้าบทคัดย่อ	สื่อวิทยุโทรทัศน์เป็นสื่อที่สำคัญอย่างหนึ่งในการให้ข่าวสารการเมืองที่ดึงดูดความสนใจของประชาชนให้ติดตามรับชมได้อย่างมาก ซึ่งจะทำให้ประชาชนมีโอกาสในการรับข่าวสารด้านการเมืองมากขึ้น และทำให้ประชาชนมีความรู้ทางการเมืองเพิ่มขึ้น ทั้งยังกระตุ้นให้ประชาชนมีความรู้ทางการเมืองเพิ่มขึ้น ทั้งยังกระตุ้นให้ประชาชนต้องการมีส่วนร่วมทางการเมืองอีกทางหนึ่งที่ได้ผลชัดเจน
สมควร กวียะ และ พิศิษฐ์ ขวาลธวัช ๒๕๕๔, หน้า ๓๗.	สถาบันสื่อมวลชนจะสามารถช่วยพัฒนาประชาชนได้แล้ว สถาบันสื่อมวลชนยังมีบทบาทในการพัฒนาสถาบันการเมืองและการปกครองในประเทศได้ด้วย ไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลหน่วยราชการ พรรคการเมือง และกลุ่มอิทธิพล โดยการเสนอข่าวสาร และความคิดเห็น ทั้งนี้ในกระบวนการการเมืองและการปกครองนั้น ถือว่า สถาบันสื่อมวลชน เป็นกระบอกเสียงสะท้อนให้เพราะสถาบันทางการเมืองการปกครองทราบถึงพฤติกรรมของตน การสื่อสารมีความสำคัญและจำเป็นต่อการดำรงอยู่ของระบบการเมืองการปกครองของแต่ละสังคมหรือในสังคมโลก
วิชุดา รัตนเพียร, ๒๕๕๒, หน้า ๒๖-๒๗.	สื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ที่กล่าวมา สามารถนำเสนอข้อมูลข่าวสารสู่ประชาชนได้แตกต่างกัน โดยผู้รับสามารถเลือกรับได้ในเวลาที่สะดวก และเผยแพร่ไปยังคนจำนวนมากได้สื่อมวลชนเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญที่มี หรืออาจมีอิทธิพลต่อความรู้ ความคิด ทศนคติ และพฤติกรรมของประชาชน สื่อมวลชนทำหน้าที่ถ่ายทอดเหตุการณ์เหล่านั้นให้แก่เรา เหตุการณ์เหล่านั้นมีความสำคัญทางการเมือง

๒.๓ หลักกาลามสูตร

ประเทศไทยนั้นประชาชนส่วนมากนับถือพระพุทธศาสนา การนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการบริหารและปกครองนั้นสมควรต้องมีเป็นอย่างยิ่งในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เมื่อสมัยพุทธกาลไม่มีการปกครองแบบประชาธิปไตยแต่เป็นการปกครองแบบธรรมาธิปไตย

ความหมายของหลักธรรมกาลามสูตร

กาลามสูตร เป็นพระสูตรสำคัญสูตรหนึ่งในพระพุทธศาสนา ได้รับความสนใจมากเป็นพิเศษจากนักวิชาการและนักวิทยาศาสตร์ในยุคปัจจุบัน แท้ที่จริง ในพระไตรปิฎก ชื่อกาลามสูตรไม่ได้มีปรากฏอยู่หากมีแต่ชื่อว่า เกสปุตตสูตรทั้งนี้ก็เพราะว่า พระพุทธเจ้าทรงแสดงพระสูตรนี้แก่ชาวกาลามะ ซึ่งอยู่ในเกสปุตตนิคม เพราะฉะนั้น จึงตั้งชื่อพระสูตรนี้ตามชื่อของนิคมนี้ว่า เกสปุตตสูตร แต่คนที่อยู่ในนิคมหรือตำบลนี้เป็นเชื้อสาย หรือมีสกุลเดียวกัน คือ สกุลกาลามะ เขาจึงเรียกประชาชนเหล่านี้ว่ากาลามชนซึ่งมีโคตรอันเดียวกัน สกุลเดียวกัน คือกาลามโคตร เพราะฉะนั้นเขาจึงเรียกพระสูตรนี้ว่า เกสปุตตสูตรแต่ชาวโลกทั่วไป มักจะเรียกพระสูตรนี้ว่ากาลามสูตรเพราะรู้สึกว่าจะเรียกได้ง่ายกว่า^{๖๗}

พระพุทธเจ้าได้ตรัสแสดงธรรมแก่ชาวนิคมเกสปุตตะแห่งแคว้นกาลามะ ผู้ทูลถามถึง สมณพราหมณ์ต่าง ๆ ที่ยกย่องวาตะของตนชมผู้อื่น โดยตรัสสอนมิให้เชื่อเหตุ ๑๐ ประการ คือ ๑) โดยฟังตามกันมา ๒) โดยนำสืบกันมา ๓) โดยตื่นข่าว ๔) โดยอ้างตำรา ๕) โดยนึกเอา ๖) โดยคาดคะเน ๗) โดยตรึกตามอาการ ๘) โดยพอใจว่าชอบด้วยความเห็นของตน ๙) โดยเห็นว่าพอเชื่อได้ และ ๑๐) โดยเห็นว่าสมณะผู้นี้เป็นครูของเราแต่ทรงสอนให้สอบสวนให้รู้ด้วยตนเอง แล้วได้ตรัสถามให้เห็นจริงในโทษของความโลภ ความคิดประทุษร้าย ความหลง และคุณของความไม่โลภ ไม่คิดประทุษร้าย ไม่หลง ตรัสสอนเรื่องการเจริญพรหมวิหาร ๔ คือ เมตตา (ไม่ตรีจิตคิดจะให้เป็นสุข) กรุณา (สงสารคิดจะช่วยให้พ้นทุกข์) มุทิตา (ยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดีไม่ริษยา) อุเบกขา วางใจเป็นกลาง) และได้ตรัสต่อไปว่า ผู้มีจิตไม่ผูกเวร ไม่พยาบาท ไม่เศร้าหมอง มีจิต^{๖๘}

บริสุทธิ ย่อมวางใจได้ ๔ อย่าง คือ

๑. ถ้าผลของความชั่วมี ตนก็จะเข้าถึงสุคติโลก สวรรค์ (เพราะตนทำความดี)
๒. ถ้าผลของความดีความชั่วไม่มี ก็รักษาตัวให้มีความสุขได้ในโลกปัจจุบัน
๓. ถ้าบาปเป็นอันทำตนไม่ทำบาปก็คงจะไม่ประสบทุกข์

^{๖๗} เดช ตูวรวัธนะ, โตแล้วต้องเรียนลัด ขจัดพุทธศาสนาเนืองอก, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๕๕).

^{๖๘} ม.อ.(ไทย) ๒๐/๑๒/๒๕๕-๒๖๓.

๔. ถ้าบาปไม่เป็นอันทำก็จะเห็นตัวเองว่าบริสุทธิ์ทั้งสองทาง (คือไม่ว่าจะทางทำบาปเป็นอันทำหรือทำบาปแล้วไม่เป็นอันทำตนก็ไม่มีข้อเสียทางไหนเลย)^{๖๙}

ชาวกาลามะกราบทูลเห็นด้วยกับความวางใจหรืออุ่นใจ ๔ ประการเกี่ยวกับโลกหน้าของผู้มีจิตอันไม่ผูกเวร เป็นต้นคือ ๑) ถ้าโลกหน้ามี ถ้าผลแห่งกรรมดีกรรมชั่วมี ก็มีฐานะอยู่ที่เราจะเข้าถึง สุกตฺติโลกสวรรค์ ๒) ถ้าโลกหน้าไม่มี ถ้าผลแห่งกรรมดีกรรมชั่วไม่มี เราก็บริหารตนให้ไม่มีเวรอยู่เป็นสุขได้ในปัจจุบัน ๓) ถ้าบาปเป็นอันทำ เราไม่ได้ทำจะไม่ได้รับทุกข์ และ ๔) ถ้าบาปไม่เป็นอันทำเราก็มองเห็นตัวเองบริสุทธิ์ทั้งสองทาง

๓.๓ ต่อจากที่พระพุทธองค์ตรัสสอนเกี่ยวกับเรื่องความเชื่อแล้ว พระองค์ก็ได้ตรัสถามให้เห็นความจริงในโทษของความโลภ ความคิดประทุษร้าย ความหลง และคุณของความไม่โลภ ไม่ประทุษร้าย ไม่หลงพร้อมกันนี้ได้ตรัสถึงพรหมวิหาร ๔ อันได้แก่ เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา

โดยนัยแห่งคำสอนในพระสูตรนี้แปลความแบบง่าย ๆ และนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติได้ ก็คือ สอนให้เชื่ออย่างมีเหตุมีผล ไม่ม่งมาย และมองเห็นโทษของความโลภ ความโกรธ และความหลง พร้อมกับให้มีพรหมวิหาร ๔ โดยรวม ๆ แล้ว พระสูตรนี้ก็คือคำสอนที่กำหนดเป็นแนวทางการรู้ข้อมูลที่ไฉน ได้ฟังจากคนอื่น และให้ผู้ฟังตั้งอยู่ในพรหมวิหาร ๔ ในการรับรู้ข้อมูล

แต่เวลานี้และวันนี้ได้มีผู้นำพระสูตรนี้มาเป็นเครื่องมือในการทำลายความน่าเชื่อถือของนักวิชาการบางท่าน ที่ออกมาพูดถึงปัญญาพินแลนด์ว่าเป็นที่มาของแนวทางการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองว่าปัญญาที่ว่านี้ไม่มีอยู่จริง เป็นเพียงข่าวลือ และผู้ที่พูดถึงเรื่องนี้ก็ไม่ต่างไปจากเด็กเลี้ยงแกะในนิทานอีสป^{๗๐}

ถ้าคำสอนของพระพุทธเจ้าในกาลามสูตรมาวิเคราะห์เรื่องนี้ ก็จะทำให้มองเห็นชัดว่า ผู้เขียนบทความนี้ออกมาปฏิเสธความจริงเกี่ยวกับเรื่องนี้ก็ได้ใช้หลักแห่งกาลามสูตรในทำนองเดียวกันเพราะเชื่อว่ายังอยู่ในข่ายของเหตุ ๑๐ ประการ โดยเฉพาะการเชื่อว่าไม่จริงเป็นเพียงข่าวลือลอยมาจากใครคนใดคนหนึ่ง หรือไม่ก็คาดเดาเอาเองเช่นกัน เพราะเชื่อว่าทุกคนที่พูดถึงเรื่องนี้ ยกเว้นผู้ที่ป็นเจ้าของความคิดที่ไปประชุมกัน (ถ้ามีการพบปะและประชุมกันจริง) ก็ล้วนแล้วแต่เป็นผู้ฟังมาอีกทอดหนึ่งทั้งสิ้น จะแตกต่างกันก็เพียงว่า เมื่อได้ยินได้ฟังแล้ว ผู้กล่าวหานักวิชาการโดยการอ้างกาลามสูตรกับนักวิชาการที่พูดถึงเรื่องนี้ว่าใครมีโอกาสได้นำเรื่องที่ตนเองได้ยินได้ฟังมาสอบสวนด้วยตนเองจนเกิดความรู้แล้วมาพูดหรือเขียนเท่านั้น

^{๖๙} พระครูปลัดธรรมสาร, “การศึกษาเชิงวิเคราะห์พุทธปรัชญาเรื่องภัยตามที่ปรากฏในอนาคตสูตร”, วารสารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ ประจำเดือน (กรกฎาคม-ธันวาคม, ๒๕๕๙): ๒๗๓.

^{๗๐} ม.อ. (ไทย) ๒๐/๑๒/๒๕๕-๒๖๓.

ดังนั้น ถ้าจะถามว่าในระหว่างคนสองกลุ่มมีใครน่าเชื่อถือมากกว่า ก็จะต้องตอบว่า ใครละที่พูดแล้วมีเหตุผลมากกว่า และใครละที่ตั้งอยู่ในพรหมวิหาร ๔ รวมไปถึงการวางตัววางตนปราศจากความโลภความโกรธ และความหลงได้ บอกว่าก็นั่นแหละน่าเชื่อถือ

เกี่ยวกับเรื่องนี้ ถ้าท่านผู้อ่านต้องการหาคำตอบก็จะได้ไม่ยาก เพียงแต่หันไปดูภูมิหลังของคนแต่ละคนก็พอจะบอกได้ว่า ใครคือผู้ที่เดินตามแนวทางแห่งกาลามสูตรมากกว่ากัน

อะไรทำให้ปัญญาพินแลนด์ถูกมองว่าเป็นขาลื้อ และอะไรทำให้ปัญญาที่ว่านี้เป็นเหตุแห่งแนวทางปฏิบัติทางการเมือง ดังที่เป็นอยู่^{๗๑}

ก่อนที่จะตอบคำถามนี้ ผู้เขียนใคร่ขอให้ท่านผู้อ่านทบทวนหลักคำสอนแห่งพุทธศาสนาในเรื่องหลักปัจจัยการ และแนวทางหาเหตุผลในทางตรรกศาสตร์ก็จะพบว่า

๑. ในหลักแห่งปัจจัยการถือว่าทุกอย่างเกิดจากเหตุ และผลที่เกิดจากเหตุยังเป็นเหตุให้เกิดผลอื่นต่อไปได้ไม่มีที่สิ้นสุด

๒. ในแง่ของตรรกะ เมื่อพบเหตุก็สามารถคาดคะเนไปหาผลที่จะเกิดขึ้นได้ ว่าจากเหตุที่ว่านี้จะมีอันใดตามมา และเมื่อใดก็ตามที่ผลเกิดขึ้นก็ถือว่าการคาดการณ์ถูกต้อง

ในทางตรงกันข้าม เมื่อเห็นอันใดอันหนึ่งปรากฏอยู่ ก็จะย้อนไปหาเหตุหรือที่มาของผลนั้น ครั้นพบสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่อนุมานได้น่าจะเป็นเหตุของผลที่ว่านี้ ก็จะสอบสวนด้วยการหาความเชื่อมโยงระหว่างผลกับเหตุ ถ้าปรากฏว่ามีความลงตัว หรือที่เรียกว่าสมเหตุสมผล ก็จะสรุปว่านี่คือเหตุแห่งผลที่เกิดขึ้นนั้น

ในทำนองเดียวกันกับเรื่องปัญญาพินแลนด์ ผู้เขียนเชื่อว่าทั้งนักวิชาการที่พูดถึงเรื่องนี้ และผู้เขียนบทความกระแชนะกระแชน คงไม่มีใครได้เห็นปัญญาที่ว่านี้ประเภทที่เป็นลายลักษณ์อักษร แต่คงจะสังเกตจากพฤติกรรมทางการเมือง และผลที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมเช่นนี้แล้วอนุมานไปหาเหตุ บังเอิญวันหนึ่งได้ยินได้ฟังใครคนใดคนหนึ่งพูดถึงที่มาของปัญญานี้ และเมื่อนำมาวิเคราะห์ในเชิงตรรกะแล้ว มีความสมเหตุสมผลก็นำมาเสนอต่อมวลชนในเชิงวิชาการ โดยมีได้มีการขึ้นหรือบังคับให้เชื่อส่วนที่ว่ามีใครต่อใครเชื่อก็ด้วยอาศัยแนวทางแห่งตรรกะโดยนัยแห่งการมองจากผลไปหาเหตุนั่นเอง

ในขณะเดียวกัน ผู้ที่เชื่อว่าเป็นขาลื้อก็เชื่อโดยอาศัยหลักที่ว่าไม่มีหลักฐานอ้างอิงอันเป็นตัวอักษร และการไม่มีหลักฐานที่ว่านี่คือขาลื้อคอมลอย และคนที่พูดเรื่องประเภทนี้ก็คือการพูดในทำนองเด็กเลี้ยวเกาะ และเป็นการพูดโดยไม่ใช้หลักแห่งกาลามสูตรโดยที่คนผู้นี้ลืมไปว่าความเชื่อที่ว่า เป็นขาลื้อคอมลอยหรือขาลื้อของตนเองนั้นก็ขาดหลักแห่งกาลามสูตรเช่นเดียวกันโดยเฉพาะผู้ที่เชื่อ

^{๗๑} พระครูปลัดธรรมรังสรรค์ คุณสาโร, การศึกษาเชิงวิเคราะห์พุทธปรัชญาเรื่องภัยตามที่ปรากฏในอนาคตสูตร, วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตธวัญบุรี, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๙).

เช่นนี้เพราะไปได้ยินได้ฟังใครสักคนบอกมาจะขาดหลักแห่งกาลามสูตรแน่นอน และคนที่ขาดหลักแห่งกาลามสูตรในทำนองนี้จะเป็นอื่นไม่ได้นอกเสียจากเป็นคนประเภทมากด้วยอายุ และมากด้วยประสบการณ์อันก่อให้เกิดความต้อร้อนแต่ขาดปัญญาอันเป็นเครื่องแสวงหาความรู้ตามนัยแห่งกาลามสูตรโดยแท้จริงนั่นเอง

ในขณะเดียวกัน ผู้ที่เชื่อว่าเป็นชาวโคมลอยก็เชื่อโดยอาศัยหลักที่ว่าไม่มีหลักฐานอ้างอิงอันเป็นตัวอักษร และการไม่มีหลักฐานที่ว่านี้คือชาวโคมลอย และคนที่พูดเรื่องประเภทนี้ก็คือการพูดในทำนองเด็กเลี้ยงแกะ และเป็นการพูดโดยไม่ใช้หลักแห่งกาลามสูตรโดยที่คนผู้นี้ลืมนึกไปว่าความเชื่อที่เป็นชาวโคมลอยหรือชาวลื้อของตนเองนั้นก็ขาดหลักแห่งกาลามสูตรเช่นเดียวกันโดยเฉพาะผู้ที่เชื่อเช่นนี้เพราะไปได้ยินได้ฟังใครสักคนบอกมาจะขาดหลักแห่งกาลามสูตรแน่นอน และคนที่ขาดหลักแห่งกาลามสูตรในทำนองนี้จะเป็นอื่นไม่ได้นอกเสียจากเป็นคนประเภทมากด้วยอายุ และมากด้วยประสบการณ์อันก่อให้เกิดความต้อร้อนแต่ขาดปัญญาอันเป็นเครื่องแสวงหาความรู้ตามนัยแห่งกาลามสูตรโดยแท้จริงนั่นเอง

วิเคราะห์หลักกาลามสูตร

พระพุทธเจ้าตรัสว่าอย่าเพิ่งเชื่อ เพราะเหตุ ๑๐ ประการนี้ ข้อความประเพณีนี้ตรงกับกฎหมายทางวิทยาศาสตร์เพราะนักวิทยาศาสตร์จะไม่เชื่อถ้าเขายังไม่ได้ทดสอบหรือพิจารณาเหตุผลให้ปรากฏก่อน และข้อความเช่นนี้ไปตรงกันได้อย่างไรในข้อที่ไม่ให้เชื่อเพราะเหตุเหล่านี้ ถ้าเช่นนั้นแล้ว เราควรจะเชื่อแบบใดเมื่อปฏิเสธไปหมดเลยทั้ง ๑๐ ข้อ และเราควรจะเชื่ออะไรได้บ้างพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาของเหตุและผล ไม่โจมตีศาสนาไม่โจมตีผู้ใดตั้งแต่เหตุและผลที่ยกขึ้นมา อธิบายเท่านั้น

พระพุทธทวณะทั้ง ๑๐ ประการข้างต้นนั้น ท่านทั้งหลายฟังดูแล้วอาจคิดว่า ถ้าใครถือตามแบบนี้ทั้งหมดก็มองดูว่าน่าจะเป็นมิจฉาทิฎฐิ คือ ไม่เชื่ออะไรเลย แม้แต่ครูของตนเอง แม้แต่พระไตรปิฎกก็ไม่ให้เชื่อ พิจารณาดูแล้ว น่าจะเป็นมิจฉาทิฎฐิแต่ก็ไม่ใช่

คำว่า “มา” อันเป็นคำบาลีในพระสูตรนี้ เป็นการปฏิเสธมีความหมายเท่ากับ No หรือนะคืออย่าแต่โบราณจารย์กล่าวว่า ถ้าแปลว่า อย่าเชื่อ เป็นการแปลที่ค่อนข้างจะแข็งไปควรแปลว่า “อย่าเพิ่งเชื่อ” คือให้ ฟังไว้ก่อน ส่วนนี้ได้แก่ส่วนแปลของสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (เจริญ) วัดเทพศิรินทราวาสนักปราชญ์รูปหนึ่งในยุครัตนโกสินทร์แต่บางอาจารย์ให้แปลว่า “อย่าเพิ่งปลงในเชื่อ” แต่บางท่านแปลตามศัพท์ว่า “อย่าเชื่อ” ดังนั้น การแปลในปัจจุบันนี้จึงมีอยู่ ๓ แบบคือ^{๗๒}

^{๗๒} พระครูปลัดธรรมสรณ์ คุณสาโร, การศึกษาเชิงวิเคราะห์พุทธปรัชญาเรื่องภัยตามที่ปรากฏในอนาคตสูตร, วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๕๙-๒๕๖๐).

๑. อย่าเชื่อ

๒. อย่าเพ่งเชื่อ

๓. อย่าเพ่งปลงใจเชื่อ

การแปลว่า “อย่าเชื่อ” นั้น เป็นการแปลที่ค่อนข้างจะแข็งเป็นการไม่ค่อยยอมกัน ส่วนการแปลอีก ๒ อย่างนั้น คือ “อย่าเพ่งเชื่อ” และ “อย่าเพ่งปลงใจเชื่อ” นั้นก็มีความหมายเหมือนกันแต่คำว่า “อย่าเพ่งปลงใจเชื่อ” นั้นเป็นสำนวนแปลที่ค่อนข้างยาว ดังนั้น คำว่า “อย่าเพ่งเชื่อ” เป็นสำนวนที่สั้นกว่า ง่ายกว่าและเข้าใจได้ดีกว่าฉะนั้น การที่จะแปลให้ฟังง่ายและเหมาะสมก็ต้องแปลว่า “อย่าเพ่งเชื่อ” เพราะฉะนั้นพระพุทธเจ้าจึงตรัสว่า ใครจะพูดก็พูดไปเราก็จับไป อย่าไปว่าหรือค้านเขา แต่อย่าเพ่งเชื่อต้องพิจารณาดูก่อนว่าถูกหรือผิดเป็นประโยชน์หรือไม่เป็นประโยชน์ เป็นบุญหรือเป็นบาป เป็นไปเพื่อประโยชน์หรือไม่เป็นประโยชน์

คำสอนของพระพุทธเจ้าเรื่องหลักเกณฑ์เกี่ยวกับความเชื่อ

นอกจากนั้น พระพุทธเจ้ายังได้ตรัสอีกมากในพระสูตรนี้แต่ในที่นี้จะขออธิบายความหมายของข้อแนะนำทั้ง ๑๐ ประการเสียก่อน เพราะเป็นส่วนที่มีความสำคัญมากของพระสูตรนี้ และได้รับการแปลออกเป็นภาษาต่าง ๆ หลายภาษา เพราะเขาถือว่าเป็นกฎหมายทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งไม่คาดคิดเลยว่าจะมีกล่าวไว้ในครั้งสมัยเมื่อประมาณ ๒,๖๐๐ ปีมาแล้ว ที่ใช้ความคิดแบบอิสระอย่างนี้ เป็นความคิดที่มีเหตุผล ๑๐ ประการ คือ

๑. อย่าเพ่งเชื่อโดยฟังตามกันมา บางคนเมื่อฟังตามกันมาก็เกิดความเชื่อ เมื่อคนนั้นว่าอย่างนั้นคนนี้ว่าอย่างนี้ ก็เชื่อตามกันไป โดยบอกว่า “เขาว่า” ปัจจุบันนี้การเชื่อตามเขาวานี้ ถ้าไปเป็นพยานในศาลจะไม่ใช่ที่ยอมรับ เพราะการที่ “เขาว่า” นั้น มันไม่แน่ว่าการฟังตามกันมาก็เชื่อตามกันมา ฉะนั้นสุภาษิตปักษีได้จึงมีอยู่บทหนึ่งว่า “กาเข็ดปาก คนว่ากาเจ็ดปาก ปากคนมากกว่าปากกาเป็นไหน ๆ” สุภาษิตนี้หมายความว่า ชายคนหนึ่งเห็นกากินเนื้อแล้วเข็ดปากที่ถึงไม้ ก็มาเล่าให้เพื่อนฟังว่า “ฉันเห็นกาเข็ดปาก” เพื่อนคนนั้นฟังไม่ชัด กลายเป็นว่า “ฉันเห็นกาเจ็ดปาก” ก็ไปเล่าต่อว่า คนโน้นเล่าให้ฟัง เมื่อวันก่อนว่าเขาเห็นกาเจ็ดปากก็เล่าต่อกันมาเรื่อย ๆ ว่า กามีเจ็ดปาก นี่เป็นการเชื่อตามคำเขาว่า ซึ่งบางคนก็ฟัง มาไม่ชัดเพราะฉะนั้นก็อาจฟังผิดได้ การที่เขาว่าจึงอาจจะถูกหรือผิดได้ เช่น บัตรสนท่ที่เขาว่าอย่างนั้นอย่างนี้ แล้วก็ว่าตามที่เขาวานี้ ซึ่งมีจริงบ้างไม่จริงบ้าง ปนกันอยู่

เพราะฉะนั้น อย่าเพ่งเชื่อตามที่เขาว่า แต่ให้ฟังไว้ก่อนชาวพุทธจะไม่ปฏิเสธการที่เขาว่าแต่จะฟังไว้ ก่อน โดยยังไม่เชื่อทีเดียว บางทีก็ฟังตามกันมาตั้งแต่โบราณ เช่น สมมุติว่าฝนแล้งก็ต้องแหนางแมวแล้วฝนจะตก เราจะเชื่อได้อย่างไรว่าแหนางแมวแล้วฝนจะตก บ้างก็ว่าเป็นเรื่องที่เขากล่าวกันมาอย่างนี้ คือเชื่อตามเขาว่า ซึ่งก็ อาจจะไม่เป็นจริงตามเขาว่าก็ได้ ดังนั้น เราต้องเชื่อตามเหตุผล อย่าเชื่อตามเขาว่า

๒. อย่าเพิ่งเชื่อโดยคิดว่าเป็นของเก่า เล่าสืบ ๆ กันมา บางคนบอกว่าเป็นของเก่า เป็นความเชื่อตั้งแต่สมัยโบราณเราควรจะเชื่อ เพราะเป็นของเก่า ถ้าไม่เชื่อ เขาก็หาว่าจะทำลายของเก่า บางคนเห็นผีพุ่งไต้ก็บอกว่านั้นแหละวิญญาณจะลงมาเกิด อย่าไปตก เพราะเป็นความเชื่อกันมาตั้งแต่โบราณ เมื่อมีแผ่นดินไหวคนโบราณจะพูดว่าปลาอานนท์พลิกตัว หรือเวลามีฟ้าผ่าก็บอกว่ารามสูรขว้างขวาน ฟ้าแลบก็คือนางเมขลาปล่อยแก้วเข้าตำรามสูร รามสูรโกรธ จึงขว้างขวานลงมาเป็นฟ้าผ่าความเชื่อเช่นดังกล่าวมานี้เป็น

ความเชื่อของคนในสมัยโบราณซึ่งไม่ได้ตั้งอยู่บนหลักของเหตุผลดังนั้นความเชื่อของคนโบราณนั้นไม่ใช่ว่าจะถูกหรือดีเสมอไป แต่เป็นความเชื่อประมประมา เราจึงไม่ควรจะเชื่อถ้อยคำโดยไม่แน่ใจ ถึงแม้ว่าจะเป็นเรื่องน่าสืบ ๆ กันมา

๓. อย่าเพิ่งเชื่อเพราะเป็นข่าวเล่าลือ หรือตื่นข่าว เรื่องข่าวนั้นมีมาก ไม่ว่าจะเป็นข่าวทันโลก ข่าวช่วงเช้า ข่าวช่วงเย็น ข่าวเช้าว่า ซึ่งมีอยู่มากมาย ถ้าเราไปเชื่อตามข่าว เราก็อาจจะเป็นคนโง่ได้ เช่นบางคน อ่านข่าวจากหน้าหนังสือพิมพ์ก็คิดว่าเป็นเรื่องจริงแน่แล้ว แต่ข่าวจากหนังสือพิมพ์นั้น บางทีลงข่าวตรงกันข้าม จากข่าวจริง ๆ เลยก็มี หรือมีจริงอยู่บ้างเพียงบางส่วนก็มี เราจึงควรพิจารณาให้ถี่เสียก่อน เพราะข่าวบางข่าวนั้น หนังสือพิมพ์ฉบับนั้นต้องมาลงขอมหากันภายหลังที่ลงข่าวผิด ๆ ไปแล้วก็มี ดังนั้น ข่าวลือจึงมีมาก เช่น ลือว่าจะมีการปฏิวัติ ลือว่าจะมีการปรับคณะรัฐมนตรี ซึ่งบางทีก็จริง บางทีก็ไม่จริง หรือลือกันว่าคนเกิดวันนั้นวันนี้ จะตายในปีหน้า ต้องรีบทำบุญเสีย ก็เลยพากันเฮมาทำบุญกัน นี่ก็เพราะฟังเขาลือกันมา บางคนก็ลือกันแบบ กระต่ายตื่นตูมเป็นข่าวเช้าว่าไม่ใช่ข่าวเราว่า เพราะฉะนั้นก็อย่าเพิ่งเชื่อ

๔. อย่าเพิ่งเชื่อโดยอ้างคัมภีร์หรือตำรา ถ้าใครเอาตำรามาอ้างให้เราฟัง เราก็อย่าเพิ่งเชื่อ เพราะตำราอาจจะผิดได้บางคนอาจจะค้านว่า “ที่เราพูดถึงกาลามสูตรนี้ ไม่ใช่ตำราหรือ” จริงอยู่ เราก็อ้างกาลามสูตรซึ่งเป็นตำราเหมือนกัน แต่ท่านว่า อย่าเพิ่งเชื่อ เพราะอาจจะผิดได้ ดังนั้น ไม่ว่าใครจะเอาตำราอะไรก็ตามมาอ้างเราก็ต้องอย่าเพิ่งเชื่อ พระพุทธเจ้าตรัสว่าให้พิจารณาดูก่อน บางคนกล่าวยืนยันว่าตนเองอ้างตามตำรา ซึ่งแท้จริงแล้วเขาไม่ได้อ่านตำรานั้นเลย แต่ว่าเอามาอ้างขึ้นเอง บางคนก็ต้องการ โดยการอ้างตำรา ดังมีเรื่องเล่ากันมาว่า อุบาสก ๒ คนเถียงกัน ระหว่างสัตว์น้ำกับ สัตว์บกอย่างไหนมีมากกว่ากันอุบาสกคนหนึ่งบอกว่า สัตว์บกมีมากกว่า เพราะบนบกนั้นมีสัตว์นานา ชนิด เช่น มีแมลงต่าง ๆ มีมดต่าง ๆ มากมายส่วนอีกคนหนึ่งค้านว่า สัตว์น้ำมีมากมายหลายชนิดนับไม่ถ้วน แม้แต่กุ้ง ปลา ก็นับไม่ถ้วนเสียแล้ว สัตว์น้ำต้องมากกว่าสัตว์บกแน่นอนทั้งสองคนจึงไม่อาจตกลงกันได้อุบาสกคนหนึ่งหัวไวยได้ยกบาลีมาอ้างว่า “พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า สัตว์น้ำมีมากกว่าสัตว์บก ดังพระบาลีที่ว่า นัตถิ เม สรณังอัญญัง แปลว่า สัตว์น้ำมากกว่าสัตว์บก” อุบาสกอีกคนหนึ่งไม่กล้าค้าน เพราะกลัวจะตกนรกแท้ที่จริง คำว่า “นัตถิ เม สรณังอัญญัง” นั้น ไม่ได้แปลว่า “สัตว์น้ำมากกว่าสัตว์

บก” แต่แปลว่า “ที่พึ่งอย่างอื่นของข้าพเจ้าไม่มี” ผู้อ้างคิดแปลเอาเองเพื่อให้คำพูดของตนมีหลักฐานการอ้างตำรา อย่างนี้จึงไม่ถูกต้องถ้าใครหลงเชื่อก็อาจถูกหลอกเอาได้

นอกจากนี้ ตำราบางอย่างก็อ้างกันมาผิด พวกที่ไม่รู้ภาษาบาลี เมื่อเห็นเขาอ้างก็คิดว่าจริง เช่นนักหนังสือพิมพ์ บางคนกล่าวว่า “ทุกขโต ทุกขถาณัง ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นถึงตน” ซึ่งคำกล่าวนี้เป็นบาลีที่ไม่ถูกต้อง เป็น ประโยคที่ไม่มีประธาน ไม่มีกริยา เป็นภาลิตีที่แต่งผิด ซึ่งอาจารย์บางท่านเรียกบาลีเช่นนี้ว่า “เป็นบาลีริมโขง” แต่คนกลับคิดว่าเป็นคำพูดที่ซึ่งดี เพราะฟังดูเข้าที่ดี นี่ก็เป็นการอ้างตำราที่ผิด ถึงแม้ว่าตำรานั้นจะเขียนถูกต้องถ้าหาก ว่าไม่มีเหตุผล เราก็ไม่ควรเชื่อปัจจุบันนี้ มีการโฆษณาหนังสือยอดกัมมัทระไตรปิฎกว่า ถ้าถ้าใครสวดเป็นประจำก็จะร่ำรวยเป็น เศรษฐี ได้ทรัพย์สมบัติและจะปลอดภัย ปลอดภัยโรคต่าง คนก็พากันสวดและพิมพ์แจกกันมาก ซึ่งข้าพเจ้าเองก็ไม่ ทราบว่าจะทำอะไรเมื่อมีผู้นำหนังสือนี้มาถวายให้ จะเผาทิ้งก็ติดที่มีคำบาลีอยู่ด้วย หนังสือนี้ได้พิมพ์ต่อเนื่องกันมาผิด ๆ และไม่มีพระสงฆ์รูปใดสวดยอดกัมมัทระไตรปิฎก นอกจากในหมู่ฆราวาสบางคนที่ไม่เข้าใจพระพุทธศาสนาดังนั้นใครอ้างบาลี เราก็จงอย่าเพิ่งเชื่อต้องพิจารณาดูให้ว่ามีอะไรถูกหรือผิดบ้างเสียก่อน

๕. อย่าเพิ่งเชื่อโดยคิดเตาเอาเอง ท่านใช้คำว่า ตักเหตุ คือ การตรึก หรือการคิด ตรรกวิทยาเป็นวิชา แสดงเรื่องความคิดเห็น อ้างหาเหตุผล แต่พระพุทธเจ้าทรงกล้าค้านตรรกวิทยาได้ว่า การอ้างหาเหตุผลโดยการ คาดคะเนนั้นอาจจะผิดก็ได้การอ้างหาเหตุผลนั้นไม่ใช่จะถูกไปเสียทุกอย่างการนึกคาดคะเนหรือการเดาเอาของคนเรานั้นผิดได้ เช่นหลักตรรกวิทยากล่าวว่า “ที่ใดมีควัน ที่นั่นมีไฟ” ซึ่งก็ไม่ แน่เสมอไปเตียนวันที่ใดมีควัน ที่นั่นอาจจะไม่มีไฟก็ได้ เช่น เขาฉีตสารเคมี พ่นยาฆ่าแมลง ก็มองดูว่าเป็นควันออกมา แต่หาไฟไม่หรือบางคนก็คิดเตาเอาเองว่าคงจะเป็นอย่างนั้น คงจะเป็นอย่างนี้ คำว่า คงจะ นั้น มันไม่แน่ เพราะฉะนั้น เราก็อ่าเพ่งตัดสินว่าเรื่องนี้ถูกแน่นอนแล้ว คำว่า คงจะ นั้นเป็นการนึกเตาเอา

๖. อย่าเพิ่งเชื่อโดยการคิดคาดคะเนหรืออนุมานเอา ตัวอย่างเช่น เราคิดว่าเราจะแข่งรถคันหน้าพันถ้าเรา ขับรถเร็วกว่านี้ ซึ่งเป็นการคาดคะเนเอา บางทีเราคาดคะเนความเร็วไม่ถูก ก็อาจจะชนรถคันหน้าที่วิ่งสวนมา โครมเข้าไปเลยก็ได้ การคาดคะเนหรืออนุมานเอาอย่างนี้ ทำให้คนตายมามากแล้วการอนุมานเอานี้มันไม่แน่บางคนคิดว่าฝนคงจะตกแน่เพราะเห็นเมฆคำก่อดำขึ้นมาก็เป็นการอนุมานเอาว่าฝนคงจะตก แต่บางที ลมก็จะพัดเอาเมฆนี้ลอยพันไปเลยก็ได้ ซึ่งก็ไม่แน่เพราะอนุมานเอาดังนั้น พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่า แม้อนุมานเอาก็อย่าเพิ่งเชื่อ

๗. อย่าเพิ่งเชื่อโดยตรึกเอาตามอาการที่ปรากฏ คือเห็นอาการที่ปรากฏแล้วก็คิดว่าใช่แน่นอน เช่นเห็นคนท้องโตก็คิดว่าเขาจะมีลูก ซึ่งก็ไม่แน่ บางคนแต่งตัวภูมิฐานก็คิดว่าคนนี้เป็นคนใหญ่โต ร่ำรวย ซึ่งก็ไม่แน่อีกบางทีก็เป็นขโมย แต่งตัวเรียบร้อยมาหาเรา บางคนทำตัวเหมือนเป็นคนบ้าคนใบบ้างนั่งใกล้กุฏิพระ คนก็ไม่สนใจนึกว่าเป็นคนบ้า แต่พอพระเผลอก็ขโมยของของพระไป ดังนั้น เราจะดู

อาการที่ปรากฏก็ไม่ได้บางคนปวดหัว ก็คิดว่าเป็นโรคอะไรที่หัว แต่ก็ไม่น่า สาเหตุอาจจะเป็นอย่างอื่นแล้ว ทำให้เราปวดหัวก็ได้ เช่นท้องผูก เป็นต้นหรือเราขับรามาถึงสะพานซึ่งมองดูแล้วคิดว่าสะพานนี้น่าจะมั่นคงพอจะข้ามไปได้แต่ก็ไม่น่า สะพานอาจจะพังลงมาก็ได้

๘. อย่าเพิ่งเชื่อว่าต้องกับลัทธิของตน คือ เข้ากับความเชื่อของตน เพราะตนเชื่ออย่างนี้อยู่ แล้วเมื่อใครพูดอย่างนี้ให้ฟัง ก็ยอมรับว่าใช่และถูกต้อง ซึ่งก็ไม่น่าเสมอไป เพราะสิ่งที่เราเชื่อมาก่อน นั้นอาจผิดก็มี บางทีคนอื่นก็มาหลอกเรา เพราะเห็นว่าเราเชื่ออยู่ก่อนแล้ว จึงอาศัยความเชื่อของเรา เป็นเหตุมันจึงไม่น่าเสมอไปบางคน เมื่อมีใครมาพูดตรงกับความคิดเห็นของตนก็เชื่อแล้ว ตัวอย่างเช่น เราไม่ชอบใครอยู่สักคนหนึ่ง พอใครมาบอกเราว่าคน ๆ นั้นไม่ดี ก็เชื่อว่าเป็นคนชั่วแน่ เพราะตนเองก็ไม่ชอบหน้าเขาอยู่แล้วเรื่องอย่างนี้ก็ไม่ น่าเสมอไป เพราะคนที่เราไม่ชอบอาจจะเป็นคนดีก็ได้ แต่ว่ามีคนอื่นมาพูดยุยงให้เราเข้าใจไปอย่างนั้น เราจึง มองผิดไปได้หรือคนที่เชื่อเรื่องพระเจ้าสร้างโลก หรือ เรื่องเครื่องรางของขลัง พอมีใครมาพูดเรื่องเช่นนี้ก็เชื่อสนิท เพราะไปตรงกับกับความเชื่อของตน เพราะฉะนั้น จงอย่าเพิ่งเชื่อ แม้ในกรณีดังกล่าวมานี้

๙. อย่าเพิ่งเชื่อว่าผู้พูดควรเชื่อได้ คือ เห็นว่าคนที่เป็นคนใหญ่คนโตนั้น พูดจาควรเชื่อถือได้ เช่นเป็น ถึงขั้นเจ้า หรือตำแหน่งสูง เราก็คงจะเชื่อคำพูดของเขา แต่มันก็ไม่น่า แม้แต่พระสงฆ์ก็ไม่ น่า เราจึงต้องฟังดูให้ ดีเสียก่อน แม้แต่คณะรัฐมนตรีเองก็ไม่น่า อย่าเพิ่งไปเชื่อคำพูดของท่านเหล่านั้น ทั้งร้อยเปอร์เซ็นต์ ไม่ได้ว่าผู้พูด มียศมีตำแหน่งอย่างนี้แล้ว จะพูดเรื่องน่าเชื่อถือได้เสมอไป เราควรจะ ฟังหูไว้หูฟังให้ดีเสียก่อน มิฉะนั้นแล้วจะ ถูกหลอกได้ง่ายอย่าเพิ่งเชื่อในที่นี้ มิได้หมายความว่าไม่ให้เชื่อ แต่ควรจะพิจารณาดูก่อนแล้วถึงจะเชื่อ

๑๐. อย่าเพิ่งเชื่อเพราะเห็นว่าผู้พูดเป็นครูของเรา ขอนี้แรงมาก คือ แม้แต่ครูของตนก็ไม่ให้ เชื่อทั้งนี้ เพราะครูของเราก็คงจะพูดผิดหรือทำผิดได้ เพราะฉะนั้น เราจึงต้องฟังให้ดี ไม่มีศาสนาใด สอนเราไม่ให้เชื่อครูของตน แท้จริงแล้วพระพุทธเจ้ามิได้ทรงสอนว่าไม่ให้เชื่อ แต่ทรงสอนว่าอย่าเพิ่ง เชื่อต้องพิจารณาเสียก่อนแล้วจึงค่อยเชื่อ

บทสรุปการพิจารณานั้นคืออะไร การพิจารณาก็คือการไตร่ตรองโดยอาจใช้เหตุผล หรือใช้ การดูจากสิ่งที่อ้างอิง เช่นตำรา หรือตัวบุคคล หรือดูจากคำล่ำลือ หรือดูจากการที่มันตรงกับความเห็น ที่เรามีอยู่ก่อนแล้วเป็นต้น มาตัดสินใจ ซึ่งสิ่งที่ใช้พิจารณานั้นก็อยู่ในหลักที่พระพุทธเจ้าสอนว่าอย่า เชื่อทั้ง ๑๐ นี้ทั้งสิ้น ดังนั้นการที่บอกว่า “ให้พิจารณาก่อนจึงค่อยเชื่อ” นั้นจึงไม่ถูกต้อง

สรุปได้ว่า หลักกาลามสูตรจะสอนว่า “อย่าเชื่อใคร แม้แต่ตัวเอง แต่ให้เชื่อความจริงที่เกิดขึ้น จากการปฏิบัติจนเห็นผลอย่างแน่ชัดแล้วเท่านั้น” ซึ่งการไตร่ตรองยังไม่สามารถทำให้เรารู้ว่าคำสอนใดเป็นคำสอนที่ถูกต้องได้ เพราะยังไม่ได้มีการลงมือปฏิบัติจริง ๆ จะต้องมีการปฏิบัติจนเห็นผลจริง ก่อน เราจึงจะรู้ได้ว่าคำสอนใดเป็นคำสอนที่ถูกต้อง (คือดับทุกข์ได้) และคำสอนใดเป็นคำสอนที่ไม่ ถูกต้อง (คือดับทุกข์ไม่ได้) ตามหลักกาลามสูตร

ตารางที่ ๒.๓ สรุปแนวคิดที่เกี่ยวกับการรับรู้หลักกาลามาสูตร

นักวิชาการ	แนวคิดหลัก
พระไตรปิฎก เล่มที่ ๒๐ พระสุตตันตปิฎก เล่มที่ ๑๒ อังคุตตรนิกาย เอก- ทุก-ติกนิบาต เกสปุตต สูตร (กาลามสูตร), พระไตรปิฎกฉบับมหา จุฬาฯ, หน้าที่ ๒๑๒- ๒๑๘.	กาลามสูตร เป็นพระสูตรสำคัญสูตรหนึ่งในพระพุทธศาสนา ได้รับความ สนใจมากเป็นพิเศษ จากนักวิชาการและนักวิทยาศาสตร์ในยุคปัจจุบัน แท้ ที่จริง ในพระไตรปิฎก ชื่อกาลามสูตรไม่ได้มีปรากฏอยู่หากมีแต่ชื่อว่า เกส ปุตตสูตรพระพุทธเจ้าได้ตรัสแสดงธรรมแก่ชาวนิคมนกสพุตตะแห่งแคว้นกา ลามะ ผู้ทูลถามถึง สมณพราหมณ์ต่าง ๆ ที่ยกย่องวาทีของตนชมผู้อื่น โดยตรัสสอนมิให้เชื่อเหตุ ๑๐ ประการ
พระครูปลัดธีรธรรมคุณ สาโร, ๒๕๕๙	อย่าเชื่อ” นั้น เป็นการแปลที่ค่อนข้างจะแข็งเป็นการไม่ค่อยยอมกัน ส่วน การ แปลอีก ๒ อย่างนั้น คือ “อย่าเพ่งเชื่อ” และ “อย่าเพ่งปลงใจเชื่อ” นั้นก็มีความหมายเหมือนกันแต่คำว่า “อย่าเพ่งปลงใจเชื่อ” นั้นเป็น สำนวนแปลที่ค่อนข้างยาว ดังนั้น คำว่า “อย่าเพ่งเชื่อ” เป็นสำนวนที่สั้น กว่า ง่ายกว่าและเข้าใจได้ดีกว่าฉะนั้น การที่จะแปลให้ฟังง่ายและ เหมาะสมก็ต้องแปลว่า “อย่าเพ่งเชื่อ” เพราะฉะนั้นพระพุทธเจ้าจึงตรัสว่า ใครจะพูดก็พูดไปเราก็จับไป อย่าไปว่าหรือค้านเขา แต่อย่าเพ่งเชื่อต้อง พิจารณาดูก่อนว่าถูกหรือผิดเป็นประโยชน์หรือไม่เป็นประโยชน์ เป็นบุญ หรือเป็นบาป เป็นไปเพื่อประโยชน์หรือไม่เป็นประโยชน์

๒.๔ ข้อมูลบริบทเรื่องที่วิจัย

แผนภาพที่ ๒.๒ แสดงลักษณะที่ตั้งของอำเภอ นิคมพัฒนา อำเภอ นิคมพัฒนา จังหวัดระยอง

๑. วิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์กรมการพัฒนาชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

“เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ ภายในปี ๒๕๖๔”

กรมการพัฒนาชุมชนได้มุ่งขับเคลื่อน ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนอย่างแท้จริง ซึ่งได้ผ่านกระบวนการวิเคราะห์ ทำให้มีความง่าย ทำหาย และเป็นไปได้ในการปฏิบัติให้สอดคล้องกับทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์ของประเทศไทย นโยบายของรัฐบาล สถานการณ์สภาพแวดล้อมในปัจจุบัน เพื่อให้บุคลากรทุกคน ใช้เป็นกรอบทิศทางการปฏิบัติงาน โดยสามารถกำหนดรูปแบบ นำไปประยุกต์สู่การปฏิบัติงานได้ตามความเหมาะสม และกรมการพัฒนาชุมชนได้กำหนดให้ปี ๒๕๖๐ ขับเคลื่อนวาระกรมการพัฒนาชุมชน (Agenda) เพื่อมุ่งมั่นว่ากรมการพัฒนาชุมชน พร้อมขับเคลื่อน สัมมา ชีพชุมชนเข้มแข็งภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อก้าวไปสู่ “เศรษฐกิจครัวเรือนมีความมั่นคง ประชาชนใช้ชีวิตอยู่ในชุมชน อย่างมีความสุข”

๒. พันธกิจ

๑. พัฒนาระบบและกลไกส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ของชุมชน

๒. ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการบริหารจัดการชุมชน

๓. ส่งเสริมการพัฒนาระบบกลไกและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๔. พัฒนาสมรรถนะองค์กรในการทำงานเชิงบูรณาการ

ประเด็นยุทธศาสตร์

๑. สร้างสรรค์ชุมชนอยู่เย็นเป็นสุข

๒. เสริมสร้างขีดความสามารถการบริหารงานชุมชน

๓. ส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์

๔. เสริมสร้างธรรมาภิบาลและความมั่นคงของทุนชุมชน

๕. เสริมสร้างองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูง

๑. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบริหารจัดการองค์กร

แนวทางการพัฒนา

(๑) การพัฒนาทรัพยากรบุคคล

(๒) การพัฒนาด้านโครงสร้าง

(๓) การพัฒนาด้านเครื่องมือเครื่องใช้

(๔) การพัฒนาด้านเทคนิควิธีการบริหาร

๒. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้าน โครงสร้างพื้นฐาน

แนวทางการพัฒนา

- (๑) ก่อสร้างถนน และซ่อมแซมสิ่งก่อสร้างรวมทั้ง ทางระบายน้ำให้มีสภาพดี
- (๒) ปรับปรุง,ขยายเขตบริการไฟฟ้าแรงสูงไฟฟ้าแรงต่ำ และไฟฟ้าแสงสว่าง
- (๓) ปรับปรุงขยายเขตบริการน้ำประปา และก่อสร้างระบบประปา
- (๔) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค และระบบบริการสาธารณะ
- (๕) ปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ของชุมชนให้สวยงามและน่าอยู่

๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านส่งเสริมอาชีพ และพาณิชย์กรรม

แนวทางการพัฒนา

- (๑) ส่งเสริมการประกอบอาชีพและเพิ่มรายได้ของประชาชน
- (๒) ส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดบูรณาการในภาคธุรกิจของชุมชน
- (๓) ส่งเสริมสนับสนุน ให้มีสถานที่จำหน่ายสินค้าของชุมชน
- (๔) ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งศูนย์ประสานงาน ให้ความรู้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการอาชีพ

๔. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านส่งเสริมสวัสดิการสังคม

แนวทางการพัฒนา

- (๑) ส่งเสริมเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ติดเชื้และสงเคราะห์ผู้ด้อยโอกาส
- (๒) ส่งเสริมและจัดสรรงบประมาณในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
- (๓) จัดสรรงบประมาณในการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากภัยธรรมชาติ

๕. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านส่งเสริมการศึกษา กีฬา ศาสนาและวัฒนธรรม

แนวทางการพัฒนา

- (๑) ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา
- (๒) ส่งเสริมสนับสนุนงานประเพณีและวันสำคัญต่างๆ รวมทั้งศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- (๓) พัฒนาประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว
- (๔) ส่งเสริมและสนับสนุนด้านกีฬา อุปกรณ์กีฬา และก่อสร้างลานกีฬา

๖. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านคุณภาพชีวิต สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนา

- (๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการควบคุมและป้องกันโรคติดต่อ
- (๒) ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (๓) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการกำจัดขยะที่ถูกต้อง

๗. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการรักษาความสงบและความปลอดภัยในชีวิต

แนวทางการพัฒนา

(๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการบรรเทาสาธารณภัย

(๒) ส่งเสริมและสนับสนุน อปพร.

แผนภาพที่ ๒.๓ เจ้าหน้าที่ของรัฐให้คำแนะนำในการเลือกตั้ง^{๗๓}

^{๗๓} ศูนย์บริการข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.nikhompattana.go.th> [๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒].

แผนภาพที่ ๒.๔ สมาชิกองค์การบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่นจัดกิจกรรมจิตอาสา

กรมการปกครองเป็นหน่วยงานภาครัฐหลักที่สำคัญหน่วยงานหนึ่งในการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชน ได้คิดที่จะสร้างระบบบริการที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางขึ้น (People Centered Service) โดยคำนึงถึงความต้องการและประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับให้มากที่สุดจากการได้รับบริการจากรัฐ กรมการปกครองได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าวจึงได้จัดให้มีโครงการข้อมูลอำเภอ

บริการประชาชนขึ้น ซึ่งเป็นบริการประชาชนรูปแบบใหม่อีกรูปแบบหนึ่งที่รัฐสามารถให้บริการข้อมูลด้านต่างๆของอำเภอ และกิ่งอำเภอ จำนวน ๗๕ จังหวัด ๘๗๖ อำเภอ/ กิ่งอำเภอ ทั่วประเทศได้นอกจากนั้นประชาชนก็สามารถติดต่อสื่อสาร กับหน่วยบริการภาครัฐต่างๆในพื้นที่ที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดได้อย่างสะดวกรวดเร็ว อันจะทำให้ภาครัฐสามารถให้บริการรับใช้ประชาชนได้มีประสิทธิภาพ ทั้งถึงและเป็นธรรมสอดคล้องกับการปฏิบัติตามนโยบายการให้บริการประชาชนของรัฐบาลปัจจุบัน

๓. ด้านประชากร

จากข้อมูลตามทะเบียนราษฎร จำนวนหลังคาเรือน : ๑๔,๒๖๘ หลังคาเรือน จำนวนประชากรซึ่งมีจำนวน รวม ๓๐,๖๔๗ คน แยกเป็น ชาย ๑๕,๒๑๓ คน หญิง ๑๕,๔๓๔ คน อายุ ตั้งแต่ ๑๘ ปีขึ้นไป มีจำนวน ๑๒,๒๓๖ คน^{๗๔}

ตารางที่ ๒.๔ แสดงจำนวนประชากร จำแนกตามตำบล

อำเภอ	จำนวนประชากร
นิคมพัฒนา (Nikhom Phatthana)	๔,๙๘๗
มาบข่า (Map Kha)	๔,๕๓๖
พนานิคม (Phana Nikhom)	๘,๘๙๐
มะขามคู่ (Makham Khu)	๑๒,๒๓๖
รวม	๓๐,๖๔๗

ตารางที่ ๒.๑ แสดงจำนวนประชากร จำแนกตามตำบล

^{๗๔} ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดระยอง ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: [http:// www.nikhompattana.go.th/index](http://www.nikhompattana.go.th/index) [๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒].

แผนภาพที่ ๒.๕ บรรยากาศการเลือกตั้งที่จังหวัดระยองมีประชาชนไปเข้าคูหาเลือกตั้ง

๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

๒.๕.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบอบประชาธิปไตย

จากการศึกษาทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง ปรากฏว่ามีผู้ทำงานวิจัยไว้หลายท่าน ดังนี้

พระขรรค์ชัย สุธุฑโฒ (เจริญศิลป์) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามทัศนคติของประชาชนในเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ”

ผลการวิจัย พบว่า ๑) ประชาชนในเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานครมีทัศนคติต่อการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านทัศนคติต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รองลงมา คือ ด้านปัญหาและแนวทางการเสริมสร้างทัศนคติที่ถูกต้อง ฯ และด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง ฯ และด้านที่มีค่าน้อยที่สุดคือ ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองการปกครอง ๒) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนในเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน มีทัศนคติต่อการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทั้ง ๔ ด้าน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ๓) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหที่สำคัญคือ ๑) ด้านทัศนคติต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ฯ ประชาชน ยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย จึงควรให้ความรู้ที่ถูกต้อง โดยใช้สื่อประเภทต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น ๒) ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองและการปกครอง ฯ ควรสร้างสื่อที่ถูกต้องในการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ๓) ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของตัวแทนของตนด้วยการแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมอื่น ๆ ด้วย ๔) ควรจัดตั้งรับข้อแสดงความคิดเห็นในชุมชนต่าง ๆ แล้วนำไปปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติและประชาชนต่อไป^{๗๕}

สมโภช เหมือนสุดใจ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนชุมชนวัดปุณณवास เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัย พบว่า ๑) ประชาชนมีความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยโดยรวมทั้ง ๔ ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ ด้านรูปแบบการปกครอง, ด้านอุดมการณ์ทางการเมือง, ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง และ ด้านการเลือกตั้ง ตามลำดับ ๒) ประชาชนชุมชนวัดปุณณवास เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานครที่มี เพศ อายุ ต่างกันโดยรวม ไม่แตกต่างกันส่วนประชาชนชุมชนวัดปุณณवास เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานครที่มีระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยโดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ๓) ประชาชนได้มีการเสนอแนะแนวทางการเสริมสร้างความเข้าใจในระบอบการปกครองประชาธิปไตย มีรายละเอียดดังนี้

^{๗๕} พระยรรค์ชัย สุจุฑาโหม (เจริญศิลป์), “การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามทัศนคติของประชาชนในเขตทวีวัฒนา”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ การปกครอง, (คณะสังคมศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙).

(๑) ตระหนักถึงสิทธิเสรีภาพและหน้าที่พลเมืองของตนเอง (๒) ให้ตระหนักรู้ว่ารัฐบาลทุกรัฐบาลมาจากเสียงส่วนใหญ่ของประชาชน (๓) ให้ตระหนักถึงการเลือกตั้งที่สามารถลดความขัดแย้งทางการเมืองได้ และ (๔) สร้างจิตสำนึกโดยมองคุณค่าที่แท้จริงของพรรคการเมืองว่ามีส่วนส่งเสริมสังคมอย่างไร^{๗๖}

สุภาพร วัฒนารณเกียรติ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ทัศนคติการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประชาชนตำบลท่าข้าม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัย พบว่า ๑) ประชาชนมีทัศนคติเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยรวมทั้ง ๓ ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เมื่อเรียงค่าเฉลี่ยตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านอุดมการณ์ทางประชาธิปไตย มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านกระบวนการเลือกตั้ง มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ๒) ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชน ที่มีเพศ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีทัศนคติต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยรวมทั้ง ๓ ด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ในส่วน ที่มี อายุต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยรวมทั้ง ๓ ด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ๓) สรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทัศนคติเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ตำบลท่าข้าม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ๓ ประเด็นดังนี้ ๑) ด้านอุดมการณ์ทางประชาธิปไตย มีผู้เสนอแนะมากที่สุดคือ อุดมการณ์ทางประชาธิปไตยของประชาชนถูกรบงำโดยนักการเมืองและสื่อต่าง ๆ ดังนั้น นักการเมืองต้องมีความซื่อสัตย์ในอุดมการณ์ที่มีต่อประชาชน และสื่อต้องมีจรรยาบรรณในการทำหน้าที่ของตน ๒) ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีผู้เสนอแนะมากที่สุด คือ ความรุนแรงในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองมากเกินไปจนเกิดความขัดแย้ง ดังนั้นควรส่งเสริมให้ประชาชนทุกคน ทุกกลุ่มรู้จักสามัคคี และปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๓) ด้านกระบวนการเลือกตั้ง มีผู้เสนอแนะมากที่สุด คือ มีการซื้อสิทธิ ขายเสียง ทำให้การไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนไม่ได้บุคคลที่ดีเข้ามา ดังนั้นรัฐต้องดำเนินการให้ความรู้และจัดให้การเลือกตั้งเป็นกระบวนการตัดสินใจที่อิสระ ไม่ได้รับการชักจูง จ้างวาน หรือเห็นแก่สินจ้างรางวัลใด ๆ^{๗๗}

^{๗๖} สมโชค เหมือนสุดใจ, “ความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ชุมชนวัดปุณณวาส เขตทวีวัฒนา” สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

^{๗๗} สุภาพร วัฒนารณเกียรติ, “ทัศนคติของประชาชนตำบลท่าข้าม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ที่มีต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย”, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง, (คณะสังคมศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ๒๕๕๘).

พิสิษฐ์ วงศ์รัตน์ศิลป์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตยในเขตอำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพศชาย ช่วงอายุอยู่ระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท มีระดับความคิดเห็นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ในเขตอำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน ทุกๆ ด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยและกระบวนการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ ด้านการติดตามการปฏิบัติหน้าที่ของตัวแทนทางการเมือง ด้านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองด้านการเสริมสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตย ด้านการจัดกิจกรรมที่ปลูกฝังประชาธิปไตย ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของพรรคการเมือง ด้านการติดตามข่าวสารการเมือง และด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งส่วนบุคคลมีความคิดเห็นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ผลการทดสอบพบว่า ลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันมีความคิดเห็นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติ ๑ ผลการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับการเปรียบเทียบระหว่างลักษณะ ๐.๐๕^{๗๘}

พระบุญเรือง อุตตรกษิโต (เสา) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การปกครองในระบอบประชาธิปไตยตามทัศนคติของพระสงฆ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัย พบว่า ๑) พระสงฆ์ในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี มีทัศนคติต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยรวมทั้ง ๒ ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านความรู้ความเข้าใจหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านทัศนคติทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ๒) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า พระสงฆ์ในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรีที่มี อายุ พรรษา วุฒิการศึกษาทางโลก และภูมิลำเนาเดิมต่างกัน มีทัศนคติต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ด้านความรู้ความเข้าใจหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ด้านทัศนคติทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และโดยรวมทั้ง ๒ ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่พระสงฆ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่มีวุฒิกการศึกษาทางธรรมต่างกัน มีทัศนคติต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ด้านความรู้ความเข้าใจหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และโดยรวมทั้ง ๒ ด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ๓) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาที่สำคัญคือ ๑) ด้านความรู้ความเข้าใจหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย คือ พระสงฆ์ยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย จึงควรให้ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยใช้สื่อประเภทต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

^{๗๘}พิสิษฐ์ วงศ์รัตน์ศิลป์, “ความคิดเห็นของประชาชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตยในเขตอำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี”, วารสารดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์ ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-เมษายน ๒๕๖๐).

๒) ด้านทัศนคติทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย คือ ทัศนคติที่คิดว่าประชาธิปไตยคือการเลือกตั้ง เมื่อได้ตัวแทนของตนเข้าไปทำหน้าที่แล้วประชาชนก็หมดหน้าที่ จึงควรสร้างทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่ไม่ใช่เพียงแค่การเลือกตั้งเท่านั้น แต่หน้าที่อื่นๆ ของประชาชนคือการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของตัวแทนของตนด้วยการแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมอื่น ๆ ด้วย^{๗๙}

สมโชค เหมือนสุดใจ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง“ความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนชุมชนวัดปุณณวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร”ผลการวิจัย พบว่า ๑) ประชาชนมีความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยโดยรวมทั้ง ๔ ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ ด้านรูปแบบการปกครอง, ด้านอุดมการณ์ทางการเมือง, ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง และ ด้านการเลือกตั้ง ตามลำดับ ๒) ประชาชนชุมชนวัดปุณณวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานครที่มี เพศ อายุ ต่างกันโดยรวม ไม่แตกต่างกันส่วนประชาชนชุมชนวัดปุณณวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานครที่มีระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยโดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕^{๘๐}

พระมหาณรงค์ศักดิ์ วิชิรัมย์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง“การพัฒนาความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของไทยในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน จังหวัดชลบุรี” ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ประชาชนมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดด้านหลักสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล รองลงมาคือ ด้านการเสมอภาค และน้อยที่สุดคือ ด้านปกครองตามลำดับ พฤติกรรมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการเลือกตั้ง รองลงมาคือ ด้านวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย และน้อยที่สุดคือ พฤติกรรมทางการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตย ตามลำดับ การเปรียบเทียบการพัฒนาความรู้ความ

^{๗๙}พระบุญเฮง อดตรกชิตโต (เสา) “การปกครองในระบอบประชาธิปไตยตามทัศนคติของพระสงฆ์อำเภอ บางกรวย จังหวัดนนทบุรี”, วิทยานิพนธ์ สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ๒๕๕๘).

^{๘๐}สมโชค เหมือนสุดใจ, “ความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ชุมชนวัดปุณณวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร”, สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

เข้าใจและพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน จังหวัดชลบุรี ที่ประชาชนมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยรวมแตกต่างกัน ความแตกต่างระหว่างการพัฒนาความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน จังหวัดชลบุรี ด้านการปกครองตนเอง พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมทางการเมืองการปกครอง ในด้านอุดมการณ์ ด้านการปกครอง ด้านวิถีชีวิตและด้านการเลือกตั้ง แตกต่างกันด้านความเสมอภาค พบว่าประชาชนมีพฤติกรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยในด้านอุดมการณ์ ด้านการปกครอง ด้านวิถีชีวิต และด้านการเลือกตั้ง แตกต่างกัน, ด้านสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล พบว่าประชาชน มีพฤติกรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยในด้านอุดมการณ์ ด้านการปกครอง ด้านวิถีชีวิต และด้านการเลือกตั้ง แตกต่างกัน^{๘๑}

บุหงา ทาระพันธ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความเข้าใจเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนช่วงชั้นที่๔: ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนโยธินวิทยา อําเภอมือง จังหวัดยโสธร ปีการศึกษา ๒๕๕๐” ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนช่วงชั้นปีที่ ๔ คือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ มีความเข้าใจเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยและมีการร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับประชาธิปไตยในระดับมาก เปรียบเทียบกับนักเรียนชายและนักเรียนหญิงในด้านความเข้าใจเรื่องการปกครองในระบอบประชาธิปไตยด้านการนำ เรื่องระบอบประชาธิปไตยไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน เปรียบเทียบนักเรียนชายและนักเรียนหญิงด้านการร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับประชาธิปไตย พบว่า นักเรียนชายมีระดับการเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับประชาธิปไตยมากกว่านักเรียนหญิง ส่วนปัญหาและแนวทางการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนพบว่า นักเรียนเสนอปัญหาประชาธิปไตยในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๖๖ และเสนอแนวทางส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๑๑^{๘๒}

ยศราวุธ ศรีประเสริฐ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลปลายมาศ จังหวัดสุรินทร์” ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลปลายมาศ จังหวัดสุรินทร์ มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสูง ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลปลายมาศ จังหวัดสุรินทร์ ได้แก่ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยใน

^{๘๑} พระมหาณรงค์ศักดิ์ วิจิรัมย์, “การพัฒนาความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของไทยในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน จังหวัดชลบุรี”, สารนิพนธ์มหาบัณฑิต สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยปทุมธานี, ๒๕๕๘).

^{๘๒} บุหงา ทาระพันธ์, “ความเข้าใจเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนช่วงชั้นที่ ๔ : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนโยธินวิทยา อําเภอมือง จังหวัดยโสธร ปีการศึกษา ๒๕๕๐”, วิทยานิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐).

เขตเทศบาล อาชีพ ประโยชน์ที่ได้รับจากเทศบาล ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลปลายมาศ จังหวัดสุรินทร์ คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอุดมการณ์ประชาธิปไตย^{๘๓}

กรุณา ชันทอง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความรู้เรื่องประชาธิปไตยของพนักงานบริษัท รอยัลอินดัสตรีส์ (ไทยแลนด์) จำกัด มหาชน” ผลการวิจัย พบว่า ความรู้เรื่องประชาธิปไตยของพนักงาน บริษัท รอยัลอินดัสตรีส์ (ไทยแลนด์) จำกัด มหาชน โดยรวมทั้ง ๓ ด้าน ๑. ด้านรูปแบบการปกครองแบบประชาธิปไตย ๒. ด้านอุดมการณ์ของประชาธิปไตย และ ๓. ด้านการเลือกตั้ง อยู่ในระดับมากพนักงาน บริษัท รอยัลอินดัสตรีส์ (ไทยแลนด์) จำกัด มหาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีความรู้เรื่องประชาธิปไตย โดยรวมทั้ง ๓ ด้าน แตกต่างกัน^{๘๔}

พรอนงค์ เพ็ชรรัตน์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงานเทศบาลนคร สุราษฎร์ธานี อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงานเทศบาลสุราษฎร์ธานี โดยรวมของทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่อยู่ระดับมาก คือ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุตั้งแต่ ๓๖ ปี ขึ้นไป มีระดับการ ศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีอายุราชการน้อยกว่า ๑๖ ปี และมีรายได้ต่อเดือน ๑๕,๐๐๐ บาทขึ้นไป เปรียบเทียบผลการมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงานเทศบาลสุราษฎร์ธานีที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุราชการ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน ทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงานเทศบาลสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕^{๘๕}

จรรยา แคนนาเลิศ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมทางการเมืองของกลุ่มคนอีสานในตำบลอ่างทอง อำเภอเชียงคำจังหวัดพะเยา” ผลการศึกษา พบว่า ความเป็นชาติพันธุ์ของคนอีสานมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองกลุ่มคนอีสาน ในตำบลอ่างทอง ถือว่าส่วนใหญ่มีส่วนร่วมกิจกรรมของผู้สนใจทางการเมือง ซึ่งประกอบไปด้วย การแสดงออกความสนใจทางการเมืองในระดับ ประเทศและท้องถิ่นของตนเอง การใช้สิทธิเลือกตั้งตามที่กฎหมายกำหนดทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ

^{๘๓} ยศราวุธ ศรีประเสริฐ, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลปลายมาศ จังหวัดสุรินทร์”, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการบริหาร, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ๒๕๕๓).

^{๘๔} กรุณา ชันทอง, “ความรู้เรื่องประชาธิปไตยของพนักงาน บริษัท รอยัลอินดัสตรีส์ (ไทยแลนด์) จำกัด มหาชน”, สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์การปกครอง, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ๒๕๕๑).

^{๘๕} พรอนงค์ เพ็ชรรัตน์, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงานเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี”, สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑).

การริเริ่มประเด็นพูดคุยทางการเมือง ที่ตนเองสนใจ ชักจูงผู้อื่นให้เลือกตั้งผู้ที่ตนเองสนับสนุน และการติดกระดุมหรือการติดสติ๊กเกอร์เพื่อการสนับสนุน ซึ่งกลุ่มคนอีสานในตำบลอ่างทองได้แสดงออกอย่างเป็นลำดับ ซึ่งมีความชัดเจนในเรื่องของการไปใช้สิทธิเลือกตั้งซึ่งคนอีสานจะสนับสนุนคนอีสานด้วยกัน แต่หากจะต้องตัดสินใจเมื่อเกิดข้อขัดแย้งทางการเมือง คนอีสานจะยึดความถูกต้องมาเป็นอันดับแรก การแสดงออกทางการเมืองของคนอีสานถือว่าเป็นการแสดงออกทางการเมืองในรูปแบบของกลุ่มผลประโยชน์ เพื่อปกป้องอำนาจทางการเมือง แสดงบทบาทในการเรียกร้องและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มผลประโยชน์ต่อกลุ่มการเมืองในตำบลอ่างทอง จะเป็นการรวมตัวที่เข้มแข็งของชุมชน รวมถึงการสร้างระบบเครือข่ายระหว่างชุมชนอีสานโดยใช้ระบบเครือญาติ อุปถัมภ์ ส่งผลให้กลุ่มต่าง ๆ หรือชุมชนตระหนักดีขึ้นในเรื่องของอำนาจจากการรวมกลุ่มเพื่อเรียกร้องและสนับสนุนคนอีสานที่มีชาติพันธุ์เดียวกัน^{๘๖}

ภูสิทธิ์ ชันติกุล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัย พบว่า ประชาชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีส่วนร่วมทางการเมืองในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ ส่วนรายด้าน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองเพียง ๒ ระดับเท่านั้น ได้แก่ ระดับปานกลาง และต่ำ ซึ่งรายด้านที่อยู่ระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง และด้านการสนทนาเรื่องการเมือง ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ และสถานภาพ ปัจจัยทางสังคม และเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพ^{๘๗}

ภูสิทธิ์ ชันติกุล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ทัศนะทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชน ชุมชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร” การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ๑. เพื่อค้นหาระดับ การมีส่วนร่วมทางการเมือง ๒. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ๓. เพื่อวิเคราะห์ทัศนะทางการเมืองและกำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ มีเทคนิคเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบใช้ความน่าจะเป็นคือแบบแบ่งชั้น และแบบง่าย ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๔๐๐ คนและใช้เทคนิคการเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบไม่ใช้ความน่าจะเป็นคือ แบบเจาะจง และวิเคราะห์เชิงเนื้อหาพบว่าประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานครมีส่วนร่วมทางการเมืองในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำลงซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับน้อยที่สุด

^{๘๖} จรูญ แดนนาเลิศ, “พฤติกรรมทางการเมืองของกลุ่มคนอีสานในตำบลอ่างทอง อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา”, การค้นคว้าแบบอิสระ สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ๒๕๕๔).

^{๘๗} ภูสิทธิ์ ชันติกุล, “รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน”, วิทยานิพนธ์มนุษยศาสตร์ มหบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๕๓).

ได้แก่ ด้านการชุมนุมทางการเมือง กับพรรคการเมืองและการติดต่อ กับนักการเมือง และด้านการเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมือง กับพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมืองต่างๆ ส่วนปัจจัยที่มี อิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้แก่ เพศ อายุสถานภาพ อาชีพ การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม บทบาทหน้าที่ในครอบครัว บทบาทหน้าที่ในชุมชนการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง การพัฒนาทางการเมือง ความสนใจทางการเมือง พฤติกรรมทางการเมือง การกล่อมเกลາทางการเมืองส่วนรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง มีลักษณะเป็นทางการ หรือ ถูกต้องตามกฎหมาย และเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่ประชาชนให้ความสำคัญมากที่สุด และ เข้าถึงได้ง่ายที่สุด นั้นจะเป็นฐานของการสร้าง ประชาธิปไตย ซึ่งก็คือการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยไปเลือกตั้งผู้แทนท้องถิ่นหรือ ส.ส. หรือ ส.ว.นั่นเอง^{๘๘}

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คือรูปแบบของประชาธิปไตยถือว่าการให้โอกาสประชาชนได้เป็นฝ่ายตัดสินใจกำหนดปัญหาความต้องการของตนเองอย่างแท้จริง เป็นรูปแบบของประชาธิปไตยและเป็นการเสริมพลังอำนาจให้แก่ประชาชนให้มีความสามารถขีดความสามารถในการตัดสินใจ และการควบคุมดูแลกิจกรรมต่างๆ มากกว่าที่จะเป็นฝ่ายรรับนโยบาย สามารถกำหนดการดำรงชีวิตได้ด้วยตนเอง ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นตามความจำเป็นอย่างมีเกียรติภูมิและสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเอง/ชุมชนในด้านภูมิปัญญา ทักษะ ความรู้ ความสามารถ และการจัดการให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก และประชาชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการอย่างมีอิสระ การทำงานต้องเน้นในรูปกลุ่มหรือองค์กรชุมชนที่มีวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมอย่างชัดเจนตามเจตนารมณ์ของตน เนื่องจากพลังกลุ่มจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้งานการพัฒนาในด้านต่างๆ บรรลุสำเร็จตามความมุ่งหมายได้

ตารางที่ ๒.๕ สรุปแนวคิดที่เกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลและความสนใจทางการเมือง

นักวิชาการ	แนวคิดหลัก
พระธรรมรักษ์	การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ปัญหาและแนวทางการเสริมสร้างทัศนคติที่ถูกต้อง ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองการปกครอง แก้ไขปัญหาที่สำคัญคือ ด้านทัศนคติต่อการปกครองในระบอบ
สุรยุทธ์ (เจริญศิลป์, ๒๕๕๙).	ประชาธิปไตยฯ ประชาชน ยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย จึงควรให้ความรู้ที่ถูกต้อง โดยใช้สื่อประเภทต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น ตรวจสอบการทำงานของ
	ผู้แทนของตนด้วยการแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมอื่นๆ

^{๘๘} ภูสิทธิ์ ชันติกุล. “ทัศนะทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนชุมชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์มนุษยศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง, (บัณฑิตวิทยาลัย: วิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๕๔).

๒.๕.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง

จากการศึกษาทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ปรากฏว่ามีผู้ทำงานวิจัยไว้หลายท่าน ดังนี้

สุขุม เกษรสิทธิ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของพนักงานภาคเอกชน : ศึกษากรณีเฉพาะพนักงาน บริษัท เนชั่นพัลลิกซ์ กรุ๊ป จำกัด” พบว่า “พนักงานส่วนใหญ่รับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากโทรทัศน์เป็นประจำ รองลงมาอ่านหนังสือพิมพ์เป็นครั้งคราว สภาพภูมิหลังของพนักงานที่แตกต่างกันอันได้แก่ ตัวแปรเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ลักษณะงานและรายได้ มีผลต่อพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง การมีความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน และพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และนิตยสารรายสัปดาห์ มีความสัมพันธ์กับการมีความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมทางการเมือง”^{๘๙}

วีระพงษ์ คงยืน ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การรับรู้ข่าวสารการเลือกตั้งและพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช ๔ มีนาคม ๒๕๕๓” พบว่า “ประชาชนส่วนใหญ่ของอำเภอท่าศาลารับรู้และเชื่อถือข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้ง และมีความคิดเห็นว่าการรับรู้ข่าวสารจากสื่อต่างๆ ทำให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และสามารถช่วยในการตัดสินใจเลือกผู้สมัคร ประชาชนอำเภอท่าศาลาส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา และอายุมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ข่าวสารการเลือกตั้ง ปัจจัยด้านภูมิหลังที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง คือ อายุ การศึกษา อาชีพ การมีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอท่าศาลา และรายได้”^{๙๐}

วัลลภ วิบูลย์กุล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การรับรู้ข่าวสารและพฤติกรรมทางการเมืองของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู” ผลการวิจัย ๑) ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง พบว่า ครูส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายได้ พบว่า ด้านความเคลื่อนไหวของนักการเมือง พรรคการเมือง และด้านปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองมีการรับรู้ในระดับมาก ส่วนด้านนโยบายกิจกรรม และการดำเนินงานสองรัฐบาลมีการรับรู้ในระดับปานกลาง ๒) ด้านความคิดเห็นทางการเมือง พบว่า ในภาพรวมครูมีความคิดเห็นทางการเมืองในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรณรงค์การเสียงและสนับสนุนพรรคการเมือง ครูมีความ

^{๘๙} สุขุม เกษรสิทธิ์, “พฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของพนักงานภาคเอกชน : ศึกษากรณีเฉพาะพนักงานบริษัท เนชั่นพัลลิกซ์ กรุ๊ป จำกัด”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๒).

^{๙๐} วีระพงษ์ คงยืน, “การรับรู้ข่าวสารการเลือกตั้งและพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช ๔ มีนาคม ๒๕๕๓”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๓).

คิดเห็นในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่น ๆ ครูมีความคิดเห็นทางการเมืองในระดับมาก โดยเรียงลำดับความคิดเห็นได้ คือ การเข้าแข่งขันทางการเมือง พฤติกรรมการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง การออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง และการสื่อสารทางการเมือง ๓) ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า ในภาพรวม ครูมีการปฏิบัติในระดับปานกลางส่วนพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด ด้านการสื่อสารทางการเมือง มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ด้านพฤติกรรมการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง และด้านการรณรงค์หาเสียงและสนับสนุนพรรคการเมือง มีการปฏิบัติในระดับน้อยและคั่นการเข้าแข่งขันทางการเมือง ครูมีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด^{๙๑}

วรารุณ เต็นแพทย์ขรางกุล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง” พบว่า ๑) นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง ๒๑-๒๕ ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ A และ ๔ ใกล้เคียงกัน และกำลังศึกษาอยู่ในคณะรัฐศาสตร์ โดยมีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด ๒) ผลการศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทั่วไป นักศึกษาได้รับรู้ข่าวสารทั่วไป โดยแตกตามประเภทของสื่อ พบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาได้รับรู้ข่าวสารทั่วไปจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุดนักศึกษายังให้ความน่าเชื่อถือในสื่อโทรทัศน์ โดยมีเหตุผลว่าสื่อนั้นมีทั้งภาพและเสียง ๓) ผลการศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมือง นักศึกษาเปิดรับข่าวสารการเมืองในระดับสูง ในระดับสูง จากสื่อโทรทัศน์ โดยการเปิดรับสื่อทุกวันมากที่สุด โดยให้ความน่าเชื่อถือและการแลกเปลี่ยนพูดคุยประเด็นทางการเมืองที่ได้จากสื่ออยู่ในระดับปานกลาง ทั้งหนังสือพิมพ์โทรทัศน์ และวิทยุ ๔) ผลการศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ภูมิหลังเกี่ยวกับ เพศ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองเฉพาะจากสื่อประเภทหนังสือพิมพ์ส่วนภูมิหลังเกี่ยวกับ อายุ คณะที่ศึกษา ระดับชั้นปี ภูมิหลัง ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อประเภทหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ ๕) พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองทั่วไป ภูมิหลังเกี่ยวกับคณะที่ศึกษา และภูมิลำเนา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองทั่วไป ส่วนภูมิหลังเกี่ยวกับพร อายุ และระดับชั้นปี ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองทั่วไป ๖) พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในสถาบันการศึกษา ภูมิหลังเกี่ยวกับอายุ และระดับชั้นปี มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วม

^{๙๑} วรารุณ วิบูลย์กุล, "การรับรู้ข่าวสารและพฤติกรรมทางการเมืองของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู" วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๔).

ร่วมทางการเมืองในสถาบันการศึกษา ส่วนภูมิหลังเกี่ยวกับ เพศ คณะที่ศึกษา และภูมิลำเนาไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในสถาบันการศึกษา^{๙๒}

อรวลี สีแพร่ไพโล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การรับรู้ข่าวสารและความเข้าใจทางการเมืองของข้าราชการรัฐสภา” พบว่า “ข้าราชการฝ่ายรัฐสภาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระดับสูง และเห็นว่าการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองทางสื่อมวลชนมีประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับสูง โดยสื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีประโยชน์ และน่าเชื่อถือมากที่สุด รองลงมาคือหนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต วิทยู และนิตยสาร ตามลำดับ และพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ข่าวสารทางสื่อบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเห็นว่าเพื่อนร่วมงานเป็นสื่อบุคคลที่กลุ่มตัวอย่างได้รับข่าวสารมากที่สุด และมีประโยชน์สูงสุด แต่เห็นว่าการรับรู้ข่าวสารจากผู้บังคับบัญชาเป็นข่าวสารที่มีความน่าเชื่อถือมากกว่าจากสื่อบุคคลอื่น ๆ นอกจากนี้ยังพบว่าลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส และอัตราเงินเดือนที่แตกต่างกัน ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีระดับการรับรู้ข่าวสารและความเข้าใจการเมืองอยู่ในระดับที่แตกต่างกัน และกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารด้านการเมืองจากสื่อมวลชน และทางสื่อบุคคลที่แตกต่างกันจะมีระดับการรับรู้ข่าวสารและความเข้าใจการเมืองโดยรวมในระดับที่แตกต่างกัน^{๙๓}

อนพลิชฐ ไชยเชษฐ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การรับสารสนเทศด้านการเมืองของประชาชนชุมชนหนองใหญ่ในเขตเทศบาลนครขอนแก่น” มีวัตถุประสงค์ “เพื่อศึกษาการรับสารสนเทศด้านการเมือง ปัญหาการรับสารสนเทศด้านการเมืองของประชาชนชุมชนหนองใหญ่และความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรและสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมกับการรับสารสนเทศด้านการเมือง ผลการศึกษาโดยสรุป พบว่า สื่อสารสนเทศที่ประชาชนชุมชนหนองใหญ่ใช้รับสารสนเทศด้านการเมือง ส่วนใหญ่ได้จากหนังสือพิมพ์ ๒-๓ ครั้งต่อสัปดาห์ จากวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ส่วนใหญ่รับสารสนเทศทุกวัน และจากสื่อสารสนเทศบุคคล พบว่า ส่วนใหญ่รับสารสนเทศจากบุคคลสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง สถานที่รับสารสนเทศ พบว่า ส่วนใหญ่อ่านหนังสือพิมพ์ ฟังวิทยุกระจายเสียง และดูโทรทัศน์ที่บ้านตนเอง ส่วนการรับสารสนเทศด้านการเมืองจากสื่อสารสนเทศบุคคล คือที่บ้านเพื่อน/บ้านญาติมากที่สุด เนื้อหาสารสนเทศด้านการเมือง พบว่า ส่วนใหญ่รับเนื้อหาสารสนเทศทุกเนื้อหาในระดับปานกลาง ดังนี้ การปฏิบัติงานและความรับผิดชอบของสมาชิกผู้แทนราษฎรทั้งในฐานะฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้าน นโยบายการบริหารประเทศโดยคณะรัฐบาล กิจกรรมและการปฏิบัติของ

^{๙๒} วราวุธ เด่นแพทย์ขจร, “พฤติกรรม的开ข่าวสารและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๕).

^{๙๓} อรวลี สีแพร่ไพโล, “การรับรู้ข่าวสารและความเข้าใจทางการเมืองของข้าราชการรัฐสภา”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาศิลปศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๑).

คณะรัฐมนตรี กลุ่มผลักดัน หรือกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมือง พรรคการเมือง การเลือกตั้ง การทุจริตคอร์รัปชันของนักการเมืองและข้าราชการประจำ และการเมืองส่วนท้องถิ่น เหตุผลในการรับสารสนเทศด้านการเมือง พบว่า ส่วนใหญ่มีเหตุผลเพื่อให้เป็นคนทันสมัย ทันเหตุการณ์ และรองลงมา คือ เพิ่มพูนความรู้ให้แก่ตนเอง และปัญหาการรับเนื้อหาสารสนเทศด้านการเมือง สรุปได้ดังนี้ ด้านผู้รับสารได้แก่ ขาดความรู้ทางการเมืองมากที่สุด ด้านเนื้อหา ได้แก่ การไม่เสนอข้อเท็จจริงทั้งสองด้านมากที่สุด ด้านสื่อสารสนเทศ สำหรับหนังสือพิมพ์ ได้แก่ ไม่มีหนังสือพิมพ์อ่าน เพราะไม่ได้บอกรับมากที่สุด สำหรับวิทยุกระจายเสียง ได้แก่ รูปแบบรายการไม่น่าสนใจมากที่สุด สำหรับวิทยุโทรทัศน์ ได้แก่ การเสนอข่าวทางการเมืองน้อย มากที่สุด และสำหรับสื่อสารสนเทศบุคคล ได้แก่ การขาดทักษะการสื่อสารและถ่ายทอดความรู้ให้คนในชุมชนและไม่ทราบสื่อสารสนเทศด้านการเมืองที่เป็นตัวบุคคลเท่ากัน"^{๙๔}

เสรี ชงชัย ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น” พบว่า “ครูผู้สอนรับทราบข่าวสารทางการเมืองผ่านรายการทางโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาับทราบด้วยการติดตามข่าวสารทางหนังสือพิมพ์ วิทยุ การพูดคุยกับบุคคลอื่นและนิตยสาร ตามลำดับ ส่วนใหญ่ติดตามข่าวสารทางการเมืองทุกวัน ครูผู้สอนรู้จักนักการเมืองในระดับท้องถิ่นโดยผ่านทางสื่อมวลชนมากที่สุด ครูผู้สอนให้ความเห็นว่ามีคามจำเป็นอย่างมากที่ต้องรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในทุกระดับ โดยแสดงความเห็นว่าการเมืองเกี่ยวข้องกับชีวิตของทุกคน และเห็นว่าประโยชน์ของการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองช่วยให้รอบรู้ทันต่อเหตุการณ์มากที่สุดปัจจัยที่มีต่อระดับความรู้ข่าวสารทางการเมือง ไม่พบว่าตัวแปรใดที่มีอิทธิพลต่อระดับความรู้ข่าวสารทางการเมืองของครูผู้สอนในสังกัดงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น”^{๙๕}

จันทิมา ทองเจริญ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการสื่อสารกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง” พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านประชากรกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง สามารถกล่าวได้ดังนี้ นักศึกษาที่มีเพศ อายุขณะที่ศึกษาในปัจจุบัน และระดับรายได้ของครอบครัวต่างกันจะมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสาร กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง สามารถแยกกล่าวเป็นประเด็นย่อยๆได้ดังนี้ ๑)นักศึกษาที่เคยพูดคุยเรื่องการเมืองจะมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง อยู่ในลำดับต่ำ ๒) นักศึกษาที่เคยพูดคุยเรื่องการเมืองนาน ๆ

^{๙๔} อดิพัทธ์ ไซเชษฐ์, “การรับสารสนเทศด้านการเมืองของประชาชนชุมชนหนองใหญ่ในเขตเทศบาลนครขอนแก่น”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น ๒๕๕๓).

^{๙๕} เสรี ชงชัย, “การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของครูสังกัดงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๑).

ครั้งจะมีพฤติกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับต่ำ ๓) นักศึกษาที่อ่านหนังสือพิมพ์ทุกวัน จะมีพฤติกรรมมีส่วนร่วมทางการเมือง อยู่ในระดับสูง ๔) นักศึกษาที่เปิดรับโทรทัศน์ทุกวัน จะมีพฤติกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง^{๙๖}

สุทัศน์ ผลบุญ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านค้อ อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น” ผลการวิจัยพบว่า ๑) ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านค้อ อำเภอมืองจังหวัดขอนแก่นเป็นเพศหญิง มากมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมมากที่สุด มีสถานภาพการสมรสมากที่สุด มีอาชีพรับจ้างมาก และมีรายได้ ๒,๕๐๐-๕,๐๐๐ บาทมาก มีอายุระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี มากที่สุด ๒) พฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านค้อ อำเภอมืองจังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้ง ๖ ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านสื่อโทรทัศน์ ด้านสื่อหนังสือพิมพ์ ด้านสื่อวิทยุ ด้านสื่อนิตยสารรายสัปดาห์ ด้านสื่อหอกระจายข่าว และด้านสื่ออินเทอร์เน็ต ๓) ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านค้อ อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนเพศ อายุ และสถานภาพการสมรส ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านค้อ อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น อย่างไม่มีนัยสำคัญ ๔) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสาร ที่สำคัญดังต่อไปนี้ ๑) ด้านสื่อโทรทัศน์ คือ การเปิดเครื่องรับโทรทัศน์ส่วนใหญ่ประชาชนเปิดชมรายการทั่วไป ๒) ด้านสื่อหนังสือพิมพ์ คือ ควรจัดจุดบริการสำหรับอ่านหนังสือพิมพ์ ๓) ด้านสื่อนิตยสารรายสัปดาห์เกี่ยวกับการเมือง คือ ควรมีสื่อนิตยสารรายสัปดาห์เกี่ยวกับการเมืองสำหรับให้ประชาชนอ่าน ๔) ด้านสื่อวิทยุ คือ ควรเพิ่มรายการเสนอข่าวสารการเมืองของสถานีวิทยุชุมชน ๕) ด้านสื่ออินเทอร์เน็ต คือควรมีจุดบริการสัญญาณอินเทอร์เน็ตแบบไร้สาย ๖) ด้านสื่อหอกระจายข่าว คือ ควรมีการอ่านข่าวการเมืองผ่านหอกระจายข่าวให้มากยิ่งขึ้น^{๙๗}

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปได้ว่า การสื่อสารและการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อ หรือช่องทางต่าง ๆ โดยเฉพาะสื่อมวลชน จะมีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ซึ่งรวมถึงบทบาท และพฤติกรรมต่างๆ ด้านการเมือง ความตื่นตัวทางการเมือง

^{๙๖} จันทิมา ทองเจริญ, "พฤติกรรมการสื่อสารกับพฤติกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง", วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาศิลปศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง ๒๕๕๒).

^{๙๗} สุทัศน์ ผลบุญ, “กับพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านค้อ อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น”, สารนิพนธ์หลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

ของประชาชน การสื่อสารและความสนใจทางการเมืองของประชาชนมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกันของประชาชน เช่น อายุ เพศ รายได้ การศึกษา รูปแบบสังคม เศรษฐกิจ หากพิจารณาที่มุมมองแห่งอิทธิพลของสื่อต่อการเมืองไทยจะเห็นว่าพลังของสื่อต่อการเคลื่อนไหวทางการเมืองกับประชาชนถือเป็นสิ่งที่ผูกพันกันโดยตรง สืบเนื่องจากความผูกพันระหว่างสองสิ่งนี้ทำให้หลายๆครั้งที่การเมืองจำเป็นต้องพึ่งพาสื่อ เพื่อเป็นตัวกลางในการส่งผ่านข้อมูลไปยังประชาชน ในหลากหลายทาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคที่ประชาชนมีความรู้ มีการศึกษามากขึ้นทำให้ข้อมูลข่าวสารเป็นทางเลือกหลักในการบริโภคข้อมูลในชีวิตประจำวัน และยังเมื่อสถานการณ์ทางการเมืองที่เต็มไปด้วยความวุ่นวาย ยิ่งทำให้ประชาชนคนไทยพุ่งความสนใจไปที่การสื่อสารทางการเมืองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เช่นกัน และอาจกล่าวได้ว่าสื่อมีอำนาจในการขับเคลื่อนประเทศได้ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึงการที่บุคคลได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จากสื่อดังต่อไปนี้ คือโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต สื่อบุคคลและสื่อเฉพาะกิจในรูปแบบที่หลากหลาย ขึ้นอยู่กับทัศนคติ ประสพการณ์ ความเชื่อ และแรงจูงใจของบุคคลจึงทำให้บุคคลจำเป็นต้องรับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ เพื่อจะได้พิจารณาแยกแยะถึงคุณประโยชน์ของข่าวสารที่ได้รับ

สรุปได้ว่าจากกรณีศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง จึงได้ประมวลความรู้และสรุปสาระสำคัญได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๒.๖ สรุปแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับ “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง”

เรื่อง	ชื่อผู้วิจัย	ประเภทงานวิจัย	ผลการวิจัย
“การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามทัศนคติของประชาชนในเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร”	พระขรรค์ชัย สุวฑฺฒโน (เจริญศิลป์), (๒๕๕๙)	ผลงานวิจัย	พบว่า “ประชาชนในเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานครมีทัศนคติต่อการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านทัศนคติต่อการศิลปศาสตร์ขปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รองลงมา คือ ด้านปัญหาและแนวทางการเสริมสร้างทัศนคติที่ถูกต้อง

ตารางที่ ๒.๖ สรุปแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับ “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง” (ต่อ)

เรื่อง	ชื่อผู้วิจัย	ประเภทงานวิจัย	ผลการวิจัย
“ความคิดเห็นของประชาชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตยในเขตอำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี”	พิสิษฐ์ วงศ์รัตน์ ศิลป์ (๒๕๖๐)	ผสวนวิธี	พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพศชาย ช่วงอายุอยู่ระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี มีการศึกษา ระดับปริญญาตรี มีรายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท มีระดับความคิดเห็นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ในเขตอำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
“การปกครองในระบอบประชาธิปไตยตามทัศนคติของพระสงฆ์อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี”	พระบุญเริง อุตตรกษิโต (เสา) (๒๕๕๘)	ผสวนวิธี	พบว่า พระสงฆ์ในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี มีทัศนคติต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยรวมทั้ง ๒ ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านความรู้ความเข้าใจหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านทัศนคติทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ
“ความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนชุมชนวัดบูรณาวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร”	สมโชค เหมือนสุดใจ (๒๕๕๘)	ผสวนวิธี	พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยโดยรวมทั้ง ๔ ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ ด้านรูปแบบการปกครอง, ด้านอุดมการณ์ทางการเมือง, ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง และ ด้านการเลือกตั้ง ตามลำดับ
“การพัฒนาความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของไทยในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน จังหวัดชลบุรี”	พระมหาณรงค์ศักดิ์ วิชิรัมย์, (๒๕๕๘)	ผสวนวิธี	พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการเลือกตั้ง รองลงมาคือ ด้านวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย และน้อยที่สุดคือ พฤติกรรมทางการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตย

ตารางที่ ๒.๖ สรุปแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับ “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง”(ต่อ)

เรื่อง	ชื่อผู้วิจัย	ประเภทงานวิจัย	ผลการวิจัย
“ความเข้าใจเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนช่วงชั้นที่๔: ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนโยธินวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ปีการศึกษา ๒๕๕๐”	บุหงา ทาระพันธ์ (๒๕๕๐)	ผสานวิธี	พบว่า นักเรียนช่วงชั้นปีที่๔ คือนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ มีความเข้าใจเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยและมีการร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับประชาธิปไตยในระดับมาก เปรียบเทียบกับนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ในด้านความเข้าใจเรื่องการปกครองในระบอบประชาธิปไตยด้านการนำ เรื่องระบอบประชาธิปไตยไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน
“การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลปายมาศ จังหวัดสุรินทร์”	ยศราวุธ ศรีประเสริฐ, (๒๕๕๓.)	ผสานวิธี	พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลปายมาศ จังหวัดสุรินทร์ มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสูง ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลปายมาศ จังหวัดสุรินทร์ ได้แก่ รายได้
“ความรู้เรื่องประชาธิปไตยของพนักงานบริษัท รอยัลอินดัสตรีส์ (ไทยแลนด์) จำกัด มหาชน”	กรรณา ชันทอง (๒๕๕๑)	ผสานวิธี	พบว่า ความรู้เรื่องประชาธิปไตยของพนักงานบริษัท รอยัลอินดัสตรีส์ (ไทยแลนด์) จำกัด มหาชน โดยรวมทั้ง ๓ ด้าน ๑. ด้านรูปแบบการปกครองแบบประชาธิปไตย ๒. ด้านอุดมการณ์ของประชาธิปไตย และ ๓. ด้านการเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก
“การมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงานเทศบาลนคร สุราษฎร์ธานี อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี”	พรอนงค์ เพ็ชรรัตน์ (๒๕๕๑)	ผสานวิธี	พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงานเทศบาลสุราษฎร์ธานี โดยรวมของทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่อยู่ระดับมาก คือ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตารางที่ ๒.๖ สรุปแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับ “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง” (ต่อ)

เรื่อง	ชื่อผู้วิจัย	ประเภทงานวิจัย	ผลการวิจัย
“พฤติกรรมทางการเมืองของกลุ่มคนอีสานในตำบลอ่างทอง อำเภอยะผิงคำจังหวัดพะเยา”	จรรยา แดนนาเลิศ (๒๕๕๔.)	ผสวนวิธี	พบว่า ความเป็นชาติพันธุ์ของคนอีสานมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองกลุ่มคนอีสาน ในตำบลอ่างทอง ถือว่าส่วนใหญ่มีส่วนร่วมกิจกรรมของผู้สนใจทางการเมือง ซึ่งประกอบไปด้วย การแสดงออกความสนใจทางการเมืองในระดับประเทศและท้องถิ่นของตนเอง การใช้สิทธิเลือกตั้งตามที่กฎหมายกำหนดทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ การริเริ่มประเด็นพูดคุยทางการเมือง ที่ตนเองสนใจ ชักจูงผู้อื่นให้เลือกตั้งผู้ที่ตนเองสนับสนุน และการติดตามหรือการติดตามตักเเกอร์เพื่อการสนับสนุน ซึ่งกลุ่มคนอีสานในตำบลอ่างทองได้แสดงออกอย่างเป็นลำดับ
“รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร”	ภูสิทธ์ ขันติกุล (๒๕๕๓)	ผสวนวิธี	พบว่า ประชาชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีส่วนร่วมทางการเมืองในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ ส่วนรายด้าน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองเพียง ๒ ระดับเท่านั้น ได้แก่ ระดับปานกลาง และต่ำ ซึ่งรายด้านที่อยู่ระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง และด้านการสนทนาเรื่องการเมือง
“ทัศนะทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชน ชุมชนเขตดุสิตกรุงเทพมหานคร”	ภูสิทธ์ ขันติกุล (๒๕๕๔)	ผสวนวิธี	พบว่า ประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานครมีส่วนร่วมทางการเมืองในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการชุมนุมทางการเมือง กับพรรคการเมืองและการติดต่อ กับนักการเมือง และด้านการเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมือง

ตารางที่ ๒.๖ สรุปแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับ “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง”(ต่อ)

เรื่อง	ชื่อผู้วิจัย	ประเภทงานวิจัย	ผลการวิจัย
“การรับรู้ข่าวสารและพฤติกรรมทางการเมืองของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู”	วัลลภ วิบูลย์กุล (๒๕๕๔)	ผสวนวิธี	พบว่า ครูส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายได้ พบว่า คำนวณเคลื่อนไหวของนักการเมือง พรรคการเมือง และด้านปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองมีการรับรู้ในระดับมาก ส่วนด้านนโยบายกิจกรรม และการดำเนินงานสองรัฐบาลมีการรับรู้ในระดับปานกลาง
“พฤติกรรมและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง”	วรารุณ เด่นแพทย์ ชรางกุล (๒๕๕๔)	ผสวนวิธี	พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทั่วไป นักศึกษาได้รับรู้ข่าวสารทั่วไป โดยแตกตามประเภทของสื่อ พบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาได้รับรู้ข่าวสารทั่วไปจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด นักศึกษายังให้ความน่าเชื่อถือในสื่อโทรทัศน์ โดยมีเหตุผลว่าสื่อนั้นมีทั้งภาพและเสียง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมือง นักศึกษาเปิดรับข่าวสารการเมืองในระดับสูง ในระดับสูง จากสื่อโทรทัศน์ โดยการเปิดรับสื่อทุกวันมากที่สุด
“การรับรู้ข่าวสารและความเข้าใจทางการเมืองของข้าราชการรัฐสภา”	อรรลี สีแพรไพธ (๒๕๕๑)	ผสวนวิธี	พบว่า ข้าราชการฝ่ายรัฐสภาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระดับสูง และเห็นว่าการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองทางสื่อมวลชนมีประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับสูง โดยสื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีประโยชน์ และน่าเชื่อถือมากที่สุด รองลงมาคือหนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต วิทยุ และนิตยสาร ตามลำดับ

ตารางที่ ๒.๖ สรุปแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับ “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง” (ต่อ)

เรื่อง	ชื่อผู้วิจัย	ประเภทงานวิจัย	ผลการวิจัย
“การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของครูสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดขอนแก่น”	เสรี ชังภัย ๒๕๕๑	ผสนวิธี	พบว่า "ครูผู้สอนรับทราบข่าวสารทางการเมืองผ่านรายการทางโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมา รับทราบด้วยการติดตามข่าวสารทางหนังสือพิมพ์ วิทยุ การพูดคุยกับบุคคลอื่นและนิตยสาร ตามลำดับ ส่วนใหญ่ติดตามข่าวสารทางการเมืองทุกวัน ครูผู้สอนรู้จักนักการเมืองในระดับท้องถิ่นโดยผ่านทางสื่อมวลชนมากที่สุด
“พฤติกรรมการสื่อสารกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง”	จันทิมา ทองเจริญ	ผสนวิธี	พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านประชากรกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง สามารถกล่าวได้ดังนี้ นักศึกษาที่มีเพศอายุขณะที่ศึกษาในปัจจุบัน และระดับรายได้ของครอบครัวต่างกันจะมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสารพบว่า ประชาชนมีทัศนคติเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยรวมทั้ง ๓ ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เมื่อเรียงค่าเฉลี่ยตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านอุดมการณ์ทางประชาธิปไตย มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านกระบวนการเลือกตั้ง มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ
“ทัศนคติการปกครองระบอบประชาธิปไตยประชาชนตำบลท่าข้าม อำเภอสภาพาน จังหวัดนครปฐม”	สุภาพร วัฒนาธน เกียรติ, (๒๕๕๘)	ผสนวิธี	

จากตารางที่ ๒.๑ ได้ว่า ความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนนั้นจะแตกต่างกันออกไปตามสภาพแวดล้อม หรือองค์ประกอบอื่นต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล หน่วยงานหรือองค์กรที่มีความแตกต่างกัน เช่น บางหน่วยงานอาจมีบุคลากรที่มีความรู้ความ

เข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระดับสูง เป็นเพราะว่าบุคลากรมีระดับการศึกษาสูง การรับรู้ข่าวสารลักษณะงานที่ทำ ประสบการณ์ทางด้านการเมืองการปกครอง เป็นต้น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะส่งผลต่อความคิดเห็น หรือความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนได้

๒.๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย

สรุปจากกรอบแนวคิดผู้วิจัยสามารถ เชื่อมโยงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ต้องการศึกษาแสดงลำดับการเกิดก่อนหลังของตัวแปร โดยผู้วิจัยได้ประยุกต์แนวคิดทฤษฎี เนื้อหาโดยสังเคราะห์จากการปกครองระบอบประชาธิปไตย ของ โด널ด์ วิทท์แมน (Donald Whitman) แบ่งได้ ๕ ด้าน ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ด้านหลักเสรีภาพ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักเสียงข้างมาก^{๙๘} และ ทฤษฎีการสื่อสารทางการเมืองของ ไบรอัน แมคแนร์ (Brian McNair) ๖ ด้าน สื่อโทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อนิตยสารรายสัปดาห์เกี่ยวกับการเมือง สื่ออินเทอร์เน็ต (Facebook , Line) สื่อหอกระจายข่าว^{๙๙} รวมถึงศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เป็นปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และหลักธรรมที่นำมาประยุกต์ใช้ในงานวิจัย คือ กาลามสูตร หลักวิธีปฏิบัติในเรื่องที่ควรสงสัย หรือหลักความเชื่อ โดยหลักธรรมนี้ได้แก่

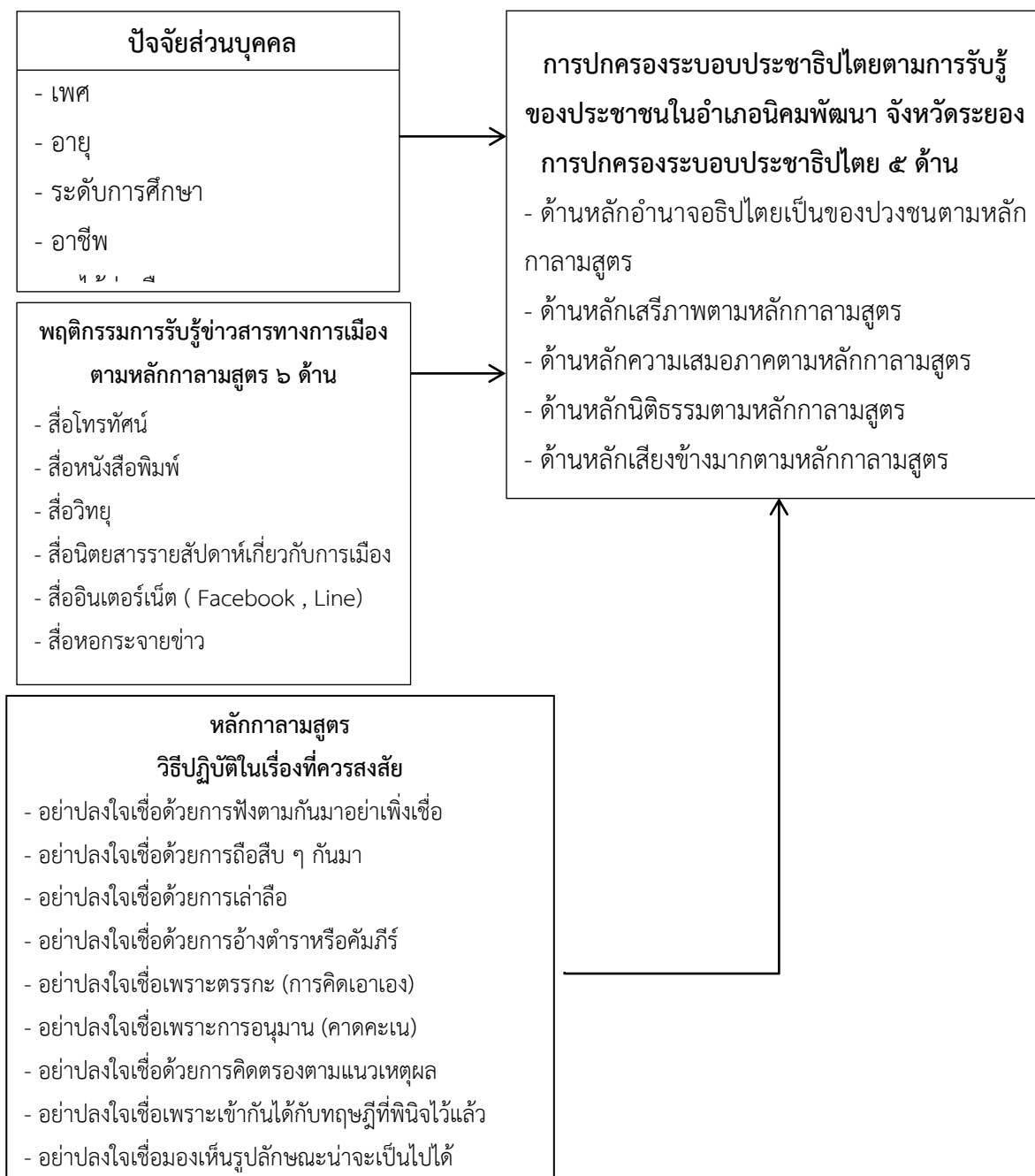
๑. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการฟังตามกันมา (มา อนุสสุเวน)
๒. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการถือสืบๆกันมา (มา ปรมปราย)
๓. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการเล่าลือ (มา อติกราย)
๔. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการอ้างตำรา หรือคัมภีร์ (มา ปิฎกสมปทานน)
๕. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะตรรกะ (มา ตกทุกเหตุ)
๖. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะอนุমান (มา นยเหตุ)
๗. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการคิดตรองตามแนวเหตุผล (มา อาการปริวิตกเกณ)
๘. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะเข้าได้กับทฤษฎีที่พินิจไว้แล้ว (มา ทิฏฐินิขมาณกขนติยา)
๙. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะมองเห็นรูปลักษณะน่าจะเป็นไปได้ (มา ภพพรูปตยา)
๑๐. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะนับถือว่า ท่านสมณะนี้เป็นครูของเรา (มา สมโณ โน ครูติ)

^{๙๘} วิทยากร เชียงกูล, **หลักการของระบอบประชาธิปไตย**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://witayakornclub.wordpress.com/๒๐๐๓/๐๖/๒๖/democratic/> [๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๒].

^{๙๙} สุทัศน์ ผลบุญ, กับพฤติกรรมกรรับรู้ข่าวสารการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านค้อ อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น, **สารนิพนธ์หลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

โดยผู้วิจัยสามารถกำหนดเป็นแผนภาพแสดงกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม
(Independent Variables)	(Dependent Variables)

แผนภาพที่ ๒.๖ แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง” ผู้วิจัยได้ศึกษาและค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ และได้กำหนดรายละเอียดในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากรกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง” ในครั้งนี้ทางผู้วิจัยได้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผสมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview)

๓.๒ ประชากรกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๓.๒.๑ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชน (Population) ในเขตพื้นที่ อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง มีทั้งหมด ๔ ตำบล ๓๐ หมู่บ้าน เทศบาล ๑ แห่ง อบต. ๔ แห่งซึ่งมีจำนวนรวม ๓๐,๖๔๗ คน แยกเป็น ชาย ๑๕,๒๑๓ คน หญิง ๑๕,๔๓๔ คน อายุตั้งแต่ ๑๘ ปีขึ้นไป มีจำนวน ๑๒,๒๓๖ คน^๑

^๑ กองสวัสดิการสังคม, สำนักงานทะเบียนราษฎร, ข้อมูลผู้ใช้สิทธิ์เลือกตั้ง สส. อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: [http://www.bora.dopa.go.th/index.php/th/\[๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒\]](http://www.bora.dopa.go.th/index.php/th/[๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒]).

๓.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง

ประชาชนตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้ง รวมทั้งสิ้นจำนวน ๑๒,๒๓๖ คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๘๗ คน มีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

ซึ่งได้จากการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ ๙๕ สำหรับความคลาดเคลื่อนร้อยละ ๕ ดังต่อไปนี้^๒

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N แทน ขนาดของประชากร
 e แทน ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้ ได้กำหนดระดับความคลาดเคลื่อนไว้ร้อยละ ๕ จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ตามสูตรแทนค่า

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

$$n = \frac{12,236}{1+12,236 (0.05)^2}$$

$$n = \frac{12,236}{31.59}$$

$$n = 387.33$$

จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 387 คน

๓.๒.๓ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview) สำหรับเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน ๘ คน ดังนี้

๑) หลวงพ่อเกษมสันต์ อนุบาลโย	วัดเขาจอมแห
๒) ดร.สมเกียรติ จ้องจิตมั่น	ปลัดเทศบาลตำบลมาบตาพุดพัฒนา
๓) นายชิตเกียรติ ศรีดอกบัว	ข้าราชการครู
๔) นางณฐมน ธิติคุณโกมล	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ
๕) นางสาวจิตต์นิภา กานต์ กำจรกิจไพศาล	นักจัดการงานทั่วไป อบต.มะขามคู่
๖) นายสะสม ศรีโกไสย	ผู้บริหารบริษัทเอกชน

^๒Taro Yamane, *Statistics: An Introductory Analysis*, (New York: Harper and Row Publications, 1973), p.272.

๗) นายวรวิทย์ สะโสดา

หัวหน้างานบริษัทเอกชน

๘) นางสาวธัญญานันท์ วิริยะพันธ์

ประชาชนทั่วไป

ทำการสุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิ จนครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ มีรายละเอียดประชากร และกลุ่มตัวอย่าง เทศบาลตำบลมะขามคู่ ประกอบด้วย ๗ หมู่บ้าน ได้แก่ ดังตารางที่ ๓.๑

ตารางที่ ๓.๑ แสดงรายละเอียดจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหมู่บ้าน เทศบาลตำบลมะขามคู่ ประกอบด้วย ๗ หมู่บ้าน

ตำบล	หมู่ที่	รายชื่อหมู่บ้าน	จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง(คน)	วิธีการ	กลุ่มตัวอย่าง
มะขามคู่	1	บ้านหนองหว้า	1,100	$\frac{387 \times 1,100}{12,234}$	35
มะขามคู่	2	บ้านชากนอก	2,203	$\frac{387 \times 2,203}{12,234}$	70
มะขามคู่	3	บ้านมะขามคู่	2,700	$\frac{387 \times 2,700}{12,234}$	85
มะขามคู่	4	บ้านชนาไร่	2,504	$\frac{387 \times 2,504}{12,234}$	79
มะขามคู่	5	บ้านชากเจ้าเดียว	1,200	$\frac{387 \times 1,200}{12,234}$	38
มะขามคู่	6	บ้านชากอ้อย	1,555	$\frac{387 \times 1,555}{12,234}$	49
มะขามคู่	7	บ้านเขาจอมแห	974	$\frac{387 \times 974}{12,234}$	31
รวม			12,236		387

ตารางที่ ๓.๑ แสดงรายละเอียดจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓. หลังจากได้กลุ่มตัวอย่างที่กำหนดแล้ว ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การเลือกสุ่มแบบบังเอิญ ซึ่งเป็นการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งแบบบังเอิญไปพบขณะแจกแบบสอบถามในแต่ละหมู่บ้านในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ที่ได้กำหนดไว้ดังตาราง ๓.๑ จนครบจำนวน ๓๘๗ คน

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือ ดังนี้

๓.๓.๑ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

๑. ศึกษาหลักการและแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมจากเอกสารและผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒. กำหนดกรอบแนวคิดเนื้อหาที่จะทำเป็นข้อคำถามการรับรู้ ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

๓. กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยโดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

๔. สร้างเครื่องมือในการสอบถาม

๕. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) ๓๐ ชุด กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา

๖. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

๓.๓.๒ ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบของ ความคิดเห็นของประชาชนในเขตพื้นที่ อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยแบ่งออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ตามรายด้านคือ การปกครองระบอบประชาธิปไตย ๕ ด้าน ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ด้านหลักเสรีภาพ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักเสียงข้างมาก โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน

โดยคำถามในตอนที่ ๒ มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Likert Scale) ๕ ระดับของ ลิเคอร์^๓ ดังนี้

๕	หมายถึง	อยู่ในระดับ	มากที่สุด
๔	หมายถึง	อยู่ในระดับ	มาก

^๓ บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สวริยาสาร, ๒๕๓๕), หน้า ๑๑๑.

๓	หมายถึง	อยู่ในระดับ	ปานกลาง
๒	หมายถึง	อยู่ในระดับ	น้อย
๑	หมายถึง	อยู่ในระดับ	น้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อให้โอกาสผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นแนวทางปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย ตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) แบบสัมภาษณ์ (Interview)

๑. ผู้วิจัยได้กำหนดข้อคำถาม แบบสัมภาษณ์จากกรอบแนวคิดในการวิจัย
๒. นำแบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ
๓. นำแบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) มาปรับแก้ไขเพื่อนำไปสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ต่อไป

ประเด็นเนื้อหาของการสัมภาษณ์ประกอบด้วย การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง การพัฒนารูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยและการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ตามรายด้าน แนวคิดทฤษฎี เนื้อหาโดยสังเคราะห์จากการปกครองระบอบประชาธิปไตย ของทฤษฎีการสื่อสารทางการเมืองของ ไบรอัน แมคแนร์ (Brian McNair) ๖ ด้าน^๔ ได้แก่

พฤติกรรมกรรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของ ๖ ด้าน

- สื่อโทรทัศน์
- สื่อหนังสือพิมพ์
- สื่อวิทยุ
- สื่อนิตยสารรายสัปดาห์เกี่ยวกับการเมือง
- สื่ออินเทอร์เน็ต (Facebook , Line)
- สื่อหอกระจายข่าว

ประกอบกับหลักธรรมที่นำมาประยุกต์ใช้ในงานวิจัย การพัฒนาความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

^๔ สุทัศน์ ผลบุญ, “พฤติกรรมกรรับรู้ข่าวสารการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านค้อ อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น”, สารนิพนธ์หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

๓.๓.๓ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือ ที่สร้างไว้ เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ ๐.๕ ขึ้นไปโดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum X}{N}$$

IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ^๕

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

แบบสอบถาม (Questionnaire) มีขั้นตอนในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

๑. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

๒. หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน ๕ ท่าน

๒.๑) ศ.ดร.จำนงค์ อติวัฒนสิทธิ์ ตำแหน่งอาจารย์ประจำหลักสูตร ภาควิชา รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒.๒) รศ.ดร.พรรษา พุฒยางกูร ตำแหน่งอาจารย์ประจำหลักสูตร ภาควิชา รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒.๓) รศ.ดร.รัชชนันท์ อิศรเดช ตำแหน่งอาจารย์ประจำหลักสูตร ภาควิชา รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒.๔) ผศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์ ตำแหน่งอาจารย์ประจำหลักสูตร ภาควิชา รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒.๕) อ.ดร.กาญจนา คำจตุ ตำแหน่งอาจารย์ประจำหลักสูตร ภาควิชา รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและ โครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความ สอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index : IOC)

^๕ ประคอง กรรณสูตร, สถิติเพื่อการศึกษาทางพฤติกรรมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ๓๗.

๓. ผู้วิจัยได้กำหนดข้อคำถาม แบบสัมภาษณ์จากกรอบแนวคิดในการวิจัย
 ๔. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา
 ๕. นำแบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ให้คณะกรรมการควบคุม
 วิทยานิพนธ์ตรวจสอบ

๖. นำแบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) มาปรับแก้ไขเพื่อนำไปสัมภาษณ์ผู้ให้
 ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ต่อไป

๗. เมื่อผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบความถูกต้องเสร็จแล้ว จึงนำแบบสอบถามไปใช้กับ
 ผู้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีคุณลักษณะคล้ายกันกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ คือ ทดลองใช้ (Try out)
 ๓๐ ชุด กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำผลการตอบแบบสอบถามไปหาค่า
 ความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (@-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)
 ดังนี้

$$\text{สูตร } r_{tt} = \frac{k}{K - 1} \left(\frac{1 - s_1^2}{s_x^2} \right)$$

เมื่อ k = จำนวนข้อสอบทั้งหมด

s_1^2 = ผลรวมของค่า ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

s_x^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวม

ผลการทดสอบ ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.832

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

๑. การรวบรวมเอกสาร ผู้ศึกษารวบรวมข้อมูลจากหนังสือ วรรณกรรม บทความ งานวิจัยที่
 เกี่ยวข้อง และเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการจัดเก็บข้อมูลจากสำนักงานบัณฑิต
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลถึงนายอำเภอ
 นิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ของนิสิตสาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒. ผู้ศึกษาได้สร้างแบบสอบถามและขอหนังสืออนุญาต จากทางมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
 กรณราชวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือ และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

๓. ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน
 ๓๘๗ คน ซึ่งในการแจกแบบสอบถาม ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามไปแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วย
 ตัวเอง

^๒ กัลยา วาณิชย์-บัญชา, การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Windows, พิมพ์ครั้งที่ ๔ (กรุงเทพมหานคร:
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๘), หน้า ๓๕.

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม

๑. นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ความถูกต้อง ในการตอบแบบสอบถามแล้วนำมาคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์และถูกต้องเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการบันทึกคะแนนแต่ละข้อของแต่ละคนลงในแบบลงรหัส (Coding Form) ใช้ค่าความถี่และร้อยละ

๒. ค่าสถิติ (Statistic) คือค่าต่างๆ ที่รวบรวมมาจากกลุ่มตัวอย่างหรือคำนวณได้จากกลุ่มตัวอย่าง ใช้ตัวภาษาอังกฤษเป็นสัญลักษณ์ ได้แก่

$\bar{X}$ แทนค่า ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

S แทนค่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

S^2 แทนค่า ความแปรปรวน

t-test แทนค่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแบบทางเดียว

f-test แทนค่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแบบสองทาง

สิ่งที่ต้องพิจารณาในการเลือกใช้ชนิดทางสถิติ

ในการพิจารณาในการเลือกใช้ชนิดทางสถิตินั้น จะต้องมีการคำนึงถึงจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งโดยทั่วไปแบ่งจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

๑. เพื่อบรรยายลักษณะตัวแปรในกลุ่มตัวอย่างหรือประชากร เป็นการนำสถิติบรรยาย มาบรรยายภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

- การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ และนำผลจากการแจกแจงความถี่หรือค่าร้อยละเพื่อแสดงภาพรวมของข้อมูลที่ได้ ในการนำเสนอนิยมใช้ ตารางและแผนภูมิมากกว่าคำบรรยายเพียงอย่างเดียว

- การวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางได้แก่ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

- การวัดการกระจาย ได้แก่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

๒. เพื่อเปรียบเทียบหาความแตกต่าง และสรุปอ้างอิงหาความแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างกลับไปยังประชากรที่ศึกษา ได้แก่

- การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง ๒ กลุ่มที่เป็นอิสระกันด้วย Independent t-test

- การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง ๒ กลุ่มที่ไม่เป็นอิสระต่อกันด้วย pair t-test

- การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ ๒ กลุ่มขึ้นไป ด้วย (One Way ANOVA) หรือ (F-test)

๓.๕.๒ การวิเคราะห์ข้อมูล

๑) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage)

๒) ระดับความคิดเห็น ของประชาชนในเขต อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative analysis) วิเคราะห์โดยใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าและค่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนจากการตอบของประชาชน

ส่วนในการแปลความหมายของระดับความคิดเห็นโดยถือเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ๔.๕๐ – ๕.๐๐	แปลผลว่า อยู่ในระดับ	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย ๓.๕๐ – ๔.๔๙	แปลผลว่า อยู่ในระดับ	มาก
ค่าเฉลี่ย ๒.๕๐ – ๓.๔๙	แปลผลว่า อยู่ในระดับ	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย ๑.๕๐ – ๒.๔๙	แปลผลว่า อยู่ในระดับ	น้อย
ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๔๙	แปลผลว่า อยู่ในระดับ	น้อยที่สุด

๓) สถิติอนุमान เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากรซึ่งสามารถนำผลการวิเคราะห์นั้นไปสรุปอ้างอิงถึงประชากรได้โดยใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็น สถิติเชิงอนุमानประกอบด้วย การประมาณค่า และการ ทดสอบสมมติฐาน

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง” ในครั้งนี้ทางผู้วิจัยได้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผสมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives) ไว้ ๓ ประการ คือ

๑) เพื่อศึกษาการรับรู้สภาพการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง

๒) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้ที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๓) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในระบอบการปกครองระบอบประชาธิปไตยในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง

ในการวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง มีจำนวนทั้งหมด ๓๘๗ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ (Likert Scale) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) แบบสัมภาษณ์ (Interview) จากนั้นนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการวิเคราะห์ และประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อคำนวณหาค่าสถิติสำหรับตอบวัตถุประสงค์ และสมมติฐานการวิจัยให้ครบถ้วนตามที่ตั้งไว้ มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ผลการวิเคราะห์การรับรู้สภาพการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง

๔.๓ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลการรับรู้ที่มีต่อการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะ

๔.๕ สรุปผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมายข้อมูล จึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ (t – distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ (F – distribution)
df	แทน	ขั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสอง (Mean Square)
Sig.	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๑.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิจัยเรื่องนี้กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ซึ่งมีคุณลักษณะข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และ รายได้ต่อเดือน ใช้การวิเคราะห์โดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

(n=๓๘๗)

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
เพศชาย	๑๕๖	๔๐.๓๐
เพศหญิง	๒๒๘	๕๘.๙๐
เพศที่ ๓	๓	๐.๘๐
รวม	๓๘๗	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ประชาชน ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๒๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๙๐ เพศชาย จำนวน ๑๕๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๓๐ และเพศที่ ๓ จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๘๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๒ แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

(n=๓๘๗)

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ ๑๘-๓๐ ปี	๑๐๘	๒๗.๙๐
อายุ ๓๑-๔๐ ปี	๑๗๙	๔๖.๓๐
อายุ ๔๑- ๕๐ปี	๘๑	๒๐.๙๐
อายุ ๕๑ปีขึ้นไป	๑๙	๔.๙๐
รวม	๓๘๗	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ประชาชน ที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีอายุ ๓๑-๔๐ ปี จำนวน ๑๗๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๓๐ รองลงมา คือ อายุ ๑๘-๓๐ ปี จำนวน ๑๐๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๙๐ อายุ ๔๑- ๕๐ปี จำนวน ๘๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๙๐ และน้อยที่สุด อายุ ๕๑ปีขึ้นไป จำนวน ๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๙๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๓ แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

(n=๓๘๗)

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	๒๐	๕.๒๐
มัธยมศึกษา	๖๔	๑๖.๕๐
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า (ปวช./ปวส)	๑๓๕	๓๔.๙๐
ปริญญาตรี	๑๕๓	๓๙.๕๐
ปริญญาโทขึ้นไป	๑๕	๓.๙๐
รวม	๓๘๗	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ประชาชน ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน ๑๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๕๐ รองลงมาคือ อนุปริญญาหรือเทียบเท่า (ปวช./ปวส) จำนวน ๑๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๙๐ มัธยมศึกษา จำนวน ๖๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๕๐ ประถมศึกษา จำนวน ๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๒๐ และน้อยที่สุดระดับปริญญาโทขึ้นไปจำนวน ๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๙๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๔ แสดงจำนวน และร้อยละข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ

(n=๓๘๗)

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
นักเรียน/นักศึกษา	๑๗	๔.๔๐
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	๑๔๗	๓๘.๐๐
เกษตรกร	๑๐	๒.๖๐
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	๙	๒.๓๐
รับจ้าง	๑๓๒	๓๔.๑๐
อื่นๆ	๗๒	๑๘.๖๐
รวม	๓๘๗	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ประชาชน ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพ ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน ๑๔๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๐๐ รองลงมา คือ รับจ้าง จำนวน ๑๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๑๐ อื่นๆ จำนวน ๗๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๖๐ นักเรียน/นักศึกษา จำนวน

๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๔๐ เกษตรกรรม จำนวน ๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๖๐ และน้อยที่สุด คือ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน ๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๓๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๕ แสดงจำนวน และร้อยละข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบ สอบถาม จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

(n=๓๘๗)

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๗	๑.๘๐
๑๐,๐๐๐-๑๕,๐๐๐ บาท	๘๘	๒๒.๗๐
๑๕,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท	๑๔๙	๓๘.๕๐
๒๐,๐๐๑-๓๐,๐๐๐ บาท	๙๘	๒๕.๓๐
๓๐,๐๐๑ บาท ขึ้นไป	๔๕	๑๑.๖๐
รวม	๓๘๗	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ประชาชน ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน ๑๕,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๕๐ รองลงมา คือรายได้ ๒๐,๐๐๑-๓๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๙๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๓๐ รายได้ ๑๐,๐๐๐-๑๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๘๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๗๐ รายได้ ๓๐,๐๐๑ บาท ขึ้นไป บาท จำนวน ๔๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๖๐ และน้อยที่สุด คือรายได้ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๘๐ ตามลำดับ

๔.๒ ผลการวิเคราะห์การรับรู้สภาพการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประชาชนใน อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

การศึกษวิเคราะห์การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๖ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยรวมทั้ง ๕ ด้าน (n=๓๘๗)

ด้านที่	ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑.	ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน	๔.๕๕	๐.๒๖	มากที่สุด
๒.	ด้านหลักเสรีภาพ	๓.๘๐	๐.๖๖	มาก
๓.	ด้านหลักความเสมอภาค	๓.๕๔	๐.๔๙	มาก
๔.	ด้านหลักนิติธรรม	๓.๕๙	๐.๕๔	มาก
๕.	ด้านหลักเสียงข้างมาก	๓.๗๒	๐.๕๗	มาก
รวม		๓.๘๔	๐.๕๐	

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยโดยรวมทั้ง ๕ ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.84, SD=0.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงที่สุดไปต่ำสุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน รองลงมาคือ ด้านหลักเสรีภาพ ด้านหลักเสียงข้างมาก ด้านหลักนิติธรรม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านหลักความเสมอภาค ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๗ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน (๓๘๗)

ข้อที่	๑. ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑.	ประชาชนเชื่อว่าระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขสามารถสร้างความกลมเกลียวเหนียวแน่นให้กับคนในชาติได้อย่างเหมาะสม	๕.๐๐	๐.๐๐	มากที่สุด
	ประชาชนแสดงออกซึ่งการเป็นเจ้าของอำนาจ ที่มีตามกระบวนการการเลือกตั้งอย่างอิสระจริงและทั่วถึง	๔.๐๐	๐.๐๗	มาก
๓.	ประชาชนมีอำนาจในการคัดค้านและถอดถอนผู้ปกครองและผู้แทน ที่มีท่าทีทำให้ประชาชนเห็นว่ามิได้บริหารประเทศในทางที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม	๔.๘๔	๐.๔๗	มากที่สุด

ตารางที่ ๔.๗ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน (ต่อ)

(n=๓๘๗)

ข้อที่	๑. ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๔.	ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ตั้งแต่มีสิทธิในการเลือกตั้งครั้งแรกและเรื่อยมา	๔.๐๙	๐.๓๗	มาก
๕.	ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยและกระบวนการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ	๔.๘๔	๐.๔๗	มากที่สุด
	รวม	๔.๕๕	๐.๒๖	มากที่สุด

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=๔.๕๕$, $SD=๐.๒๖$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ประชาชน เชื่อว่าระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขสามารถสร้างความกลมเกลียวเหนียวแน่นให้กับคนในชาติได้อย่างเหมาะสม รองลงมาได้แก่ ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยและกระบวนการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ตั้งแต่ท่านมีสิทธิในการเลือกตั้งครั้งแรกและเรื่อยมา ประชาชนมีอำนาจในการคัดค้านและถอดถอนผู้ปกครองและผู้แทน ที่มีท่าทีทำให้ประชาชนเห็นว่ามิได้บริหารประเทศในทางที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ประชาชนแสดงออกซึ่งการเป็นเจ้าของอำนาจ ที่มีตามกระบวนการการเลือกตั้งอย่างอิสระจริงและทั่วถึง ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๘ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ด้านหลักเสรีภาพ

(n=๓๘๗)

ข้อที่	๒. ด้านหลักเสรีภาพ	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑.	ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนโดยปกติ โดยสมัครใจและไม่มีผู้ใดข่มขู่	๔.๙๒	๐.๓๓	มากที่สุด
๒.	ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยไม่มีการซื้อสิทธิ์ขายเสียงทางการเมืองการไม่ไปละเมิด ลิตรอนสิทธิ เสรีภาพของบุคคลอื่น หรือละเมิดต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม และความมั่นคงของประเทศชาติ	๓.๗๗	๐.๗๐	มาก
๓.	ประชาชนเคยเสนอเรื่องราวร้องทุกข์เกี่ยวกับนักการเมืองทุจริตการเลือกตั้ง	๒.๗๘	๐.๙๒	ปานกลาง
๔.	ประชาชนเคยเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของภาคประชาชน	๓.๔๖	๐.๗๐	ปานกลาง
๕.	ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งให้กับประชาชนได้รับทราบ	๔.๐๗	๐.๖๓	มาก
รวม		๓.๘๐	๐.๖๖	มาก

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักเสรีภาพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.80$, $SD=0.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนโดยปกติ โดยสมัครใจและไม่มีผู้ใดข่มขู่ รองลงมาได้แก่ ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งให้กับประชาชนได้รับทราบ ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยไม่มีการซื้อสิทธิ์ขายเสียงทางการเมืองการไม่ไปละเมิด ลิตรอนสิทธิ เสรีภาพของบุคคลอื่น หรือละเมิดต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม ประชาชนเคยเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของภาคประชาชน และความมั่นคงของประเทศชาติ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ท่านเคยเสนอเรื่องราวร้องทุกข์เกี่ยวกับนักการเมืองทุจริตการเลือกตั้ง ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๙ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ด้านหลักความเสมอภาค

(n=๓๘๗)

ข้อที่	๓. ด้านหลักความเสมอภาค	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑.	มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงทรัพยากรและคุณค่าต่าง ๆ ของสังคม ที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างเท่าเทียมกัน	๓.๙๐	๐.๓๑	มาก
๒.	ประชาชนคิดว่าการเลือกตั้งมีความสำคัญต่อการพัฒนาบ้านเมืองและมีความเสมอภาค	๓.๓๔	๐.๕๙	ปานกลาง
๓.	ประชาชนมีการแจ้งข่าวเกี่ยวกับการทุจริตการเลือกตั้งให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๓.๒๔	๐.๖๕	ปานกลาง
๔.	ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งเนื่องจากมีความเชื่อหรือศรัทธาในด้านชื่อเสียงของพรรคการเมืองของผู้สมัคร	๓.๓๓	๐.๕๙	ปานกลาง
๕.	ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งเนื่องจากมีความศรัทธาในประสบการณ์ของตัวผู้สมัคร	๓.๙๐	๐.๓๐	มาก
รวม		๓.๕๔	๐.๔๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักความเสมอภาค อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.54$, $SD=0.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ๒ ข้อ ได้แก่ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงทรัพยากรและคุณค่าต่าง ๆ ของสังคม ที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างเท่าเทียมกัน ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งเนื่องจากมีความศรัทธาในประสบการณ์ของตัวผู้สมัคร รองลงมาได้แก่ ประชาชนคิดว่าการเลือกตั้งมีความสำคัญต่อการพัฒนาบ้านเมืองและมีความเสมอภาค ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งเนื่องจากมีความเชื่อหรือศรัทธาในด้านชื่อเสียงของพรรคการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้ง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ประชาชนมีการแจ้งข่าวเกี่ยวกับการทุจริตการเลือกตั้งให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๐ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ด้านหลักนิติธรรม

(n=๓๘๗)

ข้อที่	๔. ด้านหลักนิติธรรม	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑.	กฎหมายถูกกำหนดโดยผู้แทนของประชาชน ดังนั้นประชาชนต้องเคารพกฎหมาย	๔.๑๘	๐.๓๘	มาก
๒.	กฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย จะทำให้เกิดความยุติธรรมในสังคม	๔.๐๒	๐.๔๗	มาก
๓.	การให้ความคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ในเรื่องสิทธิเสรีภาพในทรัพย์สิน การแสดงออก การดำรงชีพอย่างเสมอหน้ากัน โดยผู้ปกครองไม่สามารถใช้อำนาจใด ๆ ลิดรอนสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้	๓.๑๖	๐.๕๐	ปานกลาง
๔.	การที่ประชาชนจะอยู่ด้วยกันได้อย่างสงบสุข เราทุกคนต้องเคารพกติกา	๓.๓๓	๐.๕๙	ปานกลาง
๕.	ผู้ปกครองไม่สามารถใช้อำนาจใด ๆ ใช้อิทธิพลอยู่เหนือกฎหมายหรือเหนือกว่าประชาชนคนอื่น ๆ ได้	๓.๒๘	๐.๗๕	ปานกลาง
	รวม	๓.๕๙	๐.๕๔	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยด้านหลักนิติธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.59$, $SD=0.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ กฎหมายถูกกำหนดโดยผู้แทนของประชาชน ดังนั้นประชาชนต้องเคารพกฎหมาย รองลงมาได้แก่ กฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย จะทำให้เกิดความยุติธรรมในสังคม การที่ประชาชนจะอยู่ด้วยกันได้อย่างสงบสุข เราทุกคนต้องเคารพกติกา ผู้ปกครองไม่สามารถใช้อำนาจใด ๆ ใช้อิทธิพลอยู่เหนือกฎหมายหรือเหนือกว่าประชาชนคนอื่น ๆ ได้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การให้ความคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ในเรื่องสิทธิเสรีภาพในทรัพย์สิน การแสดงออก การดำรงชีพอย่างเสมอหน้ากัน โดยผู้ปกครองไม่สามารถใช้อำนาจใด ๆ ลิดรอนสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๑ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ด้านหลักเสียงข้างมาก

(n=๓๘๗)

ข้อที่	๕. ด้านหลักเสียงข้างมาก	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑.	ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจ	๓.๗๘	๐.๕๕	มาก
๒.	ประชาชนทุกระดับการศึกษาทุกคนมีศักดิ์ศรี และสถานะเท่าเทียมกัน	๔.๐๒	๐.๔๗	มาก
๓.	ประชาชนทุกระดับการศึกษาทุกคนไม่ว่าจะมีฐานะรวยกว่าหรือยากจนกว่ากัน ก็ถือได้ว่าทุกคนมีศักดิ์ศรี และสถานะเท่าเทียมกัน	๓.๙๖	๐.๕๓	มาก
๔.	การตัดสินใจของฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายตุลาการ ย่อมต้องถือเอาเสียงข้างมากที่มีต่อเรื่องนั้น ๆ เป็นเกณฑ์ตัดสิน ควบคู่ไปกับการเคารพสิทธิของเสียงข้างน้อย	๓.๓๗	๐.๖๐	ปานกลาง
๕.	ผู้คนควรยอมรับและปฏิบัติตามมติของคนส่วนใหญ่หรือเสียงข้างมากในสังคม แม้ว่าจะไม่เห็นด้วยก็ตาม	๓.๔๕	๐.๗๐	ปานกลาง
รวม		๓.๗๒	๐.๕๗	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักเสียงข้างมาก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.72, SD=0.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ประชาชนทุกระดับการศึกษาทุกคนมีศักดิ์ศรี และสถานะเท่าเทียมกัน รองลงมาได้แก่ ประชาชนทุกระดับการศึกษาทุกคนไม่ว่าจะมีฐานะรวยกว่าหรือยากจนกว่ากัน ก็ถือได้ว่าทุกคนมีศักดิ์ศรี และสถานะเท่าเทียมกัน ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ผู้คนควรยอมรับและปฏิบัติตามมติของคนส่วนใหญ่หรือเสียงข้างมากในสังคม แม้ว่าจะไม่เห็นด้วยก็ตาม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ การตัดสินใจของฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายตุลาการ ย่อมต้องถือเอาเสียงข้างมากที่มีต่อเรื่องนั้น ๆ เป็นเกณฑ์ตัดสิน ควบคู่ไปกับการเคารพสิทธิของเสียงข้างน้อยตามลำดับ

๔.๓ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลการรับรู้ที่มีต่อการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง แตกต่างกัน ใช้การวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.) ค่าสถิติสำหรับเปรียบเทียบข้อมูลมากที่สุดกว่า ๓ กลุ่มได้แก่ ค่าสถิติ (One - way ANOVA or F - test) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

สมมติฐาน ๑ ประชาชนที่มี เพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๒ การเปรียบเทียบการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยรวมทั้ง ๕ ด้าน จำแนกตามเพศ

(n=๓๘๗)

การปกครองระบอบประชาธิปไตย ตามการรับรู้ของประชาชน	เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig
๑. ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของ ปวงชน	ชาย	๑๕๖	๔.๔๙	๐.๒๓	-๐.๓๘๒	.๑๑๒
	หญิง	๒๒๘	๔.๖๐	๐.๑๘		
	เพศที่ ๓	๓	๔.๕๓	๐.๑๒		
๒. ด้านหลักเสรีภาพ	ชาย	๑๕๖	๓.๗๕	๐.๕๕	-๐.๓๘๒	.๐๖๕
	หญิง	๒๒๘	๓.๘๔	๐.๖๖		
	เพศที่ ๓	๓	๓.๔๗	๐.๑๒		
๓. ด้านหลักความเสมอภาค	ชาย	๑๕๖	๓.๕๒	๐.๔๓	๔.๘๔๗	.๐๖๔
	หญิง	๒๒๘	๓.๕๖	๐.๔๑		
	เพศที่ ๓	๓	๓.๔๐	๐.๐๐		
๔. ด้านหลักนิติธรรม	ชาย	๑๕๖	๓.๕๑	๐.๔๘	๑.๔๕๐	.๐๖๑
	หญิง	๒๒๘	๓.๖๕	๐.๕๒		
	เพศที่ ๓	๓	๓.๔๐	๐.๐๐		
๕. ด้านหลักเสียงข้างมาก	ชาย	๑๕๖	๓.๗๑	๐.๖๐	-๐.๒๙๕	.๐๕๗
	หญิง	๒๒๘	๓.๗๒	๐.๔๔		
	เพศที่ ๓	๓	๓.๗๙	๐.๔๖		
ภาพรวม	ชาย	๑๕๖	๓.๘๗	๐.๔๔	-๐.๖๒๗	.๐๗๑
	หญิง	๒๒๘	๓.๖๘	๐.๐๕		
	เพศที่ ๓	๓	๓.๗๙	๐.๔๖		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตาราง ๔.๑๒ ผลการทดสอบด้วยค่า F-test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ จากการเปรียบเทียบ การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง จำแนกตามเพศ ด้วยวิธีการทดสอบค่าที (F – test) โดยภาพรวม (F = - ๐.๖๒๗ , Sig. = ๐.๐๗๑) พบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประชาชนที่มี เพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ทั้ง ๕ ด้าน

สมมติฐาน ๒ ประชาชนที่มี อายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๓ แสดงการวิเคราะห์แหล่งความแปรปรวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยรวมทั้ง ๕ ด้าน จำแนกตามอายุ

(n=๓๘๗)

การปกครองระบอบ ประชาธิปไตยฯ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านหลักอำนาจอธิปไตย เป็นของปวงชน	ระหว่างกลุ่ม	๑๐.๐๒๒	๒	๕.๐๑๑	๗.๕๕๖	.๐๐๑*
	ภายในกลุ่ม	๒๕๔.๖๖๕	๓๘๔	๐.๖๖๓		
	รวม	๒๖๔.๖๘๗	๓๘๖			
๒. ด้านหลักเสรีภาพ	ระหว่างกลุ่ม	๑๖.๕๗๘	๓	๕.๕๒๖	๘.๕๓๑	.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๒๔๘.๑๐๙	๓๘๓	๐.๖๔๘		
	รวม	๒๖๔.๖๘๗	๓๘๖			
๓. ด้านหลักความเสมอภาค	ระหว่างกลุ่ม	๒.๘๒๒	๒	๑.๔๑๑	๒.๐๖๙	.๐๒๘
	ภายในกลุ่ม	๒๖๑.๘๖๖	๓๘๔	๐.๖๘๒		
	รวม	๒๖๔.๖๘๗	๓๘๖			
๔. ด้านหลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	๑๔.๗๙๓	๑	๑๔.๗๙๓	๒๒.๗๙๒	.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๒๔๙.๘๙๔	๓๘๕	๐.๖๔๙		
	รวม	๒๖๔.๖๘๗	๓๘๖			
๕. ด้านหลักเสียงข้างมาก	ระหว่างกลุ่ม	๖๔.๐๘๗	๒	๓๒.๐๔๔	๖๑.๓๔๐	.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๒๐๐.๖๐๐	๓๘๔	๐.๕๒๒		
	รวม	๒๖๔.๖๘๗	๓๘๖			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	๒๑.๖๖๐	๒	๑๑.๗๕๗	๓๒.๒๘๘	.๐๑๑*
	ภายในกลุ่ม	๒๔๓.๐๒๗	๓๘๔	๐.๖๓๒๘		
	รวม	๓๑๗.๖๘๗	๓๘๖			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตาราง ๔.๑๓ พบว่า บุคคลที่มี อายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง โดยภาพรวม แตกต่าง กัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

บุคคลที่มี อายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง ๕ ด้าน คือ ๑) ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ($F = ๗.๕๕๖$, $Sig. = ๐.๐๐๑$) ๒) ด้านหลักเสรีภาพ ($F = ๘.๕๓๑$, $Sig. = ๐.๐๐๐$) ๓) ด้านหลักความเสมอภาค ($F = - ๒.๐๖๙$, $Sig. = ๐.๐๒๘$) ๔) ด้านหลักนิติธรรม ($F = ๒๒.๗๙๒$, $Sig. = ๐.๐๐๐$) ๕) ด้านหลักเสียงข้างมาก ($F = - ๖๑.๓๔๐$, $Sig. = ๐.๐๑๑$) แต่พบว่าแตกต่างกัน

ดังนั้นจึงเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๔ - ๔.๑๙

ตารางที่ ๔.๑๔ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามอายุ

(n = ๓ ๘ ๗)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		๑๘ - ๓๐ ปี	๓๑ - ๔๐ ปี	๔๑ - ๕๐ ปี	๕๑ ปีขึ้นไป
		๓.๙๐	๓.๙๔	๓.๘๘	๓.๙๔
๑๘ - ๓๐ ปี	๓.๙๐	-	-๐.๑	๐.๒	-๐.๐๓
๓๑ - ๔๐ ปี	๓.๙๔	-	-	๐.๖	๐.๐๗
๔๑ - ๕๐ ปี	๓.๘๘	-	-	-	-๐.๐๖
๕๑ ปีขึ้นไป	๓.๙๔	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๔ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๕ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน **ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน**

(n=๓๘๗)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		๑๘ – ๓๐ ปี	๓๑ – ๔๐ ปี	๔๑ – ๕๐ ปี	๕๑ ปีขึ้นไป
		๓.๗๗	๓.๗๘	๓.๗๔	๓.๘๐
๑๘ – ๓๐ ปี	๓.๗๗	-	-๐.๐๑	๐.๐๓	-๐.๐๓
๓๑ – ๔๐ ปี	๓.๗๘	-	-	๐.๐๔	-๐.๐๒
๔๑ – ๕๐ ปี	๓.๗๔	-	-	-	-๐.๐๖*
๕๑ ปีขึ้นไป	๓.๘๐	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๕ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน

ตารางที่ ๔.๑๖ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน **ด้านหลักเสรีภาพ**

(n=๓๘๗)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		๑๘ – ๓๐ ปี	๓๑ – ๔๐ ปี	๔๑ – ๕๐ ปี	๕๑ ปีขึ้นไป
		๓.๓๓	๓.๓๔	๓.๓๖	๓.๓๒
๑๘ – ๓๐ ปี	๓.๓๓	-	-๐.๐๑	-๐.๐๓	๐.๐๑
๓๑ – ๔๐ ปี	๓.๓๔	-	-	-๐.๐๒	๐.๐๒
๔๑ – ๕๐ ปี	๓.๓๖	-	-	-	๐.๐๔
๕๑ ปีขึ้นไป	๓.๓๒	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๖ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักเสรีภาพ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน

ตารางที่ ๔.๑๗ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน **ด้านหลักความเสมอภาค**

(n=๓๘๗)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		๑๘ – ๓๐ ปี	๓๑ – ๔๐ ปี	๔๑ – ๕๐ ปี	๕๑ ปีขึ้นไป
		๓.๔๕	๓.๕๐	๓.๔๓	๓.๔๔
๑๘ – ๓๐ ปี	๓.๔๕	-	-๐.๐๕	๐.๐๒	๐.๐๑
๓๑ – ๔๐ ปี	๓.๕๐	-	-	๐.๐๗	๐.๐๖
๔๑ – ๕๐ ปี	๓.๔๓	-	-	-	-๐.๐๑
๕๑ ปีขึ้นไป	๓.๔๔	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๗ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักความเสมอภาค แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน

ตารางที่ ๔.๑๘ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน **ด้านหลักนิติธรรม**

(n=๓๘๗)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		๑๘ – ๓๐ ปี	๓๑ – ๔๐ ปี	๔๑ – ๕๐ ปี	๕๑ ปีขึ้นไป
		๓.๔๕	๓.๕๐	๓.๔๓	๓.๔๔
๑๘ – ๓๐ ปี	๓.๔๕	-	-๐.๐๕	๐.๐๒	๐.๐๑
๓๑ – ๔๐ ปี	๓.๕๐	-	-	๐.๐๗	๐.๐๖
๔๑ – ๕๐ ปี	๓.๔๓	-	-	-	-๐.๐๑
๕๑ ปีขึ้นไป	๓.๔๔	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๘ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักนิติธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน

ตารางที่ ๔.๑๙ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน **ด้านหลักเสียงข้างมาก**

(n=๓๘๗)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		๑๘ – ๓๐ ปี	๓๑ – ๔๐ ปี	๔๑ – ๕๐ ปี	๕๑ ปีขึ้นไป
		๔.๐๐	๔.๐๔	๓.๙๙	๓.๘๙
๑๘ – ๓๐ ปี	๔.๐๐	-	-๐.๐๔	๐.๐๑	๐.๑๑*
๓๑ – ๔๐ ปี	๔.๐๔	-	-	๐.๐๕	๐.๑๕*
๔๑ – ๕๐ ปี	๓.๙๙	-	-	-	๐.๑
๕๑ ปีขึ้นไป	๓.๘๙	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๙ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักเสียงข้างมาก แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน

ประชาชนที่มีอายุ ๑๘-๓๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย น้อยกว่าอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป

ประชาชนที่มีอายุ ๓๑ – ๔๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย น้อยกว่า อายุ ๕๑ ปีขึ้นไป

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มี ระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง แตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ ๓ ใช้สถิติ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่า ๒ กลุ่ม ใช้ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% ดังนั้น ถ้าเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า ๐.๐๕ ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จะเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของ (Least Significant Difference : LSD.) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๒๐ แสดงการวิเคราะห์แหล่งความแปรปรวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยรวมทั้ง ๕ ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

(n=๓๘๗)

การปกครองระบอบ ประชาธิปไตยฯ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็น ของปวงชน	ระหว่างกลุ่ม	๑๘.๘๒๔	๒	๙.๔๑๒	๑๑.๒๒๓	.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๓๒๒.๐๔๙	๓๘๔	๐.๘๓๙		
	รวม	๓๔๐.๘๗๓	๓๘๖			
๒. ด้านหลักเสรีภาพ	ระหว่างกลุ่ม	๒๐.๘๗๗	๓	๖.๙๖๖	๘.๓๓๗	.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๓๑๙.๙๗๗	๓๘๓	๐.๘๓๕		
	รวม	๓๔๐.๘๗๓	๓๘๖			
๓. ด้านหลักความเสมอภาค	ระหว่างกลุ่ม	๖๙.๒๗๙	๒	๓๔.๖๔๐	๔๘.๙๗๖	.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๒๗๑.๕๙๔	๓๘๔	๐.๗๐๗		
	รวม	๓๔๐.๘๗๓	๓๘๖			
๔. ด้านหลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	๑.๔๐๒	๑	๑.๔๐๒	๑.๕๕๐	.๐๐๘*
	ภายในกลุ่ม	๓๓๙.๔๗๒	๓๘๕	๐.๘๘๒		
	รวม	๓๔๐.๘๗๓	๓๘๖			
๕. ด้านหลักเสียงข้างมาก	ระหว่างกลุ่ม	๒๖.๐๒๓	๒	๑๓.๐๑๒	๑๕.๘๖๙	.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๓๑๔.๘๕๐	๓๘๔	๐.๘๒๐		
	รวม	๓๔๐.๘๗๓	๓๘๖			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	๒๗.๒๘๕	๒	๑๓.๐๘๖	๔๕.๙๙๕	.๐๐๒*
	ภายในกลุ่ม	๓๑๓.๕๘๘	๓๘๔	๐.๘๑๗		
	รวม	๔๐๙.๐๔๘				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตาราง ๔.๒๐ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยภาพรวม แตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ($F = ๔๕.๙๙๕$, $Sig. = ๐.๐๐๒$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน ระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง แตกต่างกัน ๕ ด้าน คือ ๑) ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ($F = ๑๑.๒๒๓$, $Sig. = ๐.๐๐๐$) ๒) ด้านหลักเสรีภาพ ($F = ๘.๓๓๗$, $Sig. = ๐.๐๐๐$) ๓) ด้านหลักความเสมอภาค ($F = ๔๘.๙๗๖$, $Sig. = ๐.๐๐๐$) ๔) ด้าน

หลักนิตินิธรรม ($F = ๑.๕๙๐$, $Sig. = ๐.๐๐๘$) ๕) ด้านหลักเสียงข้างมาก ($F = ๑๕.๘๖๙$, $Sig. = ๐.๐๐๒$) พบว่าแตกต่างกัน

ดังนั้นจึงเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๒๑ - ๔.๒๖

ตารางที่ ๔.๒๑ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน โดยภาพรวม จำแนกตามระดับการศึกษา

($n=๓๘๗$)

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปวช. เทียบเท่า	ปริญญาตรี	ปริญญาโทขึ้นไป
		๓.๓๕	๓.๓๙	๓.๓๓	๓.๓๔	๓.๓๐
ประถมศึกษา	๓.๓๕	-	-๐.๐๔	๐.๐๒	๐.๐๑	๐.๐๕
มัธยมศึกษา	๓.๓๙	-	-	๐.๐๖	๐.๐๕	๐.๐๙
ปวช.เทียบเท่า	๓.๓๓	-	-	-	-๐.๐๑	๐.๐๓
ปริญญาตรี	๓.๓๔	-	-	-	-	๐.๐๔
ปริญญาโทขึ้นไป	๓.๓๐	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๑ ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๒ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน

($n=๓๘๗$)

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปวช. เทียบเท่า	ปริญญาตรี	ปริญญาโทขึ้นไป
		๓.๓๕	๓.๓๒	๓.๓๓	๓.๓๔	๓.๓๐
ประถมศึกษา	๓.๓๕	-	๐.๐๓	๐.๐๒	๐.๐๑	๐.๐๕
มัธยมศึกษา	๓.๓๒	-	-	-๐.๐๑	-๐.๐๒	๐.๐๒
ปวช.เทียบเท่า	๓.๓๓	-	-	-	-๐.๐๑	๐.๐๓
ปริญญาตรี	๓.๓๔	-	-	-	-	๐.๐๔
ปริญญาโทขึ้นไป	๓.๓๐	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๒ ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๓ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน ด้านหลักเสรีภาพ

(n=๓๘๗)

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปวช. เทียบเท่า	ปริญญาตรี	ปริญญาโท ขึ้นไป
		๔.๐๑	๓.๙๘	๓.๘๙	๓.๙๕	๔.๐๐
ประถมศึกษา	๔.๐๑	-	๐.๐๓	๐.๑๒*	๐.๐๖	๐.๐๑
มัธยมศึกษา	๓.๙๘	-	-	๐.๐๙	๐.๐๓	-๐.๐๒
ปวช.เทียบเท่า	๓.๘๙	-	-	-	-๐.๐๖	-๐.๑๑*
ปริญญาตรี	๓.๙๕	-	-	-	-	-๐.๐๕
ปริญญาโทขึ้นไป	๔.๐๐					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๓ ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักเสรีภาพ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย น้อยกว่า ระดับปวช. หรือเทียบเท่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๔ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน ด้านหลักความเสมอภาค

(n=๓๘๗)

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปวช.เทียบเท่า	ปริญญาตรี	ปริญญาโทขึ้นไป
		๓.๓๖	๓.๓๙	๓.๔๗	๓.๓๔	๓.๔๐
ประถมศึกษา	๓.๓๖	-	-๐.๐๓	-๐.๑๑*	๐.๐๒	๐.๐
มัธยมศึกษา	๓.๓๙	-	-	-๐.๐๘	๐.๐๕	-๐.๐๑
ปวช.เทียบเท่า	๓.๔๗	-	-	-	๐.๑๓	๐.๐๗
ปริญญาตรี	๓.๓๔	-	-	-	-	-๐.๐๖
ปริญญาโทขึ้นไป	๓.๔๐					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๔ ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักความเสมอภาค แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีมีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย น้อยกว่า ระดับปวช. หรือเทียบเท่า อย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๕ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน ด้านหลักนิติธรรม

(n=๓๘๗)

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปวช.เทียบเท่า	ปริญญาตรี	ปริญญาโทขึ้นไป
		๓.๓๓	๓.๓๒	๓.๓๐	๓.๓๓	๓.๓๐
ประถมศึกษา	๓.๓๓	-	๐.๐๑	๐.๐๓	๐	๐.๐
มัธยมศึกษา	๓.๓๒	-	-	๐.๐๒	-๐.๐๑	๐.๐๒
ปวช.เทียบเท่า	๓.๓๐	-	-	-	-๐.๐๓	๐.๐๐
ปริญญาตรี	๓.๓๓	-	-	-	-	๐.๐๓
ปริญญาโทขึ้นไป	๓.๓๐					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๕ ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักนิติธรรม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๖ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน ด้านหลักเสียงข้างมาก

(n=๓๘๗)

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปวช.เทียบเท่า	ปริญญาตรี	ปริญญาโทขึ้นไป
		๔.๔๐	๔.๑๐	๔.๓๐	๔.๐๐	๓.๙๖
ประถมศึกษา	๔.๔๐	-	๐.๓	๐.๑	๐.๔	๐.๔๔*
มัธยมศึกษา	๔.๑๐	-	-	-๐.๒	๐.๑	๐.๑๔*
ปวช.เทียบเท่า	๔.๓๐	-	-	-	๐.๓	๐.๓๔*
ปริญญาตรี	๔.๐๐	-	-	-	-	๐.๐๔
ปริญญาโทขึ้นไป	๓.๙๖					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๖ ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักเสียงข้างมาก แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย น้อยกว่า ปริญญาโทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีการศึกษามัธยมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย น้อยกว่า ปริญญาโทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีการศึกษาระดับปวชหรือเทียบเท่า มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย น้อยกว่า ปริญญาโทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนที่มี อาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในอำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๗ แสดงการวิเคราะห์แหล่งความแปรปรวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง โดยรวมทั้ง ๕ ด้าน จำแนกตามอาชีพ

(ก=๓๘๗)

การปกครองระบอบ ประชาธิปไตยฯ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็น ของปวงชน	ระหว่างกลุ่ม	๔.๐๓๔	๒	๒.๐๑๗	-๐.๖๗๓ *	.๐๗๑*
	ภายในกลุ่ม	๑๑๕๐.๘๓๙	๓๘๔	๒.๙๙๗		
	รวม	๑๑๕๔.๘๗๓	๓๘๖			
๒. ด้านหลักเสรีภาพ	ระหว่างกลุ่ม	๗๒.๒๖๕	๓	๒๔.๐๘๘	๘.๕๒๒	.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๑๐๘๒.๖๐๘	๓๘๓	๒.๘๒๗		
	รวม	๑๑๕๔.๘๗๓	๓๘๖			
๓. ด้านหลักความเสมอภาค	ระหว่างกลุ่ม	๕๗.๖๔๕	๒	๒๘.๘๒๓	๑๐.๐๘๗	.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๑๐๙๗.๒๒๘	๓๘๔	๒.๘๕๗		
	รวม	๑๑๕๔.๘๗๓	๓๘๖			
๔. ด้านหลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	๐.๖๑๗	๑	.๖๑๗	-๐.๒๐๖*	.๐๕๓*
	ภายในกลุ่ม	๑๑๕๔.๒๕๖	๓๘๕	๒.๙๙๘		
	รวม	๑๑๕๔.๘๗๓	๓๘๖			
๕. ด้านหลักเสียงข้างมาก	ระหว่างกลุ่ม	๕๑.๐๔๕	๒	๒๕.๕๒๓	๘.๘๗๙	.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๑๑๐๓.๘๒๘	๓๘๔	๒.๘๗๕		
	รวม	๑๑๕๔.๘๗๓	๓๘๖			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	๓๗.๑๒๑๒	๒	๑๖.๒๑๔	๒๘.๓๖๗	.๐๑๒*
	ภายในกลุ่ม	๑๑๑๗.๗๕๒	๓๘๔	๒.๙๑๑		
	รวม	๑๑๕๔.๘๗๓				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตาราง ๔.๒๗ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยภาพรวมแตกต่างกัน ($F = ๒๘.๓๖๗$, $Sig. = ๐.๐๐$) ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

บุคคลที่มี อาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง พบว่าแตกต่างกัน ๓ ด้าน คือ ๒) ด้านหลักเสรีภาพ ๓) ด้านหลักความเสมอภาค ๕) ด้านหลักเสียงข้างมาก และอีก ๒ ด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน คือ ๑) ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ๔) ด้านหลักนิติธรรม

ดังนั้นจึงเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๒๘ - ๔.๓๑

ตารางที่ ๔.๒๘ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน โดยภาพรวม จำแนกตามอาชีพ

($n=๓๘๗$)

อาชีพ	$\bar{X}$	อาชีพ					
		นักเรียน	ข้าราชการ	เกษตรกร	ค้าขาย	รับจ้าง	อื่นๆ ...
		๓.๗๘	๓.๘๐	๓.๗๘	๓.๖๙	๓.๗๖	๓.๗๕
นักเรียน	๓.๗๘	-	-๐.๐๒	-	๐.๐๙	๐.๐๒	๐.๐๓
ข้าราชการ	๓.๘๐	-	-	๐.๐๒	๐.๑๑*	๐.๐๔	๐.๐๕
เกษตรกร	๓.๗๘	-	-	-	๐.๐๙	๐.๐๒	๐.๐๓
ค้าขาย	๓.๖๙	-	-	-	-	-๐.๐๗	-๐.๐๖
รับจ้าง	๓.๗๖	-	-	-	-	-	๐.๐๑
อื่น ๆ	๓.๗๕						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๘ ประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย มากกว่า อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว อย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๙ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการ
ปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัด
ระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน ด้านหลักเสรีภาพ

(n=๓๘๗)

อาชีพ	$\bar{X}$	อาชีพ					
		นักเรียน	ข้าราชการ	เกษตรกร	ค้าขาย	รับจ้าง	อื่นๆ ...
		๔.๐๑	๓.๙๖	๓.๘๙	๓.๙๙	๓.๙๐	๓.๙๔
นักเรียน	๔.๐๑	-	๐.๐๕	๐.๑๒*	๐.๐๒	๐.๑๑*	๐.๐๗
ข้าราชการ	๓.๙๖	-	-	๐.๐๗	-๐.๐๓	๐.๐๖	๐.๐๒
เกษตรกร	๓.๘๙	-	-	-	-๐.๑	-๐.๐๑	-๐.๐๕
ค้าขาย	๓.๙๙	-	-	-	-	๐.๐๙	๐.๐๕
รับจ้าง	๓.๙๐	-	-	-	-	-	-๐.๐๔
อื่น ๆ	๓.๙๔						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๙ นักเรียน/นักศึกษา มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตย ด้านหลักเสรีภาพ น้อยกว่า อาชีพเกษตรกร อย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๓๐ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการ
ปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัด
ระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน ด้านหลักความเสมอภาค

(n=๓๘๗)

อาชีพ	$\bar{X}$	อาชีพ					
		นักเรียน	ข้าราชการ	เกษตรกร	ค้าขาย	รับจ้าง	อื่นๆ ...
		๓.๓๓	๓.๓๙	๓.๔๐	๓.๑๕	๓.๓๖	๓.๓๗
นักเรียน	๓.๓๓	-	-๐.๐๖	-๐.๐๗	๐.๑๘*	-๐.๐๓	-๐.๐๔
ข้าราชการ	๓.๓๙	-	-	-๐.๐๑	๐.๒๔*	๐.๐๓	๐.๐๒
เกษตรกร	๓.๔๐	-	-	-	๐.๒๕*	๐.๐๔	๐.๐๓
ค้าขาย	๓.๑๕	-	-	-	-	-๐.๒๑*	-๐.๒๒*
รับจ้าง	๓.๓๖	-	-	-	-	-	-๐.๐๑
อื่น ๆ	๓.๓๗						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๐ นักเรียน/นักศึกษา มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย มากกว่า อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว อย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย มากกว่า อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว

ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย มากกว่า อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว

ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย น้อยกว่า อาชีพรับจ้าง

ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย น้อยกว่า อาชีพอื่นๆ

ตารางที่ ๔.๓๑ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน ด้านหลักเสียงข้างมาก

(n=๓๘๗)

อาชีพ	$\bar{X}$	อาชีพ					
		นักเรียน	ข้าราชการ	เกษตรกร	ค้าขาย	รับจ้าง	อื่นๆ ...
		๓.๔๔	๓.๔๕	๓.๓๙	๓.๕๑	๓.๓๖	๓.๓๗
นักเรียน	๓.๔๔	-	-๐.๐๑	๐.๐๕	-๐.๐๗	๐.๐๘	๐.๐๗
ข้าราชการ	๓.๔๕	-	-	๐.๐๖	-๐.๐๖	๐.๐๙	๐.๐๘
เกษตรกร	๓.๓๙	-	-	-	-๐.๑๒*	๐.๐๓	๐.๐๒
ค้าขาย	๓.๕๑	-	-	-	-	๐.๑๕*	๐.๑๔*
รับจ้าง	๓.๓๖	-	-	-	-	-	-๐.๐๑
อื่น ๆ	๓.๓๗	-	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๑ ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย มากกว่า อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว

ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย น้อยกว่า อาชีพรับจ้าง

ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย น้อยกว่า อาชีพอื่นๆ

สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนที่มี รายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทาง การเมืองในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง แตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ ๕ ใช้สถิติ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความ แปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่า ๒ กลุ่ม ใช้ระดับความ เชื่อมั่น ๙๕% ดังนั้น ถ้าเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า ๐.๐๕ ถ้าพบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จะเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของ (Least Significant Difference : LSD.) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๓๒ แสดงการวิเคราะห์แหล่งความแปรปรวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของ ประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน
(n=๓๘๗)

การปกครองระบอบ ประชาธิปไตยฯ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านหลักอำนาจอธิปไตย เป็นของปวงชน	ระหว่างกลุ่ม	๑๗.๓๗๗	๒	๘.๖๘๘	๙.๓๓๒*	.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๓๕๗.๕๑๒	๓๘๔	๐.๙๓๑		
	รวม	๓๗๔.๘๘๙	๓๘๖			
๒. ด้านหลักเสรีภาพ	ระหว่างกลุ่ม	๑๒.๙๐๒	๓	๔.๓๐๑	๔.๕๕๐*	.๐๐๔*
	ภายในกลุ่ม	๓๖๑.๙๘๗	๓๘๓	๐.๙๔๕		
	รวม	๓๗๔.๘๘๙	๓๘๖			
๓. ด้านหลักความเสมอภาค	ระหว่างกลุ่ม	๓๙.๐๐๙	๒	๑๙.๕๐๔	๒๒.๒๙๙*	.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๓๓๕.๘๘๐	๓๘๔	๐.๘๗๕		
	รวม	๓๗๔.๘๘๙	๓๘๖			
๔. ด้านหลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	๐.๐๔๙	๑	๐.๐๔๙	-๐.๐๕๐*	.๐๑๓*
	ภายในกลุ่ม	๓๗๔.๘๔๐	๓๘๕	๐.๙๗๔		
	รวม	๓๗๔.๘๘๙	๓๘๖			
๕. ด้านหลักเสียงข้างมาก	ระหว่างกลุ่ม	๖๖.๒๒๕	๒	๓๓.๑๑๒	๔๑.๑๙๔*	.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๓๐๘.๖๖๔	๓๘๔	๐.๘๐๔		
	รวม	๓๗๔.๘๘๙	๓๘๖			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	๒๗.๑๑๒	๒	๑๓.๑๓๑	๒๗.๔๒๕*	.๐๐๑
	ภายในกลุ่ม	๓๔๗.๗๗๗	๓๘๔	๐.๙๐๖		
	รวม	๔๔๙.๘๖๗				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตาราง ๔.๓๒ การเปรียบเทียบการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของ ประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยภาพรวม จำแนกตามรายได้ พบว่า แตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ($F = ๒๗.๔๒๕$, $Sig. = ๐.๐๐๑$) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนที่มี รายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประชาชนใน อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง แตกต่างกันในด้าน ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ($F = ๙.๓๓๒$, $Sig. = ๐.๐๐๐$) ๒) ด้านหลักเสรีภาพ ($F = ๔.๕๕๐$, $Sig. = ๐.๐๐๐$) ๓) ด้านหลักความเสมอภาค ($F = ๒๒.๒๙-๐.๐๕๐๙$, $Sig. = ๐.๐๐๐$) ๔) ด้านหลักนิติธรรม ($F = -๐.๐๕๐$, $Sig. = ๐.๐๑๓$) ๕) ด้านหลักเสียงข้างมาก ($F = ๔๑.๑๙๔$, $Sig. = ๐.๐๐๐$) พบว่าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ดังนั้นจึงเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๓๓ - ๔.๓๘

ตารางที่ ๔.๓๓ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน โดยภาพรวม รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

($n=๓๘๗$)

รายได้	$\bar{X}$	รายได้				
		ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐- ๑๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐- ๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป
		๓.๓๓	๓.๓๒	๓.๓๖	๓.๓๕	๓.๔๐
ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐	๓.๓๓	-	๐.๐๑	-๐.๐๓	-๐.๐๒	-๐.๑
๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐	๓.๓๒	-	-	-๐.๐๔	-๐.๐๓	-๐.๐๘
๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐	๓.๓๖	-	-	-	๐.๐๑	-๐.๐๔
๒๐,๐๐๑ - ๓๐,๐๐๐	๓.๓๕	-	-	-	-	-๐.๐๕
๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๓.๔๐	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๓ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๓๔ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน **ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน**

(n=๓๘๗)

รายได้	$\bar{X}$	รายได้				
		ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐- ๑๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐- ๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป
		๓.๒๔	๓.๓๒	๓.๓๖	๓.๓๕	๓.๔๔
ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐	๓.๒๔	-	-๐.๐๘	-๐.๑๒*	-๐.๑๑*	-๐.๒
๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐	๓.๓๒	-	-	-๐.๐๔	-๐.๐๓	-๐.๑๒*
๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐	๓.๓๖	-	-	-	๐.๐๑	-๐.๐๘
๒๐,๐๐๑ - ๓๐,๐๐๐	๓.๓๕	-	-	-	-	-๐.๐๙
๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๓.๔๔	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๔ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีรายได้ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย น้อยกว่า รายได้ ๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท

ประชาชนที่มีรายได้ ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย น้อยกว่า รายได้ ๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๓๕ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน **ด้านหลักเสรีภาพ**

(n=๓๘๗)

รายได้	$\bar{X}$	รายได้				
		ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐- ๑๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐- ๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป
		๓.๘๘	๓.๘๙	๓.๙๑	๓.๗๙	๓.๙๖
ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐	๓.๘๘	-	-๐.๐๑	-๐.๐๓	๐.๐๙	-๐.๑
๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐	๓.๘๙	-	-	-๐.๐๒	๐.๑	-๐.๐๗
๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐	๓.๙๑	-	-	-	๐.๑๒*	-๐.๐๕
๒๐,๐๐๑ - ๓๐,๐๐๐	๓.๗๙	-	-	-	-	-๐.๑๗*
๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๓.๙๖	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๕ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยด้านหลักเสรีภาพ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีรายได้ ๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย มากกว่า รายได้ ๒๐,๐๐๑ – ๓๐,๐๐๐ บาท

ประชาชนที่มีรายได้ ๒๐,๐๐๑ – ๓๐,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย น้อยกว่า รายได้ ๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๓๖ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน ด้านหลักความเสมอภาค

(n=๓๘๗)

รายได้	$\bar{X}$	ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐ – ๑๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐ – ๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป
		๓.๖๕	๓.๕๙	๓.๖๔	๓.๖๗	๓.๖๙
ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐	๓.๖๕	-	๐.๐๖	๐.๐๑	-๐.๐๒	๐.๐
๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐	๓.๕๙	-	-	-๐.๐๕	-๐.๐๘	-๐.๑๐
๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐	๓.๖๔	-	-	-	-๐.๐๓	-๐.๐๕
๒๐,๐๐๑ – ๓๐,๐๐๐	๓.๖๗	-	-	-	-	-๐.๐๒
๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๓.๖๙	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๖ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยด้านหลักความเสมอภาค แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๓๗ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน **ด้านหลักนิติธรรม**

(n=๓๘๗)

รายได้	$\bar{X}$	ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐ – ๑๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๑ – ๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป
		๔.๓๙	๓.๗๓	๔.๐๖	๓.๖๘	๓.๘๖
ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐	๔.๓๙	-	๐.๖๖*	๐.๓๓*	๐.๗๑*	๐.๕๓*
๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐	๓.๗๓	-	-	-๐.๓๓*	๐.๐๕	-๐.๑๓
๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐	๔.๐๖	-	-	-	๐.๓๘*	๐.๒๐*
๒๐,๐๐๑ – ๓๐,๐๐๐	๓.๖๘	-	-	-	-	-๐.๑๘*
๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๓.๘๖	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๗ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักนิติธรรม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานของรัฐ มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย มากกว่า อาชีพเกษตรกร

ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานของรัฐ มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย มากกว่า อาชีพค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว

ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานของรัฐ มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย มากกว่า อาชีพรับจ้าง/ลูกจ้างทั่วไป

ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานของรัฐ มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย มากกว่า อาชีพอื่นๆ

ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย น้อยกว่า อาชีพค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว

ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย มากกว่า อาชีพรับจ้าง/ลูกจ้างทั่วไป

ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย มากกว่า อาชีพอื่นๆ

ประชาชนที่มีอาชีพรับจ้าง/ลูกจ้างทั่วไป มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย น้อยกว่า อาชีพอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๓๘ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน ด้านหลักเสียงข้างมาก

(n=๓๘๗)

รายได้	$\bar{X}$	รายได้				
		ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐- ๑๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐- ๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป
		๓.๘๘	๓.๘๙	๓.๙๑	๓.๗๙	๓.๙๖
ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐	๓.๘๘	-	-๐.๐๑	-๐.๐๓	๐.๐๙	-๐.๑
๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐	๓.๘๙	-	-	-๐.๐๒	๐.๑	-๐.๐๗
๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐	๓.๙๑	-	-	-	๐.๑๒*	-๐.๐๕
๒๐,๐๐๑ - ๓๐,๐๐๐	๓.๗๙	-	-	-	-	-๐.๑๗*
๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๓.๙๖	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๘ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักเสียงข้างมาก แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีรายได้ ๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย มากกว่า รายได้ ๒๐,๐๐๑ - ๓๐,๐๐๐ บาท

ประชาชนที่มีรายได้ ๒๐,๐๐๑ - ๓๐,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย น้อยกว่า รายได้ ๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๓๙ การเปรียบเทียบการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ตามสมมติฐานที่ ๑-๕

(n=๓๖๓)

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่า t	ค่า F	Sig.	ผลการศึกษา	
						ยอมรับ	ปฏิเสธ
๑.	เพศ	ระบอบประชาธิปไตย	-	๐.๖๒๗	๐.๐๗๑		✓
๒.	อายุ	ระบอบประชาธิปไตย	-	๓๒.๒๘๘	๐.๐๑๑	✓	-
๓.	การศึกษา	ระบอบประชาธิปไตย	-	๔๕.๙๙๕	๐.๐๐๒	✓	-
๔.	อาชีพ	ระบอบประชาธิปไตย	-	๒๘.๓๖๗	๐.๐๑๒	✓	-
๕	รายได้	ระบอบประชาธิปไตย	-	๒๗.๔๒๕	๐.๐๐๑	✓	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๙ สรุปผลโดยรวมการเปรียบเทียบการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ตามสมมติฐาน ดังนี้

พบว่าประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

พบว่าประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

พบว่าประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

พบว่าประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

พบว่าประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สรุปผลทดสอบสมมติฐานโดยการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการ

รับรู้ของประชาชน โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามแบบปลายเปิด (Open Ends Questionnaire) สำหรับให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะแนวทางการเสริมสร้างความเข้าใจในระบอบการปกครองประชาธิปไตย และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ปრაกฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๔๐ ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ทั้ง ๕ ด้าน

ปัญหา /อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน	
๑) ประชาชนไม่ไปใช้สิทธิ ใช้เสียง อย่างเต็มประสิทธิภาพ โดยทั่วถึงและทุกฝ่าย	๑) เปิดให้มีการประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้กับบุคคลทุกกลุ่มเพื่อใช้มีความเข้าใจที่เป็นมาตรฐานเดียวกันเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย
๒) ผู้นำลิตรอนอำนาจอธิปไตยจากฝ่ายปกครอง	๒) ปลุกฝังคุณธรรม ศีลธรรม และการใช้อำนาจอย่างเป็นธรรมแก่ผู้บังคับใช้กฎหมายเพื่อความเท่าเทียมกัน
๓) ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ทราบถึงอำนาจอธิปไตยของตนเองและไม่เข้าใจว่าเป็นอย่างไร	๓) ควรมีการจัดประชุมชี้แจงอธิบายให้กับประชาชนโดยผู้นำของหมู่บ้านแต่ละบ้านที่มีความใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด

ตารางที่ ๔.๔๐ ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย
ตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ทั้ง ๕ ด้าน (ต่อ)

ปัญหา /อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
ด้านเสรีภาพ	
๑) ยังมีการใช้ความเชื่อเดิม ๆ คือการรับข้อมูลข่าวสารเรื่องการเมืองโดยผู้อื่นบอกมาและแสดงออกมาโดยไม่กรองข้อมูลนั้นโดยเฉพาะรายละเอียดจริง ๆ ของข่าวสาร	๑) ผู้เผยแพร่ข่าวสารข้อมูลจะต้องพิจารณาดี ๆ และพยายามศึกษาข้อมูลและใช้ข้อมูลนั้นแสดงออกอย่างถูกต้อง
๒) สิทธิเสรีภาพ	๒) บังคับใช้กฎหมาย ฝ่ายบริหาร ควรจะมีจริยธรรม คุณธรรม และมีความยุติธรรม
๓) ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจถึงเสรีภาพของอำนาจของตนเองที่พึงมีในเรื่องต่าง ๆ	๓) ผู้นำชุมชนหรือหมู่บ้าน ควรมีการประชุมให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างใกล้ชิดเพื่อให้ทราบถึงเสรีภาพของตนเองที่พึงมี
ด้านหลักความเสมอภาค	
๑) สังคมปัจจุบันมักแบ่งชนชั้นระหว่างคนจนคนรวย ทำให้เลื่อมล้ำในสังคมมาก ไม่มีความเสมอภาค	๑) ต้องหาแนวทางการลดการแบ่งชนชั้นลงให้มากขึ้นเพื่อยกระดับเรื่องความเสมอภาค
๒) ความเลื่อมล้ำทางฐานะ คนรวยชอบเอาเปรียบคนจน คนมีความรู้เอาเปรียบคนด้อยการศึกษา	๒) ทุกคนควรมีจริยธรรม คุณธรรม
ด้านหลักนิติธรรม	
๑) ยังมีการใช้อำนาจและปิดบังเปลี่ยนแปลงข้อมูล หรือการปิดกั้นปิดตาประชาชนอยู่และประชาชนได้รับความลำบากในการทำมาหากินอย่างมาก	๑) เสนอให้มีการแสดงความคิดเห็นทำให้เกิดความแตกต่างให้มากขึ้นกว่าปัจจุบัน
๒) กฎหมายบางมาตรายังมีช่องโหว่	๒) ผู้ที่บังคับใช้กฎหมายควรมีความยุติธรรม มีเหตุผล มีจรรยาบรรณ
๓) การบังคับใช้กฎหมายหลาย ๆ มาตราไม่เคร่งครัด มักมีช่องโหว่ให้ประชาชนที่ทำความผิดหลีกเลี่ยงได้	๓) เพิ่มความเข้มงวดและจริงจังในการบังคับใช้กฎหมายต่าง ๆ มากขึ้น

ตารางที่ ๔.๔๐ ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย
ตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ทั้ง ๕ ด้าน (ต่อ)

ปัญหา /อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
ด้านหลักเสียงข้างมาก	
๑) การใช้ความเป็นเสียงข้างมากยังไม่เคารพ กติกามากนัก เพราะนักการเมืองที่ได้เสียงข้าง มาก ยังโดนเสียงส่วนน้อยแย้งชิงตำแหน่งทาง การเมือง ยังมีการใส่ร้ายป้ายสีใส่ข่าวให้ร้าย กันต่าง ๆ นานา ทำให้เกิดการทะเลาะ แบ่ง พรรค แบ่งพวกทำให้ประชาชนเอือมระอา ประชาชนเกิดการโจมตีกัน	๑) การนำเอาความคิดเห็นของประชาชน ส่วนมากนั้นมารวมมือกันเพื่อแก้ไข ปัญหาให้ เป็นประโยชน์มากกว่าปัจจุบัน นำความ ผิดพลาดในอดีตมาเป็นบทเรียน
๒) พวกมากลากไป ขาดการคิดไตร่ตรอง	๑) ใช้เหตุและผล ข้อเท็จจริงก่อนการ ตัดสินใจ
๓) เสียงข้างมากที่พบส่วนใหญ่มักได้มาด้วย การคอร์รัปชัน ไม่ได้มาจากความบริสุทธิ์ใจที่ จะแสดงออกของผู้ออกเสียงนั้น ๆ	๓) แก้ไขปัญหาเรื่องการคอร์รัปชันให้หายไป ๑) จากระบบการเมืองไทย

จากตารางที่ ๔.๔๐ พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับ
การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืดจังหวัดระยอง มี
การเสนอปัญหาด้านหลักอำนาจธิปไตยเป็นของปวงชน คือ ประชาชนไม่ไปใช้สิทธิ ใช้เสียง อย่าง
เต็มประสิทธิภาพ โดยทั่วถึงและทุกฝ่าย จำนวน ๑๑ คน ผู้นำลิตรอนอำนาจธิปไตยจากฝ่ายปกครอง
จำนวน ๑๐ คน ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ทราบถึงอำนาจธิปไตยของตนเองและไม่เข้าใจว่าเป็นอย่างไร
จำนวน ๕ คน ปัญหาด้านสิทธิเสรีภาพ คือ ยังมีการใช้ความเชื่อเดิม ๆ คือการรับข้อมูลข่าวสารเรื่อง
การเมืองโดยผู้อื่นบอกมาและแสดงออกมาโดยไม่กรองข้อมูลนั้นโดยเฉพาะรายละเอียดจริง ๆ ของ
ข่าวสาร จำนวน ๔ คน ลิตรอนสิทธิเสรีภาพ จำนวน ๕ คน ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจถึง
เสรีภาพของอำนาจของตนเองที่พึงมีในเรื่องต่าง ๆ จำนวน ๕ คน **ด้านหลักความเสมอภาค** คือ สังคม
ปัจจุบันมักแบ่งชนชั้นระหว่างคนจน คนรวย ทำให้เหลื่อมล้ำในสังคมมาก ไม่มีความเสมอภาค จำนวน
๖ คน ความเหลื่อมล้ำทางฐานะ คนรวยชอบเอาเปรียบคนจน คนมีความรู้เอาเปรียบคนด้อยการศึกษา
จำนวน ๗ คน **ด้านหลักนิติธรรม** ยังมีการใช้อำนาจและปิดบังเปลี่ยนแปลงข้อมูล หรือการปิดหูปิดตา
ประชาชนอยู่และประชาชนได้รับความลำบากในการทำมาหากินอย่างมาก จำนวน ๖ คน กฎหมาย
บางมาตรายังมีช่องโหว่ จำนวน ๑๐ คน การบังคับใช้กฎหมายหลาย ๆ มาตราไม่เคร่งครัด มักมีช่อง

โหวให้ประชาชนที่ทำผิดหลักเลียงได้ จำนวน ๑ คน **ด้านหลักเสียงข้างมาก** คือ การใช้ความเป็นเสียงข้างมากยังไม่เคารพกติการมากนัก เพราะนักการเมืองที่ได้เสียงข้างมาก ยังโดนเสียงส่วนน้อยแย่งชิงตำแหน่งทางการเมือง ยังมีการใส่ร้ายป้ายสีใส่ข่าวให้ร้ายกันต่างๆ นานา ทำให้เกิดการทะเลาะ แบ่งพรรค แบ่งพวกทำให้ประชาชนเอือมระอา ประชาชนเกิดการโจมตีกัน จำนวน ๓ คน พวกมากลากไปขาดการคิดไตร่ตรอง ๑ คน เสียงข้างมากที่พบส่วนใหญ่มักได้มาด้วยการคอร์รัปชัน ไม่ได้มาจากความบริสุทธิ์ใจที่จะแสดงออกของผู้ออกเสียงนั้น ๆ ๑ คน

ประชาชนมีข้อเสนอแนะ เปิดให้มีการประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้กับบุคคลทุกกลุ่มเพื่อใช้มีความเข้าใจที่เป็นมาตรฐานเดียวกันเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย จำนวน ๓ คน ปลุกฝังคุณธรรม ศีลธรรม และการใช้อำนาจอย่างเป็นธรรมแก่ผู้บังคับ ใช้กฎหมายเพื่อความเท่าเทียมกัน จำนวน ๒ คน ควรมีการจัดประชุมชี้แจงอธิบายให้กับประชาชนโดยผู้นำของหมู่บ้านแต่ละบ้านที่มีความใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด จำนวน ๖ คน ผู้เสพข่าวสารข้อมูลจะต้องพิจารณาดี ๆ และพยายามศึกษาข้อมูลและใช้ข้อมูลนั้นแสดงออกอย่างถูกต้อง จำนวน ๓ คน บังคับใช้กฎหมาย ฝ่ายบริหาร ควรมีจริยธรรม คุณธรรม และมีความยุติธรรม จำนวน ๓ คน ผู้นำชุมชนหรือหมู่บ้าน ควรมีการประชุมให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างใกล้ชิดเพื่อให้ทราบถึงเสรีภาพของตนเองที่พึงมี จำนวน ๒ คน ต้องหาแนวทางการลดการแบ่งชนชั้นลงให้มากขึ้นเพื่อยกระดับเรื่องความเสมอภาค จำนวน ๘ คน ทุกคนควรมีจริยธรรม คุณธรรม จำนวน ๔ คน เสนอให้มีการแสดงความคิดเห็นทำให้เกิดความแตกต่างให้มากขึ้นกว่าปัจจุบัน จำนวน ๒ คน ผู้ที่บังคับใช้กฎหมายควรมีความยุติธรรม มีเหตุผล มีจรรยาบรรณ จำนวน ๓ คน เพิ่มความเข้มงวดและจริงจังในการบังคับใช้กฎหมายต่าง ๆ มากขึ้น จำนวน ๑ คน การนำเอาความคิดเห็นของประชาชนส่วนมากนั้นมารวมมือกันเพื่อแก้ไข ปัญหาให้เป็นประโยชน์มากกว่าปัจจุบัน นำความผิดพลาดในอดีตมาเป็นบทเรียน จำนวน ๒ คน ใช้เหตุและผล ข้อเท็จจริงก่อนการตัดสินใจ จำนวน ๒ คน และควรแก้ไขปัญหาเรื่องการคอร์รัปชันให้หายไปจากระบบการเมืองไทย ๑ คน

๔.๕ สรุปผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

แบบสัมภาษณ์ (Interview) ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชน จำนวน ๖ ด้าน คือ ได้แก่ (๑) ด้านสื่อโทรทัศน์ (๒) ด้านสื่อหนังสือพิมพ์ (๓) ด้านสื่อวิทยุ (๔) ด้านสื่อนิตยสารรายสัปดาห์เกี่ยวกับการเมือง (๕) ด้านสื่ออินเทอร์เน็ต (Facebook , Line) ๖) ด้านสื่อหอกระจายข่าว

แนวคำถามในสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ตามความคิดเห็นของประชาชนชน จำนวน ๖ ด้าน

ดำเนินการสนทนาเมื่อวันที่ ๐๘ พฤศจิกายน - ๒๐ เดือนธันวาคม พ.ศ.๒๕๖๒

การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชน

๑ ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชน ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ด้านหลักเสรีภาพ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักเสียงข้างมาก ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นดังนี้

๑. ระบอบประชาธิปไตย คือการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเมือง ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ และการรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง การไปใช้สิทธิหน้าที่ของตนเองในการเลือกตั้งใช้อำนาจของตนโดยตรงหรือผ่านผู้แทน และการเคารพสิทธิของผู้อื่นด้วยความเสมอภาค เคารพการใช้สิทธิเสรีภาพ ต้องไม่ไปละเมิดสิทธิของผู้อื่นและต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนภายใต้กฎหมาย^๑

๒. การปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้น ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางตรง คือ การออกเสียงประชามติ การเสนอถอดถอน ฯลฯ ทางอ้อม คือการเลือกตั้งตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่บริหารประเทศแทนตน ทุกคนมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ถ้ามีคุณสมบัติครบถ้วนตามกฎหมายกำหนด และทุกคนมีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้อย่างเท่าเทียมกัน^๒

๓. การปกครองในระบอบประชาธิปไตยมีหัวใจสำคัญอยู่ที่ประชาชน เพราะประชาชนคือเจ้าของอำนาจอธิปไตยคือ รู้จักรักษาและป้องกันสิทธิของตนเอง รวมทั้งมีความตระหนักในหน้าที่ความเป็นพลเมืองและหน้าที่รับผิดชอบต่อสังคม^๓

๔. การปกครองในการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยนั้นเป็นประชาธิปไตยที่ยังไม่สมบูรณ์ ถึงแม้ว่าประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปมากขึ้น ใช้สิทธิของตนในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งตัวแทน เพื่อมาทำหน้าที่แทนตนในการปกครองแต่ละระดับของประเทศแต่ละครั้ง จะเลือกเฉพาะคนรู้จักหรือสนิทกับเรา โดยไม่มองถึงนโยบายเขาผู้สมัครผู้อื่น ยังมีการเล่นพรรคเล่นพวก ตรงนี้จึงเป็นเหตุให้ประชาธิปไตยผิวย่นไป ในความเป็นจริง ทำให้ประเทศมีนักการเมืองไม่ค่อยดีค่อนข้างเยอะ แต่พอประชาชนเลือกเข้ามาจริงๆ แล้ว ก็ตรงกันข้ามก็ทำไม่ได้ เพราะเศรษฐกิจมันถดถอยก็ทำไม่ได้ประชาชนก็ประท้วงกัน^๔

^๑ สัมภาษณ์ หลวงพ่อเกษมสันต์ อนุบาลโย เจ้าอาวาสวัดเขาจอมแห ตำบลมะขามคู่, ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^๒ สัมภาษณ์ สมเกียรติ จองจิตมัน ปลัดเทศบาลตำบลมาบข่าพัฒนา, ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^๓ สัมภาษณ์ สะสม ศรีโกไสย ผู้บริหารบริษัทเอกชน (BSNCR) ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^๔ สัมภาษณ์ ธีรยุทธนันท์ วิริยะพันธ์ ประชาชนทั่วไป ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

๕. การปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทย ประชาชนจะต้องได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อพัฒนาให้มีจิตวิญญาณประชาธิปไตย และการศึกษาจะช่วยให้ประชาชนหลุดพ้นจากความยากจน, มีเศรษฐกิจพอเพียงไม่พึ่งพาและมีอิสระในการตัดสินใจทางการเมือง^๕

๖. การปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทย การกำหนดนโยบายหรือโครงการที่มีผลกระทบต่อชาติหรือประชาชนในวงกว้าง จะต้องได้รับการทำประชาพิจารณ์และการลงประชามติโดยผ่านองค์กร “สภาประชาชน”^๖

๗. ประชาชนรู้ถึงการที่ตนควรมีสติ เสรีภาพ ความเสมอภาค มีส่วนร่วมในทางการเมืองของระบอบประชาธิปไตย เพื่อแสดงความคิดเห็น ความสนใจ ความร่วมมือ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปมากขึ้นต้องมีผลจากหลายอย่างอำนาจบริหารจะต้องได้รับกระจายสู่ท้องถิ่น จากระดับจังหวัดสู่อำเภอและสู่ตำบล โดยมีรูปแบบและกำหนดเวลากระจายอำนาจที่ชัดเจน. ท้องถิ่นต้องมีอำนาจในการกำหนดนโยบาย, ตั้งงบประมาณ, บริหารบุคคลและจัดเก็บภาษีของท้องถิ่นเอง^๗

๘. ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ทราบถึงอำนาจอธิปไตยของตัวเองและไม่เข้าใจว่าเป็นอย่างไร ประชาชนมีความรู้ทางการเมืองว่าการเลือกตั้งเป็นสิทธิของประชาชนทุกคนที่มีในระบอบประชาธิปไตย เพื่อที่จะประชาชนใช้สิทธิของตนเองเพื่อที่จะเลือกคนที่ตนเองมีความไว้วางใจที่จะมอบอำนาจให้ และยินยอมให้เขามาใช้อำนาจหรือใช้สิทธิแทนตัวเราเอง^๘

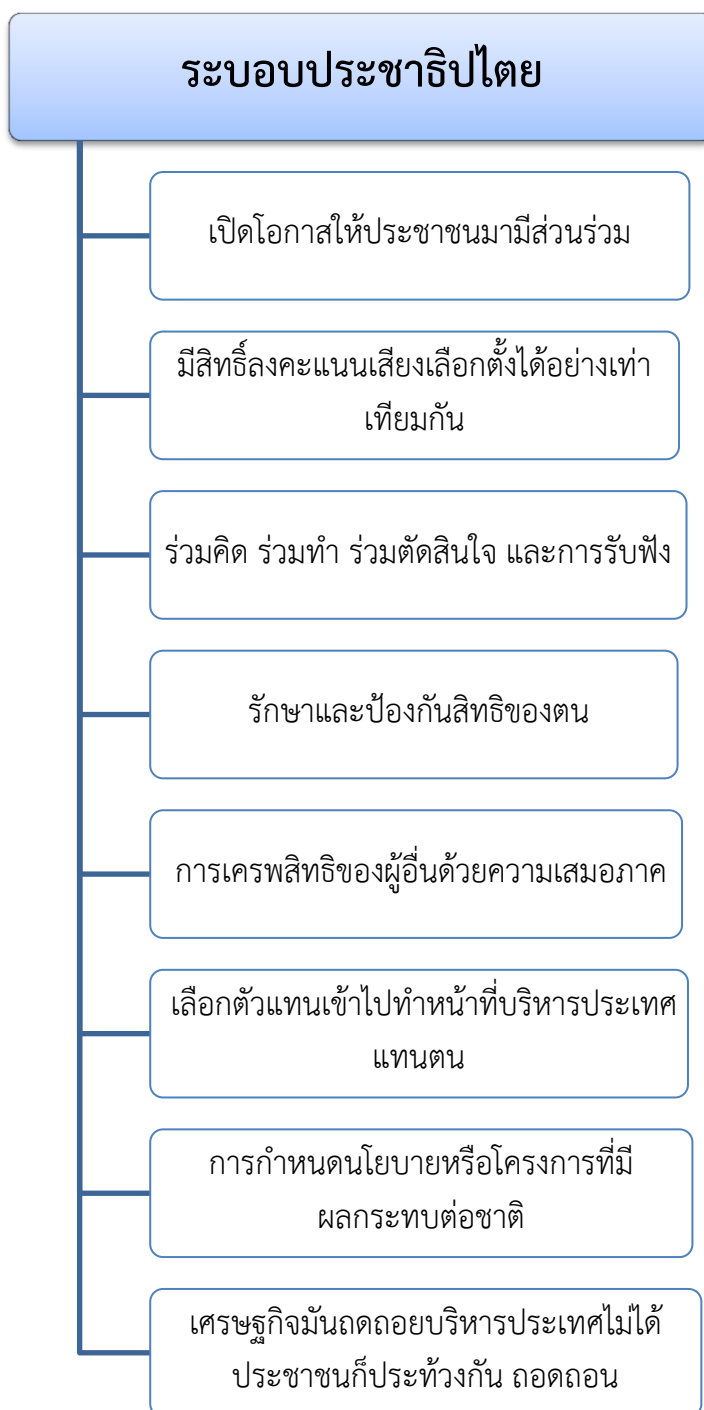
สรุปประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชน ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ด้านหลักเสรีภาพ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักเสียงข้างมาก การปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้น ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางตรง คือ การออกเสียงประชามติ การเสนอถอดถอน ฯลฯ ทางอ้อม คือการเลือกตั้งตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่บริหารประเทศแทนตน ทุกคนมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ถ้ามีคุณสมบัติครบถ้วนตามกฎหมายกำหนด และทุกคนมีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้อย่างเท่าเทียมกัน

^๕ สัมภาษณ์ ธัญญนันท์ วัริยะพันธ์ ประชาชนทั่วไป ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^๖ สัมภาษณ์ ณัฐมน อิตติคุณโกมล นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ อบต.มะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^๗ สัมภาษณ์ จิตพันธ์ภักดานต์ กำจรกิจไพศาล ผู้ช่วยทรัพยากรบุคคล ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^๘ สัมภาษณ์ ชิตเกียรติ ศรีดอกบัว ข้าราชการครู และวิทยากร ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

แผนภาพที่ ๔.๑ สรุปบทสัมภาษณ์การปกครองระบอบประชาธิปไตย

๑.๑) สื่อโทรทัศน์

จากการที่ประชาชนรับรู้ข่าวสารทางการเมืองข่าวกิจกรรมการเคลื่อนไหวการเมืองของพรรครัฐบาล พรรคฝ่ายค้าน เช่น การปรับคณะรัฐมนตรี การอภิปรายไม่ไว้วางใจคณะรัฐบาล จากสื่อโทรทัศน์ ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นดังนี้

๑. เชื่อถือสื่อโทรทัศน์ไม่ได้เลยเกี่ยวกับข่าวการเมือง ที่เชื่อถือได้นอกจากข่าวกรมประชาสัมพันธ์เท่านั้น มีช่อง ๙ ช่อง ๑๑ ที่น่าเชื่อถือ แต่ต้องพิจารณาอย่างถี่ถ้วนเสียก่อน เพราะประชาชนทุกคนตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของระบอบการเมืองการปกครองไม่ว่าจะเป็นระบอบเผด็จการหรือระบอบประชาธิปไตยย่อมส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของประชาชน อาจดีขึ้นหรือเลวร้ายลงขึ้นอยู่กับ การนำมาใช้ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมและสังคมของเรา^๑

๒. สื่อโทรทัศน์บางสถานีเสนอข่าวไม่เป็นกลาง ใช้แนวความคิดของตนเองประกอบข่าวสารมากเกินไป สื่อบางกลุ่มแบ่งข้างเลือกข้างในสถานการณ์วิกฤตทางการเมือง แสดงให้เห็นว่า สื่อไทยไม่ได้แสดงบทบาทตรงไปตรงมาหรือชัดเจนตายตัว แต่มีลักษณะเลือกข้างที่หลากหลาย เป็นผลจากเงื่อนไขความไม่มีเสถียรภาพทางการเมืองและการแข่งขันทางเศรษฐกิจจึงทำให้ต้องปรับตัวเพื่อความอยู่รอดของสื่อ^๒

๓. การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในช่วงการเมืองสองขั้ว ทางสื่อโทรทัศน์เป็นช่องทางในการเข้าถึงที่ง่ายที่สุดสามารถให้ได้ทั้งภาพ เสียง ความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ ความสมจริง ไม่ว่าบ้านไหน ก็มีโทรทัศน์ดูได้ทุกที่สะดวกต่อการติดตามข่าวสารทั้งในช่องฟรี ทวีและจานดาวเทียม แต่ต้องดูข่าวอย่างมีการวิเคราะห์ให้ดีกว่าเคยเชื่อถือ เพราะทุกข่าวสื่อนั้นหวังขายข่าวเป็นส่วนใหญ่ เรื่องราวที่น่าเสนอจะไม่มีจุดเริ่มต้น ไม่มีจุดจบ ไม่มี Climax ที่ชัดเจน นอกจากนี้รายการส่วนใหญ่พยายามทำให้เหตุการณ์มีความเข้มข้น ตื่นเต้นมากขึ้นเรื่อยๆ ทั้งใน วิธีการรายงานและในเรื่องราว ที่เหตุการณ์นั้นๆ ดำเนินไป ไม่มีจุดเริ่มต้น ไม่มีจุดคลี่คลาย ไม่มีจุดจบที่ชัดเจน วนเป็นวงกลม อาจมีการเปลี่ยนตัวละครบ้าง แต่ความขัดแย้งที่น่าเสนอก็คือเรื่องเดิมๆ มีลักษณะการนำเสนอมุขเดิมๆ^๓ โทรทัศน์ดูได้ทุกที่สะดวกต่อการติดตามข่าวสารการเมืองทั้งในช่องฟรี เปิดดูข่าวได้ทั้งวันก็ได้ เพราะเป็นจานดาวเทียม ส่วนใหญ่เยาวชนรุ่นใหม่มีการติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมืองมากขึ้น และมีการรับรู้ที่ถูกต้องมากขึ้น เพราะข้อมูลข่าวสารทางการเมืองมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของทุกคนและเป็นสิ่งที่ช่วยในการตัดสินใจในด้านต่างของการดำเนินชีวิตในปัจจุบันและอนาคตให้สอดคล้องกับการปกครองระบบประชาธิปไตย^๔

๔. โทรทัศน์เปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อ เนื่องจากโทรทัศน์ มีทั้งภาพเคลื่อนไหว สีและเสียงที่สามารถดึงดูดความสนใจมากกว่าสื่อสิ่งพิมพ์ การใช้สื่อโทรทัศน์ในการประชาสัมพันธ์

^๑ สัมภาษณ์ หลวงพ่อเกษมสันต์ ญาณโย เจ้าอาวาสวัดเขาจอมแห ตำบลมะขามคู่, ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^๒ สัมภาษณ์ สมเกียรติ จองจิตมั่น ปลัดเทศบาลตำบลมาบตาพุดพัฒนา, ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^๓ สัมภาษณ์ สะสม ศรีโกสโย ผู้บริหารบริษัทเอกชน (BSNCR) ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^๔ สัมภาษณ์ วรวิทย์ สะโสดา หัวหน้างานพนักงานบริษัท (BSNCR) ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

ทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการเลือกตั้งนั้นกำลังเป็นที่นิยมของกลุ่มการเมืองและหน่วยงานทางด้านการเลือกตั้งต่าง ๆ เป็นอย่างยิ่ง^๕

๕. เมื่อได้ฟังจาก TV แล้ว ต้องเปรียบเทียบกับสื่ออื่นๆ เพราะทุกสื่อขยายข่าว ประชาชนส่วนใหญ่เบื่อหน่ายข่าวการเมืองเพราะขาดความน่าเชื่อถือของสาร และกลุ่มเป้าหมายแคบเกินไป ปัญหาสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้การเมือง ไม่พัฒนาเท่าที่ควรก็คือ ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้ใส่ใจ ไม่รู้เท่าทันการใช้อำนาจของนักการเมืองที่ได้ใช้อำนาจแทนตนเองเลย เน้นการรายงานข่าวแบบแข่งม้า และการนำเสนอความขัดแย้งระหว่างนักการเมือง^๖

๖. ติดตามข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์เกี่ยวกับการเมืองเป็นประจำทุกวัน มีทั้งภาพเคลื่อนไหว สีสดและเสียงที่สามารถดึงดูดความสนใจมาก สามารถดูได้นานเท่าที่จะดูได้ แต่ต้องเสพแบบเป็นกลาง เพราะรู้กันอยู่แล้วว่าสื่อส่วนใหญ่ให้ข่าวไม่ตรง ร้อยเปอร์เซ็นต์แน่นอน เพราะอย่างนี้ต้องดูอย่างมี วิจารณญาณในการรับข้อมูลข่าวสาร เพราะการสร้างบรรยากาศของข่าว อีกทั้งผู้ดำเนินรายการเองก็ มีอคติในการรายงานข่าว ดังจะเห็นได้จากการแสดงท่าทีสนับสนุนแหล่งข่าวฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมากเกินไป^๗

๗. สื่อบางสถานีมักจะเสนอข่าวเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมากเกินไป ไม่ค่อยมีความเป็นธรรม ในการเสนอข่าว ผู้รับข่าวสารแต่ละคนพัฒนานิสัยการรับข่าวสารอันเป็นผลมาจากประสบการณ์ในการรับข่าวสารของประชาชน โดยพัฒนาความชอบสื่อชนิดใดชนิดหนึ่ง รายการประเภทใดประเภทหนึ่ง ดังนั้น ประชาชนจึงเลือกใช้สื่อชนิดใดชนิดหนึ่ง สนใจเรื่องใดเรื่องหนึ่ง มีความหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง และเลือกจดจำเรื่องใดเรื่องหนึ่งเท่านั้น^๘

๘. ความเชื่อที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละกลุ่มหรือแต่ละบุคคล แต่ถ้าบุคคลเหล่านี้ได้รับ ข่าวสาร หรือข้อมูลจากแหล่งข้อมูลเดียวกัน ความคิด ความเชื่อโดยทั่วไปก็มีแนวโน้มคล้ายกันได้ สื่อเองบางส่วนก็พลอยร่วมกระบวนนี้ไปกับเขาด้วยการโหมสร้างบรรยากาศข่าว กระแสข่าวด้วยตัวเอง เข้าไปทำโครงการรณรงค์ต่างๆ เสมือนข่าวภัยพิบัติต่างๆ แต่ละช่องแย่งเสียงและความสนใจของผู้ชม เพียงเพื่อเรตติ้งรายการข่าวของตน มากกว่าที่จะสนใจตรวจสอบเนื้อหาสาระของการเลือกตั้ง เบื้อง ลึกผลประโยชน์ของพรรคการเมืองต่างๆ กลายเป็นละครการเมืองน้ำเน่าอีกเรื่อง ที่ได้ดูก่อนรายการ ละครหลังข่าวจริงๆ^๙

^๕ สัมภาษณ์ ธีรยุทธ นันท์ วิริยะพันธ์ ประชาชนทั่วไป ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^๖ สัมภาษณ์ ณัฐมน อิตติคุณโกมล นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ อบต.มะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

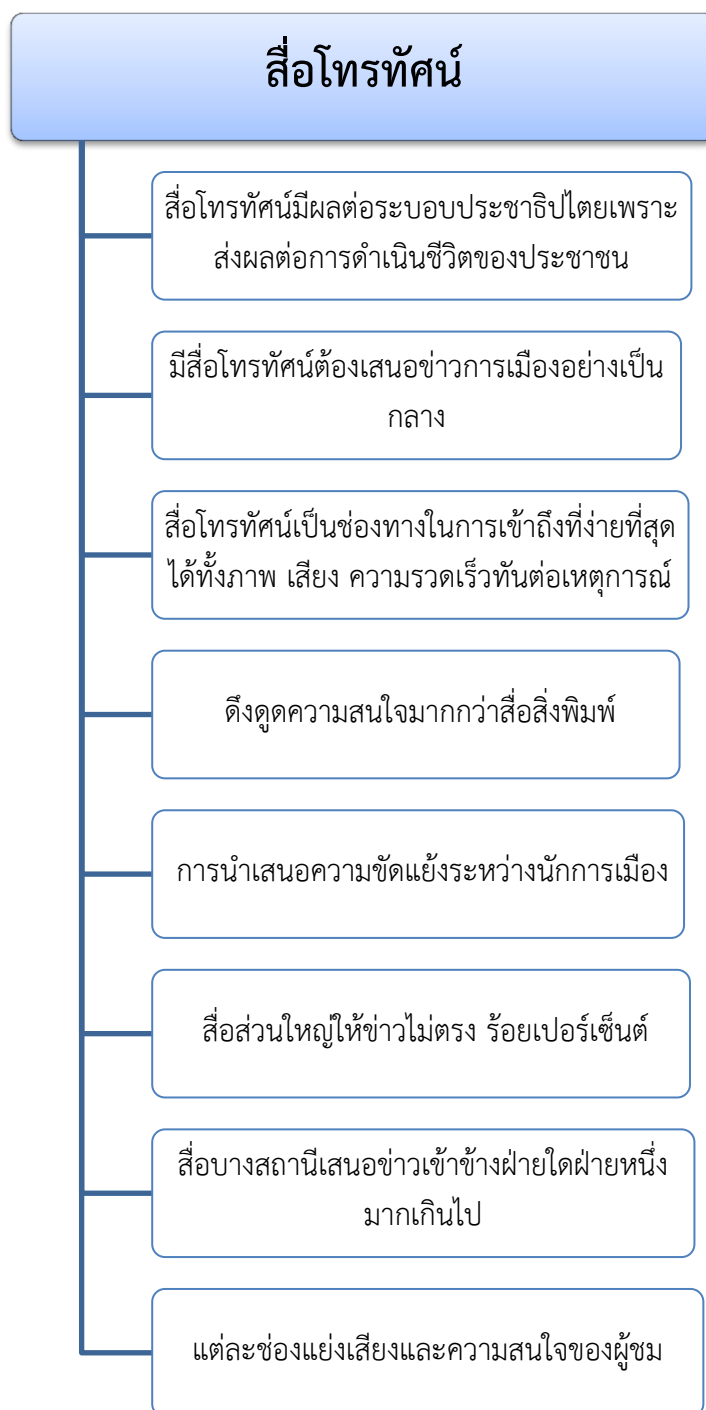
^๗ สัมภาษณ์ จิตนันทิกานต์ กำจรกิจไพศาล ผู้ช่วยทรัพยากรบุคคล ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^๘ สัมภาษณ์ ชิตเกียรติ ศรีดอกบัว ข้าราชการครู และวิทยากร ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^๙ สัมภาษณ์ ชิตเกียรติ ศรีดอกบัว ข้าราชการครู และวิทยากร ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๑๐} สัมภาษณ์ ชิตเกียรติ ศรีดอกบัว ข้าราชการครู และวิทยากร ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

สรุป จากการที่ประชาชนรับรู้ข่าวสารทางการเมืองข่าวกิจกรรมการเคลื่อนไหวการเมือง ประชาชนสนใจเสพข่าวทางทีวีค่อนข้างเยอะ รองลงมาคือสื่อ Internet แต่จะต้องพิจารณาอย่างดี ก่อนเสพข่าว เพราะประชาชนทุกคนตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของระบอบการเมืองการปกครองไม่ว่าจะเป็นระบอบเผด็จการ หรือระบอบประชาธิปไตยย่อมส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของประชาชน อาจดีขึ้น หรือเลวร้ายลงขึ้นอยู่กับการนำมาใช้ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมและสังคมของเรา สื่อโทรทัศน์บาง สถานีเสนอข่าวไม่เป็นกลาง ใช้แนวความคิดของตนเองประกอบข่าวสารมากเกินไป สื่อบางกลุ่มแบ่ง ขั้วเลือกข้างในสถานการณ์วิกฤตทางการเมือง เพราะทุก ๆ ข่าวสื่อนั้นหวังขายข่าวเป็นส่วนใหญ่ เรื่องราวที่น่าเสนอจะไม่มีจุดเริ่มต้น ไม่มีจุดจบ ไม่มี Climax ที่ชัดเจน ปัจจุบันเยาวชนรุ่นใหม่ส่วนใหญ่มีการติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมืองมากขึ้น และมีการรับรู้ที่ถูกต้องมากขึ้น เพราะข้อมูล ข่าวสารทางการเมืองมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของทุกคนและเป็นสิ่งที่จะช่วยในการตัดสินใจใน ด้านต่างของการดำเนินชีวิตในปัจจุบันและอนาคตให้สอดคล้องกับการปกครองระบบประชาธิปไตย

แผนภาพที่ ๔.๒ สรุปบทสัมภาษณ์สื่อโทรทัศน์

๒) สื่อหนังสือพิมพ์

ประชาชนอ่านข่าวความขัดแย้งระหว่างพรรครัฐบาลและพรรคฝ่ายค้าน ติดตามข่าวสารทางการเมือง การปกครองกับบุคคลอื่นๆ และจากสื่อหนังสือพิมพ์แล้ว ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นดังนี้

๑. สื่อหนังสือพิมพ์ไม่อ่านเลย ไม่น่าเชื่อถือเพราะทำให้เกิดความขัดแย้งกันมากขึ้น เมื่อก่อนยังนำหนังสือพิมพ์ยังมีความสำคัญในการให้ข้อมูลข่าวสารกับประชาชนอยู่ รวมถึงการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล และเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมถึงการปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนของประเทศ ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในปัจจุบันได้มีหนังสือพิมพ์ออนไลน์เกิดขึ้น ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็ว เทคโนโลยีด้านข้อมูล (Information Technology) เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของประชาชนมากขึ้น^๙

๒. เป็นเรื่องปกติของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย สื่อสมัยใหม่เข้ามามีบทบาทมากขึ้น ได้แก่ สมาร์ทโฟน (Smart Phone) และแท็บเล็ต (Tablet) ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่เข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ได้ง่ายและเร็วมากขึ้น หนังสือพิมพ์จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชนในปัจจุบันและอนาคต จึงทำให้เกิดหนังสือพิมพ์ออนไลน์ขึ้น^{๑๓}

๓. เป็นเรื่องปกติของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย หนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่มีคอลัมน์ข่าวทางการเมืองนำเสนอทุกวัน ทันต่อเหตุการณ์ มีนักวิชาการด้านการเมืองเขียนวิพากษ์วิจารณ์ข่าวได้น่าสนใจ “ที่ร้านอาหารมีหนังสือพิมพ์ทุกวัน ใครมาซื้อของหรือกินข้าว ก็หยิบอ่านทุกคน” รัฐบาลเน้นให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครอง จึงมีความจำเป็นที่ต้องใช้ การสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจกัน ระหว่างภาคการเมืองและภาคประชาชน การสื่อสารจึงเปรียบเสมือนเส้นใยประสาทของระบบการเมือง ระหว่างภาคการเมืองและภาคประชาชน^{๑๔}

๔. ไม่อ่านหนังสือพิมพ์ ไม่มีเวลาในการจะติดตามข่าวสารทางอื่นที่น่าสนใจกว่าสื่อหนังสือพิมพ์ ข่าวออนไลน์จะดูได้เร็วกว่าหนังสือพิมพ์มาก ชอบดูข่าวการเมืองเป็นประจำ เพราะสื่อเสนอข่าวสารและนโยบายจากรัฐบาลมาสู่ประชาชน ในขณะเดียวกันก็เป็นสื่อเสนอความคิดเห็นและความต้องการจากประชาชนไปสู่ภาคการเมืองด้วยเช่นกัน ซึ่งส่งผลให้การกำหนดนโยบายของรัฐบาลได้ผลดีและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน แต่จากเหตุการณ์ความแตกแยกในบ้านเมืองที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน อันเกิดจากความไม่เข้าใจกันของแนวทางการบริหารประเทศระหว่างรัฐกับประชาชน เกิดการแบ่งฝักแบ่งฝ่าย และขาดความสามัคคีของคนในชาติ ทำให้หลายฝ่ายมีความพยายามที่จะสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้น จึงมีการเสนอให้ “สื่อมวลชน” เข้าไปทำหน้าที่ในการ

^๙ สัมภาษณ์ หลวงพ่อเกษมสันต์ อนุโลม เจ้าอาวาสวัดเขาจอมแห ตำบลมะขามคู่, ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๑๓} สัมภาษณ์ สมเกียรติ จองจิตมั่น ปลัดเทศบาลตำบลมาข่าพัฒนา, ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๑๔} สัมภาษณ์ สะสม ศรีโกสย ผู้บริหารบริษัทเอกชน (BSNCR) ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

ช่วยให้เกิดความสมานฉันท์ ตามแนวทางของคณะกรรมการสมานฉันท์ เพื่อการปฏิรูปการเมืองและแก้ไขรัฐธรรมนูญของรัฐสภา^{๑๕}

๕. ประชาชนไม่ค่อยชอบอ่านหนังสือพิมพ์ เพราะไม่ค่อยทันต่อเหตุการณ์เท่ากับสื่อโทรทัศน์ เพราะสื่อโทรทัศน์จะเร็วกว่าประชาชนต้องการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองมีความสำคัญต่อการปกครอง การนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาด้านการเมือง บทวิเคราะห์ในหน้าหนังสือพิมพ์ โดยรวมค่อนข้างขาดมุมมองเชิงสมานฉันท์ แต่แบ่งฝ่ายกันชัดเจนในเล่มเดียวกัน (ต่างหน้า/ต่างกรอบ/ต่างคอลัมน์)^{๑๖}

๖. ประชาชนเชื่อว่า ทุกคนเขียนข่าวเพื่อให้หนังสือของตัวเองมีจุดเด่น มากกว่าข้อเท็จจริง แต่หนังสือพิมพ์ออนไลน์มีบทบาทและความสำคัญต่อความเชื่อและความคิดเห็นของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความคิดเห็นทางการเมือง ซึ่งหนังสือพิมพ์ออนไลน์เป็นสื่อกลางระหว่างรัฐสู่ประชาชนหรือประชาชนสู่รัฐสามารถลดความขัดแย้งให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้นและเสริมสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในสังคมได้^{๑๗}

๗. ไม่ชอบอ่านเพราะไม่ทันสมัย การนำเสนอข่าวการเมืองบนหนังสือพิมพ์ออนไลน์มีความไม่เป็นกลาง จะเลือกอ่านข่าวการเมืองจากหนังสือพิมพ์ออนไลน์เฉพาะข่าวที่สนใจ โดยมักจะอ่านรายละเอียดของข่าวทั้งหมด และจะสนใจข่าวการเมืองในประเด็นทุจริต คอรัปชันมากกว่า หนังสือพิมพ์หลายฉบับ นำเสนอข่าวด้านเดียว เช่น ผู้จัดการ หรือ โลกวันนี้ ที่สะท้อนสีทางการเมืองชัดเจน^{๑๘}

๘. ความขัดแย้งของพรรครัฐบาลและพรรคฝ่ายค้าน ส่วนมากจะเป็นเรื่องส่วนตัวหรือระหว่างพรรค ไม่ค่อยจะมีประโยชน์หรือพูดถึงผลประโยชน์โดยรวมของภาคประชาชนมากนัก หนังสือพิมพ์น้อยฉบับที่มีบทวิเคราะห์สาธารณะทางการเมืองจากผู้อ่านหรือประชาชนสภาพแวดล้อม มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการอ่านข่าวการเมือง โดยบุคคลย่อมต้องการข้อมูลข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ซึ่งเป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย และมีการนำเสนอข่าวการเมืองมากกว่าสื่ออื่น รวมทั้งกลุ่มตัวอย่างสามารถติดตามรายละเอียดของข่าวการเมืองได้มากกว่าสื่ออื่น อาทิ ข่าวเกี่ยวกับการทุจริต คอรัปชัน เป็นต้น^{๑๙}

สรุป จากการที่ประชาชนรับรู้ข่าวสารทางการเมืองข่าวกิจกรรมการเคลื่อนไหวการเมืองประชาชนสนใจเสพข่าวจากหนังสือพิมพ์ค่อนข้างน้อย เพราะไม่ค่อยทันต่อเหตุการณ์เท่ากับสื่อ

^{๑๕} สัมภาษณ์ วรวิทย์ สะโสดา หัวหน้างานพนักงานบริษัท (BSNCR) ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

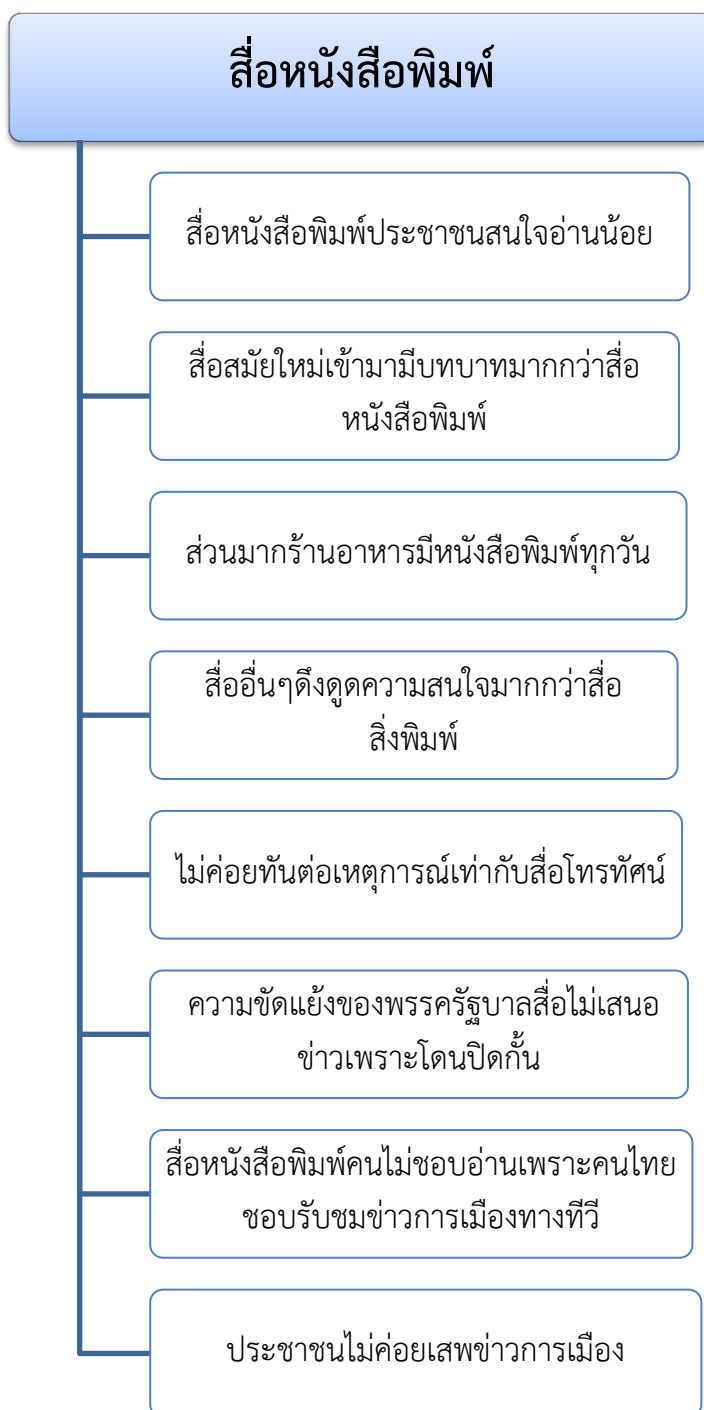
^{๑๖} สัมภาษณ์ ธัญญานันท์ วิริยะพันธ์ ประชาชนทั่วไป ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๑๗} สัมภาษณ์ ณฐมน ธิติคุณโกมล นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ อบต.มะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๑๘} สัมภาษณ์ จิตหิณีภาภานต์ กำจรกิจไพศาล ผู้ช่วยทรัพยากรบุคคล ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๑๙} สัมภาษณ์ ชิตเกียรติ ศรีดอกบัว ข้าราชการครู และวิทยากร ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

โทรทัศน์ สื่อสมัยใหม่เข้ามามีบทบาทมากขึ้น ได้แก่ สมาร์ทโฟน (Smart Phone) และแท็บเล็ต (Tablet) ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่เข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ได้ง่ายและเร็วมากขึ้น หนังสือพิมพ์จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชนในปัจจุบันและอนาคต จึงทำให้เกิดหนังสือพิมพ์ออนไลน์ขึ้น

แผนภาพที่ ๔.๓ สรุปบทสัมภาษณ์หนังสือพิมพ์

๓) สื่อวิทยุ

ประชาชนฟังข่าวความขัดแย้งระหว่างพรรครัฐบาลและพรรคฝ่ายค้านจากสื่อวิทยุแล้วให้สัมภาษณ์ดังนี้

๑. ประชาชนมีความคิดเห็นและความเชื่อว่า ฟังกรมประชาสัมพันธ์อย่างเดียว เพราะเป็นกลางดี อย่างอื่นไม่น่าเชื่อถือ เพราะสื่อที่ถูกรัฐใช้เป็นเครื่องมือ แตกต่างกันไปเพียงแต่ว่า อย่างแรก สื่อโดนบังคับ อย่างหลัง สื่อสมยอม ด้วยความจำยอมหรือจำเป็นก็แล้วแต่ ซึ่งรัฐก็มักใช้อำนาจรัฐผ่านอำนาจทางการเมืองเข้ามาจัดสรรความสัมพันธ์ตรงนี้อย่างเหมาะสมเจาะกับแนวทางของรัฐบาลแต่ละสมัย^{๒๐}

๒. ประชาชนมีความคิดเห็นคือเชื่อถือได้น้อยมาก เพราะการเมืองเป็นเรื่องของภาคประชาชน ซึ่งต้องใช้ระยะเวลา เนื่องจากเกิดสภาวะการแทรกแซงสื่อ ด้วยการใช้อำนาจทางการเมือง ทุน เข้าแทรกแซงสื่อ เช่น การแต่งตั้งนักการเมือง/นอมินี เข้าแทรกแซงบอร์ดบริหารสื่อของรัฐ (อ.ส.ม.ท.) หรือ ไอทีวี การเข้าซื้อหุ้นมติชน หรือถอดรายการเมืองไทยรายสัปดาห์จากช่อง ๙ อ.ส.ม.ท.^{๒๑}

๓. ประชาชนมีความคิดเห็นคือต้องใช้ระยะเวลา แต่การเสนอข่าวเป็นกรณีหรือเหตุการณ์สั้นๆ สื่อเป็นบางสถานีเครื่องมือทางการเมือง ของนักการเมืองหรือรัฐบาล มีการกำหนดวาระข่าวสาร และมีการฟ้องร้องสื่อบางสถานี ทำให้เกิดสื่อเกรงกว่าที่จะให้ข่าวจริงต่อประชาชน^{๒๒}

๔. เกิดสภาวะสูญญากาศ/จัดระเบียบสื่อ ด้วยการใช้อำนาจกฎหมายสื่อ ประกาศคณะปฏิวัติ และเริ่มต้นการใช้กฎหมายความมั่นคงเป็นเครื่องมือในการควบคุมนโยบายข่าวสารของสื่อต่างๆ เช่น สื่อโทรทัศน์ แต่ผลในเชิงปฏิบัติไม่ได้เห็นเป็นรูปธรรม และในช่วงรัฐบาลนี้ได้คลอดกฎหมายสื่อที่สำคัญหลายฉบับเช่น พรบ.จดแจ้งการพิมพ์, พรบ.โทรทัศน์สาธารณะ, พรบ.การประกอบกิจการวิทยุโทรทัศน์ หรือ พรบ.การกระทำความผิดคอมพิวเตอร์ หรือพรบ.ภาพยนตร์และวีดิทัศน์ ซึ่งกฎหมายหลายฉบับถือว่ายังมีปัญหาอยู่มากในเรื่องของอำนาจการบังคับใช้ตีความ เช่น กฎหมายคอมพิวเตอร์ และกฎหมายภาพยนตร์ ที่ได้รับเสียงด้านจากสื่อและประชาชนค่อนข้างมาก^{๒๓}

๕. เกิดสภาวะการคุกคามสื่อ ด้วยการใช้อำนาจ “วิวาทะ”ทางการเมืองโต้ตอบกับนักข่าว/ผู้สื่อข่าวโดยตรง ผ่านการให้สัมภาษณ์ ให้ข่าวหรือการจัดรายการวิทยุ – การแทรกแซง อ.ส.ม.ท. และทีวีไทย และวิทยุชุมชน/ท้องถิ่น^{๒๔}

^{๒๐} สัมภาษณ์ หลวงพ่อเกษมสันต์ อนุบาลโย เจ้าอาวาสวัดเขาจอมแห ตำบลมะขามคู่, ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๒๑} สัมภาษณ์ สมเกียรติ จองจิตมั่น ปลัดเทศบาลตำบลมาบข่าพัฒนา, ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๒๒} สัมภาษณ์ สะสม ศรีโกสโย ผู้บริหารบริษัทเอกชน (BSNCR) ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๒๓} สัมภาษณ์ วรวิทย์ สะโสดา หัวหน้างานพนักงานบริษัท (BSNCR) ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๒๔} สัมภาษณ์ ธัญญานันท์ วิริยะพันธ์ ประชาชนทั่วไป ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

๖. การพูดอาจจะทำให้เรารับรู้อารมณ์ของคนพูดเพื่อให้คล้ายตาม แต่ทุกอย่างต้องนำมาวิเคราะห์กับข้อเท็จจริง ความวุ่นวายทางการเมือง / การชุมนุมที่ปะทะกันรุนแรง หรือเหตุการณ์ที่ท่านายกรัฐมนตรีเดินสายพบปะสื่อ ตั้งกรรมการปฏิรูปสื่อภาครัฐ – รายงานสรุปการปฏิรูปสื่อภาครัฐ ที่ได้ข้อสรุปแต่ไม่นำไปใช้จริงจัง^{๒๕}

๗. การปิดวิทยุชุมชน (ตามกฎหมายความมั่นคง – กอ.รมน./ดีเอสไอ/กองทัพ) ที่กลุ่มคนบางกลุ่มอ้างว่าผิดกฎหมายรัฐธรรมนูญ แต่เจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐอ้างว่าเนื้อหาขัดต่อความมั่นคงและเรื่องหมิ่นสถาบัน ยังขาดความเข้าใจการใช้คำเรียกฝ่ายทางการเมือง ภาษาทางการเมือง^{๒๖}

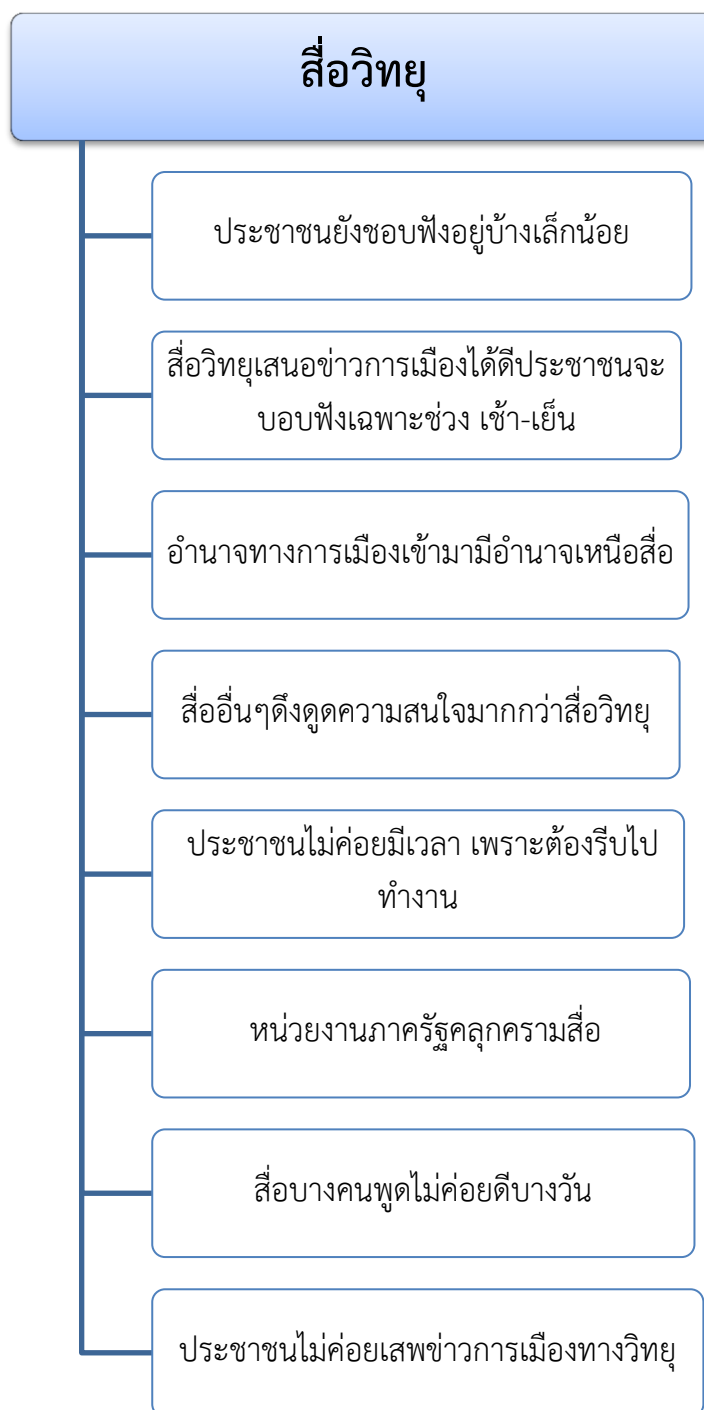
๘. สื่อมักเสนอข่าวที่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเฉพาะ ไม่เป็นกลางในการเสนอข่าว เน้นความรวดเร็ว/การใช้บรรยากาศข่าวมารวบรวมรายงาน^{๒๗}

สรุป จากการที่ประชาชนรับรู้ข่าวสารทางการเมืองข่าวกิจกรรมการเคลื่อนไหวการเมืองประชาชนสนใจเฉพาะข่าวจากวิทยุน้อยมาก เพราะวิทยุไม่สามารถมองเห็นหน้าตาของผู้เสนอข่าวไม่เข้าใจ ส่วนใหญ่สื่อจะถูกรัฐใช้เป็นเครื่องมือ แตกต่างกันไปเพียงแต่ว่า อย่างแรก สื่อโดนบังคับ อย่างหลัง สื่อสมยอม ด้วยความจำยอมหรือจำเป็นก็แล้วแต่ ซึ่งรัฐก็มักใช้อำนาจรัฐผ่านอำนาจทางการเมืองเข้ามาจัดสรรความสัมพันธ์ตรงนี้อย่างเหมาะสมเจาะกับแนวทางของรัฐบาลแต่ละสมัย

^{๒๕} สัมภาษณ์ ญฐมน ธิติคุณโกมล นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ อบต.มะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๒๖} สัมภาษณ์ จิตห์นิภาภานต์ กำจรกิจไพศาล ผู้ช่วยทรัพยากรบุคคล ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๒๗} สัมภาษณ์ ชิดเกียรติ ศรีดอกบัว ข้าราชการครู และวิทยากร ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

แผนภาพที่ ๔.๔ สรุปบทสัมภาษณ์หนังสือวิทยุ

๔) สื่อนิตยสารรายสัปดาห์เกี่ยวกับการเมือง

ประชาชนชอบติดตามข่าวการเมืองจากนิตยสารรายสัปดาห์เกี่ยวกับการเมืองหรือมี
ความคิดเห็นและความเชื่อแบบไหน ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นดังนี้

๑. ประชาชนมองว่าไม่น่าเชื่อถือ ไม่น่าอ่านเหมือนนิยายน้ำเน่า เพราะไม่มีสาระคติธรรมใดๆ ให้นำอ่าน เพราะส่วนใหญ่แล้วประชาชนสนใจสื่อสารทางการเมืองที่ฉับไว เห็นเป็นรูปเป็นร่าง มากกว่ามานั่งอ่าน^{๒๘}

๒. ประชาชนไม่ชอบมีความไม่ครอบคลุมรอบด้านของข้อมูลข่าวสารทางการเมือง และกว่าจะอ่านนิตยสารจบก็ใช้เวลาประมาณ ๒-๓ ชั่วโมงจึงจะจบเล่ม ซึ่งจะทำให้เสียเวลาในการอ่านมาก ประชาชนต้องทำมาหากินคงไม่มีเวลาพอที่จะมานั่งอ่าน^{๒๙}

๓. ประชาชนมองว่านิตยสารบางเล่มสื่อสารการเมืองแบบไม่เป็นกลาง คือเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมากเกินไป ทำให้ไม่ยอมอ่าน ไม่อยากติดตาม และปัจจุบันข่าวสารทางการเมืองเป็นข่าวที่น่าติดตามแบบจริงๆ จังๆ และแบบด่วนๆ เพราะประชาชนต้องรับแบบฉับไวซึ่งต้องทันเหตุการณ์ทุกวัน สื่อ นิตยสารบางเล่มไม่ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข่าว (ไม่ตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อนนำเสนอ)^{๓๐}

๔. ประชาชนมองว่านิตยสารต้องนำเสนออย่างมีเป้าหมายทางการเมือง เพื่อโต้ตอบ สร้างฐานนิยม ทศนคติ) ให้ทันต่อเหตุการณ์ ทุกวันนี้เทคโนโลยีสารพัดประเภท บวกเข้ากับปัจจัยที่ว่า แต่สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการดูมากกว่า และด้วยปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ จึงเป็นเหตุให้หนังสือรุ่นเก่าๆ ที่ปรับตัวไม่ทัน หรือปรับตัวช้า ต้องล้มหายตายจากอย่างต่อเนื่อง^{๓๑}

๕. ประชาชนมองว่าภาษาข่าวมีความเอนเอียง อคติ ไม่เป็นที่น่าเชื่อถืออย่างเพียงพอ เด็ดๆ และผู้ใหญ่บางคนในยุคปัจจุบันไม่นิยมเสพข่าวจากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร เพราะทุกวันนี้มีเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่ทันสมัยที่นำตื่นเต็นกว่าข่าวการเมือง^{๓๒}

๖. ประชาชนไม่ชอบและไม่ค่อยอ่าน เพราะข่าวการเมืองมีแต่ปัญหาที่ทำให้ประชาชนทะเลาะกันเอง นักการเมืองเข้าไปในสภาไม่ได้ช่วยประชาชนอย่างแท้จริง ส่วนใหญ่ที่เข้ามาเล่นทางการเมืองนั้นมีความหวังเกี่ยวกับผลประโยชน์ของพวกเขา^{๓๓}

๗. ประชาชนมองว่านักการเมืองหลีกเลี่ยงการตรวจสอบตนเอง แต่จะตรวจสอบนักการเมืองฝ่ายตรงข้าม พอจับได้ว่าตัวเองก็เกี่ยวพันกับการทุจริตก็รับไม่ได้ ไม่ยอมรับผิดชอบจะแก้แค้นคนเดียวจนลืมมองกลับมาที่ประชาชนว่าเขาเลือกเราให้มาช่วยให้ประชาชนมีชีวิตที่ดีขึ้น^{๓๔}

^{๒๘} สัมภาษณ์ หลวงพ่อเกษมสันต์ อนุบาลโย เจ้าอาวาสวัดเขาจอมแห ตำบลมะขามคู่, ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๒๙} สัมภาษณ์ สมเกียรติ จองจิตมั่น ปลัดเทศบาลตำบลมาข่าพัฒนา, ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๓๐} สัมภาษณ์ สะสม ศรีโกไสย ผู้บริหารบริษัทเอกชน (BSNCR) ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

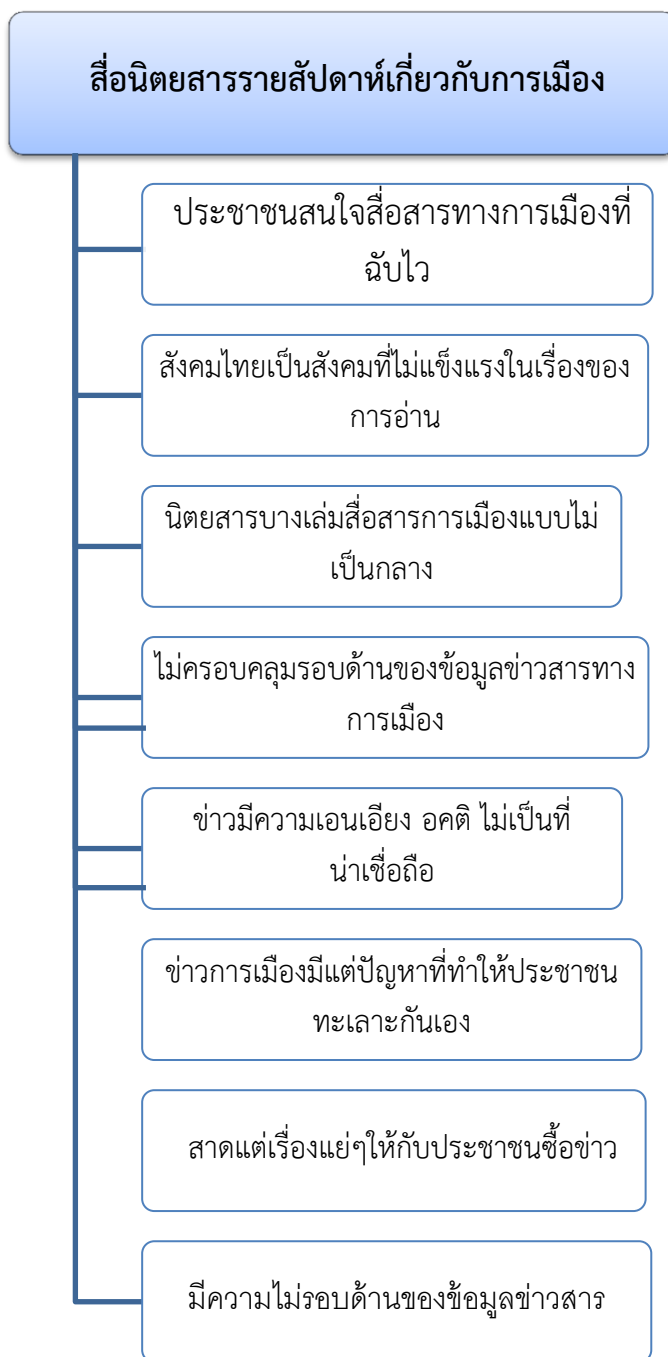
^{๓๑} สัมภาษณ์ วรวิทย์ สะโสดา หัวหน้างานพนักงานบริษัท (BSNCR) ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๓๒} สัมภาษณ์ ธัญญานันท์ วิริยะพันธ์ ประชาชนทั่วไป ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๓๓} สัมภาษณ์ ณฐมน ธิติคุณโกมล นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ อบต.มะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๓๔} สัมภาษณ์ จิตต์นิภาภานต์ กำจรกิจไพศาล ผู้ช่วยทรัพยากรบุคคล ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

๘. ประชาชนมองว่าการรายงานข่าวแบบสงครามวารสารศาสตร์มากกว่าวารสารศาสตร์
 สันติภาพ เพราะสาเหตุแต่เรื่องแย่งๆให้กับประชาชนซื้อข่าวมากกว่ารายงานข่าว หรือเสนอข่าวที่เป็น
 เรื่องจริงและมีสาระเชิงการเมือง^{๓๕}

แผนภาพที่ ๔.๕ สรุปบทสัมภาษณ์สื่อวิทยสารรายสัปดาห์

^{๓๕} สัมภาษณ์ ชิตเกียรติ ศรีดอกบัว ข้าราชการครู และวิทยากร ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

สรุป จากการที่ประชาชนรับรู้ข่าวสารทางการเมืองข่าวกิจกรรมการเคลื่อนไหวการเมือง ประชาชนสนใจเฉพาะข่าวจาก สื่อนิยทรายายสัปดาห์เกี่ยวกับการเมือง ประชาชนแทบจะไม่อ่านไม่ติดตามเลย เพราะไม่ทันสมัยแล้วยังไม่น่าอ่าน ไม่น่าเชื่อถือ คือ นิยายน้ำเน่า เพราะไม่มีสาระคติธรรม ไม่ชอบ มีความไม่รอบด้านของข้อมูลข่าวสาร ไม่ตรวจสอบความถูกต้องของข่าว (ไม่ตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อนนำเสนอ

๕) สื่ออินเทอร์เน็ต (Facebook , Line)

ประชาชนชอบติดตามข่าวการเมืองผ่านโทรศัพท์ออนไลน์หรือสื่ออินเทอร์เน็ต (Facebook, Line) หรือร่วมรับฟังการปราศรัยหาเสียง ของกรรมการชุมชนหรือสมาชิกสภาเขต หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ผ่านโทรศัพท์ออนไลน์หรือสื่ออินเทอร์เน็ตแล้วผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่ดังนี้

๑. ประชาชนเชื่อถือแค่ ๖๐% เพราะมันไม่มีสิ่งใดครอบคลุมจริง ๆ สถานีข่าวที่เกิดขึ้นใหม่นี้ ถือกำเนิดเพราะเป้าหมายทางการเมืองที่ชัดเจน ไม่ได้ยึดถือแนวคิดเรื่องความเป็นกลางอีกต่อไป อาจเป็นสื่อ แต่มีใช้สื่อมวลชน เพราะรักดีต่อฐานเสียงผู้ชมซึ่งเกี่ยวพันใกล้ชิดกับฐานเสียงการเมือง นับเป็นกลวิธีทางการเมืองแบบใหม่ ที่ไม่ต้องแทรกแซงสื่ออีกต่อไป แต่ตั้งองค์กรสื่อขึ้นมาเพื่อรับใช้ฐานความคิดทางการเมืองไปเสียเลย^{๓๖}

๒. เป็นการเมืองที่ต้องการสื่อสารผ่านช่องทาง ทาง การสื่อสารที่หลากหลาย ทำให้เข้าถึงประชาชนขอบมากขึ้น การใช้สื่อออนไลน์ทางการเมือง ด้วยสมมติฐานว่าอาจลดทอนความรุนแรงในสังคมให้น้อยลง เพราะข้อวิพากษ์ว่าสื่อกระแสหลักต่างก็เลือกข้างเลือกฝ่ายกันโดยมาก พื้นที่สื่อใหม่อย่างอินเทอร์เน็ตจึงดูเป็นทางออกของความขัดแย้งนี้ แต่ข้อเท็จจริงจากการศึกษาเรื่องความขัดแย้งทางการเมืองบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ เมื่อปี ๒๕๕๗ ช่วงเหตุการณ์การชุมนุม-สลายการชุมนุมของคนเสื้อแดง ผ่านสื่อทวิตเตอร์ เฟซบุ๊ก เว็บบอร์ดและฟอร์เวิร์ดเมลล์ก็สะท้อนให้เห็นว่าสื่อใหม่ ก็กลายเป็นพื้นที่สงครามทางความคิดสื่อทางการเมืองที่สำคัญ^{๓๗}

๓. มีความเห็นว่า เป็นการเมืองที่ต้องการสื่อสารผ่านช่องทางนี้เพราะประชาชนเข้าถึงได้ค่อนข้างได้มากขึ้น หลายพันกระทู้ในเว็บอร์ดพันทิปในช่วงเหตุการณ์ความรุนแรงในช่วงการชุมนุม เนื้อหาส่วนมากเป็นไปด้วยการประณาม ตำหนิ และตราหน้าสื่ออย่างรุนแรง ขณะที่เฟซบุ๊กมีการตั้งกลุ่มขึ้นมาเพื่อแบ่งสีแบ่งฝ่ายชัดเจน แม้แต่ฟอร์เวิร์ดเมลล์ก็มีเนื้อหาทางการเมืองที่ส่งเวียนกันในโลกออนไลน์เพื่อสื่อสารเรื่องข้อเท็จจริงความขัดแย้งในมุมมองของแต่ละสี^{๓๘}

^{๓๖} สัมภาษณ์ หลวงพ่อเกษมสันต์ อนุโลโย เจ้าอาวาสวัดเขาจอมแห ตำบลมะขามคู่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๓๗} สัมภาษณ์ สมเกียรติ จองจิตมัน ปลัดเทศบาลตำบลมาข่าพัฒนา, ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๓๘} สัมภาษณ์ สะสม ศรีโกสย ผู้บริหารบริษัทเอกชน (BSNCR) ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

๔. ดูบ้างแต่เชื่อถือมากไม่ได้ เพราะให้ข่าวเวอร์มากๆ สื่อใหม่ อาจสะท้อนให้เห็นแนวคิดหนึ่งที่สำคัญ คือการรายงานข่าวภายใต้กรอบความคิดทางการเมืองที่ตายตัว แบ่งฝ่ายชัดเจน อาจเรียกเป็นความคิดยึดติดทางการเมือง ที่เน้นนำเสนอความขัดแย้ง มองเหตุการณ์ต่างๆ อย่างแยกส่วน ขาดความลึก มิติเชิงเวลาสาเหตุของข่าว และนำเสนออย่างไม่มีเป้าหมายชัดเจนร่วมกัน และไม่รายงานจนสุดขอบทาง ไม่มีผู้รับผิดชอบทางการเมืองที่แท้จริง^{๓๙}

๕. สร้างความสนใจ และมองเห็นถึงประโยชน์จากการใช้ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตมากขึ้น สื่อควรแสดงบทบาทเปิดโอกาสให้สังคมรับรู้พฤติกรรมนักรบการเมือง และควรให้นักการเมืองที่จะลงสมัครเลือกตั้งต้องผ่านการอบรมจริยธรรมก่อน^{๔๐}

๖. เชื่อได้น้อยสุด มีทั้งข่าวจริงและไม่จริงอยู่ในนั้น แต่สื่อควรจะต้องกระตุ้นให้รัฐบาลปฏิรูประบบการศึกษา ปรับค่านิยมยกย่องคนมีความรู้ความสามารถมากกว่าคนร่ำรวย กำหนดบทลงโทษเพิ่มเติมสำหรับจริยธรรมวิชาชีพ จัดตั้งหน่วยงานเฉพาะดูแลจริยธรรมนักรบการเมือง ให้ความรู้และกระตุ้นจิตสำนึกประชาชนให้สอดส่องดูแลจริยธรรม Social Sanction หรือคว่ำบาตรนักรบการเมืองที่ประพฤติผิดทางจริยธรรม ที่สำคัญสังคมไทยควรเปลี่ยนแปลงระบบอุปถัมภ์ที่ฝังรากลึก ใช้วัฒนธรรมสร้างชาติไม่โกงกิน สื่อนั้นมีบทบาทสามารถทำให้กดดันรัฐบาลทำได้^{๔๑}

๗. ดูเป็นประจำทุกวัน และส่วนใหญ่ข่าวการเมืองจะสื่อสารเร็วทางสื่อออนไลน์นี้แหละ ทำให้ฟังข่าวทางการเมืองได้เร็วขึ้น แต่ต้องรับฟังอย่างใช้วิจารณญาณนะเพราะส่วนใหญ่ข่าวมากกว่าเรื่องจริง บทบาทของสื่อที่มีผลกับการปกครองและการเมืองไทยมาโดยตลอด ทำให้สื่อถูกมองว่ามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของสังคม และสื่อกลายเป็นเหยื่อของวิกฤติทุกครั้งที่ผ่านมาสื่อก็ไม่ต่างจากระบบประชาธิปไตยล้มๆลุกๆมาตลอด^{๔๒}

๘. บางข่าวที่สื่ออินเทอร์เน็ตนำมาเผยแพร่ก็ไม่สามารถพิสูจน์ว่าเป็นข่าวจริงหรือข่าวปลอมได้ การปฏิวัติรัฐประหาร สื่อจะถูกควบคุมในการผลิตข่าวสารต่างๆ หรือถึงขั้นไม่พอใจก็จะบุกทุบแท่นพิมพ์ให้รู้แล้วรูด แต่ปัจจุบันสื่อมีการพัฒนาที่ทันสมัยมากขึ้น โดยเฉพาะสื่อดิจิทัล เป็นการยากลำบากที่รัฐจะใช้อำนาจรัฐในการควบคุม เกือบจะทุกรัฐบาลมักจะมีปัญหาข้อสื่อเป็นบางช่วงบางตอนที่เข้าด้ายเข้าเข็ม และพยายามจะเข้ามาควบคุมสื่อทั้งทางนิตินัยและพฤตินัย โดยเฉพาะมีกฎหมายที่จะใช้กับสื่อทุกประเภท มากมายหลายฉบับ เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนไปจากอนาล็อกเป็นดิจิทัล สื่อก็ยังควบคุมยากขึ้น ทุกช่องทางสามารถกระจายข่าวได้หมด ไม่จำเป็นต้องเป็นนักข่าวเท่านั้นที่จะ

^{๓๙} สัมภาษณ์ วรวิทย์ สะโสดา หัวหน้างานพนักงานบริษัท (BSNCR) ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๔๐} สัมภาษณ์ ธัญญานันท์ วิริยะพันธ์ ประชาชนทั่วไป ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

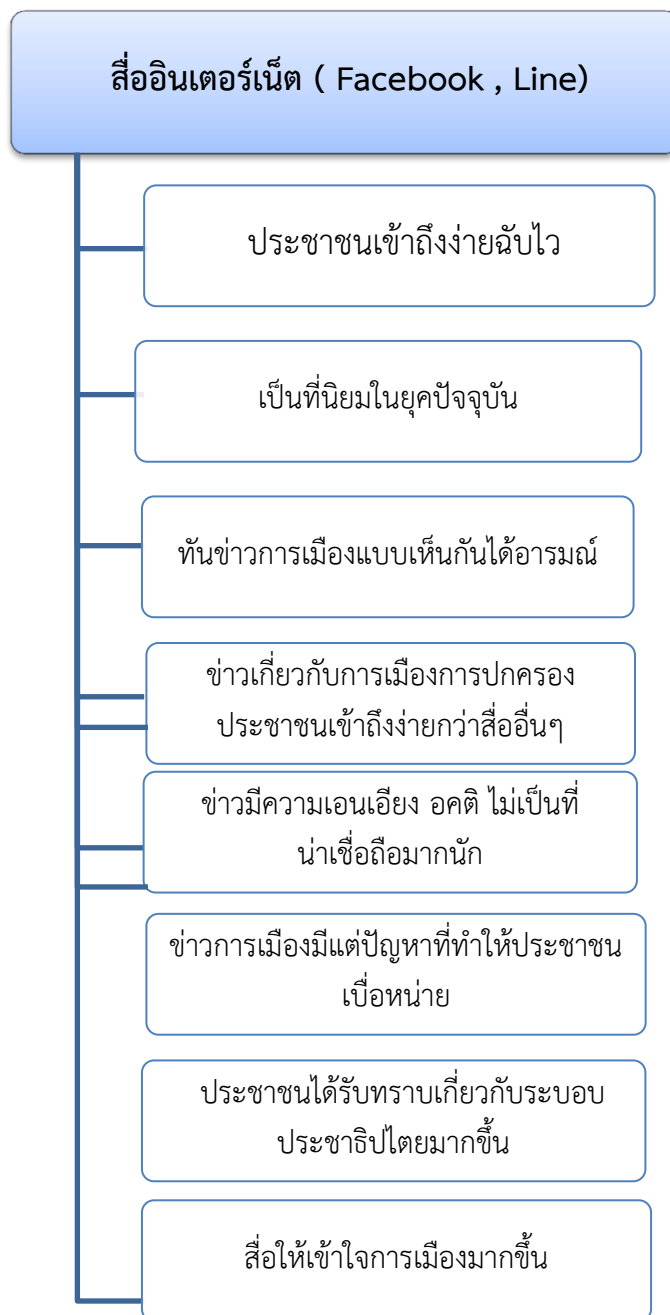
^{๔๑} สัมภาษณ์ ณฐมน ธิติคุณโกมล นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ อบต.มะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๔๒} สัมภาษณ์ จิตต์นิภาภานต์ กำจรกิจไพศาล ผู้ช่วยทรัพยากรบุคคล ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

ทำหน้าที่ในการสื่อสาร ใครก็ได้ที่มีสมาร์โฟนอยู่ในมือก็สามารถที่จะทำหน้าที่สื่อสารได้ทุกที่ทุกเวลา^{๔๓}

สรุป จากการที่ประชาชนรับรู้ข่าวสารทางการเมืองข่าวกิจกรรมการเคลื่อนไหวการเมือง ประชาชนสนใจเสพข่าวจาก สื่ออินเทอร์เน็ต (Facebook , Line) มีการสื่อสารที่หลากหลาย ทำให้เข้าถึงประชาชนได้มากขึ้น การใช้สื่อออนไลน์ทางการเมือง ด้วยสมมติฐานว่าอาจลดทอนความรุนแรงในสังคมให้น้อยลง เพราะข้อวิพากษ์ว่าสื่อกระแสหลักต่างก็เลือกข้างเลือกฝ่ายกันโดยมาก พื้นที่สื่อใหม่อย่างอินเทอร์เน็ตจึงดูเป็นทางออกของความขัดแย้งนี้ แต่ข้อเท็จจริงจากการศึกษาเรื่องความขัดแย้งทางการเมืองบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ เมื่อปี ๒๕๕๗ ช่วงเหตุการณ์การชุมนุม-สลายการชุมนุมของคนเสื้อแดง ผ่านสื่อทวิตเตอร์ เฟซบุ๊ก เว็บบอร์ดและฟอร์เวิร์ดเมลล์ก็สะท้อนให้เห็นว่าสื่อใหม่ก็กลายเป็นพื้นที่สงครามทางความคิด สื่อสื่อทางการเมืองที่สำคัญ ส่วนใหญ่ข่าวการเมืองจะสื่อสารเร็วทางสื่อออนไลน์ เพราะทำให้ฟังข่าวทางการเมืองได้เร็วขึ้น แต่ต้องรับฟังอย่างใช้วิจารณญาณนะ เพราะส่วนใหญ่ข่าวมากกว่าเรื่องจริง บทบาทของสื่อที่มีผลกับการปกครองและการเมืองไทยมาโดยตลอด ทำให้สื่อถูกมองว่ามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของสังคม และสื่อกลายเป็นเหยื่อของวิกฤติทุกครั้งที่ผ่านมาสื่อก็ไม่ต่างจากระบบประชาธิปไตยล้มๆลุกๆมาตลอด

^{๔๓} สัมภาษณ์ ชิดเกียรติ ศรีดอกบัว ข้าราชการครู และวิทยากร ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

แผนภาพที่ ๔.๖ สรุปทศลักษณ์สื่ออินเทอร์เน็ต (Facebook , Line)

๖) สื่อหอกระจายข่าว

ประชาชนรับฟังข่าวการวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมือง รับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองการปกครองผ่านเสียงตามสายของชุมชนผ่านหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน แล้วผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่ดังนี้

๑. ประชาชนมองว่าน่าเชื่อถือมากใช้ได้ เพราะทั่วถึงทั้งหมู่บ้านฟังทุก เข้า – เย็น สื่อหอกระจายข่าว กำลังจะเป็นสิ่งของที่ล้ำหลัง สื่อวิทยุ โทรทัศน์ต้องแข่งขันกันเองจากจำนวนสื่อที่เพิ่มขึ้นเกินพอดี สื่อดิจิทัลเข้ามาแทนที่ สื่อทั้งหมดที่มีอยู่ เนื่องจากมีต้นทุนที่ถูกกว่า ง่ายกว่าสะดวกกว่าทั้งผู้ผลิตสื่อและผู้เสพสื่อสามารถตอบโต้ ต่อต้าน ขวนขวายได้อย่างรวดเร็วทันที่ทันใด^{๔๔}

๒. ประชาชนมองว่าล้ำสมัย ไม่ทันต่อเหตุการณ์ โดยเฉพาะสังคมไทยถูกจกริตกับสื่อดิจิทัลมากที่สุด จำนวนผู้ใช้สื่อดิจิทัลของประเทศไทยสูงขึ้นทุกปี จนติดอันดับต้นๆของประเทศไทยที่มีประชากรใช้สื่อดิจิทัลมากที่สุดและมีจำนวนผู้ใช้สื่อดิจิทัลที่มีอายุน้อยที่สุด เป็นจำนวนมากที่สุดด้วย^{๔๕}

๓. เป็นสื่อที่ล้ำสมัย ไม่ทันต่อเหตุการณ์ สื่อวิทยุกระจายเสียงข้อดีคือมีแต่เสียงไม่สามารถมองเห็นภาพได้ คุณภาพ ประสิทธิภาพของสื่อถูกมองข้ามไปกับ เนื้อหาที่ขาดความรับผิดชอบ สร้างกระแสการยอมรับของสังคมที่เสพสื่อด้วยวิธีการที่ไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อสังคม^{๔๖}

๔. ทำให้เกิดการเบี่ยงเบนทางพฤติกรรมของสื่อมีทั้ง สื่อแท้ สื่อเทียมและดั่งสื่อ ที่วัดกันจากความต้องการของผลประโยชน์และหน้าตา ท้ายที่สุดสื่อจึงกลายเป็นเหยื่อของเงินและอำนาจไปโดยปริยาย สังคมไทย สื่อจึงกลายเป็นเป้าหมายของกลุ่มผลประโยชน์ ระหว่างการกำจัดให้พ้นทางหรือเอาเข้ามาเป็นพวกล่อลวงด้วยผลประโยชน์ ด้วยตำแหน่งและด้วยอำนาจ^{๔๗}

๕. พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ ที่จะถูกนำมาใช้ในการควบคุมสื่อต่างๆ การแทรกแซงสิทธิส่วนบุคคล มีการตอบสนองความต้องการของผู้มีอำนาจ เพราะระบบอุปถัมภ์ อำนาจและผลประโยชน์สามารถกำจัดสื่อที่ไม่พึงประสงค์ให้พ้นทางได้แล้ว^{๔๘} เป็นการรายงานถึงสถานะปัจจุบันว่าเกิดอะไรขึ้นบ้าง ซึ่งก็มาจากรัฐบาล สื่อมีอิทธิพลในเรื่องของความรู้ มิ้มมองว่าสื่อมวลชนจะสื่อสารเรื่องราวต่างๆ ที่จะทำให้ผู้คนสนใจติดตามเรื่องราวนั้น เมื่อให้ความสนใจต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างต่อเนื่องแล้วนำเสนอเรื่องราว นั้น ๆ ออกสู่สาธารณชนให้รับทราบเป็นประจำสืบเนื่องกันไปสักระยะหนึ่ง ผลจากการกระทำเช่นนั้น สามารถทำให้สาธารณชนส่วนใหญ่เกิดความคล้อยตาม และรู้สึกว่่าเรื่องดังกล่าว เป็นเรื่องที่น่าสนใจ และต้องให้ความสำคัญ^{๔๙}

๖. ฟังทุกเข้า-เย็น เพราะชุมชนมีฟัง หันข่าวทุกวัน แต่จะนำเชื่อถือใหม่ต้องดูหลายๆทางกัน คงต้องยอมรับว่า ณ วันนี้ สถานการณ์การเมืองไทย ถือเป็นหนึ่งในสิ่งที่มีความร้อนแรงอย่างมากตลอดจนเป็นประเด็นร้อนที่ใครต่อใครต่างพูดถึงทั่วบ้านทั่วเมือง สื่อทุกแขนงไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์

^{๔๔} สัมภาษณ์ หลวงพ่อเกษมสันต์ อนาคตโย เจ้าอาวาสวัดเขาจอมแห ตำบลมะขามคู่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๔๕} สัมภาษณ์ สมเกียรติ จงจิตมั่น ปลัดเทศบาลตำบลมาบข่าพัฒนา, ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๔๖} สัมภาษณ์ สະສມ ສຣີໂກໄສຍ ຜູ້ບຣິຫາບຣິຫັທເອກຊນ (BSNCR) ຕຳບລະມະຂາມຄູ່, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๔๗} สัมภาษณ์ วรวิทย์ สะโสดา หัวหน้างานพนักงานบริษัท (BSNCR) ຕຳບລະມະຂາມຄູ່, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๔๘} สัมภาษณ์ ธัญญานันท์ วิริยะพันธ์ ประชาชนทั่วไป ຕຳບລະມະຂາມຄູ່, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๔๙} สัมภาษณ์ ฐมน ธิติคุณโกมล นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ อบต.มะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

วิทยุ หนังสือพิมพ์ หรือแม้แต่เว็บไซต์ ต่างนำเสนอข่าวเรื่องการบ้านการเมืองในหลากหลายแง่มุม เรียกได้ว่าถ้าใครไม่รู้เรื่อง ไม่ติดตามการเคลื่อนไหวของการเมือง ก็พูดเต็มปากได้ว่าเขมามาก^{๕๐}

๗. สื่อหอกระจายข่าวในปัจจุบัน เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการขึ้นนำกระแสทางการเมือง เป็นกลุ่มคนสำคัญที่นำเสนอข่าวสาร ที่ส่งผลและมีอิทธิพลต่อทุกคน ทำให้คนจำนวนมากสามารถรับรู้เรื่องราวในแง่มุมที่หลากหลายได้ในหลายรูปแบบ ทั้งวิทยุ สิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต และโฆษณาต่างๆ หรือเราอาจจะเรียกสั้นๆว่าสื่อ ซึ่งเป็นเหมือนกับ กระบอกน้ำ ที่สะท้อนทั้งภาพ เสียง และข้อมูลต่างๆที่ได้รับไปสู่มวลชนนั่นเอง แน่นอนว่าถ้าประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารด้านใดด้านหนึ่งเข้าไป ก็ จะติดและเชื่อตามนั้นเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะปัจจุบันนี้เกือบทุกบ้านมีวิทยุ โทรทัศน์ ซึ่งสามารถรับรู้ข่าวสารได้รวดเร็วตลอดเวลา^{๕๑}

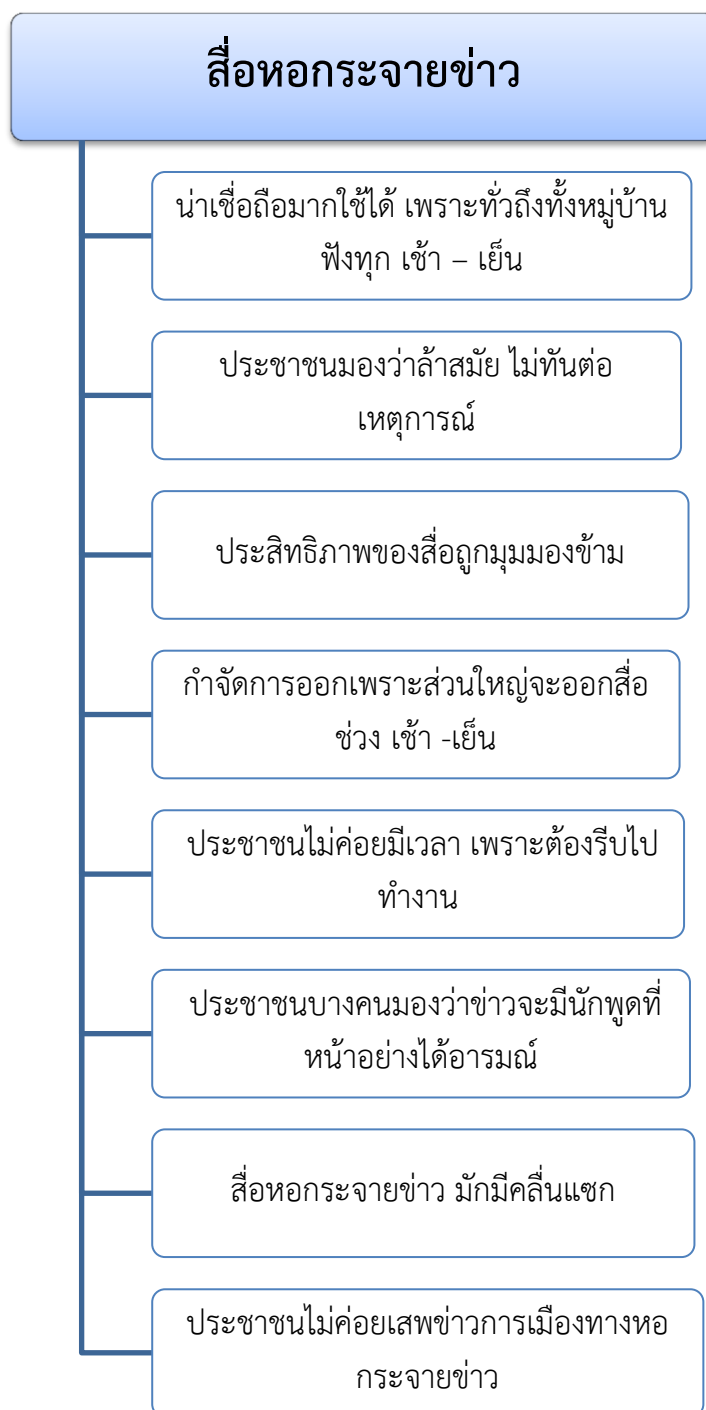
๘. บทบาทของสื่อจึงมีความสำคัญมากที่จะสื่อสารให้คนตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยชรา ไม่ว่าจะอ่านหนังสือไม่ออก หรือเขียนไม่ได้ก็ตาม แต่พวกเขาก็สามารถที่จะรับรู้ข่าวสารได้ และจะตามกระแสนั้นโดยไม่ได้ตั้งคำถามและหาคำตอบว่าความจริงทั้งเบื้องหน้าและเบื้องหลังข่าวนั้นเป็นอย่างไร ส่วนใหญ่จะเชื่อในภาพแรกๆที่เห็น เป็นธรรมชาติของคนไทยที่เชื่อคนง่าย^{๕๒}

สรุป จากการที่ประชาชนรับรู้ข่าวสารทางการเมืองข่าวกิจกรรมการเคลื่อนไหว การเมือง ประชาชนสนใจเสพข่าวจากสื่อหอกระจายข่าว เป็นสื่อที่ล้ำสมัย ไม่ทันต่อเหตุการณ์ สื่อวิทยุกระจายเสียงข้อด้อยคือมีแต่เสียงไม่สามารถมองเห็นภาพได้ คุณภาพ ประสิทธิภาพของสื่อถูกมองข้ามไป

^{๕๐} สัมภาษณ์ จิตนันทิกานต์ กำจรกิจไพศาล ผู้ช่วยทรัพยากรบุคคล ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๕๑} สัมภาษณ์ สมเกียรติ จองจิตมัน ปลัดเทศบาลตำบลมาขามพัฒนา, ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๕๒} สัมภาษณ์ ชิตเกียรติ ศรีดอกบัว ข้าราชการครู และวิทยากร ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

แผนภาพที่ ๔.๗ สรุปบทสัมภาษณ์สื่อหอกระจายข่าว

ตอนที่ ๓ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชน

๑) สื่อต่างๆควรให้ข่าวทางการเมืองที่ชัดเจน เพราะการเมืองเป็นเรื่องละเอียดอ่อนมาก และควรมีประโยชน์มากกว่านี้ เช่น ควรมีเว็บไซต์งาน สร้างอาชีพ สร้างความรู้^{๕๓}

^{๕๓} สัมภาษณ์ หลวงพ่อเกษมสันต์ อนุโลโย เจ้าอาวาสวัดเขาจอมแห ตำบลมะขามคู่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

๒) ไม่เคยเข้าร่วมเคลื่อนไหวทางการเมืองสนใจแต่เรื่องปากท้องของตนเอง ไม่วิเคราะห์ข่าวสารทางการเมือง เพียงแต่รับรู้ข่าวสารแต่นิ่งเฉยกับการเมือง อุดมการณ์ทางการเมือง คือหลักที่มนุษย์เป็นผู้มีสติปัญญา รู้จักใช้เหตุผล รู้ดีชั่ว และสามารถปกครองตนเองได้ หลักสิทธิเสรีภาพและหลักความเสมอภาค คือความเท่าเทียมกันซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย^{๕๔}

๓) วิทย์ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์มีบทบาทในทางกล่อมเกลາทางการเมืองอย่างสำคัญในสังคมสมัยใหม่ เพราะเป็นสิ่งที่มืออยู่อย่างแพร่หลาย แต่การกล่อมเกลาที่ผ่านมาสื่อมวลชนมักไม่มีการกระทำระหว่างผู้ให้กับผู้รับ จึงมักเป็นการกล่อมเกลาทางเดียว แต่ก็มีอิทธิพลมากในสังคมสมัยใหม่ เพราะทำให้รวดเร็ว กว้างขวาง และประหยัด^{๕๕}

๔) สภาพการเมือง ขาดข้อเท็จจริง มีแต่การใช้พวกพ้องและนโยบายการโกหก และควรสร้างมาตรฐานในการรายงานที่ได้ข้อเท็จจริง ความเป็นจริง กับประชาชนมากกว่า การใช้กฎหมายในการปกครองและปิดบังข้อมูลประชาชน^{๕๖}

๕) ให้ความเห็นว่า ประชาชนตามชนบทส่วนมากเข้าไม่ถึงและไม่เข้าใจในการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง และไม่ให้ความสนใจกับสถานการณ์การเมืองของประเทศ และผู้นำชุมชนทุกหมู่บ้านทุกที่ควรกระจายข่าวสารทางการเมืองให้ลงไปถึงประชาชนในทุกระดับ ชนชั้น^{๕๗}

สรุปประชาชนรับรู้ข่าวสารทางการเมืองข่าวกิจกรรมการเคลื่อนไหวทางการเมือง ประชาชนจากข่าวทางทีวีค่อนข้างเยอะ รองลงมาคือสื่อ Internet แต่ประชาชนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพิจารณาอย่างถี่ถ้วนเสียข่าว เพราะประชาชนทุกคนตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของระบอบการเมืองการปกครองไม่ว่าจะเป็นระบอบเผด็จการ หรือระบอบประชาธิปไตยย่อมส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนเอง อาจดีขึ้นหรือเลวร้ายลงขึ้นอยู่กับการเสพยาให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมในชุมชนนั้นๆ และสังคมของเรา เพราะทันต่อเหตุการณ์ สื่อสมัยใหม่เข้ามามีบทบาทมากขึ้นประชาชนสนใจเสพยาจากสื่ออินเทอร์เน็ตค่อนข้างเยอะ (Facebook, Line) เพราะมีการสื่อสารที่หลากหลาย ทำให้เข้าถึงประชาชนได้มากขึ้น เยาวชนรุ่นใหม่ส่วนใหญ่มีการติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมืองมากขึ้น และมีการรับรู้ที่ถูกต้องมากขึ้น เพราะข้อมูลข่าวสารทางการเมืองมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของทุกคน และเป็นสิ่งที่ช่วยในการตัดสินใจในด้านต่างของการดำเนินชีวิตในปัจจุบันและอนาคตให้สอดคล้องกับการปกครองระบบประชาธิปไตย

^{๕๔} สัมภาษณ์ สมเกียรติ จงจิตมั่น ปลัดเทศบาลตำบลมาบตาพุดพัฒนา, ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๕๕} สัมภาษณ์ สดสม ศรีโกสย ผู้บริหารบริษัทเอกชน (BSNCR) ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๕๖} สัมภาษณ์ วรวิทย์ สะโสดา หัวหน้างานพนักงานบริษัท (BSNCR) ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๕๗} สัมภาษณ์ ธัญญานันท์ วิริยะพันธ์ ประชาชนทั่วไป ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

๔.๖ องค์ความรู้

๔.๖.๑ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย ในการวิจัยเรื่อง “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง” ซึ่งได้ทำการศึกษาจากเอกสาร ตำรา ผลงานทางวิชาการต่างๆ และลงพื้นที่ทำการวิจัย ผู้วิจัยสรุปความรู้ได้ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๘ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากแผนภาพที่ ๔.๑. ประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ทั้ง ๕ ด้าน ดังนี้

๑. ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ตามความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยประชาชนคิดว่ารัฐธรรมนูญ คือ กฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ หัวใจที่สำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย คือ เชื่อว่าระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สามารถสร้างความกลมเกลียวเหนียวแน่นให้กับคนในชาติได้อย่างเหมาะสม

๒. ด้านหลักเสรีภาพ ตามความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตยของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ประชาชนคิดว่าในระบอบประชาธิปไตยกำหนดสิทธิเสรีภาพให้กับประชาชนทุกคนมีความเท่าเทียมกัน สื่อมวลชนต่างๆ มีเสรีภาพในการนำเสนอข่าวสาร โดยไม่ถูกปิด และการเข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองโดยสงบ เป็นสิทธิของประชาชนตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนโดยปกติ โดยสมัครใจและไม่มีผู้ใดข่มขู่

๓. ด้านหลักความเสมอภาค ตามความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ประชาชนคิดว่า มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงทรัพยากรและคุณค่าต่าง ๆ ของสังคม ที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างเท่าเทียมกัน ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งเนื่องจากมีความศรัทธาในประสบการณ์ของตัวผู้สมัครมากกว่าการขายเสียง และประชาชนคิดว่าการเลือกตั้งมีความสำคัญต่อการพัฒนาบ้านเมืองและมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน

๔. ด้านหลักนิติธรรม ตามความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ประชาชนคิดว่ากฎหมายถูกกำหนดโดยผู้แทนของประชาชน ดังนั้นประชาชนต้องเคารพกฎหมาย เพราะประชาชนเชื่อว่ากฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย จะทำให้เกิดความยุติธรรมในสังคม และการที่ประชาชนจะอยู่ด้วยกันได้อย่างสงบสุข เราทุกคนต้องเคารพกฎกติกา

๕. ด้านหลักเสียงข้างมาก ตามความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ประชาชนคิดว่าทุกระดับการศึกษาของทุกคนมีศักดิ์ศรี และสถานะเท่าเทียมกัน ประชาชนไม่ว่าจะมีฐานะร่ำรวยหรือยากจน ก็ถือได้ว่าทุกคนมีศักดิ์ศรี และสถานะเท่าเทียมกัน การตัดสินใจของฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายตุลาการ ย่อมต้องถือเอาเสียงข้างมากที่มีต่อเรื่องนั้น ๆ เป็นเกณฑ์ตัดสิน ควบคู่ไปกับการเคารพสิทธิของ

เสียงข้างน้อย และประชาชนยอมรับและปฏิบัติตามมติของคนส่วนใหญ่หรือเสียงข้างมากในสังคม
แม้ว่าจะไม่เห็นด้วยก็ตาม

แผนภาพที่ ๔.๙ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากแผนภาพที่ ๔.๒. ประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง มีพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชน ๖ ด้าน ในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ดังนี้

๑. สื่อโทรทัศน์ จะมีทั้งข้อดีและข้อเสียที่ประชาชนให้ข้อมูลมา ข้อดีคือมีช่วงหนึ่งการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในช่วงการเมืองสองชั่วที่ประชาชนสนใจ เพราะทางสื่อเป็นช่องทางในการเข้าถึงที่ง่ายที่สุดสามารถให้ได้ทั้งภาพ เสียง ความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ ความสมจริง ไม่ว่าบ้านไหน ก็มีโทรทัศน์ดูได้ทุกที่สะดวกต่อการติดตามข่าวสารทั้งในช่องฟรี ทวีและจานดาวเทียม ประชาชนมีการติดตามข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์เกี่ยวกับการเมืองเป็นประจำทุกวัน

ส่วนข้อเสียคือ ไม่น่าเชื่อถือเพราะทำให้เกิดความขัดแย้งกัน สื่อโทรทัศน์บางสถานีเสนอข่าวไม่เป็นกลาง ใช้แนวความคิดของตนเองประกอบข่าวสารมากเกินไป เมื่อได้ฟังจาก TV แล้ว ต้องเปรียบเทียบกับสื่ออื่นๆ เพราะทุกสื่อขายข่าวเป็นส่วนใหญ่ บางสถานีมักจะเสนอข่าวเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมากเกินไป ไม่ค่อยมีความเป็นธรรมในการเสนอข่าว

๒. สื่อหนังสือพิมพ์ ประชาชนมองว่าไม่น่าเชื่อถือเพราะทำให้เกิดความขัดแย้งกัน ไม่ค่อยอ่านหนังสือพิมพ์ ไม่มีเวลาในการจะติดตามข่าวสารจากสื่อหนังสือพิมพ์สนใจทางอื่นที่น่าสนใจกว่าสื่อหนังสือพิมพ์ ไม่ค่อยทันต่อเหตุการณ์เท่ากับสื่อโทรทัศน์ เพราะสื่อเขียนข่าวเพื่อให้หนังสือของตัวเองมีจุดเด่น มากกว่าข้อเท็จจริง และความขัดแย้งของพรรครัฐบาลและพรรคฝ่ายค้าน ส่วนมากจะเป็นเรื่องส่วนตัวหรือระหว่างพรรค ไม่ค่อยจะมีประโยชน์หรือพูดถึงผลประโยชน์โดยรวมของภาคประชาชนมากนัก ประชาชนบางคนมองว่าเป็นเรื่องปกติของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย หนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่มีคอลัมน์ข่าวทางการเมืองนำเสนอทุกวัน ทันต่อเหตุการณ์ มีนักวิชาการด้านการเมืองเขียนวิพากษ์วิจารณ์ข่าวได้น่าสนใจ “ที่ร้านอาหารมีหนังสือพิมพ์ทุกวัน ใครมาซื้อของหรือกินข้าว ก็หยิบอ่านทุกคน

๓. สื่อวิทยุ ประชาชนมองว่าไม่น่าเชื่อถือ เพราะลำสมัย ถ้าจะฟังจะฟังกรมประชาสัมพันธ์อย่างเดียว เพราะเป็นกลางดี อย่างอื่นไม่น่าเชื่อถือ เชื่อถือได้น้อยมากสื่อวิทยุ เพราะการเมืองเป็นเรื่องของภาคประชาชน ซึ่งต้องใช้ระยะเวลา แต่การเสนอข่าวเป็นกรณีหรือเหตุการณ์สั้นๆ สื่อวิทยุการพูดอาจจะทำให้เรารับรู้อารมณ์ของคนพูดเพื่อให้เกิดล้อยตาม แต่ทุกอย่างต้องนำมาวิเคราะห์กับข้อเท็จจริง สื่อมักเสนอข่าวที่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเฉพาะ ไม่เป็นกลางในการเสนอข่าว

๔. สื่อนิตยสารรายสัปดาห์เกี่ยวกับการเมือง

ประชาชนมองว่าไม่น่าเชื่อถือ คือ นิยายน้ำเน่า เพราะไม่มีสาระคุณธรรม เวลามีปัญหาที่ทะเลาะกันทำให้ประชาชนเอือมระอาไม่ได้ช่วยประชาชนอย่างแท้จริง ประชาชนส่วนใหญ่่มองว่ามันลำสมัยไปแล้วไม่ค่อยมีคนติดตามอ่านมากนักสื่อนี้

๕. สื่ออินเทอร์เน็ต (Facebook , Line)

ประชาชนมองว่าน่าเชื่อถือแค่ ๖๐% เพราะมันไม่มีสิ่งใดครอบคลุมจริง ๆ ประชาชนดูเป็นประจำทุกวัน และส่วนใหญ่ข่าวการเมืองจะสื่อสารเร็วทางสื่อออนไลน์ ทำให้ฟังข่าวทางการเมืองได้เร็วขึ้น แต่ต้องรับฟังอย่างใช้วิจารณญาณนะเพราะส่วนใหญ่ข่าวมากกว่าเรื่องจริง เป็นการเมืองที่ต้องการสื่อสารผ่านช่องทางนี้เพราะประชาชนเข้าถึงได้ค่อนข้างได้มากขึ้น สร้างความสนใจ และมองเห็นถึงประโยชน์จากการใช้ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตมากขึ้น แต่บางข่าวที่สื่ออินเทอร์เน็ตนำมาเผยแพร่ก็ไม่สามารถพิสูจน์ว่าเป็นข่าวจริงหรือข่าวปลอมได้ บางครั้งก็เชื่อถือได้น้อยมาก มีทั้งข่าวจริงและไม่จริงอยู่ในนั้น ประชาชนอาจจะมึนอุปสรรคต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง เหตุเพราะประชาชนเองก็ต้องทำงานเลี้ยงชีพและครอบครัว จนไม่มีเวลาในการติดตามข่าวสารมากนัก แต่สื่อต่าง ๆ ในอำเภอนิคมพัฒนามีอุปสรรคในการให้ติดตาม

๖. สื่อกระจายข่าว

พบว่า ประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา ไม่มีเวลาในการที่จะรับฟังข่าวสารทางการเมืองได้มากนัก อาจเป็นเพราะว่าประชาชนยังต้องหาเช้ากินค่ำ ทำงานบริษัท ทำงานโรงงานอุตสาหกรรมเข้าเช้าตรู่ เลิกก็มีด่ำ จนไม่มีเวลาในการติดตามข่าวสารทางการเมืองได้อย่างใกล้ชิด เพราะหอกกระจายเสียงนั้นจากสถานีวิทยุนั้นจะเปิดข่าวสารทางการเมืองตามกำหนดเวลาของสถานีชุมชน จึงเป็นสาเหตุที่ประชาชนจะไม่รับทราบข่าวสารได้เท่าที่ควรนัก

๔.๖.๒ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการสังเคราะห์งานวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง” ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ความรู้ที่ได้จากการทำวิจัย ดังแสดงในแผนภาพที่ ๔.๓ ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๑๐ องค์ความรู้ของ“POON” โมเดล ที่ได้จากการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์องค์ความรู้จากการสรุปเนื้อหาวิเคราะห์จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ซึ่งนำสรุปมาเป็น “POON” โมเดล โดยมีสาระสำคัญดังรายละเอียดต่อไปนี้

๑.๑ ประชาชนจะรับรู้เกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยได้นั้น ประชาชนจะต้องรู้ว่าประชาธิปไตยคืออะไร หน่วยงานของรัฐต้องให้ความรู้กับประชาชน และเมื่อจะรณรงค์ให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง หน่วยงานของรัฐหรือภาครัฐ ผู้สมัครรับเลือกตั้งควรมีการจูงใจที่จะอยากออกไปใช้สิทธิ ควรมีการวางแผนประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนสนใจตั้งแต่เนิ่นๆ สื่อมวลชนต่างๆ ควรให้ข่าวอย่างทั่วถึง และวางตัวเป็นกลางในการสื่อสารเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยให้กับประชาชนได้รับรู้ และหาแรงจูงใจให้ประชาชนไปใช้สิทธิใช้เสียงให้มากที่สุด ควรพิจารณาหาเหตุผล ประกอบไปด้วย ภาครัฐควรมีการวางแผนงาน วัฒนธนา ติตตาม ตรวจสอบ

ผลงาน เมื่อมีข้อบกพร่องต้องรีบแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น วางแผนทำงาน อย่างรอบคอบ สุขุม “มีแผนดี เท่ากับทำงานสำเร็จ”

๑.๒ ประชาชนจะรับรู้เกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยได้นั้น ทุกภาคส่วนจะต้องร่วมมือกันในการให้ประชาชนได้รับรู้ เช่น นักข่าวก็ควรสื่อสารให้ชาวแบบเป็นกลาง ทั้งสื่อต่างๆไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์ วิทยุ หอกระจายเสียงตามสาย สื่ออินเทอร์เน็ต Facebook Line ต้องทำหน้าที่ของตัวเองเป็นกลางให้มากที่สุด การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง คือ การประชาสัมพันธ์หรือชักชวนประชาชนโดยผ่านสื่อต่างๆ เป็นการเชิญชวนที่มีทางเลือกหลากหลาย เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลและรับทราบข้อมูลทุกระดับและทุกภาคส่วน ทำให้ประชาชนการเข้าถึงข้อมูลรับรู้ถึงวันเวลาและสถานที่หรือการเตรียมตัว การรับฟังนโยบายในการหาเสียงของพรรคการเมือง ส่วนเจ้าหน้าที่ของรัฐก็ประชาสัมพันธ์ให้ตรงจุด เข้าถึงทุกพื้นที่ ผู้นำชุมชนควรให้ความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์ให้กับลูกบ้านทุกหลังคาเรือน ใส่ใจ เข้าถึง ประชาชนทุกย่อมเยาน ประชาธิปไตยจะแบ่งบานกลางใจคนไทยทั่วประเทศ

๑.๓ การติดตามและตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ ให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ เพิ่มให้ประชาชนทราบถึงการทำงานของรัฐสุจริต โปร่งใส ยุติธรรม สามารถทำให้ประชาชนเชื่อมั่นและเชื่อใจในการทำงาน การตรวจสอบการทำหน้าที่ของเจ้าหน้าที่จะทำให้เราทราบถึงการทำงานหรือข้อผิดพลาดหรือความไม่ถูกต้อง เพื่อที่จะได้ช่วยกันแก้ไขหรือร้องเรียนการทำหน้าที่ เมื่อมีการตรวจสอบจากภาคประชาชนก็จะทำให้เจ้าหน้าที่คอยระวังการปฏิบัติหน้าที่ มีความรอบคอบ และมีความเป็นกลางในการทำงานไม่กล้าทำผิด

๑.๔ การปกครองในระบอบประชาธิปไตยมีหัวใจสำคัญอยู่ที่ประชาชน เพราะประชาชนคือเจ้าของอำนาจอธิปไตย ดังนั้นจะต้องมีการให้การศึกษาต่อประชาชนทั้งในรูปแบบและนอกรูปแบบเพื่อให้ประชาชนมีจิตวิญญาณในประชาธิปไตย คือ รู้จักรักษาและป้องกันสิทธิของตนเอง รวมทั้งมีความตระหนักในหน้าที่ความเป็นพลเมืองและหน้าที่รับผิดชอบต่อสังคม การศึกษาจะช่วยให้ประชาชนหลุดพ้นจากความไม่รู้และความยากจน อันจะทำให้ประชาชนมีเศรษฐกิจพอเพียง ประชาชนจึงจะมีอิสระในการตัดสินใจทางการเมือง และจะทำให้ระบบการเลือกตั้งแบบ ๑ คน ๑ เสียง สามารถสะท้อนความต้องการอันแท้จริงของประชาชนได้

สรุปความรู้ที่ได้รับจากการสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้คือ การปกครองในระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชน ประชาชนคือเจ้าของอำนาจอธิปไตยที่แท้จริง รัฐจะต้องให้การศึกษาต่อประชาชน เพราะความเป็นประชาธิปไตยจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อประชาชนมีการศึกษา มีจิตวิญญาณในประชาธิปไตย และมีสำนึกในหน้าที่รับผิดชอบของความเป็นพลเมือง การศึกษาจึงต้องได้รับการกำหนดให้เป็นระเบียบวาระแห่งชาติ เพื่อการพัฒนาคน

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้สภาพการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้ที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในระบอบการปกครองระบอบประชาธิปไตยในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย การรับรู้การสื่อสาร การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน และหลักธรรมที่ใช้ในการวิจัยคือ หลักกาลามสูตร เพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ตามรายด้าน คือ การปกครองระบอบประชาธิปไตย ๕ ด้าน ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ด้านหลักเสรีภาพ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักเสียงข้างมาก พฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของ ๖ ด้าน สื่อโทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อนิตยสารรายสัปดาห์เกี่ยวกับการเมือง สื่ออินเทอร์เน็ต (Facebook, Line) สื่อหอกระจายข่าว ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้ง โดยกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง คือ มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง รวมทั้งสิ้นจำนวน ๑๒,๒๓๖ คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๘๗ คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ (Likert Scale) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) แบบสัมภาษณ์ (Interview) จากนั้นนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อคำนวณหาค่าสถิติสำหรับตอบวัตถุประสงค์ และสมมติฐานการวิจัยให้ครบถ้วนตามที่ตั้งไว้ มีลำดับขั้นตอน

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยอภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะได้ดังนี้

จากการทำวิจัยครั้งนี้ การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

๕.๑.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๓๘๗ คนดังนี้

เพศ พบว่า ประชาชน ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๒๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๙๐ เพศชาย จำนวน ๑๕๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๓๐ และเพศที่ ๓ จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๘๐ ตามลำดับ

อายุ พบว่า ประชาชน ที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีอายุ ๓๑-๔๐ ปี จำนวน ๑๗๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๓๐ รองลงมา คือ อายุ ๑๘-๓๐ ปี จำนวน ๑๐๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๙๐ อายุ ๔๑-๕๐ ปี จำนวน ๘๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๙๐ และน้อยที่สุด อายุ ๕๑ ปีขึ้นไปจำนวน ๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๙๐ ตามลำดับ

ระดับการศึกษา พบว่า ประชาชน ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน ๑๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๕๐ รองลงมาคือ อนุปริญญาหรือเทียบเท่า (ปวช./ปวส) จำนวน ๑๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๙๐ มัธยมศึกษา จำนวน ๖๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๕๐ ประถมศึกษา จำนวน ๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๒๐ และน้อยที่สุดระดับปริญญาโทขึ้นไปจำนวน ๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๙๐ ตามลำดับ

อาชีพ พบว่า ประชาชน ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพ ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน ๑๔๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๐๐ รองลงมา คือ รับจ้าง จำนวน ๑๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๑๐ อื่นๆ จำนวน ๗๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๖๐ นักเรียน/นักศึกษา จำนวน ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๔๐ เกษตรกรรม จำนวน ๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๖๐ และน้อยที่สุด คือ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน ๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๓๐ ตามลำดับ

อาชีพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย จำนวน ๑๐๐ ราย คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๒๐ รองลงมาคือเกษตรกรรม จำนวน ๕๕ ราย คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๒๐ , ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน ๕๐ ราย คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๑๐ , และรับจ้าง จำนวน ๓๒ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๕๐

รายได้ต่อเดือน พบว่า ประชาชน ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน ๑๕,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๕๐ รองลงมา คือรายได้ ๒๐,๐๐๑-๓๐,๐๐๐ บาท

จำนวน ๙๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๓๐ รายได้ ๑๐,๐๐๐-๑๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๘๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๗๐ รายได้ ๓๐,๐๐๑ บาท ขึ้นไป บาท จำนวน ๔๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๖๐ และน้อยที่สุด คือ รายได้ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๘๐ ตามลำดับ

๕.๑.๒ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ

การเปรียบเทียบการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยรวมทั้ง ๕ ด้าน จำแนกตาม

๑. เพศ ผลการทดสอบด้วยค่า F-test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ จากการเปรียบเทียบ การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง จำแนกตามเพศ ด้วยวิธีการทดสอบค่าที (F - test) โดยภาพรวม พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประชาชนที่มี เพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ทั้ง ๕ ด้าน คือ ๑) ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ๒) ด้านหลักเสรีภาพ ๓) ด้านหลักความเสมอภาค ๔) ด้านหลักนิติธรรม ๕) ด้านหลักเสียงข้างมาก พบว่าไม่แตกต่างกัน

๒. อายุ พบว่าบุคคลที่มี อายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยภาพรวม แตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บุคคลที่มี อายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ๔ ด้าน คือ ๑) ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ๒) ด้านหลักเสรีภาพ ๓) ด้านหลักความเสมอภาค ๔) ด้านหลักนิติธรรม ๕) ด้านหลักเสียงข้างมาก พบว่าแตกต่างกัน

๓. ระดับการศึกษา พบว่า บุคคลที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยภาพรวม แตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บุคคลที่มี ระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ๔ ด้าน คือ ๑) ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ๒) ด้านหลักเสรีภาพ ๓) ด้านหลักความเสมอภาค ๔) ด้านหลักนิติธรรม ๕) ด้านหลักเสียงข้างมาก พบว่าแตกต่างกัน

๔. อาชีพ พบว่า บุคคลที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยภาพรวม แตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐาน

ที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บุคคลที่มี อาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ๕ ด้าน คือ ๑) ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ๒) ด้านหลักเสรีภาพ ๓) ด้านหลักความเสมอภาค ๔) ด้านหลักนิติธรรม ๕) ด้านหลักเสียงข้างมาก พบว่าแตกต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

๕. รายได้ต่อเดือน พบว่า บุคคลที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยภาพรวม แตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บุคคลที่มี รายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ๔ ด้าน คือ ๑) ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ๒) ด้านหลักเสรีภาพ ๓) ด้านหลักความเสมอภาค ๔) ด้านหลักนิติธรรม ๕) ด้านหลักเสียงข้างมาก พบว่าแตกต่างกัน

๕.๑.๓ สรุปผลการวิจัยจากบทสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๘ ท่าน ได้แก่ ผู้บริหารปลัดอำเภอ ปลัดเทศบาล หรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลก้านัน ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าหน้าที่ของรัฐ และ ประชาชนทั่วไปที่อยู่ในเขต อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง มีความคิดเห็นและความเข้าใจ เรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชน จำนวน ๖ ด้าน คือ ได้แก่ (๑) ด้านสื่อโทรทัศน์ (๒) ด้านสื่อหนังสือพิมพ์ (๓) ด้านสื่อวิทยุ (๔) ด้านสื่อนิตยสารรายสัปดาห์เกี่ยวกับการเมือง (๕) ด้านสื่ออินเทอร์เน็ต (Facebook , Line) ๖) ด้านสื่อหออกระจายข่าว ในงานวิจัยนี้มีข้อค้นพบที่น่าสนใจซึ่งจะได้นำมาเป็นประเด็นการอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

๑) การดูสื่อโทรทัศน์ จะมีทั้งข้อดีและข้อเสียที่ประชาชนให้ข้อมูลมา ข้อดีคือมีช่วงหนึ่งการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในช่วงการเมืองสองชั่วที่ประชาชนสนใจ เพราะทางสื่อเป็นช่องทางในการเข้าถึงที่ง่ายที่สุดสามารถให้ได้ทั้งภาพ เสียง ความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ ความสมจริง ไม่ว่าบ้านไหน ก็มีโทรทัศน์ดูได้ทุกที่สะดวกต่อการติดตามข่าวสารทั้งในช่องฟรี ทิวและจานดาวเทียม ประชาชนมีการติดตามข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์เกี่ยวกับการเมืองเป็นประจำทุกวัน ส่วนข้อเสียคือ ไม่น่าเชื่อถือเพราะทำให้เกิดความขัดแย้งกัน สื่อโทรทัศน์บางสถานีเสนอข่าวไม่เป็นกลาง ใช้แนวความคิดของตนเองประกอบข่าวสารมากเกินไป เมื่อได้ฟังจาก TV แล้ว ต้องเปรียบเทียบกับสื่ออื่นๆ เพราะทุกสื่อขายข่าวเป็นส่วนใหญ่ บางสถานีมักจะเสนอข่าวเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมากเกินไป ไม่ค่อยมีความเป็นธรรมในการเสนอข่าว

๒) สื่อหนังสือพิมพ์ ประชาชนมองว่าไม่น่าเชื่อถือเพราะทำให้เกิดความขัดแย้งกัน ไม่ค่อยอ่านหนังสือพิมพ์ ไม่มีเวลาในการจะติดตามข่าวสารจากสื่อหนังสือพิมพ์สนใจอย่างอื่นที่น่าสนใจกว่าสื่อ

หนังสือพิมพ์ ไม่ค่อยทันต่อเหตุการณ์เท่ากับสื่อโทรทัศน์ เพราะสื่อเขียนข่าวเพื่อให้หนังสือของตัวเองมีจุดเด่น มากกว่าข้อเท็จจริง และความขัดแย้งของพรรครัฐบาลและพรรคฝ่ายค้าน ส่วนมากจะเป็นเรื่องส่วนตัวหรือระหว่างพรรค ไม่ค่อยจะมีประโยชน์หรือพูดถึงผลประโยชน์โดยรวมของภาคประชาชนมากนัก ประชาชนบางคนมองว่าเป็นเรื่องปกติของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย หนังสือพิมพ์เมื่อก่อนอาจจะเป็นสื่อที่มีคอลัมน์ข่าวทางการเมืองนำเสนอทุกวัน ทันต่อเหตุการณ์ มีนักวิชาการด้านการเมืองเขียนวิพากษ์วิจารณ์ข่าวได้น่าสนใจ “ที่ร้านอาหารมีหนังสือพิมพ์ทุกวัน ใครมาซื้อของหรือกินข้าว ก็หยิบอ่านทุกคน แต่ปัจจุบันประชาชนไม่นิยมอ่าน

๓) สื่อวิทยุ ประชาชนมองว่าไม่น่าเชื่อถือ เพราะลำสมัย ถ้าจะฟังจะฟังกรมประชาสัมพันธ์อย่างเดียว เพราะเป็นกลางดี อย่างอื่นไม่น่าเชื่อถือ เชื่อถือได้น้อยมากสื่อวิทยุ เพราะการเมืองเป็นเรื่องของภาคประชาชน ซึ่งต้องใช้ระยะเวลา แต่การเสนอข่าวเป็นกรณีหรือเหตุการณ์สั้นๆ สื่อวิทยุการพูดอาจจะทำให้เรารับรู้อารมณ์ของคนพูดเพื่อให้คล้ายตาม แต่ทุกอย่างต้องนำมาวิเคราะห์กับข้อเท็จจริง สื่อมักเสนอข่าวที่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเฉพาะ ไม่เป็นกลางในการเสนอข่าว

๔) สื่อนิตยสารรายสัปดาห์เกี่ยวกับการเมือง ประชาชนมองว่าไม่น่าเชื่อถือ คือ นิยายน้ำเน่า เพราะไม่มีสาระคดีธรรม เวลามีปัญหาที่ทะเลาะกันทำให้ประชาชนเอือมระอาไม่ได้ช่วยประชาชนอย่างแท้จริง ประชาชนส่วนใหญ่มองว่ามันลำสมัยไปแล้วไม่ค่อยมีคนติดตามอ่านมากนักสื่อนี้

๕) สื่ออินเทอร์เน็ต (Facebook , Line) ประชาชนมองว่าน่าเชื่อถือแค่ ๖๐% เพราะมันไม่มีสิ่งใดครอบคลุมจริง ๆ ประชาชนดูเป็นประจำทุกวัน และส่วนใหญ่ข่าวการเมืองจะสื่อสารเร็วทางสื่อออนไลน์ ทำให้ฟังข่าวทางการเมืองได้เร็วขึ้น แต่ต้องรับฟังอย่างใช้วิจารณญาณเพราะส่วนใหญ่ขายข่าวมากกว่าเรื่องจริง เป็นการเมืองที่ต้องการสื่อสารผ่านช่องทางนี้เพราะประชาชนเข้าถึงได้ค่อนข้างได้มากขึ้น สร้างความสนใจ และมองเห็นถึงประโยชน์จากการใช้ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตมากขึ้น แต่บางข่าวที่สื่ออินเทอร์เน็ตนำมาเผยแพร่ก็ไม่สามารถพิสูจน์ว่าเป็นข่าวจริงหรือข่าวปลอมได้ บางครั้งก็เชื่อถือได้น้อยมาก มีทั้งข่าวจริงและไม่จริงอยู่ในนั้น ประชาชนอาจจะมีอุปสรรคต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง เหตุเพราะประชาชนเองก็ต้องทำงานเลี้ยงชีพและครอบครัว จนไม่มีเวลาในการติดตามข่าวสารมากนัก แต่สื่อต่าง ๆ ในอำเภอนิคมน้ำมีอุปสรรคในการให้ติดตาม

๖) สื่อหอกระจายข่าว พบว่า ประชาชนในอำเภอนิคมน้ำไม่มีเวลาในการที่จะรับฟังข่าวสารทางการเมืองได้มากนัก อาจเป็นเพราะว่าประชาชนยังต้องหาเช้ากินค่ำ ทำงานบริษัท ทำงานโรงงานอุตสาหกรรมเข้าเช้าตรู่ เลิกก็มีดึกๆ จนไม่มีเวลาในการติดตามข่าวสารทางการเมืองได้อย่างใกล้ชิด เพราะหอกระจายเสียงนั้นจากสถานียุทธนั้นจะเปิดข่าวสารทางการเมืองตามกำหนดเวลาของสถานีชุมชน จึงเป็นสาเหตุที่ประชาชนจะไม่รับทราบข่าวสารได้เท่าที่ควรนัก

๕.๒.อภิปรายผลการวิจัย

๕.๒.๑. ผลการวิเคราะห์การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนใน อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นทางการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยรวม ทั้ง ๕ ด้าน อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง มีความรู้และ เข้าใจหลักการที่สำคัญของระบอบประชาธิปไตย คือ อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ทุกคนมีสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคเท่าเทียมกันทั้งชายและหญิง โดยการเลือกตั้งตัวแทนเข้าไปบริหารประเทศ โดย ได้รับการยินยอมจากประชาชน และประชาชนสามารถเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของรัฐ อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระบุญเรือง อุดตฤทธิ (เสา)^๑ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยตามทัศนคติของพระสงฆ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัย พบว่า ๑) พระสงฆ์ในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี มีทัศนคติต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยรวมทั้ง ๒ ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้าน ความรู้ความเข้าใจหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนตามหลักกาลามสูตร โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด อภิปรายได้ว่า ประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน เชื่อว่าระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขสามารถสร้างความกลมเกลียวเหนียวแน่นให้กับคนในชาติได้อย่าง เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมโชค เหมือนสุดใจ^๒ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นทางการ เมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนชุมชนวัดปุณณวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัย พบว่า ๑) ประชาชนมีความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยโดยรวม ทั้ง ๔ ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด

^๑ พระบุญเรือง อุดตฤทธิ (เสา), “การปกครองในระบอบประชาธิปไตยตามทัศนคติของพระสงฆ์อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี”, วิทยานิพนธ์ สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ๒๕๕๘).

^๒ สมโชค เหมือนสุดใจ, “ความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนชุมชนวัดปุณณวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร”, สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

ด้านหลักเสรีภาพตามหลักกาลามสูตร โดยรวมพบว่า ประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง มีความคิดเห็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักเสรีภาพอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย **บุหงา ทาระพันธ์**^๓ ได้วิจัยเรื่อง “ความเข้าใจเรื่องการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนช่วงชั้นที่ ๔ : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนโยธินวิทยา อําเภอเมือง จังหวัดยโสธร ปีการศึกษา ๒๕๕๐” พบว่า ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนช่วงชั้นปีที่ ๔ คือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ มีความเข้าใจเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยและมีการร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับประชาธิปไตยในระดับมาก

ด้านหลักความเสมอภาคตามหลักกาลามสูตร โดยรวมพบว่า ประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง มีความคิดเห็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักความเสมอภาค อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระมหาณรงค์ศักดิ์ วิชิรัมย์**^๔ ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของไทยในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน จังหวัดชลบุรี” พบว่า ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ประชาชนมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดด้านหลักสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล รองลงมาคือ ด้านการเสมอภาค ซึ่งโดยภาพอยู่ในระดับมาก

ด้านที่ ๔ ด้านหลักนิติธรรมตามหลักกาลามสูตร โดยรวมพบว่า ประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง มีความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยด้านหลักนิติธรรม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สุภาพร วัฒนารณเกียรติ**^๕ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ทัศนคติการปกครองระบอบประชาธิปไตยประชาชนตำบลท่าข้าม อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัย พบว่า ๑) ประชาชนมีทัศนคติเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยรวมทั้ง ๓ ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เมื่อเรียงค่าเฉลี่ยตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านอุดมการณ์ทาง

^๓ บุหงา ทาระพันธ์, “ความเข้าใจเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนช่วงชั้นที่ ๔ : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนโยธินวิทยา อําเภอเมือง จังหวัดยโสธร ปีการศึกษา ๒๕๕๐” ,วิทยานิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐).

^๔ พระมหาณรงค์ศักดิ์ วิชิรัมย์, “การพัฒนาความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของไทยในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน จังหวัดชลบุรี”, สารนิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยปทุมธานี, ๒๕๕๘).

^๕ สุภาพร วัฒนารณเกียรติ, “ทัศนคติของประชาชนตำบลท่าข้าม อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ที่มีต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย”, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง, (คณะสังคมศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย ๒๕๕๘).

ประชาธิปไตย มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านกระบวนการเลือกตั้ง มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากตามลำดับ

ด้านที่ ๕ ด้านหลักเสียงข้างมากตามหลักกาลามสูตร โดยรวมพบว่า ประชาชนในอำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง มีความคิดเห็นทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยด้านหลักเสียงข้างมาก อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พิสิษฐ์ วงศ์รัตน์ศิลป์**^๖ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตยในเขตอำเภอนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพศชาย ช่วงอายุอยู่ระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๑-๑๕,๐๐๐ บาท มีระดับความคิดเห็นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ในเขตอำเภอนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน ทุกๆ ด้านอยู่ในระดับมาก

๕.๒.๒ จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง

จากผลการทดสอบสมมติฐาน สามารถอภิปรายได้ ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตย แตกต่างกัน พบว่าประชาชนที่มี เพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **จำสับเอกสุทัศน์**^๗ **ผลบุญ** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านค้อ อำเภอนนทบุรี จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านค้อ อำเภอนนทบุรี จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนเพศ อายุ และสถานภาพการสมรส ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการ

^๖ พิสิษฐ์ วงศ์รัตน์ศิลป์, “ความคิดเห็นของประชาชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตยในเขตอำเภอนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี”, **วารสารดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์**, ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-เมษายน ๒๕๖๐).

^๗ สุทัศน์ ผลบุญ, “พฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านค้อ อำเภอนนทบุรี จังหวัดขอนแก่น”, **สารนิพนธ์หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง**, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

รับรู้ข่าวสารการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านค้อ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น อย่างไม่มีนัยสำคัญ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตย แตกต่าง
กัน พบว่าประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยรวมแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **จันทิมา ทอง
เจริญ**^{๔๔} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการสื่อสารกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านประชากรกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วม
ทางการเมือง สามารถกล่าวได้ดังนี้ นักศึกษาที่มีเพศ อายุ คณะที่ศึกษาในปัจจุบัน และระดับรายได้ของ
ครอบครัวต่างกันจะมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตย
แตกต่างกัน พบว่าประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยรวม
แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ
อรวลี สีแพรวไพล^{๔๕} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การรับรู้ข่าวสารและความเข้าใจทางการเมืองของข้าราชการรัฐสภา
พบว่า ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส และอัตรา
เงินเดือนที่แตกต่างกัน ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีระดับการรับรู้ข่าวสารและความเข้าใจการเมืองอยู่ในระดับที่
แตกต่างกัน และกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารด้านการเมืองจากสื่อมวลชน และทางสื่อบุคคลที่แตกต่าง
กันจะมีระดับการรับรู้ข่าวสารและความเข้าใจการเมืองโดยรวมในระดับที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตย แตกต่าง
กัน พบว่าประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยรวมแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สุชุม เกษรสิทธิ์**^{๔๖}
ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของพนักงานภาคเอกชน : ศึกษากรณีเฉพาะ
พนักงาน บริษัท เนชั่นพับลิชชิ่ง กรุ๊ป จำกัด พบว่า "พนักงานส่วนใหญ่รับรู้ข่าวสารทางการเมืองจาก
โทรทัศน์เป็นประจำ รองลงมาอ่านหนังสือพิมพ์เป็นครั้งคราว สภาพภูมิหลังของพนักงานที่แตกต่างกันอัน
ได้แก่ ตัวแปรเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ลักษณะงานและรายได้ มีผลต่อพฤติกรรมรับรู้ข่าวสารทาง

^{๔๔} จันทิมา ทองเจริญ, "พฤติกรรมการสื่อสารกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัย
รามคำแหง", วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาศิลปศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง
๒๕๕๒).

^{๔๕} อรวลี สีแพรวไพล, "การรับรู้ข่าวสารและความเข้าใจทางการเมืองของข้าราชการรัฐสภา", วิทยานิพนธ์ศิลป
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการสื่อสารมวลชน, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๑).

การเมือง การมีความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน และพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และนิตสารรายสัปดาห์ มีความสัมพันธ์กับการมีความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมทางการเมือง^{๑๐}

สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตยแตกต่างกัน พบว่าประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **กรุณา ชันทอง** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความรู้เรื่องประชาธิปไตยของพนักงานบริษัท รอยัลอินดัสตรีส์ (ไทยแลนด์) จำกัด มหาชน” ผลการวิจัย พบว่า ความรู้เรื่องประชาธิปไตยของพนักงาน บริษัท รอยัลอินดัสตรีส์ (ไทยแลนด์) จำกัด มหาชน โดยรวมทั้ง ๓ ด้าน ๑. ด้านรูปแบบการปกครองแบบประชาธิปไตย ๒. ด้านอุดมการณ์ของประชาธิปไตย และ ๓. ด้านการเลือกตั้ง อยู่ในระดับมากพนักงาน บริษัท รอยัลอินดัสตรีส์ (ไทยแลนด์) จำกัด พบว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีความรู้เรื่องประชาธิปไตย โดยรวมทั้ง ๓ ด้าน แตกต่างกัน^{๑๑}

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน

๑) ภาครัฐควรเปิดให้มีการประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้กับบุคคลทุกกลุ่มเพื่อให้มีความเข้าใจที่เป็นมาตรฐานเดียวกันเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย ส่งเสริมการให้ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองระบอบประชาธิปไตย รัฐธรรมนูญ การเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมทางการเมือง สิทธิต่างๆ ความสำคัญของการไปใช้สิทธิและรักษาสิทธิแก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีการตื่นตัวทางการเมืองให้มีความสำคัญกับการเมือง

^{๑๐} สุขุม เกษรสิทธิ์, "พฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของพนักงานภาคเอกชน : ศึกษากรณีเฉพาะพนักงานบริษัท เนชั่นพับลิชชิ่งกรุ๊ป จำกัด", วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๒).

^{๑๑} กรุณา ชันทอง, “ความรู้เรื่องประชาธิปไตยของพนักงาน บริษัท รอยัลอินดัสตรีส์ (ไทยแลนด์) จำกัด มหาชน”, สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิตสาขารัฐศาสตร์การปกครอง, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑).

๒) ภาครัฐควรปลูกฝังคุณธรรม ศีลธรรม และการใช้อำนาจอย่างเป็นธรรมแก่ผู้บังคับใช้กฎหมายเพื่อความเท่าเทียมกัน สื่อสารให้กับประชาชนได้เข้าใจในเรื่องของกิจกรรมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อเป็นการเพิ่มประสบการณ์ หรือทักษะความรู้ทางการเมืองให้กับประชาชน และ สื่อต่างๆควรให้ข่าวอย่างสร้างสรรค์ ได้รับรู้หลักของประชาธิปไตยอย่างถูกต้อง

๓) ควรมีการจัดประชุมชี้แจงอธิบายให้กับประชาชนโดยผู้นำของหมู่บ้านแต่ละบ้านที่มีความใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด ประชาสัมพันธ์ให้ข่าวสารการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีความสำคัญและมีความสัมพันธ์กัน เป็นเรื่องของระบอบประชาธิปไตย ประชาชนทราบข่าวสารทางการเมืองก็นำมาพูดคุยกัน นำมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ประชาชนได้รับรู้ถึงข่าวสารการเมืองก็จะทำให้สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้

ด้านเสรีภาพ

๑) ประชาชนผู้เสพข่าวสารข้อมูลจะต้องพิจารณาดี ๆ และพยายามศึกษาข้อมูลและใช้ข้อมูลนั้นแสดงออกอย่างถูกต้อง เพราะคนส่วนใหญ่เข้าถึงข้อมูลได้เร็วเฉพาะข้อมูลบางส่วนเท่านั้น ด้านการศึกษาก็เช่นเดียวกัน ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจถึงเสรีภาพของอำนาจของตนเองที่พึงมีในเรื่องต่างๆ

๒) ผู้นำชุมชนหรือหมู่บ้าน ควรมีการประชุมให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างใกล้ชิดเพื่อให้ทราบถึงเสรีภาพของตนเองที่พึงมี ไม่ลิดรอนสิทธิเสรีภาพของประชาชน ควรมีการรณรงค์ให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิให้มากๆ และให้รับรู้ถึงคุณค่าของสิทธิ หรือความสำคัญ เพราะในการใช้สิทธิแต่ละครั้งนั้น จะทำให้เราได้ประโยชน์หรือเสียผลประโยชน์อย่างไร ก็จะทำให้ประชาชนรับรู้ถึงคุณค่าสิทธิที่ตนเองมีอยู่

๓) ภาครัฐควรมีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และมีความยุติธรรม ให้เกิดขึ้นกับเยาวชนคนรุ่นใหม่ การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมตั้งแต่เริ่มแรกหรือจะบรรจุเป็นหลักสูตรในการเรียนการสอน เพื่อปลูกฝังให้เข้าถึงธรรมะอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้คนเรานั้นไม่กล้าทำความชั่ว มีหิริโอตตัปปะ อยู่ในตัวของเยาวชน และผู้ใหญ่ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับเยาวชนด้วย

ด้านหลักความเสมอภาค

๑) ต้องหาแนวทางการลดการแบ่งชนชั้นลงให้มากขึ้นเพื่อยกระดับเรื่องความเสมอภาคให้กับประชาชน เพราะความเหลื่อมล้ำทางฐานะ คนรวยชอบเอาเปรียบคนจน คนมีความรู้เอาเปรียบคนด้อยการศึกษา ใช้อำนาจและปิดบังเปลี่ยนแปลงข้อมูล หรือการปิดหูปิดตาประชาชนอยู่และประชาชนได้รับความลำบากในการทำมาหากินอย่างมาก

๒) ควรให้ประชาชนติดตามตรวจสอบ หน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งควรมีความพร้อมมีการฝึกอบรมให้ความรู้ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ มีหน่วยงาน

ที่คอยตรวจสอบการซื้อเสียงขายเสียงเชิงรุก ไม่ใช้รอฟังจากการร้องเรียนของประชาชน กำหนดให้ชัดเจน และทำให้ประชาชนไว้วางใจและเชื่อใจในการทำงานของเจ้าหน้าที่ การตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครก็เป็นสิ่งสำคัญ

ด้านหลักนิติธรรม

๑) เสนอให้มีการแสดงความคิดเห็นทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นให้มากขึ้นกว่าปัจจุบัน ช่วยเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในชุมชน ให้ความรู้และความเข้าใจในหลักธรรมแก่ประชาชนเช่น การทำหน้าที่ของ ส.ส. มีการเคารพต่อเสียงของประชาชน มีการเข้าประชุมอยู่เป็นนิตย มีการเคารพต่อกฎหมาย มีการให้การคุ้มครองหรือรักษาผลประโยชน์ของประชาชน

๒) ควรบังคับใช้กฎหมายให้มีความยุติธรรม มีเหตุผล มีจรรยาบรรณ ควรรับฟังปัญหาของประชาชนแล้วนำมาแก้ไข และรณรงค์ให้ความรู้ถึงการไปทำหน้าที่ในการใช้สิทธิเลือกตั้ง ว่าเป็นสิ่งที่สำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ด้านหลักเสียงข้างมาก

๑) การนำเอาความคิดเห็นของประชาชนส่วนมากนั้นมารวมมือกันเพื่อแก้ไข ปัญหาให้เป็นประโยชน์มากกว่าปัจจุบัน นำความผิดพลาดในอดีตมาเป็นบทเรียน ควรสนับสนุนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เปิดเวทีให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น

๒) ประชาชนควรติดตามการรายงานผลการดำเนินงาน การทำหน้าที่ของเจ้าหน้าที่หรือข่าวสารต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ มีการอัปเดตข้อมูลอยู่ตลอดเวลา ให้รู้ทันต่อเหตุการณ์ จะทำให้เกิดการตื่นตัวทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

๑. ควรส่งเสริมและสื่อสารให้กับประชาชนได้เข้าใจในเรื่องของกิจกรรมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อเป็นการเพิ่มประสบการณ์ หรือทักษะความรู้ทางด้านการเมืองให้กับประชาชน และ สื่อต่างๆควรให้ข่าวอย่างสร้างสรรค์ ได้รับรู้หลักของประชาธิปไตยอย่างถูกต้อง ในเรื่องของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย สื่อหรือแหล่งข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่เสนอข่าวเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยควรให้ข่าวตามข้อเท็จจริงให้มากขึ้น

๒. ควรส่งเสริมให้มีแหล่งข้อมูลข่าวสารทางการเมืองในชุมชนที่มีรูปแบบหลากหลาย เพื่อที่จะเป็นการกระตุ้นความสนใจและสามารถเข้าถึงความต้องการของประชาชนได้มากที่สุด เช่น ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ (SMS, Line Group) มีการจัดเสวนาสัปดาห์ทางการเมืองเพื่อร่วมแสดงความคิดเห็นทางการเมืองขึ้นในชุมชนเพื่อให้ประชาชนทุกคนได้มีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นต้น

๓. หน่วยงานที่รับผิดชอบหรือที่เกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ควรมีความรับผิดชอบต่อและยึดมั่นในจรรยาบรรณในวิชาชีพของตนเพื่อการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เป็นข้อเท็จจริงและมีความถูกต้อง เพื่อประชาชนจะได้บริโภคข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์

๔. การให้ข้อมูลทางการเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่เป็นข้อเท็จจริงกับประชาชน ที่ผ่านมาข้อมูลเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยเป็นเรื่องที่ห่างไกลจากประชาชนมาก ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการสื่อสาร การรับข้อมูลข่าวสารไม่เป็นความจริง และประชาชนในท้องถิ่นไม่ให้ความสนใจทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย

๕. ควรมีการให้ความรู้ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งระดับประเทศ และระดับท้องถิ่นให้ประชาชนได้เข้าใจถึงบทบาท หน้าที่ สิทธิและประโยชน์ที่ตนเองพึงได้รับ

๖. ควรมีการให้ความรู้ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ และข้อคิดที่ประชาชน ควรเสนอเมื่อได้รับข้อมูลแล้วเพื่อให้รองรับกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของท้องถิ่นและบ้านเมืองในปัจจุบัน

๗. ควรมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้วิพากษ์วิจารณ์ เกี่ยวกับการรับข้อมูลข่าวสาร ผ่านสื่อต่างๆอย่างมีความทัดเทียมกัน โดยผู้วิพากษ์วิจารณ์นั้น ไม่มุ่งเน้นเฉพาะนักวิชาการ หรือนักการเมืองในท้องถิ่น

๘. ควรจัดให้มีการเรียนรู้ด้านการสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ หรือระบบอินเทอร์เน็ต ตลอดจนวิธีการใช้และสนับสนุนให้มีระบบคอมพิวเตอร์ใช้ในท้องถิ่นของตน ทั้งฝ่ายประชาชนและฝ่ายการเมืองท้องถิ่น

๙. ควรจัดงบประมาณเพื่อสนับสนุนกิจกรรมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกๆด้านเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น

๑๐. ควรจัดงบประมาณเพื่อสนับสนุนด้านภาษาทางการราชการและการเมือง ซึ่งจะนำไปสู่การนำไปใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ หรือระบบอินเทอร์เน็ต

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

๑. ควรมีการวิจัยเพื่อสำรวจความคิดเห็นของประชาชน เกี่ยวกับการสนับสนุนในด้านต่างๆ เพื่อให้เกิดการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองของประชาชน ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ควรมีการส่งเสริมให้มีแหล่งข้อมูลข่าวสารทางการเมืองในในอำเภอนิคมพัฒนาให้มีรูปแบบหลากหลาย เพื่อที่จะเป็นการกระตุ้นความสนใจและสามารถเข้าถึงความต้องการของประชาชนได้มาก

ที่สุด เช่น ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ (SMS) มีการจัดเสวนาสัปดาห์ทางการเมืองเพื่อร่วมแสดงความคิดเห็นเป็นต้น

๓. หน่วยงานราชการควรจัดอบรมเพื่อส่งเสริมให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยภายในชุมชน ข่าวสารทางการเมืองอุดมการณ์ทางการเมืองระบอบประชาธิปไตย และผลประโยชน์ที่ประชาชนควรจะได้รับ

๔. ประชาชนควรได้รับรู้ข่าวสารการเมือง รับรู้ความเคลื่อนไหวทางการเมืองอย่างชัดเจน และทำให้เกิดความคิด เกิดการรับรู้ข่าวสาร โดยเฉพาะข่าวสารการเมืองในขณะนั้น ประชาชนควรให้ความสนใจคอยติดตาม เพื่อทราบถึงเหตุการณ์บ้านเมืองในขณะนั้นว่าจะดำเนินไปในทิศทางใด ซึ่งข่าวสารการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีความสำคัญและมีความสัมพันธ์กัน เป็นเรื่องของระบอบประชาธิปไตย ประชาชนทราบข่าวสารทางการเมืองจากสื่อเข้ามาพูดคุยกัน นำมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การที่ประชาชนได้รับรู้ถึงข่าวสารการเมืองก็จะทำให้สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้ ส่วนหนึ่งจะทำให้เกิดความรู้สึกที่จะอยากมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย :

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ :

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ :

(๑) หนังสือ

กระทรวงศึกษาธิการ. ประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร: cursaladprao, ๒๕๕๒.

โกวิท วงศ์วรวัฒน์. หลักรัฐศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๕๐.

_____. รัฐศาสตร์กับการเมือง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ตะเกียง, ๒๕๕๔.

กมล สมวิเชียร. ประชาธิปไตยกับสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๕๖.

กัลยา วานิชย์-บัญชา. การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Windows. พิมพ์ครั้งที่ ๔ ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๘.

จรรยา สุภาพ. หลักรัฐศาสตร์. กรุงเทพมหานคร. ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๗.

จุฬารัตน เต็มผล. การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๖๐.

จำเนียร ช่วงโชติ และคณะ. จิตวิทยาการรับรู้และเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: กิ่งจันทร์การพิมพ์, ๒๕๕๓.

ฉอาน วุฒิกรมรรักษ์. หลักการรายงานข่าว. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๕๖.

ชัยอนันต์ สมุทวณิช. ประชาธิปไตย สังคมนิยม คอมมิวนิสต์ กับการเมืองไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิมพ์เนศ, ๒๕๕๑.

ชวรัตน์ เชิดชัย. ความรู้เกี่ยวกับสื่อสารมวลชน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๒.

ดำรง ลัทธพิพัฒน์. เทคโนโลยีแนวพัฒนาชาติ สร้างอำนาจรัฐให้เข้มแข็ง ร่ำรวย ท้นโลก. พิมพ์ครั้งที่ ๒ กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๒.

เดช ตูลวรรณะ. โตแล้วต้องเรียนลัด ขจัดพุทธศาสนาเนืองอก. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๕๕.

บรรณานุกรม (ต่อ)

ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์. สื่อมวลชนกับการพัฒนาทางการเมืองไทย, นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๓.

ธนวดี บุญลือ. แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการสื่อสาร. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๒.

บุญชม ศรีสะอาด.การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สวริยาสาส์น, ๒๕๓๕.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ.ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม.กรุงเทพมหานคร:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๔.

ประมะ สตะเวทิน. หลักนิเทศศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ ๙. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชา, ๒๕๕๐.

_____.การสื่อสารมวลชน: กระบวนการและทฤษฎี. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์, ๒๕๕๑.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ.ทัศนคติ: การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย.กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๕๐.

ประสาร ทองภักดี. หลักการปกครองหลักรัฐศาสตร์.กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๕๕.

ประคอง กรรณสูต.สถิติเพื่อการศึกษาทางพฤติกรรมศาสตร์.กรุงเทพมหานคร:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

พรพิทักษ์ แม้นศิริ. หลักการการเขียนข่าวและรายงานข่าว.ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๕๓.

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. ข่าวสารการเมืองของคนไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักวิจัยและวิชาการ สถาบันพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้ง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, ๒๕๕๗.

พระคัมภีร์ญาณ อภิบุญโญ.กาลามสูตรกับยุคโลกาภิวัตน์หลักธรรมที่เข้ากันได้ทุกยุคทุกสมัย. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภา, ๒๕๕๑.

ยุพา สุภากุล, การสื่อสารมวลชน.กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส. พรินติ้ง เฮ้า, ๒๕๕๑.

วันดี ทองงอก. การรายงานข่าวสำหรับสื่อมวลชน. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๓.

สุธรรม รัตนโชติ. พฤติกรรมองค์กรและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสำนักพิมพ์ท็อปจำกัด, ๒๕๕๓.

สถิต วงศ์สุวรรณ. จิตวิทยาการศึกษา.กรุงเทพมหานคร: บำรุงสาส์น, ๒๕๕๒.

สุณีย์ ธีรคากร.จิตวิทยาการศึกษา.พิมพ์ครั้งที่ ๒.กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์วิทยาลัยครูพระนคร, ๒๕๕๖.

บรรณานุกรม(ต่อ)

สุรพงษ์ โสธนะเสถียร.การโฆษณาหาเสียงกับพฤติกรรมการเลือกตั้ง.กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๓.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์.สังคมวิทยาการเมือง:หลักการและการประยุกต์.กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์, ๒๕๕๗.

สุขุม นวลสกุล.การเมืองและการปกครองไทย.กรุงเทพมหานคร: หจก.ป.สัมพันธ์พาณิชย์, ๒๕๕๒.

สวนพร พัฒนกุล.ความสำนึกในหน้าที่พลเมืองของเด็กไทย.กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๐.

สวนิต ยมาภัย. การสื่อสารของมนุษย์.กรุงเทพมหานคร:กรุงเทพมหานครการพิมพ์, ๒๕๕๓.

สุธา พงศ์ถาวรภิญโญ. นันทิดา โอษฐกรรม และดุษฎี นิลคำ.หลักการสื่อสารองค์กร.กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๔๘.

สมควร กวียะ และพิศิษฐ์ ขวาลาวัช. การสื่อสารมวลชน: บทบาท หน้าที่ สิทธิ เสรีภาพ ความรับผิดชอบ.กรุงเทพมหานคร : โกสินทร์, ๒๕๕๔.

อมร รักษาสัตย์ การเมืองการปกครองไทยตามรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน.กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๔.

อรรพรรณ ปิณฑน์โอวาท.การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ.กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

Donbach. Exposure to Political Content in Newspaper: The Impact of Cognitive Dissonance of Readers" Selectivity. อ้างใน สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. การสื่อสารกับสังคม. (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๓.

(๒) ดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

กรรณา ชันทอง. “ความรู้เรื่องประชาธิปไตยของพนักงาน บริษัท รอยัลอินดัสตรีส์ ไทยแลนด์ จำกัดมหาชน”.สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิตสาขารัฐศาสตร์การปกครอง. บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.

จันทิมา ทองเจริญ."พฤติกรรมการสื่อสารกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง".วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาศิลปศาสตร์.บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๒.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- จรรยา แตนนาเลิศ. “พฤติกรรมทางการเมืองของกลุ่มคนอีสานในตำบลอ่างทอง อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา”. **การค้นคว้าแบบอิสระ สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ๒๕๕๔.**
- ชิดชนก เชื้อแก้ว. “ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในช่วงการเมืองสองขั้วของประชาชนในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี”. **วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, ๒๕๕๘.**
- ธีรพงษ์ โสดาศรี. “บทบาทสำนักงานหมอลำในอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารจัดการเชิงพุทธ. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม, ๒๕๕๓.**
- บุหงา ทาระพันธ์. “ความเข้าใจเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนช่วงชั้นที่ ๔: ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนยโสธรพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ปีการศึกษา ๒๕๕๐”. **วิทยานิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการปกครอง. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐**
- ปัทมาภรณ์ จันทรรคณา. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของชนชั้นกลางในเขตอำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย”. **การศึกษาค้นคว้าอิสระตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการเมืองการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๒.**
- ปวีณา อุดมกัน. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : กรณีศึกษาตำบลบางทรายใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, ๒๕๕๓.**
- บุญศรี ปราบณศักดิ์. “ทฤษฎีการติดต่อสื่อสาร: เอกสารการสอนวิชาหลักการสื่อสารทางการพยาบาล”. **สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.**
- ภูสิทธิ์ ชันติกุล. “รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน”. **วิทยานิพนธ์มนุษยศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. ๒๕๕๓.**
- ภูสิทธิ์ ชันติกุล. “ทัศนะทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชน ชุมชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร”. **วิทยานิพนธ์มนุษยศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง. บัณฑิตวิทยาลัย : วิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๕๔.**

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พระบุญเรือง อุตตรกษิโต (เสา). “การปกครองในระบอบประชาธิปไตยตามทัศนคติของพระสงฆ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี”. **วิทยานิพนธ์ สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง.บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘.**
- พินิตา อินทรลักษณ์. “ผลกระทบการสื่อสารระหว่างบุคคลในการเผยแพร่ความรู้ด้านการวางแผนครอบครัว: ศึกษาเฉพาะกรณีเขตภาษีเจริญ ก.ท.ม.”. **วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๓.**
- พระขรรค์ชัย สุวฑฺฒ (เจริญศิลป์). “การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามทัศนคติของประชาชนในเขตทวีวัฒนา”. **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง. คณะสังคมศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙.**
- พรอนงค์ เพ็ชรรัตน์. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงานเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี อำเภอมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี”. **สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชา การบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.**
- พระมหาณรงค์ศักดิ์ วิชิรัมย์. “การพัฒนาความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของไทยในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน จังหวัดชลบุรี”. **สารนิพนธ์มหาบัณฑิตสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยปทุมธานี, ๒๕๕๘.**
- ยศราวุธ ศรีประเสริฐ. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลปลายมาศ จังหวัดสุรินทร์”. **วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตสาขาการบริหาร. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ๒๕๕๓.**
- วีระพงษ์ คงเย็น. “การรับรู้ข่าวสารการเลือกตั้งและพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง: ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา อำเภอนาทวี จังหวัดนครศรีธรรมราช ๔ มีนาคม ๒๕๕๓”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๓.**
- วัลลภ วิบูลย์กุล. “การรับรู้ข่าวสารและพฤติกรรมทางการเมืองของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู”. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๔.**

บรรณานุกรม (ต่อ)

วรารุธ เเด่นแพทย์ชรางกูร. "พฤติกรรม的开เข้าสารและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง". **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๕.

วิเชียร ช่วยหนู. "การสื่อสารทางการเมือง ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ของนายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์". **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๗

สุทัศน์ ผลบุญ. "พฤติกรรม的开เข้าสารการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านค้อ อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น". **สารนิพนธ์หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.

เสรี ชังภัย. "การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น". **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๑.

สมโชค เหมือนสุดใจ. "ความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนชุมชนวัดปุณณาวาส เขตทวีวัฒนา". **สารนิพนธ์ สาขาการบริหารจัดการเชิงพุทธ**. กรุงเทพมหานคร. รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘.

สุภาพร วัฒนธนเกียรติ. "ทัศนคติของประชาชนตำบลท่าข้าม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย". **สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง. คณะสังคมศาสตร์** มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘.

สุขุม เกษรสิทธิ์. "พฤติกรรม的开เข้าสารทางการเมืองของพนักงานภาคเอกชน : ศึกษากรณีเฉพาะพนักงานบริษัท เนชั่นพัลลขซึ่งกรุป จำกัด". **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขา รัฐศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๒.

เสรี ชังชัย. "การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของครูสังกัดงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น". **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๑.

อรวลี สีแพร่ไพ. "การรับรู้ข่าวสารและความเข้าใจทางการเมืองของข้าราชการรัฐสภา". **วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาศิลปศาสตร์. คณะมนุษยศาสตร์. สาขาเทคโนโลยีการสื่อสารมวลชน**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๑

บรรณานุกรม (ต่อ)

อนพสิทธิ์ ไชยเชษฐ์. “การรับสารสนเทศด้านการเมืองของประชาชนชุมชนหนองใหญ่ในเขตเทศบาลนครขอนแก่น”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์.บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น ๒๕๕๓.**

อรวลี สีแพร่ไพ. “การรับรู้ข่าวสารและความเข้าใจทางการเมืองของข้าราชการรัฐสภา”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. สาขาเทคโนโลยีการสื่อสารมวลชน.บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๑.**

Hilgard and Bower. **Theories of Learning.**การเมืองของครูสังกัดงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น”. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๑.**

(๓) บทความ

อนันต์ อนันตกุล, เกิดอะไรขึ้นกับการพัฒนาประชาธิปไตยปัญหาและอุปสรรค. **บทความรัฐสภาสาร.** ปีที่ ๕๙ ฉบับที่ ๖ มิถุนายน, ๒๕๕๖.

จุฬารัตน เต็มผล. การเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. **บทความ:สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการผู้แทนราษฎร, ๒๕๖๐.**

(๔) วารสาร

กฤษ เอื้อวงศ์. “ถามมา-ตอบไป”. **วารสารพรรคการเมืองสัมพันธ์.** ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๖ (สิงหาคม-กันยายน ๒๕๕๕).

ประคอง มาโต. ปิยะ ตามพระหัตถ์. “รูปแบบการปกครองกับการเมืองการปกครองของไทย”. **หน่วยวิทยบริการ จังหวัดอุทัยธานี: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.วารสารวิจัยวิชาการ** ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-เมษายน ๒๕๖๒).

ประภัสสร ทองยี่นดี.ประชาธิปไตย: แนวคิดและหลักการเบื้องต้น. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย.**ปีที่๕ ฉบับที่๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๕๘).

ระวีวรรณ ประกอบผล. สื่อมวลชนสามารถจะสะท้อนความคิดเห็นเป็นการต่อต้านขัดแย้งการกระทำ. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.** ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๖๒).

วิชุดา รัตนเพียร. "การเรียนการสอนผ่านเว็บ : ทางเลือกใหม่ของเทคโนโลยีการศึกษาไทย. **วารสาร Cyber guide,** ฉบับที่ ๒ (๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๒).

บรรณานุกรม (ต่อ)

พิสิษฐ์ วงศ์รัตน์ศิลป์. ความคิดเห็นของประชาชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตยในเขตอำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี. วารสารดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์ ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-เมษายน ๒๕๖๐).

พระครูปลัดรังสรรค์ คุณสาโร. “การศึกษาเชิงวิเคราะห์พุทธปรัชญาเรื่องภัยตามที่ปรากฏในอนาคตสูตร”. วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูเบศร์ ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๙).

พงษ์เมธี ไชยศรีหา. ความรู้ความเข้าใจในหลักการประชาธิปไตยและทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองประชาธิปไตยในเขตเทศบาลเมืองชุมแพ จังหวัดขอนแก่น. วารสารวิชาการและวิจัย ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๓ (กันยายน - ธันวาคม ๒๕๖๑).

(๕) สารสนเทศออนไลน์

กองสวัสดิการสังคม. สำนักงานทะเบียนราษฎร. ข้อมูลผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง สส. อำเภอนิคมน้ำพอง จังหวัดระยอง. [ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล: <http://www.bora.dopa.go.th/index.php/th/> [๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒].

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดระยอง ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.nikhompattana.go.th/index> [๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒].

วิทยากร เชียงกุล. หลักการของระบอบประชาธิปไตย. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://witayakomclub.wordpress.com/๒๐๐๗/๐๖/๒๖/democratic>. [๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๒].

ศูนย์บริการข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา อำเภอนิคมน้ำพอง จังหวัดระยอง. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.nikhompattana.go.th> [๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒].

กองสวัสดิการสังคม. สำนักงานทะเบียนราษฎร. ข้อมูลผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง สส. อำเภอนิคมน้ำพอง จังหวัดระยอง. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.bora.dopa.go.th/index.php/th/> [๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒].

(๖) บทสัมภาษณ์ :

สัมภาษณ์ หลวงพ่อเกษมสันต์ อนุบาลโย. เจ้าอาวาสวัดเขาจอมแห ตำบลมะขามคู่ อำเภอนิคมน้ำพอง จังหวัดระยอง. ๘ ธันวาคม, ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์ ดร.สมเกียรติ จ้องจิตมั่น. ปลัดเทศบาลตำบลมาบตาพุด อำเภอนิคมน้ำพอง จังหวัดระยอง. ๘ ธันวาคม, ๒๕๖๒.

บรรณานุกรม (ต่อ)

สัมภาษณ์ นางสาวจิตต์นิภา กานต์ กำจรกิจไพศาล. เจ้าหน้าที่ธุรการ อบต.มะขามคู่ อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง. ๘ ธันวาคม, ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์ นางณฐมน ธิติคุณโกมล. นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ อบต. ตำบลมะขามคู่ อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง. ๘ ธันวาคม, ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์ นายชิตเกียรติ ศรีดอกบัว. ข้าราชการครู และวิทยากร โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง จังหวัดระยอง ๘ ตำบลมะขามคู่ อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง. ๘ ธันวาคม, ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์ นายชิตเกียรติ ศรีดอกบัว. ข้าราชการครู และวิทยากร โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง จังหวัดระยอง ๘ ตำบลมะขามคู่ อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง. ๘ ธันวาคม, ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์ นายสะสม ศรีโกสย, ผู้บริหารบริษัทเอกชน (BSNCR) อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง. ๘ ธันวาคม, ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์ นายวรวิทย์ สะโสดา หัวหน้างานพนักงานบริษัท (BSNCR) จังหวัดระยอง. ๘ ธันวาคม, ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์ นางสาวธัญญานันท์ วิริยะพันธ์, ประชาชนทั่วไป อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง. ๘ ธันวาคม, ๒๕๖๒.

๒. ภาษาอังกฤษ

Braziller. Edited Milestienston and Bellesco, James A. **Educational Administration and the Behavior Science : A System Perspective**. New York : Allyn and Bacon, 1973.

Dye. T. R. & Zcigler. H. **The Iron of Democracy : An Uncommon Introduction to America Politics**. Belmont : Wadsworth Publishing, 1983.

Etzioni-Halevy, E, **Classes and Elites in Democracy and Democratization : A Collection of Readings**. New York: Garland, 1997.

Hook. S. **The Encyclopedia Americana**. New York: Crolier, 1998.

Huntington, S. P. & Nelson. M. **No Easy Choice: Political Participation in Developing Countries**. Cambridge: Harvard University Press, 1976.

Milbrath. L.W. **How and Why do people get involved. in Political Participation**. Chicaco : Rand McNally, 1986.

Robert. A. D. **Polyarchy: Participation and Opposition**, New Haven: Yale University, 1971.

- Sovereign. G. **Democracy and Democratization : Process and Prospects in a Changing World.** Colorado: Westview Press, 1991.
- Taro Yamane. **Statistics: An Introductory Analysis.** New York: Harper and Row Publications, 1973.
- Verba, N. & Kim. J. **Participation and Political Equality: A Seven Nation Comparison.** New York : Cambridge University Press, 1978.
- Weiner. M. **Political Participation : Crisis of the Political Development Process. In Crisis and Sequence in Political Development.** New Jersey : Princeton University, 1998.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร., โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๓

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/๔๒๕

วันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุมัติตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ศ.ดร.จันทน์ อติวัฒน์สิทธิ์

เนื่องด้วย นางสาวปุน วิเศษศรี นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอเนินคมพัฒนา จังหวัดระยอง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ สามารถตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุมัติท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

Yasir Poon
น.ส.
(น.ส. จันทน์ อติวัฒน์สิทธิ์)
11 ต.ค. ๒๕๖๒

สุพล สุขะพรหม

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพล สุขะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน : นางสาวปุน วิเศษศรี

โทร. ๐๖๒-๑๖๔๔๖๔๔

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๖๐๓

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ ๔๒๕ วันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุมัติขอตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์

เนื่องด้วย นางสาวปฐน วิเศษศรี นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวិจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ สามารถตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

อรรถพล
สฤษดิ์พงษ์
๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๒

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน : นางสาวปฐน วิเศษศรี

โทร. ๐๖๒-๓๖๔๔๖๔๓

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชาวิทยาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๓

ନି ୧୮ ୧୦୦୫.୧/୫୫୫

วันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน รศ.ดร.อัชชนันท์ อิศรเดช

เนื่องด้วย นางสาวปุ่น วิเศษศรี นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ สามารถตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

Gen Primal

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุขะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน : นางสาวปุ่น วิเศษศรี

โทร. ๐๖๒-๓๖๔๕๖๔๑

๑๑๖๖

90 70. 20

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๓

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ ๕๒๕

วันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอดำเนินการขอความเห็นชอบเรื่องการใช้เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน รศ.ดร.พรรษา พุดมยางกูร

เนื่องด้วย นางสาวปุ่น วิเศษศรี นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ สามารถตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

นางสาวปุ่น

๕๒๕

รศ.ดร.พรรษา พุดมยางกูร

๑๑ ต.ค. ๖๒

ผู้ประสานงาน : นางสาวปุ่น วิเศษศรี

โทร. ๐๖๒-๑๖๔๔๖๔๑

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร.โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๓

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ ๔๒๕

วันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน อาจารย์ ดร.กาญจนา คำจตุ

เนื่องด้วย นางสาวปุน วิเศษศรี นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำพอง จังหวัดระยอง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวិจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ สามารถตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุขะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน : นางสาวปุน วิเศษศรี

โทร. ๐๖๒-๓๖๙๔๖๔๑

ตรวจแล้ว

ปณณัฏฐา สิริภินท

11 ต.ค. 62

ภาคผนวก ข

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

แบบบันทึกผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของเครื่องมือการวิจัย
เรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนใน
อำเภออินทพัฒนา จังหวัดระยอง

.....

ผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบเครื่องมือ ประกอบด้วย

๑. ศ.ดร.จำนงค์ อติวัฒนสิทธิ์	อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒. รศ.ดร.พรรษา พุฒยงกูร	อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓. รศ.ดร.ธีชนันท์ อิศรเดช	อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔. ผศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์	อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕. ดร.กาญจนา คำจตุ	อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

คำชี้แจง

๑. ระดับการพิจารณา มี ๓ ระดับ ดังนี้

+๑ หมายถึง ข้อความครอบคลุมตรงตามเนื้อหาที่จะศึกษา และสามารถนำไปใช้ได้

๐ หมายถึง ข้อความยังไม่ครอบคลุม และยังไม่ตรงตามเนื้อหาที่จะศึกษา ต้องทำการแก้ไข

-๑ หมายถึง ข้อความไม่ครอบคลุม ไม่ตรงตามเนื้อหาที่จะศึกษา และไม่สามารถนำไปใช้ได้

๒. ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบเครื่องมือและให้ระดับการพิจารณาในประเด็นตามแบบทดสอบ และแบบสอบถาม ดังต่อไปนี้

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์เป็นรายข้อ (IOC) ของแบบสอบถาม
เรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนใน
อำเภอนิคมน้ำจันทบูร จังหวัดจันทบุรี

ข้อ	การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนใน อำเภอนิคมน้ำจันทบูร จังหวัดจันทบุรี	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปล ผล
ข้อ	๑. ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนตามหลักกาสามสูตร								
๑.	ท่านเชื่อว่าระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขสามารถสร้างความกลมเกลียวเหนียวแน่นให้กับคนในชาติได้อย่างเหมาะสม	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒.	ท่านแสดงออกซึ่งการเป็นเจ้าของอำนาจ ที่มีตามกระบวนการการเลือกตั้งอย่างอิสระจริงและทั่วถึง	๐	+๑	+๑	+๑	+๑	๔	๐.๘๐	ใช้ได้
๓.	ท่านมีอำนาจในการคัดค้านและถอดถอนผู้ปกครองและผู้แทน ที่มีท่าทีทำให้ประชาชนเห็นว่ามิได้บริหารประเทศในทางที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม	๐	+๑	+๑	+๑	+๑	๔	๐.๘๐	ใช้ได้
๔.	ท่านไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ตั้งแต่ท่านมีสิทธิในการเลือกตั้งครั้งแรกและเรื่อยมา	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕.	ท่านมีส่วนร่วมในการให้ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยและกระบวนการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ	๒.ด้านหลักเสรีภาพตามหลักกาสามสูตร								
๑.	ท่านไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนโดยปกติ โดยสมัครใจและไม่มีผู้ใดข่มขู่	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒.	ท่านไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยไม่มีการซื้อสิทธิ์ขายเสียงทางการเมืองการไม่ไปละเมิด ลิตรอนสิทธิ เสรีภาพของบุคคลอื่น หรือละเมิดต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม และความมั่นคงของประเทศชาติ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓.	ท่านเคยเสนอเรื่องราวร้องทุกข์เกี่ยวกับนักการเมืองทุจริตการเลือกตั้ง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔.	ท่านเคยเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของภาคประชาชน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕.	ท่านมีส่วนร่วมในการให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งให้กับประชาชนได้รับทราบ	๐	+๑	+๑	+๑	+๑	๔	๐.๘๐	ใช้ได้

ข้อ	การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของ ประชาชนในอำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปล ผล
ข้อ	๓. ด้านหลักความเสมอภาคตามหลักกาลามสูตร								
๑.	มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงทรัพยากร และคุณค่าต่าง ๆ ของสังคม ที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างเท่าเทียม กัน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒.	ท่านคิดว่าการเลือกตั้งมีความสำคัญต่อการพัฒนาบ้านเมือง หรือความเสมอภาค	๐	+๑	+๑	+๑	+๑	๔	๐.๘๐	ใช้ได้
๓.	ท่านมีการแจ้งข่าวเกี่ยวกับการทุจริตการเลือกตั้งให้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔.	ท่านไปใช้สิทธิเลือกตั้งเนื่องจากมีความเชื่อหรือศรัทธาในด้าน ชื่อเสียงของพรรคการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้ง	๐	+๑	+๑	+๑	+๑	๔	๐.๘๐	ใช้ได้
๕.	ท่านไปใช้สิทธิเลือกตั้งเนื่องจากมีความศรัทธาในประสบการณ์ ของตัวผู้สมัคร	๐	+๑	+๑	+๑	+๑	๔	๐.๘๐	ใช้ได้
ข้อ	๔. ด้านหลักนิติธรรมตามหลักกาลามสูตร								
๑.	กฎหมายถูกกำหนดโดยผู้แทนของประชาชน ดังนั้นประชาชน ต้องเคารพกฎหมาย	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒.	กฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย จะทำให้เกิดความ ยุติธรรมในสังคม	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓.	การให้ความคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ในเรื่อง สิทธิเสรีภาพในทรัพย์สิน การแสดงออก การดำรงชีพอย่าง เสมอหน้ากัน โดยผู้ปกครองไม่สามารถใช้อำนาจใด ๆ ลิดรอน สิทธิเสรีภาพของประชาชนได้	-๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๓	๐.๖๐	ใช้ได้
๔.	การที่ประชาชนจะอยู่ด้วยกันได้อย่างสงบสุข เราทุกคนต้อง เคารพกติกา	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕.	ผู้ปกครองไม่สามารถใช้อำนาจใด ๆ ใช้อิทธิพลอยู่เหนือ กฎหมายหรือเหนือกว่าประชาชนคนอื่น ๆ ได้	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ	๕. ด้านหลักเสียงข้างมากตามหลักกาลามสูตร								
๑.	ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการจัดทำ แผนพัฒนาเศรษฐกิจ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒.	ประชาชนทุกระดับการศึกษาทุกคนมีศักดิ์ศรี และสถานะเท่า เทียมกัน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ข้อ	การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของ ประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปล ผล
ข้อ	๕. ด้านหลักเสียงข้างมากตามหลักกาลามสูตร								
๓.	ประชาชนทุกระดับการศึกษาทุกคนไม่ว่าจะมีฐานะรวยกว่า หรือยากจนกว่ากัน ก็ถือได้ว่าทุกคนมีศักดิ์ศรี และสถานะเท่า เทียมกัน	๐	+๑	+๑	+๑	+๑	๔	๐.๘๐	ใช้ได้
๔.	การตัดสินใจของฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายตุลาการ ย่อมต้องถือเอาเสียงข้างมากที่มีต่อเรื่องนั้น ๆ เป็นเกณฑ์ ตัดสิน ควบคู่ไปกับการเคารพสิทธิของเสียงข้างน้อย	๐	+๑	+๑	+๑	+๑	๔	๐.๘๐	ใช้ได้
๕.	ผู้คนควรยอมรับและปฏิบัติตามมติของคนส่วนใหญ่หรือเสียง ข้างมากในสังคม แม้ว่าจะไม่เห็นด้วยก็ตาม	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ค่า IOC = ใช้ได้

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะทั้งหมด ๕ ด้าน

๑. ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนตามหลักกาลามสูตร

ปัญหา.....

แนวทางแก้ไขปัญหา.....

๒. ด้านหลักเสรีภาพตามหลักกาลามสูตร

ปัญหา.....

แนวทางแก้ไขปัญหา.....

๓. ด้านหลักความเสมอภาคตามหลักกาลามสูตร

ปัญหา.....

แนวทางแก้ไขปัญหา.....

๔. ด้านหลักนิติธรรมตามหลักกาลามสูตร

ปัญหา.....

แนวทางแก้ไขปัญหา.....

๕. ด้านหลักเสียงข้างมากตามหลักกาลามสูตร

ปัญหา.....

แนวทางแก้ไขปัญหา.....

**** ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ****

ภาคผนวก ข.

หนังสือขอความอนุเคราะห์นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out)

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ ๐๘๕

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอวิเศษ
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ให้ลิสต์เก็บข้อมูลการวิจัยเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (True)
เรียน นายอำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปุน วิเศษศรี รหัสประจำตัวนิสิต ๖๓๐๑๒๐๔๐๒๘ นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำสารนิพนธ์เรื่อง "การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ การศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทิชาณาแล้วว่าบุคลากรในสังกัดหน่วยงานของท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ สามารถให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ทางวิชาการได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุญาตจากท่านพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๓๐ ชุด ทั้งนี้ได้แนบตัวอย่างแบบสอบถามเพื่อประกอบการพิจารณาพร้อมแล้วนี้ ส่วนข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียน นายอำเภอเมืองระยอง

- เพื่อโปรดทราบ/พิจารณา

- เพื่อดำเนินการต่อไป

ศึกษา

๑

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

(นายอานนท์ วงศ์เยี่ยม)

ปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการพิเศษ) ศึกษาราชการแผน
นายอำเภอเมืองระยอง

ผู้ประสานงาน: นางสาวปุน วิเศษศรี
โทรศัพท์ต่อ. ๐๖๒-๕๖๙๙๖๔๔๓

ภาคผนวก ค

ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ของแบบสอบถาม

นางสาวปุ่น วิเศษศรี
Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.832	25

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน	74.97	749.757	.818	.904
ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน	75.07	749.306	.812	.929
ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน	75.50	750.810	.711	.872
ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน	75.20	749.614	.927	.970
ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน	74.97	752.309	.735	.820
ด้านหลักเสรีภาพ	75.07	750.409	.806	.839
ด้านหลักเสรีภาพ	75.00	749.586	.757	.830
ด้านหลักเสรีภาพ	75.20	749.890	.759	.868
ด้านหลักเสรีภาพ	74.73	751.995	.981	.730
ด้านหลักความเสมอภาค	74.87	751.085	.960	.866
ด้านหลักความเสมอภาค	74.93	751.099	.882	.898
ด้านหลักความเสมอภาค	74.80	752.786	.961	.965
ด้านหลักความเสมอภาค	74.67	748.713	.970	.851
ด้านหลักความเสมอภาค	74.97	748.102	.7461	.720
ด้านหลักนิติธรรม	74.93	752.409	.810	.847
ด้านหลักนิติธรรม	74.63	750.240	.965	.755
ด้านหลักนิติธรรม	74.73	752.064	.774	.899
ด้านหลักนิติธรรม	74.73	749.030	.775	.833
ด้านหลักนิติธรรม	74.97	752.309	.835	.820
ด้านหลักเสียงข้างมาก	75.07	750.409	.906	.839
ด้านหลักเสียงข้างมาก	75.00	749.586	.957	.830
ด้านหลักเสียงข้างมาก	75.20	749.890	.959	.968
ด้านหลักเสียงข้างมาก	74.73	751.995	.981	.930
ด้านหลักเสียงข้างมาก	74.87	751.085	.280	.866

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์อนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ว๐๗๖

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โขนปี ชั้น 5 ห้อง 8 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอนิคมพัฒนา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

90 พฤศจิกายน ๒๕๖๒

ที่ว่าการอำเภอนิคมพัฒนา

รับที่ 5925

วันที่ 16 ธ.ค. 2562

เวลา.....น.

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปุน วิเศษศรี รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๕๐๒๘ นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

- เห็น หน.อำเภอนิคมพัฒนา

- ไม่ขัดข้อง

- เห็นชอบวิเทศมนตรีเขต

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ สุวะพรม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

(นายอนุศักดิ์ ผาสุศรี)

ปลัดอำเภอ

16/12/2562

(นายมนตรี เกตุวิจิตร)

นายอำเภอนิคมพัฒนา

ผู้ประสานงาน: นางสาวปุน วิเศษศรี

โทรศัพท์ต่อ. ๐๖๒-๑๖๙๔๖๕๑

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม
เรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชน
ในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา อุปสรรค การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง และเพื่อเปรียบเทียบระดับการพัฒนาตนเองตามหลักกาลามสูตร ผู้วิจัยขอรับรองว่าจะเป็นความลับ และการนำเสนอผลการวิจัยเป็นลักษณะภาพรวม จะไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น และความคิดเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์ในการศึกษางานวิจัย และสร้างองค์ความรู้ จึงใคร่ขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามตามสภาพจริงและครบทุกข้อ

แบบสอบถามมีทั้งหมด ๓ ตอน

ตอนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ คำถามเกี่ยวกับ “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง” มีรูปแบบ

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะทั้งหมด ๕ ด้าน

นางสาวปุน วิเศษศรี

นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตอนที่ ๑ ข้อมูลภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดตอบข้อคำถามตามความเป็นจริงในช่องว่าง หรือทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐

หน้าข้อความที่ตรง กับความเป็นจริงของท่านที่สุด

๑. เพศ

๑) ☐ ชาย

๒) ☐ หญิง

๓) ☐ เพศที่ ๓

๒. อายุ

๑) ☐ อายุ ๑๘ – ๓๐ ปี

๒) ☐ อายุ ๓๑-๔๐ ปี

๓) ☐ อายุ ๔๑- ๕๐ ปี

๔) ☐ อายุ ๕๑ ปีขึ้นไป

๓. ระดับการศึกษา

๑) ☐ ประถมศึกษา

๒) ☐ มัธยมศึกษา

๓) ☐ อนุปริญญาหรือเทียบเท่า (ปวช./ปวส.)

๔) ☐ ปริญญาตรี

๕) ☐ ปริญญาโทขึ้นไป

๔. อาชีพ

๑) ☐ นักเรียน/นักศึกษา

๒) ☐ ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ

๓) ☐ เกษตรกรรม

๔) ☐ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว

๕) ☐ รับจ้าง

๖) ☐ อื่น ๆ

๕. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

๑) ☐ ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท

๒) ☐ ๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท

๓) ☐ ๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท

๔) ☐ ๒๐,๐๐๑ – ๓๐,๐๐๐ บาท

๕) ☐ ๓๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป

ตอนที่ ๒ คำถามเกี่ยวกับ “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง”

คำชี้แจง โปรดตอบข้อคำถามตามความเป็นจริงในช่องว่าง หรือทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรง กับความเป็นจริงของท่านที่สุด

การปกครองระบอบประชาธิปไตย หมายถึง การปกครองระบอบประชาธิปไตย ๕ ด้าน ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ด้านหลักเสรีภาพ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักเสียงข้างมาก ของประชาชนในอำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง

ข้อที่	การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง การปกครองระบอบประชาธิปไตย มี ๕ ด้าน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	๑. ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนตามหลักกลาามสูตร	(๕)	(๔)	(๓)	(๒)	(๑)
	๑) ท่านเชื่อว่าระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สามารถสร้างความกลมเกลียวเหนียวแน่นให้กับคนในชาติได้อย่างเหมาะสม					
	๒) ท่านแสดงออกซึ่งการเป็นเจ้าของอำนาจ ที่มีตามกระบวนการการเลือกตั้งอย่างอิสระจริง และทั่วถึง					
	๓) ท่านมีอำนาจในการคัดค้านและถอดถอนผู้ปกครองและผู้แทน ที่มีทำให้ทำให้ประชาชนเห็นว่ามิได้บริหารประเทศในทางที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม					
	๔) ท่านไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ตั้งแต่ท่านมีสิทธิในการเลือกตั้งครั้งแรกและเรื่อยมา					
	๕) ท่านมีส่วนร่วมในการให้ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยและกระบวนการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ					
	๒. ด้านหลักเสรีภาพตามหลักกลาามสูตร	(๕)	(๔)	(๓)	(๒)	(๑)
	๑) ท่านไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนโดยปกติ โดยสมัครใจและไม่มีผู้ใดข่มขู่					
	๒) ท่านไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยไม่มีการซื้อสิทธิ์ขายเสียงทางการเมืองการไม่ไปละเมิด ลิตรอนสิทธิ เสรีภาพของบุคคลอื่น หรือละเมิดต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม และความมั่นคงของประเทศไทย					
	๓) ท่านเคยเสนอเรื่องราวร้องทุกข์เกี่ยวกับนักการเมืองทุจริตการเลือกตั้ง					
	๔) ท่านเคยเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของภาคประชาชน					
	๕) ท่านมีส่วนร่วมในการให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งให้กับประชาชนได้รับทราบ					

ข้อที่	การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง การปกครองระบอบประชาธิปไตย มี ๕ ด้าน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๓. ด้านหลักความเสมอภาคตามหลักกาลามสูตร		(๕)	(๔)	(๓)	(๒)	(๑)
๑) มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงทรัพยากรและคุณค่าต่าง ๆ ของสังคม ที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างเท่าเทียมกัน						
๒) ท่านคิดว่าการเลือกตั้งมีความสำคัญต่อการพัฒนาบ้านเมืองหรือความเสมอภาค						
๓) ท่านมีการแจ้งข่าวเกี่ยวกับการทุจริตการเลือกตั้งให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง						
๔) ท่านไปใช้สิทธิเลือกตั้งเนื่องจากมีความเชื่อหรือศรัทธาในด้านชื่อเสียงของพรรคการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้ง						
๕) ท่านไปใช้สิทธิเลือกตั้งเนื่องจากมีความศรัทธาในประสบการณ์ของตัวผู้สมัคร						
๔. ด้านหลักนิติธรรมตามหลักกาลามสูตร		(๕)	(๔)	(๓)	(๒)	(๑)
๑) กฎหมายถูกกำหนดโดยผู้แทนของประชาชน ดังนั้นประชาชนต้องเคารพกฎหมาย						
๒) กฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย จะทำให้เกิดความยุติธรรมในสังคม						
๓) การให้ความคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ในเรื่องสิทธิเสรีภาพในทรัพย์สิน การแสดงออก การดำรงชีพอย่างเสมอหน้ากัน โดยผู้ปกครองไม่สามารถใช้อำนาจใด ๆ ริดรอนสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้						
๔) การที่ประชาชนจะอยู่ด้วยกันได้อย่างสงบสุข เราทุกคนต้องเคารพกติกา						
๕) ผู้ปกครองไม่สามารถใช้อำนาจใด ๆ ใช้อิทธิพลอยู่เหนือกฎหมายหรือเหนือกว่าประชาชนคนอื่น ๆ ได้						
๕. ด้านหลักเสียงข้างมากตามหลักกาลามสูตร		(๕)	(๔)	(๓)	(๒)	(๑)
๑) ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจ						
๒) ประชาชนทุกระดับการศึกษาทุกคนมีศักดิ์ศรี และสถานะเท่าเทียมกัน						
๓) ประชาชนทุกระดับการศึกษาทุกคนไม่ว่าจะมีฐานะรวยกว่าหรือยากจนกว่ากัน ก็ถือได้ว่าทุกคนมีศักดิ์ศรี และสถานะเท่าเทียมกัน						
๔) การตัดสินใจของฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายตุลาการ ย่อมต้องถือเอาเสียงข้างมากที่มีต่อเรื่องนั้น ๆ เป็นเกณฑ์ตัดสิน ควบคู่ไปกับการเคารพสิทธิของเสียงข้างน้อย						
๕) ผู้คนควรยอมรับและปฏิบัติตามมติของคนส่วนใหญ่หรือเสียงข้างมากในสังคม แม้ว่าจะไม่เห็นด้วยก็ตาม						

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะทั้งหมด ๕ ด้าน

๑. ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนตามหลักกาลามสูตร

ปัญหา.....

.....

แนวทางแก้ไขปัญหา.....

.....

๒. ด้านหลักเสรีภาพตามหลักกาลามสูตร

ปัญหา.....

.....

แนวทางแก้ไขปัญหา.....

.....

๓. ด้านหลักความเสมอภาคตามหลักกาลามสูตร

ปัญหา.....

.....

แนวทางแก้ไขปัญหา.....

.....

๔. ด้านหลักนิติธรรมตามหลักกาลามสูตร

ปัญหา.....

.....

แนวทางแก้ไขปัญหา.....

.....

๕. ด้านหลักเสียงข้างมากตามหลักกาลามสูตร

ปัญหา.....

.....

แนวทางแก้ไขปัญหา.....

.....

**** ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ****

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย (สัมภาษณ์)

แบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
รายนามผู้ขอสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เรื่อง “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชน
ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง”

กลุ่มนักบวช

๑) หลวงพ่อเกษมสันต์ อนุบาลโย	เจ้าอาวาสวัดเขาจอมแห ตำบลมะขามคู่ อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

กลุ่มข้าราชการของรัฐ

๒) ดร.สมเกียรติ จ้องจิตมั่น	ปลัดเทศบาลตำบลมาบข่าพัฒนา อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง
๓) นางสาวจิตต์นิภา กานต์ กำจรกิจไพศาล	ผู้ช่วยทรัพยากรบุคคล อบต.มะขามคู่ อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง
๔) นางณัฐมน ธิติคุณโกมล	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ อบต. ตำบลมะขามคู่ อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

กลุ่มครูชำนาญการ

๕) นายชิตเกียรติ ศรีดอกบัว	ข้าราชการครู และวิทยากร ตำบลมะขามคู่ อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

กลุ่มพนักงานรัฐวิสาหกิจ/บริษัทเอกชน

๖) นายสะสม ศรีโกสโย	ผู้บริหารบริษัทเอกชน (BSNCR) ตำบลมะขามคู่ อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง
๗) นายวรวิทย์ สะโสดา	หัวหน้างานพนักงานบริษัท (BSNCR) ตำบลมะขามคู่ อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

กลุ่มประชาชนทั่วไป

๘) นางสาวธัญญานันท์ วิริยะพันธ์	ประชาชนทั่วไป ตำบลมะขามคู่ อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ว ๐๓/๖

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำลูกกา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
นมัสการ พระอริการเกษมสันต์ อนาลโย เจ้าอาวาสวัดเขาจอมแห ตำบลมะขามคู่ อำเภอนิคมพัฒนา
จังหวัดระยอง
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปุน วิเศษศรี รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๐๒๘ นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาดานหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากพระคุณท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จาก
พระคุณท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์
ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่าง
ยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี และขอขอบคุณพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา
ณ โอกาสนี้

จึงน้อมสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุขะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นางสาวปุน วิเศษศรี
โทรศัพท์: ๐๖๒-๙๒๓๖๔๖๓

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/๑๐๗๖

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โขนปี ชั้น 5 ห้อง 8 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ดร.สมเกียรติ จ้องจิตต์มัน ปลัดเทศบาลตำบลมาบตาพุด อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปุน วิเศษศรี รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๒๒๐๔๐๒๘ นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นางสาวปุน วิเศษศรี

โทรศัพท์ต่อ. ๐๖๒-๓๖๔๔๖๔๑

ที่ ยว ๘๐๐๕.๒/ว ๑๗๖

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โซนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลสำโห อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

90 พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นางสาวจิตต์นิภาภานต์ ศำจรัสไพศาล นักจัดการงานทั่วไป อบต.มะขามคู่ อ.นิคมพัฒนา จ.ระยอง
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปุน วิเศษศรี รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๐๒๘ นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ การศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นางสาวปุน วิเศษศรี

โทรศัพท์: ๐๖๒-๑๖๔๔๖๔๓

จิตต์นิภาภานต์ 6/12/62
ได้มหาวิทยาลัย

ที่ ๘๖ ๘๐๐๕.๒/๖๐๗๖

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอนิคมพัฒนา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

90 พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นางณฐมน อธิคุณโกมล นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ อบต.มะขามคู่ อ.นิคมพัฒนา จ.ระยอง
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๓ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปุน วิเศษศรี รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๕๐๒๘ นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้หนังสือดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุขะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

นางสาวปุน วิเศษศรี
- อธิคุณโกมล
11/12/19

ผู้ประสานงาน: นางสาวปุน วิเศษศรี
โทรศัพท์: ๐๖๒-๕๖๓๔๖๕๑

ที่ ยว ๘๐๐๕.๒/วอพ๖

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โซนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอบึงนาราง
จังหวัดพิจิตร 33170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้จัดส่งเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายชิตเกียรติ ศรีดอกบัว ครูโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง จังหวัดระยอง ตำบลมะขามคู่
อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปุ่น วิเศษศรี รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๐๒๘ นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นางสาวปุ่น วิเศษศรี

โทรศัพท์ต่อ. ๐๖๒-๓๖๙๔๖๔๔๔

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ว ๐๗๖

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โถงบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอนิคมพัฒนา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายสะสม ศรีโกสโย ผู้บริหารบริษัทเอกชน (BSNCR) ตำบลมะขามคู่ อำเภอนิคมพัฒนา
จังหวัดระยอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปุน วิเศษศรี รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๐๒๘ นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นางสาวปุน วิเศษศรี

โทรศัพท์ต่อ. ๐๖๒๑-๑๖๔๔๖๔๑

8-Dec-19

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/๖ ๐๗/๖

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอนิคมพัฒนา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้บันทึกเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายวรวิทย์ สะโสดา หัวหน้าพนักงานบริษัทเอกชน (BSNCR) ตำบลมะขามคู่ อำเภอนิคมพัฒนา
จังหวัดระยอง
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปุ่น วิเศษศรี รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๐๒๘ นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้บันทึกดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

๑๒ - ๑๒ - ๒๕๖๒

ผู้ประสานงาน: นางสาวปุ่น วิเศษศรี
โทรศัพท์ต่อ. ๐๖๖๒-๑๖๙๔๖๘๑๑

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/วคส/๕

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โซนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอนิคมพัฒนา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นางสาวธัญญานันท์ วิริยะพันธ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๓ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปุ่น วิเศษศรี รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๐๒๘ นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้หนังสือดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุขะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน นางสาวปุ่น วิเศษศรี
โทรศัพท์ ๐๖๒-๓๖๙๔๖๔๓

8 ธ.ค. ๒๕๖๒

ภาคผนวก จ
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย เรื่อง “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชน ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง”

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ชุดนี้สร้างขึ้นมา เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล เพื่อทำวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง และเพื่อเปรียบเทียบระดับการพัฒนาตนเองตามหลักกาลามสูตร การวิจัยในครั้งนี้ไม่มีเจตนาที่จะประเมินการปฏิบัติงานของบุคลากรหรือหน่วยงานใด ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลไว้เป็นความลับและจะนำเสนอผลงานวิจัยในภาพรวม ซึ่งมีได้แยกเป็นรายบุคคลหรือสถานศึกษาแต่อย่างใด ซึ่งท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่ได้รับเลือกในการสัมภาษณ์ และความคิดเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์ในการศึกษางานวิจัย และสร้างองค์ความรู้ให้มีขีดความสามารถและศักยภาพในการปฏิบัติงานต่อไป จึงใคร่ขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามตามสภาพจริงและครบทุกข้อ

สำหรับคำถามการวิจัยประกอบด้วย ๓ ตอน ได้แก่

ตอนที่ ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ ๒ แบบสัมภาษณ์ที่เกี่ยวกับ “การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรับรู้ข่าวสารทางการเมืองตามประเภทของสื่อ ตามหลักกาลามสูตร

ตอนที่ ๓ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชน

หลักกาลามสูตร หมายถึง หลักวิธีปฏิบัติในเรื่องที่ควรสงสัย หรือหลักความเชื่อ ที่ตรัสไว้ในกาลามสูตรนี้ได้แก่

๑. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการฟังตามกันมา (มา อนุสฺสเวน)
๒. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการถือสืบๆกันมา (มา ปรมปราย)
๓. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการเล่าลือ (มา อิติกิริย)
๔. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการอ้างตำรา หรือคัมภีร์ (มา ปิฎกสมปทานน)
๕. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะตรรกะ (มา ตกฺกเหตุ)
๖. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะอนุমান (มา นยเหตุ)
๗. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการคิดตรองตามแนวเหตุผล (มา อากาโรปริวิตกเกณ)
๘. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะเข้าได้กับทฤษฎีที่พินิจไว้แล้ว (มา ทิฏฐินิซฆมานกฺขนติยา)
๙. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะมองเห็นรูปลักษณะน่าจะเป็นไปได้ (มา ภพฺพรูปตยา)
๑๐. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะนับถือว่า ท่านสมณะนี้เป็นครูของเรา (มา สมโณ โน ครูติ)

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาและสละเวลาในการตอบแบบสอบถามนี้เป็นอย่างสูง

นางสาวปุน วิเศษศรี

นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชน
ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

ตอนที่ ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

แนวทางการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับกับแนวทางการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
 เกี่ยวกับพฤติกรรมกรรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชน ตามหลักกาลามสูตร

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....ตำแหน่ง/อาชีพ.....
 สถานที่.....ตำบล.....อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง
 สัมภาษณ์วันที่.....เดือน..... พ.ศ.๒๕๖๒

ตอนที่ ๒ แบบสัมภาษณ์ที่เกี่ยวกับ “การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรับรู้
 ข่าวสารทางการเมืองของประชาชน เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย ตามหลักกาลามสูตร

โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิกล่าวถึงปัญหา และข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาการทำวิจัย
 เกี่ยวกับพฤติกรรมกรรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชนในหัวข้อต่อไปนี้

๑ ท่านมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของ
 ประชาชน ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ด้านหลักเสรีภาพ ด้านหลักความเสมอภาค ด้าน
 หลักนิติธรรม ด้านหลักเสียงข้างมาก อย่างไร

.....

.....

.....

.....

๑.๑) สื่อโทรทัศน์

ท่านชมข่าวกิจกรรมการเคลื่อนไหวการเมืองของพรรครัฐบาล พรรคฝ่ายค้าน เช่น
 การปรับคณะรัฐมนตรี การอภิปรายไม่ไว้วางใจคณะรัฐบาล จากสื่อโทรทัศน์แล้วท่านมีความคิด
 เห็น และเชื่อสื่ออย่างไร ?

.....

.....

.....

.....

๑.๒) สื่อนั่งสือพิมพ์

ท่านอ่านข่าวความขัดแย้งระหว่างพรรครัฐบาลและพรรคฝ่ายค้าน ท่านติดตามข่าวสารทางการเมือง การปกครองกับบุคคลอื่น ๆ จากสื่อนั่งสือพิมพ์ แล้วท่านมีความคิดเห็นและมีความเชื่ออย่างไรบ้าง ?

.....

.....

.....

.....

๑.๓) สื่อวิทยุ

ท่านฟังข่าวความขัดแย้งระหว่างพรรครัฐบาลและพรรคฝ่ายค้านจากสื่อวิทยุ แล้วท่านมีความคิดเห็นและความเชื่ออย่างไรบ้าง ?

.....

.....

.....

.....

๑.๔) สื่อนิตยสารรายสัปดาห์เกี่ยวกับการเมือง

ท่านชอบติดตามข่าวการเมืองจากนิตยสารรายสัปดาห์เกี่ยวกับการเมืองหรือไม่ แล้วถ้าท่านชอบท่านมีความคิดเห็นและความเชื่อแบบไหน ?

.....

.....

.....

.....

๑.๕) สื่ออินเทอร์เน็ต (Facebook , Line)

ท่านชอบติดตามข่าวสารการเมืองผ่านโทรศัพท์ออนไลน์หรือสื่ออินเทอร์เน็ต (Facebook , Line) ของท่าน หรือร่วมรับฟังการปราศรัยหาเสียง ของกรรมการชุมชนหรือสมาชิกสภาเขต หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร(ส.ส.) ผ่านโทรศัพท์ออนไลน์หรือสื่ออินเทอร์เน็ต แล้วท่านมีความคิดเห็นและความเชื่ออย่างไรบ้าง ?

.....

.....

.....

.....

๑.๖) สื่อหอกระจายข่าว

ท่านฟังข่าวการวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมือง รับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง การปกครองผ่านเสียงตามสายของชุมชนผ่านหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน แล้วท่านมีความคิดเห็นและความเชื่ออย่างไร?

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ ๓ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชน

๓.๑ สภาพปัญหา อุปสรรค การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชน

.....

.....

.....

.....

๓.๒ ข้อเสนอแนะในการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชน

.....

.....

.....

.....

**** ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ****

ภาคผนวก จ
ประมวลภาพจากการศึกษาภาคสนาม

๑. สัมภาษณ์ หลวงพ่อเกษมสันต์ อนาลโย เจ้าอาวาสวัดเขาจอมแห ตำบลมะขามคู่
๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

๒. สัมภาษณ์ ดร.สมเกียรติ จองจิตมั่น ปลัดเทศบาลตำบลมาบตาพุด อำเภอนิคมพัฒนา
๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

๓. สัมภาษณ์ นางสาวจิตต์นิภา กานต์ กำจรกิจไพศาล ผู้ช่วยทรัพยากรบุคคล อบต.มะขามคู่
๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

๔. สัมภาษณ์ นางณัฐมน อิตติคุณโกมล นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ
อบต. ตำบลมะขามคู่ อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

๕. สัมภาษณ์ นายสะสม ศรีโกไสยผู้บริหารบริษัทเอกชน (BSNCR) ตำบลมะขามคู่
อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

๖. สัมภาษณ์ นายวรวิทย์ สะโสดา หัวหน้างานพนักงานบริษัท (BSNCR) ตำบลมะขามคู่
อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

๗. สัมภาษณ์ นางสาวธัญญานันท์ วิริยะพันธ์ ประชาชนทั่วไปตำบลมะขามคู่
อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

๘. สัมภาษณ์ นายชิตเกียรติ ศรีดอกบัว ข้าราชการครู และวิทยากร ตำบลมะขามคู่
อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ /นามสกุล : นางสาวปูน วิเศษศรี
- ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ) : Miss. Poon Visedsri
- ว/ ด/ ป เกิด : วันพุธที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๖ ปีกุน โรงพยาบาลร้อยเอ็ด จ.ร้อยเอ็ด
- ภูมิลำเนาที่เกิด : บ้านเลขที่ ๑๐๕ หมู่ ๕ ต. โนนรัง อ. เมือง จ. ร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
- โทรศัพท์ : ๐๖๒-๑๖๙๔๖๔๑
- การศึกษา : ปี พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๑ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ มจร.
รัฐศาสตรบัณฑิต
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (ร.ม.) รุ่นที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๒
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ประสบการณ์การทำงาน : ปี พ.ศ.๒๕๕๐-จนถึงปัจจุบันทำงานที่บริษัท บริดจสโตน เอ็นซีอาร์ จำกัด
- สาขา : ปวส.(เทคโนโลยีสำนักงาน คอมพิวเตอร์ธุรกิจ)
- ผลงานทางวิชาการ : -
- ปีที่เข้าศึกษา : ๑ มิถุนายน ๒๕๖๑
- ปีที่สำเร็จการศึกษา : มีนาคม ๒๕๖๓

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่หลายประเทศยอมรับนับถือว่าเป็นการปกครองที่เปิดโอกาสให้นับตั้งแต่ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาสู่ระบอบประชาธิปไตย เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ.๒๔๗๕ แต่ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยของไทยก็ยังไม่ก้าวหน้า ไม่เป็นรากฐานของการปกครองอย่างแท้จริง บรรยากาศของการเมืองไทยเป็นเรื่องราวของการต่อสู้ช่วงชิงอำนาจทางการเมืองระหว่างกลุ่มผู้นำ และการใช้กำลังอำนาจทางทหารเปลี่ยนแปลงล้มล้างรัฐบาล ด้วยการทำการปฏิวัติรัฐประหาร ทำให้ประเทศไทยขาดเสถียรภาพและความมั่นคงทางการเมือง^๑ กล่าวคือ รัฐบาลไม่สามารถอยู่ในตำแหน่งได้นานพอที่จะปฏิบัติตามนโยบายที่กำหนดไว้ให้เป็นรูปธรรม ทำให้เป็นผลร้ายต่อประชาชน และประเทศชาติ ในช่วง ๘๖ ปีที่ผ่านมา ได้มีการหมุนเวียนการบริหารประเทศ ระหว่างนักการเมืองกับนักการทหารมาโดยตลอด ทำให้ประเทศชาติไม่พัฒนา เศรษฐกิจไม่ก้าวหน้าตกต่ำอยู่ทุกวันนี้

ดังนั้นสาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ยังคงมีปัญหาในทางปฏิบัติอยู่มาก เนื่องจากว่าประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย ประกอบกับประชาชนเบื่อหน่ายต่อระบบรัฐสภาที่ทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติ กล่าวคือ ปัญหาที่วิจารณ์กันมากในปัจจุบัน คือนักการเมืองจำนวนไม่น้อยมาจากนักธุรกิจ และพ่อค้า เข้ามาเล่นการเมืองเพื่อหวังผลประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง จึงเป็นอีกหนึ่งสาเหตุที่ทำให้ประชาชนไม่เข้าใจของคุณค่า และไม่มีความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองของประเทศ เมินเฉยต่อสิทธิและหน้าที่ในการเป็นพลเมืองที่ดี ประเทศไทยผ่านระยะเวลาการปกครองระบอบประชาธิปไตยมานานถึง ๘๖ ปีการพัฒนาที่ผ่านมายังไม่สามารถนำไปสู่รูปแบบของความเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง เนื่องจากสาเหตุหลายประการแต่สาเหตุสำคัญที่สุดคือ “ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกร ชาวไร่ ชาวนา ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มพลังการเมืองที่สำคัญแต่ร้อยละ ๘๐ ยังไม่เข้าใจเรื่องการเมืองการปกครองเหตุผลสำคัญสำหรับปัญหาเรื่องการขยายความรู้ความเข้าใจทางการเมืองดังกล่าวมาจากปัญหาในเรื่องของ

^๑ ประภัศร ทองยินดี, ประชาธิปไตย: แนวคิดและหลักการเบื้องต้น, วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๕๘): ๑๑-๑๒.

ระดับการศึกษาซึ่งเป็นที่มาของการขาดโอกาสในการได้รับความรู้และการปฏิบัติที่ถูกต้องตามแบบอย่างประชาธิปไตย”^๒

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ล้วนเป็นปัญหาที่กระทบต่อภาพรวมของประเทศ สมควรที่จะต้องมีการศึกษาถึงต้นเหตุของปัญหา เพื่อจะนำไปสู่กระบวนการแก้ไขปัญหาย่อยอย่างเป็นระบบ หากปล่อยไว้นานวันเข้าจะทำให้ประเทศชาติไม่ก้าวไปข้างหน้า แต่จะเป็นการถอยหลังลงคลอง ปัญหาหลักในการพัฒนาการปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้น^๓ นอกจากปัญหาในด้านโครงสร้างและสถาบันทางการเมืองแล้วยังมีอุปสรรคในด้านการรับรู้ ข้าราชการทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจนอาจกล่าวได้ว่า ประชาธิปไตยของไทยนั้นล้มลุกคลุกคลานมาเกือบตลอดระยะเวลา ๘๖ ปี เพื่อที่จะให้ได้มีระบอบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์นั้น ประชาชนจะต้องสนใจการเมือง ต้องติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวทางการเมือง และต้องมีความกระตือรือร้นที่จะมีบทบาทร่วมกันทางการเมือง ดังนั้นการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อประชาชนและโดยเฉพาะนิสิตนักศึกษาซึ่งได้รับสมญานามว่า “ปัญญาชน” เป็นผู้ที่มีระดับความรู้และสติปัญญาสูงอันจะเป็นกำลังสำคัญของชาติและเป็นพลังที่สำคัญทางการเมืองที่มีต่อการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยทั้งในปัจจุบันและอนาคต^๔

อย่างไรก็ตามเป็นที่ยอมรับกันว่าการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นรูปแบบการปกครองที่ดีที่สุดเนื่องจากการปกครองโดยถือว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาระบบการเมืองให้เป็นประชาธิปไตย เพราะการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญประการหนึ่งของระบอบประชาธิปไตย สังคมใดที่จะมีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูงหรือต่ำพิจารณาได้จากการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน สังคมที่ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงย่อมมีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูง ในทางตรงกันข้ามสังคมใดประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำแสดง

^๒ พงษ์เมธี ไชยศรีหา, ความรู้ความเข้าใจในหลักการประชาธิปไตยและทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองประชาธิปไตยในเขตเทศบาลเมืองชุมแพ จังหวัดขอนแก่น, วารสารวิชาการและวิจัย, ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๓ (กันยายน - ธันวาคม ๒๕๖๑): ๑๘-๒๐.

^๓ กระทรวงศึกษาธิการ, **ประชาธิปไตย**, (กรุงเทพมหานคร : ศรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๕๒), หน้า ๑๔.

^๔ โกวิท วงศ์สุววัฒน์. **หลักรัฐศาสตร์**, (กรุงเทพมหานคร: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๕๐), หน้า ๒๒-๒๔.

ว่าสังคมนั้นมีระดับความเป็นประชาธิปไตยต่ำ รัฐธรรมนูญฉบับต่างๆ ของไทยในอดีตที่ผ่านมาเปิดโอกาสให้ทุกคนที่มีอายุ ๑๘ ปีบริบูรณ์เป็นผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนของตน^๕

ในการให้ความรู้ทางการเมืองกับประชาชน รัฐสามารถดำเนินการได้หลายมาตรการในเบื้องต้นต้องอาศัยสื่อมวลชนให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน ประมาณ อติเรกสาร ได้กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญในการขยายฐานประชาธิปไตยไปสู่ประชาชนให้สำเร็จได้ คือ สื่อมวลชน เพราะสื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิด”^๖

ในลักษณะเดียวกัน “สื่อมวลชนสามารถจะสะท้อนความคิดเห็นเป็นการต่อต้านขัดแย้งการกระทำใดๆ ที่ไม่ชอบมาพากลของรัฐบาลสามารถแสดงท่าทีที่เปื้อนหนาย ให้ข้อมูลที่เน้นย้ำถึงความไร้ประสิทธิภาพของรัฐบาล”^๗

นอกจากนี้ "การสร้างองค์การ หรือกลไกให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานและพฤติกรรมของนักการเมือง ตลอดเวลาว่า ช่วยสะท้อนความคิดเห็นให้กับพรรคการเมืองและนักการเมืองได้รับรู้ ดังนั้น การได้รับทราบข่าวสารทางการเมืองเป็นประจำสม่ำเสมอจะช่วยให้เกิดความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยได้มากยิ่งขึ้นอีกทางหนึ่ง ซึ่งจะ เป็นแนวทางการพัฒนาการปกครองของประเทศต่อไป”^๘

ปัจจุบันแม้จะมีการส่งเสริม หรือเผยแพร่ข่าวสารด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเมืองอย่างมาก ทั้งสื่อวิทยุ โทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต และอื่น ๆ แต่การรับข่าวสารทางการเมืองของประชาชนก็ได้เป็นไปอย่างราบรื่นทีเดียว เนื่องจากมีปัญหาในการรับข่าวสารที่เกิดขึ้นจากปัจจัยหลายประการ ดังนี้

๑) ปัญหาที่เกิดจากตัวประชาชนผู้รับสารเอง ที่ขาดความรู้เดิมทางการเมืองซึ่งจะส่งผลให้การส่งข่าวสารด้านการเมืองต้องประสบกับปัญหา

๒) ปัญหาที่เกิดจากตัวสาร เช่น หากตัวสารหรือเนื้อหาสารมีความคลุมเครือ การรับก็จะขึ้นอยู่กับจิตวิสัยมากกว่าสิ่งอื่น

^๕ ชัยอนันต์ สมุทวณิช, ประชาธิปไตย สังคมนิยม คอมมิวนิสต์ กับการเมืองไทย, (กรุงเทพมหานคร: ๒๕๕๑), หน้า ๑๗.

^๖ เสรี ชังภัย, “การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น ๒๕๕๑), หน้า ๒.

^๗ ระวีวรรณ ประกอบผล, สื่อมวลชนสามารถจะสะท้อนความคิดเห็นเป็นการต่อต้านขัดแย้งการกระทำ, วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๖๒): ๑๒๕-๑๔๓.

^๘ อนันต์ อนันตกุล, เกิดอะไรขึ้นกับการพัฒนาประชาธิปไตยปัญหาและอุปสรรค, บทความรัฐสภาสาร, ปีที่ ๕๙ ฉบับที่ ๖ (มิถุนายน ๒๕๕๖): ๑-๑๑.

๓) ปัญหาที่เกิดจากสื่อหรือช่องทาง อาจเกิดจากสื่อที่อาจมีข้อจำกัดในการส่งเสริมข่าวสารได้ไม่ทั่วถึง มีรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ มีลักษณะของการชี้ชวน ชักจูงมากเกินไป ซึ่งการเมืองการปกครองนั้นต้องสร้างดุลยภาพระหว่างดุลภาพและการชี้ชวน ชักจูงให้อยู่ในระดับไม่แตกต่างกันมากนัก^๙

นอกจากนี้ ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมน่าจะเป็นปัจจัยสำคัญต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองด้วย เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจ เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางต่าง ๆ ประชาชนที่มีความเป็นอยู่ที่ดี ฐานะทางเศรษฐกิจดี จะมีความต้องการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองมากกว่าบุคคลที่อยู่ในภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ เนื่องจากไม่ต้องกังวลเรื่องการทำงานหาเงินเพื่อการอยู่รอด เหมือนบุคคลที่มีภาวะหาเช้ากินค่ำ ซึ่งจะสนใจในเรื่องของความอยู่รอดของชีวิตตนและครอบครัวมากกว่าที่จะใส่ใจเรื่องอื่น และลักษณะทางสังคมที่มีความแตกต่างกันก็ย่อมจะมีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของบุคคลแตกต่างกันออกไป เช่น คนในสังคมเมืองย่อมมีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองที่แตกต่างไปจากคนในสังคมชนบท

ประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง มีการปกครองแบบผสมผสานของลักษณะความเป็นเมืองกับชนบทรวมอยู่ด้วยกันประชาชนจึงรวมกันอยู่ด้วยกันหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นอาชีพ ฐานะหรือรายได้ แม้จะอยู่ในเขตเทศบาลก็ตาม แต่วิถีชีวิตของประชาชนส่วนใหญ่ยังคงเป็นชนบทอยู่มาก คือ มีการใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย ดำรงชีพในแบบสังคมเกษตรกรรม และอุตสาหกรรม หรืออาจกล่าวได้ว่า ประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา มีลักษณะกึ่งเมืองกึ่งชนบท แต่ประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา ก็ให้ความสนใจการเมืองการปกครองระดับประเทศอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย โดยข้อมูลการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา (สส.) อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ พบว่า ประชาชนมาใช้สิทธิไม่ถึง ๖๔% จึงเป็นที่น่าสนใจว่าการที่ประชาชนออกมามีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นจำนวนถึง ๖๔% นั้นแท้จริงมาจากปัจจัยใด^{๑๐}

ดังนั้นผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษถึงการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ว่ามีผลต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองอย่างไร และเพื่อทราบถึงการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา ว่ามีการปกครองแบบประชาธิปไตยให้ประสบความสำเร็จในสังคมอย่างไร ให้ประชาชน

^๙ ธนวดี บุญลือ, แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการสื่อสาร, (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๒), หน้า ๘๒-๑๒๔.

^{๑๐} กองสวัสดิการสังคม, สำนักงานทะเบียนราษฎร, ข้อมูลผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สส. อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.bora.dopa.go.th/index.php/th/> [๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒].

ออกมาใช้สิทธิ์ ใช้เสียงอย่างพร้อมเพรียงกัน หรือมีปัจจัยอะไรที่จะทำให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และส่งเสริมให้เกิดเสถียรภาพในการปกครอง ซึ่งรวมถึงสื่อข่าวสาร ความถี่ในการเลือกรับ สถานที่ในการเลือกรับ และเหตุผลในการเลือกรับข่าวสาร ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการเลือกข่าวสารทางการเมืองที่ตรงกับความสนใจของประชาชน รูปแบบในการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนมีความสนใจที่จะศึกษาและมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น

๑.๒ คำถามของการวิจัย

๑.๒.๑ การรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจันทระยอง เป็นอย่างไร

๑.๒.๒ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจันทระยอง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

๑.๒.๓ ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจต่อการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจันทระยอง มีอะไรบ้างและควรเป็นอย่างไร

๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๓.๑. เพื่อศึกษาการรับรู้ของประชาชนที่มีต่อสภาพการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจันทระยอง

๑.๓.๒. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้ของประชาชนที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจันทระยอง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๓.๓. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางการเสริมสร้างความรู้ของประชาชนที่มีต่อความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อระบอบการปกครองระบอบประชาธิปไตยในอำเภอนิคมน้ำจันทระยอง

๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจันทระยอง” มีการกำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจันทระยอง” ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปกครองระบอบ

ประชาธิปไตย การรับรู้การสื่อสาร การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน และหลักธรรมที่ใช้ในการวิจัยคือ หลักกาลามสูตร เพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปรต้น (Independent Variables) และตัวแปรตาม (Dependent Variables) ดังนี้

๑) ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้

๒) ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง” โดยผู้วิจัยได้ประยุกต์แนวคิดทฤษฎี เนื้อหาโดยสังเคราะห์จากการปกครองระบอบประชาธิปไตย ของ โด널ด์ วิทท์แมน (Donald Whitman) แบ่งได้ ๕ ด้าน^{๑๑} และ ทฤษฎีการสื่อสารทางการเมืองของ ไบรอัน แมคแนร์ (Brian McNair) ๖ ด้าน^{๑๒} ได้แก่

การปกครองระบอบประชาธิปไตย ๕ ด้าน

- ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน
- ด้านหลักเสรีภาพ
- ด้านหลักความเสมอภาค
- ด้านหลักนิติธรรม
- ด้านหลักเสียงข้างมาก

พฤติกรรมกรรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชนจากสื่อ ๖ ด้าน

- สื่อโทรทัศน์
- สื่อหนังสือพิมพ์
- สื่อวิทยุ
- สื่อนิตยสารรายสัปดาห์เกี่ยวกับการเมือง

^{๑๑}วิทยากร เชียงกุล, หลักการของระบอบประชาธิปไตย, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://witayakornclub.wordpress.com> [๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๗].

^{๑๒}สุทัศน์ ผลบุญ, “กับพฤติกรรมกรรับรู้ข่าวสารการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านค้อ อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น”, สารนิพนธ์หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕), หน้า ๓๒.

- สื่ออินเทอร์เน็ต (Facebook , Line)
- สื่อหอกระจายข่าว

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากรและผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants)

๑) ประชาชน ได้แก่ ประชาชนในเขตพื้นที่ ตำบลมะขามคู่ อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง มีทั้งหมด ๔ ตำบล ๓๐ หมู่บ้าน เทศบาล ๑ แห่ง อบต.๔ แห่ง อายุตั้งแต่ ๑๘ ปีขึ้นไป มีจำนวน ๑๒,๒๓๖ คน^{๑๓}

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒ ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๓ รวมระยะเวลา ๖ เดือน

๑.๕. สมมติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตย แตกต่าง

๑.๕.๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตย แตกต่าง

๑.๕.๓ ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตย แตกต่าง

๑.๕.๔ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตย แตกต่าง

๑.๕.๕ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตย แตกต่าง

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

^{๑๓} กองสวัสดิการสังคม, สำนักงานทะเบียนราษฎร, ข้อมูลผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง สส. อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.bora.dopa.go.th/index.php/th/> [๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒].

การปกครองแบบประชาธิปไตย หมายถึง เป็นการปกครองที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองโดยการใช้สิทธิเลือกตั้งผู้แทนเข้าไปบริหารรัฐ และสามารถควบคุมการใช้อำนาจของรัฐให้เป็นไปในทิศทางที่ประชาชนต้องการ เป็นการปกครองที่ยึดหลักของเสรีภาพ ความเสมอภาค คำนึงถึงเสียงส่วนใหญ่เป็นสำคัญ มีกฎหมาย กฎเกณฑ์ ที่เรียกว่ารัฐธรรมนูญ เป็นกติกาที่ประชาชนในเขต อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ต้องเคารพ

การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง หมายถึง การที่ได้รับความรู้ข่าวสารทางการเมืองการปกครอง ของประชาชนในเขต อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ซึ่งมีการ ชม ฟัง อ่าน พูดคุย แลกเปลี่ยน หรือมีการติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร/วารสาร อินเทอร์เน็ต ป้าย และด้านการบริหารจัดการที่ดีของภาครัฐ

หลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนนั้น หมายถึง ประชาชนแสดงออกซึ่งการเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยที่มีตามกระบวนการการเลือกตั้งอย่างอิสระจริงและทั่วถึง

หลักเสรีภาพ หมายถึง ประชาชนทุกคนมีสิทธิเสรีภาพโดยเท่าเทียมกัน ไม่ไปละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น หรือละเมิดต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม และความมั่นคงของประเทศชาติและไม่ผิดกฎหมาย

หลักความเสมอภาค หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงทรัพยากรและคุณค่าต่าง ๆ ของสังคม ที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างเท่าเทียมกัน

หลักนิติธรรม หมายถึง การให้ความคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ทั้งในเรื่องสิทธิเสรีภาพในทรัพย์สิน การแสดงออก การดำรงชีพ

หลักเสียงข้างมาก (Majority Rule) หมายถึง เป็นเกณฑ์ตัดสินทางเลือก โดยถือว่าเสียงข้างมากเป็นตัวแทนที่สะท้อนความต้องการ/ข้อเรียกร้องของประชาชนหมู่่มาก หลักการนี้ต้องควบคู่ไปกับการเคารพและคุ้มครองเสียงข้างน้อยด้วย

สื่อโทรทัศน์ หมายถึง ประชาชนสามารถรับชมข่าวสารการเมือง ความรู้ ความบันเทิง รวมทั้ง สามารถแพร่ข่าวสารเหตุการณ์สำคัญๆ ที่เกิดขึ้นสดๆ ร้อนๆทั้งภายในและภายนอกประเทศ

สื่อหนังสือพิมพ์ หมายถึง เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ประกอบไปด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับข่าวในประเทศ ข่าวต่างประเทศ บทวิเคราะห์วิจารณ์เกี่ยวกับเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

สื่อวิทยุ หมายถึง เสนอข่าวสารต่างๆ ในรูปของคำพูด เสียงเพลง ข่าว และรายการสารประโยชน์และบันเทิงต่าง ๆ ไปสู่ประชาชนอย่างกว้างขวาง

สื่อนิตยสารรายสัปดาห์เกี่ยวกับการเมือง หมายถึง นิตยสารข่าว เน้นแสดงเกี่ยวกับข่าวทั่วไป ไม่ว่าจะเป็น บทวิเคราะห์ข่าว, เบื้องหลังข่าว, สัมภาษณ์บุคคลในข่าว

สื่ออินเทอร์เน็ต (Facebook , Line) หมายถึง การส่งสารที่รวดเร็ว การรับส่งข่าวสาร ข้อมูลที่ผู้ส่งและผู้รับสามารถติดต่อ กันได้ในเวลาเดียวกันหรือพร้อมกัน เช่น บริการพูดคุยสนทนา (Chat) บริการรับส่งข้อความเสียง และภาพ วิดีโอคอล และภาพเคลื่อนไหว

สื่อหอกระจายข่าว หมายถึง เป็นสื่อที่จัดตั้งและดำเนินงานโดยชุมชน โดยกระจายเสียง ครอบคลุมเฉพาะพื้นที่ และมุ่งดำเนินงานเพื่อประโยชน์สูงสุดของชุมชน

ประชาชน หมายถึง บุคคลที่อยู่อาศัยในเขต อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ที่มีอายุ ๑๘ ปีขึ้นไป

หลักกาลามสูตร หมายถึง หลักวิธีปฏิบัติในเรื่องที่ควรสงสัย หรือหลักความเชื่อ ที่ตรัสไว้ในกาลามสูตรนี้ ได้แก่

๑. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการฟังตามกันมา (มา อนุสสเวน)
๒. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการถือสืบๆกันมา (มา ปรมปราย)
๓. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการเล่าลือ (มา อิติกิริย)
๔. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการอ้างตำรา หรือคัมภีร์ (มา ปิฎกสมปทานน)
๕. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะตรรกะ (มา ตกกเหตุ)
๖. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะอนุমান (มา นยเหตุ)
๗. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการคิดตรองตามแนวเหตุผล (มา อาการปริวิตกเกน)
๘. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะเข้าได้กับทฤษฎีที่พินิจไว้แล้ว (มา ทิฏฐินิฆมานกขนตยา)
๙. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะมองเห็นรูปลักษณะน่าจะเป็นไปได้ (มา ภพพรูปตยา)
๑๐. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะนับถือว่า ท่านสมณะนี้เป็นครูของเรา (มา สมโณ โน ครูติ)

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ทำให้ทราบการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนใน อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง

๑.๗.๒ ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยจำแนก ตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๗.๓ ทำให้ทราบปัญหา อุปสรรคข้อเสนอนแนะ และแนวทางการเสริมสร้าง ความ เข้าใจที่ดีของประชาชน ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอ นิคมพัฒนา จังหวัดระยอง

๑.๗.๔ ผลที่ได้จากงานวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำไปใช้กำหนดแนวทางการเสริมสร้างความเข้าใจของประชาชน ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยนี้มุ่งศึกษา เรื่อง “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง” ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ของประชาชน ทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ดังต่อไปนี้

- ๒.๑ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย
- ๒.๒ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ข้อมูลและความสนใจทางการเมือง
- ๒.๓ หลักการสามสูตร
- ๒.๔ ข้อมูลบริบทเรื่องที่วิจัย
- ๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ความหมายของการเมืองการปกครอง

การเมือง คือ อำนาจในการปกครองและการบริหารราชการแผ่นดินและการใช้อำนาจในการปกครองและการบริหารราชการแผ่นดิน และการใช้อำนาจที่ได้มาเพื่อสร้างความผาสุกให้แก่ประชาชน

การปกครอง หมายถึง การทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้แก่ ข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่นและรัฐวิสาหกิจทั้งหลาย ตามกฎหมายและนโยบายของรัฐบาล

รูปแบบการปกครอง อาจสรุปได้ว่ามีอยู่ ๓ รูปแบบสำคัญ คือ

(๑) แบบการปกครองโดยคน ๆ เดียว

(๒) แบบการปกครองโดยคณะบุคคล

(๓) แบบการปกครองโดยเสียงส่วนใหญ่ เป็นรูปแบบการปกครองซึ่งเป็นที่นิยมในปัจจุบัน โดยถือว่าประชาชนทุกคนในประเทศมีสิทธิในการปกครองประเทศ ซึ่งเรียกรูปแบบการปกครองนี้ว่า "ประชาธิปไตย"

ความเป็นมาของการเมืองการปกครองไทย

ชนชาติไทยเป็นชาติที่เก่าแก่ และมีประวัติศาสตร์วัฒนธรรมเป็นของตนเองที่ยาวนานชาติหนึ่ง จึงมีการพัฒนารูปแบบการปกครองของตนเองเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของบ้านเมืองโดยเริ่มต้นจากการปกครองในสมัยกรุงสุโขทัย ซึ่งเป็นการปกครองโดยพระมหากษัตริย์สืบเนื่องมาจนถึงสมัยอยุธยาและรัตนโกสินทร์ (กรุงเทพมหานคร) จึงได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาสู่ระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขในสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๗) เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ และยึดถือเป็นรูปแบบในการปกครองประเทศมาจนถึงปัจจุบัน^{๑๔}

รูปแบบการปกครองสามารถถูกแบ่งเป็น ๒ ประเภทซึ่งตั้งอยู่บนชั่วที่อยู่ตรงกันข้ามกัน คือ ประชาธิปไตยและเผด็จการ ในแต่ละประเทศจะมีรูปแบบการปกครองอยู่ระหว่าง ๒ ขั้วในจุดที่แตกต่างกันออกไป โดยมีตัวบ่งชี้คือ สิทธิและเสรีภาพของประชาชน และอำนาจของรัฐลักษณะของประชาธิปไตยเสรีนิยมได้แก่ มีการเลือกตั้งที่โปร่งใส บริสุทธ์และยุติธรรมรัฐ เเลยถูกจำกัดอำนาจโดยรัฐธรรมนูญที่ถูกร่างโดยตัวแทนของประชาชน ประชาชนรวมถึงชนกลุ่มน้อยมีเสรีภาพอย่างเต็มที่ในการแสดงออกด้านความคิด ฯลฯ ในขณะที่การปกครองที่ค่อนข้างไปทางเผด็จการ อย่างเช่นประชาธิปไตยเทียม เผด็จการอำนาจนิยมนั้นขาดคุณสมบัติเหล่านั้นเผด็จการอำนาจนิยมถูกแบ่งออกเป็น เผด็จการ

อำนาจนิยมแบบทหาร สำหรับเผด็จการอำนาจนิยมแบบพรรคการเมืองผูกขาด เผด็จการอำนาจนิยมแบบระบบราชการผูกขาดอำนาจสำหรับเผด็จการอำนาจนิยมเชิงแข่งขันนั้นมีลักษณะที่คล้ายกับประชาธิปไตยเช่นมีการแข่งขันกันแต่ยังคงมีลักษณะแบบเผด็จการไว้อย่างเช่นการผูกขาดของกลุ่มทางอำนาจ

^{๑๔} จุฬีวรรณ เต็มผล, **การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย**, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๖๐), หน้า ๕๓.

ประเทศไทยได้ปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขตลอดมา ตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองใน พ.ศ.๒๔๗๕ การปกครองในระบอบประชาธิปไตย กฎหมายเป็น กติกาที่จะกำหนดบทบาทหรือขอบเขตแห่งอำนาจหน้าที่ของแต่ละบุคคล ในการดำเนินการ ปกครองกฎหมายที่สำคัญที่สุดก็คือกฎหมายรัฐธรรมนูญ ซึ่งกฎหมายรัฐธรรมนูญของไทยฉบับ ปัจจุบันตราขึ้นเมื่อ เมื่อ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐ รัฐบาลรับพระราชทานรัฐธรรมนูญกลับคืนมาซึ่ง คาดการณ์ว่าน่าจะเป็นดีที่สุด เป็นรัฐธรรมนูญที่ดี สามารถแก้ไขปัญหาทางการเมือง (ความขัดแย้ง) ปัญหาอื่น ๆ ทั้งประเทศสร้างความปองดอง ความสามัคคีได้เป็นอย่างดี การเมืองไทยในระบบการ ปกครองที่มีในหลักใหญ่ๆ ๒ ประการดังที่กล่าวมา แต่การที่จะมองการปกครองของไทยในปัจจุบัน เป็นระบบอย่างไร ก็ต้องอาศัยมุมมองของผู้อ่านและวิสัยทัศน์ประสบการณ์ของแต่ละท่านตาม แนวคิดทฤษฎีที่มีมา^{๑๕}

๒.๑.๑ ความหมายของประชาธิปไตย

คำว่า “ประชาธิปไตย” ถอดศัพท์มาจากภาษาอังกฤษว่า “Democracy” ซึ่งมีรากศัพท์มา จากภาษากรีก ๒ คำ คือ “Demos” แปลว่า “ประชาชน” และ “Kratos” แปลว่า “อำนาจ” เมื่อรวมกันเข้าแล้วก็มีความหมายว่า “อำนาจของประชาชน” หรือ “ประชาชนเป็นเจ้าของ อำนาจ” เพราะฉะนั้นหลักการขั้นมูลฐานของระบอบประชาธิปไตยก็คือ “การยอมรับนับถือ ความสำคัญและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ของบุคคล ความเสมอภาคและเสรีภาพในการดำเนิน ชีวิต”^{๑๖}

ประชาธิปไตย มีต้นกำเนิดจากภาษากรีก ดูเหมือนชาวกรีกจะเป็นพวกแรกที่ใช้คำนี้ ความหมายดั้งเดิมของประชาธิปไตย ที่รู้จักกันในหมู่ชาวกรีกโบราณเมื่อประมาณ ๒,๐๐๐ กว่าปี หมายถึงการปกครองโดยหมู่ชนหรือประชาชน การปกครองแบบนี้ตรงกับคำภาษาอังกฤษ คือ democracy ซึ่งมีรากศัพท์เดิมจาก demos ซึ่งแปลว่าประชาชน

ส่วนอีกแนวคิดหนึ่ง คือ ประชาธิปไตยมีความหมายเป็นการแยกระหว่างรัฐที่มี ประชาธิปไตยมากกว่าหรือมีประชาธิปไตยน้อยกว่า หมายความว่าประชาธิปไตยเป็นสิ่งที่วัดค่า

^{๑๕} ประคอง มาโต, ปิยะ ตามพระหัตถ์, “รูปแบบการปกครองกับการเมืองการปกครองของไทย”, หน่วยวิทยบริการ จังหวัดอุทัยธานี, วารสารวิจัยวิชาการ ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-เมษายน ๒๕๖๒).

^{๑๖} โกวิท วงศ์สุรวัฒน์, “รัฐศาสตร์กับการเมือง”, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ตะเกียง, ๒๕๕๔), หน้า ๕๑.

ได้^{๑๗} สำหรับภาษาไทย คำว่า “**ประชาธิปไตย**” อาจจะแยกได้เป็น ๒ คำ คือ ประชา ซึ่งหมายถึงประชาชน และคำว่า อธิปไตย ซึ่งแปลว่าอำนาจสูงสุดของแผ่นดิน เมื่อรวมกันขึ้นจึง หมายถึง การปกครองที่อำนาจสูงสุดเป็นของประชาชนหรือมาจากประชาชน

ประชาธิปไตยจึงมีความหมาย ทั้งในรูปแบบและหลักของการปกครอง รวมตลอดถึงการดำรงชีวิตร่วมกันของมนุษย์

ในแง่ของการปกครองนั้น มุ่งถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการที่จะเข้าร่วมกำหนดนโยบายต่าง ๆ อันเกี่ยวกับประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม

ส่วนในแง่ของการดำเนินชีวิตนั้น หมายถึงการยอมรับเสรีภาพ ความสำคัญและประโยชน์ซึ่งกันและกัน โดยมีเหตุผลเป็นเครื่องนำทางเพื่อความผาสุกร่วมกัน

ความหมายของประชาธิปไตยที่ใช้กันในภายหลังนั้น อาจจะแบ่งได้เป็น ๒ ประเภท คือ ความหมายแคบกับความหมายกว้าง

ความหมายแคบ หมายถึง การที่ประชาชนมีอำนาจปกครองตนเอง

ส่วนในความหมายที่กว้างประชาธิปไตยเป็นวิถีชีวิตแบบหนึ่งซึ่งมีแบบแผนแห่งพฤติกรรมในทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม^{๑๘} เสรีภาพของพลเมืองประเด็นสำคัญที่มีการอภิปรายกันมากคือการแบ่งประชาธิปไตยเป็นประเภทที่มีความหมายเพียงการแบ่งระหว่างการเป็นประชาธิปไตยกับการไม่เป็นประชาธิปไตย ซึ่งในบางความคิดเป็นการมองไม่เห็นความเป็นรูปธรรมหรือบางคนอาจกล่าวถึงการเป็นประชาธิปไตยครึ่งใบ^{๑๙}

ประชาธิปไตยในทรรศนะของ Robert A. Dahl คือ ระบอบการเมืองหนึ่งที่ทางรัฐบาลต้องตอบสนองความชอบของประชาชน ที่ถือว่าความเท่าเทียมของการเมืองเป็นสิ่งสำคัญของประชาธิปไตย ประชาชนต้องมีโอกาสในการกำหนดความพอใจของเขา นั่นคือต้องประกันว่าประชาชนมีเสรีภาพที่จะรวมตัวกัน มีเสรีภาพในการแสดงออกซึ่งสิทธิในการลงคะแนน มีแหล่งทางเลือกของข้อมูล มีเสรีภาพ มีการเลือกตั้งที่ยุติธรรม ผู้นำทางการเมืองมีสิทธิในการแข่งขันเพื่อการเลือกตั้ง และสถาบันในการดำเนินการตามนโยบายที่มาจากเลือกตั้งและการแสดงออก

^{๑๗} Braziller. Edited Milestienston and Bellesco, James A. **Educational Administration and the Behavior Science : A System Perspective**, (New York : Allyn and Bacon, 1973), pp.478-492.

^{๑๘} จรูญ สุภาพ, **หลักรัฐศาสตร์**, ฉบับปรับปรุงแก้ไขใหม่ ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, ๒๕๕๒), หน้า ๕๒ - ๕๓.

^{๑๙} Huntington, S. P., & Nelson, M, **No Easy Choice: Political Participation in Developing Countries**, (Cambridge: Harvard University Press 1976), p. 202.

ของประชาชน ดังนั้น ในความคิดของ Dahl ประชาธิปไตยเป็นเครื่องมือเพื่อการมีอิสรภาพซึ่งมีหลายมิติ กล่าวคือเป็นเรื่องของ

- ๑) การแข่งขัน ซึ่งเป็นการแข่งขันระหว่างบุคคลและระหว่างกลุ่ม
- ๒) การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกผู้นำและนักการเมือง อย่างน้อยโดยการเลือกตั้งที่ยุติธรรมที่ไม่มีการละเว้นกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง
- ๓) เสรีภาพของประชาชน และเสรีภาพของการเมืองเป็นเสรีภาพในการแสดงออก ประชาสัมพันธ์ทางสื่อรวมตัวเป็นกลุ่ม เมื่อแน่ใจว่ามีการแข่งขันและมีการมีส่วนร่วมที่ตรงไปตรงมา^{๒๐}

สรุปความหมายในทฤษฎีของผู้นี้ ประชาธิปไตย หมายถึง ระบอบการปกครองที่อำนาจการปกครองของรัฐบาลมาจากความยินยอมของประชาชนส่วนใหญ่ การยินยอมนี้แสดงออกโดยการดำเนินการให้ประชาชนได้รับและใช้อำนาจโดยสม่ำเสมอ มีการเลือกตั้งที่เป็นการแข่งขันโดยผู้ที่เป็นใหญ่ ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในการเลือกตั้ง

๒.๑.๒ ความสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย

การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นรูปแบบการปกครองและวิธีการดำเนินชีวิต ซึ่งยึดหลักของความเสมอภาค เสรีภาพและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ การปกครองระบอบประชาธิปไตยถือว่าทุกคนมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน และอำนาจอธิปไตยต้องมาจากปวงชนประชาธิปไตย^{๒๑} คำนี้ดูจะมีความหมายสำหรับทุกประเทศในโลก แม้แต่ประเทศที่มีการปกครองแบบเผด็จการหรือการปกครองแบบเสรีนิยม มักจะไม่ยอมรับว่าตนเป็นประเทศเผด็จการหรือสังคมนิยมตามที่ว่า กรณีประเทศรัสเซียก่อนหน้าจะมีการแบ่งแยกประเทศก็ยิ่งถือว่าตนเองใช้ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย แต่เป็นประชาธิปไตยแบบรวมศูนย์ (Democratic Centralism) หรือประเทศจีนก็เรียกประเทศว่าประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน เป็นต้น

^{๒๐} Robert, A. D., *Polyarchy: Participation and Opposition*, (New Haven: Yale University 1971), p. 257.

^{๒๑} Etzioni-Halevy, E, *Classes and Elites in Democracy and Democratization : A Collection of Readings*, (New York: Garland 1997), pp. 12-17.

ประชาธิปไตย หมายถึง ระบบการเมืองการบริหารที่ประชาชนเข้าไป มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการควบคุมตรวจสอบ โดยการเลือกตั้งตัวแทนของตนให้เข้าไปทำหน้าที่แทนตนเองผ่านทางกระบวนการเลือกตั้ง จากความหมายข้างต้น ประชาธิปไตยมีเนื้อหาที่สำคัญ ๓ ประการ^{๒๒} ได้แก่

๑. ประชาธิปไตยของประชาชน หมายถึง ความเป็นเจ้าของอัน ได้แก่ ประชาชนสามารถทำให้รัฐบาล ปฏิบัติตามข้อเรียกร้องของตนได้ สามารถดำเนินการเพื่อให้มีรัฐบาลที่เป็นไปตามเจตจำนงของตนได้ รวมทั้งสามารถเปลี่ยนแปลงรัฐบาลให้เป็นตามที่ต้องการได้ เช่น การเลือกตั้ง การทำประชามติ การทำประชาพิจารณ์ การแสดงออกตามสื่อต่าง ๆ เป็นต้น ความรักและความห่วงใยในการเมืองและการบริหารตามระบอบประชาธิปไตย โดยการติดตามและตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล การถือว่าการบริหารบ้านเมืองเป็นธุระของตน ไม่บอกปิดโดยใช้คำว่าธุระไม่ใช่ และผลักดันให้เป็นธุระของรัฐบาล

๒. ประชาธิปไตยโดยประชาชน ซึ่งจะหมายถึง กระบวนการอันได้แก่ การเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารประเทศ การเข้าไปมีส่วนร่วมโดยตรงได้แก่ การเข้าร่วมประชุมพร้อมกันทั้งหมดเพื่อตัดสินใจในเรื่องที่มีความสำคัญต่อบ้านเมืองหรือท้องถิ่นของตน สำหรับวิธีการที่สามารถนำมาใช้ในการเข้าไปมีส่วนร่วมโดยตรง คือ การออกเสียงประชามติ ซึ่งประเทศไทยสามารถนำวิธีนี้มาใช้กับกิจการในท้องถิ่น เพราะจะมีประชาชนเป็นจำนวนน้อย และประชาชนมีวัฒนธรรมประเพณีที่คล้ายคลึงกัน รวมทั้งมีมาตรฐานการครองชีพที่ไม่แตกต่างกันมาก การเข้าไปมีส่วนร่วมโดยอ้อมหรือประชาธิปไตยแบบตัวแทนได้แก่ การเลือกตั้งตัวแทนเข้ามาทำหน้าที่บริหารประเทศแทนตนเอง ซึ่งลักษณะสำคัญของประชาธิปไตยแบบตัวแทนมีดังนี้

๒.๑ มีพรรคการเมืองเสนอนโยบายให้ประชาชนเลือก

๒.๒ มีการเลือกตั้ง

๒.๓ มีการใช้สิทธิออกเสียงโดยประชาชน

๒.๔ มีรัฐบาลที่มาจากเสียงส่วนใหญ่ของผู้แทนราษฎรในสภาเข้ามาทำหน้าที่บริหารประเทศ และมีฝ่ายค้านที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล

๓. ประชาธิปไตยเพื่อประชาชน คือ เป้าหมายหรือประโยชน์ที่ประชาชนจะต้องได้รับ กล่าว คือ รัฐบาลที่เข้าไปบริหารประเทศ ต้องมีเป้าหมายเพื่อความผาสุกของประชาชน และสร้าง

^{๒๒} Held, D., *Models of Democracy*, (Chicago : Stanford University Press, 1990), pp. 67-

ความเจริญเติบโตให้แก่ประเทศไทยโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก ไม่ใช่เข้าไปเพื่อกอบโกยหรือแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง^{๒๓}

ความหมายของการปกครองระบอบประชาธิปไตยคล้อยตามอดีตประธานาธิบดีอับราฮัม ลินคอล์นแห่งสหรัฐอเมริกาว่า การปกครองระบอบประชาธิปไตย คือ การเป็นรัฐบาลหรือการปกครองที่เป็นของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน^{๒๔}

การเป็นของประชาชน คำนียามในพจนานุกรมภาษาอังกฤษคำว่า Democracy แปลว่าการปกครองของประชาชน แต่ในความหมายที่ครอบคลุมกว่า การเป็นของประชาชนไม่ได้หมายความว่าเพียงถึงการปกครองอย่างเดียว หากยังหมายความว่าอำนาจอธิปไตยในแผ่นดินทรัพยากร แผ่นดิน มหาสมุทร น่านฟ้า ตลอดจนผลประโยชน์ทั้งหลายที่พึงมี ล้วนนับเป็นของประชาชนถ้วนทุกคน ทั้งบุคคลในปัจจุบัน และที่จะเกิดมาในอนาคต อย่างไรก็ตามการเป็นเจ้าของยังหมายรวมถึง ความรับผิดชอบและมีส่วนร่วม เพื่อปกป้องให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมโดยทั่วกัน เป็นที่มาของการมีส่วนร่วมในการปกครอง^{๒๕}

โดยประชาชน เป็นวิธีการปกครองระบอบประชาธิปไตย เมื่อแผ่นดินเป็นของประชาชน ความเป็นธรรมตลอดจนความร่มเย็นจะเกิดขึ้นในแผ่นดินได้ เมื่อการบริหารจัดการผลประโยชน์ทั้งหลายอยู่ในการดูแลของ (โดย) ประชาชนทุกคน เป็นที่มาของความสำคัญในการมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชน อย่างไรก็ตามโดยที่ประชาชนไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมการบริหารจัดการทุกคนได้ จึงได้เกิดสถาบัน องค์กร ตลอดจนตัวแทนต่าง ๆ ที่เข้ามาทำหน้าที่แทนการมีส่วนร่วมของประชาชนให้สมเจตนารมณ์ เช่น สมาชิกสภาผู้เป็นตัวแทนของประชาชน พรรคการเมืองผู้เป็นตัวแทนของกลุ่มความคิดเห็นและกลุ่มผลประโยชน์ ตลอดจนสมาชิกสภาและผู้บริหารท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และเรื่องอื่น ๆ อีกมากมาย

เพื่อประชาชน เป็นวิธีการในระบอบประชาธิปไตย ที่จะประกันว่าความเสมอภาคและความเป็นธรรมจะเกิดขึ้นได้ สมตามปณิธานของระบบนั้น การบริหารแผ่นดินจะต้องมีเป้าหมายที่ให้ผลประโยชน์ของแผ่นดินเป็นไปเพื่อประชาชน คือ ตกถึงมือประชาชนโดยเสมอภาคเท่าเทียมกันทุกคนไม่เฉพาะเพียงแต่บางคน หรือเพียงแค่ตกอยู่กับแค่คนข้างมาก ในสังคมประชาธิปไตยที่

^{๒๓} บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, **ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม**, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๔), หน้า ๓-๖.

^{๒๔} Milbrath, L.W. *How and Why do people get involved, in Political Participation*, (Chicago : Rand McNally, 1986), p. 154.

^{๒๕} Sovereign, G, *Democracy and Democratization: Process and Prospects in a Changing World*, (Colorado: Westview Press, 1991), pp. 143-171.

ยึดถือใน เรื่องความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ในเรื่องความเป็นธรรม ตลอดจนเรื่องความ สมเหตุสมผลนั้นผลประโยชน์ของแผ่นดินตกถึงมือประชาชนทุกคนอย่างแท้จริง^{๒๖}

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คือรูปแบบของประชาธิปไตยถือว่าการให้ โอกาสประชาชนได้เป็นฝ่ายตัดสินใจกำหนดปัญหาความต้องการของตนเองอย่างแท้จริง เป็น รูปแบบของประชาธิปไตยและเป็นการเสริมพลังอำนาจให้แก่ประชาชนให้มีความสามารถระดมขีด ความสามารถในการตัดสินใจ และการควบคุมดูแลกิจกรรมต่างๆ มากกว่าที่จะเป็นฝ่ายรอรับ นโยบาย สามารถกำหนดการดำรงชีวิตได้ด้วยตนเอง ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นตามความจำเป็น อย่างมีเกียรติภูมิและสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเอง/ชุมชนในด้านภูมิปัญญา ทักษะ ความรู้ ความสามารถ และการจัดการให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก และประชาชนจะต้องเข้ามามี ส่วนร่วมในกระบวนการอย่างมีอิสระ การทำงานต้องเน้นในรูปกลุ่มหรือองค์กรชุมชนที่มี วัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมอย่างชัดเจนตามเจตนารมณ์ของตน เนื่องจากพลังกลุ่มจะเป็นปัจจัย สำคัญที่ทำให้งานการพัฒนาในด้านต่างๆ บรรลุสำเร็จตามความมุ่งหมายได้

๒.๑.๓ องค์ประกอบหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ระบอบประชาธิปไตยมีหลักการที่สำคัญ ๕ ประการ คือ

๑. หลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนนั้น ประชาชนแสดงออกซึ่งการเป็นเจ้าของ อำนาจ ที่มีตามกระบวนการการเลือกตั้งอย่างอิสระจริงและทั่วถึง ในการให้ได้ว่าผู้ปกครอง และผู้แทนของตน รวมทั้งประชาชนมีอำนาจในการคัดค้านและถอดถอนผู้ปกครองและผู้แทน ที่มี ทำที่ทำให้ประชาชนเห็นว่ามีได้บริหารประเทศในทางที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม เช่น มี พฤติกรรมร่ำรวยผิดปกติ

๒. หลักเสรีภาพ ประชาชนทุกคนมีความสามารถในการจะกระทำ หรือดเว้นการกระทำ อย่างใดอย่างหนึ่งตามที่บุคคลนั้นต้องการ ตราบเท่าที่การกระทำของเขานั้นไม่ไปละเมิด สิทธิ เสรีภาพของบุคคลอื่น หรือละเมิดต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม และความมั่นคงของ ประเทศชาติ

๓. หลักความเสมอภาค การเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงทรัพยากรและ คุณค่าต่าง ๆ ของสังคม ที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่ถูกกีดกันด้วยสาเหตุแห่งความ แตกต่างทางชั้นวรรณะ ทางสังคม ชาติพันธุ์ วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ ฐานะทางเศรษฐกิจ หรือ ด้วยสาเหตุอื่น

^{๒๖}อมร รักษาสัตย์, การเมืองการปกครองไทยตามรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน, (กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๔), หน้า ๑๑๘ - ๑๑๙.

๔. หลักการปกครองโดยกฎหมายหรือหลักนิติธรรม การให้ความคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ทั้งในเรื่องสิทธิเสรีภาพในทรัพย์สิน การแสดงออก การดำรงชีพ ฯลฯ อย่างเสมอหน้ากัน โดยผู้ปกครองไม่สามารถใช้อำนาจใด ๆ ลิดรอนสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้ และไม่สามารถใช้อำนาจที่อยู่เหนือกฎหมายหรือเหนือกว่าประชาชนคนอื่น ๆ ได้

๕. หลักเสียงข้างมาก (Majority Rule) ควบคู่ไปกับการเคารพสิทธิของเสียงข้างน้อย (Minority Rights) การตัดสินใจใด ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อภาคประชาชนหม่มาก ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งผู้แทนของประชาชนเข้าสู่ระบบการเมือง การตัดสินใจของฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายตุลาการ ย่อมต้องถือเอาเสียงข้างมากที่มีต่อเรื่องนั้น ๆ เป็นเกณฑ์ตัดสินใจเลือก โดยถือว่าเสียงข้างมากเป็นตัวแทนที่สะท้อนความต้องการ/ข้อเรียกร้องของประชาชนหม่มาก หลักการนี้ต้องควบคู่ไปกับการเคารพและคุ้มครองเสียงข้างน้อยด้วย^{๒๗} ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักประกันว่า ฝ่ายเสียงข้างมากจะไม่ใช้วิธีพวกมากลากไป ตามผลประโยชน์ความเห็นหรือกระแสนิยมของพวกตนอย่างสุดโต่ง แต่ต้อง ดำเนินการเพื่อประโยชน์ของประชาชนทั้งหมด เพื่อสร้างสังคมที่ประชาชนเสียงข้างน้อย รวมทั้งชนกลุ่มน้อย ผู้ด้อยโอกาสต่าง ๆ สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข^{๒๘}

หลักเกณฑ์สำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยมี ๔ ประการ ดังนี้

๑. อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน กล่าวคือ ประชาชนเป็นผู้ใช้อำนาจในการออกกฎหมาย บริหารและตุลาการ ทั้งนี้ ในการใช้อำนาจนั้นอาจกระทำโดยตรง เช่น การชุมนุมของชาวเอเธนส์โบราณเพื่อร่วมกันตัดสินใจสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือโดยวิธีอ้อม โดยประชาชนใช้อำนาจในการออกกฎหมายผ่านทางสภาผู้แทนราษฎร ใช้อำนาจบริหารผ่านทางฝ่ายบริหาร และใช้อำนาจตุลาการผ่านทางศาล การใช้อำนาจของประชาชนโดยวิธีอ้อม ซึ่งประเทศต่าง ๆ เกือบทั้งหมดในปัจจุบันซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นหลักการที่ฝ่ายปกครองจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้ใต้การปกครองหรือประชาชน

๒. หลักความเสมอภาคของบุคคล กล่าวคือถือว่าบุคคลมีฐานะทางสังคมเท่าเทียมกันทุกคนจะต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีความเหลื่อมล้ำต่ำสูงในเรื่องฐานะของบุคคลไม่ว่าชาติวุฒิหรือคุณวุฒิของบุคคลนั้น ๆ จะเป็นอย่างไร โดยเฉพาะความเสมอภาคเท่าเทียมกันทาง

^{๒๗} Weiner, M, Political Participation : Crisis of the Political Development Process, In Crisis and Sequence in Political Development, (New Jersey : Princeton University 1998), p.340.

^{๒๘} วิทยากร เชียงกูล, หลักการของระบอบประชาธิปไตย, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://witayakornclub> [๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๒].

การเมือง ซึ่งหมายความว่า ประชาชนพลเมืองทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในกระบวนการตัดสินใจ ในนโยบายการปกครองประเทศ โดยยึดหลักการสำคัญว่า “คนเดียวมีสิทธิลงคะแนนได้เสียงเดียว” และโอกาสเท่าเทียมกันเช่นนี้ จะต้องประกอบด้วยเสรีภาพไม่ถูกบังคับหรือกำหนดให้ เลือกการมีสิทธิตามกฎหมายของประชาชนพลเมืองในการออกเสียงเลือกตั้งของประเทศสหภาพ โซเวียต ซึ่งพรรคคอมมิวนิสต์เป็นผู้กำหนดตัวเลือกมาให้ ก็ไม่เรียกว่ามีความเสมอภาคกันทางการเมือง

๓. การยึดถือเจตนารมณ์ของปวงชน หลักการนี้ยืนยันอำนาจของประชาชนในข้อแรก กล่าวคือ ถือว่าในการที่จะพิสูจน์ให้เห็นโดยแน่ชัดว่าผู้ปกครองเป็นเพียงตัวแทนที่ใช้อำนาจแทน ปวงชน ไม่ใช่ใช้อำนาจของตัวเอง รัฐบาลจะต้องดำเนินการหรือจัดกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งตาม เจตนารมณ์ของปวงชน โดยวิธีการปฏิบัติเพื่อย้ำหลักการนี้ได้แก่ การบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญให้ ประชาชนเลือกตั้งรัฐบาลเป็นครั้งคราว หรือการกำหนดให้มีกลไกทางสถาบันบางอย่างเช่น การ เปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาล บทบัญญัติคุ้มครองสิทธิในการแสดงความคิดเห็น และอภิปรายเพื่ออภิปรายมติ หรือวิธีการให้ประชาชนร่างกฎหมายโดยตรง เป็นต้น

๔. การยึดถือหลักการปกครองโดยเสียงข้างมาก และเคารพในสิทธิของเสียงข้างน้อย เนื่อง จากในสังคมหนึ่ง ๆ นั้นมีสมาชิกจำนวนมาก ย่อมเป็นธรรมดาที่ทุกคนจะมีความเห็นพ้อง หรือมีเจตนารมณ์อย่างเดียวกันไม่ได้ทั้งหมด การใช้อำนาจปกครองของประชาชนจะเป็นไปได้ จะต้องใช้หลักการของเสียงข้างมาก และการเลือกตั้ง การออกเสียงประชามติ เป็นกรรมวิธีทาง ปฏิบัติของหลักเกณฑ์นี้ แต่เพราะเราไม่มีทางที่จะแน่ใจได้ว่า คนกลุ่มใหญ่จะใช้วิจารณ์ญาณของ เขาไปในทางที่ถูกที่ควร ๆ ได้ทุก ๆ คราว คนกลุ่มใหญ่ก็อาจถูกอิทธิพลของอารมณ์ได้ในบาง โอกาส หรือเกิดความเชื่อมั่นในอำนาจ ซึ่งเป็นไปได้อย่างมาก และเคยปรากฏมาหลายครั้งด้วยเหตุ นี้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการป้องกันมิให้มีการกดขี่ข่มเหงคนกลุ่มน้อยเกิดขึ้นซึ่งจะ ก่อให้เกิดระบบเผด็จการของคนส่วนใหญ่^{๒๙}

การปกครองระบอบประชาธิปไตยที่เจริญอยู่ในยุโรปตะวันตกและสหรัฐอเมริกา นั้นมี หลักการสำคัญดังนี้

^{๒๙} ทินพันธุ์ นาคะตะ, ประชาธิปไตย ความหมายปัจจัยเอื้ออำนวยและการสร้างจิตใจ, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๑), หน้า ๙ – ๑๐.

๑. การยึดถือเหตุผล

ปรัชญาประชาธิปไตยถือว่า สัจธรรมย่อมขึ้นอยู่กับเหตุผล การวิพากษ์วิจารณ์หรือแสดงความเห็นคัดค้านต่าง ๆ นั้นย่อมเป็นที่มาของการแสวงหาเหตุผล เป็นวิถีทางที่จะทำให้ประชาชนพลเมืองเจริญเติบโตทางสมองและจิตใจ และเป็นเหตุให้สังคมเจริญก้าวหน้า

๒. การเน้นความสำคัญของปัจเจกชน

โดยเห็นว่า บุคคลแต่ละคนเป็นศูนย์กลางของนโยบายและลัทธิทั้งปวงบุคคลเป็นผู้สร้างสถาบันสังคมและสถาบันการเมือง เพื่อเป็นปัจจัยให้บุคคลมีชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น แต่ละคนจึงควรเป็นตัวของตัวเองลิขิตชีวิตของตัวเองมากที่สุดกว่าผู้ใดหรือสถาบันใด

๓. การถือรัฐเป็นเครื่องมือของประชาชน

เมื่อถือว่าแต่ละคนเป็นผู้ลิขิตชีวิตของตนเองมากที่สุด รัฐก็คอยเข้าแทรกแซง แต่น้อยที่สุด รัฐเป็นเพียงเครื่องมือส่งเสริมให้บุคคลบรรลุจุดหมายปลายทาง ในส่วนที่เหนือความสามารถที่แต่ละบุคคลจะกระทำกันเองได้เท่านั้น เช่น การพิทักษ์รักษาสหิทธิมูลฐานของมนุษย์ การรักษาความยุติธรรม การรักษาความสงบเรียบร้อย และป้องกันการรุกรานจากภายนอก เป็นต้น ความคิดนี้ตรงกันข้ามกับลัทธิเผด็จการที่เห็นว่าประชาชนเป็นเครื่องมือของรัฐ

๔. การอาศัยความสมัครใจเป็นใหญ่

เป็นวิธีการปล่อยให้เอกชนดำเนินการทางเศรษฐกิจการเมืองและสังคมตามความสมัครใจระหว่างกันเอง เช่น การจัดตั้งพรรคการเมืองหรือการจัดตั้งสมาคมต่าง ๆ^{๓๐} เป็นต้น

๕. การยึดถือกฎเหนือกฎ

เรื่องนี้อยู่เป็นไปตามแนวคิดเดิมที่ว่า ประชาชนสร้างรัฐขึ้นมาเพื่อปกป้องคุ้มครองสิทธิสำคัญบางประการของประชาชน รัฐบาลผู้ปกครองจะบิดเบือนผันแปรไปตามใจตนมิได้ มิฉะนั้นแล้วประชาชนมีสิทธิล้มล้างรัฐบาลนั้นเพื่อจัดตั้งรัฐบาลใหม่ขึ้นมาได้ ความจริงฝ่ายเผด็จการก็ถือเรื่องกฎเหนือกฎ แต่เป็นกฎที่สร้างขึ้นตามใจตนจึงก่อความไม่สงบไม่สิ้นสุด

๖. การเน้นความสำคัญของวิธีการ

ถือว่าวิธีการนั้นจะต้องเหมาะสมในการดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทาง ซึ่งควรต้องยึดความผาสุกของประชาชนเป็นที่ตั้ง ซึ่งโดยนัยนี้จะต้องยึดหลักมัชฌิมาปฏิปทา คือถือสายกลาง ซึ่ง

^{๓๐} Verba, N., & Kim, J., Participation and Political Equality: A Seven Nation Comparison, (New York: Cambridge University Press, 1978), p.112.

ตรงข้ามกับฝ่ายเผด็จการที่ชอบใช้วิธีรุนแรง ซึ่งเป็นการเพิ่มพูนความเกลียดชังมากกว่าที่จะสร้าง
 ภารดรภาพให้เกิดขึ้นตามอุดมการณ์ของตนเอง

๗. การถือความเห็นพ้องต้องกันเป็นหลักในมนุษยสัมพันธ์

ประชาธิปไตยนิยมการประนีประนอมเป็นสำคัญ ซึ่งอาจทำได้โดยการอภิปรายหรือ
 โต้เถียงกัน เพื่อหาข้อยุติร่วมกัน โดยถือฝ่ายข้างมากเป็นเกณฑ์ตัดสิน ทั้งนี้โดยต้องยอมรับ
 ความเห็นของฝ่ายข้างมากเป็นฝ่ายชนะไปพลางก่อน อาจเป็นช่วงขณะหนึ่งเท่านั้น ฝ่ายข้างน้อยย่อม
 อาจหาทางชักจูงคนส่วนใหญ่ให้เห็นคล้อยตามและอาจกลายเป็นฝ่ายข้างมากภายหลังได้

๘. การถือสมภาพ หรือความเท่าเทียมกันขั้นมูลฐานของมนุษย์

ความเท่าเทียมกันหรือสมภาพในทัศนะของประชาธิปไตย หมายถึงความเท่าเทียมกันใน
 โอกาส อย่างไรก็ดี ในเรื่องนี้จำเป็นต้องคำนึงถึงความแตกต่างในเรื่องความจำเป็นและความขาด
 แคลนของแต่ละบุคคลไว้ด้วย^{๓๑}

๒.๑.๔ รูปแบบของการปกครองระบอบประชาธิปไตย

รูปแบบของการปกครองระบอบประชาธิปไตย มี ๓ แบบด้วยกัน คือ

๑.ประชาธิปไตยโดยตรง ประชาชนมาประชุมกันอภิปรายและลงคะแนนกันใน เรื่อง
 สำคัญ เช่น การประชุมเรื่องงบประมาณ กฎหมายในระดับท้องถิ่นหรือการลงประชามติในระดับ
 ประเทศ เช่น การรับหรือไม่รับร่างรัฐธรรมนูญ

๒.ประชาธิปไตยโดยระบบผู้แทน เนื่องจากประเทศส่วนใหญ่มีประชาชนมาก มีความ
 ซับซ้อนต้องแบ่งงานกันทำ จึงมักใช้วิธีเลือกผู้แทนขึ้นไปเป็นฝ่ายบริหารและออกกฎหมาย^{๓๒}

๓. ประชาธิปไตยแบบประชาชนมีส่วนร่วม เป็นการผสมผสานทั้ง ๒ แบบแรก รวมทั้ง
 การให้ประชาชนมีการปกครองตนเองระดับท้องถิ่น มีองค์กรอิสระที่รักษาผลประโยชน์ฝ่าย
 ประชาชน มีสื่อสารมวลชนและองค์กรประชาชนที่เข้มแข็ง ภาคประชาชนหรือสังคมพลเมืองมี
 บทบาทในการตัดสินใจ เรื่องการบริหารประเทศค่อนข้างมาก ไม่ได้ปล่อยให้ผู้แทนทำทุกอย่างโดย
 ประชาชนให้สิทธิแค่เลือกผู้แทนนาน ๆ ครั้งเท่านั้น

๒.๑.๕ แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

ประชาธิปไตย หรือ Democracy มาจากภาษากรีก ๒ คำ คือ Denos แปลว่าประชาชน

^{๓๑} ประสาร ทองภักดี, **หลักการปกครอง หลักรัฐศาสตร์**, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจ
 บัณฑิตย, ๒๕๕๕), หน้า ๑๑๘ - ๑๑๙.

^{๓๒} Dye, T. R., & Ziegler, H, **The Iron of Democracy : An Uncommon Introduction to
 America Politics**, (Belmont: Wadsworth Publishing, 1983), p.2.

และ Kratos แปลว่า อำนาจ การปกครอง อธิปไตย หมายถึง อำนาจในการปกครองประเทศ เมื่อนำเอาคำ ๒ คำนี้มารวมกันเป็นคำว่าประชาธิปไตย (ประชาชน+อธิปไตย) หมายความว่า ประชาชนหรือพลเมืองของไทยมีอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ

ประชาธิปไตยเป็น ๒ ลักษณะ คือ

๑) ประชาธิปไตยในความหมายที่แคบ หมายถึงระบบการเมือง (System) หรือรูปแบบการปกครอง (Form of Government) อันมีหลักการดังนี้

(๑) ผู้ปกครองจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้ได้ปกครองเป็นเพียงตัวแทนที่
ปวง

ชนเลือกขึ้นมาทำหน้าที่บริหารแทนตนเท่านั้น ไม่มีอำนาจราชศักดิ์เหนือปวงชนแต่อย่างใด

(๒) ผู้ได้ปกครองจะต้องมีสิทธิเปลี่ยนตัวผู้ปกครองได้เป็นครั้งคราว

(๓) สิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานของปวงชนจะต้องได้รับความคุ้มครอง

๒) ประชาธิปไตยตามความหมายที่กว้าง หมายถึง วิถีชีวิต หรือสัมพันธภาพของคนในสังคมจะเป็นประชาธิปไตยหรือไม่ขึ้นอยู่กับเกณฑ์กว้าง ๆ ดังต่อไปนี้ในการตัดสินไม่น่า

(๑) การเคารพในสิทธิของกันและกัน

(๒) การตกลงโดยสันติวิธี

(๓) ความยุติธรรมในสังคม

ถ้าสังคมใดมีลักษณะ ๓ ประการอย่างเด่นชัด ก็จัดว่าสังคมนั้นเป็นสังคมประชาธิปไตยซึ่งมีแบบแผนแห่งพฤติกรรมในทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม^{๓๓}

ประชาธิปไตย ว่า" เป็นรูปแบบการปกครองแบบหนึ่ง ซึ่งการตัดสินใจสำคัญของรัฐบาลหรือแนวนโยบายที่อยู่เบื้องหลังการตัดสินใจเหล่านั้น ขึ้นโดยตรงหรืออ้อมกับความยินยอมโดยอิสระของพลเมืองปกครองข้างมาก"^{๓๔}

สรุปว่า ระบอบประชาธิปไตย คือระบอบการเมืองการปกครองรูปแบบหนึ่งที่มีรัฐบาลซึ่งรับผิดชอบและสนองตอบต่อความต้องการของประชาชน รัฐบาลนี้ประกอบด้วยบุคคลอันเป็นตัวแทนของประชาชนที่ประชาชนให้ความยินยอมเห็นชอบ โดยกระบวนการเลือกตั้งที่แท้จริงและเป็นไปอย่างเสรี ซึ่งมีกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน อีกทั้งยึดหลักนิติธรรม อันกำหนดถึงสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาคและความยุติธรรมในหมู่ประชาชน ดำเนินการปกครองโดยยึดหลักเสียงข้างมากที่เคารพสิทธิของฝ่ายข้างน้อย และกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการดำเนินงาน ตลอดจนการสืบทอด

^{๓๓} กมล สมวิเชียร, ประชาธิปไตยกับสังคมไทย, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๕๖), หน้า ๕-๗.

^{๓๔} Hook, S., *The Encyclopedia Americana*, (New York: Crolier, 1998), pp. 634-984.

ตำแหน่งที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งความยินยอมพร้อมใจของประชาชนตามหลักอำนาจอธิปไตยของปวงชน"

ตารางที่ ๒.๑ สรุปแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย

นักวิชาการ	แนวคิดหลัก
วิทยากร เชียงกูล, ออนไลน์ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๒	ระบอบประชาธิปไตยมีหลักการที่สำคัญ ๕ ประการ หลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนนั้น ประชาชนแสดงออกซึ่งการเป็นเจ้าของอำนาจ ที่มีตามกระบวนการการเลือกตั้งอย่างอิสระจริงและทั่วถึง การได้มาซึ่งตัวผู้ปกครองและผู้แทนของตน หลักเสรีภาพประชาชนทุกคนมี ความเสมอภาค การเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงทรัพยากรและคุณค่าต่าง ๆ ของสังคม ที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างเท่าเทียมกัน หลักการปกครองโดยกฎหมายหรือหลักนิติธรรม การให้ความคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ทั้งในเรื่องสิทธิเสรีภาพในทรัพย์สิน การแสดงออก การดำรงชีพ หลักเสียงข้างมาก ควบคู่ไปกับการเคารพสิทธิของเสียงข้างน้อย
ทินพันธุ์ นาคะตะ, ๒๕๕๑, หน้า ๙ – ๑๐.	หลักเกณฑ์สำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยมี ๔ ๑. อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน ทางตรง เช่น การชุมนุมของประชาชนเพื่อร่วมกันตัดสินใจสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือโดยวิธีอ้อม ๒. ประชาชนใช้อำนาจในการออกกฎหมายผ่านทางสภาผู้แทนราษฎร ๓. บุคคลมีฐานะทางสังคมเท่าเทียมกันทุกคนจะต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีความเหลื่อมล้ำต่ำสูงในเรื่องฐานะของบุคคลจะต้องใช้หลักการของเสียงข้างมาก และการเลือกตั้ง การออกเสียงประชามติ เป็นกรรมวิธีทางปฏิบัติของหลัก ๔. การยึดถือหลักการปกครองโดยเสียงข้างมาก และเคารพในสิทธิของเสียงข้างน้อยย่อมเป็นธรรมดาที่ทุกคนจะมีความเห็นพ้องหรือมีเจตนารมณ์อย่างเดียวกันไม่ได้ทั้งหมดการยึดถือเจตนารมณ์ของปวงชนหลักการนี้ยืนยันอำนาจของประชาชนในข้อแรก กล่าวคือ ถือว่าในการที่จะพิสูจน์ให้เห็นโดยแน่ชัดว่าผู้ปกครองเป็นเพียงตัวแทนที่ใช้อำนาจแทนปวงชน ไม่ใช่ใช้อำนาจของตัวเอง

๒.๒ แนวคิดที่เกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลและความสนใจทางการเมือง

๒.๒.๑ ความหมายของการรับรู้

แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้^{๓๕} มีผู้รู้หลายท่านมองความคิดเห็นว่าเป็นสภาพความรู้สึกที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในเวลาใดเวลาหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นผลมาจากความรู้ การรับรู้ ประสบการณ์ ที่บุคคลนั้นได้รับมาโดยบุคคลนั้นอาจจะแสดงออกมาทางใดทางหนึ่งไม่ว่าจะเป็น การพูด ลักษณะท่าทาง หรือไม่แสดงออกเลย

การรับรู้ หมายถึง เป็นกระบวนการที่อินทรีย์หรือสิ่งมีชีวิตพยายามทำความเข้าใจกับสิ่งแวดล้อมโดยผ่านทางประสาทสัมผัส กระบวนการนี้เริ่มต้นจากการที่ไขว่คว้าสัมผัสจากสิ่งเร้า และจัดระบบสิ่งเร้าใหม่ ภายในระบบการคิดในสมองทำให้เราทราบถึงสิ่งเร้าหรือสิ่งแวดล้อมที่สัมผัสนั้น คืออะไร มีความหมายอย่างไร มีลักษณะอย่างไร^{๓๕} การรับรู้ คือ การสัมผัส ที่สามารถสื่อความหมาย เป็นการแปล หรือ ตีความแห่งการสัมผัสที่ได้รับออกมาเป็นหนึ่งสิ่งใด ที่มีความหมายอันเป็นสิ่งรู้จัก และเข้าใจกันในการแปลหรือมี หรือตีความหมาย ของการสัมผัสนั้น จำเป็นที่จะใช้ประสบการณ์เดิมหรือความชัดเจน แต่หลังจากนั้นหากคนเราไม่มีความรู้เดิมหรือลืมเรื่องนั้นๆไปก็จะมีไม่มีการรับรู้สิ่งนั้นนั้นจะมีก็เพียงแต่สิ่งที่สัมผัสกับสิ่งเร้าเท่านั้นกระบวนการของการรับรู้จึงหมายถึงกระบวนการที่คาบเกี่ยวระหว่างความรู้สึกความเข้าใจการคิดการเรียนรู้การตัดสินใจและการแสดงพฤติกรรมซึ่งสามารถเขียนเป็นแผนภูมิได้

การรับรู้ หรือ สัญชาตญาณ คือ การรู้จักสิ่งต่างๆ สภาพต่างๆ ภาวะต่างๆ ที่เป็นสิ่งเร้ามาทำปฏิกิริยากับตัวเราเป็นการแปลการสัมผัสให้มีความหมายขึ้น เป็นความรู้เฉพาะตัวขึ้นสำหรับบุคคลนั้นๆ **การรับรู้** คือ การแปล หรือ ตีความหมายของการสัมผัสหรืออาการสัมผัสที่ควรได้รับมาเป็นหนึ่งสิ่งใดที่มีความหมาย การรับรู้ หมายถึง การแปลความหมายหรือตีความสิ่งเร้าของอวัยวะสำหรับสัมผัส ส่วนใดส่วนหนึ่งหรือทั้ง ๕ ส่วนได้แก่ หู ตา จมูก ลิ้น และผิวหนัง และการตีความหมายนี้มาอาศัยประสบการณ์เดิม และ การรับรู้ เป็นการรับรู้วัตถุสิ่งของความสัมพันธ์และเหตุการณ์โดยอาศัยสัมผัสและกิจกรรมเหล่านี้ทำได้โดยใช้อวัยวะสัมผัสและแปลความหมายสิ่งเร้านั้น โดยอาศัยประสบการณ์เดิมหรือแปลความหมายจากการสัมผัสการรับรู้เกิดจากการสร้างสถานการณ์ของสิ่งเร้าทั้งหมดและการใช้ประสบการณ์เดิมมาสร้างสถานการณ์ทำให้เกิดภาพลวงตา ดังนั้นแต่ละคนอาจจะรับรู้ในสิ่งเร้าเดียวกันหรือแตกต่างกันได้ แล้วแต่ประสบการณ์เดิมโดยไม่มีการตัดสินใจว่าผู้ใดมีการรับรู้ที่ผิดหรือผู้ใดมีการรับรู้ที่ถูกเป็น การรับรู้ คือกระบวนการทางจิตวิทยาพื้นฐานของบุคคลเพราะถ้าปราศจากการรับรู้แล้วบุคคลให้มีความจำความคิดหรือการ

^{๓๕} สุธรรม รัตนโชติ, **พฤติกรรมองค์กรและการจัดการ**, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทสำนักพิมพ์ท็อป จำกัด, ๒๕๕๓) , หน้า ๘๔.

เรียนรู้การรับรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆ นั้นประกอบด้วยขั้นตอนคือเมื่อบุคคลรับพลังจากสิ่งเร้าซึ่งจะเร้าประสาทสัมผัสแล้วประสาทสัมผัสจะส่งรหัสพลังงานผ่านไปเส้นประสาทและเส้นประสาทจะสร้างข้อมูลต่อไปยังสมองซึ่งขั้นสุดท้ายของกระบวนการจะเป็นการรับรู้เกี่ยวกับสิ่งเร้านั้นๆ

การรับรู้เป็นการทำงานของอินทรีย์ขั้นแรกสุดของการติดต่อกับโลกภายนอก โดยผ่านประสาทสัมผัส (Sense Organs) ทางตา หู จมูก ลิ้น และผิวหนังช่วยทำให้อินทรีย์เรียนรู้ในบรรดาสิ่งเร้าทั้งปวง^{๓๖} เป็นกระบวนการเก็บข้อมูลความรู้สึกเข้าไปในสมอง บุคคลจะรับรู้และแปลความหมายของสิ่งที่รับรู้ตามลักษณะของข้อมูลที่มากระทบอวัยวะสัมผัสแล้วจัดระเบียบ (Organized) ไว้ในสมอง การรับรู้ของบุคคลแต่ละคนจะขึ้นอยู่กับการศึกษาข้อมูล ผลการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญเพราะบุคคลใช้เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจสิ่งแวดล้อมเมื่อจะต้องรับรู้สิ่งนั้นๆ และกระบวนการที่คนเรารู้จักสิ่งแวดล้อมโดยใช้สัมผัสต่าง ๆ หรือภาพของโลกภายนอกที่บุคคลแต่ละคนมองเห็นในจิตนาการของตนเอง การรับรู้มีอิทธิพลนำไปสู่การกระทำต่างๆ ของบุคคล^{๓๗} โดยการใช้ประสบการณ์เดิมแปลความหมายสิ่งเร้าที่ผ่านประสาทสัมผัสแล้วเกิดความรู้สึกกระสือรู้ความหมายว่าเป็นอะไร^{๓๘} เช่นการแปลความหมาย หรือการตีความหมายจากสิ่งที่ประสาทสัมผัสไปสัมผัสกับสิ่งเร้าภายนอกร่างกายให้เป็นสิ่งที่มีความหมาย การแปลความหมายนี้ ผู้รับรู้ จะต้องมีการประสบการณ์ หรือความรู้เดิมในอดีตจึงจะเกิดความเข้าใจ เกิดการรับรู้ว่าสิ่งนั้นคืออะไร มีความหมายอย่างไร^{๓๙}

การรับรู้ (Perception) "คือ กระบวนการตระหนักรู้เหตุการณ์ หรือคุณสมบัติความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ รอบ ๆ ตัวด้วยอวัยวะรับความรู้สึก ทั้งนี้โดยมีการเรียนรู้ประสบการณ์แรงจูงใจ อารมณ์ ฯลฯ อิทธิพลร่วมอยู่ด้วย โดยการแปลงความจากสิ่งเร้าเป็นกระบวนการหาสิ่งเร้าซึ่งการแปลความหมายของสิ่งเร้านี้เองที่จะทำให้เกิดความรู้ในเรื่องต่างๆ การรับรู้จึงนับว่าเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ ซึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้มี ๔ ประการ คือ

๑. มีสิ่งเร้า (Stimulus) ที่จะทำให้เกิด การรับรู้ เช่น สถานการณ์ เหตุการณ์ สิ่งแวดล้อม รอบกาย ที่เป็น คน สัตว์ และสิ่งของ

^{๓๖} Hilgard and Bower, *Theories of Learning*, “การเมืองของครูสังกัดงานการประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น”, *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา* (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๑), หน้า ๘.

^{๓๗} จำเนียร ช่างโชติ และคณะ, *จิตวิทยาการรับรู้และเรียนรู้*, (กรุงเทพมหานคร: กิ่งจันทร์การพิมพ์, ๒๕๕๓), หน้า ๒-๓.

^{๓๘} สติต วงศ์สวรรค์, *จิตวิทยาการศึกษา*, (กรุงเทพมหานคร : บำรุงสาสน์, ๒๕๕๒), หน้า ๗-๘.

^{๓๙} สุณีย์ ธีรการกร, *จิตวิทยาการศึกษา*, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์วิทยาลัยครูพระนคร, ๒๕๕๖), หน้า ๑๐๑-๑๐๓.

๒. ประสาทสัมผัส (Sense Organs) ที่ทำให้เกิดความรู้สึกสัมผัส เช่น ตา หู ฟัง จมูก ได้กลิ่น ลิ้นรับรส และผิวหนังรับรู้อ่อนหนาว

๓. ประสบการณ์ หรือความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเร้าที่เราสัมผัส

๔. การแปลความหมายของสิ่งที่เราสัมผัส สิ่งที่เคยพบเห็นมาแล้วย่อมจะอยู่ในความทรงจำของสมอง เมื่อบุคคลได้รับสิ่งเร้า สมองก็จะทำหน้าที่ทบทวนกับความรู้ที่มีอยู่เดิมว่า สิ่งเร้านั้นคืออะไร

เมื่อนมนุษย์เรารู้อาการเร้าโดยสิ่งแวดล้อม ก็จะเกิดความรู้สึกจากการสัมผัส (Sensation) โดยอาศัยอวัยวะสัมผัสทั้ง ๕ คือ ตา ทำหน้าที่ดูคือ มองเห็น หูทำหน้าที่ฟังคือ ได้ยิน ลิ้นทำหน้าที่รับรส จมูก ทำหน้าที่ดมคือได้กลิ่น ผิวหนังทำหน้าที่สัมผัสคือรู้สึกได้อย่างถูกต้อง กระบวนการรับรู้ ก็สมบูรณ์แต่จริงๆ แล้วยังมีการสัมผัสภายในอีก ๓ อย่างด้วยที่จะช่วยให้เรารับสัมผัสสิ่งต่างๆ

สรุปได้ว่า การรับรู้ คือ การแสดงออกด้านความรู้สึก ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ความเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย หรือเป็นการแสดงออกโดยทัศนคติอย่างใดอย่างหนึ่งของคนที่มีความสนใจสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

ทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับตัวแปร ๓ ตัว คือ ความรู้ (Knowledge =K) ความคิดเห็น (Attitude = A) และการยอมรับปฏิบัติ (Practice = P) ของผู้รับสารอันอาจมีผลกระทบต่อสังคมต่อไป จากการรับสารนั้นๆ การเปลี่ยนแปลงทั้ง ๓ ประการนี้จะเกิดขึ้นในลักษณะต่อเนื่องกล่าวคือ เมื่อผู้รับสารได้รับสารก็จะทำให้เกิดความรู้เมื่อเกิดความรู้ขึ้นก็จะไปผลทำให้เกิดความคิดเห็นและขั้นสุดท้าย คือ การก่อให้เกิดการกระทำ ทฤษฎีนี้อธิบาย การสื่อสาร หรือสื่อมวลชนว่าเป็นตัวแปรต้นที่สามารถเป็นตัวนำการพัฒนาเข้าไปสู่ชุมชนได้ด้วยการอาศัย KAP เป็นตัวแปรตามในการวัดความสำเร็จของการสื่อสารเพื่อการพัฒนา^{๔๐}

อายุ มีผลต่อเจตคติของบุคคลส่วนใหญ่มักปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไปได้ยาก ซึ่งทำให้ผลต่อเจตคติของเขาเอง นอกจากอายุแล้วยังมีตัวแปรอื่น ๆ อีกมากมาย เช่น ปฏิกริยาของบุคคลต่อสิ่งเร้า ข่าวสาร เป็นต้น บุคคลที่แตกต่างกันจะมีปฏิกริยาไม่เหมือนกันผลที่จะมีต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติความคิดย่อมแตกต่างกันไปด้วย”^{๔๑}

^{๔๐} สุรพงษ์ โสธนะเสถียร,การโฆษณาหาเสียงกับพฤติกรรมกาเลือกตั้ง, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๓), หน้า ๑๑๘.

^{๔๑} ประภาเพ็ญ สุวรรณ, ทัศนคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย, (กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๕๐), หน้า ๕๐.

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น หมายถึง สิ่งที่ทำให้เกิดความคิดเห็นต่าง ๆ ซึ่งประกอบไปด้วย ภูมิหลังทางสังคม กลุ่มอ้างอิง กลุ่มกระตือรือร้นหรือกลุ่มเฉื่อยชา

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความคิดเห็นและพฤติกรรม

ความรู้มีส่วนสำคัญที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจ แรงจูงใจที่จะปฏิบัติพฤติกรรม และก่อให้เกิดความสามารถในการที่จะปฏิบัติพฤติกรรม การมีความรู้ที่ถูกต้องและเหมาะสมจะทำให้ทราบว่าจะต้องปฏิบัติอย่างไรและต้องสามารถปฏิบัติได้จริง ดังความรู้และการปฏิบัติจึงมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดและต้องพึ่งพาอาศัยกัน การสร้างเสริมความรู้จะช่วยสร้างพฤติกรรมการปฏิบัติด้วยเสมอ แต่อย่างไรก็ดีความรู้อย่างเดียวไม่ได้เป็นข้อยืนยันว่าคุณคนจะปฏิบัติตามสิ่งที่ตนรู้เสมอไป ความคิดเห็นจะเป็นตัวเชื่อมระหว่างความรู้ที่รับรู้กับการกระทำหรือการปฏิบัติ ถ้ามีความคิดเห็นที่ตรงกับองค์ประกอบอื่น ๆ ที่จะกระตุ้นให้ปฏิบัติแล้วบุคคลจะมีแนวโน้มที่จะกระทำหรือปฏิบัติมากกว่าบุคคลที่มีความคิดเห็นไม่ดี ความคิดเห็นมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคลและขณะเดียวกัน พฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลมีผลต่อความคิดเห็นของบุคคลนั้นด้วยทั้งการปฏิบัติและความคิดเห็นมีความสัมพันธ์กันและมีผลซึ่งกันและกันเป็นที่เชื่อกันว่าความคิดเห็นมีผลต่อการแสดงออกของพฤติกรรมของบุคคล และขณะเดียวกันการแสดงออกหรือการปฏิบัติของบุคคลก็มีผลต่อความคิดเห็นของบุคคลด้วย ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับความคิดเห็น และการปฏิบัติมีความเกี่ยวข้องกันในหลาย ๆ แบบ ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะเป็นเช่นไรนั้นย่อมขึ้นอยู่กับความรู้ของบุคคลนั้น กล่าวคือ ถ้าบุคคลนั้นมีความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งดี ความคิดเห็นต่อสิ่งนั้นจะดีตามไปด้วย ซึ่งการมีทัศนคติที่ดีย่อมส่งผลให้เกิดการปฏิบัติที่ดีด้วยจะเห็นได้ว่าความรู้ทัศนคติ และการปฏิบัติต่างก็มีความเกี่ยวพันต่อเนื่องกันเป็นลูกโซ่อาจเกี่ยวพันกันทั้งทางตรงและทางอ้อม^{๔๒}

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความคิดเห็น การปฏิบัติ ได้อธิบายความสัมพันธ์ใน ๔ ลักษณะดังนี้

๑. การปฏิบัติหรือพฤติกรรมที่แสดงออกมาเป็นไปตามความคิดเห็นและความรู้ที่บุคคลนั้นมีอยู่โดยมีความคิดเห็นเป็นตัวกลาง ทัศนคติจะเกิดจากความรู้ที่มีอยู่และการปฏิบัติจะแสดงออกไปตามความคิดเห็นนั้นและทัศนคติจะเกิดจากการปฏิบัติและเกิดความรู้ตามมาด้วย

^{๔๒} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๓.

๒. การปฏิบัติ หรือพฤติกรรมที่เกิดจากความรู้และความคิดเห็นมีความสัมพันธ์หรือ ความรู้กับความคิดเห็นที่ผลร่วมกันเกี่ยวข้องกันก่อให้เกิดการปฏิบัติตามมาได้ และการปฏิบัติก็ ส่งผลให้เกิดความรู้และความคิดเห็นได้

๓. ความรู้และความคิดเห็นต่างทำให้เกิดการปฏิบัติได้ และการปฏิบัติก่อให้เกิดความรู้ และความคิดเห็น โดยที่ความรู้และความคิดเห็นไม่จำเป็นต้องสัมพันธ์กัน

๔. ความรู้มีผลต่อการปฏิบัติทั้งทางตรงและทางอ้อม บุคคลมีความรู้และปฏิบัติตาม ความรู้นั้นหรือความรู้มีผลต่อความคิดเห็นก่อนแล้วการปฏิบัติที่เกิดขึ้นเป็นไปตามความคิดเห็นนั้น และการปฏิบัติมีผลต่อความรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม มีความคิดเห็นเป็นตัวกลางทำให้เกิดการ ปฏิบัติตามมา

สรุปได้ว่า จากรูปแบบความสัมพันธ์ของความรู้ ความคิดเห็น กับการปฏิบัติโดยทั่ว ๆ ไป ของบุคคล ซึ่งมีอยู่ ๔ รูปแบบนั้น เชื่อว่า บุคคลที่มีความรู้ดี มีความคิดเห็นที่ดีจะทำให้การปฏิบัติดี ตามไปด้วย เพราะความรู้ ความคิดเห็นและการปฏิบัติของบุคคลมีผลต่อเนื่องซึ่งกันและกัน

๒.๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสาร

เหตุผลในการเลือกเปิดรับสื่อของผู้รับสารว่า "ความเหมือนและความต่าง (Consonance Dissonance) ระหว่างผู้เปิดรับสื่อกับสารที่รับเป็นเหตุผลสำคัญในการเลือกรับเปิดรับสื่อของ ประชาชน ซึ่งจะเป็นตัวชี้วัดให้เห็นว่า ผู้รับสารนั้นจะมีปริมาณในการเปิดรับสื่อมากขึ้นหรือน้อยลง พบว่า ผู้อ่านข่าวสารทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์ที่ไม่ค่อยมีการเปิดรับสื่อรวมทั้ง ผู้มีภูมิหลังทาง จิตวิทยาที่จิตใจกับแคบ และสายตาไม่กว้างไกล จะมีความโน้มเอียงที่จะเลือกรับข่าวสารการเมือง ที่สนับสนุนทัศนคติทางการเมืองของตนเท่านั้น"^{๔๓}

แนวคิดเกี่ยวกับผู้รับสารจะมีลักษณะเป็นผู้ถูกระทำ เริ่มตั้งแต่ศตวรรษที่ ๒๐ เรียกว่า "ทฤษฎี เข็มฉีดยา" (Hypodermic Needle Theory) หรือ "ทฤษฎีกระสุนปืน" (Hullet Theory) ได้กล่าวว่า การสื่อสารมีพลังที่จะสามารถเปลี่ยนแปลงความคิด ความเชื่อ ทัศนคติและพฤติกรรม ของคนได้ หากให้ข่าวสารในแนวที่ต้องการอย่างไร ผู้รับสารก็จะเป็นเช่นนั้น และยังได้กล่าวถึง แนวคิดของ เควิต เค เบอร์โล เกี่ยวกับ ลักษณะความแตกต่างของผู้รับสารตามปัจจัยของการ สื่อสาร อันได้แก่

๑) **ทักษะในการสื่อสาร** หมายถึง ความชำนาญ ความถนัด ความสามารถในการ สื่อสารรวมทั้งการเข้ารหัส ถอดรหัสในการเขียน การพูด การถอดรหัสที่ดีเป็นลักษณะจำเป็นของ

^{๔๓} Donbach, Exposure to Political Content in Newspaper : The Impact of Cognitive Dissonance of Readers" Selectivity, อ้างใน สุรพงษ์ โสณะเสถียร, การสื่อสารกับสังคม, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๓), หน้า ๒๐๓-๒๐๔.

ผู้รับสาร เช่น ผู้รับสารเป็นคนหูหนวก หรือ หูไม่ดี การสื่อสารด้วยเสียงพูดปกติจะไม่มีประสิทธิภาพ จะต้องทำการสื่อสารพิเศษขึ้น เช่น ตะโกนพูด หรือผู้รับสารอาจใช้เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ช่วยในการฟัง

๒) ทักษะ หมายถึง การที่ผู้รับสารมีทักษะคิดอย่างใดอย่างหนึ่งก่อนทำการสื่อสารและในระหว่างสื่อสาร ซึ่งประกอบด้วย ความเชื่อ ค่านิยม และอุดมการณ์ ซึ่งมีมากหรือน้อยในแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันออกไป

๓) ความรู้ ความรู้ตามวุฒิการศึกษาเป็นเพียงส่วนหนึ่งแต่สำคัญ ผู้ส่งสารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในความรู้ของผู้รับสาร อาทิ ถ้าผู้รับสารมีความรู้ในเนื้อหาเรื่องนั้นแล้ว ก็จะสนใจสารที่จะส่งมานั้นว่ามีอะไรใหม่ แปลกกว่าที่เขาเคยรู้หรือไม่ จึงต้องคำนึงถึงสารนั้นว่าน่าสนใจและใหม่ประกอบด้วยจึงจะได้ผล

๔) ระบบสังคม แบ่งตามบทบาทหน้าที่ และตำแหน่งงานของแต่ละคนในสังคม หลายระดับ เช่น สังคมระดับสูง สังคมระดับองค์กร หรือสถาบันสังคม ความสัมพันธ์ทางการสื่อสารระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสารจะมีความแตกต่าง ต่างกันด้วย

๕) วัฒนธรรม แสดงถึง ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียวก้าวหน้า ของชาติ และศีลธรรมอันดีของประชาชน เป็นตัวกำหนดระบบหรือวิธีการดำเนินชีวิตของหมู่คณะในสังคมที่ความสัมพันธ์ของผู้คนในสังคมและเป็นตัวชี้ให้เห็นความแตกต่างระหว่างสังคมนั้นกับสังคมอื่นด้วย ไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรมในการพูด การเข้าหาผู้ใหญ่ศาสนา ความสัมพันธ์ระหว่างชาย หญิง เป็นต้น"^{๔๔}

พฤติกรรมของมวลชนผู้รับสารที่มีต่อสื่อมวลชนดังนี้

๑) การใช้และการทำให้เกิดความพอใจ (Use and Gratifications) เป็นการใช้เนื้อหาของสื่อมวลชนเพื่อทำให้เกิดความพอใจ หรือเพื่อทำให้ความต้องการให้สมบูรณ์ พฤติกรรมของมวลชนถูกอธิบายได้โดยความต้องการ และความสนใจของบุคคล ตามแนวคิดของ แคทซ์ และคณะได้อธิบายถึงการใช้และการทำให้เกิดความพอใจ ต่อสื่อมวลชนนั้น ๆ ได้แก่

- (๑) ปักจ้ยด้านสังคม และจิตวิทยา
- (๒) ความต้องการซึ่งทำให้เกิด
- (๓) การคาดหวังจาก
- (๔) สื่อมวลชน หรือแหล่งสารอื่น ๆ ซึ่งไปสู่
- (๕) รูปแบบต่างๆ ของการใช้สื่อมวลชน (หรือการกระทำกิจกรรมอื่นๆ) ซึ่งทำให้เกิด

^{๔๔} ยุพา สุภากุล, การสื่อสารมวลชน, (กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส. พรินติ้ง เฮ้า, ๒๕๕๑), หน้า ๘๐-๘๖.

(๖) การทำให้เกิดความพอใจตามที่ต้องการ

(๗) ผลอื่น ๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผลที่ไม่ได้ตั้งใจ^{๔๕}

๒) พฤติกรรมการเลือกในการสื่อสาร (Selective Communication Behavior) กระบวนการและการในการเลือกรับสารมีอยู่ ๔ กระบวนการ คือ

(๑) การเลือกเปิดรับ หรือการเลือกใช้สื่อมวลชน (Selective Exposure) เช่น จะดูทีวีช่องไหน ดูข่าวหรือละครช่องใด หรืออ่านหนังสือพิมพ์ฉบับใดที่สอดคล้องกับความต้องการความคิดและทัศนคติของผู้รับสาร

(๒) การเลือกให้ความสนใจ (Selective Attention) ว่าจะสนใจเนื้อหาของสื่อมวลชนประเภทไหน เช่น อ่านหนังสือพิมพ์บางหน้า ข่าวบางคอลัมน์ ดูทีวีประเภทรายการข่าว ละครเกมโชว์ ฯลฯ

(๓) การเลือกรับรู้หรือการเลือกตีความหมาย (Selective Perception or Selective Impetration) คือ การเลือกรับรู้หรือเลือกตีความหมายของเนื้อหาของสื่อมวลชนที่ตนเลือกให้ความสนใจ

(๔) การเลือกจดจำ (Selective Attention) โดยการเลือกจดจำเฉพาะสิ่งที่สอดคล้องหรือสนับสนุนความคิดเห็นดีกว่าขัดแย้งหรือต่อต้านความคิดเห็นของผู้รับสาร

ผู้รับสาร ผู้รับสารชอบที่จะเลือกเปิดรับข่าวสารจากสื่ออย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียวโดยไม่สนใจสื่ออย่างอื่น ๆ ที่เหลือ หรือผู้รับสารส่วนใหญ่ใช้สื่อมวลชนหลาย ๆ ประเภทเหมือนกัน และยังอธิบายต่อไปอีกว่า ถ้าผู้รับสารมีการใช้สื่ออย่างมาก ก็มีแนวโน้มจะใช้สื่อมวลชนอื่น ๆ มากด้วย ทำให้เกิดหลักการที่เรียกว่า ใช้ทั้งหมดหรือไม่ใช้เลย^{๔๖}

กล่าวโดยสรุป กระบวนการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ มีความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมจะมีลักษณะเป็นเปลี่ยนแปลงทัศนคติตามที่ถูกส่งสารต้องการ และส่งผลไปยังการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในที่สุด

๒.๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ทางการเมือง

ความหมายของการเมือง

"การเมือง" ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า Politics ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของการเมืองในแนวทางต่าง ๆ ดังนี้

^{๔๕} ปรมะ สตะเวทิน, การสื่อสารมวลชน : กระบวนการและทฤษฎี, (กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์, ๒๕๕๑), หน้า ๑๑๒-๑๒๒.

^{๔๖} ขวรัตน์ เชิดชัย, ความรู้เกี่ยวกับสื่อสารมวลชน, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๒), หน้า ๑๗๔.

การเมือง "คือ กระบวนการของการแข่งขันต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการกำหนดหรือการก่อตั้งตัวบุคคล เพื่อทำหน้าที่ปกครองและกำหนดนโยบายของรัฐบาล"^{๔๗} เป็นกิจกรรมใดๆ ที่เกี่ยวข้องโดยตรงหรือเป็นผลต่อฐานะรัฐบาลต่อสถาบันการเมืองของประเทศ ต่อสถานะของประเทศในกิจการระหว่างประเทศ หรือต่อสิทธิอำนาจหน้าที่สำคัญของประชาชนที่เกี่ยวกับการปกครองระหว่างประเทศอย่างใดอย่างหนึ่ง^{๔๘} โดยมี กระบวนการในการสร้างความสัมพันธ์ในการกำหนดนโยบายบริหารประเทศให้สอดคล้องกับสถานะและความต้องการของประชาชน ตลอดจนประชาคมติของคนส่วนใหญ่ และรวมถึงการดำเนินการควบคุม การปฏิบัติการเกี่ยวกับการปกครองให้บรรลุนโยบายที่วางเอาไว้ ซึ่งในชีวิตประจำวันของเราการเมืองจะกล่าวถึงความสัมพันธ์ของประชาชนที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาลด้วย^{๔๙} และมีกระบวนการเบ็ดเสร็จเกี่ยวกับการแบ่งปันอำนาจและใช้ประโยชน์จากอำนาจสังคม โดยมีจุดสำคัญที่การตัดสินใจร่วมกัน^{๕๐}

การเมือง หมายถึง เรื่องเกี่ยวกับการแข่งขันเพื่อหรือการแสวงหาอำนาจซึ่งส่งผลกระทบต่อสังคมทั้งสังคมหรือส่วนใหญ่ของสังคม^{๕๑}

กล่าวโดยสรุป การเมือง หมายถึง เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาอำนาจของมนุษย์ในสังคม โดยจะส่งผลกระทบต่อสังคมส่วนใหญ่

๒.๒.๔ ความหมายของข่าว และข่าวสารทางการเมือง

ความหมายของข่าว และข่าวสารทางการเมือง (Definition of News and Political Information)

ข่าว ไม่มีผู้ให้ความหมายไว้อย่างตายตัวทั้งนี้ขึ้นอยู่กับทัศนะความเข้าใจของแต่ละบุคคลและสังคม ซึ่ง

^{๔๗} อนุพัชร์ ชัยเชษฐ, "การรับสารสนเทศด้านการเมืองของประชาชนชุมชนหนองใหญ่ในเขตเทศบาลนครขอนแก่น", วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๓), หน้า ๖.

^{๔๘} ดำรง ลัทธพิพัฒน์, เทคโนโลยีแนวพัฒนาชาติ สร้างอำนาจรัฐให้เข้มแข็ง ร่ำรวย ทันโลก, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๒), หน้า ๑๘.

^{๔๙} ชีรภัทร์ เสรีรังสรรค์, สื่อมวลชนกับการพัฒนาทางการเมืองไทย, (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๓), หน้า ๗๒.

^{๕๐} สัณญา สัณญาวิวัฒน์, สังคมวิทยาการเมือง : หลักการและการประยุกต์, (กรุงเทพมหานคร: เจ้าพระยาการพิมพ์, ๒๕๕๗), หน้า ๘๑.

^{๕๑} สุขุม นวลสกุล, การเมืองและการปกครองไทย, (กรุงเทพมหานคร: หจก.ป.สัมพันธ์พาณิชย์, ๒๕๕๒), หน้า ๑.

๑) ข่าว คือ รายงานเหตุการณ์หรือแจ้งเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้น สด ๆ ร้อน ๆ มีความสำคัญแปลกใหม่ เป็นที่น่าสนใจของประชาชน

๒) ข่าว คือ การรายงานข้อเท็จจริงหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่กำลังได้รับความสนใจ มีความสำคัญต่อผู้คนจำนวนมาก

๓) ข่าว คือ การรายงานของเหตุการณ์ หรือความคิดเห็นของนักข่าว และบรรณาธิการได้พิจารณาเลือกสรรแล้วด้วยความเชื่อมั่นว่าเหตุการณ์หรือความคิดเห็นดังกล่าวเป็นที่สนใจของผู้รับสารส่วนใหญ่หรือบางส่วน^{๕๒}

ความหมายของข่าวลักษณะต่าง ๆ ไว้ดังนี้

ค.ศ. ๑๙๖๘ ข่าว คือ การรายงานหรือการชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างปัจจุบันทันด่วน หรือสิ่งอื่น

ค.ศ. ๑๙๗๓ ข่าว คือ เหตุการณ์ (Event) ที่เพิ่งเกิดขึ้นและมีความสำคัญที่สร้างความสนใจแก่ผู้อ่านจำนวนมาก ข่าวที่สำคัญที่สุดคือข่าวที่สร้างความสนใจแก่ผู้อ่านจำนวนมาก

ค.ศ. ๑๙๘๓ ข่าว คือ ข้อมูลข่าวสารปัจจุบันที่สร้างความสนใจและมีผลต่อสาธารณชน

ค.ศ. ๑๙๘๙ ข่าว คือ การรายงานเหตุการณ์ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นที่เกิดขึ้นเพิ่งไม่นานมานี้^{๕๓}

ข่าว มีองค์ประกอบที่สำคัญได้แก่ เหตุการณ์หรือข้อเท็จจริง (Fact) ความสนใจหรือความน่าสนใจ (Interest) ผู้อ่านหรือผู้รับสาร (Readers or Receivers) แสดงด้วยภาพได้ดังนี้

ข่าวสารเป็นทรัพยากรอย่างหนึ่ง เป็นตัวกำหนดอำนาจหรืออิทธิทางการเมือง ลดความไม่แน่ใจ ช่วยในการตัดสินใจมีประสิทธิภาพขึ้น^{๕๔}

ในเรื่องของการสื่อสาร ข่าวสารจะมีลักษณะเป็นสาร ในรูปลักษณะของสัญลักษณ์ ดังนั้น ข่าวสาร จึงหมายถึง เนื้อหาของสื่อที่ใช้อะไรก็ได้ช่วยลดความไม่แน่ใจ หรือจำนวนทางเลือกที่อาจเป็นไปได้ในสถานการณ์หนึ่ง ๆ ช่วยให้บุคคลขยายภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมที่จะกระทำในสถานการณ์นั้น ๆ

ข่าวสารการเมือง "เป็นข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวทางการเมือง พรรคการเมือง การเลือกตั้ง การบริหารงานของรัฐบาลและหน่วยงานต่างๆ ของรัฐบาล ข่าวการเมืองจะสามารถ

^{๕๒} พรพิทักษ์ แม้นศิริ, หลักการการเขียนข่าวและรายงานข่าว, ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการประชาสัมพันธ์, (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๕๓), หน้า ๑-๗.

^{๕๓} วันดี ทองเอก, การรายงานข่าวสำหรับสื่อมวลชน, (เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๓), หน้า ๓-๔.

^{๕๔} พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, ข่าวสารการเมืองของคนไทย, (กรุงเทพมหานคร: สำนักวิจัยและวิชาการสถาบันพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้ง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, ๒๕๕๓), หน้า ๒๒-๒๔.

สะท้อนให้เห็นสภาพการเมืองการปกครองของแต่ละยุคสมัย^{๕๕} และยังสามารถให้คำนิยามได้ว่าเป็นความรู้ของประชาชนที่อยู่ภายใต้ระบอบการเมืองการปกครอง อันมีการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวตลอดเวลา ในสถานะของระบบทั้งในการใช้อำนาจหน้าที่ของรัฐและการจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าในสังคม ข่าวสารการเมือง มีบทบาทสำคัญช่วยให้เกิดความเห็นพ้องต้องกัน ช่วยสร้างความสัมพันธ์ ดีอันดีในสังคม ช่วยย้าค่านิยมและเป้าหมายร่วมกันในสังคม สื่อมวลชนทำหน้าที่ถ่ายทอดข่าวสารกลับไปกลับมาระหว่างผู้ปกครองและผู้ถูกปกครอง ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนจำนวนมากเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ของส่วนร่วม เพื่อตรวจสอบ สอดส่องการบริหารงานของรัฐบาล และยังช่วยสร้างความคิดเห็นให้แก่ประชาชน วิวัฒนาการสื่อมวลชนโดยเฉพาะหนังสือพิมพ์นั้นได้ยืนอยู่คู่กับการพัฒนาทางการเมืองมาโดยตลอด พัฒนาการทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เปรียบเสมือนอาวุธที่ใช้ต่อสู้เพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มต่าง ๆ รวมทั้งกลุ่มมวลชนด้วย การพัฒนาการเมืองที่แท้จริงนั้นเป้าหมายสูงสุดอยู่ที่ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจอำนาจอธิปไตยทางการเมืองจะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าประชาชนยังขาดความรู้ทางการเมือง ขณะเดียวกันความรู้ของประชาชนจะเกิดขึ้นได้ก็ต้องอาศัยการทำหน้าที่ของสื่อมวลชน

๒.๒.๕ ข่าวสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง โดยทั่วไปจะมีความเกี่ยวข้องกับระดับความสนใจ ความกระตือรือร้นทางการเมือง ข้อมูลข่าวสารช่วยลดความไม่แน่ใจ ช่วยให้การตัดสินใจมีประสิทธิภาพ ความรู้สึกไม่แน่ใจทางการเมือง ความรู้สึกว่าตนมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องการเมือง จะเป็นที่มาของความนิ่งเฉยทางการเมือง ระบบการเมืองแบบประชาธิปไตยจึงไม่สามารถจะเป็นไปได้ ถ้าประชาชนทั่วไปไม่มีความรู้ถึงความเป็นไปของการเมืองการปกครอง

ความรู้สึกมีความสามารถในทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย (Democratic Competence) เป็นความรู้สึกที่จำเป็นสำหรับการดำเนินการปกครองแบบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการมีข้อมูลข่าวสารวิเคราะห์ ทำให้เข้าใจปัญหาต่าง ๆ ข่าวสารที่ได้รับจะทำให้เกิดความรู้ทางการเมือง ความรู้สึกนึกคิดทางการเมือง ตลอดจนพฤติกรรมทางการเมืองที่แตกต่างกันออกไป ระบบการเมืองของไทย ซึ่งอยู่ภายใต้ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย บทบาทและหน้าที่หลัก ได้แก่ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของพลเมืองในฐานะพลเมืองดีต้องมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองพอสมควร สำหรับประเทศไทยได้มีการนำเอาระบอบประชาธิปไตยมาใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๕ ยังมีการตั้งข้อสังเกตว่า คนไทยพร้อมที่จะเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยจริงหรือ เนื่องจากประเด็นเรื่องความรู้ในข่าวสารทางการเมืองน้อยมากที่

^{๕๕} พรพิทักษ์ แม้นศิริ, หลักการการเขียนข่าวและรายงานข่าว ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการประชาสัมพันธ์, (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๕๓), หน้า ๑-๗.

ถูกหยิบยกมากล่าวอ้างจากผู้มีอำนาจเสมอ ทำให้ต้องจำกัดสิทธิและการตัดสินใจทางการเมืองของประชาชน^{๕๖}

ระดับความรู้ทางการเมืองของประชาชนภายใต้ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ช่วยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ประชาชนนับเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้ระบอบประชาธิปไตยพัฒนาขึ้นได้ การมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นตัวชี้วัดพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนในระดับหนึ่ง

พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน ๑๐ ลักษณะ ดังนี้

๑) การให้การสนับสนุนและเสียงเรียกร้องต่อผู้นำในรัฐบาลเพื่อสนองต่อความต้องการใด ๆ

๒) ความพยายามที่จะสร้างผลกระทบต่อการดำเนินงานของรัฐบาลที่ได้ผลและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๓) กิจกรรมทางการเมืองที่ถูกต้องตามกฎหมาย

๔) การใช้สิทธิเลือกตัวแทนเข้าไปใช้อำนาจ

๕) ความรู้สึกแปลกแยก หรือการตีตนออกจากระบบการเมือง อันเนื่องมาจากการถูกกีดกันไม่ให้เข้าไปมีส่วนร่วม

๖) กิจกรรมของพวกที่ตื่นตัวในการเมือง

๗) กิจกรรมทางการเมืองทุกรูปแบบทั้งที่ใช้ความรุนแรง และไม่ใช้ความรุนแรง

๘) กิจกรรมทางการเมืองที่ต้องเข้าไปมีอิทธิพลต่อการดำเนินการของข้าราชการ

๙) กิจกรรมต่าง ๆ ที่กระทบต่อการเมืองระดับปกติ

๑๐) กิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวกับการเมือง^{๕๗}

แบ่งแบบของการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ๖ รูปแบบ ดังนี้

๑) การเลือกตั้ง (Voting)

๒) เป็นเจ้าที่พรรคและเจ้าหน้าที่รณรงค์หาเสียง (Party and Campaign Worker)

๓) เป็นผู้มีบทบาทในชุมชน (Community Activist)

๔) มีการติดต่อกับทางราชการ (Contacting Officials)

^{๕๖} พรงค์ดี ผ่องแผ้ว, **ข่าวสารการเมืองของคนไทย**, (กรุงเทพมหานคร: สำนักวิจัยและวิชาการ สถาบันพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้ง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, ๒๕๕๗), หน้า ๒๒-๒๔.

^{๕๗} Weiner, Myron, "Political Participation : Crisis of the Political Process", In **Leonard, Binder and others. Crisis on Sequences in Political Development**, (Princeton : Princeton University Press, 1971), pp. 161- 163.

๕) เป็นผู้ประท้วง (Protestor)

๖) เป็นผู้สื่อสาร (Communicator)^{๕๘}

ระดับของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองจากน้อยไปมากในอีกลักษณะหนึ่งดังนี้

- ๑) การรับฟังข่าวสารทางการเมือง
- ๒) การออกเสียงลงคะแนน
- ๓) การชักชวนให้ผู้อื่นสนทนาเรื่องการเมือง
- ๔) การชักชวนให้ไปเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง
- ๕) การช่วยโฆษณาให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับการเลือกตั้ง
- ๖) การติดต่อแสดงความคิดเห็นข้อเรียกร้องต่อเจ้าหน้าที่หรือนักการเมือง
- ๗) การสนับสนุนด้วยการบริจาคให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง
- ๘) การติดตามการหาเสียงของนักการเมือง
- ๙) การช่วยผู้สมัครรับเลือกตั้งหาเสียง
- ๑๐) การเป็นสมาชิกพรรคที่ทำงานให้พรรคการเมืองเป็นประจำ
- ๑๑) การเข้ามีส่วนร่วมในการวางแผนของพรรค
- ๑๒) การช่วยหาเงินให้พรรค
- ๑๓) การสมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้ง
- ๑๔) การเป็นเจ้าหน้าที่ของพรรคหรือได้รับเลือกตั้ง^{๕๙}

กิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ไว้ดังนี้

- ๑) มีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง
- ๒) มีส่วนร่วมในการรับทราบข้อมูลข่าวสารการดำเนินการของพรรคการเมือง
- ๓) มีส่วนร่วมในกิจกรรมกับพรรคการเมือง
- ๔) มีส่วนร่วมโดยเป็นสมาชิกพรรคการเมืองนั้น
- ๕) มีส่วนร่วมโดยการบริจาคเงินและทรัพย์สินแก่พรรคการเมือง
- ๖) มีส่วนร่วมโดยเข้าเป็นกรรมการพรรคการเมืองในระดับต่างๆ
- ๗) มีส่วนร่วมในการติดตามและตรวจสอบการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง

^{๕๘} วัลลท วิบูลย์กุล, "การรับรู้และพฤติกรรมทางการเมืองของคณะสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู", วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๔), หน้า ๒๐.

^{๕๙} สวนาพร พัฒน์กุล, ความสำนึกในหน้าที่พลเมืองของเด็กไทย, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๐), หน้า ๑๘.

- ๘) มีส่วนร่วมในการประชุมรณรงค์เคลื่อนไหวทางการเมือง
- ๙) มีส่วนร่วมระดมทุนจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อช่วยพรรคการเมือง
- ๑๐) มีส่วนร่วมเสนอตัวเพื่อสมัครรับเลือกตั้งในนามของพรรคนั้น
- ๑๑) มีส่วนเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมืองในนามพรรคนั้น^{๖๐}

ลักษณะการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น สามารถแบ่งออกได้เป็น ๒ ลักษณะ คือ

- ๑) การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองโดยสมัครใจกล่าวคือ ประชาชนมีส่วนร่วมโดยมีความต้องการอย่างแท้จริง ทั้งนี้เพราะเห็นว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ฉะนั้นจึงเป็นหน้าที่ของตนเองที่จะต้องไปมีส่วนร่วมในการกำหนดความเป็นไปของสังคมของตนเอง
- ๒) การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเกิดจากการปลุกเร้าจากนักการเมืองหรือบุคคลอื่นๆ ในสังคม ทั้งนี้ รวมทั้งประชาชนที่เข้าไปมีส่วนร่วม เนื่องมาจากถูกบุคคลอื่น ๆ ร้องขอชักจูงขู่เข็ญ ให้คำตอบแทนหรือใช้วิธีการอื่นๆ ด้วย^{๖๑}

ในขณะเดียวกันความรู้สึกแปลกแยกการเมือง (Political Alienation) เป็นความรู้สึกด้านลบต่อระบบการเมืองจะเกิดในตัวบุคคลได้ คือ การที่บุคคลรู้สึกว่ายู่ในระเบียบกฎเกณฑ์ทางการเมือง แต่ไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดหรือเปลี่ยนแปลงระเบียบกฎเกณฑ์เหล่านั้นได้ ประกอบด้วยทัศนคติพื้นฐาน ๓ ประการ

- ๑) รู้สึกว่าตนเองถูกกระทำ ไม่ใช่เป็นผู้กระทำทางการเมือง โดยไม่เข้าไปมีส่วนร่วมเพราะไม่มีอิทธิพลทางการเมืองในทุกประการ
- ๒) การเมืองการปกครองไม่ได้คำนึงถึงประโยชน์ ดังนั้นการเมืองจึงไม่ใช่ของตน
- ๓) ให้เห็นด้วยกับวิธีตัดสินใจทางการเมืองที่มีขึ้น เห็นว่ากติกาทางการเมืองขาดความยุติธรรม ขาดความชอบธรรมรัฐธรรมนูญเป็นสิ่งหลอกลวง

ในขณะเดียวกันความรู้สึกแปลกแยกการเมือง (Political Alienation) เป็นความรู้สึกด้านลบต่อระบบการเมืองจะเกิดในตัวบุคคลได้ คือ การที่บุคคลรู้สึกว่ายู่ในระเบียบกฎเกณฑ์ทางการเมืองแต่ไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดหรือเปลี่ยนแปลงระเบียบกฎเกณฑ์เหล่านั้นได้ ประกอบด้วยทัศนคติพื้นฐาน ๓ ประการ

^{๖๐} กฤษ เอื้องวงศ์, "ถามมา-ตอบไป", วารสารพรรคการเมืองสัมพันธ์, ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๖ (สิงหาคม-กันยายน ๒๕๕๕): หน้า ๖-๗.

^{๖๑} ปัทมาภรณ์ จันทรรณ, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของชนชั้นกลางในเขตอำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย” การศึกษาค้นคว้าอิสระตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการเมืองการปกครอง (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๒).

๑) รู้สึกว่าตนเองถูกกระทำ ไม่ใช่เป็นผู้กระทำทางการเมือง โดยไม่เข้าไปมีส่วนร่วมเพราะไม่มีอิทธิพลทางการเมืองในทุกประการ

๒) การเมืองการปกครองไม่ได้คำนึงถึงประโยชน์ ดังนั้นการเมืองจึงไม่ใช่ของตน

๓) ไม่เห็นด้วยกับวิธีตัดสินใจทางการเมืองที่มีขึ้น เห็นว่ากติกาทางการเมืองขาดความยุติธรรม ขาดความชอบธรรม รัฐธรรมนูญเป็นสิ่งหลอกลวง^{๖๒}

ความรู้สึกแปลกแยกทางการเมือง ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองนำไปสู่การเห็นห่างทางการเมือง และตีตนออกห่างระบบการเมืองในที่สุด สภาพการณ์ดังกล่าวเกิดจาก

๑) ค่านิยมที่เกิดจากระบบเมืองทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา วัฒนธรรม การเมือง หรือหลักของอำนาจและการใช้อำนาจ รวมไปถึงกระบวนการดำเนินงานของรัฐบาลที่ขัดต่อค่านิยมของประชาชนกลุ่มหนึ่งในระบบนั้น

๒) ความรู้สึกของบุคคลกลุ่มหนึ่งที่เกิดความขัดข้องใจ เกิดจากการที่ไม่สามารถเข้าไปมีอิทธิพล เปลี่ยนแปลงกระบวนการดำเนินงานของระบบการเมืองบางประการที่ขาดประสิทธิภาพ

๓) ความรู้ไร้ประสิทธิภาพทางการเมืองในทางที่จะปรับปรุงดำเนินงานของตนได้ดีขึ้นมาได้ ความก้าวร้าว ความดุดัน ความรู้สึกถูกกดขี่ข่มขู่ และความตึงเครียดจากสถานการณ์

กล่าวโดยสรุป การมีส่วนร่วมทางการเมือง คือ กิจกรรมทางการเมืองทุกกิจกรรมที่กระทำด้วยความสมัครใจ อันจะก่อให้เกิดความรัก ความสามัคคีและเกิดความตระหนักร่วมรับผิดชอบในสังคมสืบไป

๒.๒.๖ ปัญหาการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง

การรับรู้ข่าวสารด้านการเมืองของประชาชนนั้น นับเป็นสิ่งที่เป็ประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาระบอบประชาธิปไตย เนื่องจากการส่งเสริมให้ประชาชนมีความสนใจ และกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมทางการเมือง

แม้ว่าในปัจจุบันจะมีการส่งเสริม เผยแพร่ข่าวสารค่านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเมืองอย่างมากทั้งทางสื่อวิทยุโทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต บุคคล และอื่น ๆ แต่การรับรู้ข่าวสารด้านการเมืองของประชาชนก็มีได้เป็นไปอย่างราบรื่นทีเดียว เนื่องจากมีปัญหาการรับในข่าวสารที่เกิดขึ้นจากปัจจัยหลายประการด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาที่สาเหตุมาจากตัวประชาชนเองปัญหาที่เกิดจากตัวข่าวสาร ปัญหาจากสื่อที่เป็นตัวกลาง ซึ่งล้วนแต่เป็นอุปสรรค

^{๖๒} ชิดชนก เชื้อแก้ว, “ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในช่วงการเมืองสองชั่วของประชาชน ในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี”, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, ๒๕๕๘).

สำคัญที่ทำให้การรับข่าวสารทางการเมืองของประชาชนเกิดปัญหาคือ สาเหตุของปัญหานั้นมาจาก

๑) สาเหตุจากตัวผู้รับสารหรือประชาชน

ตัวผู้รับสารหรือประชาชนผู้รับข่าวสารทางการเมืองนั้น มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้การรับข่าวสารทางการเมืองประสบผลสำเร็จ หรือประสบกับปัญหา ซึ่งสาเหตุของการเกิดปัญหานั้นเกิดขึ้นจากหลายประการดังนี้

(๑) ประชาชนขาดความรู้เดิมทางการเมือง การขาดความรู้เดิมจะทำให้ประชาชนขาดความเข้าใจพื้นฐานทางการเมือง ซึ่งจะส่งผลให้ข่าวสารทางการเมืองประสบปัญหา และไม่ประสบผลสำเร็จตามเจตนาของผู้ส่งสาร

(๒) ทักษะติดต่อการเมือง ทักษะที่ดีจะมีผลมาจากการสั่งสมข่าวสารเหตุการณ์และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเมือง หากสิ่งที่เคยได้รับเป็นข่าวสารที่ดี คนก็มีทัศนคติที่ดีต่อการเมือง แต่ถ้าได้รับข่าวในแง่ลบทางการเมือง ก็จะเกิดอคติต่อการเมืองซึ่งหากประชาชนมีอคติมากๆ ก็ย่อมจะทำให้ปฏิเสธที่จะยอมรับหรือเปิดรับข่าวสารทางการเมือง

(๓) ความต้องการของบุคคล ไม่ว่าความต้องการนั้นจะเป็นการตอบสนองความต้องการของร่างกาย อารมณ์ หรือจิตใจก็ตามแต่ ความต้องการนี้จะมีผลต่อการรับข่าวสารการเมืองของบุคคล เพราะถ้าหากบุคคลนั้นไม่ต้องการที่จะรับข่าวสารเลย ก็เท่ากับเป็นการปิดโอกาสทางการรับข่าวสารเลย ก็เท่ากับเป็นการปิดโอกาสทางการรับข่าวสารทางการเมืองของตน

(๔) การตามอย่างผู้อื่น จะก่อให้เกิดการยอมรับการรับข่าวสารสิ่งต่าง ๆ นั้นดีตามยุคสมัยไปด้วย การเกิดความนิยมตามอย่างกันนั้นอาจมีอิทธิพลถึงค่านิยมบางอย่างในสังคมเมื่อพิจารณาในแง่การรับข่าวสารทางการเมืองแล้ว นับเป็นสิ่งที่มียุทธพลที่ทำให้เกิดปัญหาได้อีกประการหนึ่ง เพราะการตามอย่างผู้อื่นบางครั้ง ทำให้บุคคลไม่มีความคิดเป็นของตนเอง ทำให้การรับข่าวสารเกิดปัญหาคือ

(๕) การถูกครอบงำชักนำจากกลุ่มอิทธิพล หากกลุ่มนั้นมีอิทธิพลมากก็จะสามารถครอบงำได้สูง ซึ่งเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาในการรับข่าวสารทางการเมืองของบุคคล เพราะไม่สามารถรับข่าวสารการเมืองที่ตนเองต้องการได้

(๖) ผลประโยชน์ของบุคคล บุคคลจะสนใจรับข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองเท่านั้น อย่างเช่น หากข่าวการเมืองใดเป็นประโยชน์ต่อธุรกิจพิเศษ ถ้าไม่มีผลประโยชน์ต่อธุรกิจและตนเองก็จะไม่รับข่าวนั้นเลย จึงทำให้เกิดปัญหาที่ว่าประชาชนอาจไม่เข้าใจระบบการเมืองอย่างแท้จริงและตนเอง ก็จะสนใจข่าวนั้นเป็น

(๗) ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับสติปัญญาเพศ อายุ และบุคลิกภาพ ปัจจัยเหล่านี้มีผลต่อการรับข่าวสารการเมืองของบุคคลเป็นอย่างมาก เช่น ผู้หญิงสนใจการเมืองน้อยกว่าผู้ชาย หากมีความสามารถในการรับข่าวสารทางการเมืองในระดับต่ำ และไม่พัฒนาให้ดีขึ้นก็จะทำให้ความสนใจทางการเมืองน้อยลงเรื่อยๆจนอาจไม่ให้ความสนใจเลย

(๘) การขาดโอกาสการศึกษาทางการเมือง จะเห็นได้ชัดในประชาชนชาวชนบทส่วนใหญ่จะมีโอกาสไม่มากในการศึกษาหรือรับข่าวสารทางการเมืองอย่างเป็นทางการจะเป็นลักษณะเพราะความเจริญก้าวหน้าด้านสื่อที่นำเสนอมีน้อย จึงทำให้ประชาชนไม่ได้รับข่าวสารทางการเมืองเท่าที่ควรจะเป็น^{๖๓}

๒) สาเหตุจากตัวข่าวสาร

(๑) ความคลุมเครือของตัวกระตุ้นข่าวสาร ข่าวสารการเมืองหากมีความคลุมเครือมากเท่าใด การรับข่าวสารของบุคคลก็อาจจะบิดเบือนจากความเป็นจริงได้มาก กล่าวคือ เกิดการเข้าใจไม่ตรงกับเจตนาของผู้ส่งสาร หรืออาจเกิดการใช้ความคิดเห็นส่วนตัวความข่าวสารนั้นเอง โดยไม่สนใจกับความถูกต้องที่แท้จริงของเนื้อหาข่าว

(๒) ความซ้ำซากน่าเบื่อของข่าวสาร อย่างเช่น การให้ใส่ร้ายป้ายสี สาคโคลนใส่กันการชิงดีชิงเด่น การนำเสนอข่าวเหล่านี้ผ่านสื่อให้ประชาชนเห็นอยู่เป็นประจำจนเกิดความเบื่อหน่ายเนื่องจากการไม่มีการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือที่จะแก้ไขปัญหาย่างแท้จริง ความน่าเบื่อหากสั่งสมไว้นานๆ ก็จะทำให้ประชาชนปิดการรับข่าวสาร ถือว่าเป็นปัญหาสำคัญอีกอย่างหนึ่ง

(๓) ความไม่แน่นอนของข่าวสารทางการเมือง ไม่มีความแน่นอน ไม่คงที่เปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ บางครั้งอาจทำให้เกิดความผันแปรทางการเมือง หรือการให้ข้อมูลไม่ตรงกันของผู้ให้ข่าวสาร ทำให้เกิดมีปัญหาคือการรับข่าวสาร และหากประชาชนไม่ติดตามอย่างต่อเนื่องก็อาจทำให้ไม่ทราบที่ไปที่มา ส่งผลให้การรับสารสนเทศทางการเมืองผิดพลาดได้

(๔) ข่าวสารถูกบิดเบือนจากความเป็นจริง บางครั้งอาจมีข่าวสารบางส่วนถูกบิดเบือนโดยกลุ่มผลประโยชน์หรือกลุ่มอิทธิพล ทำให้เนื้อหาข่าวไม่ครบถ้วนหรือความหมายต่างไปจากความเป็นจริง ทำให้ประชาชนได้รับข่าวสารไม่ถูกต้อง การบิดเบือนของข่าวสารนี้หากเกิดจากการมีจุดประสงค์เพื่อการบั่นทอนความมั่นคง ก็นับเป็นผลเสียอย่างมากต่อประเทศชาติ

(๕) ข้อจำกัดของข่าวสาร มีมากมาย บางเรื่องไม่อาจนำเสนอได้แต่ได้อย่างตรงไปตรงมา จะต้องมีการพิจารณาตัดทอนก่อนที่จะนำเสนอได้ ทำให้รายละเอียดของข่าวสารลด

^{๖๓} ประมะ สตะเวทิน, **หลักนิเทศศาสตร์**, พิมพ์ครั้งที่ ๙, (กรุงเทพมหานคร : ภาคพิมพ์, ๒๕๕๐), หน้า ๓๒.

น้อยลงหากมีมากก็จะทำให้ข่าวสารไม่น่าสนใจประชาชนไม่ได้รับข่าวสารเนื้อหาสาระของเรื่องที่ตนสนใจใคร่รู้เท่ากับเป็นการปิดกั้นข่าวสารทางหนึ่ง

๓) สาเหตุจากสื่อหรือช่องทางการกระจายข่าว

(๑) สื่อถูกครอบงำ และใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์ของกลุ่มอิทธิพล กรณีนี้เกิดจากเหตุผล ๒ อย่าง คือ กลุ่มใช้อิทธิพลบังคับให้สื่อเป็นเครื่องมืออาจเกิดจากหลายสาเหตุเช่น เกิดจากความยินยอมของสื่อเอง ที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน

(๒) ความสามารถของช่องทาง ในการเผยแพร่ข่าวสารการเมือง เช่น วิทยุโทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง หนังสือพิมพ์ ช่องทางดังกล่าวจะเป็นตัวกำหนดหรือจำกัดสารทางการเมืองที่จะส่งไปยังประชาชนเหนือกลุ่มต่างๆ ในสังคม ช่องทางการเผยแพร่ข่าวสารในประเทศกำลังพัฒนาจะถูกจำกัดจากรัฐบาล

(๓) ระดับการควบคุมของช่องสาร แม้พัฒนาการของเครือข่ายของสารในแต่ละประเทศมีระดับความก้าวหน้าเพียงใดก็ตาม รัฐบาลในประเทศนั้น ๆ มีความสามารถควบคุมและใช้ประโยชน์จากช่องสาร

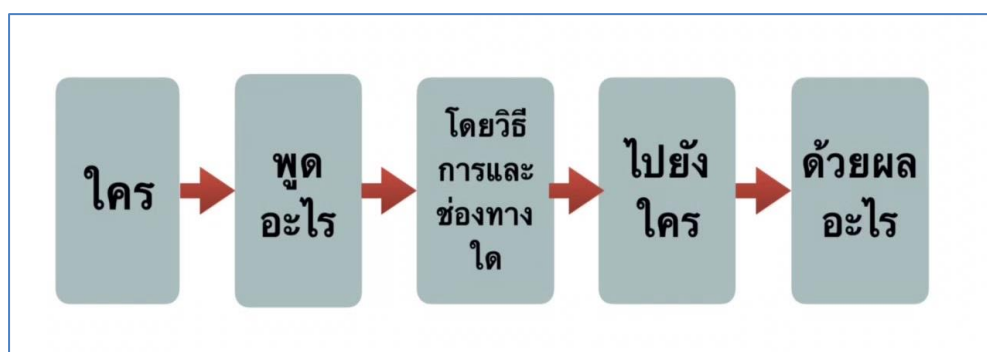
(๔) ความไม่เหมาะสมของสื่อที่ใช้เผยแพร่ สื่อหลายชนิดทั้งที่เป็นสื่อมวลชนและสื่ออย่างอื่น มีความสามารถในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายแตกต่างกัน หากผู้ส่งสารเลือกใช้สื่อที่ไม่เหมาะสมกับข่าวสารการเมือง ไม่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายก็ไม่สามารถให้รายละเอียดข่าวสารที่ดีพอและไม่ได้รับความสนใจจากกลุ่มเป้าหมาย

(๕) ความสามารถในการเข้าถึงของสื่อ แม้สื่อที่สามารถเผยแพร่ไปยังคนจำนวนมากได้อย่างสื่อมวลชน ก็เชื่อว่าจะสามารถเข้าถึงเป้าหมายได้ทุกคน หรือทุกหนทุกแห่งเพราะยังมีข้อจำกัดหลายประการ โดยเฉพาะในชนบทที่ห่างไกลสื่อต่าง ๆ ประชาชนขาดโอกาสในการรับข่าวสารทางการเมือง จึงทำให้ไม่ได้รับข่าวสารอันส่งผลให้การพัฒนาทางการเมืองเกิดความล่าช้าชะงัก

กล่าวโดยสรุป ปัญหาการรับในข่าวสารเกิดขึ้นได้จากหลายปัจจัยด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาที่สาเหตุมาจากตัวประชาชนเอง ปัญหาที่เกิดจากตัวข่าวสาร ปัญหาจากสื่อที่เป็นตัวกลาง ช่องทางการกระจายข่าว ซึ่งล้วนแต่เป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้การรับข่าวสารทางการเมืองของประชาชนเกิดปัญหาคขึ้น

๒.๒.๗ แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการสื่อสาร

กระบวนการสื่อสาร หมายถึง ระบบซึ่งแหล่งข่าวสาร (ผู้ส่งสาร) ส่งข่าวสารไปยังผู้รับ ซึ่งในการติดต่อสื่อสารนั้นจะต้องตอบคำถามได้ว่า ใคร พูดอะไร ใช้ช่องทางไหน สื่อไปยังใคร และมีผลกระทบอย่างไรบ้าง โดยจะอาศัยแบบจำลองของ Lass well ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๒.๑ แบบจำลองการสื่อสารของ Lass well^{๖๔}

แบบจำลองของ Lass well ดังกล่าว สามารถใช้เป็นโครงสร้างสำหรับงานวิจัยทางการสื่อสาร แบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ตามลักษณะการศึกษาที่เจาะจงในองค์ประกอบใด องค์ประกอบหนึ่งของกระบวนการสื่อสาร คือ ถ้าศึกษาเกี่ยวกับผู้ส่งสารโดยเฉพาะ เรียกว่า การวิเคราะห์แหล่งสาร (Source Analysis) ซึ่งมุ่งเน้นที่คุณลักษณะของสื่อเรียกว่า การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งเน้นการนำเอาสาระของสารมาวิเคราะห์เพื่อให้เห็นว่าสารที่ส่งมายังผู้รับสารนั้นประกอบด้วยเนื้อหาในด้านใดบ้าง หากศึกษาเกี่ยวกับสื่อประเภทต่าง ๆ เรียกว่า การวิเคราะห์สื่อ (Media Analysis) ซึ่งเป็นการศึกษาศักยภาพของสื่อประเภทต่าง ๆ หากศึกษาเกี่ยวกับผู้รับสารเรียกว่า การวิเคราะห์ผู้รับสาร (Audience Analysis) ซึ่งมักเน้นการศึกษาพฤติกรรม การเปิดรับเนื้อหาประเภทต่าง ๆ จากสื่อ ส่วนการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของการสื่อสารที่มีต่อผู้รับสารเรียกว่า การวิเคราะห์ผลกระทบของการสื่อสาร (Effect Analysis)

การเปิดรับสารที่สำคัญก็คือ กระบวนการในการเลือกรับข่าวสาร ซึ่งประกอบด้วย ๓ ขั้นตอน ดังนี้

๑) การเลือกเปิดรับ (Selective exposure) หมายถึง แนวโน้มที่ผู้รับสารจะเลือกสนใจหรือเปิดรับข่าวสารที่สอดคล้องกับความคิดเห็น ความสนใจที่มีอยู่เดิมและพยายามหลีกเลี่ยงข่าวสารที่ไม่สอดคล้องกับทัศนคติและความคิดเห็นเดิมของตน ทั้งนี้ เพราะการได้รับข่าวสารที่ไม่สอดคล้องกับความรู้ ความเข้าใจหรือทัศนคติที่มีอยู่เดิมจะก่อให้เกิดภาวะความไม่สมดุล ซึ่งเราอาจลดภาวะความไม่สมดุลได้ โดยการเปลี่ยนทัศนคติ ความรู้หรือพฤติกรรม การแสดงออกหรือเลือกสรรเฉพาะข่าวสารที่สอดคล้องกับความคิดเห็นเดิมของตน

๒) การเลือกรับรู้ (Selective perception) เมื่อบุคคลเลือกเปิดรับข่าวสารจากแหล่งใดแหล่งหนึ่งแล้ว ผู้รับสารจะเลือกรับรู้หรือเลือกตีความหมายของสารนั้นตามทัศนคติ ประสบการณ์

^{๖๔} Lasswell, The Structure and function of Communication in Society, อ้างใน ศุภรัตน์ ฐิติกุลเจริญ, ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๔), หน้า ๕๒.

ความเชื่อ ความต้องการ ความคาดหวัง แรงจูงใจ สภาวะร่างกายหรืออารมณ์ขณะนั้น ดังนั้นผู้รับสารจะตีความผิดพลาดหรือบิดเบือนข่าวสารให้มีทิศทางที่ตนเองพอใจ ให้สอดคล้องกับความคิดเห็น ความสนใจหรือทัศนคติที่มีอยู่เดิม

๓) การเลือกจดจำ (Selective retention) เป็นแนวโน้มในการเลือกจดจำข่าวสารเฉพาะส่วนที่ตรงกับความสนใจ ความต้องการ ทัศนคติ เป็นต้น ของตนเองและมักจะลืมในส่วนที่ตนเองไม่สนใจ เรื่องที่ขัดแย้งหรือเรื่องที่ค้านกับความคิดเห็นของตนเอง ดังนั้น การเลือกจดจำเนื้อหาของสารที่ได้รับจึงเป็นการช่วยเสริมทัศนคติหรือความเชื่อเดิมของผู้รับสารให้มีความมั่นคงยิ่งขึ้น และเปลี่ยนแปลงยากขึ้น ดังนั้น กระบวนการเลือกสรรของมนุษย์จึงเปรียบเสมือนเครื่องกรองข่าวสารในการรับรู้ของมนุษย์เรา"^{๖๕}

นอกจากนี้แบบจำลองการสื่อสารของ Shannon and Weaver แยกแหล่งสารหรือต้นตอข่าวสารออกจากจุดหมายปลายทางหรือผู้รับสารเป็นคนละส่วนกัน เครื่องส่งหรือตัวแปลงสารกับ

เครื่องรับสัญญาณหรือตัวถอดรหัสสาร (Receiver) ทำหน้าที่อยู่คนละด้าน โดยแหล่งสารหรือต้นตอข่าวสารจะเป็นผู้กำหนดเนื้อหาข่าวสารที่ต้องการส่งออกไป ซึ่งเนื้อหาข่าวสารอาจอยู่ในลักษณะคำพูด คำเขียน คนตรี หรือรูปภาพ ก็ได้ จากนั้นเครื่องส่งหรือตัวแปลงสารจะทำการแปลงเนื้อหาข่าวสารเป็นสัญญาณ เช่น สัญญาณ โทรเลข โน้ตเพลง เพื่อส่งผ่านช่องทางไปสู่จุดหมายปลายทาง โดยเครื่องส่งจะแปลงสารให้เป็นสัญญาณที่เหมาะสมกับช่องทางที่จะทำการส่งผ่านข่าวสารไปยังผู้รับ เมื่อผ่านช่องทางมายังเครื่องรับ เครื่องรับจะแปลงสัญญาณที่ส่งสัญญาณจากแหล่งสารมายังผู้รับสารอาจเกิดอุปสรรคหรือเสียงรบกวนได้"^{๖๖}

สามารถสรุปได้ว่า ทฤษฎีการสื่อสาร เป็นการศึกษาปฏิกริยาระหว่างผู้ส่งสาร และผู้รับสาร เนื้อหาข่าวสาร ชนิดของสื่อที่ใช้และผลอันเกิดจากการทำการสื่อสาร

๒.๒.๗ ความหมายของการสื่อสาร

"การสื่อสาร" ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า "Communication" ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายไว้

^{๖๕} วิเชียร ช่วยหนู, "การสื่อสารทางการเมือง ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ของนายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์", วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตรมหาบัณฑิต (บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๗), หน้า ๔๐.

^{๖๖} อรวลี สีแพรวไพล, "การรับรู้ข่าวสารและความเข้าใจทางการเมืองของข้าราชการรัฐสภา", วิทยานิพนธ์ปริญญาโทสาขาสถาปัตยกรรม สาขาเทคโนโลยีการสื่อสารมวลชน, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๑), หน้า ๔๑.

ต่างๆ กัน ดังนี้ **"การสื่อสาร"** เป็นการกระทำซึ่งเครื่องหมายอันแรก (สิ่งเร้า) ก่อให้เกิดเครื่องหมายอันที่สอง (ปฏิกิริยาตอบสนอง) ซึ่งขึ้นอยู่กับสิ่งเร้าเป็นราย ๆ ไปว่าจะมีปฏิกิริยาตอบสนองอย่างไรตามลักษณะนิสัยของเขา ซึ่งได้มาจากประสบการณ์การสื่อสารในอดีต^{๖๗}

"การสื่อสาร" คือ กระบวนการของการถ่ายทอดสาร(Message) จากบุคคลหนึ่งซึ่งเรียกว่าผู้ส่งสาร (Source) ไปยังบุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งเรียกว่า ผู้รับสาร(Receiver) โดยผ่านสื่อ(Channel)^{๖๘}

การสื่อสาร หมายถึง การนำเรื่องราวต่าง ๆ ที่เป็นข้อเท็จจริงข้อคิดเห็น หรือความรู้สึก โดยอาศัยเครื่องนำไปโดยวิธีใดวิธีหนึ่งให้ไปถึงจุดหมายปลายทางที่ต้องการ จนทำให้เกิดการกำหนดรู้ความหมายแห่งเรื่องราวนั้นร่วมกันได้^{๖๙}

การติดต่อสื่อสาร หมายถึง กระบวนการในการส่งผ่านหรือสื่อความหมายระหว่างบุคคล สังคมมนุษย์เป็นสังคมที่สามารถใช้ความหมายของตนสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้ โดยแสดงออกในรูปของความต้องการ ความปรารถนา ความรู้สึกนึกคิด ความรู้ และประสบการณ์ต่าง ๆ จากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่ง

จากความหมายข้างต้น จะเห็นได้ว่า สิ่งหนึ่งที่ความหมายเหล่านี้มีร่วมกันก็คือ การสื่อสารของมนุษย์ตั้งแต่อยู่นบนหลักของความสัมพันธ์ (Relationship) กล่าวคือ ในการสื่อสารนั้นจะต้องมีผู้เกี่ยวข้องอยู่ ๒ ฝ่าย โดยฝ่ายหนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ส่งสาร และอีกฝ่ายหนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้รับสาร ซึ่งทั้งสองฝ่ายมีความเกี่ยวพันหรือสัมพันธ์กัน

โดยสรุป **การสื่อสาร** คือ กระบวนการการถ่ายทอดสาร (Message) จากบุคคลฝ่ายหนึ่งซึ่งเรียกว่า **ผู้ส่งสาร** (Source) ไปยังอีกบุคคลหนึ่ง ซึ่งเรียกว่า **ผู้รับสาร** (Receiver) โดยผ่านสื่อ (Channel)

๒.๒.๘ องค์ประกอบของการสื่อสาร

กระบวนการถ่ายทอดความคิด ในรูปของสารจากแหล่งหนึ่งไปอีกแหล่งหนึ่งโดยผ่านสื่อ จะประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ ๕ ส่วน คือ

๑) ผู้ส่งสาร (Source) หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ต้องการส่งข่าวสาร/ข้อมูลให้ผู้รับสาร โดยมีวิธีการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ลักษณะของผู้รับสารอาจมีความแตกต่างกันใน

^{๖๗} สุธา พงศ์ถาวรภิญโญ, นันทิดา โอฐกรรม ดุษฎี นิลคำ, **หลักการสื่อสารองค์กร**, (กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ๒๕๕๘), หน้า ๒๒.

^{๖๘} ปรมะ สตะเวทิน, **การสื่อสารมวลชน : กระบวนการและทฤษฎี**, (กรุงเทพมหานคร: เลิฟแลนด์ ลีฟ, ๒๕๕๑), หน้า ๗.

^{๖๙} สวนิต ยมาภัย, **การสื่อสารของมนุษย์**, (กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานครการพิมพ์, ๒๕๕๓), หน้า ๑๘.

ด้านภาษา วัฒนธรรม ความรู้สึก ทักษะคติ ความเชื่อ และระดับความรู้ ซึ่งผู้ส่งสารพึงตระหนักถึง การเลือกโอกาสและวิธีการที่เหมาะสมที่เอื้อให้ผู้รับสารเข้าใจและตอบสนองได้ง่าย

๒) สาร (Message) หมายถึง เรื่องราวอันมีความหมายและแสดงออกมาโดยอาศัย ภาษาหรือสัญลักษณ์ใด ๆ ก็ตามที่สามารถทำให้เกิดการรับรู้ร่วมกันได้ สารจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้ ส่งสารเกิดความคิดขึ้นและต้องการจะส่งหรือถ่ายทอดความคิดนั้นไปสู่การรับรู้ของผู้รับสาร ความสำคัญของสารที่ถูกส่งมาจากผู้ส่งสารก็คือ การทำหน้าที่ให้ผู้รับสารเกิดการรับรู้ความหมาย และมีปฏิกิริยาตอบสนอง

๓) สื่อ หรือช่องทาง (Medium or Channel) สื่อ หมายถึง สิ่งที่เป็นพาหะที่ทำให้ สารเคลื่อนที่ออกไปจากตัวผู้ส่งสาร ส่วนคำว่า ช่องทาง หมายถึง ทางที่ทำให้ผู้ส่งสารและผู้รับสาร ติดต่อกันได้ สื่อหรือช่องทางเป็นองค์ประกอบประการหนึ่งของการสื่อสาร ในการสื่อสารใด ๆ ก็ ตามผู้ส่งสารต้องอาศัยสื่อหรือช่องทางให้ทำหน้าที่นำสารไปยังผู้รับสาร สื่อมีหลายประเภท เช่น สื่อ ธรรมชาติ สื่อมนุษย์ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

๔) ผู้รับสาร (Receiver) หมายถึง ผู้รับเรื่องราวข่าวสารต่าง ๆ จากผู้ส่งสาร ผู้รับ อาจจะเป็นบุคคล เป็นกลุ่ม หรือเป็นมวลชนก็ได้

๕) ปฏิกิริยาตอบกลับของผู้ส่งสาร (Response) เป็นการแสดงปฏิกิริยาตอบสนอง ของ

ผู้รับสารหลังจากได้รับสารมา ว่ามีความเข้าใจต่อสิ่งที่รับมาหรือไม่อย่างไร ซึ่งผู้รับสารควรมี ปฏิกิริยาตอบกลับอย่างใดอย่างหนึ่งหลังได้รับสารนั้น ครบถ้วนแล้ว หรือเมื่อเข้าใจสารนั้นอย่าง ถ่องแท้แล้วควรพิจารณาสารนั้นให้ถี่ถ้วน รอบคอบก่อนที่จะแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบกลับไป เพื่อให้ การสื่อสารบรรลุจุดมุ่งหมาย^{๗๐}

โดยการติดต่อสื่อสารจะมีประสิทธิผลต้องมีองค์ประกอบหรือมีหลักสำคัญ ๗ ประการคือ

- ๑) ความน่าเชื่อถือ (Credibility) ซึ่งผู้รับสารจะต้องมีความเชื่อมั่นในผู้ส่งสาร
- ๒) ความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม (Context) ความสำคัญของเรื่องนี้อยู่ที่ ทำทางคำพูด ภาษาที่เหมาะสมนอกเหนือไปจากสังคม วัฒนธรรม หรือสภาพแวดล้อมอื่น ๆ
- ๓) เนื้อหาสาระ (Content) ข่าวสารที่ดีจะต้องมีความหมายต่อผู้รับข่าวสาร มี ลักษณะน่าสนใจ และเป็นเรื่องราวที่อาจจะให้ทั้งความพึงพอใจ ทำความเข้าใจให้มากที่สุด ซึ่ง ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น สถานที่ โอกาสอันวย นิสัย ความรู้พื้นฐานที่ช่วยให้เข้าใจ เป็นต้น

^{๗๐} สุธา พงศ์ถาวรภิญโญ, นันทิดา โอฐกรรม และดุขฎี นิลคำ, หลักการสื่อสารองค์กร, (กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๔๘), หน้า ๒๓-๒๕.

๔) **ความต่อเนื่องและความสม่ำเสมอ (Continuity and Consistency)** ต้องมีกรรมวิธีที่ สม่ำเสมอ ต่อเนื่อง หรือทำบ่อย มีการย้ำหรือซ้ำเพื่อเตือนความจำ และต้องมีความเที่ยงตรง

๕) **ช่องทางการติดต่อสื่อสาร (Channels)** ข่าวสารจะเผยแพร่ได้ดีจะต้องส่งให้ถูกช่องทางการติดต่อสื่อสาร ซึ่งควรเลือกช่องทางที่ได้ผลรวดเร็วที่สุด

๖) **ความสามารถของผู้รับสาร (Capability of Audience)** ต้องคำนึงถึงความสามารถของผู้รับข่าวสาร สะดวกและง่ายต่อการทำความเข้าใจให้มากที่สุด ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างเช่น สถานที่ โอกาสอำนวย นิสัย ความรู้พื้นฐานที่ช่วยให้เข้าใจ เป็นต้น

๗) **ความชัดเจนของข่าวสาร (Clarity)** ข่าวสารควรจัดทำขึ้นด้วยถ้อยคำที่เข้าใจง่าย และคำนึงถึงระยะทาง ซึ่งหากข่าวสารอยู่ไกลย่อมมีความคลาดเคลื่อนได้ง่าย

สรุป องค์ประกอบที่สำคัญของกระบวนการสื่อสารประกอบไปด้วยผู้ส่งสาร ผู้รับสารและสื่อในการสื่อสาร โดยมีปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ การป้อนกลับและเสียงรบกวนเข้ามาเกี่ยวข้อง

๒.๒.๙ ทิศทางของการติดต่อสื่อสาร

ทิศทางการติดต่อสื่อสาร ประกอบด้วย การสื่อสารแบบทางเดียว (One-Way Communication) และการสื่อสารแบบสองทิศทาง (Two Way Communication) ซึ่งสรุปรวมความคิดเห็นของทิศทางของการสื่อสารได้อย่างชัดเจน คือ

๑) **การสื่อสารแบบทางเดียว (Model of One-Way Communication)** อธิบายการสื่อสาร โดยไม่กล่าวถึงการสื่อสารกลับ (Feed Back) เป็นการอธิบายกระบวนการสื่อสารของผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารเท่านั้น

ในกระบวนการติดต่อสื่อสารแบบทางเดียว มีองค์ประกอบที่สำคัญ ๔ องค์ประกอบ สื่อและผู้รับสาร เมื่อผู้ส่งสารต้องการที่จะสื่อสารความคิด ข่าวสาร หรือคือ ผู้ส่งสาร วัตถุประสงค์ของตน ผู้ส่งสารจะต้องทำการเข้ารหัส (Encode) เสียก่อน การเข้ารหัส คือ การนำเอาสิ่งที่ผู้ส่งสารต้องการจะสื่อสารมาใส่ไว้ในรหัส (Code) เช่น ภาษาพูด เขียน รูปภาพ กิริยา ท่าทาง เป็นต้น เพื่อส่งออกไปเป็นสาร

เมื่อผู้ส่งสารทำการเข้ารหัส แล้วสิ่งที่ต้องการส่งออกไปผ่านสื่อไปยังผู้รับ ผู้รับสารก็จะทำการถอดรหัส (Decode) สารที่ตนได้รับ การถอดรหัสหรือทำความเข้าใจต่อรหัส และสารที่ได้ส่งต่อไปยังผู้รับสาร แบบจำลองนี้ใช้อธิบายการสื่อสารภายในบุคคล ๒ คน คือ การสื่อสารในกลุ่ม และการสื่อสารมวลชน

๒) **การสื่อสารแบบสองทาง (Model of Two-Way Communication)** อธิบายการสื่อสารที่มีการสื่อสารกลับ (Feed Back) ซึ่งโดยปกติมนุษย์ต้องมีปฏิกิริยาตอบโต้กลับไปกลับมา

กล่าวโดยสรุป ทิศทางการติดต่อสื่อสาร ประกอบด้วยการสื่อสารแบบทางเดียว และการสื่อสารแบบสองทิศทาง โดยมีการองค์ประกอบคือ ผู้รับ สาร ผู้ส่ง สื่อ และปฏิกิริยาตอบโต้กับไปกลับมา

๒.๒.๑๐ อุปสรรคในการสื่อสาร

การสื่อสารแต่ละครั้งไม่ได้ประสบความสำเร็จเสมอไป ปัญหาที่เกิดขึ้นมาในมาจากหลายสาเหตุ

- ๑) ปัญหาจากผู้ส่งสาร อาจเนื่องมาจาก
 - ๑.๑) ไม่มีความรู้ ความเข้าใจเพียงพอในสิ่งที่ต้องการนำเสนอ
 - ๑.๒) เลือกวิธีการนำเสนอไม่เหมาะสม
 - ๑.๓) บุคลิกภาพยังไม่ดีพอ
- ๒) ปัญหาจากสาร อาจเนื่องมาจาก
 - ๒.๑) เนื้อหาเข้าใจยาก
 - ๒.๒) เนื้อหาของสารขัดต่อความเชื่อ ค่านิยม
- ๓) ปัญหาจากสื่อ อาจเนื่องมาจาก
 - ๓.๑) เลือกสื่อไม่สอดคล้องกับเนื้อหา
 - ๓.๒) ใช้สื่อไม่เหมาะสมกับสถานการณ์
- ๔) ปัญหาจากผู้รับสาร อาจเนื่องมาจาก
 - ๔.๑) ขาดความพร้อมในเรื่องที่จะรับ
 - ๔.๒) มีทัศนคติไม่ดีต่อสิ่งที่จะรับสารหรือผู้ส่งสาร^{๗๑}

๒.๒.๑๑ สื่อและประสิทธิภาพของสื่อ

สื่อ (Channel or Medium) เป็นวิธีการที่นำข่าวสารไปสู่ตัวผู้รับหากไม่มีสื่อในการสื่อสารแล้ว ข่าวสารก็ไม่อาจไปถึงผู้รับได้ในการเผยแพร่ข่าวสาร ความคิด และนวัตกรรมต่าง ๆ การเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่ง ปกติสื่อที่ใช้กันโดยทั่วไปได้แก่ สื่อมวลชน (Mass Media) และสื่อระหว่างบุคคล (Interpersonal Media) สื่อต่าง ๆ เหล่านี้ มีอิทธิพลแตกต่างกันไป ดังนี้คือ

สื่อมวลชน (Mass Media)

มีลักษณะเป็นตัวกลางระหว่างแหล่งสารและกลุ่มประชาชน เป้าหมาย เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ เป็นต้น โดยสื่อมวลชนสามารถปฏิบัติการกิจต่าง ๆ ได้ดังนี้

- ๑) สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายจำนวนมากๆ ได้ในเวลาอันรวดเร็ว

^{๗๑} สุธา พงศ์ถาวรภิญโญ, นันทिका โอฐกรรม และคุณุณี นิลคำ, **หลักการสื่อสารองค์กร**, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๔๘), หน้า ๓๙.

๒) สามารถให้ความรู้ และข่าวสารได้ดี

๓) สามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ไม่พึงปรารถนาได้

สรุปสื่อสารมวลชนมีบทบาทสำคัญในการเพิ่มความรู้อย่างกว้างขวาง และก่อให้เกิดการตระหนักรู้ รับรู้ ส่วนสื่อมวลชนมีบทบาทในการโน้มน้าวใจ ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและเกิดการยอมรับ นอกจากนี้ ยังมีสื่อเฉพาะกิจ (Specialized Media) ที่สร้างขึ้นมาเพื่อใช้ในการสื่อสาร โครงการ หรือกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น แผ่นโปสเตอร์ ใบปลิว เป็นต้น และสื่อประสม หมายถึงการใช้สื่อหลายๆ ชนิดร่วมกัน เพื่อสนับสนุนสื่อชนิดอื่น ๆ"^{๗๒}

สื่อระหว่างบุคคล(Interpersonal Media)

มีลักษณะเป็นการแลกเปลี่ยนข่าวสารแบบตัวต่อตัวระหว่างบุคคลสองคนหรือมากกว่าสองคน จะมีประสิทธิภาพมากกว่าสื่อสารมวลชนในการจูงใจผู้รับสารที่มีความเฉยเมย หรือมีปฏิกิริยาต่อต้านสารที่ผู้ส่งสารส่ง สื่อระหว่างบุคคลสามารถปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ต่อไปนี้

๑) สามารถแลกเปลี่ยนข่าวสารโดย หากผู้รับไม่เข้าใจก็สามารถไต่ถาม หรือขอข่าวสารเพิ่มเติมจากแหล่งสารได้อย่างรวดเร็ว ผู้ส่งสารก็สามารถปรับปรุงแก้ไขสารที่ส่งออกไปให้เข้ากับความต้องการและความเข้าใจของผู้รับสารได้ ในเวลาอันรวดเร็ว และลดอุปสรรคการสื่อสารที่เกิดจากการเลือกรับสาร เลือกแปลหรือตีความสาร และเลือกจำสารได้

๒) สามารถจูงใจบุคคลให้เปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ไม่พึงปรารถนาได้

สื่อบุคคลที่เป็นแหล่งข่าวอาจแยกได้เป็น ๒ ประเภท คือ

๑) บุคคลที่มีความผูกพัน มีความใกล้ชิดกับคนในท้องถิ่น ได้แก่ คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน เพื่อนร่วมงานเป็นผู้มีบทบาทในการเผยแพร่ความรู้ ความคิด ตลอดจนการชักจูงใจประชาชนในท้องถิ่น

๒) บุคคลที่มีความน่าเชื่อถือ อาจเป็นบุคคลภายนอกท้องถิ่นหรือภายในท้องถิ่นก็ได้ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ ทำให้การสื่อสารประสบความสำเร็จ"^{๗๓}

การที่สื่อบุคคลมีอิทธิพลต่อการจูงใจมากกว่าสื่อประเภทอื่น ๆ มีสาเหตุจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น ความเป็นกันเอง ความน่าเชื่อถือ ไว้วางใจ และบุคลิกภาพ ในการสื่อสารกับคนจำนวนมาก หรือมวลชนที่มีพื้นฐานแตกต่างกันทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง เพื่อก่อให้เกิดพฤติกรรม

^{๗๒} บุญศรี ปราบณศักดิ์, “ทฤษฎีการติดต่อสื่อสาร: เอกสารการสอนวิชาหลักการสื่อสารทางการพยาบาล”, สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๔), หน้า ๑๗.

^{๗๓} พนิดา อินทรลักษณ์, “ผลกระทบการสื่อสารระหว่างบุคคลในการเผยแพร่ความรู้ด้านการวางแผนครอบครัว: ศึกษาเฉพาะกรณีเขตภาษีเจริญ ก.ท.ม.”, วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๓), หน้า ๒๔-๒๕.

ร่วมนั้นต้องใช้ทั้งสื่อบุคคล และสื่อมวลชน เพื่อการโน้มน้าวใจให้เกิดการเปลี่ยนแปลงปทัสถานทัศนคติ ค่านิยม หรือโครงสร้างของสังคม"^{๗๔}

สื่อพื้นบ้าน

เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่าศิลปะการแสดงพื้นบ้านของคนชาวอีสาน ที่มีความโดดเด่นและถือเป็นสัญลักษณ์ที่สำคัญของคนในภูมิภาคนี้คือ ศิลปะการแสดงหมอลำ ซึ่งเป็นที่นิยมมากและรับใช้ชีวิตของชาวอีสานในแง่มุมต่าง ๆ กล่าวคือ "ให้ความบันเทิง ผ่อนคลายความตึงเครียดของคนในสังคม ให้การศึกษาให้ความรู้ ให้แง่คิดศีลธรรม จรรยาแก่ประชาชน และนำวรรณกรรมท้องถิ่นมาแสดงหมอลำ"^{๗๕}

ในเชิงนวัตกรรมหมอลำเป็นสื่อที่ใช้ในการถ่ายทอดเรื่องราววิถีชีวิตของความเป็นอยู่ของคนอีสานได้อย่างเป็นธรรมชาติที่สุด หลายครั้งที่รัฐบาล หน่วยงานภาครัฐ เอกชนยังต้องใช้หมอลำเป็นสื่อในการประชาสัมพันธ์ นโยบายหรือโครงการต่าง ๆ ไปสู่ชาวบ้านทั้งในรูปหมอลำกลอน หมอลำเพลิน หรือแม้แต่หมอลำประยุกต์ (หมอลำซิ่ง) เช่น โครงการรณรงค์อีสานไม่กินปลาดิบ กลอนลารณรงค์โรคเอดส์ โครงการณรงค์การเลือกตั้ง เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป สื่อ (Channel or Medium) เป็นวิธีการที่นำข่าวสารไปสู่ตัวผู้รับหากไม่มีสื่อในการสื่อสารแล้ว ข่าวสารก็ไม่อาจไปถึงผู้รับได้ การเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ สื่อมวลชน สื่อระหว่างบุคคล และสื่อพื้นบ้าน

๒.๒.๑๒ บทบาทหน้าที่ของการสื่อสารในทางการเมือง

การสื่อสารเป็นกระบวนการพื้นฐานที่จำเป็นของมนุษย์และสังคม โดยมนุษย์ไม่สามารถที่จะไม่สื่อสาร เช่นเดียวกับสังคมที่ไม่สามารถขาดการสื่อสารได้เช่นเดียวกัน ทั้งนี้เพราะการสื่อสารได้เข้าไปมีส่วนสำคัญต่อชีวิตของประชาชนและสังคมในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินชีวิตประจำวัน การติดต่อในองค์กร การอุตสาหกรรม และธุรกิจ เศรษฐกิจ หรือศาสนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสื่อสารยังมีความสำคัญในทางการเมืองอีกด้วย เพราะการเมืองเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องและมีผลกระทบกับประชาชนทุกคน การสื่อสารกับบทบาทหน้าที่ในฐานะที่เป็นเครื่องมือทาง

^{๗๔} อรวรรณ ปิลันธน์โอวาท, การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ๒๓๐-๒๓๑.

^{๗๕} อธิพงษ์ โสตาศรี, "บทบาทสำนักงานหมอลำในอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น" วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารจัดการเชิงพุทธ, (มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม, ๒๕๕๓), หน้า ๒๘.

การเมืองคือ การสื่อสารช่วยถ่ายทอดข่าวสารและความรู้ทางการเมือง โดยผ่านสื่อบุคคล สื่อมวลชน หรือสื่อผสม ทำหน้าที่กำหนดวาระข่าวสาร (Agenda-setting) สื่อประเพณี (Traditional media)เกี่ยวกับประเด็นปัญหาทางการเมืองที่ควรนำมาถกอภิปราย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อมวลชนอาจเบนความสนใจของปัญหาที่ตื้นตันในชีวิตประจำวัน สื่อมวลชนอาจเสนอประเด็นใหม่ ๆ เพื่อดึงดูดให้ประชาชนหันมาสนใจ ทั้งนี้ยังสื่อมวลชนให้น้ำหนักความสำคัญแก่เรื่องใด มากเท่าใดประชาชนก็มักจะให้ความสำคัญแก่เรื่องนั้นมากขึ้นไปด้วย ดังนั้นผู้ดำเนินงานทางการเมืองจึงอาจจะใช้สื่อมวลชนทั่วไปหรือของตนเอง เป็นเครื่องมือในการชักประเด็นปัญหาประจำวันเข้าสู่เรื่องที่เป็นผลดีต่อกลุ่มตนเองและเป็นผลเสียต่อกลุ่มอื่นได้ นอกจากนี้การสื่อสารช่วยเผยแพร่ปลูกฝังความเชื่อทางการเมือง (Propagation and cultivation of political beliefs) อาจกระทำโดยใช้การสื่อสารประเภทจูงใจ เช่น การโฆษณา การประชาสัมพันธ์ หรือใช้เป็นการสื่อสารประเภทห้ามปรามหรือทำให้เกรงกลัว เช่น ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งก็มักจะมีการพูดให้เกรงกลัว เพื่อไม่ให้ไปลงคะแนนให้พรรคการเมืองอื่น เป็นต้น นอกจากนี้ การปลูกฝังความเชื่อทางการเมืองยังหมายความรวมถึง การปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมือง ซึ่งมักจะต้องอาศัยการสื่อสารในลักษณะที่เข้มข้น เพื่อสร้างเงื่อนไขให้ผู้รับสารหลบหนีหรือละเลยได้ เช่น การสื่อสารในลักษณะที่เข้มข้นเพื่อสร้างเงื่อนไขให้ผู้รับสารหลบหนีหรือละเลยได้ เช่น การสื่อสารแบบรณรงค์ (Campaign) การระดมสรรพกำลังมวลชน (Mass mobilization) และการศึกษามวลชน (Mass education) เป็นต้น และการสื่อสารยังช่วยให้การพัฒนาทางการเมืองไปสู่ระบอบประชาธิปไตย ซึ่งหมายถึง การให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน รวมทั้งการโน้มน้าวให้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองต่าง ๆ เช่น การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้แทนราษฎร การสมัครเป็นผู้แทนราษฎรในองค์การทางการเมืองระดับชาติหรือระดับท้องถิ่น เป็นต้น ซึ่งการสื่อสารทุกประเภทควรที่จะเข้ามาช่วยส่งเสริมในการสร้างสรรค์บรรยากาศ และความร่วมมืออย่างเต็มที่ในทุกระดับ^{๗๖}

นอกจากนี้ การทำหน้าที่ของสถาบันสื่อมวลชนในด้านการเมืองการปกครองของประชาชน สามารถสรุปได้ดังนี้ คือ ทำให้เกิดความสนใจ การเสนอข่าวสารเรื่องราวต่าง ๆ ทั้งในแง่ตัวบุคคลซึ่งเป็นผู้นำนโยบาย ความคิดเห็น เป็นประจำ สม่าเสมอและต่อเนื่องยอมทำให้ประชาชนได้รับข่าวสารด้านการเมืองการปกครองโดยอัตโนมัติและค่อย ๆ สะสมจนเกิดเป็นความสนใจขึ้นจนกระทั่งทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เนื่องจากเรื่องราวของการเมืองการปกครองเป็นเรื่องที่ค่อนข้างสลับซับซ้อนและเข้าใจยากสำหรับคนทั่วไป การได้รับข่าวสารอยู่เป็นประจำจาก

^{๗๖} สมควร กวียะ และพิศิษฐ์ ขวาลาวัช, การสื่อสารมวลชน: บทบาท หน้าที่ ลิทธิ เสรีภาพ ความรับผิดชอบ, (กรุงเทพมหานคร: โกสินทร์, ๒๕๕๔), หน้า ๓๗.

สื่อมวลชนทั้งทางหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ นิตยสาร อินเทอร์เน็ตหรือจากสื่อบุคคลต่าง ๆ จะช่วยอธิบายเรื่องการเมืองและการปกครองซ้ำแล้วซ้ำเล่าย่อมเป็นโอกาสที่ดีที่จะทำให้ประชาชนเกิดความรู้ความเข้าใจที่ละน้อยจนถึงขั้นใช้งานได้และทำให้เกิดทัศนคติ การนำเสนอข่าวสาร ความคิดเห็น และข้อโต้แย้งทางการเมืองการปกครองของสื่อมวลชนจะสามารถช่วยกำหนดทัศนคติ ค่านิยมและการตัดสินใจแก่ประชาชนได้ และทำให้เกิดการปฏิบัติเมื่อประชาชนเกิดความรู้ ความเข้าใจ ยอมรับทัศนคติใหม่ เกิดความทะเยอทะยานแล้วสื่อมวลชนก็ทำหน้าที่เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่จะกระตุ้นให้ประชาชนลงมือปฏิบัติต่อไป ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการวิพากษ์วิจารณ์ การแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นทางการเมืองหรือนโยบายการปกครองของรัฐบาลพรรคฝ่ายค้าน การออกเสียงเลือกตั้ง การสมัครรับเลือกตั้ง การเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น การแสดงสาธารณสมบัติ เป็นต้น

นอกจากสถาบันสื่อมวลชนจะสามารถช่วยพัฒนาประชาชนได้แล้ว สถาบันสื่อมวลชนยังมีบทบาทในการพัฒนาสถาบันการเมืองและการปกครองในประเทศได้ด้วย ไม่ว่าจะเป็นรัฐบาล หน่วยงานราชการ พรรคการเมือง และกลุ่มอิทธิพล โดยการเสนอข่าวสาร และความคิดเห็น ทั้งนี้ในกระบวนการการเมือง และการปกครองนั้น ถือว่า สถาบันสื่อมวลชน เป็นกระจุกเงาสะท้อนให้เพราะสถาบันทางการเมืองการปกครองทราบถึงพฤติกรรมของตน

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า การสื่อสารมีความสำคัญและจำเป็นต่อการดำรงอยู่ของระบบการเมืองการปกครองของแต่ละสังคมหรือในสังคมโลก เพราะการสื่อสารจะเป็นตัวกลางในการสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้ปกครองกับผู้ได้ปกครองและระหว่างผู้ปกครองด้วยตนเอง หรือผู้ได้ปกครองด้วยตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันที่ระบบการเมืองมีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้นมีองค์กรทางการเมืองเกิดขึ้นมากมาย การสื่อสารยิ่งทวีความสำคัญยิ่งขึ้น กรอบกับเทคโนโลยีการสื่อสารได้พัฒนาให้เกิดรูปแบบการสื่อสารมวลชนที่เข้ามามีบทบาทหน้าที่ในสังคมมากยิ่งขึ้น ยิ่งทำให้มีนักการเมืองหรือองค์กรทางการเมืองต้องอาศัยการสื่อสารในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้กับประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการโน้มน้าวให้ประชาชนสนับสนุนนโยบายของตนหรือมีพฤติกรรมในการสนับสนุนตนเอง เพื่อให้กระบวนการทางการเมืองสามารถดำรงอยู่ต่อไป

๒.๒.๑๓ ประเภทของสื่อ

ช่องทางหรือสื่อที่ให้ประชาชนรับข้อมูลข่าวสารทางด้านการเมืองนั้นมีหลายสื่อ ซึ่งจะมีลักษณะข่าวสาร การนำเสนอ และโอกาสที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประชาชนผู้รับข่าวสารสถานการณ์ทางการเมืองในขณะใดขณะหนึ่ง ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดว่าข่าวสารทางการเมืองจะส่งไป

ในรูปแบบใด ช่องทางหรือสื่อที่ให้ข่าวสารทางการเมืองที่เห็นได้ชัดในปัจจุบัน คือ สื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง อินเทอร์เน็ต เป็นต้น นอกจากนี้สื่อมวลชนแล้วยังมีสื่ออื่น เช่น บุคคล สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ สื่อเหล่านี้สามารถนำข่าวสารสู่ประชาชนได้แตกต่างกัน ในส่วนของสื่อมวลชนนั้นมีความสามารถในการเผยแพร่ไปยังคนจำนวนมากได้สูงกว่าสื่อแบบอื่น

จากการศึกษาทฤษฎีการสื่อสารทางการเมืองของ ไบรอัน แมคแนร์ (Brian McNair) ๖ ด้านได้แก่ สื่อโทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อนิตยสารรายสัปดาห์เกี่ยวกับการเมือง สื่ออินเทอร์เน็ต (Facebook , Line) สื่อหอกระจายข่าว การสื่อสารทางการเมืองสามารถจำแนกสื่อทางการเมือง^{๗๗} ได้ดังนี้

๑) สื่อโทรทัศน์

เป็นสื่อที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในปัจจุบัน เพราะมีคุณลักษณะที่เด่นและได้เปรียบสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ ได้รับความนิยมนำเสนอจากมหาชนทั่วโลกประชาชนสามารถรับชมข่าวสารความรู้ ความบันเทิง รวมทั้ง สามารถแพร่ข่าวสารเหตุการณ์สำคัญๆ ที่เกิดขึ้นสดๆ ร้อนๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ และสามารถนำเสนอได้ทั้งภาพและเสียงในเวลาเดียวกัน ทำให้ได้รับข่าวสารและทำความเข้าใจข่าวสารด้านการเมือง สามารถทำได้ทันทีและมีความน่าสนใจสูงกว่าสื่อมวลชนประเภทอื่นๆ และการเสนอข่าวสารมีการนำเสนอต่อเนื่องทุกวัน ในช่องของสถานีต่างๆ ซึ่งมีการนำเสนอในเวลาที่แตกต่างกัน ทำให้ประชาชนไม่พลาดในการติดตามข่าวสารการเมือง

อาจกล่าวได้ว่า สื่อวิทยุโทรทัศน์เป็นสื่อที่สำคัญอย่างหนึ่งในการให้ข่าวสารการเมืองที่ดึงดูดความสนใจของประชาชนให้ติดตามรับชมได้อย่างมาก ซึ่งจะทำให้ประชาชนมีโอกาสนในการรับข่าวสารด้านการเมืองมากขึ้น และทำให้ประชาชนมีความรู้ทางการเมืองเพิ่มขึ้น ทั้งยังกระตุ้นให้ประชาชนมีความรู้ทางการเมืองเพิ่มขึ้น ทั้งยังกระตุ้นให้ประชาชนต้องการมีส่วนร่วมทางการเมืองอีกทางหนึ่งที่ได้ผลชัดเจน

๒) สื่อหนังสือพิมพ์

เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ประกอบไปด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับข่าวในประเทศ ข่าวต่างประเทศ บทวิเคราะห์วิจารณ์เกี่ยวกับเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง และยังรวมถึงสารคดีเกี่ยวกับข่าวต่างๆ หนังสือพิมพ์เป็นสิ่งพิมพ์ไม่มีปก ส่วนใหญ่มีกำหนดออกที่แน่นอนสม่ำเสมอสามารถเสนอข่าวสารเรื่องราวต่าง ๆ หลายด้านผสมผสานในฉบับเดียวกันโดยทั่วไปแล้วการพัฒนาการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์นั้น จะมีการนำเสนอไปตามประเภทของหนังสือพิมพ์โดยแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ

^{๗๗} สัทศน์ ผลบุญ, “พฤติกรรมกรรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชน”, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

(๑) หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ (Quality Newspaper) ส่วนใหญ่จะเสนอข่าวประเภทที่ค่อนข้างหนักสมอง หรือเน้นข่าวประเภทข่าวหนัก (Hard News) ได้แก่ หนังสือพิมพ์สยามรัฐ มติชน

(๒) หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม (Popular Newspaper) ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ คมชัดลึก ข่าวสด เป็นหนังสือพิมพ์ที่เน้นนโยบายการเสนอข่าวที่ไม่เป็นสาระความรู้เพียงแต่เป็นข่าวประเภทเบาสมอง ส่วนใหญ่เป็นข่าวเกี่ยวกับชาวบ้านซึ่งเกิดขึ้นเป็นประจำ เช่น ข่าวการจี้ปล้น ฆาตกรรม ช่มชู้ อาชญากรรมประเภทต่าง ๆ และการบันเทิง ซึ่งผู้อ่านหนังสือพิมพ์ประเภทนี้มีจำนวนมาก เพราะเป็นข่าวสารที่ไม่ต้องอาศัยพื้นความรู้สูง ก็สามารถติดตามข่าวและเข้าใจเหตุการณ์ได้รวดเร็ว รวมทั้งมีการตกแต่งสีสันทนของหนังสือและการใช้ศิลปะการตกแต่งหรือจัดหน้าหนังสือพิมพ์เพื่อให้เป็นที่น่าอ่านประกอบกัน และเพื่อให้เป็นจุดดึงดูดใจให้ผู้อ่าน มีการพาดหัวข่าวที่ใช้อักษรตัวโต ใช้ถ้อยคำในการพาดหัวข่าวที่ตื่นเต้น เร้าอารมณ์แก่ผู้อ่านชวนติดตาม^{๗๘}

๓) สื่อวิทยุ

เป็นสื่อที่สามารถเสนอข่าวสารต่าง ๆ ในรูปของคำพูด เสียงเพลง ข่าว และรายการสารประโยชน์และบันเทิงต่าง ๆ ไปสู่ประชาชนอย่างกว้างขวางทำให้ประชาชนที่อยู่กันอย่างกระจัดกระจายทางไกลจากที่ต่าง ๆ สามารถรับฟังข่าวสารต่าง ๆ ได้ในระยะเวลาที่รวดเร็ว วิทยุกระจายเสียง สามารถเข้าถึงประชาชนได้ทั้งในพื้นที่ทุรกันดาร ห่างไกลความเจริญหรือขาดการที่สื่อมวลชนประเภทอื่นไม่สามารถเข้าถึงได้ แต่วิทยุกระจายเสียงสามารถเข้าถึงได้ วิทยุกระจายเสียงจึงมีบทบาทที่สำคัญมากต่อประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนประเทศกำลังพัฒนา เพราะแม้แต่ประชาชนผู้ไม่รู้หนังสือหรืออ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ แต่สามารถรับฟังข่าวสารจากวิทยุกระจายเสียงได้

๔) สื่อนิยทรายสัปดาห์เกี่ยวกับการเมือง

คือนิตยสาร หรือ วารสาร นิตยสาร หมายถึง สื่อสิ่งพิมพ์ที่จัดทำออกมาเจาะกลุ่มเป้าหมายเพื่อตอบสนองความต้องการกลุ่มประชากร •นิตยสารข่าว เน้นแสดงเกี่ยวกับข่าวทั่วไป ไม่ว่าจะเป็น บทวิเคราะห์ข่าว, เบื้องหลังข่าว, สัมภาษณ์บุคคลในข่าว เป็นต้น ตัวอย่างของนิตยสารข่าว ก็เช่น มติชนสุดสัปดาห์ เนชั่นสุดสัปดาห์

เอกสารประชาสัมพันธ์เป็นสื่อที่มีลักษณะ เป็นการโฆษณามุ่งตรงไปสู่จุดหมายจนถึงตัวผู้รับ คือ อาจจะใช้เป็นสื่อติดต่อไปยังประชาชนโดยตรงได้หลายกลุ่ม หลายด้าน เอกสาร

^{๗๘} นอ่าน วุฒติกรรมรักษา, หลักการรายงานข่าว, (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๕๖), หน้า ๔๒.

ประชาสัมพันธ์จัดทำขึ้นเพื่อเป็นสื่อถ่ายทอด ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับนโยบาย วัตถุประสงค์ บริการ ผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนความรู้อื่น ๆ ที่เกี่ยวกับสถาบันไปสู่ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ เอกสารประชาสัมพันธ์ อาจแบ่งได้เป็น ๒ พวกคือ

(๑) เอกสารประชาสัมพันธ์ทั่วไป ได้แก่ ใบปลิวแผ่น ใบปลิวพับเป็นเล่ม จดหมายทางไปรษณีย์ แผ่นประกาศปิดโฆษณา สมุดเล่มเล็กๆ สมุดภาพ ตลอดจนหนังสือที่จัดพิมพ์เป็นเล่มๆ สำหรับแจก เอกสารเหล่านี้ฝ่ายประชาสัมพันธ์ของสถาบันจัดทำขึ้นและพิมพ์เผยแพร่เป็นครั้งคราว

สำหรับใบปลิวที่พับเป็นเล่ม ในปลิวแจก จดหมาย ไปสเตอร์ประกาศนั้นเป็นเอกสารชั้นย่อย ต้องอาศัยเทคนิค ทางด้านประชาสัมพันธ์เป็นแนว ต่างจากโฆษณาแจ้งความธรรมดา เพราะการโฆษณาธรรมดาเป็นการโฆษณาเพื่อมุ่งหมายสินค้าหรือบริการ แต่การประชาสัมพันธ์เป็นการโฆษณาเพื่อตัวสถาบัน มิใช่เพียงเพื่อขายสินค้าหรือบริการเท่านั้น การโฆษณาเพื่อตัวสถาบันนี้หมายถึง การเรียกร้องความสนับสนุนและปลูกความนิยม ตลอดจนให้ความรู้ ความเข้าใจในนโยบายการปฏิบัติงาน ความมุ่งหมายตลอดจนเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับสถาบันแก่ประชาชน

(๒) วารสารประชาสัมพันธ์ คือ เอกสารประชาสัมพันธ์ที่มีรูปแบบเป็นวารสารซึ่งสถาบันจัดทำขึ้นเอง และออกเป็นระยะเวลาติดต่อกันไปเรื่อย ๆ มีอิทธิพลในเชิงย้า และค่อยสร้างรอยพิมพ์ใจให้แก่ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ข่าวประชาสัมพันธ์มี ๓ ชนิดด้วยกันคือ

- วารสารประชาสัมพันธ์ภายใน เพื่อมุ่งสัมพันธ์กับกลุ่มประชาชนภายใน เช่น ข้าราชการ ภายในกระทรวง ทบวง กรม คนงานบริษัท กรรมการโรงงาน เอเยนต์การค้า พนักงานเดินตลาด และอื่น ๆ เป็นต้น

- วารสารประชาสัมพันธ์ภายนอกมุ่งกับกลุ่มประชาชนภายนอก เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร บุคคลสำคัญในส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

- ข่าวสารประชาสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอก หมายถึง วารสารประชาสัมพันธ์ที่สถาบันพิมพ์ขึ้น เพื่อมุ่งสังคมกับกลุ่มประชาชนทั้งภายในและภายนอก

๕) สื่ออินเทอร์เน็ต (Facebook , Line)

อินเทอร์เน็ต คือ เป็นการเชื่อมโยงเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีอยู่ทั่วโลกเข้าด้วยกัน เพื่อให้คอมพิวเตอร์ทุกเครื่องหรือทุกเครือข่ายสามารถติดต่อกันได้ ซึ่งการเชื่อมเครือข่ายคอมพิวเตอร์นี้จะทำให้ผู้ใช้สามารถรับส่งข่าวสารข้อมูลรูปแบบต่าง ๆ ถึงกันได้ด้วยความสะดวก รวดเร็ว แหล่งข้อมูลที่ประชาชนใช้ในการติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมืองมากที่สุด ดังนั้นการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ประโยชน์กับการศึกษาจะมีส่วนสำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะสามารถนำข้อมูลการศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ทั่วโลกมาใช้ประโยชน์ได้

อย่างรวดเร็ว บริการการรับส่งข้อมูลข่าวสารบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สามารถทำได้ ๒ ลักษณะใหญ่ ๆ ด้วยกันคือ

(๑) Synchronous หมายถึง การรับส่งข่าวสารข้อมูลที่ผู้ส่งและผู้รับสามารถติดต่อ กันได้ในเวลาเดียวกันหรือพร้อมกัน เช่น บริการพูดคุยสนทนา (Chat) บริการรับส่งข้อความเสียง และภาพ และภาพเคลื่อนไหว เป็นต้น

(๒) Asynchronous หมายถึง รูปแบบการรับส่งข้อมูลข่าวสารที่ผู้รับและผู้ส่งไม่จำเป็นต้องทำงานพร้อมกัน เช่น บริการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) กลุ่มสนทนา (News Group) รวมทั้งบริการ World Wide Web (www.) เป็นต้น^{๗๔}

สรุป สื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ที่กล่าวมา สามารถนำเสนอข้อมูลข่าวสารสู่ประชาชนได้แตกต่างกัน โดยผู้รับสามารถเลือกรับได้ในเวลาที่สะดวก และเผยแพร่ไปยังคนจำนวนมากได้

๖) สื่อหอกระจายเสียงชุมชน

มีลักษณะแตกต่างจากวิทยุเป็นสื่อที่จัดตั้งและดำเนินงานโดยชุมชน โดยกระจายเสียงครอบคลุมเฉพาะพื้นที่ และมุ่งดำเนินงานเพื่อประโยชน์สูงสุดของชุมชน โดยไม่แสวงหากำไร ทั้งนี้เพื่อสนองวิถีชีวิตและความต้องการที่แตกต่างกันไปในแต่ละชุมชนคมนาคม

สรุปคือสื่อมวลชนเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญที่มี หรืออาจมีอิทธิพลต่อความรู้ ความคิด ทัศนคติ และพฤติกรรมของประชาชน สื่อมวลชนทำหน้าที่ถ่ายทอดเหตุการณ์เหล่านั้นให้แก่เรา เหตุการณ์เหล่านั้นมีความสำคัญทางการเมืองเพราะได้รับการถ่ายทอดไปยังประชาชนจำนวนมาก จนประชาชนมีความรู้สึก “ร่วมกัน” ในระบอบประชาธิปไตยการสื่อสารจะมีบทบาทสำคัญในการช่วยก่อให้เกิดการเห็นพ้องต้องกัน ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างภาคหรือส่วนต่างๆ ของสังคมที่แตกต่างกัน และช่วยย้าค่านิยมและเป้าหมายร่วมกันของสังคม สื่อของการสื่อสารจะทำหน้าที่ในการถ่ายทอดข่าวสารกลับไปกลับมาระหว่างผู้ที่ทำการปกครองและผู้ถูกปกครอง ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนจำนวนมากเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวกับประโยชน์ส่วนรวม และเพื่อคอยสอดส่องตรวจตราการบริหารงานของรัฐบาล สื่อมวลชนมีบทบาทในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารให้กับสังคมมา “สื่อมวลชน” จึงเปรียบเสมือนคนกลางที่มีความสำคัญในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ข้อเท็จจริงและเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคมให้ประชาชนผู้รับทราบ

^{๗๔} วิชุดา รัตนเพียร, "การเรียนการสอนผ่านเว็บ: ทางเลือกใหม่ของเทคโนโลยีการศึกษาไทย" วารสาร Cyber guide, ฉบับที่ ๒ (๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๒): ๒๖-๒๗.

ตารางที่ ๒.๒ สรุปแนวคิดที่เกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลและความสนใจทางการเมือง

นักวิชาการ	แนวคิดหลัก
สุทัศน์ ผลบุญ, ๒๕๕๕, หน้า บทคัดย่อ	สื่อวิทยุโทรทัศน์เป็นสื่อที่สำคัญอย่างหนึ่งในการให้ข่าวสารการเมืองที่ดึงดูดความสนใจของประชาชนให้ติดตามรับชมได้อย่างมาก ซึ่งจะทำให้ประชาชนมีโอกาสในการรับข่าวสารด้านการเมืองมากขึ้น และทำให้ประชาชนมีความรู้ทางการเมืองเพิ่มขึ้น ทั้งยังกระตุ้นให้ประชาชนมีความรู้ทางการเมืองเพิ่มขึ้น ทั้งยังกระตุ้นให้ประชาชนต้องการมีส่วนร่วมทางการเมืองอีกทางหนึ่งที่ได้ผลชัดเจน
สมควร กวียะ และ พิศิษฐ์ ขวาลาธวัช ๒๕๕๔, หน้า ๓๗.	สถาบันสื่อมวลชนจะสามารถช่วยพัฒนาประชาชนได้แล้ว สถาบันสื่อมวลชนยังมีบทบาทในการพัฒนาสถาบันการเมืองและการปกครองในประเทศได้ด้วย ไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลหน่วยราชการ พรรคการเมือง และกลุ่มอิทธิพล โดยการเสนอข่าวสาร และความคิดเห็น ทั้งนี้ในกระบวนการการเมือง และการปกครองนั้น ถือว่า สถาบันสื่อมวลชนเป็นกระบอกเสียงสะท้อนให้เพราะสถาบันทางการเมืองการปกครองทราบถึงพฤติกรรมของตน การสื่อสารมีความสำคัญและจำเป็นต่อการดำรงอยู่ของระบบการเมืองการปกครองของแต่ละสังคมหรือในสังคมโลก
วิชุดา รัตนเพียร, ๒๕๕๒, หน้า ๒๖- ๒๗.	สื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ที่กล่าวมา สามารถนำเสนอข้อมูลข่าวสารสู่ประชาชนได้แตกต่างกัน โดยผู้รับสามารถเลือกได้ในเวลาที่เหมาะสม และเผยแพร่ไปยังคนจำนวนมากได้ สื่อมวลชนเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญที่มี หรืออาจมีอิทธิพลต่อความรู้ ความคิด ทัศนคติ และพฤติกรรมของประชาชน สื่อมวลชนทำหน้าที่ถ่ายทอดเหตุการณ์เหล่านั้นให้แก่เรา เหตุการณ์เหล่านั้นมีความสำคัญทางการเมือง

๒.๓ หลักกาลามสูตร

ประเทศไทยนั้นประชาชนส่วนมากนับถือพระพุทธศาสนา การนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการบริหารและปกครองนั้นสมควรต้องมีเป็นอย่างยิ่งในระบอบ

การปกครองแบบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เมื่อสมัยพุทธกาลไม่มีการปกครองแบบประชาธิปไตยแต่เป็นการปกครองแบบธรรมาธิปไตย

ความหมายของหลักธรรมกาลามสูตร

กาลามสูตร เป็นพระสูตรสำคัญสูตรหนึ่งในพระพุทธศาสนา ได้รับความสนใจมากเป็นพิเศษ จากนักวิชาการและนักวิทยาศาสตร์ในยุคปัจจุบัน แท้ที่จริง ในพระไตรปิฎก ชื่อกาลามสูตร ไม่ได้มีปรากฏอยู่หากมีแต่ชื่อว่า เกสปุตตสูตรทั้งนี้ก็เพราะว่า พระพุทธเจ้าทรงแสดงพระสูตรนี้แก่ชาวกาลามะ ซึ่งอยู่ในเกสปุตตนิคม เพราะฉะนั้น จึงตั้งชื่อพระสูตรนี้ตามชื่อของนิคมนี้ว่า เกสปุตตสูตร แต่คนที่อยู่ในนิคมหรือตำบลนี้เป็นเชื้อสาย หรือมีสกุลเดียวกัน คือ สกุลกาลามะ เขาจึงเรียกประชาชนเหล่านี้ว่ากาลามชนซึ่งมีโคตรอันเดียวกัน สกุลเดียวกัน คือกาลามโคตร เพราะฉะนั้นเขาจึงเรียกพระสูตรนี้ว่า เกสปุตตสูตรแต่ชาวโลกทั่วไป มักจะเรียกพระสูตรนี้ว่ากาลามสูตรเพราะรู้สึกว่าจะเรียกได้ง่ายกว่า^{๘๐}

พระพุทธเจ้าได้ตรัสแสดงธรรมแก่ชาวนิคมเกสปุตตะแห่งแคว้นกาลามะ ผู้ทูลถามถึง สมณพราหมณ์ต่าง ๆ ที่ยกย่องวาตะของตนข่มผู้อื่น โดยตรัสสอนมิให้เชื่อเหตุ ๑๐ ประการ คือ ๑) โดยฟังตามกันมา ๒) โดยนำสืบกันมา ๓) โดยตื่นข่าว ๔) โดยอ้างตำรา ๕) โดยนึกเอา ๖) โดยคาดคะเน ๗) โดยตรึกตามอาการ ๘) โดยพอใจว่าชอบด้วยความเห็นของตน ๙) โดยเห็นว่าพอเชื่อได้ และ ๑๐) โดยเห็นว่าสมณะผู้นี้เป็นครูของเราแต่ทรงสอนให้สอบสวนให้รู้ด้วยตนเอง แล้วได้ตรัสถามให้เห็นจริงในโทษของความโลภ ความคิดประทุษร้าย ความหลง และคุณของความไม่โลภ ไม่คิดประทุษร้าย ไม่หลงตรัสสอนเรื่องการเจริญพรหมวิหาร ๔ คือ เมตตา (ไมตรีจิตคิดจะให้เป็นสุข) กรุณา (สงสารคิดจะช่วยให้พ้นทุกข์) มุทิตา (ยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดีไม่ริษยา) อุเบกขา วางใจเป็นกลาง) และได้ตรัสต่อไปว่า ผู้มีจิตไม่ผูกเวร ไม่พยาบาท ไม่เศร้าหมอง มีจิต^{๘๑}

บริสุทธิ ย่อมวางใจได้ ๔ อย่าง คือ

๑. ถ้าผลของความชั่วมี ตนก็จะเข้าถึงสุคติโลก สวรรค์ (เพราะตนทำความดี)
๒. ถ้าผลของความดีความชั่วไม่มี ก็รักษาตัวให้มีความสุขได้ในโลกปัจจุบัน
๓. ถ้าบาปเป็นอันทำตนไม่ทำบาปก็คงจะไม่ประสบทุกข์

^{๘๐} เดช ตูลวรรณะ, โตแล้วต้องเรียนลัด ขจัดพุทธศาสนาเนืองอก, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๕๕).

^{๘๑} ม.อ.(ไทย) ๒๐/๑๒/๒๕๕-๒๖๓.

๔. ถ้าบาปไม่เป็นอันทำก็จะเห็นตัวเองว่าบริสุทธิ์ทั้งสองทาง (คือไม่ว่าจะทางทำบาปเป็นอันทำหรือทำบาปแล้วไม่เป็นอันทำตนก็ไม่มีข้อเสียทางไหนเลย)^{๘๒}

ชาวกาลามะกราบทูลเห็นด้วยกับความวางใจหรืออุ่นใจ ๔ ประการเกี่ยวกับโลกหน้าของผู้มีจิตอันไม่ผูกเวร เป็นต้นคือ ๑) ถ้าโลกหน้ามี ถ้าผลแห่งกรรมดีกรรมชั่วมี ก็มีฐานะอยู่ที่เราจะเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์ ๒) ถ้าโลกหน้าไม่มี ถ้าผลแห่งกรรมดีกรรมชั่วไม่มี เราก็บริหารตนให้ไม่มีเวรอยู่เป็นสุขได้ในปัจจุบัน ๓) ถ้าบาปเป็นอันทำ เราไม่ได้ทำอะไรจะไม่ได้รับทุกข์ และ ๔) ถ้าบาปไม่เป็นอันทำเราก็มองเห็นตัวเองบริสุทธิ์ทั้งสองทาง

๓.๓ ต่อจากที่พระพุทธองค์ตรัสสอนเกี่ยวกับเรื่องความเชื่อแล้ว พระองค์ก็ได้ตรัสถามให้เห็นความจริงในโทษของความโลภ ความคิดประทุษร้าย ความหลง และคุณของความไม่โลภ ไม่ประทุษร้าย ไม่หลงพร้อมกันนี้ได้ตรัสถึงพรหมวิหาร ๔ อันได้แก่ เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา

โดยนัยแห่งคำสอนในพระสูตรนี้แปลความแบบง่าย ๆ และนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติได้ ก็คือสอนให้เชื่ออย่างมีเหตุมีผล ไม่มกมาย และมองเห็นโทษของความโลภ ความโกรธ และความหลง พร้อมกับให้มีพรหมวิหาร ๔ โดยรวม ๆ แล้ว พระสูตรนี้ก็คือคำสอนที่กำหนดเป็นแนวทางการรู้ข้อมูลที่ไต่ถาม ได้ฟังจากคนอื่น และให้ผู้ฟังตั้งอยู่ในพรหมวิหาร ๔ ในการรับรู้ข้อมูล

แต่เวลานี้และวันนี้ได้มีผู้นำพระสูตรนี้มาเป็นเครื่องมือในการทำลายความน่าเชื่อถือของนักวิชาการบางท่าน ที่ออกมาพูดถึงปัญญาพินแลนด์ว่าเป็นที่มาของแนวทางการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองว่าปัญญาที่ว่านี้ไม่มีอยู่จริง เป็นเพียงข่าวลือ และผู้ที่พูดเกี่ยวกับเรื่องนี้ก็ไม่ต่างไปจากเด็กเลี้ยงแกะในนิทานอีสป^{๘๓}

ถ้านำคำสอนของพระพุทธเจ้าในกาลามสูตรมาวิเคราะห์เรื่องนี้ ก็จะทำให้มองเห็นชัดว่า ผู้เขียนบทความนี้ออกมาปฏิเสธความจริงเกี่ยวกับเรื่องนี้ก็ได้ใช้หลักแห่งกาลามสูตรในทำนองเดียวกันเพราะเชื่อว่ายังอยู่ในข่ายของเหตุ ๑๐ ประการ โดยเฉพาะการเชื่อที่ไม่จริงเป็นเพียงข่าวโคมลอยมาจากใครคนใดคนหนึ่ง หรือไม่ก็คาดเดาเอาเองเช่นกัน เพราะเชื่อว่าทุกคนที่พูดถึงเรื่องนี้ ยกเว้นผู้ที่เป็นเจ้าของความคิดที่ไปประชุมกัน (ถ้ามีการพบปะและประชุมกันจริง) ก็ล้วนแล้วแต่เป็นผู้ฟังมาอีกทอดหนึ่งทั้งสิ้น จะแตกต่างกันก็เพียงว่า เมื่อไต่ถามได้ฟังแล้ว ผู้กล่าวหานักวิชาการ

^{๘๒} พระครูปลัดธรรมรังสรรค์ คุณสาโร, “การศึกษาเชิงวิเคราะห์พุทธปรัชญาเรื่องภัยตามที่ปรากฏในอนาคตสูตร”, วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอโยธยา, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ ประจำเดือน (กรกฎาคม-ธันวาคม, ๒๕๕๙): ๒๗๓.

^{๘๓} ม.อ. (ไทย) ๒๐/๑๒/๒๕๕-๒๖๓.

โดยการอ้างกลาสาสูตรกับนักวิชาการที่พูดถึงเรื่องนี้ว่าใครมีโอกาสได้นำเรื่องที่ตนเองได้ยินได้ฟังมาสอบสวนด้วยตนเองจนเกิดความรู้แล้วมาพูดหรือเขียนเท่านั้น

ดังนั้น ถ้าจะถามว่าในระหว่างคนสองกลุ่มมีใครน่าเชื่อถือมากกว่า ก็จะต้องตอบว่า ใครเล่าที่พูดแล้วมีเหตุผลมากกว่า และใครเล่าตั้งอยู่ในพรหมวิหาร ๔ รวมไปถึงการวางตัววางตนปราศจากความโลภความโกรธ และความหลงได้ บอกว่าก็คนนั้นแหละน่าเชื่อถือ

เกี่ยวกับเรื่องนี้ ถ้าท่านผู้อ่านต้องการหาาตอบก็จะได้ไม่ยาก เพียงแต่หันไปดูภูมิหลังของคนแต่ละคนก็พอจะบอกได้ว่า ใครคือผู้ที่เดินตามแนวทางแห่งกลาสาสูตรมากกว่ากัน

อะไรทำให้ปญญาพินแลนดถูกมองว่าเป็นข่าวลือ และอะไรทำให้ปญญาที่ว่านี้เป็นเหตุแห่งแนวทางปฏิบัติทางการเมือง ดังที่เป็นอยู่^{๔๔}

ก่อนที่จะตอบคำถามนี้ ผู้เขียนใคร่ขอให้ท่านผู้อ่านทบทวนหลักคำสอนแห่งพุทธศาสนาในเรื่องหลักปัจจัยการ และแนวทางหาเหตุผลในทางตรรกศาสตร์ก็จะพบว่า

๑. ในหลักแห่งปัจจัยการถือว่าทุกอย่างเกิดจากเหตุ และผลที่เกิดจากเหตุยังเป็นเหตุให้

เกิดผลอันต่อไปได้ไม่มีที่สิ้นสุด

๒. ในแง่ของตรรกะ เมื่อพบเหตุก็สามารถคาดคะเนไปหาผลที่จะเกิดขึ้นได้ ว่าจากเหตุที่ว่านี้จะมอดันใดตามมา และเมื่อใดก็ตามที่ผลเกิดขึ้นก็ถือว่าการคาดการณ์ถูกต้อง

ในทางตรงกันข้าม เมื่อเห็นอันใดอันหนึ่งปรากฏอยู่ ก็จะย้อนไปหาเหตุหรือที่มาของผลนั้น ครั้นพบสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่อนุมานได้ว่าน่าจะเป็นเหตุของผลที่ว่านี้ ก็จะสอบสวนด้วยการหาความเชื่อมโยงระหว่างผลกับเหตุ ถ้าปรากฏว่ามีความลงตัว หรือที่เรียกว่าสมเหตุสมผล ก็จะสรุปว่านี่คือเหตุแห่งผลที่เกิดขึ้นนั้น

ในทำนองเดียวกันกับเรื่องปญญาพินแลนด ผู้เขียนเชื่อว่าทั้งนักวิชาการที่พูดถึงเรื่องนี้และผู้เขียนบทความกระแชนะกระแชน คงไม่มีใครได้เห็นปญญาที่ว่านี้ประเภทที่เป็นลายลักษณ์อักษร แต่คงจะสังเกตจากพฤติกรรมทางการเมือง และผลที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมเช่นนี้แล้วอนุมานไปหาเหตุ บังเอิญวันหนึ่งได้ยินได้ฟังใครคนใดคนหนึ่งพูดถึงที่มาของปญญานี้ และเมื่อนำมาวิเคราะห์ในเชิงตรรกะแล้ว มีความสมเหตุสมผลก็นำมาเสนอต่อมวลชนในเชิงวิชาการ โดย

^{๔๔} พระครูปลัดธรรมรงค์ คุณสาโร, การศึกษาเชิงวิเคราะห์พุทธปรัชญาเรื่องภัยตามี่ปรากฏในอนาคตสูตร, วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๙).

มิได้มีการขึ้นาหรือบังคับให้เชื่อส่วนที่ว่ามีใครต่อใครเชื่ออีกด้วยอาศัยแนวทางแห่งตรรกะโดยนัย
แห่งการมองจากผลไปหาเหตุนั่นเอง

ในขณะเดียวกัน ผู้ที่เชื่อว่าเป็นชาวโคลมลอยก็เชื่อโดยอาศัยหลักที่ว่าไม่มีหลักฐานอ้างอิง
อันเป็นตัวอักษร และการไม่มีหลักฐานที่ว่านี้คือชาวโคลมลอย และคนที่พูดเรื่องประเภทนี้ก็คือการ
พูดในทำนองเด็กเลี้ยงแกะ และเป็นการพูดโดยไม่ใช้หลักแห่งกาลามสูตรโดยที่คนผู้นี้ลืมนึกไปว่าความ
เชื่อที่ว่าเป็นชาวโคลมลอยหรือชาวลือของตนเองนั้นก็ขาดหลักแห่งกาลามสูตรเช่นเดียวกัน
โดยเฉพาะผู้ที่เชื่อเช่นนี้เพราะไปได้ยินได้ฟังใครสักคนบอกมาจะขาดหลักแห่งกาลามสูตรแน่นอน
และคนที่ขาดหลักแห่งกาลามสูตรในทำนองนี้จะเป็นอื่นไม่ได้นอกเสียจากเป็นคนประเภทมากด้วย
อายุ และมากด้วยประสบการณ์อันก่อให้เกิดความต้อรู้แต่ขาดปัญญาอันเป็นเครื่องแสวงหา
ความรู้ตามนัยแห่งกาลามสูตรโดยแท้จริงนั่นเอง

ในขณะเดียวกัน ผู้ที่เชื่อว่าเป็นชาวโคลมลอยก็เชื่อโดยอาศัยหลักที่ว่าไม่มีหลักฐานอ้างอิง
อันเป็นตัวอักษร และการไม่มีหลักฐานที่ว่านี้คือชาวโคลมลอย และคนที่พูดเรื่องประเภทนี้ก็คือการ
พูดในทำนองเด็กเลี้ยงแกะ และเป็นการพูดโดยไม่ใช้หลักแห่งกาลามสูตรโดยที่คนผู้นี้ลืมนึกไปว่าความ
เชื่อที่ว่าเป็นชาวโคลมลอยหรือชาวลือของตนเองนั้นก็ขาดหลักแห่งกาลามสูตรเช่นเดียวกัน
โดยเฉพาะผู้ที่เชื่อเช่นนี้เพราะไปได้ยินได้ฟังใครสักคนบอกมาจะขาดหลักแห่งกาลามสูตรแน่นอน
และคนที่ขาดหลักแห่งกาลามสูตรในทำนองนี้จะเป็นอื่นไม่ได้นอกเสียจากเป็นคนประเภทมากด้วย
อายุ และมากด้วยประสบการณ์อันก่อให้เกิดความต้อรู้แต่ขาดปัญญาอันเป็นเครื่องแสวงหา
ความรู้ตามนัยแห่งกาลามสูตรโดยแท้จริงนั่นเอง

วิเคราะห์หลักกาลามสูตร

พระพุทธเจ้าตรัสว่าอย่าเพิ่งเชื่อ เพราะเหตุ ๑๐ ประการนี้ ข้อความประเภทนี้ตรงกับกฎ
ทางวิทยาศาสตร์เพราะนักวิทยาศาสตร์จะไม่เชื่อถ้าเขายังไม่ได้ทดสอบหรือพิจารณาเหตุผลให้
ปรากฏก่อน และข้อความเช่นนี้ไปตรงกันได้อย่างไรในข้อที่ไม่ให้เชื่อเพราะเหตุเหล่านี้ ถ้าเช่นนั้น
แล้ว เราควรจะเชื่อแบบใดเมื่อปฏิเสธไปหมดเลยทั้ง ๑๐ ข้อ และเราควรจะเชื่ออะไรได้บ้าง
พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาของเหตุและผล ไม่โจมตีศาสนาไม่โจมตีผู้ใดชี้แต่เหตุและผลที่ยกขึ้นมา
อธิบายเท่านั้น

พระพุทธทวณะทั้ง ๑๐ ประการข้างต้นนั้น ท่านทั้งหลายฟังดูแล้วอาจคิดว่า ถ้าใครถือตาม
แบบนี้ทั้งหมดก็มองดูว่าน่าจะเป็นมิจฉาทิฎฐิ คือ ไม่เชื่ออะไรเลย แม้แต่ครูของตนเอง แม้แต่
พระไตรปิฎกก็ไม่ให้เชื่อ พิจารณาดูแล้ว น่าจะเป็นมิจฉาทิฎฐิแต่ไม่ใช่

คำว่า “มา” อันเป็นคำบาลีในพระสูตรนี้ เป็นการปฏิเสธมีความหมายเท่ากับ No หรือนะ
คืออย่าแต่โบราณจารย์กล่าวว่า ถ้าแปลว่า อย่าเชื่อ เป็นการแปลที่ค่อนข้างจะแข็งไปควรแปลว่า

“อย่าเพ็งเชื่อ”คือให้ ฟังไว้ก่อน ส่วนนี้ได้แก่สำนวนแปลของสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (เจริญ) วัดเทพศิรินทราวาสนักปราชญ์รูปหนึ่งในยุครัตนโกสินทร์แต่บางอาจารย์ให้แปลว่า “อย่าเพ็งปลงใจเชื่อ” แต่บางท่านแปลตามศัพท์ว่า “อย่าเชื่อ” ดังนั้น การแปลในปัจจุบันนี้จึงมีอยู่ ๓ แบบ คือ^{๘๕}

๑. อย่าเชื่อ
๒. อย่าเพ็งเชื่อ
๓. อย่าเพ็งปลงใจเชื่อ

การแปลว่า “อย่าเชื่อ” นั้น เป็นการแปลที่ค่อนข้างจะแข็งเป็นการไม่ค่อยยอมกัน ส่วนการแปลอีก ๒ อย่างนั้น คือ “อย่าเพ็งเชื่อ” และ “อย่าเพ็งปลงใจเชื่อ” นั้นก็มีความหมายเหมือนกันแต่คำว่า “อย่าเพ็งปลงใจเชื่อ” นั้นเป็นสำนวนแปลที่ค่อนข้างยาว ดังนั้น คำว่า “อย่าเพ็งเชื่อ” เป็นสำนวนที่สั้นกว่า ง่ายกว่าและเข้าใจได้ดีกว่าฉะนั้น การที่จะแปลให้ฟังง่ายและเหมาะสมก็ต้องแปลว่า “อย่าเพ็งเชื่อ” เพราะฉะนั้นพระพุทธเจ้าจึงตรัสว่า ใครจะพูดก็พูดไปเราก็จับไป อย่าไปว่าหรือค้านเขา แต่อย่าเพ็งเชื่อต้องพิจารณาดูก่อนว่าถูกหรือผิดเป็นประโยชน์หรือไม่เป็นประโยชน์ เป็นบุญหรือเป็นบาป เป็นไปเพื่อประโยชน์หรือไม่เป็นประโยชน์

คำสอนของพระพุทธเจ้าเรื่องหลักเกณฑ์เกี่ยวกับความเชื่อ

นอกจากนั้น พระพุทธเจ้ายังได้ตรัสอีกมากในพระสูตรนี้แต่ในที่นี้จะขออธิบายความหมายของข้อแนะนำทั้ง ๑๐ ประการเสียก่อน เพราะเป็นส่วนที่มีความสำคัญมากของพระสูตรนี้ และได้รับการแปลออกเป็นภาษาต่าง ๆ หลายภาษา เพราะเขาถือว่าเป็นกฎหมายวิทยาศาสตร์ ซึ่งไม่คาดคิดเลยว่าจะมีกล่าวไว้ในครั้งสมัยเมื่อประมาณ ๒,๖๐๐ ปีมาแล้ว ที่ใช้ความคิดแบบอิสระอย่างนี้ เป็นความคิดที่มีเหตุผล ๑๐ ประการ คือ

๑. อย่าเพ็งเชื่อโดยฟังตามกันมา บางคนเมื่อฟังตามกันมาก็เกิดความเชื่อ เมื่อคนนั้นว่าอย่างนั้นคนนี้ว่าอย่างนี้ ก็เชื่อตามกันไป โดยบอกว่า “เขาว่า” ปัจจุบันนี้การเชื่อตามเขาวานี้ ถ้าไปเป็นพยานในศาลจะไม่ใช่ที่ยอมรับ เพราะการที่ “เขาว่า” นั้น มันไม่แน่ว่าการฟังตามกันมาก็เชื่อตามกันมา ฉะนั้นสุภาษิตปักษีได้จึงมีอยู่บทหนึ่งว่า “กาเจ็ดปาก คนว่ากาเจ็ดปาก ปากคนมากกว่าปากกาเป็นไหน ๆ” สุภาษิตนี้หมายความว่า ชายคนหนึ่งเห็นกากินเนื้อแล้วเจ็ดปากที่กิ้งไม้ ก็มาเล่าให้เพื่อนฟังว่า “ฉันเห็นกาเจ็ดปาก” เพื่อนคนนั้นฟังไม่ชัด กลายเป็นว่า “ฉันเห็นกาเจ็ดปาก” ก็ไปเล่าต่อว่า คนโน้นเล่าให้ฟัง เมื่อวันก่อนว่าเขาเห็นกาเจ็ดปากก็เล่าต่อกันมาเรื่อย ๆ ว่า กามีเจ็ด

^{๘๕} พระครูปลัดธรรมสรณ์ คุณสาโร, การศึกษาเชิงวิเคราะห์พุทธปรัชญาเรื่องภัยตามทีปรากฏในอนาคตสูตร, วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๕๙-๒๖๕).

ปาก นี่เป็นการเชื่อตามคำเขาว่า ซึ่งบางคนก็ฟัง มาไม่ชัดเพราะฉะนั้นก็อาจฟังผิดได้ การที่เขาว่า จึงอาจจะถูกหรือผิดได้ เช่น บัตรสนเทห์เขาว่าอย่างนั้นอย่างนี้ แล้วก็ว่าตามที่เขาว่านั้น ซึ่งมีจริง บ้างไม่จริงบ้าง ปนกันอยู่

เพราะฉะนั้น อย่าเพิ่งเชื่อตามที่เขาว่า แต่ให้ฟังไว้ก่อนชาวพุทธจะไม่ปฏิเสธการที่เขาว่า แต่จะฟังไว้ ก่อน โดยยังไม่เชื่อทีเดียว บางทีก็ฟังตามกันมาตั้งแต่โบราณ เช่น สมมุติว่าฝนแล้งก็ ต้องแหนางแมวแล้วฝนจะตก เราจะเชื่อได้อย่างไรว่าแหนางแมวแล้วฝนจะตก บ้างก็ว่าเป็นเรื่องที่ เขาเล่ากันมาอย่างนี้ คือเชื่อตามเขาว่า ซึ่งก็ อาจจะไม่เป็นจริงตามเขาวาก็ได้ ดังนั้น เราต้องเชื่อ ตามเหตุผล อย่าเชื่อตามเขาว่า

๒. อย่าเพิ่งเชื่อโดยคิดว่าเป็นของเก่า เล่าสืบ ๆ กันมา บางคนบอกว่าเป็นของเก่า เป็น ความเชื่อตั้งแต่สมัยโบราณเราควรเชื่อ เพราะเป็นของเก่า ถ้าไม่เชื่อ เขาก็หาว่าจะทำลายของ เก่า บางคนเห็นผีฟุ้งได้ก็บอกว่านั้นแหละวิญญาณจะลงมาเกิด อย่าไปตก เพราะเป็นความเชื่อกัน มาตั้งแต่โบราณ เมื่อมีแผ่นดินไหวคนโบราณจะพูดว่าปลาอานนท์พลิกตัว หรือเวลามีฟ้าผ่าก็บอก ว่ารามสูรขว้างขวาน ฟ้าแลบก็คือนางเมขลาปล่อยแก้วเข้าตารามสูร รามสูรโกรธ จึงขว้างขวานลงมา เป็นฟ้าผ่าความเชื่อเช่นดังกล่าวมานี้เป็น

ความเชื่อของคนในสมัยโบราณซึ่งไม่ได้ตั้งอยู่บนหลักของเหตุผลดังนั้นความเชื่อของคน โบราณนั้นไม่ใช่ว่าจะถูกหรือดีเสมอไป แต่เป็นความเชื่อปรัมปรา เราจึงไม่ควรจะเชื่อถ้ายังไม่แน่ใจ ถึงแม้ว่าจะเป็นเรื่องน่าสืบ ๆ กันมา

๓. อย่าเพิ่งเชื่อเพราะเป็นข่าวเล่าลือ หรือตื่นข่าว เรื่องข่าวนั้นมีมาก ไม่ว่าจะเป็นข่าวทัน โลกข่าวช่วงเช้า ข่าวช่วงเย็น ข่าวเขาว่า ซึ่งมีอยู่มากมาย ถ้าเราไปเชื่อตามข่าว เราก็อาจจะเป็นคน โง่ได้ เช่นบางคน อ่านข่าวจากหน้าหนังสือพิมพ์ก็คิดว่าเป็นเรื่องจริงแน่แล้ว แต่ข่าวจาก หนังสือพิมพ์นั้น บางทีลงข่าวตรงกันข้าม จากข่าวจริง ๆ เลยก็มี หรือมีจริงอยู่บ้างเพียงบางส่วนก็มี เราจึงควรพิจารณาให้ดีเสียก่อน เพราะข่าวบางข่าวนั้น หนังสือพิมพ์ฉบับนั้นต้องมาลงขอขมากัน ภายหลังที่ลงข่าวผิด ๆ ไปแล้วก็มี ดังนั้น ข่าวลือจึงมีมาก เช่น ลือว่าจะมีการปฏิวัติ ลือว่าจะมีการ ปรับคณะรัฐมนตรี ซึ่งบางทีก็จริง บางทีก็ไม่จริง หรือลือกันว่าคนเกิดวันนั้นวันนี้ จะตายในปีหน้า ต้องรีบทำบุญเสีย ก็เลยพากันเฮมาทำบุญกัน นี่ก็เพราะฟังเขาลือกันมา บางคนก็ลือกันแบบ กระต่ายตื่นตูมเป็นข่าวเขาว่าไม่ใช่ข่าวเราว่า เพราะฉะนั้นก็อย่าเพิ่งเชื่อ

๔. อย่าเพิ่งเชื่อโดยอ้างคัมภีร์หรือตำรา ถ้าใครเอาตำรามาอ้างให้เราฟัง เราก็อย่าเพิ่งเชื่อ เพราะตำราอาจจะผิดได้บางคนอาจจะค้านว่า “ที่เราพูดถึงกาลามสูตรนี้ ไม่ใช่ตำราหรอกหรือ” จริงอยู่ เราก็อ้างกาลามสูตรซึ่งเป็นตำราเหมือนกัน แต่ท่านว่า อย่าเพิ่งเชื่อ เพราะอาจจะผิดได้ ดังนั้น ไม่ว่าใครจะเอาตำราอะไรก็ตามมาอ้างเราก็ต้องอย่าเพิ่งเชื่อ พระพุทธเจ้าตรัสว่าให้พิจารณา

ดูก่อน บางคนกล่าวยืนยันว่าตนเองอ้างตามตำรา ซึ่งแท้จริงแล้วเขาไม่ได้อ่านตำรานั้นเลย แต่ว่าเอามาอ้างขึ้นเอง บางคนก็ต้องการ โดยการอ้างตำรา ดังมีเรื่องเล่ากันมาว่า อุบาสก ๒ คนเถียงกันระหว่างสัตว์น้ำกับสัตว์บกอย่างไหนมีมากกว่ากันอุบาสกคนหนึ่งบอกว่า สัตว์บกมีมากกว่า เพราะบนบกนั้นมีสัตว์นานาชนิด เช่น มีแมลงต่าง ๆ มีมดต่าง ๆ มากมายส่วนอีกคนหนึ่งค้านว่า สัตว์น้ำมีมากมายหลายชนิดนับไม่ถ้วน แม้แต่กุ้ง ปลา ก็นับไม่ถ้วนเสียแล้ว สัตว์น้ำต้องมากกว่าสัตว์บกแน่นอนทั้งสองคนจึงไม่อาจตกลงกันได้อุบาสกคนหนึ่งหัวไวยกบาลีมาอ้างว่า “พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า สัตว์น้ำมีมากกว่าสัตว์บก ดังพระบาลีที่ว่า นัตถิ เม สรณังอัญญัง แปลว่า สัตว์น้ำมากกว่าสัตว์บก” อุบาสกอีกคนหนึ่งไม่กล้าค้านเพราะกลัวจะตกนรกแท้ที่จริง คำว่า “นัตถิ เม สรณังอัญญัง” นั้น ไม่ได้แปลว่า “สัตว์น้ำมากกว่าสัตว์บก” แต่แปลว่า “ที่พึ่งอย่างอื่นของข้าพเจ้าไม่มี” ผู้อ้างคิดแปลเอาเองเพื่อให้คำพูดของตนมีหลักฐานการอ้างตำรา อย่างนี้จึงไม่ถูกต้องถ้าใครหลงเชื่อก็อาจถูกหลอกเอาได้

นอกจากนี้ ตำราบางอย่างก็อ้างกันมาผิด พวกที่ไม่รู้ภาษาบาลี เมื่อเห็นเขาอ้างก็คิดว่าจริง เช่นนักหนังสือพิมพ์ บางคนกล่าวว่า “ทุกขโต ทุกขถานัง ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกขนั้นถึงตน” ซึ่งคำกล่าวนี้นั้นเป็นบาลีที่ไม่ถูกต้อง เป็น ประโยคที่ไม่มีประธาน ไม่มีกริยา เป็นภาสีที่แต่งผิด ซึ่งอาจารย์บางท่านเรียกบาลีเช่นนี้ว่า “เป็นบาลีริมโขง” แต่คนกลับคิดว่าเป็นคำพูดที่ซึ่งดี เพราะฟังดูเข้าที่ดี นี่ก็เป็นการอ้างตำราที่ผิด ถึงแม้ว่าตำรานั้นจะเขียนถูกต้องแต่ถ้าหาก ว่าไม่มีเหตุผล เราก็ไม่ควรเชื่อ ปัจจุบันนี้ มีการโฆษณาหนังสือยอดกัณฑ์พระไตรปิฎกว่า ถ้าถ้าใครสวดเป็นประจำก็จะร่ำรวยเป็นเศรษฐี ได้ทรัพย์สมบัติและจะปลอดภัย ปลอดภัยโรคต่าง คนก็พากันสวดและพิมพ์แจกกันมาก ซึ่งข้าพเจ้าเองก็ไม่ ทราบว่าจะทำอะไรเมื่อมีผู้นำหนังสือนี้มาถวายให้ จะเผาทิ้งก็ติดที่มีค่าบาฬีอยู่ด้วย หนังสือนี้ได้พิมพ์ต่อเนื่องกันมาผิด ๆ และไม่มีพระสงฆ์รูปใดสวดยอดกัณฑ์พระไตรปิฎก นอกจากในหมู่ฆราวาสบางคนที่ไม่เข้าใจพระพุทธศาสนาดังนั้นใครอ้างบาลี เราก็จงอย่าเพิ่งเชื่อ ต้องพิจารณาดูให้ดีว่ามีอะไรถูกหรือผิดบ้างเสียก่อน

๕. อย่าเพิ่งเชื่อโดยคิดเอาเอง ท่านใช้คำว่า ตักเหตุ คือ การตรึก หรือการคิด ตรรกวิทยาเป็นวิชา แสดงเรื่องความคิดเห็น อ้างหาเหตุผล แต่พระพุทธเจ้าทรงกล้าค้าน ตรรกวิทยาได้ว่า การอ้างหาเหตุผลโดยการ คาดคะเนนั้นอาจจะผิดก็ได้การอ้างหาเหตุผลนั้นไม่ใช่ที่จะถูกไปเสียทุกอย่างการนึกคาดคะเนหรือการเดาเอาของคนเรานั้นผิดได้ เช่นหลักตรรกวิทยา กล่าวว่า “ที่ใดมีควัน ที่นั่นมีไฟ” ซึ่งก็ไม่ แน่เสมอไปเดี๋ยวนี้ที่ใดมีควัน ที่นั่นอาจจะไม่มีไฟก็ได้ เช่นเขาฉีดสารเคมี พ่นยาฆ่าแมลง ก็มองดูว่าเป็นควันออกมา แต่หาไม่มีไฟหรือบางคนก็คิดเอาเองว่าคงจะเป็นอย่างนั้น คงจะเป็นอย่างนี้ คำว่า คงจะ นั้น มันไม่แน่ เพราะฉะนั้น เราก็จงอย่าเพิ่งตัดสินว่าเรื่องนี้ถูกแน่นอนแล้ว คำว่า คงจะ นั้นเป็นการนึกเดาเอา

๖. อย่าเพิ่งเชื่อโดยการคิดคาดคะเนหรืออนุมานเอา ตัวอย่างเช่น เราคิดว่าเราจะแข่งรถคันหน้าพันถ้าเรา ขับรถเร็วกว่านี้ ซึ่งเป็นการคาดคะเนเอา บางทีเราคาดคะเนความเร็วไม่ถูก ก็อาจจะชนรถคันหน้าที่วิ่งสวนมา โครมเข้าไปเลยก็ได้ การคาดคะเนหรืออนุมานเอาอย่างนี้ ทำให้คนตายมามากแล้วการอนุมานเอานี้มันไม่แน่ว่าบางคนคิดว่าฝนคงจะตกแน่เพราะเห็นเมฆคำก่ตัวขึ้นมาก็เป็นการอนุมานเอาว่าฝนคงจะตก แต่บางที ลมก็จะพัดเอาเมฆนี้ลอยพันไปเลยก็ได้ ซึ่งก็ไม่ได้แน่เพราะอนุมานเอาดังนั้น พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่า แม้อนุมานเอาก็อย่าเพิ่งเชื่อ

๗. อย่าเพิ่งเชื่อโดยตรึกเอาตามอาการที่ปรากฏ คือเห็นอาการที่ปรากฏแล้วก็คิดว่าใช่แน่นอน เช่นเห็นคนท้องโตก็คิดว่าเขาจะมีลูก ซึ่งก็ไม่ได้แน่ บางคนแต่งตัวภูมิฐานก็คิดว่าคนนี้เป็นคนใหญ่โต ร่ำรวย ซึ่งก็ไม่ได้แน่อีกบางทีก็เป็นขโมย แต่งตัวเรียบร้อยมาหาเรา บางคนทำตัวเหมือนเป็นคนบ้าคนใบ้มานั่งใกล้กุฏิพระ คนก็ไม่สนใจนึกว่าเป็นคนบ้า แต่พอพระเผลอก็บอโมยของของพระไป ดังนั้น เราจะดูอาการที่ปรากฏก็ไม่ได้บางคนปวดหัว ก็คิดว่าเป็นโรคอะไรที่หัว แต่ก็ไม่ได้แน่ สาเหตุอาจจะเป็นที่อื่นแล้วทำให้เราปวดหัวก็ได้ เช่นท้องผูก เป็นต้นหรือเราขับรถมาถึงสะพานซึ่งมองดูแล้วคิดว่าสะพานนี้น่าจะมั่นคงพอจะขับข้ามไปได้แต่ก็ไม่ได้แน่ สะพานอาจจะพังลงมาก็ได้

๘. อย่าเพิ่งเชื่อว่าจะต้องกับลัทธิของตน คือ เข้ากับความเชื่อของตน เพราะตนเชื่ออย่างนี้อยู่แล้วเมื่อใครพูดอย่างนี้ให้ฟัง ก็ยอมรับว่าใช่และถูกต้อง ซึ่งก็ไม่ได้แน่เสมอไป เพราะสิ่งที่เราเชื่อมาก่อนนั้นอาจผิดก็มี บางทีคนอื่นก็มาหลอกเรา เพราะเห็นว่าเราเชื่ออยู่ก่อนแล้ว จึงอาศัยความเชื่อของเรา เป็นเหตุมันจึงไม่แน่เสมอไปบางคน เมื่อมีใครมาพูดตรงกับความคิดเห็นของตนก็เชื่อแล้ว ตัวอย่างเช่น เราไม่ชอบใครอยู่สักคนหนึ่ง พอใครมาบอกเราว่าคน ๆ นั้นไม่ดี ก็เชื่อว่าเป็นคนชั่วแน่ เพราะตนเองก็ไม่ชอบหน้าเขาอยู่แล้วเรื่องอย่างนี้ก็ไม่ แน่เสมอไป เพราะคนที่เราไม่ชอบอาจจะเป็นคนดีก็ได้ แต่ว่ามีคนอื่นมาพูดยุยงให้เราเข้าใจไปอย่างนั้น เราจึง มองผิดไปได้หรือคนที่เชื่อเรื่องพระเจ้าสร้างโลก หรือเรื่องเครื่องรางของขลัง พอมีใครมาพูดเรื่องเช่นนี้ก็เชื่อสนิท เพราะไปตรงกับความคิดของตนเพราะฉะนั้น จงอย่าเพิ่งเชื่อ แม้ในกรณีดังกล่าวมานี้

๙. อย่าเพิ่งเชื่อว่ามีผู้พูดควรเชื่อได้ คือ เห็นว่าคนที่เป็นคนใหญ่คนโตนั้น พูดจาควรเชื่อถือได้ เช่นเป็น ถึงชั้นเจ้า หรือตำแหน่งสูง เราก็คงจะเชื่อคำพูดของเขา แต่มันก็ไม่ได้แน่ แม้แต่พระสงฆ์ก็ไม่ได้แน่ เราจึงต้องฟังดูให้ ดีเสียก่อน แม้แต่คณะรัฐมนตรีเองก็ไม่ได้แน่ อย่าเพิ่งไปเชื่อคำพูดของท่านเหล่านั้นทั้งร้อยเปอร์เซ็นต์ ไม่ได้ว่าผู้พูด มียศมีตำแหน่งอย่างนี้แล้ว จะพูดเรื่องน่าเชื่อถือได้เสมอไป เราควรจะฟังหูไว้หูฟังให้ดีเสียก่อน มิฉะนั้นแล้วจะ ถูกหลอกได้ง่ายอย่าเพิ่งเชื่อในที่นี้ มิได้หมายความว่าไม่ให้เชื่อ แต่ควรจะพิจารณาดูก่อนแล้วถึงจะเชื่อ

๑๐. อย่าเพิ่งเชื่อเพราะเห็นว่าผู้พูดเป็นครูของเรา ข้อนี้แรงมาก คือ แม้แต่ครูของตนก็ไม่ให้เชื่อทั้งนี้ เพราะครูของเราอาจจะพูดผิดหรือทำผิดได้ เพราะฉะนั้น เราจึงต้องฟังให้ดี ไม่มี

ศาสนาใดสอนเราไม่ให้เชื่อครูของตน แท้จริงแล้วพระพุทธเจ้ามิได้ทรงสอนว่าไม่ให้เชื่อ แต่ทรงสอนว่าอย่าเพิ่งเชื่อต้องพิจารณาดูเสียก่อนแล้วจึงค่อยเชื่อ

บทสรุปการพิจารณานั้นคืออะไร การพิจารณาก็คือการไตร่ตรองโดยอาจใช้เหตุผล หรือใช้การดูจากสิ่งที่อ้างอิง เช่นตำรา หรือตัวบุคคล หรือดูจากคำล่ำลือ หรือดูจากการที่มันตรงกับ ความเห็นที่เราเคยมีอยู่ก่อนแล้วเป็นต้น มาตัดสินใจ ซึ่งสิ่งที่ใช้พิจารณานั้นก็อยู่ในหลักที่พระพุทธเจ้า สอนว่าอย่าเชื่อทั้ง ๑๐ นี้ทั้งสิ้น ดังนั้นการที่บอกว่า “ให้พิจารณาก่อนจึงค่อยเชื่อ” นั้นจึงไม่ ถูกต้อง

สรุปได้ว่า หลักกาลามสูตรจะสอนว่า “อย่าเชื่อใคร แม้แต่ตัวเอง แต่ให้เชื่อความจริงที่ เกิดขึ้นจากการปฏิบัติจนเห็นผลอย่างแน่ชัดแล้วเท่านั้น” ซึ่งการไตร่ตรองยังไม่สามารถทำให้เรารู้ ว่าคำสอนใดเป็นคำสอนที่ถูกต้องได้ เพราะยังไม่ได้มีการลงมือปฏิบัติจริง ๆ จะต้องมีการปฏิบัติจน เห็นผลจริงก่อน เราจึงจะรู้ว่าคำสอนใดเป็นคำสอนที่ถูกต้อง (คือดับทุกข์ได้) และคำสอนใดเป็น คำสอนที่ไม่ถูกต้อง (คือดับทุกข์ไม่ได้) ตามหลักกาลามสูตร

ตารางที่ ๒.๓ สรุปแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้หลักกาลามสูตร

นักวิชาการ	แนวคิดหลัก
พระไตรปิฎก เล่มที่ ๒๐ พระสุตตันตปิฎก เล่มที่ ๑๒ อังคุตตร นิกาย เอก-ทุก-ติกนิบาต เกสปุตตสูตร (กาลามสูตร), พระไตรปิฎกฉบับมหาจุฬาฯ, หน้าที่ ๒๑๒-๒๑๔.	กาลามสูตร เป็นพระสูตรสำคัญสูตรหนึ่งในพระพุทธศาสนา ได้รับ ความสนใจมากเป็นพิเศษ จากนักวิชาการและนักวิทยาศาสตร์ในยุค ปัจจุบัน แท้ที่จริง ในพระไตรปิฎก ชื่อกาลามสูตรไม่ได้มีปรากฏอยู่ หากมีแต่ชื่อว่า เกสปุตตสูตรพระพุทธเจ้าได้ตรัสแสดงธรรมแก่ชาว นิคมเกสปุตตะแห่งแคว้นกาลามะ ผู้พุลถามถึง สมณพราหมณ์ต่าง ๆ ที่ยกย่องวาทีของตนชมผู้อื่น โดยตรัสสอนมิให้เชื่อเหตุ ๑๐ ประการ
พระครูปลัดธรรมรักษ์ คุณสาโร, ๒๕๕๙	อย่าเชื่อ” นั้น เป็นการแปลที่ค่อนข้างจะแข็งเป็นการไม่ค่อยยอมกัน ส่วนการ แปลอีก ๒ อย่างนั้น คือ “อย่าเพิ่งเชื่อ” และ “อย่าเพิ่งปลงใจเชื่อ” นั้นก็มีความหมายเหมือนกันแต่คำว่า “อย่าเพิ่งปลงใจเชื่อ” นั้นเป็นสำนวนแปลที่ค่อนข้างยาว ดังนั้น คำว่า “อย่าเพิ่งเชื่อ” เป็น

สำนวนที่สั้นกว่า ง่ายกว่าและเข้าใจได้ดีกว่าฉะนั้น การที่จะแปลให้
 พังง่ายและเหมาะสมก็ต้องแปลว่า “อย่าเพิ่งเชื่อ” เพราะฉะนั้น
 พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่า ใครจะพูดก็พูดไปเราก็ฟังไป อย่าไปว่าหรือ
 คำนวณเขา แต่อย่าเพิ่งเชื่อต้องพิจารณาดูก่อนว่าถูกหรือผิดเป็น
 ประโยชน์หรือไม่เป็นประโยชน์ เป็นบุญหรือเป็นบาป เป็นไปเพื่อ
 ประโยชน์หรือไม่เป็นประโยชน์

๒.๔ ข้อมูลบริบทเรื่องที่วิจัย

แผนภาพที่ ๒.๒ แสดงลักษณะที่ตั้งของอำเภอเนินคมพัฒนา อำเภอเนินคมพัฒนา จังหวัดระยอง

๑. วิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์กรมการพัฒนาชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

“เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ ภายในปี ๒๕๖๔”

กรมการพัฒนาชุมชนได้มุ่งขับเคลื่อน ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อ
 ประชาชนอย่างแท้จริง ซึ่งได้ผ่านกระบวนการวิเคราะห์ ทำให้มีความง่าย ทำหาย และ
 เป็นไปได้ในการปฏิบัติให้สอดคล้องกับทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่ง ชาติ
 ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์ของประเทศไทย นโยบายของรัฐบาล
 สถานการณ์สภาพแวดล้อมในปัจจุบัน เพื่อให้บุคลากรทุกคน ใช้เป็นกรอบทิศทางการ
 ปฏิบัติงาน โดยสามารถกำหนดรูปแบบ นำไปประยุกต์สู่การปฏิบัติงานได้ตามความ
 เหมาะสม และกรมการพัฒนาชุมชนได้กำหนดให้ปี ๒๕๖๐ ขับเคลื่อนวาระกรมการ
 พัฒนาชุมชน (Agenda) เพื่อมุ่งมั่นว่ากรมการพัฒนาชุมชน พร้อมขับเคลื่อน สัมมาชีพ

ชุมชนเข้มแข็งภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อก้าวไปสู่ “เศรษฐกิจครัวเรือนมีความมั่นคง ประชาชนใช้ชีวิตอยู่ในชุมชน อย่างมีความสุข”

๒. พันธกิจ

๑. พัฒนาระบบและกลไกส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ของชุมชน
๒. ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการบริหารจัดการชุมชน
๓. ส่งเสริมการพัฒนาระบบกลไกและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชนตาม

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๔. พัฒนาสมรรถนะองค์กรในการทำงานเชิงบูรณาการ

ประเด็นยุทธศาสตร์

๑. สร้างสรรค์ชุมชนอยู่เย็นเป็นสุข
๒. เสริมสร้างขีดความสามารถการบริหารงานชุมชน
๓. ส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์
๔. เสริมสร้างธรรมาภิบาลและความมั่นคงของทุนชุมชน
๕. เสริมสร้างองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูง

๑. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบริหารจัดการองค์กร

แนวทางการพัฒนา

- (๑) การพัฒนาทรัพยากรบุคคล
- (๒) การพัฒนาด้านโครงสร้าง
- (๓) การพัฒนาด้านเครื่องมือเครื่องใช้
- (๔) การพัฒนาด้านเทคนิควิธีการบริหาร

๒. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้าน โครงสร้างพื้นฐาน

แนวทางการพัฒนา

- (๑) ก่อสร้างถนน และซ่อมแซมสิ่งก่อสร้างรวมทั้ง ทางระบายน้ำให้มีสภาพดี
- (๒) ปรับปรุง,ขยายเขตบริการไฟฟ้าแรงสูงไฟฟ้าแรงต่ำ และไฟฟ้าแสงสว่าง
- (๓) ปรับปรุงขยายเขตบริการน้ำประปา และก่อสร้างระบบประปา
- (๔) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค และระบบบริการสาธารณะ
- (๕) ปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ของชุมชนให้สวยงามและน่าอยู่

๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านส่งเสริมอาชีพ และพาณิชย์กรรม

แนวทางการพัฒนา

- (๑) ส่งเสริมการประกอบอาชีพและเพิ่มรายได้ของประชาชน

- (๒) ส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดบูรณาการในภาคธุรกิจของชุมชน
- (๓) ส่งเสริมสนับสนุน ให้มีสถานที่จำหน่ายสินค้าของชุมชน
- (๔) ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งศูนย์ประสานงาน ให้ความรู้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการอาชีพ

๔. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านส่งเสริมสวัสดิการสังคม

แนวทางการพัฒนา

- (๑) ส่งเสริมเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ติดเชื้อและสงเคราะห์ผู้ด้อยโอกาส
- (๒) ส่งเสริมและจัดสรรงบประมาณในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
- (๓) จัดสรรงบประมาณในการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากภัยธรรมชาติ

๕. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านส่งเสริมการศึกษา กีฬา ศาสนาและวัฒนธรรม

แนวทางการพัฒนา

- (๑) ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา
- (๒) ส่งเสริมสนับสนุนงานประเพณีและวันสำคัญต่างๆ รวมทั้งศิลปวัฒนธรรม และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- (๓) พัฒนาประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว
- (๔) ส่งเสริมและสนับสนุนด้านกีฬา อุปกรณ์กีฬา และก่อสร้างลานกีฬา

๖. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านคุณภาพชีวิต สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนา

- (๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการควบคุมและป้องกันโรคติดต่อ
- (๒) ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (๓) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการกำจัดขยะที่ถูกต้องวิธี

๗. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการรักษาความสงบและความปลอดภัยในชีวิต

แนวทางการพัฒนา

- (๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการบรรเทาสาธารณภัย

(๒) ส่งเสริมและสนับสนุน อปพร.

แผนภาพที่ ๒.๓ เจ้าหน้าที่ของรัฐให้คำแนะนำในการเลือกตั้ง^{๘๖}

^{๘๖} ศูนย์บริการข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.nikhompattana.go.th> [๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒].

แผนภาพที่ ๒.๔ สมาชิกองค์การบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่นจัดกิจกรรมจิตอาสา

กรมการปกครองเป็นหน่วยงานภาครัฐหลักที่สำคัญหน่วยงานหนึ่งในการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชน ได้คิดที่จะสร้างระบบบริการที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางขึ้น (People Centered Service) โดยคำนึงถึงความต้องการและประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับให้มากที่สุดจากการได้รับการบริการจากรัฐ กรมการปกครองได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าวจึงได้จัดให้มีโครงการข้อมูลอำเภอบริการประชาชนขึ้น ซึ่งเป็นบริการประชาชนรูปแบบใหม่อีกรูปแบบหนึ่งที่รัฐสามารถให้บริการข้อมูลด้านต่างๆของอำเภอ และกิ่งอำเภอ จำนวน ๗๕ จังหวัด ๘๗๖ อำเภอ/ กิ่งอำเภอ

ทั่วประเทศได้ นอกจากนั้นประชาชนก็สามารถติดต่อสื่อสาร กับหน่วยบริการภาครัฐต่างๆในพื้นที่ที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดได้อย่างสะดวกรวดเร็ว อันจะทำให้ภาครัฐสามารถให้บริการรับใช้ประชาชนได้มีประสิทธิภาพ ทั้งถึงและเป็นธรรมสอดคล้องกับการปฏิบัติตามนโยบายการให้บริการประชาชนของรัฐบาลปัจจุบัน

๓. ด้านประชากร

จากข้อมูลตามทะเบียนราษฎร จำนวนหลังคาเรือน : ๑๔,๒๖๘ หลังคาเรือน จำนวนประชากรซึ่งมีจำนวน รวม ๓๐,๖๔๗ คน แยกเป็น ชาย ๑๕,๒๑๓ คน หญิง ๑๕,๔๓๔ คน อายุตั้งแต่ ๑๘ ปีขึ้นไป มีจำนวน ๑๒,๒๓๖ คน^{๘๗}

ตารางที่ ๒.๔ แสดงจำนวนประชากร จำแนกตามตำบล

อำเภอ	จำนวนประชาชน
นิคมพัฒนา (Nikhom Phatthana)	๔,๙๘๗
มาบข่า (Map Kha)	๔,๕๓๖
พนานิคม (Phana Nikhom)	๘,๘๙๐
มะขามคู่ (Makham Khu)	๑๒,๒๓๖
รวม	๓๐,๖๔๗

ตารางที่ ๒.๑ แสดงจำนวนประชากร จำแนกตามตำบล

^{๘๗} ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดระยอง ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: [http:// www.nikhompattana.go.th/index](http://www.nikhompattana.go.th/index) [๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒].

แผนภาพที่ ๒.๕ บรรยากาศการเลือกตั้งที่จังหวัดระยองมีประชาชนไปเข้าคูหาเลือกตั้ง

๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

๒.๕.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบอบประชาธิปไตย

จากการศึกษาทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ปรากฏว่ามีผู้ทำงานวิจัยไว้หลายท่าน ดังนี้

พระขรรค์ชัย สุธุฑโฒ (เจริญศิลป์) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามทัศนคติของประชาชนในเขตทวิวัฒนา

กรุงเทพมหานคร”ผลการวิจัย พบว่า ๑) ประชาชนในเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานครมีทัศนคติต่อการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านทัศนคติต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รองลงมา คือ ด้านปัญหาและแนวทางการเสริมสร้างทัศนคติที่ถูกต้อง ๆ และด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง ๆ และด้านที่มีค่าน้อยที่สุดคือ ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองการปกครอง ๒) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนในเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน มีทัศนคติต่อการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทั้ง ๔ ด้าน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ๓) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาคือ ๑) ด้านทัศนคติต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ประชาชน ยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ต้องเกี่ยวกับหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย จึงควรให้ความรู้ที่ถูกต้อง โดยใช้สื่อประเภทต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น ๒) ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองและการปกครอง ๆ ควรสร้างสื่อที่ถูกต้องในการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ๓) ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของตัวแทนของตนด้วยการแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมอื่น ๆ ด้วย ๔) ควรจัดตู้รับข้อแสดงความคิดเห็นในชุมชนต่าง ๆ แล้วนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติและประชาชนต่อไป^{๔๔}

สมโชค เหมือนสุดใจ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนชุมชนวัดปุณณาวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัย พบว่า ๑) ประชาชนมีความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ ด้านรูปแบบการปกครอง, ด้านอุดมการณ์ทางการเมือง, ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง และ ด้านการเลือกตั้ง ตามลำดับ ๒) ประชาชนชุมชนวัดปุณณาวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานครที่มี เพศ อายุ ต่างกันโดยรวม ไม่แตกต่างกันส่วนประชาชนชุมชนวัดปุณณาวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานครที่มี ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยโดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ๓) ประชาชนได้มีการเสนอแนะแนวทางการเสริมสร้างความเข้าใจในระบอบการ

^{๔๔} พระชรรค์ชัย สุซุโข (เจริญศิลป์), “การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามทัศนคติของประชาชนในเขตทวีวัฒนา”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง, (คณะสังคมศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙).

ปกครองประชาธิปไตย มีรายละเอียดดังนี้ (๑) ตระหนักถึงสิทธิเสรีภาพและหน้าที่พลเมืองของตนเอง (๒) ให้ตระหนักว่ารัฐบาลทุกรัฐบาลมาจากเสียงส่วนใหญ่ของประชาชน (๓) ให้ตระหนักถึงการเลือกตั้งที่สามารถลดความขัดแย้งทางการเมืองได้ และ (๔) สร้างจิตสำนึกโดยมองคุณค่าที่แท้จริงของพรรคการเมืองว่ามีส่วนส่งเสริมสังคมอย่างไร^{๘๙}

สุภาพร วัฒนารณเกียรติ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ทัศนคติการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประชาชนตำบลท่าข้าม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัย พบว่า ๑) ประชาชนมีทัศนคติเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยรวมทั้ง ๓ ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เมื่อเรียงค่าเฉลี่ยตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านอุดมการณ์ทางประชาธิปไตย มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านกระบวนการเลือกตั้ง มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ๒) ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชน ที่มีเพศ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีทัศนคติต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยรวมทั้ง ๓ ด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ในส่วน ที่มี อายุต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยรวมทั้ง ๓ ด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้(๓) สรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทัศนคติเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ตำบลท่าข้าม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ๓ ประเด็นดังนี้ ๑) ด้านอุดมการณ์ทางประชาธิปไตย มีผู้เสนอแนะมากที่สุดคือ อุดมการณ์ทางประชาธิปไตยของประชาชนถูกครอบงำโดยนักการเมืองและสื่อต่าง ๆ ดังนั้น นักการเมืองต้องมีความซื่อสัตย์ในอุดมการณ์ที่มีต่อประชาชน และสื่อต้องมีจรรยาบรรณในการทำหน้าที่ของตน ๒) ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีผู้เสนอแนะมากที่สุด คือ ความรุนแรงในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองมากเกินไปจนเกิดความขัดแย้ง ดังนั้นควรส่งเสริมให้ประชาชนทุกคน ทุกกลุ่มรู้จักสามัคคี และปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๓) ด้านกระบวนการเลือกตั้ง มีผู้เสนอแนะมากที่สุด คือ มีการซื้อสิทธิ ขายเสียง ทำให้การไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนไม่ได้บุคคลที่ดีเข้ามา ดังนั้นรัฐต้องดำเนินการให้ความรู้และจัดให้มีการเลือกตั้งเป็นกระบวนการตัดสินใจที่อิสระ ไม่ได้รับการชักจูง จ้างวาน หรือเห็นแก่สินจ้างรางวัลใด ๆ^{๙๐}

^{๘๙} สมโชค เหมือนสุดใจ, “ความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนชุมชนวัดปุณาวาส เขตทวีวัฒนา” สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

^{๙๐} สุภาพร วัฒนารณเกียรติ, “ทัศนคติของประชาชนตำบลท่าข้าม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ที่มีต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย”, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง, (คณะสังคมศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ๒๕๕๘).

พิสิษฐ์ วงศ์รัตน์ศิลป์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตยในเขตอำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพศชาย ช่วงอายุอยู่ระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท มีระดับความคิดเห็นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ในเขตอำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน ทุกๆ ด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยและกระบวนการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ ด้านการติดตามการปฏิบัติหน้าที่ของตัวแทนทางการเมือง ด้านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองด้านการเสริมสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตย ด้านการจัดกิจกรรมที่ปลูกฝังประชาธิปไตย ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของพรรคการเมือง ด้านการติดตามข่าวสารการเมือง และด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งส่วนบุคคลมีความคิดเห็นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ผลการทดสอบพบว่า ลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันมีความคิดเห็นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติ ๑ ผลการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับการเปรียบเทียบระหว่างลักษณะ ๐.๐๕^{๙๑}

พระบุญเรือง อุดตฤทธิโต (เสา) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การปกครองในระบอบประชาธิปไตยตามทัศนคติของพระสงฆ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัย พบว่า ๑) พระสงฆ์ในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี มีทัศนคติต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยรวมทั้ง ๒ ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านความรู้ความเข้าใจหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านทัศนคติทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ๒) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า พระสงฆ์ในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรีที่มี อายุ พรรษา วุฒิ การศึกษาทางโลก และภูมิลำเนาเดิมต่างกัน มีทัศนคติต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ด้านความรู้ความเข้าใจหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ด้านทัศนคติทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และโดยรวมทั้ง ๒ ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่พระสงฆ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่มีวุฒิการศึกษาทางธรรมต่างกันมีทัศนคติต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ด้านความรู้ความเข้าใจหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และโดยรวมทั้ง ๒ ด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ๓) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาที่สำคัญคือ ๑) ด้านความรู้ความเข้าใจหลักการปกครองในระบอบ

^{๙๑}พิสิษฐ์ วงศ์รัตน์ศิลป์, “ความคิดเห็นของประชาชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตยในเขตอำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี”, วารสารดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์ ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-เมษายน ๒๕๖๐).

ประชาธิปไตย คือ พระสงฆ์ยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย จึงควรให้ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยใช้สื่อประเภทต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น ๒) ด้านทัศนคติทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย คือ ทัศนคติที่คิดว่าประชาธิปไตยคือการเลือกตั้งเมื่อได้ตัวแทนของตนเข้าไปทำหน้าที่แล้วประชาชนก็หมดหน้าที่ จึงควรสร้างทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่ไม่ใช่เพียงแค่การเลือกตั้งเท่านั้น แต่หน้าที่อื่น ๆ ของประชาชนคือการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของผู้นำของตนด้วยการแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมอื่น ๆ ด้วย^{๙๒}

สมโชค เหมือนสุดใจ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนชุมชนวัดปุณณวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัย พบว่า ๑) ประชาชนมีความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยโดยรวมทั้ง ๔ ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ ด้านรูปแบบการปกครอง, ด้านอุดมการณ์ทางการเมือง, ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง และ ด้านการเลือกตั้ง ตามลำดับ ๒) ประชาชนชุมชนวัดปุณณวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานครที่มี เพศ อายุ ต่างกันโดยรวม ไม่แตกต่างกันส่วนประชาชนชุมชนวัดปุณณวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานครที่มี ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยโดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕^{๙๓}

พระมหาณรงค์ศักดิ์ วิจิรัมย์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของไทยในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน จังหวัดชลบุรี” ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ประชาชนมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดด้านหลักสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล รองลงมาคือ ด้านการเสมอภาค และน้อยที่สุดคือ ด้านปกครอง ตามลำดับ พฤติกรรมทางการเมืองการปกครองในระบอบ

^{๙๒} พระบุญเฮง อุตตรกษิโต (เสา) “การปกครองในระบอบประชาธิปไตยตามทัศนคติของพระสงฆ์อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี”, วิทยานิพนธ์ สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ๒๕๕๘).

^{๙๓} สมโชค เหมือนสุดใจ, “ความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนชุมชนวัดปุณณวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร”, สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

ประชาธิปไตยของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการเลือกตั้ง รองลงมาคือ ด้านวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย และน้อยที่สุดคือ พฤติกรรมทางการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตย ตามลำดับ การเปรียบเทียบการพัฒนาความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน จังหวัดชลบุรี ที่ประชาชนมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยรวมแตกต่างกัน ความแตกต่างระหว่างการพัฒนาความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน จังหวัดชลบุรี ด้านการปกครองตนเอง พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมทางการเมืองการปกครอง ในด้านอุดมการณ์ ด้านการปกครอง ด้านวิถีชีวิตและด้านการเลือกตั้ง แตกต่างกันด้านความเสมอภาค พบว่าประชาชนมีพฤติกรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยในด้านอุดมการณ์ ด้านการปกครอง ด้านวิถีชีวิต และด้านการเลือกตั้ง แตกต่างกัน, ด้านสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล พบว่าประชาชน มีพฤติกรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยในด้านอุดมการณ์ ด้านการปกครอง ด้านวิถีชีวิต และด้านการเลือกตั้ง แตกต่างกัน^{๙๔}

บุหงา ทาระพันธ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความเข้าใจเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนช่วงชั้นที่๔: ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนยโสธรพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ปีการศึกษา ๒๕๕๐” ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนช่วงชั้นปีที่ ๔ คือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ มีความเข้าใจเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยและมีการร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับประชาธิปไตยในระดับมาก เปรียบเทียบกับนักเรียนชายและนักเรียนหญิงในด้านความเข้าใจเรื่องการปกครองในระบอบประชาธิปไตยด้านการนำ เรื่องระบอบประชาธิปไตยไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน เปรียบเทียบนักเรียนชายและนักเรียนหญิงด้านการร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับประชาธิปไตย พบว่า นักเรียนชายมีระดับการเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับประชาธิปไตยมากกว่านักเรียนหญิง ส่วนปัญหาและแนวทางการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนพบว่า นักเรียนเสนอ

^{๙๔} พระมหาณรงค์ศักดิ์ วิจิรัมย์, “การพัฒนาความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของไทยในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน จังหวัดชลบุรี”, สารนิพนธ์มหาบัณฑิต สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยปทุมธานี, ๒๕๕๘).

ปัญหาประชาธิปไตยในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๖๖ และเสนอแนวทางส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๑๑^{๙๕}

ยศราวุธ ศรีประเสริฐ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลปลายมาศ จังหวัดสุรินทร์” ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลปลายมาศ จังหวัดสุรินทร์ มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสูง ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลปลายมาศ จังหวัดสุรินทร์ ได้แก่ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยในเขตเทศบาล อาชีพ ประโยชน์ที่ได้รับจากเทศบาล ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลปลายมาศ จังหวัดสุรินทร์ คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอุดมการณ์ประชาธิปไตย^{๙๖}

กรุณา ชันทอง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความรู้เรื่องประชาธิปไตยของพนักงานบริษัท รอยัลอินดัสตรีส์ (ไทยแลนด์) จำกัด มหาชน” ผลการวิจัย พบว่า ความรู้เรื่องประชาธิปไตยของพนักงานบริษัท รอยัลอินดัสตรีส์ (ไทยแลนด์) จำกัด มหาชน โดยรวมทั้ง ๓ ด้าน ๑. ด้านรูปแบบการปกครองแบบประชาธิปไตย ๒. ด้านอุดมการณ์ของประชาธิปไตย และ ๓. ด้านการเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก พนักงาน บริษัท รอยัลอินดัสตรีส์ (ไทยแลนด์) จำกัด มหาชน ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ต่อเดือน และภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีความรู้เรื่องประชาธิปไตย โดยรวมทั้ง ๓ ด้าน แตกต่าง^{๙๗}

พรอนงค์ เพ็ชรรัตน์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงานเทศบาลนคร สุราษฎร์ธานี อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงานเทศบาลสุราษฎร์ธานี โดยรวมของทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่อยู่ระดับมาก คือ ด้านการใช้สิทธิ์เลือกตั้ง นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุตั้งแต่ ๓๖ ปี ขึ้นไป มีระดับการ ศึกษาปริญญาตรี ขึ้นไป มีอายุราชการน้อยกว่า ๑๖ ปี และมีรายได้ต่อเดือน ๑๕,๐๐๐ บาทขึ้นไป เปรียบเทียบผลการมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงานเทศบาลสุราษฎร์ธานีที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุ

^{๙๕} บุษงา ทาระพันธ์, “ความเข้าใจเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนช่วงชั้นที่ ๔ : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนโยธินวิทยาประชาคม อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ปีการศึกษา ๒๕๕๐”, **วิทยานิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐).

^{๙๖} ยศราวุธ ศรีประเสริฐ, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลปลายมาศ จังหวัดสุรินทร์”, **วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการบริหาร**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ๒๕๕๓).

^{๙๗} กรุณา ชันทอง, “ความรู้เรื่องประชาธิปไตยของพนักงาน บริษัท รอยัลอินดัสตรีส์ (ไทยแลนด์) จำกัด มหาชน”, **สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์การปกครอง**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ๒๕๕๑).

ราชการ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน ทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงานเทศบาลสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕^{๙๘}

จรรยา แดนนาเลิศ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมทางการเมืองของกลุ่มคนอีสานในตำบลอ่างทอง อำเภอยะผิงจังหวัดพะเยา” ผลการศึกษา พบว่า ความเป็นชาติพันธุ์ของคนอีสานมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มคนอีสาน ในตำบลอ่างทอง ถือว่าส่วนใหญ่มีส่วนร่วมกิจกรรมของผู้สนใจทางการเมือง ซึ่งประกอบไปด้วย การแสดงออกความสนใจทางการเมืองในระดับประเทศและท้องถิ่นของตนเอง การใช้สิทธิเลือกตั้งตามที่กฎหมายกำหนดทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ การริเริ่มประเด็นพูดคุยทางการเมือง ที่ตนเองสนใจ ชักจูงผู้อื่นให้เลือกตั้งผู้ที่ตนเองสนับสนุน และการติดกระดุมหรือการติดสติ๊กเกอร์เพื่อการสนับสนุน ซึ่งกลุ่มคนอีสานในตำบลอ่างทองได้แสดงออกอย่างเป็นลำดับ ซึ่งมีความชัดเจนในเรื่องของการไปใช้สิทธิเลือกตั้งซึ่งคนอีสานจะสนับสนุนคนอีสานด้วยกัน แต่หากจะต้องตัดสินใจเมื่อเกิดข้อขัดแย้งทางการเมือง คนอีสานจะยึดความถูกต้องมาเป็นอันดับแรก การแสดงออกทางการเมืองของคนอีสานถือว่าเป็นการแสดงออกทางการเมืองในรูปแบบของกลุ่มผลประโยชน์ เพื่อปกป้องอำนาจทางการเมือง แสดงบทบาทในการเรียกร้องและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มผลประโยชน์ต่อกลุ่มการเมืองในตำบลอ่างทอง จะเป็นการรวมตัวที่เข้มแข็งของชุมชน รวมถึงการสร้างระบบเครือข่ายระหว่างชุมชนอีสานโดยใช้ระบบเครือญาติ อุปถัมภ์ ส่งผลให้กลุ่มต่าง ๆ หรือชุมชนตระหนักดีขึ้นในเรื่องของอำนาจจากการรวมกลุ่มเพื่อเรียกร้องและสนับสนุน คนอีสานที่มีชาติพันธุ์เดียวกัน^{๙๙}

ภูสิทธิ์ ชันติกุล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัย พบว่า ประชาชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีส่วนร่วมทางการเมืองในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ ส่วนรายด้าน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองเพียง ๒ ระดับเท่านั้น ได้แก่ ระดับปานกลาง และต่ำ ซึ่งรายด้านที่อยู่ระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง และด้านการสนทนาเรื่องการเมือง ส่วน

^{๙๘}พรอนงค์ เพ็ชรรัตน์, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงานเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี”, สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑).

^{๙๙}จรรยา แดนนาเลิศ, “พฤติกรรมทางการเมืองของกลุ่มคนอีสานในตำบลอ่างทอง อำเภอยะผิงจังหวัดพะเยา”, การค้นคว้าแบบอิสระ สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ๒๕๕๔).

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ และสถานภาพ ปัจจัยทางสังคม และเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพ^{๑๐๐}

ภูสิทธิ์ ชันติกุล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ทัศนะทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชน ชุมชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร” การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ๑. เพื่อค้นหาระดับ การมีส่วนร่วมทางการเมือง ๒. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ๓. เพื่อวิเคราะห์ทัศนะทางการเมืองและกำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ มีเทคนิคเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบใช้ความน่าจะเป็นคือแบบแบ่งชั้น และแบบง่าย ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๔๐๐ คน และใช้เทคนิคการเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบไม่ใช้ความน่าจะเป็นคือ แบบเจาะจง และวิเคราะห์เชิงเนื้อหาพบว่าประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานครมีส่วนร่วมทางการเมืองในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำลงซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการชุมนุมทางการเมือง กับพรรคการเมืองและการติดต่อ กับนักการเมือง และด้านการเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมือง กับพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมืองต่างๆ ส่วนปัจจัยที่มี อิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้แก่ เพศ อายุสถานภาพ อาชีพ การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม บทบาทหน้าที่ในครอบครัว บทบาทหน้าที่ในชุมชนการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง การพัฒนาทางการเมือง ความสนใจทางการเมือง พฤติกรรมทางการเมือง การกล่อมเกลางานทางการเมืองส่วนรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง มีลักษณะเป็นทางการ หรือ ถูกต้องตามกฎหมาย และเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่ประชาชนให้ความสำคัญมากที่สุด และ เข้าถึงได้ง่ายที่สุด นั้นจะเป็นฐานของการสร้าง ประชาธิปไตย ซึ่งก็คือการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยไปเลือกตั้งผู้แทนท้องถิ่นหรือ ส.ส. หรือ ส.ว.นั้นเอง^{๑๐๑}

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คือรูปแบบของประชาธิปไตยถือว่าการให้โอกาสประชาชนได้เป็นฝ่ายตัดสินใจกำหนดปัญหาความต้องการของตนเองอย่างแท้จริง เป็นรูปแบบของประชาธิปไตยและเป็นการเสริมพลังอำนาจให้แก่ประชาชนให้มีสามารถระดมขีดความสามารถในการตัดสินใจ และการควบคุมดูแลกิจกรรมต่างๆ มากกว่าที่จะเป็นฝ่ายรอรับ

^{๑๐๐} ภูสิทธิ์ ชันติกุล, “รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน”, วิทยานิพนธ์มนุษยศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๕๓).

^{๑๐๑} ภูสิทธิ์ ชันติกุล, “ทัศนะทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชน ชุมชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์มนุษยศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง, (บัณฑิตวิทยาลัย: วิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๕๔).

นโยบาย สามารถกำหนดการดำรงชีวิตได้ด้วยตนเอง ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นตามความจำเป็น อย่างมีเกียรติภูมิและสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเอง/ชุมชนในด้านภูมิปัญญา ทักษะ ความรู้ ความสามารถ และการจัดการให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก และประชาชนจะต้องเข้ามามี ส่วนร่วมในกระบวนการอย่างมีอิสระ การทำงานต้องเน้นในรูปกลุ่มหรือองค์กรชุมชนที่มี วัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมอย่างชัดเจนตามเจตนารมณ์ของตน เนื่องจากพลังกลุ่มจะเป็นปัจจัย สำคัญที่ทำให้งานการพัฒนาในด้านต่างๆ บรรลุสำเร็จตามความมุ่งหมายได้

ตารางที่ ๒.๕ สรุปแนวคิดที่เกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลและความสนใจทางการเมือง

นักวิชาการ	แนวคิดหลัก
พระพรค์ชัย สุวทุโธ (เจริญ ศิลป์, ๒๕๕๙).	การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ปัญหาและแนวทางการเสริมสร้างทัศนคติที่ถูกต้อง ด้านการรับรู้ข่าวสารทาง การเมืองการปกครอง แก้ไขปัญหาที่สำคัญคือ ด้านทัศนคติต่อการปกครองใน ระบอบประชาธิปไตยฯ ประชาชน ยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ หลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย จึงควรให้ความรู้ที่ถูกต้อง โดยใช้สื่อ ประเภทต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น ตรวจสอบ การทำงานของผู้แทนของตนด้วยการแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมใน กิจกรรมอื่นๆ

๒.๕.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง

จากการศึกษาทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ปรากฏว่ามีผู้ทำงานวิจัยไว้หลายท่าน ดังนี้

สุขุม เกษรสิทธิ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรม การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของพนักงาน ภาคเอกชน : ศึกษากรณีเฉพาะพนักงาน บริษัท เนชั่นพัลลิกซ์ กรุ๊ป จำกัด” พบว่า “พนักงาน ส่วนใหญ่รับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากโทรทัศน์เป็นประจำ รองลงมาอ่านหนังสือพิมพ์เป็นครั้ง คราว สภาพภูมิหลังของพนักงานที่แตกต่างกันอันได้แก่ ตัวแปรเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ลักษณะ งานและรายได้ มีผลต่อพฤติกรรม การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง การมีความรู้ความเข้าใจและการมี ส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน และพฤติกรรม การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อหนังสือพิมพ์

วิทย์ โททัศน์ และนิตสารรายสัปดาห์ มีความสัมพันธ์กับการมีความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมทางการเมือง"^{๑๐๒}

วีระพงษ์ คงยืน ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การรับรู้ข่าวสารการเลือกตั้งและพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา อำเภอนาทม จังหวัดนครราชสีมา ๔ มีนาคม ๒๕๕๓” พบว่า “ประชาชนส่วนใหญ่ของอำเภอนาทมรับรู้และเชื่อถือข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้ง และมีความคิดเห็นว่าการรับรู้ข่าวสารจากสื่อต่างๆ ทำให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งและสามารถช่วยในการตัดสินใจเลือกผู้สมัคร ประชาชนอำเภอนาทมส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา และอายุมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ข่าวสารการเลือกตั้ง ปัจจัยด้านภูมิหลังที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง คือ อายุ การศึกษา อาชีพ การมีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอนาทม และรายได้”^{๑๐๓}

วัลลภ วิบูลย์กุล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การรับรู้ข่าวสารและพฤติกรรมทางการเมืองของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู” ผลการวิจัย ๑) ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง พบว่า ครูส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายได้ พบว่า ด้านความเคลื่อนไหวของนักการเมือง พรรคการเมือง และด้านปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองมีการรับรู้อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านนโยบายกิจกรรม และการดำเนินงานของรัฐบาลมีการรับรู้ในระดับปานกลาง ๒) ด้านความคิดเห็นทางการเมือง พบว่า ในภาพรวมครูมีความคิดเห็นทางการเมืองในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรณรงค์การเลือกตั้งและสนับสนุนพรรคการเมือง ครูมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่น ๆ ครูมีความคิดเห็นทางการเมืองในระดับมาก โดยเรียงลำดับความคิดเห็นได้ คือ การเข้าแข่งขันทางการเมือง พฤติกรรมการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง การออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และการสื่อสารทางการเมือง ๓) ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า ในภาพรวม ครูมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ส่วนพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด ด้านการสื่อสารทางการเมือง มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ด้านพฤติกรรมการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง และด้านการ

^{๑๐๒} สุขุม เกษรสิทธิ์, "พฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของพนักงานภาคเอกชน : ศึกษากรณีเฉพาะพนักงานบริษัท เนชั่นพัลลภซิงกรุ๊ป จำกัด", วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๒).

^{๑๐๓} วีระพงษ์ คงยืน, "การรับรู้ข่าวสารการเลือกตั้งและพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา อำเภอนาทม จังหวัดนครราชสีมา ๔ มีนาคม ๒๕๕๓", วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๓).

รณรงค์หาเสียงและสนับสนุนพรรคการเมือง มีการปฏิบัติในระดับน้อยและคั่นการเข้าแข่งขันทางการเมือง ครุมีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด^{๑๐๔}

วรารุณ เด่นแพทย์ขจรกุล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรม的开รับข่าวสารและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง” พบว่า ๑) นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง ๒๑-๒๕ ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ A และ ๔ ใกล้เคียงกัน และกำลังศึกษาอยู่ในคณะรัฐศาสตร์ โดยมีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด ๒) ผลการศึกษาพฤติกรรม的开รับข่าวสารทั่วไป นักศึกษาได้รับรู้ข่าวสารทั่วไป โดยแตกตามประเภทของสื่อ พบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาได้รับรู้ข่าวสารทั่วไปจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุดนักศึกษายังให้ความน่าเชื่อถือในสื่อโทรทัศน์ โดยมีเหตุผลว่าสื่อนั้นมีทั้งภาพและเสียง ๓) ผลการศึกษาพฤติกรรม的开รับข่าวสารการเมือง นักศึกษาเปิดรับข่าวสารการเมืองในระดับสูง ในระดับสูง จากสื่อโทรทัศน์ โดยการเปิดรับสื่อทุกวันมากที่สุด โดยให้ความน่าเชื่อถือและการแลกเปลี่ยนพูดคุยประเด็นทางการเมืองที่ได้จากสื่ออยู่ในระดับปานกลาง ทั้งหนังสือพิมพ์โทรทัศน์ และวิทยุ ๔) ผลการศึกษาพฤติกรรม的开มีส่วนร่วมทางการเมือง ภูมิหลังเกี่ยวกับ เพศ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม的开รับข่าวสารทางการเมืองเฉพาะจากสื่อประเภทหนังสือพิมพ์ส่วนภูมิหลังเกี่ยวกับ อายุ คณะที่ศึกษา ระดับชั้นปี ภูมิหลัง ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม的开รับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อประเภทหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ ๕) พฤติกรรม的开มีส่วนร่วมทางการเมืองทั่วไป ภูมิหลังเกี่ยวกับคณะที่ศึกษา และภูมิลำเนา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม的开รับข่าวสารทางการเมืองทั่วไป ส่วนภูมิหลังเกี่ยวกับพร อายุ และระดับชั้นปี ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม的开รับข่าวสารทางการเมืองทั่วไป ๖) พฤติกรรม的开มีส่วนร่วมทางการเมืองในสถาบันการศึกษา ภูมิหลังเกี่ยวกับ อายุ และระดับชั้นปี มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม的开มีส่วนร่วมทางการเมืองในสถาบันการศึกษา ส่วนภูมิหลังเกี่ยวกับ เพศ คณะที่ศึกษา และภูมิลำเนาไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม的开มีส่วนร่วมทางการเมืองในสถาบันการศึกษา^{๑๐๕}

อรวลี สีแพรวไพล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การรับรู้ข่าวสารและความเข้าใจทางการเมืองของข้าราชการรัฐสภา” พบว่า “ข้าราชการฝ่ายรัฐสภาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระดับสูง และเห็นว่าการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองทางสื่อมวลชนมี

^{๑๐๔} วัลลภ วิบูลย์กุล, "การรับรู้ข่าวสารและพฤติกรรมทางการเมืองของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู" วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๔).

^{๑๐๕} วรารุณ เด่นแพทย์ขจรกุล, “พฤติกรรม的开รับข่าวสารและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๕).

ประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับสูง โดยสื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีประโยชน์ และน่าเชื่อถือมากที่สุด รองลงมาคือหนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต วิทยุ และนิตยสาร ตามลำดับ และพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ข่าวสารทางสื่อบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเห็นว่าเพื่อนร่วมงานเป็นสื่อบุคคลที่กลุ่มตัวอย่างได้รับข่าวสารมากที่สุด และมีประโยชน์สูงสุด แต่เห็นว่าการรับรู้ข่าวสารจากผู้บังคับบัญชาเป็นข่าวสารที่มีความน่าเชื่อถือมากกว่าจากสื่อบุคคลอื่น ๆ นอกจากนี้ยังพบว่าลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส และอัตราเงินเดือนที่แตกต่างกัน ทำให้

กลุ่มตัวอย่างมีระดับการรับรู้ข่าวสารและความเข้าใจการเมืองอยู่ในระดับที่แตกต่างกัน และกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารด้านการเมืองจากสื่อมวลชน และทางสื่อบุคคลที่แตกต่างกันจะมีระดับการ

รับรู้ข่าวสารและความเข้าใจการเมืองโดยรวมในระดับที่แตกต่างกัน^{๑๐๖}

อนพลิชฐ ไชยเชษฐ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การรับสารสนเทศด้านการเมืองของประชาชนชุมชนหนองใหญ่ในเขตเทศบาลนครขอนแก่น” มีวัตถุประสงค์ "เพื่อศึกษาการรับสารสนเทศด้านการเมือง ปัญหาการรับสารสนเทศด้านการเมืองของประชาชนชุมชนหนองใหญ่และความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรและสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมกับการรับสารสนเทศด้านการเมือง ผลการศึกษาโดยสรุป พบว่า สื่อสารสนเทศที่ประชาชนชุมชนหนองใหญ่ใช้รับสารสนเทศด้านการเมือง ส่วนใหญ่ได้จากหนังสือพิมพ์ ๒-๓ ครั้งต่อสัปดาห์ จากวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ ส่วนใหญ่รับสารสนเทศทุกวัน และจากสื่อสารสนเทศบุคคล พบว่า ส่วนใหญ่รับสารสนเทศจากบุคคลสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง สถานที่รับสารสนเทศ พบว่า ส่วนใหญ่อ่านหนังสือพิมพ์ ฟังวิทยุกระจายเสียง และดูโทรทัศน์ที่บ้านตนเอง ส่วนการรับสารสนเทศด้านการเมืองจากสื่อสารสนเทศบุคคล คือที่บ้านเพื่อน/บ้านญาติมากที่สุด เนื้อหาสารสนเทศด้านการเมือง พบว่า ส่วนใหญ่รับเนื้อหาสารสนเทศทุกเนื้อหาในระดับปานกลาง ดังนี้ การปฏิบัติงานและความรับผิดชอบของสมาชิกผู้แทนราษฎรทั้งในฐานะฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้าน นโยบายการบริหารประเทศโดยคณะรัฐบาล กิจกรรมและการปฏิบัติของคณะรัฐมนตรี กลุ่มผลักดัน หรือกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมือง พรรคการเมือง การเลือกตั้ง การทุจริตคอร์รัปชันของนักการเมืองและข้าราชการประจำ และการเมืองส่วนท้องถิ่น เหตุผลในการรับสารสนเทศด้านการเมือง พบว่า ส่วนใหญ่มีเหตุผลเพื่อให้เป็นคนทันสมัย ทันสมัย ทันเหตุการณ์ และรองลงมา คือ เพิ่มพูนความรู้ให้แก่ตนเอง และปัญหาการรับเนื้อหาสารสนเทศด้านการเมือง สรุปได้ดังนี้ ด้านผู้รับสารได้แก่ ขาดความรู้ทาง

^{๑๐๖} อรวลี สีแพร่ไพโล, "การรับรู้ข่าวสารและความเข้าใจทางการเมืองของข้าราชการรัฐสภา", วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาศิลปศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๑).

การเมืองมากที่สุด ด้านเนื้อหา ได้แก่ การไม่เสนอข้อเท็จจริงทั้งสองด้านมากที่สุด ด้านสื่อสารสนเทศ สำหรับหนังสือพิมพ์ ได้แก่ ไม่มีหนังสือพิมพ์อ่านเพราะไม่ได้บอกรับมากที่สุด สำหรับวิทยุกระจายเสียง ได้แก่ รูปแบบรายการไม่น่าสนใจมากที่สุด สำหรับวิทยุโทรทัศน์ ได้แก่ การเสนอข่าวทางการเมืองน้อย มากที่สุด และสำหรับสื่อสารสนเทศบุคคล ได้แก่ การขาดทักษะการสื่อสารและถ่ายทอดความรู้ให้คนในชุมชนและไม่ทราบสื่อสารสนเทศด้านการเมืองที่เป็นตัวบุคคลเท่ากัน"^{๑๐๗}

เสรี ชงชัย ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น” พบว่า “ครูผู้สอนรับทราบข่าวสารทางการเมืองผ่านรายการทางโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาได้รับทราบด้วยการติดตามข่าวสารทางหนังสือพิมพ์ วิทยุ การพูดคุยกับบุคคลอื่นและนิตยสาร ตามลำดับ ส่วนใหญ่ติดตามข่าวสารทางการเมืองทุกวัน ครูผู้สอนรู้จักการเมืองในระดับท้องถิ่นโดยผ่านทางสื่อมวลชนมากที่สุด ครูผู้สอนให้ความเห็นว่ามีควมจำเป็นอย่างมากที่ต้องรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในทุกระดับ โดยแสดงความคิดเห็นว่าการเมืองเกี่ยวข้องกับชีวิตของทุกคน และเห็นว่าประโยชน์ของการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองช่วยให้รอบรู้ทันต่อเหตุการณ์มากที่สุดปัจจัยที่มีต่อระดับความรู้ข่าวสารทางการเมือง ไม่พบว่าตัวแปรใดที่มีอิทธิพลต่อระดับความรู้ข่าวสารทางการเมืองของครูผู้สอนในสังกัดงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น”^{๑๐๘}

จันทิมา ทองเจริญ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการสื่อสารกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง” พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านประชากรกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง สามารถกล่าวได้ดังนี้ นักศึกษาที่มีเพศ อายุ คณะที่ศึกษาในปัจจุบัน และระดับรายได้ของครอบครัวต่างกันจะมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสาร กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง สามารถแยกกล่าวเป็นประเด็นย่อยๆได้ดังนี้ ๑) นักศึกษาที่เคยพูดคุยเรื่องการเมือง จะมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง อยู่ในลำดับต่ำ ๒) นักศึกษาที่เคยพูดคุยเรื่องการเมืองนาน ๆ ครั้งจะมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในลำดับต่ำ ๓) นักศึกษาที่อ่านหนังสือพิมพ์ทุกวัน จะมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง อยู่ในระดับสูง ๔)

^{๑๐๗} อณพสิษฐ์ ไชยเชษฐ์, “การรับสารสนเทศด้านการเมืองของประชาชนชุมชนหนองใหญ่ในเขตเทศบาลนครขอนแก่น”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น ๒๕๕๓).

^{๑๐๘} เสรี ชงชัย, “การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของครูสังกัดงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๑).

นักศึกษาที่เปิดรับโทรศัพท์ทุกวัน จะมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง^{๑๐๙}

สุทัศน์ ผลบุญ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านค้อ อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น” ผลการวิจัยพบว่า ๑) ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านค้อ อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่นเป็นเพศหญิง มากมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมมากที่สุด มีสถานภาพการสมรสมากที่สุด มีอาชีพรับจ้างมาก และมีรายได้ ๒,๕๐๐-๕,๐๐๐ บาทมาก มีอายุระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี มากที่สุด ๒) พฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านค้อ อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้ง ๖ ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านสื่อโทรทัศน์ ด้านสื่อหนังสือพิมพ์ ด้านสื่อวิทยุ ด้านสื่อนิตยสารรายสัปดาห์ ด้านสื่อหอกระจายข่าว และด้านสื่ออินเทอร์เน็ต ๓) ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านค้อ อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนเพศ อายุ และสถานภาพการสมรส ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านค้อ อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น อย่างไม่มีนัยสำคัญ ๔) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสาร ที่สำคัญดังต่อไปนี้ ๑) ด้านสื่อโทรทัศน์ คือ การเปิดเครื่องรับโทรทัศน์ส่วนใหญ่ประชาชนเปิดชมรายการทั่วไป ๒) ด้านสื่อหนังสือพิมพ์ คือ ควรจัดจุดบริการสำหรับอ่านหนังสือพิมพ์ ๓) ด้านสื่อนิตยสารรายสัปดาห์เกี่ยวกับการเมือง คือ ควรมีสื่อนิตยสารรายสัปดาห์เกี่ยวกับการเมืองสำหรับให้ประชาชนอ่าน ๔) ด้านสื่อวิทยุ คือ ควรเพิ่มรายการเสนอข่าวสารการเมืองของสถานีวิทยุชุมชน ๕) ด้านสื่ออินเทอร์เน็ต คือ ควรมีจุดบริการสัญญาณอินเทอร์เน็ตแบบไร้สาย ๖) ด้านสื่อหอกระจายข่าว คือ ควรมีการอ่านข่าวสารการเมืองผ่านหอกระจายข่าวให้มากยิ่งขึ้น^{๑๑๐}

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปได้ว่า การสื่อสารและการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อ หรือช่องทางต่าง ๆ โดยเฉพาะสื่อมวลชน จะมีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

^{๑๐๙} จันทิมา ทองเจริญ, "พฤติกรรมการสื่อสารกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง", วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาศิลปศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง ๒๕๕๒).

^{๑๑๐} สุทัศน์ ผลบุญ, “กับพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านค้อ อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น”, สารนิพนธ์หลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

เมืองของประชาชน ซึ่งรวมถึงบทบาท และพฤติกรรมต่างๆ ด้านการเมือง ความตื่นตัวทางการเมืองของประชาชน การสื่อสารและความสนใจทางการเมืองของประชาชนมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกันของประชาชน เช่น อายุ เพศ รายได้ การศึกษา รูปแบบสังคม เศรษฐกิจ หากพิจารณาที่มุมมองแห่งอิทธิพลของสื่อต่อการเมืองไทยจะเห็นว่าพลังของสื่อต่อการเคลื่อนไหวทางการเมืองกับประชาชนถือเป็นสิ่งที่ผูกพันกันโดยตรง สืบเนื่องจากความผูกพันระหว่างสองสิ่งนี้ทำให้หลายๆครั้งที่การเมืองจำเป็นต้องพึ่งพาสื่อ เพื่อเป็นตัวกลางในการส่งผ่านข้อมูลไปยังประชาชน ในหลากหลายทาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคที่ประชาชนมีความรู้ มีการศึกษามากขึ้น ทำให้ข้อมูลข่าวสารเป็นทางเลือกหลักในการบริโภคข้อมูลในชีวิตประจำวัน และยิ่งเมื่อสถานการณ์ทางการเมืองที่เต็มไปด้วยความวุ่นวาย ยิ่งทำให้ประชาชนคนไทยพุ่งความสนใจไปที่การสื่อสารทางการเมืองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เช่นกัน และอาจกล่าวได้ว่าสื่อมีอำนาจในการขับเคลื่อนประเทศได้ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึงการที่บุคคลได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จากสื่อดังต่อไปนี้ คือโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต สื่อบุคคลและสื่อเฉพาะกิจในรูปแบบที่หลากหลาย ขึ้นอยู่กับทัศนคติ ประสบการณ์ ความเชื่อ และแรงจูงใจของบุคคลจึงทำให้บุคคลจำเป็นต้องรับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ เพื่อจะได้พิจารณาแยกแยะถึงคุณประโยชน์ของข่าวสารที่ได้รับ

สรุปได้ว่าจากกรณีศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง จึงได้ประมวลความรู้และสรุปสาระสำคัญได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๒.๖ สรุปแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับ “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง”

เรื่อง	ชื่อผู้วิจัย	ประเภทงานวิจัย	ผลการวิจัย
“การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามทัศนคติของประชาชนในเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร”	พระขรรค์ชัย สุวฑฺฒโน (เจริญศิลป์), (๒๕๕๔)	ผสานวิธี	พบว่า “ประชาชนในเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานครมีทัศนคติต่อการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านทัศนคติต่อการศิลปศาสตร์ขปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รองลงมา คือ ด้านปัญหาและแนวทางการเสริมสร้างทัศนคติที่

ถูกต้อง

ตารางที่ ๒.๖ สรุปแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับ “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง”(ต่อ)

เรื่อง	ชื่อผู้วิจัย	ประเภทงานวิจัย	ผลการวิจัย
“ความคิดเห็นของประชาชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตยในเขตอำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี”	พิสิษฐ์ วงศ์รัตน์ ศิลป์ (๒๕๖๐)	ผสวนวิธี	พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพศชาย ช่วงอายุอยู่ระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท มีระดับความคิดเห็นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ในเขตอำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
“การปกครองในระบอบประชาธิปไตยตามทัศนคติของพระสงฆ์อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี”	พระบุญเริง อุตตรกษิโต (เสา) (๒๕๕๘)	ผสวนวิธี	พบว่า พระสงฆ์ในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี มีทัศนคติต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยโดยรวมทั้ง ๒ ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านความรู้ความเข้าใจหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านทัศนคติทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ
“ความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนชุมชนวัดบูรณาวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร”	สมโชค เหมือนสุดใจ (๒๕๕๘)	ผสวนวิธี	พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยโดยรวมทั้ง ๔ ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ ด้านรูปแบบการปกครอง, ด้านอุดมการณ์ทางการเมือง, ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง และ ด้านการเลือกตั้ง ตามลำดับ
“การพัฒนาความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมทางการเมืองการปกครอง	พระมหาณรงค์ศักดิ์ วิชิรัมย์,	ผสวนวิธี	พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหา

ของไทยในระบอบ ประชาธิปไตยของ ประชาชน จังหวัดชลบุรี”	(๒๕๕๘)	น้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการเลือกตั้ง รองลงมากคือ ด้านวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย และน้อยที่สุด คือ พฤติกรรมทางการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตย

ตารางที่ ๒.๖ สรุปแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับ “การปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง”(ต่อ)

เรื่อง	ชื่อผู้วิจัย	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
“ความเข้าใจเรื่องการ ปกครองระบอบ ประชาธิปไตยของ นักเรียนช่วงชั้นที่๕: ศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนโยธินวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัด ยโสธร ปีการศึกษา ๒๕๕๐”	บุหงา ทาระ พันธ์ (๒๕๕๐)	ผสานวิธี	พบว่า นักเรียนช่วงชั้นปีที่๕ คือนักเรียน มัธยมศึกษาปีที่ ๕-๖ มีความเข้าใจเรื่องการ ปกครองระบอบประชาธิปไตยและมีการร่วม กิจกรรมเกี่ยวกับประชาธิปไตยในระดับมาก เปรียบเทียบกับนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ในด้านความเข้าใจเรื่องการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตยด้านการนำ เรื่องระบอบ ประชาธิปไตยไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน
“การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน เขตเทศบาล ตำบล ปลายมาศ จังหวัด สุรินทร์”	ยศราวุธ ศรี ประเสริฐ, (๒๕๕๓.)	ผสานวิธี	พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลปลาย มาศ จังหวัดสุรินทร์ มีส่วนร่วมทางการเมืองใน ระดับสูง ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลปลายมาศ จังหวัดสุรินทร์ ได้แก่ รายได้ พบว่า ความรู้เรื่องประชาธิปไตยของพนักงาน บริษัท รอยัลอินดัสตรีส์ (ไทยแลนด์) จำกัด มหาชน โดยรวมทั้ง ๓ ด้าน ๑. ด้านรูปแบบการ ปกครองแบบประชาธิปไตย ๒. ด้านอุดมการณ์ ของประชาธิปไตย และ ๓. ด้านการเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก
“ความรู้เรื่อง ประชาธิปไตยของ พนักงานบริษัท รอยัล อินดัสตรีส์ (ไทยแลนด์) จำกัด มหาชน”	กรุณา ชัน ทอง (๒๕๕๑)	ผสานวิธี	พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงาน เทศบาลสุราษฎร์ธานี โดยรวมของทุกด้าน อยู่ ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
“การมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงาน เทศบาลนคร สุราษฎร์	พรอนงค์ เพ็ชรรัตน์ (๒๕๕๑)	ผสานวิธี	

ธานี อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี”	พบว่า ด้านที่อยู่ระดับมาก คือ ด้านการใช้สิทธิ เลือกตั้ง นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตารางที่ ๒.๖ สรุปแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับ “การปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง”(ต่อ)

เรื่อง	ชื่อผู้วิจัย	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
“พฤติกรรมทาง การเมืองของกลุ่มคน อีสานในตำบลอ่างทอง อำเภอเชียงคำจังหวัด พะเยา”	จรรยา แดนนาเลิศ (๒๕๕๔.)	ผสวนวิธี	พบว่า ความเป็นชาติพันธุ์ของคนอีสานมีผล ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองกลุ่มคนอีสาน ใน ตำบลอ่างทอง ถือว่าส่วนใหญ่มีส่วนร่วมกิจกรรม ของผู้สนใจทางการเมือง ซึ่งประกอบไปด้วย การ แสดงออกความสนใจทางการเมืองในระดับ ประเทศและท้องถิ่นของตนเอง การใช้สิทธิ เลือกตั้งตามที่กฎหมายกำหนดทั้งในระดับ ท้องถิ่นและระดับประเทศ การริเริ่มประเด็น พูดคุยทางการเมือง ที่ตนเองสนใจ ชักจูงผู้อื่นให้ เลือกตั้งผู้ที่ตนเองสนับสนุน และการติดตาม หรือการติดตามสื่อเพื่อการสนับสนุน ซึ่งกลุ่ม คนอีสานในตำบลอ่างทองได้แสดงออกอย่างเป็น ลำดับ
“รูปแบบการมีส่วนร่วม ทางการเมืองของ ประชาชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร”	ภูสิทธิ์ ขันติกุล (๒๕๕๓)	ผสวนวิธี	พบว่า ประชาชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มี ส่วนร่วมทางการเมืองในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ ส่วนรายด้าน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง เพียง ๒ ระดับเท่านั้น ได้แก่ ระดับปาน กลาง และต่ำ ซึ่งรายด้านที่อยู่ระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการติดตาม ข่าวสารทางการเมือง และด้านการสนทนาเรื่อง การเมือง
“ทัศนะทางการเมือง และการมีส่วนร่วม	ภูสิทธิ์ ขันติกุล	ผสวนวิธี	พบว่า ประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานครมีส่วน ร่วมทางการเมืองในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำซึ่ง

ทางการเมืองแบบ ประชาธิปไตยของ ประชาชน ชุมชนเขต ดุสิตกรุงเทพมหานคร”	(๒๕๕๔)	การมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการชุมนุมทางการเมือง กับพรรค การเมืองและการติดต่อ กับนักการเมือง และด้าน การเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมือง

ตารางที่ ๒.๖ สรุปแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับ “การปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง”(ต่อ)

เรื่อง	ชื่อผู้วิจัย	ประเภท งานวิจัย	ผลการวิจัย
“การรับรู้ข่าวสาร และพฤติกรรม ทางการเมืองของครู สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัด หนองบัวลำภู”	วัลลภ วิบูลย์กุล (๒๕๕๔)	ผสวนวิธี	พบว่า ครูส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายได้ พบว่า คำนความ เคลื่อนไหวของนักการเมือง พรรคการเมือง และด้านปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองมี การรับรู้อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านนโยบาย กิจกรรม และการดำเนินงานสองรัฐบาลมีการ รับรู้ในระดับปานกลาง
“พฤติกรรมการ เปิดรับข่าวสารและ การมีส่วนร่วม ทางการเมืองของ นักศึกษา มหาวิทยาลัย รามคำแหง”	วรารุณ เฒ่าแพทย์ ชรางกุล (๒๕๕๔)	ผสวนวิธี	พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทั่วไป นักศึกษาได้รับรู้ข่าวสารทั่วไป โดยแตกตาม ประเภทของสื่อ พบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษา ได้รับรู้ข่าวสารทั่วไปจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด นักศึกษายังให้ความน่าเชื่อถือในสื่อโทรทัศน์ โดยมีเหตุผลว่าสื่อนั้นมีทั้งภาพและเสียง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมือง นักศึกษาเปิดรับข่าวสารการเมืองในระดับสูง ในระดับสูง จากสื่อโทรทัศน์ โดยการเปิดรับ สื่อทุกวันมากที่สุด
“การรับรู้ข่าวสาร และความเข้าใจทาง การเมืองของ ข้าราชการรัฐสภา”	อรวลี สีแพรไพไล (๒๕๕๑)	ผสวนวิธี	พบว่า ข้าราชการฝ่ายรัฐสภาที่เป็นกลุ่ม ตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ ทางการเมืองในระดับสูง และเห็นว่าการรับรู้ ข่าวสารทางการเมืองทางสื่อมวลชนมี ประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับสูง โดยสื่อ

โทรทัศน์เป็นสื่อที่มีประโยชน์ และน่าเชื่อถือมากที่สุด รองลงมาคือหนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต วิทยุ และนิตยสาร ตามลำดับ

ตารางที่ ๒.๖ สรุปแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับ “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง”(ต่อ)

เรื่อง	ชื่อผู้วิจัย	ประเภทงานวิจัย	ผลการวิจัย
“การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น”	เสรี ชังภัย ๒๕๕๑	ผสวนวิธี	พบว่า "ครูผู้สอนรับทราบข่าวสารทางการเมืองผ่านรายการทางโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมา รับทราบด้วยการติดตามข่าวสารทางหนังสือพิมพ์ วิทยุ การพูดคุยกับบุคคลอื่นและนิตยสาร ตามลำดับ ส่วนใหญ่ติดตามข่าวสารทางการเมืองทุกวัน ครูผู้สอนรู้จักนักการเมืองในระดับท้องถิ่นโดยผ่านทางสื่อมวลชนมากที่สุด
“พฤติกรรมการสื่อสารกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง”	จันทิมาทองเจริญ	ผสวนวิธี	พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านประชากรกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง สามารถกล่าวได้ดังนี้ นักศึกษาที่มีเพศอายุคณะที่ศึกษาในปัจจุบัน และระดับรายได้ของครอบครัวต่างกันจะมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสารพบว่า ประชาชนมีทัศนคติเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยรวมทั้ง ๓ ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าเมื่อเรียงค่าเฉลี่ยตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านอุดมการณ์ทางประชาธิปไตย มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านกระบวนการเลือกตั้ง มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีค่าแปลผลอยู่ในระดับ
“ทัศนคติการปกครองระบอบประชาธิปไตยประชาชนตำบลท่าข้ามอำเภอสามพราณจังหวัดนครปฐม”	สุภาพรวัฒนาธนเกียรติ, (๒๕๕๘)	ผสวนวิธี	

มาก ตามลำดับ

จากตารางที่ ๒.๑ ได้ว่า ความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนนั้นจะแตกต่างกันออกไปตามสภาพแวดล้อม หรือองค์ประกอบอื่นต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล หน่วยงานหรือองค์กรที่มีความแตกต่างกัน เช่น บางหน่วยงานอาจมีบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระดับสูง เป็นเพราะว่าบุคลากรมีระดับการศึกษาสูง การรับรู้ข่าวสารลักษณะงานที่ทำ ประสบการณ์ทางด้านการเมืองการปกครอง เป็นต้น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะส่งผลต่อความคิดเห็น หรือความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนได้

๒.๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย

สรุปจากกรอบแนวคิดผู้วิจัยสามารถ เชื่อมโยงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ต้องการศึกษาแสดงลำดับการเกิดก่อนหลังของตัวแปร โดยผู้วิจัยได้ประยุกต์แนวคิดทฤษฎี เนื้อหาโดยสังเคราะห์จากการปกครองระบอบประชาธิปไตย ของ โด널ด์ วิทท์แมน (Donald Whitman) แบ่งได้ ๕ ด้าน ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ด้านหลักเสรีภาพ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักเสียงข้างมาก^{๑๑} และ ทฤษฎีการสื่อสารทางการเมืองของ ไบรอัน แมคแนร์ (Brian McNair) ๖ ด้าน สื่อโทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อ นิตยสารรายสัปดาห์เกี่ยวกับการเมือง สื่ออินเทอร์เน็ต (Facebook , Line) สื่อหอกระจายข่าว^{๑๒} รวมถึงศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เป็นปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และหลักธรรมที่นำมาประยุกต์ใช้ในงานวิจัย คือ กาลามสูตร หลักวิธีปฏิบัติในเรื่องที่ควรสงสัย หรือหลักความเชื่อ โดยหลักธรรมนี้ได้แก่

๑. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการฟังตามกันมา (มา อนุสสเวน)
๒. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการถือสืบๆกันมา (มา ปรมปราย)
๓. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการเล่าลือ (มา อิติกิริย)
๔. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการอ้างตำรา หรือคัมภีร์ (มา ปิฎกสมปทาเนน)
๕. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะตรรกะ (มา ตกทุกเหตุ)
๖. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะอนุমান (มา นยเหตุ)

^{๑๑} วิทยากร เชียงกุล, หลักการของระบอบประชาธิปไตย, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://witayakomdub.wordpress.com/๒๐๐๗/๐๖/๒๖/democratic/> [๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๒].

^{๑๒} สุทัศน์ ผลบุญ, กับพฤติกรรมกรรับรู้ข่าวสารการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านค้อ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น, สารนิพนธ์หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

๗. อย่าปลงใจเชื่อ ด้วยการคิดตรองตามแนวเหตุผล (มา อาการปริวิตกเคน)
๘. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะเข้าได้กับทฤษฎีที่พินิจไว้แล้ว (มา ทิฏฐินิฆมานกขนตียา)
๙. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะมองเห็นรูปลักษณะน่าจะเป็นไปได้ (มา ภพพรูปตาย)
๑๐. อย่าปลงใจเชื่อ เพราะนับถือถือว่า ท่านสมณะนี้เป็นครูของเรา (มา สมโณ โน ครูติ)

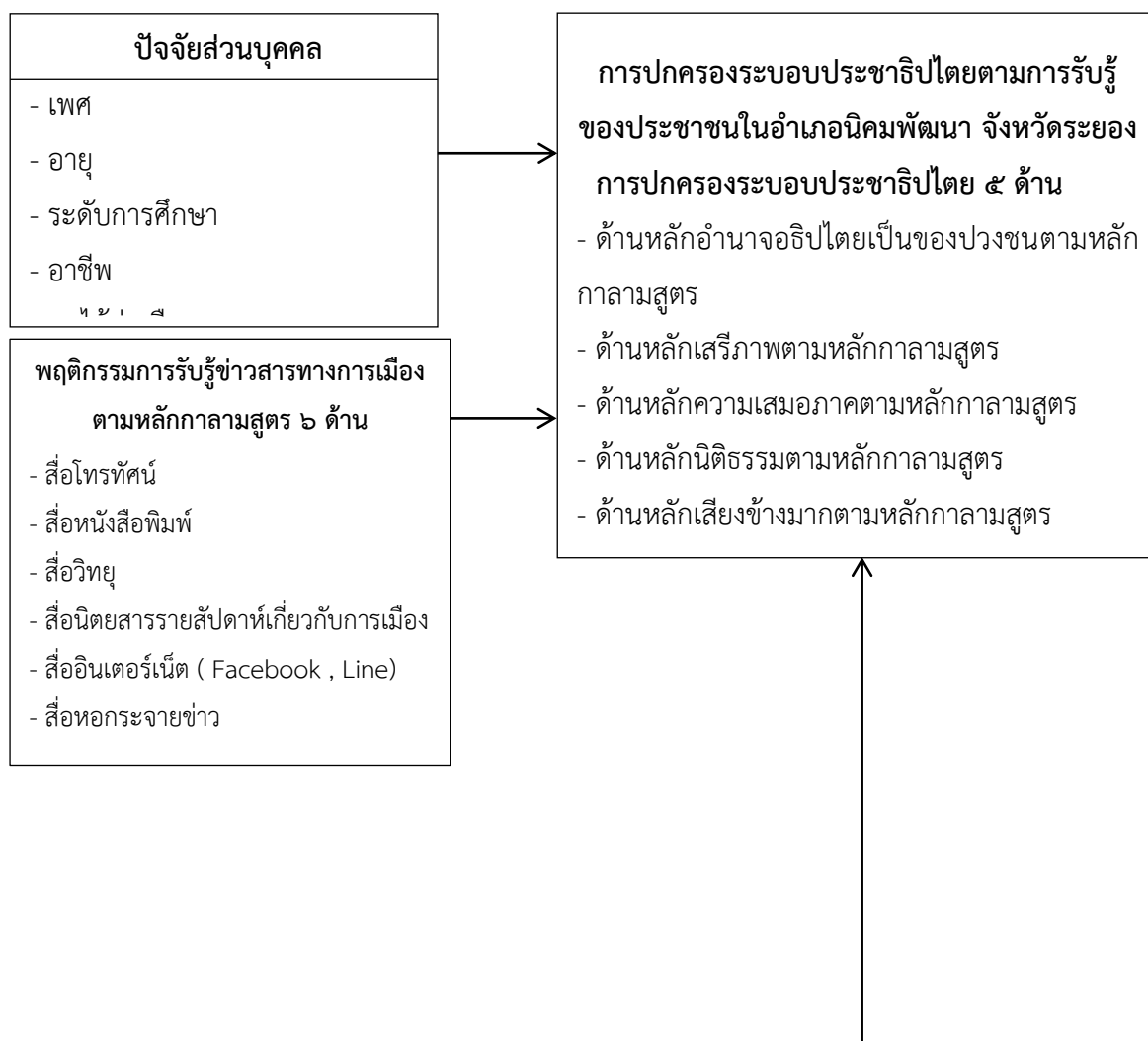
โดยผู้วิจัยสามารถกำหนดเป็นแผนภาพแสดงกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

(Independent Variables)

(Dependent Variables)

หลักกาลามสูตร
วิธีปฏิบัติในเรื่องที่ควรสงสัย

- อย่าปลงใจเชื่อด้วยการฟังตามกันมาอย่าเพิ่งเชื่อ
- อย่าปลงใจเชื่อด้วยการถือสืบ ๆ กันมา
- อย่าปลงใจเชื่อด้วยการเล่าลือ
- อย่าปลงใจเชื่อด้วยการอ้างตำราหรือคัมภีร์
- อย่าปลงใจเชื่อเพราะตรรกะ (การคิดเอาเอง)
- อย่าปลงใจเชื่อเพราะการอนุমান (คาดคะเน)
- อย่าปลงใจเชื่อด้วยการคิดตรองตามแนวเหตุผล
- อย่าปลงใจเชื่อเพราะเข้ากันได้กับทฤษฎีที่พอใจแล้ว
- อย่าปลงใจเชื่อมองเห็นรูปลักษณะน่าจะเป็นไปได้

แผนภาพที่ ๒.๖ แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบธรรมาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง” ผู้วิจัยได้ศึกษาจากแนวความคิดทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการวิจัย จากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติในการวิจัย

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบธรรมาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ใช้ระเบียบวิธีวิจัย แบบผสมวิธี (Mixed Methodology) คือ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๒.๑ ประชากรที่ศึกษา

เนื่องจากพื้นที่เทศบาลในเขตเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง อาจแบ่งเป็นเทศบาลในเขตอำเภอเมืองที่ประชากรมีวิถีชีวิตในลักษณะเดียวกัน ได้แก่ เทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ผู้วิจัยจึงได้เลือก เทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง เป็นตัวแทนในเขตเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ที่ทำการศึกษาและได้แก่ บ้านทุ่งนอก บ้านศาลเจ้า บ้านหนองสน บ้านกรอกยายชา บ้านหนองสีไต้ บ้านโชดหิน บ้านแหลมสงวน มีประชากรจำนวนทั้งหมด ๑๒,๕๘๔ คน แยกเป็น ชาย จำนวน ๖,๒๐๓ คน หญิง ๖,๓๘๑ คน ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีขึ้นไป มีจำนวน ๓,๙๑๐ คน

๓.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง

มีจำนวน ๔,๔๐๐ คน แล้วใช้สูตรการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ซึ่งมีสูตรคำนวณ ดังนี้^๑

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n หมายถึง ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N หมายถึง ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งหมดจำนวนประชากร

e^2 หมายถึง ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดความคลาดเคลื่อนเท่ากับร้อยละ ๐.๐๕

แทนค่าในสูตร

^๑ Taro Yamane, Statistics: An Introductory Analysis, (New York: Harper and Row Publications, 1973), p.272.

$$\begin{aligned}
 \text{กลุ่มตัวอย่าง} &= \frac{3,910}{1 + 3,910 (0.05)^2} \\
 n &= \frac{3,910}{1 + 3,910 \times (0.00025)} \\
 &= 362.88 \text{ คน}
 \end{aligned}$$

ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 363 คน

๓.๒.๓ เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง

เมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๖๓ คน ดังกล่าวแล้ว จึงใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการจับสลากแบบไม่ทดแทนในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง แบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยทำการแจกแบบสอบถาม ได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ทั้งหมด จำนวน ๗ หมู่บ้าน และได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๖๓ คน ตามที่กำหนดไว้

$$N_i = \frac{N_i}{N} \times n$$

n_i	=	จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละเทศบาล
N_i	=	จำนวนประชากรแต่ละเทศบาล
n	=	จำนวนกลุ่มตัวอย่างรวมทุกเทศบาล
N	=	จำนวนประชากรทั้งหมด

ตารางที่ ๓.๑ แสดงจำนวนประชากร จำแนกตามแต่ละหมู่บ้านของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

ที่	หมู่บ้าน	จำนวนประชากร(คน)			ความหนาแน่น วิธีการ	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
		ชาย	หญิง	รวม		
1	บ้านทุ่งนอก	984	951	1,935	$\frac{363 \times 1,935}{3,910}$	159
2	บ้านศาลเจ้า	964	1,072	2,036	$363 \times 2,036$	168

					3,910	
					363 x 2,927	
3	บ้านหนองสน	1,430	1,497	2,927	3,910	241
					363 x 1,998	
4	บ้านกรอกยายชา	963	1,035	1,998	3,910	165
					363 x 319	
5	บ้านหนองสีไต้	161	158	319	3,910	26
					363 x 381	
6	บ้านโชดหิน	194	187	381	3,910	31
					363 x 2,988	
7	บ้านแหลมสรวง	1,507	1,481	2,988	3,910	247
	รวม	6,203	6,381	12,584		1,037

ตารางที่ ๓.๑ แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างของประชาชนในเขตตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่แบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งโครงสร้างของแบบสอบถามออกเป็น ๓ ส่วน ดังนี้

๓.๓.๑ การสร้างแบบสอบถาม มีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามดังนี้

การศึกษาเอกสารตำราวิชาการแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบธรรมาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง กรอบเนื้อหาของแบบสอบถาม ให้สอดคล้องกับแนวคิดและครอบคลุมวัตถุประสงค์ในการวิจัย

๓.๓.๒ ลักษณะและเนื้อหาของแบบสอบถาม

เป็นแบบผสมผสานระหว่างแบบตรวจสอบรายการ (Checklists) กับแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ซึ่งสร้างขึ้นตามหลักการและวิธีการของลิเคิร์ท(Likert)

แบบสอบถามประกอบด้วย ๒ ตอน ดังนี้^{๑๑๓}

ตอนที่ ๑ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklists)

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบธรรมาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ใน ๓ ด้าน ได้แก่

๑. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
๒. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม
๓. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นคำถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามเกณฑ์การวัดของลิเคิร์ท(Likert) ให้เลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว โดยแบ่งออกเป็น ๕ ระดับ และมีเกณฑ์การวัด ดังนี้

จากเกณฑ์ดังกล่าวสามารถจัดคะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๑.๐๐ – ๕.๐๐ โดยวิธีการกำหนดช่วงความกว้างระหว่างระดับ โดยพิจารณาตามระดับค่าเฉลี่ยดังนี้

$$\text{ระดับค่าเฉลี่ย} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5-1}{5} = 0.8$$

จากเกณฑ์ดังกล่าวสามารถแปลความหมายค่าเฉลี่ยได้ ๕ ระดับ ในแต่ละระดับมีขนาดระยะช่วงกว้างระหว่างระดับเท่ากับ ๕๐ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	๑.๐๐ - ๑.๔๙	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	๑.๕๐ - ๒.๔๙	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	๒.๕๐ - ๓.๔๙	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	๓.๕๐ - ๔.๔๙	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	๔.๕๐ - ๕.๐๐	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด

^{๑๑๓} ประครอง กรรณสูตร, ลิเคิร์ท (Likert), แบบผสมผสานระหว่างแบบตรวจสอบรายการ (Checklists) กับแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๕๔), หน้า ๓๓๑.

ตอนที่ ๓ เป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended Question) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบธรรมาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

ตอนที่ ๔ แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยประชาชนในเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สัมภาษณ์ความคิดเห็นของประชาชนผู้นำชุมชนเป็นการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก

แบบสัมภาษณ์ (interview) คือ เครื่องมือที่ใช้สัมภาษณ์ผู้ตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ด้วยตนเอง แบ่งออกเป็น ๒ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ ปักจายส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เชิงลึก

ตอนที่ ๒ เป็นคำถามโดยรวมให้ผู้ตอบ ๆ ตามความเป็นจริงหรือตรงกับความคิดเห็นของตนเองให้มากที่สุด ๓ ด้าน จำนวน ๓ ข้อ โดยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) ประชาชนผู้นำชุมชนที่อาศัยอยู่ในเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง จำนวน ๘ ท่าน

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

๑) พระมหายุทธนา ธมมวังโส	เจ้าอาวาสวัดหนองสนม
๒) นางนิโลบล วรวิทย์วัฒนา	หัวหน้านำหนักปลัดเทศบาล
๓) นายกฤตยา สตาภิรมย์	ผู้อำนวยการกองสาธารณสุข
๔) คุณวนิดา ชื่อกำเนิด	ผู้อำนวยการกองคลัง
๕) นางสาวอาภารัตน์ จันทมนี	นักวิชาการการเงินและบัญชีชำนาญ
๖) นายบัญญัติ พระอุดมเดช	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ
๗) นายเสริญ วงษ์น้อย	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๓
๘) นางสาวสุกัญญา จิตรดล	แพทย์ตำบล

๓.๓.๓ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือ ที่สร้างไว้

เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้ และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้สูตร^{๑๑๔}

$$IOC = \frac{\sum x}{N}$$

IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

^{๑๑๔} บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สวริยาสาส์น, ๒๕๓๕), หน้า

$$\frac{\sum X}{N} \text{ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ}$$

$$\text{แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ}^{๑๑๕}$$

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

แบบสอบถาม (Questionnaire) มีขั้นตอนในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

๑. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

๒. หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน ๕ ท่าน

๒.๑) รศ.ดร.ประณต นันทิยะกุล ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒.๒) รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม ตำแหน่งรองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป และอาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒.๓) อ.ดร.กาญจนา คำจตุ ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒.๔) รศ.ดร.ธัชชนันท์ อิศรเดช ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒.๕) ผศ.ดร.ยุทธนา ปราณีต ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและ โครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความ สอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index : IOC)

๓. ผู้วิจัยได้กำหนดข้อคำถาม แบบสัมภาษณ์จากกรอบแนวคิดในการวิจัย

๔. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา

๕. นำแบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ(Key Informants)ให้คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ตรวจสอบ

๕. นำแบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ(Key Informants) มาปรับแก้ไขเพื่อนำไปสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ต่อไป

^{๑๑๕} ประคอง กรรณสูตร, สถิติเพื่อการศึกษาทางพฤติกรรมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ๓๗

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๑. ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึง นายกเทศมนตรีเทศบาลในเขตเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง เพื่อขอความอนุเคราะห์ใช้พื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

๒. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกให้กับประชาชนที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ตามจำนวนที่กำหนดไว้ โดยผู้วิจัยได้อธิบายเหตุผลการทำวิจัยและวิธีการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ และรอรับกลับคืนหลังจากผู้ตอบแบบสอบถามได้ตอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว

๓. ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความเรียบร้อยสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่รับคืนจากประชาชน ทั้งสิ้น จำนวน ๓๖๓ ชุด แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ แล้วจึงนำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติทางสังคมศาสตร์ ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น ๔ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลโดยการจำแนกกลุ่มตัวอย่างตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) และอธิบายสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามในตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ ๒ การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบธรรมาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง โดยวิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ ๓ การทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบธรรมาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง กับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างด้าน เพศ ใช้ค่าที-เทส (t-test) ส่วน อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ใช้การทดสอบค่าเอฟ-เทส (F-test) การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (ONE WAY ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตอนที่ ๔ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบธรรมาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง โดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ ๕ แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบธรรมาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สัมภาษณ์ความคิดเห็นของประชาชนในเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง นำเสนอความคิดเห็นและสรุปเป็นรายด้านและสรุปโดยรวมของแบบสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนในเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยเรื่องนี้ มีสถิติที่ใช้ในการทำวิจัย ๒ ประเภท ได้แก่

๑ สถิติการบรรยาย (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับบรรยายข้อมูลทั่วไป

๒ สถิติอนุมานหรืออ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ การทดสอบค่า ที-เทส (t-test) และเอฟ-เทส (F-test) การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่าง

สูตรการหาค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

๑) การหาค่าร้อยละ (Percentage)

$$P = \frac{X \times 100}{N} \quad P = \text{ค่าร้อยละ}$$

$$X = \text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}$$

$$N = \text{จำนวนประชากร}$$

๒) การหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ^{๑๑๖}

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

$$\bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ย}$$

$$\sum fx = \text{ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}$$

$$N = \text{จำนวนประชากร}$$

๓) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ^{๑๑๗}

$$SD = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

^{๑๑๖} ธาณินทร์ ศิลป์จารุ, สูตรการหาค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัย หาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean), พิมพ์ครั้งที่ ๑๐, (กรุงเทพมหานคร: บิสนิเนสอาร์แอนด์ดี, ๒๕๕๓), หน้า, ๑๕๐.

^{๑๑๗} บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, (กรุงเทพมหานคร : สวีริยาสาสน, ๒๕๓๕), หน้า ๑๑๑.

SD = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$\sum fx$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละระดับ

N = จำนวนข้อมูลจากประชากรทั้งหมด

๔) การทดสอบสมมติฐาน (t-test)^{๑๑๘}

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t = ค่าที-เทสต์(t- test)

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ = ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มที่ ๑ และกลุ่มที่ ๒ ตามลำดับ

S_1^2, S_2^2 = ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ ๑ และกลุ่มที่ ๒ ตามลำดับ

N_1, n_2 = จำนวนคะแนนของกลุ่มที่ ๑ และกลุ่มที่ ๒ ตามลำดับ

๕) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) หรือ (F-test)

(เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๑๐)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

F = อัตราส่วนของความแปรปรวน

MS_b = ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w = ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

^{๑๑๘} ธาณินทร์ ศิลป์จารุ, สูตรการหาค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัยการทดสอบสมมติฐาน (t-test), พิมพ์ครั้งที่ ๗,วารสารรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์วิทยาลัยนครราชสีมา ปีที่๒ ฉบับที่๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๕๓): ๑-๒.

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบธรรมาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง” ผู้วิจัยได้ศึกษาจากแนวความคิดทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการวิจัย จากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติในการวิจัย

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบธรรมาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ใช้ระเบียบวิธีวิจัย แบบผสมผสานวิธี (Mixed Methodology) คือ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๒.๑ ประชากรที่ศึกษา

เนื่องจากพื้นที่เทศบาลในเขตเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง อาจแบ่งเป็นเทศบาลในเขตอำเภอเมืองที่ประชากรมีวิถีชีวิตในลักษณะเดียวกัน ได้แก่ เทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ผู้วิจัยจึงได้เลือก เทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง เป็นตัวแทนในเขตเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ที่ทำการศึกษาและได้แก่ บ้านทุ่งนอก บ้านศาลเจ้า บ้านหนองสน บ้านกรอกยายชา บ้านหนองสีไต้ บ้านโชดหิน บ้านแหลมสงวน มีประชากรจำนวนทั้งหมด ๑๒,๕๘๔ คน แยกเป็น ชาย จำนวน ๖,๒๐๓ คน หญิง ๖,๓๘๑ คน ผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีขึ้นไป มีจำนวน ๓,๙๑๐ คน

๓.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง

มีจำนวน ๔,๔๐๐ คน แล้วใช้สูตรการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ซึ่งมีสูตรคำนวณ ดังนี้^๑

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n หมายถึง ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N หมายถึง ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งหมดจำนวน
 ประชากร
 e^2 หมายถึง ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้
 กำหนดความคลาดเคลื่อนเท่ากับร้อยละ ๐.๐๕

แทนค่าในสูตร

$$\begin{aligned} \text{กลุ่มตัวอย่าง} \quad n &= \frac{3,910}{1 + 3,910 (0.05)^2} \\ &= \frac{3,910}{1 + 3,910 \times (0.0025)} \\ &= 362.88 \text{ คน} \end{aligned}$$

ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 363 คน

๓.๒.๓ เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง

เมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๖๓ คน ดังกล่าวแล้ว จึงใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการจับฉลากแบบไม่ทดแทนในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง แบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยทำการแจกแบบสอบถาม ได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ทั้งหมด จำนวน ๗ หมู่บ้าน และได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๖๓ คน ตามที่กำหนดไว้

$$N_1 = \frac{N_i}{N} \times n$$

^๑ Taro Yamane, Statistics: An Introductory Analysis, (New York: Harper and Row Publications, 1973), p.272.

n_i	=	จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละเทศบาล
N_i	=	จำนวนประชากรแต่ละเทศบาล
n	=	จำนวนกลุ่มตัวอย่างรวมทุกเทศบาล
N	=	จำนวนประชากรทั้งหมด

ตารางที่ ๓.๑ แสดงจำนวนประชากร จำแนกตามแต่ละหมู่บ้านของประชาชนในเขตเทศบาล
ตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

ที่	หมู่บ้าน	จำนวนประชากร(คน)			ความหนาแน่น	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
		ชาย	หญิง	รวม	วิธีการ	
1	บ้านทุ่งนอก	984	951	1,935	$363 \times 1,935$ 3,910	159
2	บ้านศาลเจ้า	964	1,072	2,036	$363 \times 2,036$ 3,910	168
3	บ้านหนองสน	1,430	1,497	2,927	$363 \times 2,927$ 3,910	241
4	บ้านกรอกยายชา	963	1,035	1,998	$363 \times 1,998$ 3,910	165
5	บ้านหนองสีไต้	161	158	319	363×319 3,910	26
6	บ้านโชดหิน	194	187	381	363×381 3,910	31
7	บ้านแหลมสงวน	1,507	1,481	2,988	$363 \times 2,988$ 3,910	247
	รวม	6,203	6,381	12,584		1,037

ตารางที่ ๓.๑ แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างของประชาชนในเขตตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่แบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งโครงสร้างของแบบสอบถามออกเป็น ๓ ส่วน ดังนี้

๓.๓.๑ การสร้างแบบสอบถาม มีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามดังนี้

การศึกษาเอกสารตำราวิชาการแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบธรรมาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง กรอบเนื้อหาของแบบสอบถาม ให้สอดคล้องกับแนวคิดและครอบคลุมวัตถุประสงค์ในการวิจัย

๓.๓.๒ ลักษณะและเนื้อหาของแบบสอบถาม

เป็นแบบผสมผสานระหว่างแบบตรวจสอบรายการ (Checklists) กับแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ซึ่งสร้างขึ้นตามหลักการและวิธีการของลิเคิร์ท(Likert)

แบบสอบถามประกอบด้วย ๒ ตอน ดังนี้^{๑๑๙}

ตอนที่ ๑ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklists)

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบธรรมาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ใน ๓ ด้าน ได้แก่

๑. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
๒. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม
๓. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นคำถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามเกณฑ์การวัดของลิเคิร์ท(Likert) ให้เลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว โดยแบ่งออกเป็น ๕ ระดับ และมีเกณฑ์การวัด ดังนี้

^{๑๑๙} ประครอง กรรณสูตร, ลิเคิร์ท (Likert), แบบผสมผสานระหว่างแบบตรวจสอบรายการ (Checklists) กับแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๕๔), หน้า ๓๓๑.

จากเกณฑ์ดังกล่าวสามารถจัดคะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๑.๐๐ – ๕.๐๐ โดยวิธีการกำหนดช่วงความกว้างระหว่างระดับ โดยพิจารณาตามระดับค่าเฉลี่ยดังนี้

$$\text{ระดับค่าเฉลี่ย} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5-1}{5} = 0.8$$

จากเกณฑ์ดังกล่าวสามารถแปลความหมายค่าเฉลี่ยได้ ๕ ระดับ ในแต่ละระดับมีขนาดระยะช่วงกว้างระหว่างระดับเท่ากับ ๕๐ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	๑.๐๐ - ๑.๔๙	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	๑.๕๐ - ๒.๔๙	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	๒.๕๐ - ๓.๔๙	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	๓.๕๐ - ๔.๔๙	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	๔.๕๐ - ๕.๐๐	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด

ตอนที่ ๓ เป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended Question) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบธรรมาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

ตอนที่ ๔ แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยประชาชนในเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สัมภาษณ์ความคิดเห็นของประชาชนผู้นำชุมชนเป็นการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก

แบบสัมภาษณ์ (interview) คือ เครื่องมือที่ใช้สัมภาษณ์ผู้ตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ด้วยตนเอง แบ่งออกเป็น ๒ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เชิงลึก

ตอนที่ ๒ เป็นคำถามโดยรวมให้ผู้ตอบ ๆ ตามความเป็นจริงหรือตรงกับความคิดเห็นของตนเองให้มากที่สุด ๓ ด้าน จำนวน ๓ ข้อ โดยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) ประชาชนผู้นำชุมชนที่อาศัยอยู่ในเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง จำนวน ๘ ท่าน

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

๑) พระมหายุทธนา ธมมวังโส	เจ้าอาวาสวัดหนองสนม
๒) นางนิโลบล วรวิทย์วัฒนา	หัวหน้านำหนักปลัดเทศบาล
๓) นายกฤตยา สตาภิรมย์	ผู้อำนวยการกองสาธารณสุข
๔) คุณวนิดา ชี้อำเนต	ผู้อำนวยการกองคลัง
๕) นางสาวอาภารัตน์ จันทมนิ	นักวิชาการการเงินและบัญชีชำนาญ
๖) นายบัญญัติ พระอุดมเดช	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ
๗) นายเสรีญ วงษ์น้อย	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๓

๘) นางสาวสุกัญญา จิตรล

แพทย์ตำบล

๓.๓.๓ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือ ที่สร้างไว้

เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้ และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้สูตร^{๑๒๐}

$$IOC = \frac{\sum X}{N}$$

IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ^{๑๒๑}

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

แบบสอบถาม (Questionnaire) มีขั้นตอนในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

๑. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

๒. หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน ๕ ท่าน

๒.๑) รศ.ดร.ประณต นันทิยะกุล ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒.๒) รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม ตำแหน่งรองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป และอาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒.๓) อ.ดร.กาญจนา คำจตุติ ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒.๔) รศ.ดร.รัชชนันท์ อิศรเดช ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

^{๑๒๐} บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สวริยาสาส์น, ๒๕๓๕), หน้า

๑๑๑.

^{๑๒๑} ประคอง วรรณสุด, สถิติเพื่อการศึกษาทางพฤติกรรมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ๓๗

๒.๕) ผศ.ดร.ยุพธนา ปราณีต ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและ โครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความ สอดคล้องระหว่างข้อคำถามและ วัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index : IOC)

๓. ผู้วิจัยได้กำหนดข้อคำถาม แบบสัมภาษณ์จากกรอบแนวคิดในการวิจัย

๔. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา

๕. นำแบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ(Key Informants)ให้คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ตรวจสอบ

๕. นำแบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ(Key Informants) มาปรับแก้ไขเพื่อนำไปสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ต่อไป

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๑. ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึง นายกเทศมนตรีเทศบาลในเขตเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้พื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

๒. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกให้กับประชาชนที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ตามจำนวนที่กำหนดไว้ โดยผู้วิจัยได้อธิบายเหตุผลการทำวิจัยและวิธีการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ และรอรับกลับคืนหลังจากผู้ตอบแบบสอบถามได้ตอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว

๓. ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความเรียบร้อยสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่รับคืนจากประชาชน ทั้งสิ้น จำนวน ๓๖๓ ชุด แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ แล้วจึงนำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติทางสังคมศาสตร์ ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น ๔ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลโดยการจำแนกกลุ่มตัวอย่างตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) และอธิบายสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามในตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ ๒ การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบธรรมาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง โดยวิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ ๓ การทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบธรรมาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง กับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างด้าน เพศ ใช้ค่าที-เทส (t-test) ส่วน อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ใช้การทดสอบค่าเอฟ-เทส(F-test) การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (ONE WAYANOVA) ถ้าพบความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตอนที่ ๔ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบธรรมาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง โดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ ๕ แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบธรรมาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สัมภาษณ์ความคิดเห็นของประชาชนในเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง นำเสนอความคิดเห็นและสรุปเป็นรายด้านและสรุปโดยรวมของแบบสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนในเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยเรื่องนี้ มีสถิติที่ใช้ในการทำวิจัย ๒ ประเภท ได้แก่

๑ สถิติการบรรยาย (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับบรรยายข้อมูลทั่วไป

๒ สถิติอนุมานหรืออ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ การทดสอบค่า ที-เทส (t-test) และ เอฟ-เทส(F-test) การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One WayANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่าง

สูตรการหาค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

๑) การหาค่าร้อยละ (Percentage)

$$P = \frac{X \times 100}{N} \quad P = \text{ค่าร้อยละ}$$

$$X = \text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}$$

$$N = \text{จำนวนประชากร}$$

๒) การหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ^{๑๒๒}

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

$$\bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ย}$$

$$\sum fx = \text{ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}$$

$$N = \text{จำนวนประชากร}$$

๓) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ^{๑๒๓}

$$SD = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

$$SD = \text{ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)}$$

$$\sum fx = \text{ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละระดับ}$$

$$N = \text{จำนวนข้อมูลจากประชากรทั้งหมด}$$

๔) การทดสอบสมมติฐาน (t-test) ^{๑๒๔}

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

$$\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}$$

$$\text{เมื่อ } t = \text{ค่าที-เทสท์(t- test)}$$

$$\bar{X}_1, \bar{X}_2 = \text{ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มที่ ๑ และกลุ่มที่ ๒ ตามลำดับ}$$

$$S_1^2, S_2^2 = \text{ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ ๑ และกลุ่มที่ ๒ ตามลำดับ}$$

$$N_1, n_2 = \text{จำนวนคะแนนของกลุ่มที่ ๑ และกลุ่มที่ ๒ ตามลำดับ}$$

๕) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) หรือ (F-test)

(เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๑๐)

^{๑๒๒} ธานินทร์ ศิลป์จารุ, สูตรการหาค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัย หาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean), พิมพ์ครั้งที่ ๑๐, (กรุงเทพมหานคร: บิซซิเนสอาร์แอนด์ดี, ๒๕๕๓), หน้า, ๑๕๐.

^{๑๒๓} บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, (กรุงเทพมหานคร : สวิริยาสาน, ๒๕๓๕), หน้า ๑๑๑.

^{๑๒๔} ธานินทร์ ศิลป์จารุ, สูตรการหาค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัยการทดสอบสมมติฐาน (t-test), พิมพ์ครั้งที่ ๗, วารสารรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์วิทยาลัยนครราชสีมา ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๕๓): ๑-๒.

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

$$F = \text{อัตราส่วนของความแปรปรวน}$$

$$MS_b = \text{ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม}$$

$$MS_w = \text{ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม}$$

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง” ในครั้งนี้ทางผู้วิจัยได้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผสมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives) ไว้ ๓ ประการ คือ

๑) เพื่อศึกษาการรับรู้สภาพการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

๒) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้ที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๓) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในระบอบการปกครองระบอบประชาธิปไตยในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

ในการวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง มีจำนวนทั้งหมด ๓๘๗ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ (Likert Scale) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) แบบสัมภาษณ์ (Interview) จากนั้นนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการวิเคราะห์ และประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อคำนวณหาค่าสถิติสำหรับตอบวัตถุประสงค์ และสมมติฐานการวิจัยให้ครบถ้วนตามที่ตั้งไว้ มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ผลการวิเคราะห์การรับรู้สภาพการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

๔.๓ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลการรับรู้ที่มีต่อการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะ

๔.๕ สรุปผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมายข้อมูล จึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ (t – distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ (F – distribution)
df	แทน	ขั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสอง (Mean Square)
Sig.	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๑.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิจัยเรื่องนี้กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ซึ่งมีคุณลักษณะข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และ รายได้ต่อเดือน ใช้การวิเคราะห์โดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

(n=๓๘๗)

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
เพศชาย	๑๕๖	๔๐.๓๐
เพศหญิง	๒๒๘	๕๘.๙๐
เพศที่ ๓	๓	๐.๘๐
รวม	๓๘๗	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ประชาชน ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๒๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๙๐ เพศชาย จำนวน ๑๕๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๓๐ และเพศที่ ๓ จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๘๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๒ แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

(n=

๓๘๗)

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ ๑๘-๓๐ ปี	๑๐๘	๒๗.๙๐
อายุ ๓๑-๔๐ ปี	๑๗๙	๔๖.๓๐
อายุ ๔๑- ๕๐ปี	๘๑	๒๐.๙๐
อายุ ๕๑ปีขึ้นไป	๑๙	๔.๙๐
รวม	๓๘๗	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ประชาชน ที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีอายุ ๓๑-๔๐ ปี จำนวน ๑๗๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๓๐ รองลงมา คือ อายุ ๑๘-๓๐ ปี จำนวน ๑๐๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๙๐ อายุ ๔๑- ๕๐ปี จำนวน ๘๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๙๐ และน้อยที่สุด อายุ ๕๑ปีขึ้นไปจำนวน ๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๙๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๓ แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

(n=๓๘๗)

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	๒๐	๕.๒๐
มัธยมศึกษา	๖๔	๑๖.๕๐
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า (ปวช./ปวส)	๑๓๕	๓๔.๙๐
ปริญญาตรี	๑๕๓	๓๙.๕๐
ปริญญาโทขึ้นไป	๑๕	๓.๙๐
รวม	๓๘๗	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ประชาชน ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน ๑๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๕๐ รองลงมาคือ อนุปริญญาหรือเทียบเท่า (ปวช./ปวส) จำนวน ๑๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๙๐ มัธยมศึกษา จำนวน ๖๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๕๐ ประถมศึกษา จำนวน ๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๒๐ และน้อยที่สุดระดับปริญญาโทขึ้นไปจำนวน ๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๙๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๔ แสดงจำนวน และร้อยละข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ

(n=๓๘๗)

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
นักเรียน/นักศึกษา	๑๗	๔.๔๐
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	๑๔๗	๓๘.๐๐
เกษตรกร	๑๐	๒.๖๐
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	๙	๒.๓๐
รับจ้าง	๑๓๒	๓๔.๑๐
อื่นๆ	๗๒	๑๘.๖๐
รวม	๓๘๗	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ประชาชน ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพ ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน ๑๔๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๐๐ รองลงมา คือ รับจ้าง จำนวน ๑๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๑๐ อื่นๆ จำนวน ๗๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๖๐ นักเรียน/นักศึกษา จำนวน ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๔๐ เกษตรกรรม จำนวน ๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๖๐ และน้อยที่สุด คือ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน ๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๓๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๕ แสดงจำนวน และร้อยละข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบ สอบถาม
จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

(n=๓๘๗)

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๗	๑.๘๐
๑๐,๐๐๐-๑๕,๐๐๐ บาท	๘๘	๒๒.๗๐
๑๕,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท	๑๔๙	๓๘.๕๐
๒๐,๐๐๑-๓๐,๐๐๐ บาท	๙๘	๒๕.๓๐
๓๐,๐๐๑ บาท ขึ้นไป	๔๕	๑๑.๖๐
รวม	๓๘๗	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ประชาชน ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน ๑๕,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๕๐ รองลงมา คือรายได้ ๒๐,๐๐๑-๓๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๙๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๓๐ รายได้ ๑๐,๐๐๐-๑๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๘๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๗๐ รายได้ ๓๐,๐๐๑ บาท ขึ้นไป บาท จำนวน ๔๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๖๐ และน้อยที่สุด คือรายได้ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๘๐ ตามลำดับ

๔.๒ ผลการวิเคราะห์การรับรู้สภาพการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในอำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง

การศึกษาวิเคราะห์การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมนพัฒนา จังหวัดระยอง ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๖ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยรวมทั้ง ๕ ด้าน (n=๓๘๗)

ด้านที่	ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑.	ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน	๔.๕๕	๐.๒๖	มากที่สุด
๒.	ด้านหลักเสรีภาพ	๓.๘๐	๐.๖๖	มาก
๓.	ด้านหลักความเสมอภาค	๓.๕๔	๐.๔๙	มาก
๔.	ด้านหลักนิติธรรม	๓.๕๙	๐.๕๔	มาก
๕.	ด้านหลักเสียงข้างมาก	๓.๗๒	๐.๕๗	มาก
รวม		๓.๘๔	๐.๕๐	

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นทางการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยรวมทั้ง ๕ ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.84, SD=0.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงที่สุดไปต่ำสุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน รองลงมาคือ ด้านหลักเสรีภาพ ด้านหลักเสียงข้างมาก ด้านหลักนิติธรรม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านหลักความเสมอภาค ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๗ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน (๓๘๗)

ข้อที่	๑. ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑.	ประชาชนเชื่อว่าระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขสามารถสร้างความกลมเกลียวเหนียวแน่นให้กับคนในชาติได้อย่างเหมาะสม	๕.๐๐	๐.๐๐	มากที่สุด
	ประชาชนแสดงออกซึ่งการเป็นเจ้าของอำนาจ ที่มีตามกระบวนการเลือกตั้งอย่างอิสระจริงและทั่วถึง	๔.๐๐	๐.๐๗	มาก
๓.	ประชาชนมีอำนาจในการคัดค้านและถอดถอนผู้ปกครองและผู้แทน	๔.๘๔	๐.๔๗	มากที่สุด

ที่มีท่าทีทำให้ประชาชนเห็นว่ามิได้บริหารประเทศในทางที่เป็น
ประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

ตารางที่ ๔.๗ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ด้านหลัก
อำนาจิปไตยเป็นของปวงชน (ต่อ)

(n=๓๘๗)

ข้อที่	๑. ด้านหลักอำนาจิปไตยเป็นของปวงชน	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๔.	ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ตั้งแต่มีสิทธิในการ เลือกตั้งครั้งแรกและเรื่อยมา	๔.๐๙	๐.๓๗	มาก
๕.	ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยและ กระบวนการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ	๔.๘๔	๐.๔๗	มากที่สุด
	รวม	๔.๕๕	๐.๒๖	มากที่สุด

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย
ด้านหลักอำนาจิปไตยเป็นของปวงชน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=๔.๕๕$, $SD=๐.๒๖$) เมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่
ประชาชน เชื่อว่าระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
สามารถสร้างความกลมเกลียวเหนียวแน่นให้กับคนในชาติได้อย่างเหมาะสม รองลงมาได้แก่
ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยและกระบวนการเลือกตั้งตาม
รัฐธรรมนูญ ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ตั้งแต่ท่านมีสิทธิในการเลือกตั้งครั้งแรก
และเรื่อยมา ประชาชนมีอำนาจในการคัดค้านและถอดถอนผู้ปกครองและผู้แทน ที่มีท่าทีทำ
ให้ประชาชนเห็นว่ามิได้บริหารประเทศในทางที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม และข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ประชาชนแสดงออกซึ่งการเป็นเจ้าของอำนาจ ที่มีตามกระบวนการการ
เลือกตั้งอย่างอิสระจริงและทั่วถึง ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๘ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ด้านหลักเสรีภาพ

(n=๓๘๗)

ข้อที่	๒. ด้านหลักเสรีภาพ	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑.	ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนโดยปกติ โดยสมัครใจและไม่มีผู้ใดข่มขู่	๔.๙๒	๐.๓๓	มากที่สุด
๒.	ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยไม่มีการซื้อสิทธิ์ขายเสียงทางการเมืองการไม่ไปละเมิด สิทธิ เสรีภาพของบุคคลอื่น หรือละเมิดต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม และความมั่นคงของประเทศชาติ	๓.๗๗	๐.๗๐	มาก
๓.	ประชาชนเคยเสนอเรื่องราวร้องทุกข์เกี่ยวกับนักการเมืองทุจริตการเลือกตั้ง	๒.๗๘	๐.๙๒	ปานกลาง
๔.	ประชาชนเคยเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของภาคประชาชน	๓.๔๖	๐.๗๐	ปานกลาง
๕.	ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งให้กับประชาชนได้รับทราบ	๔.๐๗	๐.๖๓	มาก
รวม		๓.๘๐	๐.๖๖	มาก

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยด้านหลักเสรีภาพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.80$, $SD=0.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนโดยปกติ โดยสมัครใจและไม่มีผู้ใดข่มขู่ รองลงมาได้แก่ ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งให้กับประชาชนได้รับทราบ ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยไม่มีการซื้อสิทธิ์ขายเสียงทางการเมืองการไม่ไปละเมิด สิทธิ เสรีภาพของบุคคลอื่น หรือละเมิดต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม ประชาชนเคยเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของภาคประชาชน และความมั่นคงของประเทศชาติ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ท่านเคยเสนอเรื่องราวร้องทุกข์เกี่ยวกับนักการเมืองทุจริตการเลือกตั้ง ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๙ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ด้านหลักความเสมอภาค

(n=๓๘๗)

ข้อที่	๓. ด้านหลักความเสมอภาค	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑.	มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงทรัพยากรและคุณค่าต่าง ๆ ของสังคม ที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างเท่าเทียมกัน	๓.๙๐	๐.๓๑	มาก
๒.	ประชาชนคิดว่าการเลือกตั้งมีความสำคัญต่อการพัฒนาบ้านเมืองและมีความเสมอภาค	๓.๓๔	๐.๕๙	ปานกลาง
๓.	ประชาชนมีการแจ้งข่าวเกี่ยวกับการทุจริตการเลือกตั้งให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๓.๒๔	๐.๖๕	ปานกลาง
๔.	ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งเนื่องจากมีความเชื่อหรือศรัทธาในด้านชื่อเสียงของพรรคการเมืองของผู้สมัคร	๓.๓๓	๐.๕๙	ปานกลาง
๕.	ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งเนื่องจากมีความศรัทธาในประสบการณ์ของตัวผู้สมัคร	๓.๙๐	๐.๓๐	มาก
	รวม	๓.๕๔	๐.๔๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยด้านหลักความเสมอภาค อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.54$, $SD=0.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ๒ ข้อ ได้แก่ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงทรัพยากรและคุณค่าต่าง ๆ ของสังคม ที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างเท่าเทียมกัน ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งเนื่องจากมีความศรัทธาในประสบการณ์ของตัวผู้สมัคร รองลงมาได้แก่ ประชาชนคิดว่าการเลือกตั้งมีความสำคัญต่อการพัฒนาบ้านเมืองและมีความเสมอภาค ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งเนื่องจากมีความเชื่อหรือศรัทธาในด้านชื่อเสียงของพรรคการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้ง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ประชาชนมีการแจ้งข่าวเกี่ยวกับการทุจริตการเลือกตั้งให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๐ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ด้านหลักนิติธรรม

(n=๓๘๗)

ข้อที่	๔. ด้านหลักนิติธรรม	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑.	กฎหมายถูกกำหนดโดยผู้แทนของประชาชน ดังนั้นประชาชนต้องเคารพกฎหมาย	๔.๑๘	๐.๓๘	มาก
๒.	กฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย จะทำให้เกิดความยุติธรรมในสังคม	๔.๐๒	๐.๔๗	มาก
๓.	การให้ความคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ในเรื่องสิทธิเสรีภาพในทรัพย์สิน การแสดงออก การดำรงชีพอย่างเสมอหน้ากัน โดยผู้ปกครองไม่สามารถใช้อำนาจใด ๆ			ปาน
	ลิดรอนสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้	๓.๑๖	๐.๕๐	กลาง
๔.	การที่ประชาชนจะอยู่ด้วยกันได้อย่างสงบสุข เราทุกคนต้องเคารพกติกา	๓.๓๓	๐.๕๙	กลาง
๕.	ผู้ปกครองไม่สามารถใช้อำนาจใด ๆ ใช้อิทธิพลอยู่เหนือกฎหมายหรือเหนือกว่าประชาชนคนอื่น ๆ ได้	๓.๒๘	๐.๗๕	กลาง
	รวม	๓.๕๙	๐.๕๔	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยด้านหลักนิติธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๓.๕๙$, $SD=๐.๕๔$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ กฎหมายถูกกำหนดโดยผู้แทนของประชาชน ดังนั้นประชาชนต้องเคารพกฎหมาย รองลงมาได้แก่ กฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย จะทำให้เกิดความยุติธรรมในสังคม การที่ประชาชนจะอยู่ด้วยกันได้อย่างสงบสุข เราทุกคนต้องเคารพกติกา ผู้ปกครองไม่สามารถใช้อำนาจใด ๆ ใช้อิทธิพลอยู่เหนือกฎหมายหรือเหนือกว่าประชาชนคนอื่น ๆ ได้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การให้ความคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ในเรื่องสิทธิเสรีภาพในทรัพย์สิน การแสดงออก การดำรงชีพอย่างเสมอหน้ากัน โดยผู้ปกครองไม่สามารถใช้อำนาจใด ๆ ลิดรอนสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๑ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ด้านหลักเสียงข้างมาก

(n=๓๘๗)

ข้อที่	๕. ด้านหลักเสียงข้างมาก	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑.	ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจ	๓.๗๘	๐.๕๕	มาก
๒.	ประชาชนทุกระดับการศึกษาทุกคนมีศักดิ์ศรี และสถานะเท่าเทียมกัน	๔.๐๒	๐.๔๗	มาก
๓.	ประชาชนทุกระดับการศึกษาทุกคนไม่ว่าจะมีฐานะรวยกว่าหรือยากจนกว่ากัน ก็ถือได้ว่าทุกคนมีศักดิ์ศรี และสถานะเท่าเทียมกัน	๓.๙๖	๐.๕๓	มาก
๔.	การตัดสินใจของฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายตุลาการ ย่อมต้องถือเอาเสียงข้างมากที่มีต่อเรื่องนั้น ๆ เป็นเกณฑ์ตัดสิน ควบคู่ไปกับการเคารพสิทธิของเสียงข้างน้อย	๓.๓๗	๐.๖๐	ปานกลาง
๕.	ผู้สมควรรับและปฏิบัติตามมติของส่วนใหญ่หรือเสียงข้างมากในสังคม แม้ว่าจะไม่เห็นด้วยก็ตาม	๓.๔๕	๐.๗๐	ปานกลาง
รวม		๓.๗๒	๐.๕๗	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยด้านหลักเสียงข้างมาก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.72, SD=0.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ประชาชนทุกระดับการศึกษาทุกคนมีศักดิ์ศรี และสถานะเท่าเทียมกัน รองลงมาได้แก่ ประชาชนทุกระดับการศึกษาทุกคนไม่ว่าจะมีฐานะรวยกว่าหรือยากจนกว่ากัน ก็ถือได้ว่าทุกคนมีศักดิ์ศรี และสถานะเท่าเทียมกัน ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ผู้สมควรยอมรับและปฏิบัติตามมติของส่วนใหญ่หรือเสียงข้างมากในสังคม แม้ว่าจะไม่เห็นด้วยก็ตาม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การตัดสินใจของฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายตุลาการ ย่อมต้องถือเอาเสียงข้างมากที่มีต่อเรื่องนั้น ๆ เป็นเกณฑ์ตัดสิน ควบคู่ไปกับการเคารพสิทธิของเสียงข้างน้อยตามลำดับ

๔.๓ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลการรับรู้ที่มีต่อการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง แตกต่างกัน ใช้การวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสถิติสำหรับเปรียบเทียบข้อมูลมากที่สุดกว่า ๓ กลุ่มได้แก่ค่าสถิติ (One - way ANOVA or F - test) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

สมมติฐาน ๑ ประชาชนที่มี เพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๒ การเปรียบเทียบการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยรวมทั้ง ๕ ด้าน จำแนกตามเพศ

(n=๓๘๗)

การปกครองระบอบประชาธิปไตย ตามการรับรู้ของประชาชน	เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig
๑. ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของ ปวงชน	ชาย	๑๕๖	๔.๔๙	๐.๒๓	-๐.๓๘๒	.๑๑๒
	หญิง	๒๒๘	๔.๖๐	๐.๑๘		
	เพศที่ ๓	๓	๔.๕๓	๐.๑๒		
๒. ด้านหลักเสรีภาพ	ชาย	๑๕๖	๓.๗๕	๐.๕๕	-๐.๓๘๒	.๐๖๕
	หญิง	๒๒๘	๓.๘๔	๐.๖๖		
	เพศที่ ๓	๓	๓.๔๗	๐.๑๒		
๓. ด้านหลักความเสมอภาค	ชาย	๑๕๖	๓.๕๒	๐.๔๓	๔.๘๔๗	.๐๖๔
	หญิง	๒๒๘	๓.๕๖	๐.๔๑		
	เพศที่ ๓	๓	๓.๔๐	๐.๐๐		
๔. ด้านหลักนิติธรรม	ชาย	๑๕๖	๓.๕๑	๐.๔๘	๑.๔๕๐	.๐๖๑
	หญิง	๒๒๘	๓.๖๕	๐.๕๒		
	เพศที่ ๓	๓	๓.๔๐	๐.๐๐		
๕. ด้านหลักเสียงข้างมาก	ชาย	๑๕๖	๓.๗๑	๐.๖๐	-๐.๒๙๕	.๐๕๗
	หญิง	๒๒๘	๓.๗๒	๐.๔๔		
	เพศที่ ๓	๓	๓.๗๙	๐.๔๖		

	ชาย	๑๕๖	๓.๘๗	๐.๔๔	-๐.๖๒๗	.๐๗๑
	หญิง	๒๒๘	๓.๖๘	๐.๐๕		
ภาพรวม	เพศที่ ๓	๓	๓.๗๙	๐.๔๖		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตาราง ๔.๑๒ ผลการทดสอบด้วยค่า F-test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ จากการเปรียบเทียบ การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง จำแนกตามเพศ ด้วยวิธีการทดสอบค่าที (F – test) โดยภาพรวม ($F = - ๐.๖๒๗$, $Sig. = ๐.๐๗๑$) พบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประชาชนที่มี เพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ทั้ง ๕ ด้าน

สมมติฐาน ๒ ประชาชนที่มี อายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๓ แสดงการวิเคราะห์แหล่งความแปรปรวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยรวมทั้ง ๕ ด้าน จำแนกตามอายุ

(n=๓๘๗)

การปกครองระบอบ ประชาธิปไตยฯ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านหลักอำนาจอธิปไตย เป็นของปวงชน	ระหว่างกลุ่ม	๑๐.๐๒๒	๒	๕.๐๑๑	๗.๕๕๖	.๐๐๑*
	ภายในกลุ่ม	๒๕๔.๖๖๕	๓๘๔	๐.๖๖๓		
	รวม	๒๖๔.๖๘๗	๓๘๖			
๒. ด้านหลักเสรีภาพ	ระหว่างกลุ่ม	๑๖.๕๗๘	๓	๕.๕๒๖	๘.๕๓๑	.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๒๔๘.๑๐๙	๓๘๓	๐.๖๔๘		
	รวม	๒๖๔.๖๘๗	๓๘๖			
๓. ด้านหลักความเสมอภาค	ระหว่างกลุ่ม	๒.๘๒๒	๒	๑.๔๑๑	๒.๐๖๙	.๐๒๘
	ภายในกลุ่ม	๒๖๑.๘๖๖	๓๘๔	๐.๖๘๒		
	รวม	๒๖๔.๖๘๗	๓๘๖			
๔. ด้านหลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	๑๔.๗๙๓	๑	๑๔.๗๙๓	๒๒.๗๙๒	.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๒๔๙.๘๙๔	๓๘๕	๐.๖๔๙		
	รวม	๒๖๔.๖๘๗	๓๘๖			
๕. ด้านหลักเสียงข้างมาก	ระหว่างกลุ่ม	๖๔.๐๘๗	๒	๓๒.๐๔๔	๖๑.๓๔๐	.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๒๐๐.๖๐๐	๓๘๔	๐.๕๒๒		
	รวม	๒๖๔.๖๘๗	๓๘๖			

	ระหว่างกลุ่ม	๒๑.๖๖๐	๒	๑๑.๗๕๗	๓๒.๒๘๘	.๐๑๑*
ภาพรวม	ภายในกลุ่ม	๒๔๓.๐๒๗	๓๘๔	๐.๖๓๒๘		
	รวม	๓๑๗.๖๒๔	๓๘๖			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตาราง ๔.๑๓ พบว่า บุคคลที่มี อายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

บุคคลที่มี อายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ๕ ด้าน คือ ๑) ด้านหลักอำนาจอธิปไตย เป็นของปวงชน ($F = ๗.๕๕๖$, $Sig. = ๐.๐๐๑$) ๒) ด้านหลักเสรีภาพ ($F = ๘.๕๓๑$, $Sig. = ๐.๐๐๐$) ๓) ด้านหลักความเสมอภาค ($F = ๒.๐๖๙$, $Sig. = ๐.๐๒๘$) ๔) ด้านหลักนิติธรรม ($F = ๒๒.๗๙๒$, $Sig. = ๐.๐๐๐$) ๕) ด้านหลักเสียงข้างมาก ($F = ๖๑.๓๔๐$, $Sig. = ๐.๐๑๑$) แต่พบว่าแตกต่างกัน

ดังนั้นจึงเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๔ - ๔.๑๙

ตารางที่ ๔.๑๔ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามอายุ

(n=๓๘๗)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		๑๘ - ๓๐ ปี	๓๑ - ๔๐ ปี	๔๑ - ๕๐ ปี	๕๑ ปีขึ้นไป
		๓.๙๐	๓.๙๔	๓.๘๘	๓.๙๔
๑๘ - ๓๐ ปี	๓.๙๐	-	-๐.๑	๐.๒	-๐.๐๓
๓๑ - ๔๐ ปี	๓.๙๔	-	-	๐.๖	๐.๐๗
๔๑ - ๕๐ ปี	๓.๘๘	-	-	-	-๐.๐๖
๕๑ ปีขึ้นไป	๓.๙๔	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๔ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๕ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน **ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน**

(n=๓๘๗)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		๑๘ – ๓๐ ปี	๓๑ – ๔๐ ปี	๔๑ – ๕๐ ปี	๕๑ ปีขึ้นไป
		๓.๗๗	๓.๗๘	๓.๗๔	๓.๘๐
๑๘ – ๓๐ ปี	๓.๗๗	-	-๐.๐๑	๐.๐๓	-๐.๐๓
๓๑ – ๔๐ ปี	๓.๗๘	-	-	๐.๐๔	-๐.๐๒
๔๑ – ๕๐ ปี	๓.๗๔	-	-	-	-๐.๐๖*
๕๑ ปีขึ้นไป	๓.๘๐	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๕ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน

ตารางที่ ๔.๑๖ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน **ด้านหลักเสรีภาพ**

(n=๓๘๗)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		๑๘ – ๓๐ ปี	๓๑ – ๔๐ ปี	๔๑ – ๕๐ ปี	๕๑ ปีขึ้นไป
		๓.๓๓	๓.๓๔	๓.๓๖	๓.๓๒
๑๘ – ๓๐ ปี	๓.๓๓	-	-๐.๐๑	-๐.๐๓	๐.๐๑
๓๑ – ๔๐ ปี	๓.๓๔	-	-	-๐.๐๒	๐.๐๒
๔๑ – ๕๐ ปี	๓.๓๖	-	-	-	๐.๐๔
๕๑ ปีขึ้นไป	๓.๓๒	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๖ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักเสรีภาพ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน

ตารางที่ ๔.๑๗ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน **ด้านหลักความเสมอภาค**

(n=๓๘๗)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		๑๘ – ๓๐ ปี	๓๑ – ๔๐ ปี	๔๑ – ๕๐ ปี	๕๑ ปีขึ้นไป
		๓.๔๕	๓.๕๐	๓.๔๓	๓.๔๔
๑๘ – ๓๐ ปี	๓.๔๕	-	-๐.๐๕	๐.๐๒	๐.๐๑
๓๑ – ๔๐ ปี	๓.๕๐	-	-	๐.๐๗	๐.๐๖
๔๑ – ๕๐ ปี	๓.๔๓	-	-	-	-๐.๐๑
๕๑ ปีขึ้นไป	๓.๔๔	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๗ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักความเสมอภาค แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน

ตารางที่ ๔.๑๘ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน **ด้านหลักนิติธรรม**

(n=๓๘๗)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		๑๘ – ๓๐ ปี	๓๑ – ๔๐ ปี	๔๑ – ๕๐ ปี	๕๑ ปีขึ้นไป
		๓.๔๕	๓.๕๐	๓.๔๓	๓.๔๔
๑๘ – ๓๐ ปี	๓.๔๕	-	-๐.๐๕	๐.๐๒	๐.๐๑
๓๑ – ๔๐ ปี	๓.๕๐	-	-	๐.๐๗	๐.๐๖
๔๑ – ๕๐ ปี	๓.๔๓	-	-	-	-๐.๐๑
๕๑ ปีขึ้นไป	๓.๔๔	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๘ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักนิติธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน

ตารางที่ ๔.๑๙ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน **ด้านหลักเสียงข้างมาก**

(n=๓๘๗)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		๑๘ – ๓๐ ปี	๓๑ – ๔๐ ปี	๔๑ – ๕๐ ปี	๕๑ ปีขึ้นไป
		๔.๐๐	๔.๐๔	๓.๙๙	๓.๘๙
๑๘ – ๓๐ ปี	๔.๐๐	-	-๐.๐๔	๐.๐๑	๐.๑๑*
๓๑ – ๔๐ ปี	๔.๐๔	-	-	๐.๐๕	๐.๑๕*
๔๑ – ๕๐ ปี	๓.๙๙	-	-	-	๐.๑
๕๑ ปีขึ้นไป	๓.๘๙	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๙ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักเสียงข้างมาก แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน

ประชาชนที่มีอายุ ๑๘-๓๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย น้อยกว่า อายุ ๕๑ ปีขึ้นไป

ประชาชนที่มีอายุ ๓๑ – ๔๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย น้อยกว่า อายุ ๕๑ ปีขึ้นไป

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มี ระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง แตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ ๓ ใช้สถิติ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่า ๒ กลุ่ม ใช้ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% ดังนั้น ถ้าเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า ๐.๐๕ ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จะเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของ (Least Significant Difference : LSD.) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๒๐ แสดงการวิเคราะห์แหล่งความแปรปรวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยรวมทั้ง ๕ ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

(n=๓๘๗)

การปกครองระบอบประชาธิปไตย	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน	ระหว่างกลุ่ม	๑๘.๘๒๔	๒	๙.๔๑๒	๑๑.๒๒๓	.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๓๒๒.๐๔๙	๓๘๔	๐.๘๓๙		
	รวม	๓๔๐.๘๗๓	๓๘๖			
๒. ด้านหลักเสรีภาพ	ระหว่างกลุ่ม	๒๐.๘๘๗	๓	๖.๙๖๖	๘.๓๓๗	.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๓๑๙.๙๗๗	๓๘๓	๐.๘๓๕		
	รวม	๓๔๐.๘๗๓	๓๘๖			
๓. ด้านหลักความเสมอภาค	ระหว่างกลุ่ม	๖๙.๒๗๙	๒	๓๔.๖๔๐	๔๘.๙๗๖	.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๒๗๑.๕๙๔	๓๘๔	๐.๗๐๗		
	รวม	๓๔๐.๘๗๓	๓๘๖			
๔. ด้านหลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	๑.๔๐๒	๑	๑.๔๐๒	๑.๕๙๐	.๐๐๘*
	ภายในกลุ่ม	๓๓๙.๔๗๒	๓๘๕	๐.๘๘๒		
	รวม	๓๔๐.๘๗๓	๓๘๖			
๕. ด้านหลักเสียงข้างมาก	ระหว่างกลุ่ม	๒๖.๐๒๓	๒	๑๓.๐๑๒	๑๕.๘๖๙	.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๓๑๔.๘๕๐	๓๘๔	๐.๘๒๐		
	รวม	๓๔๐.๘๗๓	๓๘๖			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	๒๗.๒๘๕	๒	๑๓.๐๘๖	๔๕.๙๙๕	.๐๐๒*
	ภายในกลุ่ม	๓๑๓.๕๘๘	๓๘๔	๐.๘๑๗		
	รวม	๔๐๙.๐๘๘				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตาราง ๔.๒๐ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยภาพรวม แตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ($F = ๔๕.๙๙๕$, Sig. = ๐.๐๐๒) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน ระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง แตกต่างกัน ๕ ด้าน คือ ๑) ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ($F = ๑๑.๒๒๓$, Sig. = ๐.๐๐๐) ๒) ด้านหลักเสรีภาพ ($F = ๘.๓๓๗$, Sig. = ๐.๐๐๐) ๓) ด้านหลักความเสมอภาค ($F = ๔๘.๙๗๖$, Sig. =

๐.๐๐๐) ๔) ด้านหลักนิติธรรม ($F = ๑.๕๙๐$, $Sig. = ๐.๐๐๘$) ๕) ด้านหลักเสียงข้างมาก ($F = ๑๕.๘๖๙$, $Sig. = ๐.๐๐๒$) พบว่าแตกต่างกัน

ดังนั้นจึงเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๒๑ - ๔.๒๖

ตารางที่ ๔.๒๑ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน โดยภาพรวม จำแนกตามระดับการศึกษา

($n=๓๘๗$)

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปวช. เทียบเท่า	ปริญญาตรี	ปริญญาโทขึ้นไป
		๓.๓๕	๓.๓๙	๓.๓๓	๓.๓๔	๓.๓๐
ประถมศึกษา	๓.๓๕	-	-๐.๐๔	๐.๐๒	๐.๐๑	๐.๐๕
มัธยมศึกษา	๓.๓๙	-	-	๐.๐๖	๐.๐๕	๐.๐๙
ปวช.เทียบเท่า	๓.๓๓	-	-	-	-๐.๐๑	๐.๐๓
ปริญญาตรี	๓.๓๔	-	-	-	-	๐.๐๔
ปริญญาโทขึ้นไป	๓.๓๐					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๑ ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๒ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน ด้านหลักอำนาจธิปไตยเป็นของปวงชน

($n=๓๘๗$)

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปวช. เทียบเท่า	ปริญญาตรี	ปริญญาโทขึ้นไป
		๓.๓๕	๓.๓๒	๓.๓๓	๓.๓๔	๓.๓๐
ประถมศึกษา	๓.๓๕	-	๐.๐๓	๐.๐๒	๐.๐๑	๐.๐๕
มัธยมศึกษา	๓.๓๒	-	-	-๐.๐๑	-๐.๐๒	๐.๐๒
ปวช.เทียบเท่า	๓.๓๓	-	-	-	-๐.๐๑	๐.๐๓
ปริญญาตรี	๓.๓๔	-	-	-	-	๐.๐๔
ปริญญาโทขึ้นไป	๓.๓๐					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๒ ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๓ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน ด้านหลักเสรีภาพ

(n=๓๘๗)

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปวช. เทียบเท่า	ปริญญาตรี	ปริญญาโท ขึ้นไป
		๔.๐๑	๓.๙๘	๓.๘๙	๓.๙๕	๔.๐๐
ประถมศึกษา	๔.๐๑	-	๐.๐๓	๐.๑๒*	๐.๐๖	๐.๐๑
มัธยมศึกษา	๓.๙๘	-	-	๐.๐๙	๐.๐๓	-๐.๐๒
ปวช.เทียบเท่า	๓.๘๙	-	-	-	-๐.๐๖	-๐.๑๑*
ปริญญาตรี	๓.๙๕	-	-	-	-	-๐.๐๕
ปริญญาโทขึ้นไป	๔.๐๐					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๓ ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักเสรีภาพ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย น้อยกว่า ระดับปวช. หรือเทียบเท่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๔ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน ด้านหลักความเสมอภาค (n=๓๘๗)

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปวช. เทียบเท่า	ปริญญาตรี	ปริญญาโทขึ้นไป
		๓.๓๖	๓.๓๙	๓.๔๗	๓.๓๔	๓.๔๐
ประถมศึกษา	๓.๓๖	-	-๐.๐๓	-๐.๑๑*	๐.๐๒	๐.๐
มัธยมศึกษา	๓.๓๙	-	-	-๐.๐๘	๐.๐๕	-๐.๐๑
ปวช.เทียบเท่า	๓.๔๗	-	-	-	๐.๑๓	๐.๐๗
ปริญญาตรี	๓.๓๔	-	-	-	-	-๐.๐๖
ปริญญาโทขึ้นไป	๓.๔๐					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๔ ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักความเสมอภาค แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีมีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย น้อยกว่า ระดับปวช. หรือเทียบเท่า อย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๕ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน ด้านหลักนิติธรรม

(n=๓๘๗)

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปวช.เทียบเท่า	ปริญญาตรี	ปริญญาโทขึ้นไป
		๓.๓๓	๓.๓๒	๓.๓๐	๓.๓๓	๓.๓๐
ประถมศึกษา	๓.๓๓	-	๐.๐๑	๐.๐๓	๐	๐.๐
มัธยมศึกษา	๓.๓๒	-	-	๐.๐๒	-๐.๐๑	๐.๐๒
ปวช.เทียบเท่า	๓.๓๐	-	-	-	-๐.๐๓	๐.๐๐
ปริญญาตรี	๓.๓๓	-	-	-	-	๐.๐๓
ปริญญาโทขึ้นไป	๓.๓๐					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๕ ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักนิติธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๖ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน ด้านหลักเสียงข้างมาก

(n=๓๘๗)

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปวช.เทียบเท่า	ปริญญาตรี	ปริญญาโทขึ้นไป
		๔.๔๐	๔.๑๐	๔.๓๐	๔.๐๐	๓.๙๖
ประถมศึกษา	๔.๔๐	-	๐.๓	๐.๑	๐.๔	๐.๔๔*
มัธยมศึกษา	๔.๑๐	-	-	-๐.๒	๐.๑	๐.๑๔*
ปวช.เทียบเท่า	๔.๓๐	-	-	-	๐.๓	๐.๓๔*
ปริญญาตรี	๔.๐๐	-	-	-	-	๐.๐๔
ปริญญาโทขึ้นไป	๓.๙๖					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๖ ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักเสียงข้างมาก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย น้อยกว่า ปริญญาโทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีการศึกษามัธยมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย น้อยกว่า ปริญญาโทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีการศึกษาระดับปวชหรือเทียบเท่า มีมีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย น้อยกว่า ปริญญาโทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนที่มี อาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๗ แสดงการวิเคราะห์แหล่งความแปรปรวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยรวมทั้ง ๕ ด้าน จำแนกตามอาชีพ

(n=๓๘๗)

การปกครองระบอบประชาธิปไตยฯ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน	ระหว่างกลุ่ม	๔.๐๓๔	๒	๒.๐๑๗	-๐.๖๗๓ *	.๐๗๑*
	ภายในกลุ่ม	๑๑๕๐.๘๓๙	๓๘๔	๒.๙๙๗		
	รวม	๑๑๕๔.๘๗๓	๓๘๖			
๒. ด้านหลักเสรีภาพ	ระหว่างกลุ่ม	๗๒.๒๖๕	๓	๒๔.๐๘๘	๘.๕๒๒	.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๑๐๘๒.๖๐๘	๓๘๓	๒.๘๒๗		
	รวม	๑๑๕๔.๘๗๓	๓๘๖			
๓. ด้านหลักความเสมอภาค	ระหว่างกลุ่ม	๕๗.๖๔๕	๒	๒๘.๘๒๓	๑๐.๐๘๗	.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๑๐๙๗.๒๒๘	๓๘๔	๒.๘๕๗		
	รวม	๑๑๕๔.๘๗๓	๓๘๖			
๔. ด้านหลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	๐.๖๑๗	๑	.๖๑๗	-๐.๒๐๖*	.๐๕๓*
	ภายในกลุ่ม	๑๑๕๔.๒๕๖	๓๘๕	๒.๙๙๘		
	รวม	๑๑๕๔.๘๗๓	๓๘๖			
๕. ด้านหลักเสียงข้างมาก	ระหว่างกลุ่ม	๕๑.๐๔๕	๒	๒๕.๕๒๓	๘.๘๗๙	.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๑๑๐๓.๘๒๘	๓๘๔	๒.๘๗๕		
	รวม	๑๑๕๔.๘๗๓	๓๘๖			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	๓๗.๑๒๑๒	๒	๑๖.๒๑๔	๒๘.๓๖๗	.๐๑๒*
	ภายในกลุ่ม	๑๑๑๗.๗๕๒	๓๘๔	๒.๙๑๑		
	รวม	๑๑๕๔.๘๗๓	๓๘๖			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตาราง ๔.๒๗ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยภาพรวมแตกต่างกัน ($F = ๒๘.๓๖๗$, $Sig. = ๐.๐๐$) ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

บุคคลที่มี อาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง พบว่าแตกต่างกัน ๓ ด้าน คือ ๒) ด้านหลักเสรีภาพ ๓) ด้านหลักความเสมอภาค ๕) ด้านหลักเสียงข้างมาก และอีก ๒ ด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน คือ ๑) ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ๔) ด้านหลักนิติธรรม

ดังนั้นจึงเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๒๘ - ๔.๓๑

ตารางที่ ๔.๒๘ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน โดยภาพรวม จำแนกตามอาชีพ

($n=๓๘๗$)

อาชีพ	$\bar{X}$	อาชีพ					
		นักเรียน	ข้าราชการ	เกษตรกร	ค้าขาย	รับจ้าง	อื่นๆ ...
		๓.๗๘	๓.๘๐	๓.๗๘	๓.๖๙	๓.๗๖	๓.๗๕
นักเรียน	๓.๗๘	-	-๐.๐๒	-	๐.๐๙	๐.๐๒	๐.๐๓
ข้าราชการ	๓.๘๐	-	-	๐.๐๒	๐.๑๑*	๐.๐๔	๐.๐๕
เกษตรกร	๓.๗๘	-	-	-	๐.๐๙	๐.๐๒	๐.๐๓
ค้าขาย	๓.๖๙	-	-	-	-	-๐.๐๗	-๐.๐๖
รับจ้าง	๓.๗๖	-	-	-	-	-	๐.๐๑
อื่นๆ	๓.๗๕						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๘ ประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย มากกว่า อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว อย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๙ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการ
ปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำ
จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน ด้านหลักเสรีภาพ

(n=๓๘๗)

อาชีพ	$\bar{X}$	อาชีพ					
		นักเรียน	ข้าราชการ	เกษตรกร	ค้าขาย	รับจ้าง	อื่นๆ ...
		๔.๐๑	๓.๙๖	๓.๘๙	๓.๙๙	๓.๙๐	๓.๙๔
นักเรียน	๔.๐๑	-	๐.๐๕	๐.๑๒*	๐.๐๒	๐.๑๑*	๐.๐๗
ข้าราชการ	๓.๙๖	-	-	๐.๐๗	-๐.๐๓	๐.๐๖	๐.๐๒
เกษตรกร	๓.๘๙	-	-	-	-๐.๑	-๐.๐๑	-๐.๐๕
ค้าขาย	๓.๙๙	-	-	-	-	๐.๐๙	๐.๐๕
รับจ้าง	๓.๙๐	-	-	-	-	-	-๐.๐๔
อื่น ๆ	๓.๙๔						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๙ นักเรียน/นักศึกษา มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตย ด้านหลักเสรีภาพ น้อยกว่า อาชีพเกษตรกร อย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๓๐ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการ
ปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำ
จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน ด้านหลักความ
เสมอภาค (n=๓๘๗)

อาชีพ	$\bar{X}$	อาชีพ					
		นักเรียน	ข้าราชการ	เกษตรกร	ค้าขาย	รับจ้าง	อื่นๆ ...
		๓.๓๓	๓.๓๙	๓.๔๐	๓.๑๕	๓.๓๖	๓.๓๗
นักเรียน	๓.๓๓	-	-๐.๐๖	-๐.๐๗	๐.๑๘*	-๐.๐๓	-๐.๐๔
ข้าราชการ	๓.๓๙	-	-	-๐.๐๑	๐.๒๔*	๐.๐๓	๐.๐๒
เกษตรกร	๓.๔๐	-	-	-	๐.๒๕*	๐.๐๔	๐.๐๓
ค้าขาย	๓.๑๕	-	-	-	-	-๐.๒๑*	-๐.๒๒*
รับจ้าง	๓.๓๖	-	-	-	-	-	-๐.๐๑
อื่น ๆ	๓.๓๗						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๐ นักเรียน/นักศึกษา มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย มากกว่า อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว อย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย มากกว่า อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว

ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย มากกว่า อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว

ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย น้อยกว่า อาชีพรับจ้าง

ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย น้อยกว่า อาชีพอื่นๆ

ตารางที่ ๔.๓๑ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน ด้านหลักเสี่ยงข้างมาก

(n=๓๘๗)

อาชีพ	$\bar{X}$	อาชีพ					
		นักเรียน	ข้าราชการ	เกษตรกร	ค้าขาย	รับจ้าง	อื่นๆ ...
		๓.๔๔	๓.๔๕	๓.๓๙	๓.๕๑	๓.๓๖	๓.๓๗
นักเรียน	๓.๔๔	-	-๐.๐๑	๐.๐๕	-๐.๐๗	๐.๐๘	๐.๐๗
ข้าราชการ	๓.๔๕	-	-	๐.๐๖	-๐.๐๖	๐.๐๙	๐.๐๘
เกษตรกร	๓.๓๙	-	-	-	-๐.๑๒*	๐.๐๓	๐.๐๒
ค้าขาย	๓.๕๑	-	-	-	-	๐.๑๕*	๐.๑๔*
รับจ้าง	๓.๓๖	-	-	-	-	-	-๐.๐๑
อื่น ๆ	๓.๓๗	-	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๑ ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย มากกว่า อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว

ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย น้อยกว่า อาชีพรับจ้าง

ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย น้อยกว่า อาชีพอื่นๆ

สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนที่มี รายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง แตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ ๕ ใช้สถิติ F-test (One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่า ๒ กลุ่ม ใช้ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% ดังนั้น ถ้าเป็นไปตามสมมติฐานต่อเมื่อค่า Sig. น้อยกว่า ๐.๐๕ ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จะเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของ (Least Significant Difference : LSD.) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๓๒ แสดงการวิเคราะห์แหล่งความแปรปรวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน
(n=๓๘๗)

การปกครองระบอบ ประชาธิปไตยฯ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านหลักอำนาจอธิปไตย เป็นของปวงชน	ระหว่างกลุ่ม	๑๗.๓๗๗	๒	๘.๖๘๘	๙.๓๓๒*	.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๓๕๗.๕๑๒	๓๘๔	๐.๙๓๑		
	รวม	๓๗๔.๘๘๙	๓๘๖			
๒. ด้านหลักเสรีภาพ	ระหว่างกลุ่ม	๑๒.๙๐๒	๓	๔.๓๐๑	๔.๕๕๐*	.๐๐๕*
	ภายในกลุ่ม	๓๖๑.๙๘๗	๓๘๓	๐.๙๔๕		
	รวม	๓๗๔.๘๘๙	๓๘๖			
๓. ด้านหลักความเสมอภาค	ระหว่างกลุ่ม	๓๙.๐๐๙	๒	๑๙.๕๐๔	๒๒.๒๙๙*	.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๓๓๕.๘๘๐	๓๘๔	๐.๘๗๕		
	รวม	๓๗๔.๘๘๙	๓๘๖			
๔. ด้านหลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	๐.๐๔๙	๑	๐.๐๔๙	-๐.๐๕๐*	.๐๑๓*
	ภายในกลุ่ม	๓๗๔.๘๔๐	๓๘๕	๐.๙๗๔		
	รวม	๓๗๔.๘๘๙	๓๘๖			
๕. ด้านหลักเสียงข้างมาก	ระหว่างกลุ่ม	๖๖.๒๒๕	๒	๓๓.๑๑๒	๔๑.๑๙๔*	.๐๐๐*
	ภายในกลุ่ม	๓๐๘.๖๖๔	๓๘๔	๐.๘๐๔		
	รวม	๓๗๔.๘๘๙	๓๘๖			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	๒๗.๑๑๒	๒	๑๓.๑๓๑	๒๗.๔๒๕*	.๐๐๑
	ภายในกลุ่ม	๓๔๗.๗๗๗	๓๘๔	๐.๙๐๖		
	รวม	๔๔๙.๘๖๗				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตาราง ๔.๓๒ การเปรียบเทียบการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยภาพรวม จำแนกตามรายได้ พบว่าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ($F = ๒๗.๔๒๕$, $Sig. = ๐.๐๐๑$) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนที่มี รายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประชาชนใน อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง แตกต่างกันในด้าน ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ($F = ๙.๓๓๒$, $Sig. = ๐.๐๐๐$) ๒) ด้านหลักเสรีภาพ ($F = ๔.๕๕๐$, $Sig. = ๐.๐๐๐$) ๓) ด้านหลักความเสมอภาค ($F = ๒๒.๒๙-๐.๐๕๐๙$, $Sig. = ๐.๐๐๐$) ๔) ด้านหลักนิติธรรม ($F = -๐.๐๕๐$, $Sig. = ๐.๐๑๓$) ๕) ด้านหลักเสียงข้างมาก ($F = ๔๑.๑๙๔$, $Sig. = ๐.๐๐๐$) พบว่าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ดังนั้นจึงเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๓๓ - ๔.๓๘

ตารางที่ ๔.๓๓ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน โดยภาพรวม รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

(n=

๓๘๗)

รายได้	$\bar{X}$	รายได้				
		ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐- ๑๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐- ๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป
		๓.๓๓	๓.๓๒	๓.๓๖	๓.๓๕	๓.๔๐
ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐	๓.๓๓	-	๐.๐๑	-๐.๐๓	-๐.๐๒	-๐.๑
๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐	๓.๓๒	-	-	-๐.๐๔	-๐.๐๓	-๐.๐๘
๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐	๓.๓๖	-	-	-	๐.๐๑	-๐.๐๔
๒๐,๐๐๑ - ๓๐,๐๐๐	๓.๓๕	-	-	-	-	-๐.๐๕
๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๓.๔๐	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๓ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๓๔ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน **ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน**

(n=๓๘๗)

รายได้	$\bar{X}$	ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐- ๑๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐- ๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป
		๓.๒๔	๓.๓๒	๓.๓๖	๓.๓๕	๓.๔๔
ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐	๓.๒๔	-	-๐.๐๘	-๐.๑๒*	-๐.๑๑*	-๐.๒
๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐	๓.๓๒	-	-	-๐.๐๔	-๐.๐๓	-๐.๑๒*
๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐	๓.๓๖	-	-	-	๐.๐๑	-๐.๐๘
๒๐,๐๐๑ - ๓๐,๐๐๐	๓.๓๕	-	-	-	-	-๐.๐๙
๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๓.๔๔	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๔ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีรายได้ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย น้อยกว่า รายได้ ๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท

ประชาชนที่มีรายได้ ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย น้อยกว่า รายได้ ๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๓๕ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน **ด้านหลักเสรีภาพ**

(n=๓๘๗)

รายได้	$\bar{X}$	ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐- ๑๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐- ๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๑ บาท ขึ้นไป
		๓.๘๘	๓.๘๙	๓.๙๑	๓.๗๙	๓.๙๖
ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐	๓.๘๘	-	-๐.๐๑	-๐.๐๓	๐.๐๙	-๐.๑
๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐	๓.๘๙	-	-	-๐.๐๒	๐.๑	-๐.๐๗
๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐	๓.๙๑	-	-	-	๐.๑๒*	-๐.๐๕
๒๐,๐๐๑ - ๓๐,๐๐๐	๓.๗๙	-	-	-	-	-๐.๑๗*
๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๓.๙๖	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๕ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยด้านหลักเสรีภาพ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีรายได้ ๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย มากกว่า รายได้ ๒๐,๐๐๑ – ๓๐,๐๐๐ บาท

ประชาชนที่มีรายได้ ๒๐,๐๐๑ – ๓๐,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย น้อยกว่า รายได้ ๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๓๖ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน ด้านหลักความเสมอภาค

(n=๓๘๗)

รายได้	$\bar{X}$	ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐ – ๑๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐ – ๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป
		๓.๖๕	๓.๕๙	๓.๖๔	๓.๖๗	๓.๖๙
ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐	๓.๖๕	-	๐.๐๖	๐.๐๑	-๐.๐๒	๐.๐
๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐	๓.๕๙	-	-	-๐.๐๕	-๐.๐๘	-๐.๑๐
๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐	๓.๖๔	-	-	-	-๐.๐๓	-๐.๐๕
๒๐,๐๐๑ – ๓๐,๐๐๐	๓.๖๗	-	-	-	-	-๐.๐๒
๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๓.๖๙	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๖ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยด้านหลักความเสมอภาค แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๓๗ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน **ด้านหลักนิติธรรม**

(n=๓๘๗)

รายได้	$\bar{X}$	ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐- ๑๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๑- ๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐- ๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป
		๔.๓๙	๓.๗๓	๔.๐๖	๓.๖๘	๓.๘๖
ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐	๔.๓๙	-	๐.๖๖*	๐.๓๓*	๐.๗๑*	๐.๕๓*
๑๐,๐๐๑-๑๕,๐๐๐	๓.๗๓	-	-	-๐.๓๓*	๐.๐๕	-๐.๑๓
๑๕,๐๐๑-๒๐,๐๐๐	๔.๐๖	-	-	-	๐.๓๘*	๐.๒๐*
๒๐,๐๐๑-๓๐,๐๐๐	๓.๖๘	-	-	-	-	-๐.๑๘*
๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๓.๘๖	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๗ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักนิติธรรม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานของรัฐ มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย มากกว่า อาชีพเกษตรกร

ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานของรัฐ มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย มากกว่า อาชีพค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว

ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานของรัฐ มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย มากกว่า อาชีพรับจ้าง/ลูกจ้างทั่วไป

ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานของรัฐ มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย มากกว่า อาชีพอื่นๆ

ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย น้อยกว่า อาชีพค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว

ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย มากกว่า อาชีพรับจ้าง/ลูกจ้างทั่วไป

ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย มากกว่า อาชีพอื่นๆ

ประชาชนที่มีอาชีพรับจ้าง/ลูกจ้างทั่วไป มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย น้อยกว่า อาชีพอื่นๆ อย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๓๘ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน **ด้านหลักเสียงข้างมาก**

(n=๓๘๗)

รายได้	$\bar{X}$	รายได้				
		ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐- ๑๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐- ๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป
		๓.๘๘	๓.๘๙	๓.๙๑	๓.๗๙	๓.๙๖
ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐	๓.๘๘	-	-๐.๐๑	-๐.๐๓	๐.๐๙	-๐.๑
๑๐,๐๐๑ -๑๕,๐๐๐	๓.๘๙	-	-	-๐.๐๒	๐.๑	-๐.๐๗
๑๕,๐๐๑ -๒๐,๐๐๐	๓.๙๑	-	-	-	๐.๑๒*	-๐.๐๕
๒๐,๐๐๑- ๓๐,๐๐๐	๓.๗๙	-	-	-	-	-๐.๑๗*
๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๓.๙๖	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๘ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักเสียงข้างมาก แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ประชาชนที่มีรายได้ ๑๕,๐๐๑ -๒๐,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย มากกว่า รายได้ ๒๐,๐๐๑- ๓๐,๐๐๐ บาท

ประชาชนที่มีรายได้ ๒๐,๐๐๑- ๓๐,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย น้อยกว่า รายได้ ๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๓๙ การเปรียบเทียบการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของ
ประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ตามสมมติฐานที่ ๑-๕

(n=๓๖๓)

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่า t	ค่า F	Sig.	ผลการศึกษา	
						ยอมรับ	ปฏิเสธ
๑.	เพศ	ระบอบประชาธิปไตย	-	๐.๖๒๗	๐.๐๗๑		✓
๒.	อายุ	ระบอบประชาธิปไตย	-	๓๒.๒๘๘	๐.๐๑๑	✓	-
๓.	การศึกษา	ระบอบประชาธิปไตย	-	๔๕.๙๙๕	๐.๐๐๒	✓	-
๔.	อาชีพ	ระบอบประชาธิปไตย	-	๒๘.๓๖๗	๐.๐๑๒	✓	-
๕	รายได้	ระบอบประชาธิปไตย	-	๒๗.๔๒๕	๐.๐๐๑	✓	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๙ สรุปผลโดยรวมการเปรียบเทียบการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ตามสมมติฐาน ดังนี้

พบว่าประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

พบว่าประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

พบว่าประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

พบว่าประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

พบว่าประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สรุปผลทดสอบสมมติฐานโดยการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ตามการรับรู้ของประชาชน โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตาม การรับรู้ของประชาชน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามแบบปลายเปิด (Open Ends Questionnaire) สำหรับให้ผู้ตอบ แบบสอบถามได้เสนอแนะแนวทางการเสริมสร้างความเข้าใจในระบอบการปกครองประชาธิปไตย และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๔๐ ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย ตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ทั้ง ๕ ด้าน

ปัญหา /อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน	
๑) ประชาชนไม่ไปใช้สิทธิ์ ใช้เสียง อย่างเต็มประสิทธิภาพ โดยทั่วถึงและทุกฝ่าย	๑) เปิดให้มีการประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้กับบุคคลทุกกลุ่มเพื่อใช้มีความเข้าใจที่เป็นมาตรฐานเดียวกันเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย
๒) ผู้นำลิตรอนอำนาจอธิปไตยจากฝ่ายปกครอง	๒) ปลุกฝังคุณธรรม ศีลธรรม และการใช้อำนาจอย่างเป็นธรรมแก่ผู้บังคับใช้กฎหมาย เพื่อความเท่าเทียมกัน
๓) ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ทราบถึงอำนาจอธิปไตยของตนเองและไม่เข้าใจว่าเป็นอย่างไร	๓) ควรมีการจัดประชุมชี้แจงอธิบายให้กับประชาชนโดยผู้นำของหมู่บ้านแต่ละบ้านที่มีความใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด

ตารางที่ ๔.๔๐ ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย
ตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ทั้ง ๕ ด้าน (ต่อ)

ปัญหา / อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
ด้านเสรีภาพ	
๑) ยังมีการใช้ความเชื่อเดิม ๆ คือการรับข้อมูลข่าวสารเรื่องการเมืองโดยผู้อื่นบอกมาและแสดงออกมาโดยไม่กรองข้อมูลนั้นโดยเฉพาะรายละเอียดจริง ๆ ของข่าวสาร	๑) ผู้เผยแพร่ข่าวสารข้อมูลจะต้องพิจารณาดี ๆ และพยายามศึกษาข้อมูลและใช้ข้อมูลนั้นแสดงออกอย่างถูกต้อง
๒) ลิดรอนสิทธิเสรีภาพ	๒) บังคับใช้กฎหมาย ฝ่ายบริหาร ควรมีความยุติธรรม จริยธรรม คุณธรรม และมีความยุติธรรม
๓) ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจถึงเสรีภาพของอำนาจของตนเองที่พึงมีในเรื่องต่าง ๆ	๓) ผู้นำชุมชนหรือหมู่บ้าน ควรมีการประชุมให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างใกล้ชิดเพื่อให้ทราบถึงเสรีภาพของตนเองที่พึงมี
ด้านหลักความเสมอภาค	
๑) สังคมปัจจุบันมักแบ่งชนชั้นระหว่างคนจนคนรวย ทำให้เหลื่อมล้ำในสังคมมาก ไม่มีความเสมอภาค	๑) ต้องหาแนวทางการลดการแบ่งชนชั้นลงให้มากขึ้นเพื่อยกระดับเรื่องความเสมอภาค
๒) ความเหลื่อมล้ำทางฐานะ คนรวยชอบเอาเปรียบคนจน คนมีความรู้เอาเปรียบคนด้อยการศึกษา	๒) ทุกคนควรมีจริยธรรม คุณธรรม
ด้านหลักนิติธรรม	
๑) ยังมีการใช้อำนาจและปิดบังเปลี่ยนแปลงข้อมูล หรือการปิดหูปิดตาประชาชนอยู่และประชาชนได้รับความลำบากในการทำมาหากินอย่างมาก	๑) เสนอให้มีการแสดงความคิดเห็นทำให้เกิดความแตกต่างให้มากขึ้นกว่าปัจจุบัน
๒) กฎหมายบางมาตรายังมีช่องโหว่	๒) ผู้ที่บังคับใช้กฎหมายควรมีความยุติธรรม มีเหตุผล มีจรรยาบรรณ
๓) การบังคับใช้กฎหมายหลาย ๆ มาตราไม่เคร่งครัด มักมีช่องโหว่ให้ประชาชนที่ทำความผิดหลีกเลี่ยงได้	๓) เพิ่มความเข้มงวดและจริงจังในการบังคับใช้กฎหมายต่าง ๆ มากขึ้น

ตารางที่ ๔.๔๐ ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย
ตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ทั้ง ๕ ด้าน (ต่อ)

ปัญหา /อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
ด้านหลักเสียงข้างมาก	
๑) การใช้ความเป็นเสียงข้างมากยังไม่เคารพกติกามากนัก เพราะนักการเมืองที่ได้เสียงข้างมาก ยังโดนเสียงส่วนน้อยแย่งชิงตำแหน่งทางการเมือง ยังมีการใส่ร้ายป้ายสีใส่ข่าวให้ร้ายกันต่าง ๆ นานา ทำให้เกิดการทะเลาะ แบ่งพรรค แบ่งพวกทำให้ประชาชนเอือมระอา ประชาชนเกิดการโจมตีกัน	๑) การนำเอาความคิดเห็นของประชาชนส่วนมากนั้นมาร่วมมือกันเพื่อแก้ไข ปัญหาให้เป็นประโยชน์มากกว่าปัจจุบัน นำความผิดพลาดในอดีตมาเป็นบทเรียน
๒) พวกมากลากไป ขาดการคิดไตร่ตรอง	๒) ใช้เหตุและผล ข้อเท็จจริงก่อนการตัดสินใจ
๓) เสียงข้างมากที่พบส่วนใหญ่มักได้มาด้วยการคอร์รัปชัน ไม่ได้มาจากความบริสุทธิ์ใจที่จะแสดงออกของผู้ออกเสียงนั้น ๆ	๓) แก้ไขปัญหาเรื่องการคอร์รัปชันให้หายไปจากระบบการเมืองไทย

จากตารางที่ ๔.๔๐ พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง มีการเสนอปัญหาด้านหลักอำนาจธิปไตยเป็นของปวงชน คือ ประชาชนไม่ไปใช้สิทธิ์ ใช้เสียงอย่างเต็มประสิทธิภาพ โดยทั่วถึงและทุกฝ่าย จำนวน ๑๑ คน ผู้นำลิตรอนอำนาจธิปไตยจากฝ่ายปกครอง จำนวน ๑๐ คน ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ทราบถึงอำนาจธิปไตยของตนเองและไม่เข้าใจว่าเป็นอย่างไร จำนวน ๕ คน ปัญหาด้านสิทธิเสรีภาพ คือ ยังมีการใช้ความเชื่อเดิม ๆ คือการรับข้อมูลข่าวสารเรื่องการเมืองโดยผู้อื่นบอกมาและแสดงออกมาโดยไม่กรองข้อมูลนั้นโดยเฉพาะรายละเอียดจริง ๆ ของข่าวสาร จำนวน ๔ คน ลิตรอนสิทธิเสรีภาพ จำนวน ๕ คน ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจถึงเสรีภาพของอำนาจของตนเองที่พึงมีในเรื่องต่าง ๆ จำนวน ๕ คน ด้านหลักความเสมอภาค คือ สังคมปัจจุบันมักแบ่งชนชั้นระหว่างคนจน คนรวย ทำให้เสื่อมล้ำในสังคมมาก ไม่มีความเสมอภาค จำนวน ๖ คน ความเสื่อมล้ำทางฐานะ คนรวยชอบเอาเปรียบคนจน คนมีความรู้เอาเปรียบคนด้อยการศึกษา จำนวน ๗ คน ด้านหลักนิติธรรม ยังมีการใช้อำนาจและปิดบังเปลี่ยนแปลงข้อมูล หรือการปิดหูปิดตาประชาชนอยู่และประชาชนได้รับความลำบากในการทำมาหากินอย่างมาก จำนวน ๖ คน กฎหมายบางมาตรายังมีช่องโหว่ จำนวน ๑๐ คน การบังคับใช้

กฎหมายหลาย ๆ มาตราไม่เคร่งครัด มักมีช่องโหว่ให้ประชาชนที่ทำผิดหลีกเลี่ยงได้ จำนวน ๑ คน

ด้านหลักเสียงข้างมาก คือ การใช้ความเป็นเสียงข้างมากยังไม่เคารพกติการมากนัก เพราะนักการเมืองที่ได้เสียงข้างมาก ยังโดนเสียงส่วนน้อยแย่งชิงตำแหน่งทางการเมือง ยังมีการใส่ร้ายป้ายสีใส่ข่าวให้ร้ายกันต่าง ๆ นานา ทำให้เกิดการทะเลาะ แบ่งพรรค แบ่งพวกทำให้ประชาชนเอือมระอา ประชาชนเกิดการโจมตีกัน จำนวน ๓ คน พวกมากลากไป ขาดการคิดไตร่ตรอง ๑ คน เสียงข้างมากที่พบส่วนใหญ่มักได้มาด้วยการคอร์ปชั่น ไม่ได้มาจากความบริสุทธิ์ใจที่จะแสดงออกของผู้ออกเสียงนั้น ๆ ๑ คน

ประชาชนมีข้อเสนอแนะ เปิดให้มีการประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้กับบุคคลทุกกลุ่มเพื่อใช้มีความเข้าใจที่เป็นมาตรฐานเดียวกันเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย จำนวน ๓ คน ปลุกฝังคุณธรรม ศีลธรรม และการใช้อำนาจอย่างเป็นธรรมแก่ผู้บังคับ ใช้กฎหมายเพื่อความเท่าเทียมกัน จำนวน ๒ คน ควรมีการจัดประชุมชี้แจงอธิบายให้กับประชาชนโดยผู้นำของหมู่บ้านแต่ละบ้านที่มีความใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด จำนวน ๖ คน ผู้เสพข่าวสารข้อมูลจะต้องพิจารณาดี ๆ และพยายามศึกษาข้อมูลและใช้ข้อมูลนั้นแสดงออกอย่างถูกต้อง จำนวน ๓ คน บังคับใช้กฎหมายฝ่ายบริหาร ควรมีจริยธรรม คุณธรรม และมีความยุติธรรม จำนวน ๓ คน ผู้นำชุมชนหรือหมู่บ้าน ควรมีการประชุมให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างใกล้ชิดเพื่อให้ทราบถึงเสรีภาพของตนเองที่พึงมี จำนวน ๒ คน ต้องหาแนวทางการลดการแบ่งชนชั้นลงให้มากขึ้นเพื่อยกระดับเรื่องความเสมอภาค จำนวน ๘ คน ทุกคนควรมีจริยธรรม คุณธรรม จำนวน ๔ คน เสนอให้มีการแสดงความคิดเห็นทำให้เกิดความแตกต่างให้มากขึ้นกว่าปัจจุบัน จำนวน ๒ คน ผู้ที่บังคับใช้กฎหมายควรมีความยุติธรรม มีเหตุผล มีจรรยาบรรณ จำนวน ๓ คน เพิ่มความเข้มงวดและจริงจังในการบังคับใช้กฎหมายต่าง ๆ มากขึ้น จำนวน ๑ คน การนำเอาความคิดเห็นของประชาชนส่วนมากนั้นมาร่วมมือกันเพื่อแก้ไข ปัญหาให้เป็นประโยชน์มากกว่าปัจจุบัน นำความผิดพลาดในอดีตมาเป็นบทเรียน จำนวน ๒ คน ใช้เหตุและผล ข้อเท็จจริงก่อนการตัดสินใจ จำนวน ๒ คน และควรแก้ไข ปัญหาเรื่องการคอร์ปชั่นให้หายไปจากระบบการเมืองไทย ๑ คน

๔.๕ สรุปผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

แบบสัมภาษณ์ (Interview) ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชน จำนวน ๖ ด้าน คือ ได้แก่ (๑) ด้านสื่อโทรทัศน์ (๒) ด้านสื่อหนังสือพิมพ์ (๓) ด้านสื่อวิทยุ (๔) ด้านสื่อนิตยสารรายสัปดาห์เกี่ยวกับการเมือง (๕) ด้านสื่ออินเทอร์เน็ต (Facebook , Line) ๖) ด้านสื่อหอกระจายข่าว

แนวคำถามในสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ตามความคิดเห็นของประชาชนชน จำนวน ๖ ด้าน ดำเนินการสนทนาเมื่อวันที่ ๐๘ พฤศจิกายน - ๒๐ เดือนธันวาคม พ.ศ.๒๕๖๒

การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชน

๑ ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชน ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ด้านหลักเสรีภาพ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักเสียงข้างมาก ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นดังนี้

๑. ระบอบประชาธิปไตย คือการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเมือง ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ และการรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง การไปใช้สิทธิหน้าที่ของตนเองในการเลือกตั้งใช้อำนาจของตนโดยตรงหรือผ่านผู้แทน และการเคารพสิทธิของผู้อื่นด้วยความเสมอภาค เคารพการใช้สิทธิเสรีภาพ ต้องไม่ไปละเมิดสิทธิของผู้อื่นและต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนภายใต้กฎหมาย^๑

๒. การปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้น ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางตรง คือ การออกเสียงประชามติ การเสนอถอดถอน ฯลฯ ทางอ้อม คือการเลือกตั้งตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่บริหารประเทศแทนตน ทุกคนมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ถ้ามีคุณสมบัติครบถ้วนตามกฎหมายกำหนด และทุกคนมีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้อย่างเท่าเทียมกัน^๒

๓. การปกครองในระบอบประชาธิปไตยมีหัวใจสำคัญอยู่ที่ประชาชน เพราะประชาชนคือเจ้าของอำนาจอธิปไตยคือ รู้จักรักษาและป้องกันสิทธิของตนเอง รวมทั้งมีความตระหนักในหน้าที่ความเป็นพลเมืองและหน้าที่รับผิดชอบต่อสังคม^๓

๔. การปกครองในการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยนั้นเป็นประชาธิปไตยที่ยังไม่สมบูรณ์ ถึงแม้ว่าประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปมากขึ้น ใช้สิทธิของตนในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งตัวแทน เพื่อมาทำหน้าที่แทนตนในการปกครองแต่ละระดับของประเทศแต่ละครั้ง จะเลือกเฉพาะคนรู้จักหรือสนิทกับเรา โดยไม่มองถึงนโยบายเขา ผู้สมัครผู้อื่น ยังมีการเล่นพรรคเล่นพวก ตรงนี้จึงเป็นเหตุให้ประชาธิปไตยผดผื่นไป ในความเป็น

^๑ สัมภาษณ์ หลวงพ่อเกษมสันต์ ญาณโย เจ้าอาวาสวัดเขาจอมแห ตำบลมะขามคู่, ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^๒ สัมภาษณ์ สมเกียรติ จงจิตมั่น ปลัดเทศบาลตำบลมาบตาพุด, ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^๓ สัมภาษณ์ สะสม ศรีโกสย ผู้บริหารบริษัทเอกชน (BSNCR) ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

จริง ทำให้ประเทศมีนักการเมืองไม่ค่อยดีค่อนข้างเยอะ แต่พอประชาชนเลือกเข้ามาจริงแล้ว ก็ตรงกันข้ามก็ทำไม่ได้ เพราะเศรษฐกิจมันถดถอยก็ทำไม่ได้ประชาชนก็ประท้วงกัน^๔

๕. การปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทย ประชาชนจะต้องได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อพัฒนาให้มีจิตวิญญาณประชาธิปไตย และการศึกษาจะช่วยให้ประชาชนหลุดพ้นจากความยากจน,มีเศรษฐกิจพอเพียงไม่พึ่งพาและมีอิสระในการตัดสินใจทางการเมือง^๕

๖. การปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทย การกำหนดนโยบายหรือโครงการที่มีผลกระทบต่อชาติหรือประชาชนในวงกว้าง จะต้องได้รับการทำประชาพิจารณ์และการลงประชามติโดยผ่านองค์กร “สภาประชาชน”^๖

๗. ประชาชนรู้ถึงการที่ตนควรมีสติ สรีภาพ ความเสมอภาค มีส่วนร่วมในทางการเมืองของระบอบประชาธิปไตย เพื่อแสดงความคิดเห็น ความสนใจ ความร่วมมือ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับการเลือกตั้งทั่วไปมากขึ้นต้องมีผลจากหลายๆอย่างอำนาจบริหารจะต้องได้รับกระจายสู่ท้องถิ่น จากระดับจังหวัดสู่อำเภอและสู่ตำบล โดยมีรูปแบบและกำหนดเวลากระจายอำนาจที่ชัดเจน ท้องถิ่นต้องมีอำนาจในการกำหนดนโยบาย, ตั้งงบประมาณ, บริหารบุคคลและจัดเก็บภาษีของท้องถิ่นเอง^๗

๘. ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ทราบถึงอำนาจอธิปไตยของตัวเองและไม่เข้าใจว่าเป็นอย่างไร ประชาชนมีความรู้ทางการเมืองว่าการเลือกตั้งเป็นสิทธิของประชาชนทุกคนที่มีในระบอบประชาธิปไตย เพื่อที่จะประชาชนใช้สิทธิของตนเองเพื่อที่จะเลือกคนที่ตนเองมีความไว้วางใจที่จะมอบอำนาจให้ และยินยอมให้เขามาใช้อำนาจหรือใช้สิทธิแทนตัวเราเอง^๘

สรุปประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชน ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ด้านหลักเสรีภาพ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักเสียงข้างมาก การปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้นประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางตรง คือ การออกเสียง

^๔ สัมภาษณ์ ธีธัญญ์ วิริยะพันธ์ ประชาชนทั่วไป ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

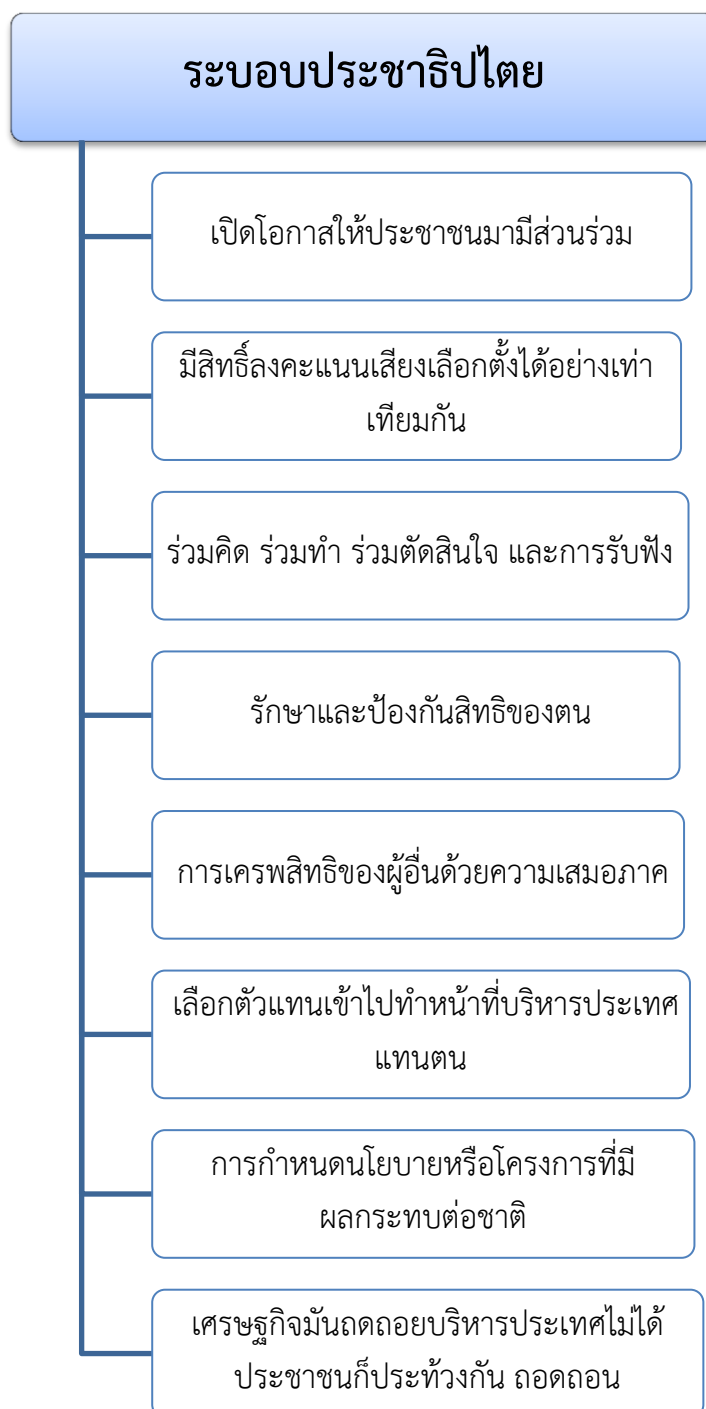
^๕ สัมภาษณ์ ธีธัญญ์ วิริยะพันธ์ ประชาชนทั่วไป ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^๖ สัมภาษณ์ ณฐมน อิตติคุณโกมล นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ อบต.มะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^๗ สัมภาษณ์ จิตน์ภาภานต์ กำจรกิจไพศาล ผู้ช่วยทรัพยากรบุคคล ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^๘ สัมภาษณ์ ชิตเกียรติ ศรีดอกบัว ข้าราชการครู และวิทยากร ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

ประชามติ การเสนอถอดถอน ฯลฯ ทางอ้อม คือการเลือกตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่บริหารประเทศ แทนตน ทุกคนมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ถ้ามีคุณสมบัติครบถ้วนตามกฎหมายกำหนด และทุกคนมีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้อย่างเท่าเทียมกัน

แผนภาพที่ ๔.๑ สรุปทศลักษณ์การปกครองระบอบประชาธิปไตย

๑.๑) สื่อโทรทัศน์

จากการที่ประชาชนรับรู้ข่าวสารทางการเมืองข่าวกิจกรรมการเคลื่อนไหวการเมืองของพรรครัฐบาล พรรคฝ่ายค้าน เช่น การปรับคณะรัฐมนตรี การอภิปรายไม่ไว้วางใจคณะรัฐบาล จากสื่อโทรทัศน์ ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นดังนี้

๑. เชื่อถือสื่อโทรทัศน์ไม่ได้เลยเกี่ยวกับข่าวการเมือง ที่เชื่อถือได้นอกจากข่าวกรมประชาสัมพันธ์เท่านั้น มีช่อง ๙ ช่อง ๑๑ ที่น่าเชื่อถือ แต่ต้องพิจารณาอย่างดีก่อนเสพข่าว เพราะประชาชนทุกคนตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของระบอบการเมืองการปกครองไม่ว่าจะเป็นระบอบเผด็จการ หรือระบอบประชาธิปไตยย่อมส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของประชาชน อาจดีขึ้นหรือเลวร้ายลงขึ้นอยู่กับ การนำมาใช้ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมและสังคมของเรา^๑

๒. สื่อโทรทัศน์บางสถานีเสนอข่าวไม่เป็นกลาง ใช้แนวความคิดของตนเองประกอบข่าวสารมากเกินไป สื่อบางกลุ่มแบ่งขั้วเลือกข้างในสถานการณ์วิกฤตทางการเมือง แสดงให้เห็นว่าสื่อไทยไม่ได้แสดงบทบาทตรงไปตรงมาหรือชัดเจนตายตัว แต่มีลักษณะเลือกข้างที่หลากหลายเป็นผลจากเงื่อนไขความไม่มีเสถียรภาพทางการเมืองและการแข่งขันทางเศรษฐกิจจึงทำให้ต้องปรับตัวเพื่อความอยู่รอดของสื่อ^๒

๓. การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในช่วงการเมืองสองขั้ว ทางสื่อโทรทัศน์เป็นช่องทางในการเข้าถึงที่ง่ายที่สุดสามารถให้ได้ทั้งภาพ เสียง ความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ ความสมจริง ไม่ว่าบ้านไหน ก็มีโทรทัศน์ดูได้ทุกที่สะดวกต่อการติดตามข่าวสารทั้งในช่องฟรีทีวีและจานดาวเทียม แต่ต้องดูข่าวอย่างมีการวิเคราะห์ให้ดีกว่าก่อนค่อยเชื่อถือ เพราะทุกข่าวสื่อนั้นหวังขายข่าวเป็นส่วนใหญ่ เรื่องราวที่น่าเสนอจะไม่มีจุดเริ่มต้น ไม่มีจุดจบ ไม่มี Climax ที่ชัดเจน นอกจากนี้รายการส่วนใหญ่พยายามทำให้เหตุการณ์มีความเข้มข้น ตื่นเต้นมากขึ้นเรื่อยๆ ทั้งใน วิธีการรายงานและในเรื่องราว ที่เหตุการณ์นั้นๆ ดำเนินไป ไม่มีจุดเริ่มต้น ไม่มีจุดคลี่คลาย ไม่มีจุดจบที่ชัดเจน วนเป็นวงกลม อาจมีการเปลี่ยนตัวละครบ้าง แต่ความขัดแย้งที่น่าเสนอก็คือเรื่องเดิมๆ มีลักษณะการนำเสนอเหมือนเดิมๆ^๓ โทรทัศน์ดูได้ทุกที่สะดวกต่อการติดตามข่าวสารการเมืองทั้งในช่องฟรี เปิดดูข่าวได้ทั้งวันก็ได้ เพราะเป็นจานดาวเทียม ส่วนใหญ่เยาวชนรุ่นใหม่มีการติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมืองมากขึ้น และมีการรับรู้ที่ถูกต้องมากขึ้น เพราะข้อมูลข่าวสารทาง

^๑ สัมภาษณ์ หลวงพ่อเกษมสันต์ อนุบาลโย เจ้าอาวาสวัดเขาจอมแห ตำบลมะขามคู่, ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^๒ สัมภาษณ์ สมเกียรติ จองจิตมัน ปลัดเทศบาลตำบลมาบข่าพัฒนา, ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^๓ สัมภาษณ์ สะสม ศรีโกสโย ผู้บริหารบริษัทเอกชน (BSNCR) ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

การเมืองมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของทุกคนและเป็นสิ่งที่ช่วยในการตัดสินใจในด้านต่างของการดำเนินชีวิตในปัจจุบันและอนาคตให้สอดคล้องกับการปกครองระบบประชาธิปไตย^๔

๔. โทรทัศน์เปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อ เนื่องจากโทรทัศน์ มีทั้งภาพเคลื่อนไหว สีสดและเสียงที่สามารถดึงดูดความสนใจมากกว่าสื่อสิ่งพิมพ์ การใช้สื่อโทรทัศน์ในการประชาสัมพันธ์ทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการเลือกตั้งนั้นกำลังเป็นที่นิยมของกลุ่มการเมืองและหน่วยงานทางด้านการเลือกตั้งต่าง ๆ เป็นอย่างยิ่ง^๕

๕. เมื่อได้ฟังจาก TV แล้ว ต้องเปรียบเทียบกับสื่ออื่นๆ เพราะทุกสื่อขยายข่าว ประชาชนส่วนใหญ่เบื่อหน่ายข่าวการเมืองเพราะขาดความน่าเชื่อถือของสาร และกลุ่มเป้าหมายแคบเกินไป ปัญหาสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้การเมือง ไม่พัฒนาเท่าที่ควรก็คือ ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้ใส่ใจ ไม่รู้เท่าทันการใช้อำนาจของนักการเมืองที่ได้ใช้อำนาจแทนตนเองเลย เน้นการรายงานข่าวแบบแข่งม้า และการนำเสนอความขัดแย้งระหว่างนักการเมือง^๖

๖. ติดตามข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์เกี่ยวกับการเมืองเป็นประจำทุกวัน มีทั้งภาพเคลื่อนไหว สีสดและเสียงที่สามารถดึงดูดความสนใจมาก สามารถดูได้นานเท่าที่จะดูได้ แต่ต้องเสียบเป็นกลางเพราะรู้กันอยู่แล้วว่าสื่อส่วนใหญ่ให้ข่าวไม่ตรง ร้อยเปอร์เซ็นต์แน่นอน เพราะอย่างนี้ต้องดูอย่างมีวิจารณญาณในการรับข้อมูลข่าวสาร เพราะการสร้างบรรยากาศของข่าว อีกทั้งผู้ดำเนินรายการเองก็มีอคติในการรายงานข่าว ดังจะเห็นได้จากการแสดงท่าทีสนับสนุนแหล่งข่าวฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมากเกินไป^๗

๗. สื่อบางสถานีมักจะเสนอข่าวเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมากเกินไป ไม่ค่อยมีความเป็นธรรมในการเสนอข่าว ผู้รับข่าวสารแต่ละคนพัฒนานิสัยการรับข่าวสารอันเป็นผลมาจากประสบการณ์ในการรับข่าวสารของประชาชน โดยพัฒนาความชอบสื่อชนิดใดชนิดหนึ่ง รายการประเภทใดประเภทหนึ่ง ดังนั้น ประชาชนจึงเลือกใช้สื่อชนิดใดชนิดหนึ่ง สนใจเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ตีความหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง และเลือกจดจำเรื่องใดเรื่องหนึ่งเท่านั้น^{๑๒๖}

^๔ สัมภาษณ์ วรวิทย์ สะโสดา หัวหน้างานพนักงานบริษัท (BSNCR) ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^๕ สัมภาษณ์ ัญญณันท์ วิริยะพันธ์ ประชาชนทั่วไป ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^๖ สัมภาษณ์ ญฐมน อิตติคุณโกมล นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ อบต.มะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^๗ สัมภาษณ์ จิตน์ภาภานต์ กำจรกิจไพศาล ผู้ช่วยทรัพยากรบุคคล ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

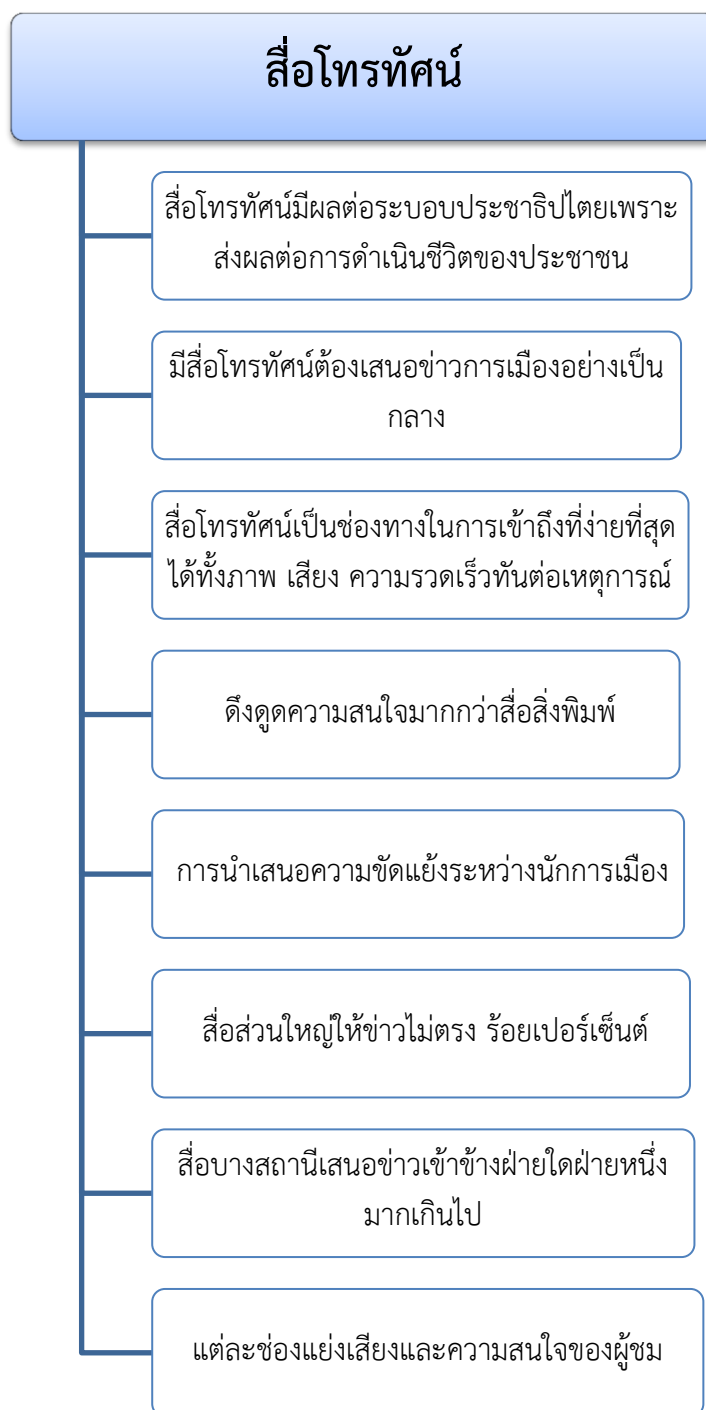
^{๑๒๖} สัมภาษณ์ ชิตเกียรติ ศรีดอกบัว ข้าราชการครู และวิทยากร ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

๘. ความเชื่อที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละกลุ่มหรือแต่ละบุคคล แต่ถ้าบุคคลเหล่านี้ได้รับข่าวสาร หรือข้อมูลจากแหล่งข้อมูลเดียวกัน ความคิด ความเชื่อโดยทั่วไปก็มีแนวโน้มคล้ายกันได้ สื่อเองบางส่วนก็พลอยร่วมกระบวนนี้ไปกับเขาด้วยการโหมสร้างบรรยากาศข่าว กระแสข่าวด้วยตัวเองเข้าไปทำโครงการรณรงค์ต่างๆ เสมือนข่าวภัยพิบัติต่างๆ แต่ละช่องแย่งเสียงและความสนใจของผู้ชมเพียงเพื่อเรตติ้งรายการข่าวของตน มากกว่าที่จะสนใจตรวจสอบเนื้อหาสาระของการเลือกตั้ง เบื้องลึกผลประโยชน์ของพรรคการเมืองต่างๆ กลายเป็นละครการเมืองน้ำเน่าอีกเรื่อง ที่ได้ดูก่อนรายการละครหลังข่าวจริงๆ^{๑๒๗๘}

สรุป จากการที่ประชาชนรับรู้ข่าวสารทางการเมืองข่าวกิจกรรมการเคลื่อนไหวการเมืองประชาชนสนใจเสพข่าวทางทีวีค่อนข้างเยอะ รองลงมาคือสื่อ Internet แต่จะต้องพิจารณาอย่างดีก่อนเสพข่าว เพราะประชาชนทุกคนตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของระบอบการเมืองการปกครองไม่ว่าจะเป็นระบอบเผด็จการ หรือระบอบประชาธิปไตยย่อมส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของประชาชน อาจดีขึ้นหรือเลวร้ายลงขึ้นอยู่กับการนำมาใช้ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมและสังคมของเรา สื่อโทรทัศน์บางสถานีเสนอข่าวไม่เป็นกลาง ใช้แนวความคิดของตนเองประกอบข่าวสารมากเกินไป สื่อบางกลุ่มแบ่งขั้วเลือกข้างในสถานการณ์วิกฤตทางการเมือง เพราะทุก ๆ ข่าวสื่อนั้นหวังขายข่าวเป็นส่วนใหญ่ เรื่องราวที่น่าเสนอจะไม่มีจุดเริ่มต้น ไม่มีจุดจบ ไม่มี Climax ที่ชัดเจน ปัจจุบันเยาวชนรุ่นใหม่ส่วนใหญ่มีการติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมืองมากขึ้น และมีการรับรู้ที่ถูกต้องมากขึ้น เพราะข้อมูลข่าวสารทางการเมืองมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของทุกคนและเป็นสิ่งที่จะช่วยในการตัดสินใจในด้านต่างของการดำเนินชีวิตในปัจจุบันและอนาคตให้สอดคล้องกับการปกครองระบบประชาธิปไตย

^{๑๒๗๘} สัมภาษณ์ ชิตเกียรติ ศรีดอกบัว ข้าราชการครู และวิทยากร ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๑๒๗๙} สัมภาษณ์ ชิตเกียรติ ศรีดอกบัว ข้าราชการครู และวิทยากร ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม

แผนภาพที่ ๔.๒ สรุปบทสัมภาษณ์สื่อโทรทัศน์

๒) สื่อหนังสือพิมพ์

ประชาชนอ่านข่าวความขัดแย้งระหว่างพรรครัฐบาลและพรรคฝ่ายค้าน ติดตามข่าวสารทางการเมือง การปกครองกับบุคคลอื่นๆ และจากสื่อหนังสือพิมพ์แล้ว ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นดังนี้

๑. สื่อหนังสือพิมพ์ไม่อ่านเลย ไม่น่าเชื่อถือเพราะทำให้เกิดความขัดแย้งกันมากขึ้น เมื่อก่อนยังนำหนังสือพิมพ์ยังมีความสำคัญในการให้ข้อมูลข่าวสารกับประชาชนอยู่ รวมถึงการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล และเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมถึงการปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนของประเทศ ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในปัจจุบันได้มีหนังสือพิมพ์ออนไลน์เกิดขึ้น ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็ว เทคโนโลยีด้านข้อมูล (Information Technology) เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของประชาชนมากขึ้น^{๑๒๗}

๒. เป็นเรื่องปกติของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย สื่อสมัยใหม่เข้ามามีบทบาทมากขึ้น ได้แก่ สมาร์ทโฟน (Smart Phone) และแท็บเล็ต (Tablet) ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่เข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ได้ง่ายและเร็วมากขึ้น หนังสือพิมพ์จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชนในปัจจุบันและอนาคต จึงทำให้เกิดหนังสือพิมพ์ออนไลน์ขึ้น^{๑๒๘}

๓. เป็นเรื่องปกติของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย หนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่มีคอลัมน์ข่าวทางการเมืองนำเสนอทุกวัน ทันต่อเหตุการณ์ มีนักวิชาการด้านการเมืองเขียนวิพากษ์วิจารณ์ข่าวได้น่าสนใจ “ที่ร้านอาหารมีหนังสือพิมพ์ทุกวัน ใครมาซื้อของหรือกินข้าว ก็หยิบอ่านทุกคน” รัฐบาลเน้นให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครอง จึงมีความจำเป็นที่ต้องใช้ การสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจกัน ระหว่างภาคการเมืองและภาคประชาชน การสื่อสารจึงเปรียบเสมือนเส้นใยประสาทของระบบการเมือง ระหว่างภาคการเมืองและภาคประชาชน^{๑๒๙}

๔. ไม่อ่านหนังสือพิมพ์ ไม่มีเวลาในการจะติดตามข่าวสารทางอื่นที่น่าสนใจกว่าสื่อหนังสือพิมพ์ ข่าวออนไลน์จะดูได้เร็วกว่าหนังสือพิมพ์มาก ชอบดูข่าวการเมืองเป็นประจำ เพราะสื่อเสนอข่าวสารและนโยบายจากรัฐบาลมาสู่ประชาชน ในขณะเดียวกันก็เป็นสื่อเสนอความคิดเห็นและความต้องการจากประชาชนไปสู่ภาคการเมืองด้วยเช่นกัน ซึ่งส่งผลให้การกำหนดนโยบายของรัฐบาลได้ผลดีและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน แต่จากเหตุการณ์ความแตกแยกในบ้านเมืองที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน อันเกิดจากความไม่เข้าใจกันของแนวทางการบริหาร

^{๑๒๗} สัมภาษณ์ หลวงพ่อเกษมสันต์ อนุบาลโย เจ้าอาวาสวัดเขาจอมแห ตำบลมะขามคู่, ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๑๒๘} สัมภาษณ์ สมเกียรติ จ้องจิตมัน ปลัดเทศบาลตำบลมาบข่าพัฒนา, ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๑๒๙} สัมภาษณ์ สะสม ศรีโกไสย ผู้บริหารบริษัทเอกชน (BSNCR) ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

ประเทศระหว่างรัฐกับประชาชน เกิดการแบ่งฝักแบ่งฝ่าย และขาดความสามัคคีของคนในชาติ ทำให้หลายฝ่ายมีความพยายามที่จะสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้น จึงมีการเสนอให้ “สื่อมวลชน” เข้าไปทำหน้าที่ในการช่วยให้เกิดความสมานฉันท์ ตามแนวทางของคณะกรรมการสมานฉันท์ เพื่อการปฏิรูปการเมืองและแก้ไขรัฐธรรมนูญของรัฐสภา^{๑๓๐}

๕. ประชาชนไม่ค่อยชอบอ่านหนังสือพิมพ์ เพราะไม่ค่อยทันต่อเหตุการณ์เท่ากับสื่อโทรทัศน์ เพราะสื่อโทรทัศน์จะเร็วกว่าประชาชนต้องการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองมีความสำคัญต่อการปกครอง การนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาด้านการเมือง บทวิเคราะห์ในหนังสือพิมพ์ โดยรวมค่อนข้างขาดมุมมองเชิงสมานฉันท์ แต่แบ่งฝ่ายกันชัดเจนในเล่มเดียวกัน (ต่างหน้า/ต่างกรอบ/ต่างคอลัมน์)^{๑๓๑}

๖. ประชาชนเชื่อว่า ทุกคนเขียนข่าวเพื่อให้หนังสือของตัวเองมีจุดเด่น มากกว่าข้อเท็จจริง แต่หนังสือพิมพ์ออนไลน์มีบทบาทและความสำคัญต่อความเชื่อและความคิดเห็นของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความคิดเห็นทางการเมือง ซึ่งหนังสือพิมพ์ออนไลน์เป็นสื่อกลางระหว่างรัฐสู่ประชาชนหรือประชาชนสู่รัฐสามารถลดความขัดแย้งให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้นและเสริมสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในสังคมได้^{๑๓๒}

๗. ไม่ชอบอ่านเพราะไม่ทันสมัย การนำเสนอข่าวการเมืองบนหนังสือพิมพ์ออนไลน์มีความไม่เป็นกลาง จะเลือกอ่านข่าวการเมืองจากหนังสือพิมพ์ออนไลน์เฉพาะข่าวที่สนใจ โดยมักจะอ่านรายละเอียดของข่าวทั้งหมด และจะสนใจข่าวการเมืองในประเด็นทุจริต คอร์รัปชันมากกว่า หนังสือพิมพ์หลายฉบับ นำเสนอข่าวด้านเดียว เช่น ผู้จัดการ หรือ โลกวันนี้ ที่สะท้อนสถานการณ์เมืองชัดเจน^{๑๓๓}

๘. ความขัดแย้งของพรรครัฐบาลและพรรคฝ่ายค้าน ส่วนมากจะเป็นเรื่องส่วนตัวหรือระหว่างพรรค ไม่ค่อยจะมีประโยชน์หรือพูดถึงผลประโยชน์โดยรวมของภาคประชาชนมากนัก หนังสือพิมพ์น้อยฉบับที่มีบทวิเคราะห์สาธารณะทางการเมืองจากผู้อ่านหรือประชาชน สภาพแวดล้อม มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการอ่านข่าวการเมือง โดยบุคคลย่อมต้องการข้อมูลข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ซึ่งเป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย และมีการนำเสนอข่าวการเมือง

^{๑๓๐} สัมภาษณ์ วรวิทย์ สะโสดา หัวหน้างานพนักงานบริษัท (BSNCR) ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๑๓๑} สัมภาษณ์ ธัญญนันท์ วิริยะพันธ์ ประชาชนทั่วไป ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

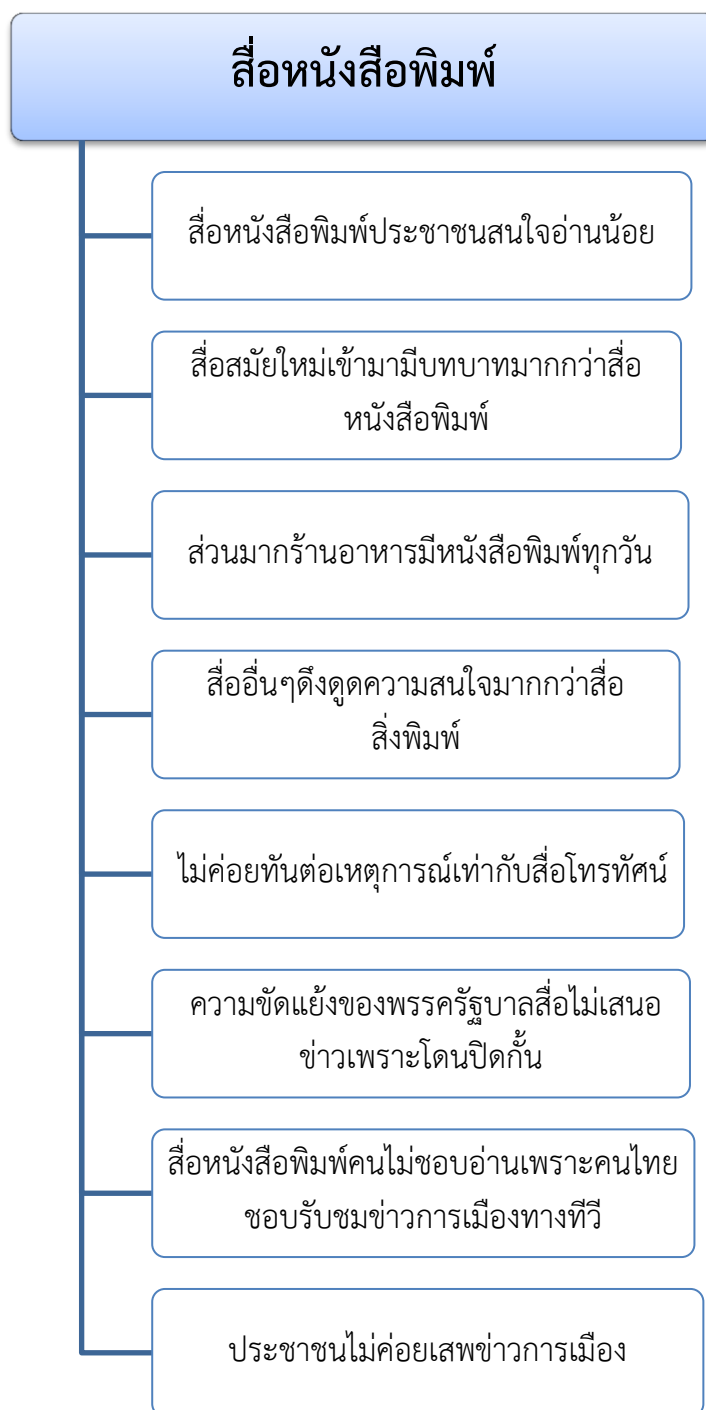
^{๑๓๒} สัมภาษณ์ ณฐมน จิตคุณโกมล นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ อบต.มะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๑๓๓} สัมภาษณ์ จิตน์ภักกานต์ กำจรกิจไพศาล ผู้ช่วยทรัพยากรบุคคล ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

มากกว่าสื่ออื่น รวมทั้งกลุ่มตัวอย่างสามารถติดตามรายละเอียดของข่าวการเมืองได้มากกว่าสื่ออื่น อาทิ ข่าวเกี่ยวกับการทุจริต คอรัปชั่น เป็นต้น^{๑๓๔}

สรุป จากการที่ประชาชนรับรู้ข่าวสารทางการเมืองข่าวกิจกรรมการเคลื่อนไหวการเมือง ประชาชนสนใจเสพข่าวจากหนังสือพิมพ์ค่อนข้างน้อย เพราะไม่ค่อยทันต่อเหตุการณ์เท่ากับสื่อโทรทัศน์ สื่อสมัยใหม่เข้ามามีบทบาทมากขึ้น ได้แก่ สมาร์ทโฟน (Smart Phone) และแท็บเล็ต (Tablet) ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่เข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ได้ง่ายและเร็วมากขึ้น หนังสือพิมพ์จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชนในปัจจุบันและอนาคต จึงทำให้เกิดหนังสือพิมพ์ออนไลน์ขึ้น

^{๑๓๔} สัมภาษณ์ ชิตเกียรติ ศรีดอกบัว ข้าราชการครู และวิทยากร ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

แผนภาพที่ ๔.๓ สรุปบทสัมภาษณ์หนังสือพิมพ์

๓) สื่อวิทยุ

ประชาชนฟังข่าวความขัดแย้งระหว่างพรรครัฐบาลและพรรคฝ่ายค้านจากสื่อวิทยุ
แล้วให้สัมภาษณ์ดังนี้

๑. ประชาชนมีความคิดเห็นและความเชื่อว่า ฟังกรมประชาสัมพันธ์อย่างเดียว เพราะเป็นกลางดี อย่างอื่นไม่น่าเชื่อถือ เพราะสื่อก็ถูกรัฐใช้เป็นเครื่องมือ แตกต่างกันไปเพียงแต่ว่า อย่างแรก สื่อโดนบังคับ อย่างหลัง สื่อสมยอม ด้วยความจำยอมหรือจำเป็นก็แล้วแต่ ซึ่งรัฐก็มักใช้อำนาจรัฐผ่านอำนาจทางการเมืองเข้ามาจัดสรรความสัมพันธ์ตรงนี้อย่างเหมาะสมกับแนวทางของรัฐบาลแต่ละสมัย^{๑๓๕}

๒. ประชาชนมีความคิดเห็นคือเชื่อถือได้น้อยมาก เพราะการเมืองเป็นเรื่องของภาคประชาชน ซึ่งต้องใช้ระยะเวลา เนื่องจากเกิดสภาวะการแทรกแซงสื่อ ด้วยการใช้ การตลาด อำนาจทางการเมือง ทุน เข้าแทรกแซงสื่อ เช่น การแต่งตั้งนักการเมือง/นอมินี เข้าแทรกแซงบอร์ดบริหารสื่อของรัฐ (อ.ส.ม.ท.) หรือ ไอทีวี การเข้าซื้อหุ้นมติชน หรือถอดรายการเมืองไทยรายสัปดาห์จากช่อง ๙ อ.ส.ม.ท.^{๑๓๖}

๓. ประชาชนมีความคิดเห็นคือต้องใช้ระยะเวลา แต่การเสนอข่าวเป็นกรณีหรือเหตุการณ์สั้นๆ สื่อเป็นบางสถานีเครื่องมือทางการเมือง ของนักการเมืองหรือรัฐบาล มีการกำหนดวาระข่าวสาร และมีการฟ้องร้องสื่อบางสถานี ทำให้เกิดสื่อเกรงกว่าที่จะให้ข่าวจริงต่อประชาชน^{๑๓๗}

๔. เกิดสภาวะสุญญากาศ/จัดระเบียบสื่อ ด้วยการใช้ กฎหมายสื่อ ประกาศคณะปฏิวัติ และเริ่มต้นการใช้กฎหมายความมั่นคงเป็นเครื่องมือในการควบคุมนโยบายข่าวสารของสื่อต่างๆ เช่น สื่อโทรทัศน์ แต่ผลในเชิงปฏิบัติไม่ได้เห็นเป็นรูปธรรม และในช่วงรัฐบาลนี้ ได้ปลดกฎหมายสื่อที่สำคัญหลายฉบับเช่น พรบ.จัดแจ้งการพิมพ์, พรบ.โทรทัศน์สาธารณะ, พรบ.การประกอบกิจการวิทยุโทรทัศน์ หรือ พรบ.การกระทำความผิดคอมพิวเตอร์ หรือพรบ.ภาพยนตร์และวีดิทัศน์ ซึ่งกฎหมายหลายฉบับถือว่ายังมีปัญหาอยู่มากในเรื่องของอำนาจการบังคับใช้ตีความ เช่น กฎหมายคอมพิวเตอร์ และกฎหมายภาพยนตร์ ที่ได้รับเสียงต้านจากสื่อและประชาชนค่อนข้างมาก^{๑๓๘}

๕. เกิดสภาวะการคุกคามสื่อ ด้วยการใช้ “วิาทะ”ทางการเมืองโต้ตอบกับนักข่าว/ผู้สื่อข่าวโดยตรง ผ่านการให้สัมภาษณ์ ให้ข่าวหรือการจัดรายการวิทยุ – การแทรกแซง อ.ส.ม.ท. และทีวีไทย และวิทยุชุมชน/ท้องถิ่น^{๑๓๙}

^{๑๓๕} สัมภาษณ์ หลวงพ่อเกษมสันต์ ญาณโย เจ้าอาวาสวัดเขาจอมแห ตำบลมะขามคู่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๑๓๖} สัมภาษณ์ สมเกียรติ จองจิตมั่น ปลัดเทศบาลตำบลมาบตาพุดพัฒนา, ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๑๓๗} สัมภาษณ์ สะสม ศรีโกสโย ผู้บริหารบริษัทเอกชน (BSNCR) ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๑๓๘} สัมภาษณ์ วรวิทย์ สะโสดา หัวหน้างานพนักงานบริษัท (BSNCR) ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๑๓๙} สัมภาษณ์ ธัญญนันท์ วิริยะพันธ์ ประชาชนทั่วไป ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

๖. การพูดอาจจะทำให้เรารับรู้อารมณ์ของคนพูดเพื่อให้คล้อยตาม แต่ทุกอย่างต้องนำมาวิเคราะห์กับข้อเท็จจริง ความวุ่นวายทางการเมือง / การชุมนุมที่ปะทะกันรุนแรง หรือเหตุการณ์ที่ทํานายกรัฐมนตรีนเรนทรวิชัยพบปะสื่อ ตั้งกรรมการปฏิรูปสื่อภาครัฐ – รายงานสรุปการปฏิรูปสื่อภาครัฐ ที่ได้ข้อสรุปแต่ไม่นำไปใช้จริงจัง^{๑๔๐}

๗. การปิดวิถียุทธศาสตร์ (ตามกฎหมายความมั่นคง – กอ.รมน./ดีเอสไอ/กองทัพบก) ที่กลุ่มคนบางกลุ่มอ้างว่าผิดกฎหมายรัฐธรรมนูญ แต่เจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐอ้างว่าเนื้อหาขัดต่อความมั่นคงและเรื่องหมิ่นสถาบัน ยังขาดความเข้าใจการใช้คำเรียกฝ่ายทางการเมือง ภาษาทางการเมือง^{๑๔๑}

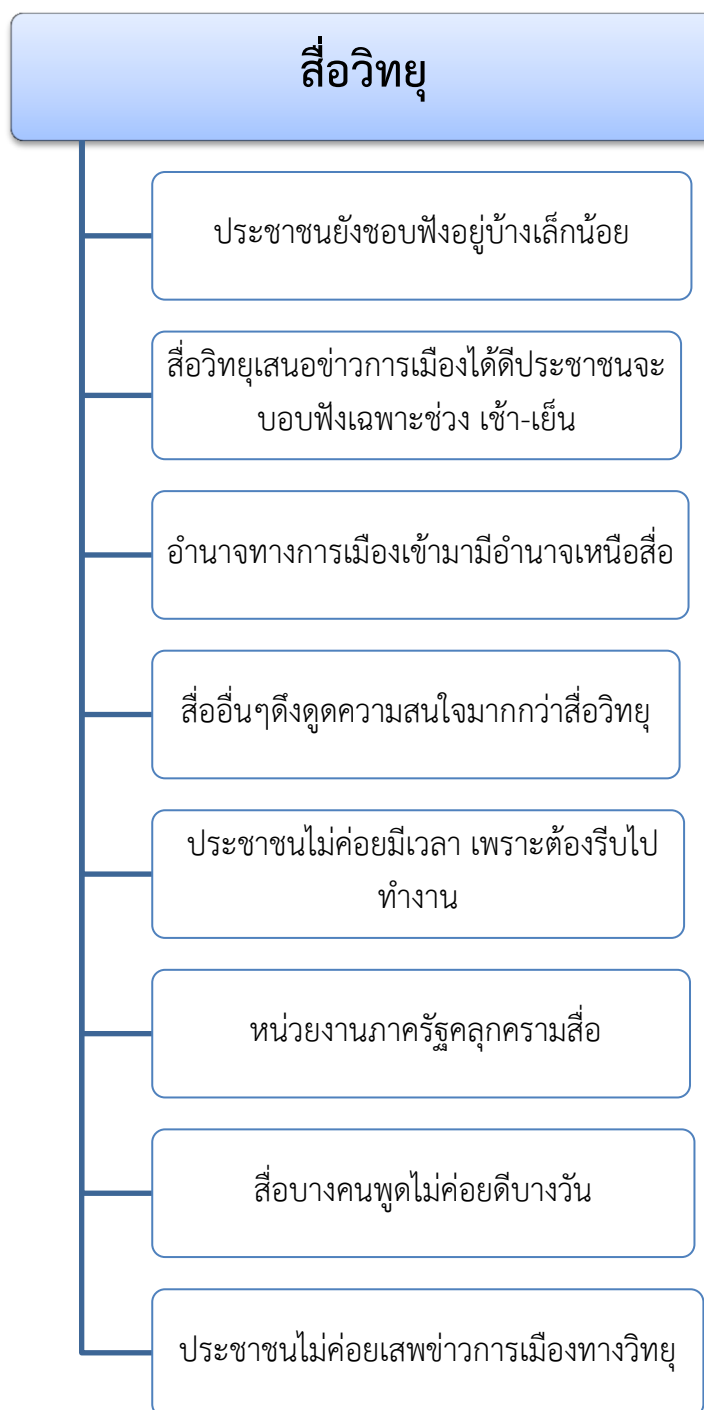
๘. สื่อมักเสนอข่าวที่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเฉพาะ ไม่เป็นกลางในการเสนอข่าว เน้นความรวดเร็ว/การใช้บรรยากาศข่าวมารวบรวมรายงาน^{๑๔๒}

สรุป จากการที่ประชาชนรับรู้ข่าวสารทางการเมืองข่าวกิจกรรมการเคลื่อนไหวการเมืองประชาชนสนใจเฉพาะข่าวจากวิทยุวิทยุวิทยุวิทยุ เพราะวิทยุไม่สามารถมองเห็นหน้าตาของผู้เสนอข่าวไม่กล้าใจ ส่วนใหญ่สื่อจะถูกรัฐใช้เป็นเครื่องมือ แตกต่างกันไปเพียงแต่ว่า อย่างแรก สื่อโดนบังคับ อย่างหลัง สื่อสมยอม ด้วยความจำยอมหรือจำเป็นก็แล้วแต่ ซึ่งรัฐก็มักใช้อำนาจรัฐผ่านอำนาจทางการเมืองเข้ามาจัดสรรความสัมพันธ์ตรงนี้อย่างเหมาะสมกับแนวทางของรัฐบาลแต่ละสมัย

^{๑๔๐} สัมภาษณ์ ฐมนิธิ อธิคุณโกมล นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ อบต.มะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๑๔๑} สัมภาษณ์ จิตน์นิภาภานต์ กำจรกิจไพศาล ผู้ช่วยทรัพยากรบุคคล ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๑๔๒} สัมภาษณ์ ชิตเกียรติ ศรีดอกบัว ข้าราชการครู และวิทยากร ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

แผนภาพที่ ๔.๔ สรุปบทสัมภาษณ์หนังสือวิทยุ

๔) สื่อนิตยสารรายสัปดาห์เกี่ยวกับการเมือง

ประชาชนชอบติดตามข่าวการเมืองจากนิตยสารรายสัปดาห์เกี่ยวกับการเมืองหรือมีความคิดเห็นและความเชื่อแบบไหน ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นดังนี้

๑. ประชาชนมองว่าไม่น่าเชื่อถือ ไม่น่าอ่านเหมือนนิยายน้ำเน่า เพราะไม่มีสาระคติธรรมใดๆ ให้น่าอ่าน เพราะส่วนใหญ่แล้วประชาชนสนใจสื่อสารทางการเมืองที่ฉับไว เห็นเป็นรูปเป็นร่างมากกว่ามานั่งอ่าน^{๑๔๓}

๒. ประชาชนไม่ชอบมีความไม่ครอบคลุมรอบด้านของข้อมูลข่าวสารทางการเมือง และกว่าจะอ่านนิตยสารจบก็ใช้เวลาประมาณ ๒-๓ ชั่วโมงจึงจะจบเล่ม ซึ่งจะทำให้เสียเวลาในการอ่านมาก ประชาชนต้องทำมาหากินคงไม่มีเวลาพอที่จะมานั่งอ่าน^{๑๔๔}

๓. ประชาชนมองว่านิตยสารบางเล่มสื่อสารการเมืองแบบไม่เป็นกลาง คือเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมากเกินไป ทำให้ไม่ยอมอ่าน ไม่อยากติดตาม และปัจจุบันข่าวสารทางการเมืองเป็นข่าวที่น่าติดตามแบบจริงๆ จังและแบบด่วนๆ เพราะประชาชนต้องรับแบบฉับไวซึ่งต้องทันเหตุการณ์ทุกวัน สื่อนิตยสารบางเล่มไม่ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข่าว (ไม่ตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อนนำเสนอ)^{๑๔๕}

๔. ประชาชนมองว่านิตยสารต้องนำเสนออย่างมีเป้าหมายทางการเมือง เพื่อได้ตอบสนองฐานนิยม ทศนคติ) ให้ทันต่อเหตุการณ์ ทุกวันนี้เทคโนโลยีสารพัดประเภท บวกเข้ากับปัจจัยที่ว่า แต่สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการดูมากกว่า และด้วยปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ จึงเป็นเหตุให้หนังสือรุ่นเก่าๆ ที่ปรับตัวไม่ทัน หรือปรับตัวช้า ต้องล้มหายตายจากอย่างต่อเนื่อง^{๑๔๖}

๕. ประชาชนมองว่าภาษาข่าวมีความเอนเอียง อคติ ไม่เป็นที่น่าเชื่อถืออย่างเพียงพอ เด็กๆ และผู้ใหญ่บางคนในยุคปัจจุบันไม่นิยมเสพข่าวจากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร เพราะทุกวันนี้มีเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่ทันสมัยที่น่าตื่นเต็นกว่าข่าวการเมือง^{๑๔๗}

๖. ประชาชนไม่ชอบและไม่ค่อยอ่าน เพราะข่าวการเมืองมีแต่ปัญหาที่ทำให้ประชาชนทะเลาะกันเอง นักการเมืองเข้าไปในสภาไม่ได้ช่วยประชาชนอย่างแท้จริง ส่วนใหญ่ที่เข้ามาเล่นทางการเมืองนั้นมีความหวังเกี่ยวกับผลประโยชน์ของพวกเขา^{๑๔๘}

๗. ประชาชนมองว่านักการเมืองหลีกเลี่ยงการตรวจสอบตนเอง แต่จะตรวจสอบนักการเมืองฝ่ายตรงข้าม พอจับได้ว่าตัวเองก็เกี่ยวพันกับการทุจริตก็รับไม่ได้ ไม่ยอมรับผิดชอบ

^{๑๔๓} สัมภาษณ์ หลวงพ่อเกษมสันต์ ญาณโย เจ้าอาวาสวัดเขาจอมแห ตำบลมะขามคู่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๑๔๔} สัมภาษณ์ สมเกียรติ จองจิตมั่น ปลัดเทศบาลตำบลมาบตาพพัฒนา, ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๑๔๕} สัมภาษณ์ สะสม ศรีโกสย ผู้บริหารบริษัทเอกชน (BSNCR) ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

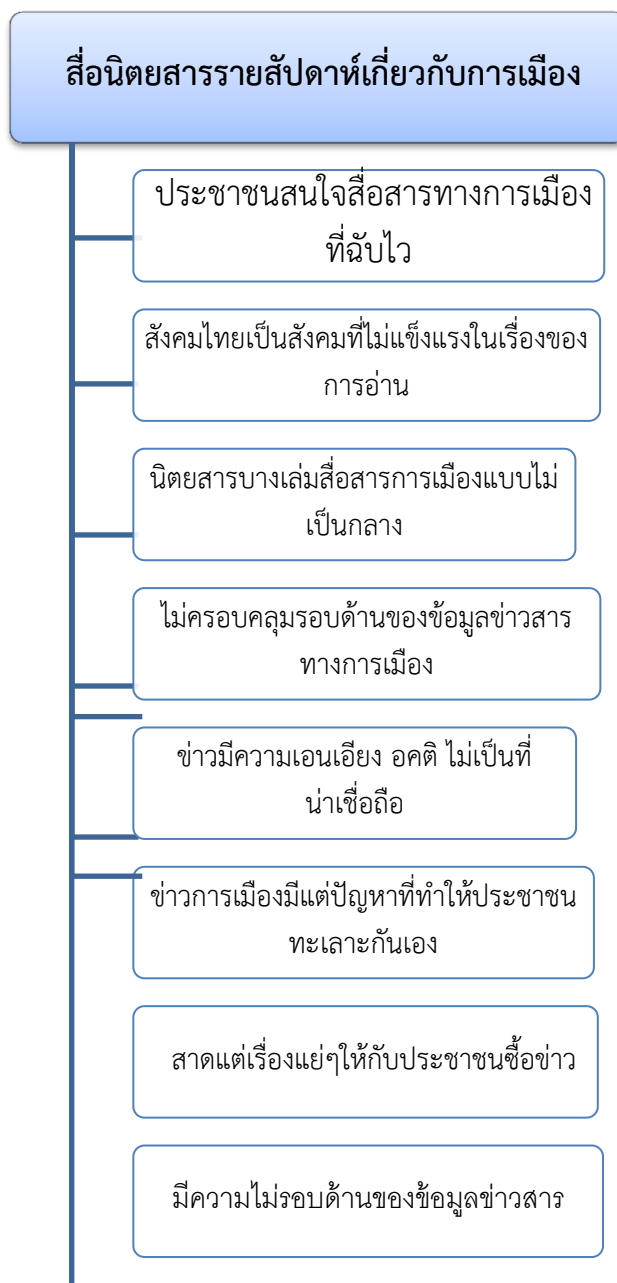
^{๑๔๖} สัมภาษณ์ วรวิทย์ สะโสดา หัวหน้างานพนักงานบริษัท (BSNCR) ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๑๔๗} สัมภาษณ์ ธัญญนันท์ วิริยะพันธ์ ประชาชนทั่วไป ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๑๔๘} สัมภาษณ์ ธรรมนูญ ธิติคุณโกมล นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ อบต.มะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

แค้นคีนอย่างเดียว จนลืมนองกลับมาที่ประชาชนว่าเขาเลือกเราให้มาช่วยให้ประชาชนมีชีวิตที่ดีขึ้น^{๑๔๙}

๘. ประชาชนมองว่าการรายงานข่าวแบบสงครามวารสารศาสตร์มากกว่าวารสารศาสตร์สันติภาพ เพราะสาดแต่เรื่องแย่ๆให้กับประชาชนซื้อข่าวมากกว่ารายงานข่าว หรือเสนอข่าวที่เป็นเรื่องจริงและมีสาระเชิงการเมือง^{๑๕๐}

^{๑๔๙} สัมภาษณ์ จิตน์นิภา กานต์ กำจรกิจไพศาล ผู้ช่วยทรัพยากรบุคคล ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๑๕๐} สัมภาษณ์ ชิตเกียรติ ศรีดอกบัว ข้าราชการครู และวิทยากร ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

แผนภาพที่ ๔.๕ สรุปบทสัมภาษณ์สื่อมวลชนรายสัปดาห์

สรุป จากการที่ประชาชนรับรู้ข่าวสารทางการเมืองข่าวกิจกรรมการเคลื่อนไหวการเมือง ประชาชนสนใจเฉพาะข่าวจาก สื่อมวลชนรายสัปดาห์เกี่ยวกับการเมือง ประชาชนแทบจะไม่อ่านไม่ติดตามเลย เพราะไม่ทันสมัยแล้วยังไม่น่าอ่าน ไม่น่าเชื่อถือ คือ นิยายน้ำเน่า เพราะไม่มีสาระคดี ธรรม ไม่ชอบ มีความไม่รอบด้านของข้อมูลข่าวสาร ไม่ตรวจสอบความถูกต้องของข่าว (ไม่ตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อนนำเสนอ)

๕) สื่ออินเทอร์เน็ต (Facebook , Line)

ประชาชนชอบติดตามข่าวการเมืองผ่านโทรศัพท์มือถือหรือสื่ออินเทอร์เน็ต (Facebook, Line) หรือร่วมรับฟังการปราศรัยหาเสียง ของกรรมการชุมชนหรือสมาชิกสภาเขต หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร(ส.ส.) ผ่านโทรศัพท์มือถือหรือสื่ออินเทอร์เน็ตแล้วผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่ดังนี้

๑. ประชาชนเชื่อถือแค่ ๖๐% เพราะมันไม่มีสิ่งใดครอบคลุมจริง ๆ สถานีข่าวที่เกิดขึ้นใหม่นี้ ถือกำเนิดเพราะเป้าหมายทางการเมืองที่ชัดเจน ไม่ได้ยึดถือแนวคิดเรื่องความเป็นกลางอีกต่อไป อาจเป็นสื่อ แต่ไม่ใช่สื่อมวลชน เพราะจำกัดต่อฐานเสียงผู้ชมซึ่งเกี่ยวพันใกล้ชิดกับฐานเสียงการเมือง นับเป็นกลวิธีทางการเมืองแบบใหม่ ที่ไม่ต้องแทรกแซงสื่ออีกต่อไป แต่ตั้งองค์กรสื่อขึ้นมาเพื่อรับใช้ฐานความคิดทางการเมืองไปเสียเลย^{๑๕๑}

๒. เป็นการเมืองที่ต้องการสื่อสารผ่านช่องทาง การสื่อสารที่หลากหลาย ทำให้เข้าถึงประชาชนชอบมากขึ้น การใช้สื่อออนไลน์ทางการเมือง ด้วยสมมติฐานว่าอาจลดทอนความรุนแรงในสังคมให้น้อยลง เพราะข้อวิพากษ์ว่าสื่อกระแสหลักต่างก็เลือกข้างเลือกฝ่ายกันโดยมาก พื้นที่สื่อใหม่อ่างงอินเทอร์เน็ตจึงดูเป็นทางออกของความขัดแย้งนี้ แต่ข้อเท็จจริงจากการศึกษาเรื่องความขัดแย้งทางการเมืองบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ เมื่อปี ๒๕๕๗ ช่วงเหตุการณ์การชุมนุม-สลายการชุมนุมของคนเสื้อแดง ผ่านสื่อทวิตเตอร์ เฟซบุ๊ก เว็บไซต์และฟอร์เวิร์ดเมลก็สะท้อนให้เห็นว่าสื่อใหม่ ก็กลายเป็นพื้นที่สงครามทางความคิดสื่อทางการเมืองที่สำคัญ^{๑๕๒}

๓. มีความเห็นว่า เป็นการเมืองที่ต้องการสื่อสารผ่านช่องทางนี้เพราะประชาชนเข้าถึงได้ค่อนข้างได้มากขึ้น หลายพันกระทู้ในเว็บบอร์ดพันทิปในช่วงเหตุการณ์ความรุนแรงในช่วงการชุมนุม เนื้อหาส่วนมากเป็นไปด้วยการประณาม ตำหนิ และตราหน้าสื่ออย่างรุนแรง ขณะที่

^{๑๕๑} สัมภาษณ์ หลวงพ่อเกษมสันต์ อนุโลโย เจ้าอาวาสวัดเขาจอมแห ตำบลมะขามคู่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๑๕๒} สัมภาษณ์ สมเกียรติ จองจิตมั่น ปลัดเทศบาลตำบลมาบตาพุดพัฒนา, ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

เฟซบุ๊กมีการตั้งกลุ่มขึ้นมาเพื่อแบ่งสีแบ่งฝ่ายชัดเจน แม้แต่ฟอร์เวิร์ดเมลก็มีเนื้อหาทางการเมืองที่ส่งเวียนกันในโลกออนไลน์เพื่อสื่อสารเรื่องข้อเท็จจริงความขัดแย้งในมุมมองของแต่ละสี^{๑๕๓}

๔. ดูบ้างแต่เชื่อถือมากไม่ได้ เพราะให้ข่าวเวอร์มาก ๆ สื่อใหม่ อาจสะท้อนให้เห็นแนวคิดหนึ่งที่สำคัญ คือการรายงานข่าวภายใต้กรอบความคิดทางการเมืองที่ตายตัว แบ่งฝ่ายชัดเจน อาจเรียกเป็นความคิดยึดติดทางการเมือง ที่เน้นนำเสนอความขัดแย้ง มองเหตุการณ์ต่างๆ อย่างแยกส่วนขาดความลึก มิติเชิงเวลาสาเหตุของข่าว และนำเสนออย่างไม่มีเป้าหมายชัดเจนร่วมกัน และไม่รายงานจนสุดขอบทาง ไม่มีผู้รับผิดชอบทางการเมืองที่แท้จริง^{๑๕๔}

๕. สร้างความสนใจ และมองเห็นถึงประโยชน์จากการใช้ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตมากขึ้น สื่อควรแสดงบทบาทเปิดโอกาสให้สังคมรับรู้พฤติกรรมนักรบการเมือง และควรให้นักการเมืองที่จะลงสมัครเลือกตั้งต้องผ่านการอบรมจริยธรรมก่อน^{๑๕๕}

๖. เชื่อได้น้อยสุด มีทั้งข่าวจริงและไม่จริงอยู่ในนั้น แต่สื่อควรจะต้องกระตุ้นให้รัฐบาลปฏิรูประบบการศึกษา ปรับค่านิยมยกย่องคนมีความรู้ความสามารถมากกว่าคนร่ำรวย กำหนดบทลงโทษเพิ่มเติมสำหรับจริยธรรมวิชาชีพ จัดตั้งหน่วยงานเฉพาะดูแลจริยธรรมนักรบการเมือง ให้ความรู้และกระตุ้นจิตสำนึกประชาชนให้สอดส่องดูแลจริยธรรม Social Sanction หรือคว่ำบาตรนักรบการเมืองที่ประพฤติผิดทางจริยธรรม ที่สำคัญสังคมไทยควรเปลี่ยนแปลงระบบอุปถัมภ์ที่ฝังรากลึก ใช้วัฒนธรรมสร้างชาติไม่โกงกิน สื่อนั้นมีบทบาทสามารถทำให้กดดันรัฐบาลทำได้^{๑๕๖}

๗. ดูเป็นประจำทุกวัน และส่วนใหญ่ข่าวการเมืองจะสื่อสารเร็วทางสื่อออนไลน์นี้แหละ ทำให้ฟังข่าวทางการเมืองได้เร็วขึ้น แต่ต้องรับฟังอย่างใช้วิจารณญาณนะเพราะส่วนใหญ่ข่าวมากกว่าเรื่องจริง บทบาทของสื่อที่มีผลกับการปกครองและการเมืองไทยมาโดยตลอด ทำให้สื่อถูกมองว่ามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของสังคม และสื่อกลายเป็นเหยื่อของวิกฤติทุกครั้งที่ผ่านมาสื่อก็ไม่ต่างจากระบบประชาธิปไตยล้มๆลุกๆมาตลอด^{๑๕๗}

๘. บางข่าวที่สื่ออินเทอร์เน็ตนำมาเผยแพร่ก็ไม่สามารถพิสูจน์ว่าเป็นข่าวจริงหรือข่าวปลอมได้ การปฏิวัติรัฐประหาร สื่อจะถูกควบคุมในการผลิตข่าวสารต่างๆ หรือถึงขั้นไม่พอใจก็จะบุกทุบแท่นพิมพ์ให้รู้แล้วรูด แต่ปัจจุบันสื่อมีการพัฒนาที่ทันสมัยมากขึ้น โดยเฉพาะสื่อดิจิทัลเป็นการยากลำบากที่รัฐจะใช้อำนาจรัฐในการควบคุม เกือบจะทุกรัฐบาลมักจะมีปัญหาเกี่ยวกับสื่อเป็น

^{๑๕๓} สัมภาษณ์ สະสม ศรีโกไสย ผู้บริหารบริษัทเอกชน (BSNCR) ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๑๕๔} สัมภาษณ์ วรวิทย์ สะโสดา หัวหน้างานพนักงานบริษัท (BSNCR) ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๑๕๕} สัมภาษณ์ ธัญญนันท์ วิริยะพันธ์ ประชาชนทั่วไป ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

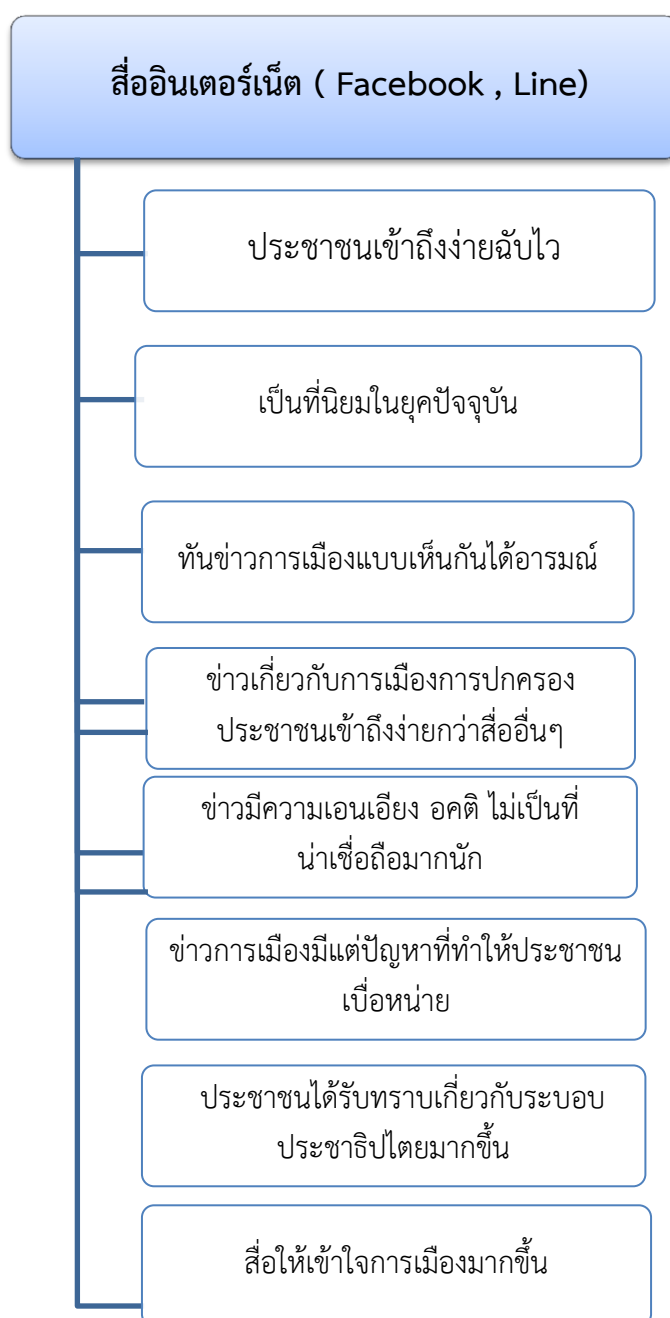
^{๑๕๖} สัมภาษณ์ ธรรมนูญ ธิติคุณโกมล นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ อบต.มะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๑๕๗} สัมภาษณ์ จิตน์นิภา กานต์ กำจรกิจไพศาล ผู้ช่วยทรัพยากรบุคคล ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

บางช่วงบางตอนที่เข้าด้ายเข้าเข็ม และพยายามจะเข้ามาควบคุมสื่อทั้งทางนิตินัยและพฤตินัย โดยเฉพาะมีกฎหมายที่จะใช้กับสื่อทุกประเภท มากมายหลายฉบับ เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนไปจาก อนุล็อกเป็นดิจิทัล สื่อก็ยังควบคุมยากขึ้น ทุกช่องทางสามารถกระจายข่าวได้หมด ไม่จำเป็นต้อง เป็นนักข่าวเท่านั้นที่จะทำหน้าที่ในการสื่อข่าว ใครก็ได้ที่มีสมาร์ตโฟนอยู่ในมือก็สามารถที่จะทำ หน้าที่สื่อข่าวได้ทุกที่ทุกเวลา^{๑๕๘}

สรุป จากการที่ประชาชนรับรู้ข่าวสารทางการเมืองข่าวกิจกรรมการเคลื่อนไหวการเมือง ประชาชนสนใจเสพข่าวจาก สื่ออินเทอร์เน็ต (Facebook , Line) มีการสื่อสารที่หลากหลาย ทำให้เข้าถึงประชาชนได้มากขึ้น การใช้สื่อออนไลน์ทางการเมือง ด้วยสมมติฐานว่าอาจลดทอนความ รุนแรงในสังคมให้น้อยลง เพราะข้อวิพากษ์ว่าสื่อกระแสหลักต่างก็เลือกข้างเลือกฝ่ายกันโดยมาก พื้นที่สื่อใหม่อย่างอินเทอร์เน็ตจึงดูเป็นทางออกของความขัดแย้งนี้ แต่ข้อเท็จจริงจากการศึกษา เรื่องความขัดแย้งทางการเมืองบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ เมื่อปี ๒๕๕๗ ช่วงเหตุการณ์การ ชุมนุม-สลายการชุมนุมของคนเสื้อแดง ผ่านสื่อทวิตเตอร์ เฟซบุ๊ก เว็บบอร์ดและฟอร์เวิร์ดเมลก็ สะท้อนให้เห็นว่าสื่อใหม่ ก็กลายเป็นพื้นที่สงครามทางความคิด สื่อสื่อทางการเมืองที่สำคัญ ส่วน ใหญ่ข่าวการเมืองจะสื่อสารเร็วทางสื่อออนไลน์ เพราะทำให้ฟังข่าวทางการเมืองได้เร็วขึ้น แต่ต้อง รับฟังอย่างใช้วิจารณญาณนะเพราะส่วนใหญ่ข่าวข่าวมากกว่าเรื่องจริง บทบาทของสื่อที่มีผลกับ การปกครองและการเมืองไทยมาโดยตลอด ทำให้สื่อถูกมองว่ามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของสังคม และสื่อกลายเป็นเหยื่อของวิกฤติทุกครั้งที่ผ่านมาสื่อก็ไม่ต่างจากระบบประชาธิปไตยล้มๆลุกๆมา ตลอด

^{๑๕๘} สัมภาษณ์ ชิตเกียรติ ศรีดอกบัว ข้าราชการครู และวิทยากร ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

แผนภาพที่ ๔.๖ สรุปบทสัมภาษณ์สื่ออินเทอร์เน็ต (Facebook , Line)

๖) สื่อหอกระจายข่าว

ประชาชนรับฟังข่าวการวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมือง รับรู้ข้อมูลข่าวสารทาง
การเมืองการปกครองผ่านเสียงตามสายของชุมชนผ่านหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน แล้ว
ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่ดังนี้

๑. ประชาชนมองว่าน่าเชื่อถือมากใช้ได้ เพราะทั่วถึงทั้งหมู่บ้านพึงทุก เข้า – เย็น สื่อหอกระจายข่าว กำลังจะเป็นสิ่งของที่ล้ำหลัง สื่อวิทยุ โทรทัศน์ต้องแข่งขันกันเองจากจำนวนสื่อที่เพิ่มขึ้นเกินพอดี สื่อดิจิทัลเข้ามาแทนที่ สื่อทั้งหมดที่มีอยู่ เนื่องจากมีต้นทุนที่ถูกกว่า ง่ายกว่า สะดวกกว่าทั้งผู้ผลิตสื่อและผู้เสพสื่อสามารถตอบโต้ ต่อต้าน ขวนเชื่อได้อย่างรวดเร็ว ทันทีทันใด^{๑๕๙}

๒. ประชาชนมองว่าล้ำสมัย ไม่ทันต่อเหตุการณ์ โดยเฉพาะสังคมไทยถูกจรรีกับสื่อดิจิทัลมากที่สุด จำนวนผู้ใช้สื่อดิจิทัลของประเทศไทยสูงขึ้นทุกปี จนติดอันดับต้นๆ ของประเทศที่มีประชากรใช้สื่อดิจิทัลมากที่สุดและมีจำนวนผู้ใช้สื่อดิจิทัลที่มีอายุน้อยที่สุด เป็นจำนวนมากที่สุดด้วย^{๑๖๐}

๓. เป็นสื่อที่ล้ำสมัย ไม่ทันต่อเหตุการณ์ สื่อวิทยุกระจายเสียงข้อดีคือมีแต่เสียงไม่สามารถมองเห็นภาพได้ คุณภาพ ประสิทธิภาพของสื่อถูกมองข้ามไปกับ เนื้อหาที่ขาดความรับผิดชอบ สร้างกระแสการยอมรับของสังคมที่เสพสื่อด้วยวิธีการที่ไม่คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม^{๑๖๑}

๔. ทำให้เกิดการเบี่ยงเบนทางพฤติกรรมของสื่อทั้ง สื่อแท้ สื่อเทียมและดั่งสื่อ ที่วัดกันจากความต้องการของผลประโยชน์และหน้าตา ทำยที่สุดสื่อจึงกลายเป็นเหยื่อของเงินและอำนาจไปโดยปริยาย สังคมไทย สื่อจึงกลายเป็นเป้าหมายของกลุ่มผลประโยชน์ ระหว่างการกำจัดให้พ้นทางหรือเอาเข้ามาเป็นพวกล่อลวงด้วยผลประโยชน์ ด้วยตำแหน่งและด้วยอำนาจ^{๑๖๒}

๕. พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ ที่จะถูกนำมาใช้ในการควบคุมสื่อต่างๆ การแทรกแซงสิทธิส่วนบุคคล มีการตอบสนองความต้องการของผู้มีอำนาจ เพราะระบบอุปถัมภ์ อำนาจและผลประโยชน์สามารถกำจัดสื่อที่ไม่พึงประสงค์ให้พ้นทางได้แล้ว^{๑๖๓} เป็นการรายงานถึงสถานะปัจจุบันว่าเกิดอะไรขึ้นบ้าง ซึ่งก็มาจากรัฐบาล สื่อมีอิทธิพลในเรื่องของความรู้ มีมุมมองว่าสื่อมวลชนจะสื่อสารเรื่องราวต่างๆ ที่จะทำให้ผู้คนสนใจติดตามเรื่องราว นั้น เมื่อให้ความสนใจต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างต่อเนื่องแล้วนำเสนอเรื่องราว นั้น ๆ ออกสู่สาธารณชนให้รับทราบเป็นประจำสืบเนื่องกันไปสัก

^{๑๕๙} สัมภาษณ์ หลวงพ่อเกษมสันต์ อนาลโย เจ้าอาวาสวัดเขาจอมแห ตำบลมะขามคู่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๑๖๐} สัมภาษณ์ สมเกียรติ จองจิตมั่น ปลัดเทศบาลตำบลมาบตาพพัฒนา, ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๑๖๑} สัมภาษณ์ สะสม ศรีโกไสย ผู้บริหารบริษัทเอกชน (BSNCR) ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๑๖๒} สัมภาษณ์ วรวิทย์ สะโสดา หัวหน้างานพนักงานบริษัท (BSNCR) ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๑๖๓} สัมภาษณ์ ธัญญนันท์ วิริยะพันธ์ ประชาชนทั่วไป ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

ระยะหนึ่ง ผลจากการกระทำเช่นนั้น สามารถทำให้สาธารณชนส่วนใหญ่เกิดความคล้อยตาม และรู้สึกว่าเรื่องดังกล่าว เป็นเรื่องที่น่าสนใจ และต้องให้วาคำสำคัญ^{๑๖๔}

๖. ฟังทุกเข้า-เย็น เพราะชุมชนมีฟัง ทันท่วงทีทุกวัน แต่จะนำเชื่อถือใหม่ต้องดูหลายๆทาง กัน คงต้องยอมรับว่า ณ วันนี สถาณการณการเมืองไทย ถือเป็นหนึ่งในสิ่งที่มีวาคำร้อนแรงอย่างมาก ตลอดจนเป็นประเด็นร้อนที่ใครต่อใครต่างพูดถึงท่วบ้านท่วเมือง สื่อทุกแขนงไม่วาจะเป็น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ หรือแม้แต่วีบไซต์ ต่างน่าเสนอข่าวเรื่องการบ้านการเมืองใน หลากหลายแง่มุม เรียกได้ว่าถ้าใครไม่รู้เรื่อง ไม่ติดตามการเคลื่อนไหวของการเมือง ก็พูดเต็มปาก ได้ว่าเขยมาก^{๑๖๕}

๗. สื่อหอกระจายข่าวในปัจจุบัน เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการขึ้นนำกระแสทางการเมือง เป็นกลุ่มคนสำคัญที่น่าเสนอข่าวสาร ที่ส่งผลและมีอิทธิพลต่อทุกคน ทำให้คนจำนวนมากสามารถ รับรู้เรื่องราวในแง่มุมที่หลากหลายได้ในหลายรูปแบบ ทั้งวิทยุ สิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต และ โฆษณาต่างๆ หรือเราอาจจะเรียกสั้นๆว่าสื่อ ซึ่งเป็นเหมือนกับ กระจกเงา ที่สะท้อนทั้งภาพ เสียง และข้อมูล ต่างๆที่ได้รับไปสู่มวลชนนั่นเอง แน่อนว่าถ้าประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารด้านใดด้าน หนึ่งเข้าไป ก็จะติดตามและเชื่อตามนั้นเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะปัจจุบันนี้เกือบทุกบ้านมีวิทยุ โทรทัศน์ ซึ่งสามารถรับรู้ข่าวสารได้รวดเร็วตลอดเวลา^{๑๖๖}

๘. บทบาทของสื่อจึงมีความสำคัญมากที่จะสื่อสารให้คนตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยชรา ไม่วา จะอ่านหนังสือไม่ออก หรือเขียนไม่ได้ก็ตาม แต่พวกเขาก็สามารถที่จะรับรู้ข่าวสารได้ และจะตาม กระแสนั้นโดยไม่ได้ตั้งคำถามและหาคำตอบว่าวาจริงทั้งเบื้องหน้าและเบื้องหลังข่าวนั้นเป็น อย่างไร ส่วนใหญ่จะเชื่อในภาพแรกทีเห็น เป็นธรรมชาติของคนไทยที่เชื่อคนง่าย^{๑๖๗}

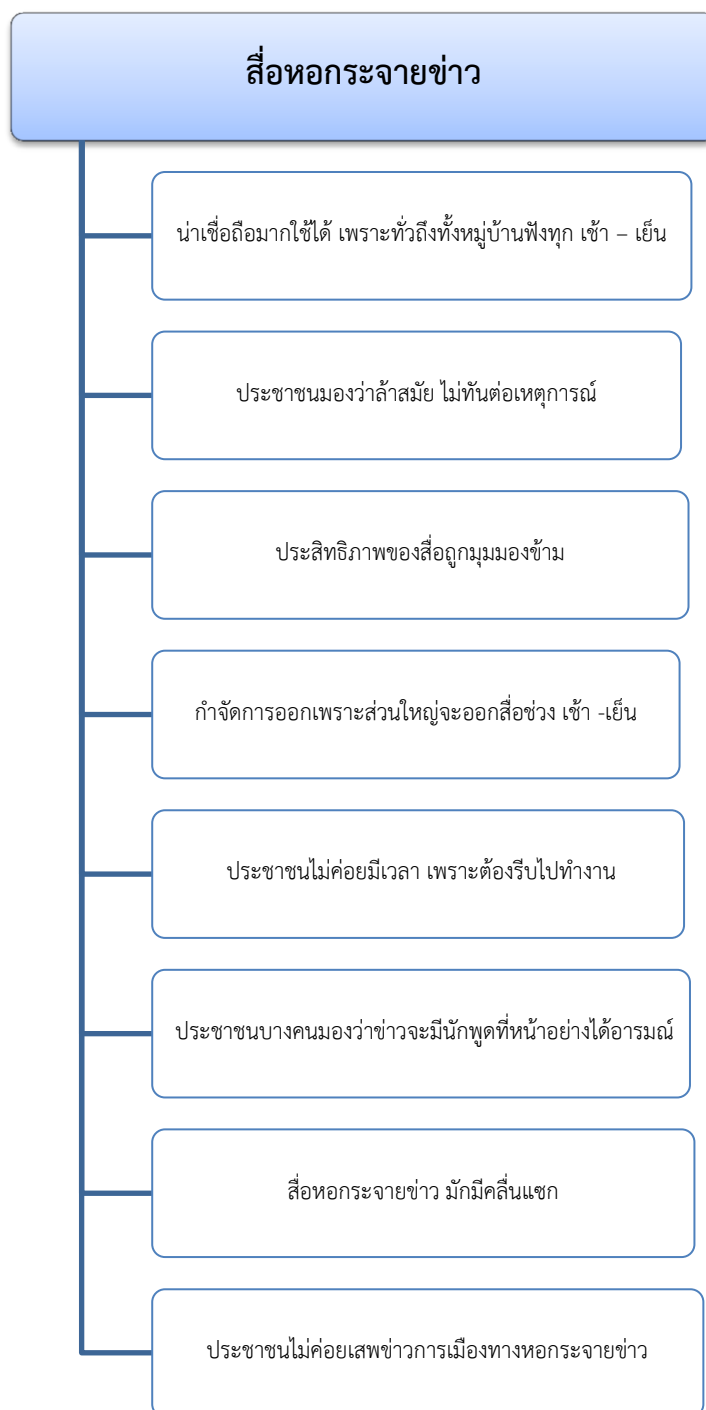
สรุป จากการที่ประชาชนรับรู้ข่าวสารทางการเมืองข่าวกิจกรรมการเคลื่อนไหว การเมือง ประชาชนสนใจเสพข่าวจากสื่อหอกระจายข่าว เป็นสื่อที่ล้าสมัย ไม่ทันต่อ เหตุการณ์ สื่อวิทยุกระจายเสียงข้อด้อยคือมีแต่เสียงไม่สามารถมองเห็นภาพได้ คุณภาพ ประสิทธิภาพของสื่อถูกมองข้ามไป

^{๑๖๔} สัมภาษณ์ ฐมน ธิติคุณโกมล นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ อบต.มะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๑๖๕} สัมภาษณ์ จิตนัภกานต์ กำจรกิจไพศาล ผู้ช่วยทรัพยากรบุคคล ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๑๖๖} สัมภาษณ์ สมเกียรติ จองจิตมัน ปลัดเทศบาลตำบลมาขำพัฒนา, ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๑๖๗} สัมภาษณ์ ชิตเกียรติ ศรีดอกบัว ข้าราชการครู และวิทยากร ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

แผนภาพที่ ๔.๗ สรุปบทสัมภาษณ์สื่อหอกระจายข่าว

ตอนที่ ๓ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชน

๑) สื่อต่างๆควรให้ข่าวทางการเมืองที่เชื่อถือ เพราะการเมืองเป็นเรื่องละเอียดอ่อนมาก และควรมีประโยชน์มากกว่านี้ เช่น ควรจะมีเว็บสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างความรู้^{๑๖๘}

๒) ไม่เคยเข้าร่วมเคลื่อนไหวทางการเมืองสนใจแต่เรื่องปากท้องของตนเอง ไม่วิเคราะห์ข่าวสารทางการเมือง เพียงแต่รับรู้ข่าวสารแต่นิ่งเฉยกับการเมือง อุดมการณ์ทางการเมือง คือหลักที่มนุษย์เป็นผู้มีสติปัญญา รู้จักใช้เหตุผล รู้ดีชั่ว และสามารถปกครองตนเองได้ หลักสิทธิเสรีภาพ และหลักความเสมอภาค คือความเท่าเทียมกันซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย^{๑๖๙}

๓) วิทย์ โททัศน์ หนังสือพิมพ์มีบทบาทในทางกล่อมเกลາทางการเมืองอย่างสำคัญในสังคมสมัยใหม่ เพราะเป็นสิ่งที่มืออยู่อย่างแพร่หลาย แต่การกล่อมเกลาที่ผ่านมาสื่อมวลชนมักไม่มีการกระหว่าระหว่างผู้ให้กับผู้รับ จึงมักเป็นการกล่อมเกลาทางเดียว แต่ก็มีอิทธิพลมากในสังคมสมัยใหม่ เพราะทำให้รวดเร็ว กว้างขวาง และประหยัด^{๑๗๐}

๔) สภาพการเมือง ขาดข้อเท็จจริง มีแต่การใช้พวกพ้องและนโยบายการโกงกิน และควรสร้างมาตรฐานในการรายงานที่ได้ข้อเท็จจริง ความเป็นจริง กับประชาชนมากกว่า การใช้กฎหมายในการปกครองและปิดบังข้อมูลประชาชน^{๑๗๑}

๕) ให้ความเห็นว่า ประชาชนตามชนบทส่วนมากเข้าไม่ถึงและไม่เข้าใจในการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง และไม่ให้ความสนใจกับสถานการณ์การเมืองของประเทศ และผู้นำชุมชนทุกหมู่บ้านทุกที่ควรกระจายข่าวสารทางการเมืองให้ลงไปถึงประชาชนในทุกระดับ ชนชั้น^{๑๗๒}

สรุปประชาชนรับรู้ข่าวสารทางการเมืองข่าวกิจกรรมการเคลื่อนไหวทางการเมือง ประชาชนสนใจเฉพาะข่าวทางทีวีค่อนข้างเยอะ รองลงมาคือสื่อ Internet จะต้องพิจารณาอย่างดีก่อนเสพข่าว เพราะประชาชนทุกคนตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของระบอบการเมืองการปกครองไม่ว่าจะเป็นระบอบเผด็จการ หรือระบอบประชาธิปไตยย่อมส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของประชาชน อาจดีขึ้นหรือเลวร้ายลงขึ้นอยู่กับ การเสพข่าวให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมและสังคมของเรา ประชาชนสนใจเสพข่าวจากหนังสือพิมพ์ วิทย์ นิตยสารรายสัปดาห์ ค่อนข้างน้อยประชาชนแทบจะไม่อ่านไม่ติดตามเลย เพราะไม่ค่อยทันต่อเหตุการณ์เท่ากับสื่อโทรทัศน์ และสื่อวิทย์และ

^{๑๖๘} สัมภาษณ์ หลวงพ่อเกษมสันต์ ญาณโย เจ้าอาวาสวัดเขาจอมแห ตำบลมะขามคู่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๑๖๙} สัมภาษณ์ สมเกียรติ จองจิตมั่น ปลัดเทศบาลตำบลมาบข่าพัฒนา, ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๑๗๐} สัมภาษณ์ สะสม ศรีโกไสย ผู้บริหารบริษัทเอกชน (BSNCR) ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

^{๑๗๑} สัมภาษณ์ วรวิทย์ สะโสดา หัวหน้างานพนักงานบริษัท (BSNCR) ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

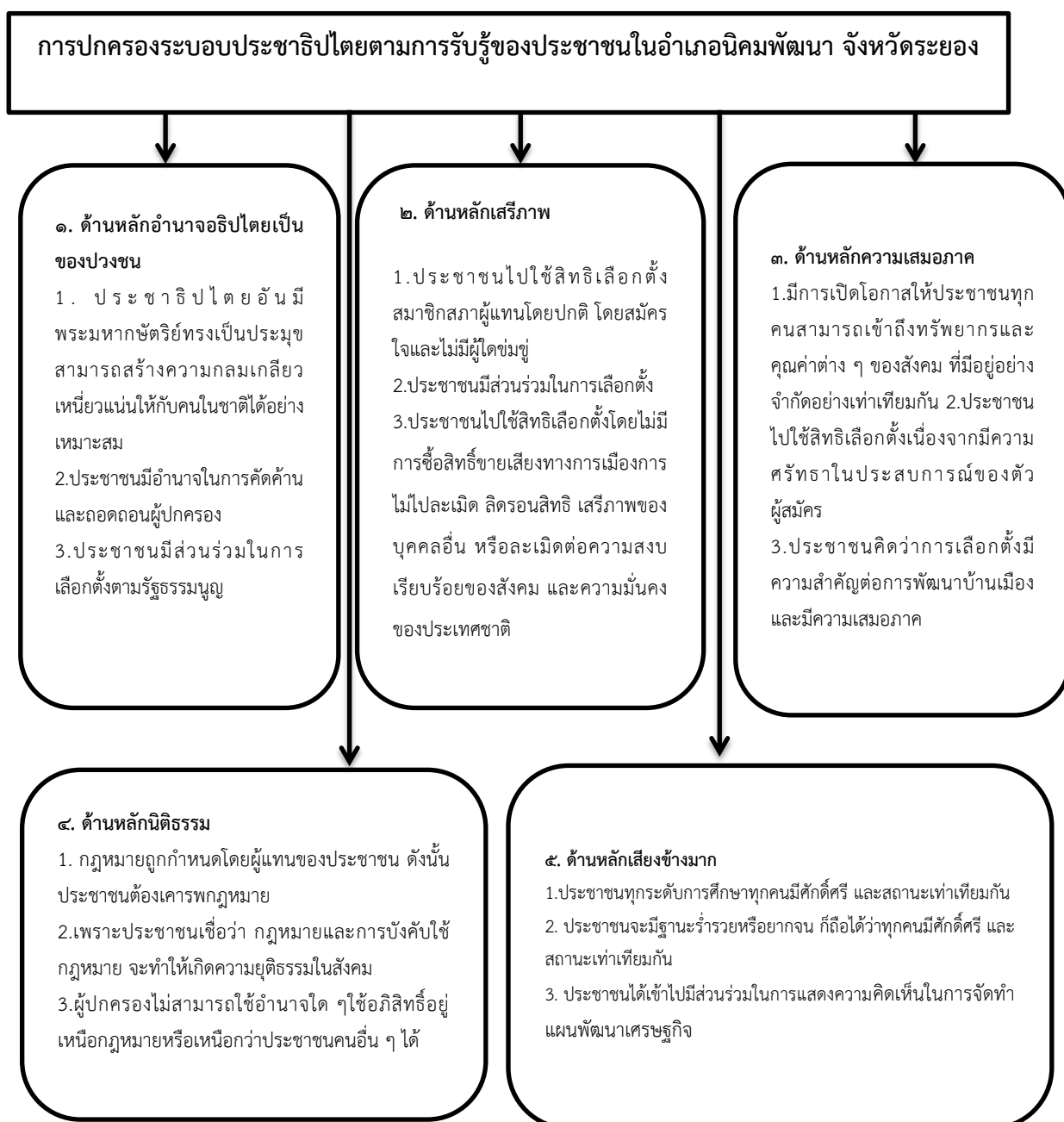
^{๑๗๒} สัมภาษณ์ ธัญญนันท์ วิริยะพันธ์ ประชาชนทั่วไป ตำบลมะขามคู่, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๒.

นิตยสารไม่สามารถมองเห็นหน้าตาของผู้เสนอข่าว ไม่กล้าใจ สื่อสมัยใหม่เข้ามามีบทบาทมากขึ้น ประชาชนสนใจเสพข่าวจากสื่ออินเทอร์เน็ต (Facebook, Line) เพราะมีการสื่อสารที่หลากหลาย ทำให้เข้าถึงประชาชนได้มากขึ้น เยาวชนรุ่นใหม่ส่วนใหญ่มีการติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมืองมากขึ้น และมีการรับรู้ที่ถูกต้องมากขึ้น เพราะข้อมูลข่าวสารทางการเมืองมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของทุกคนและเป็นสิ่งที่ช่วยในการตัดสินใจในด้านต่างของการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน และอนาคตให้สอดคล้องกับการปกครองระบบประชาธิปไตย

๔.๖ องค์ความรู้

๔.๖.๑ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย ในการวิจัยเรื่อง “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง” ซึ่งได้ทำการศึกษาจากเอกสาร ตำรา ผลงานทางวิชาการต่างๆ และลงพื้นที่ทำการวิจัย ผู้วิจัยสรุปความรู้ได้ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๘ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากแผนภาพที่ ๔.๑. ประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ทั้ง ๕ ด้าน ดังนี้

๑. ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ตามความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยประชาชนคิดว่ารัฐธรรมนูญ คือ กฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ หัวใจที่สำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย คือ เชื่อว่าระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขสามารถสร้างความกลมเกลียวเหนียวแน่นให้กับคนในชาติได้อย่างเหมาะสม

๒. ด้านหลักเสรีภาพ ตามความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตยของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ประชาชนคิดว่าในระบอบประชาธิปไตยกำหนดสิทธิเสรีภาพให้กับประชาชนทุกคนมีความเท่าเทียมกัน สื่อมวลชนต่างๆ มีเสรีภาพในการนำเสนอข่าวสาร โดยไม่ถูกปิด และการเข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองโดยสงบ เป็นสิทธิของประชาชนตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนโดยปกติ โดยสมัครใจและไม่มีผู้ใดข่มขู่

๓. ด้านหลักความเสมอภาค ตามความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ประชาชนคิดว่า มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงทรัพยากรและคุณค่าต่าง ๆ ของสังคม ที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างเท่าเทียมกัน ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งเนื่องจากมีความศรัทธาในประสิทธิภาพของตัวผู้สมัครมากกว่าการขายเสียง และประชาชนคิดว่าการเลือกตั้งมีความสำคัญต่อการพัฒนาบ้านเมืองและมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน

๔. ด้านหลักนิติธรรม ตามความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ประชาชนคิดว่ากฎหมายถูกกำหนดโดยผู้แทนของประชาชน ดังนั้นประชาชนต้องเคารพกฎหมาย เพราะประชาชนเชื่อว่ากฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย จะทำให้เกิดความยุติธรรมในสังคม และการที่ประชาชนจะอยู่ด้วยกันได้อย่างสงบสุข เราทุกคนต้องเคารพกฎกติกา

๕. ด้านหลักเสียงข้างมาก ตามความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ประชาชนคิดว่าทุกระดับการศึกษาของทุกคนมีศักดิ์ศรี และสถานะเท่าเทียมกัน ประชาชนไม่ว่าจะมีฐานะร่ำรวยหรือยากจน ก็ถือได้ว่าทุกคนมีศักดิ์ศรี และสถานะเท่าเทียมกัน การตัดสินใจของฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายตุลาการ ย่อมต้องถือเอาเสียงข้างมากที่มีต่อเรื่องนั้น ๆ เป็นเกณฑ์ตัดสิน ควบคู่ไป

กับการเคารพสิทธิของเสียงข้างน้อย และประชาชนยอมรับและปฏิบัติตามมติของคนส่วนใหญ่หรือเสียงข้างมากในสังคม แม้ว่าจะไม่เห็นด้วยก็ตาม

แผนภาพที่ ๔.๙ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากแผนภาพที่ ๔.๒. ประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง มีพฤติกรรม การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชน ๖ ด้าน ในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ดังนี้

๑. สื่อโทรทัศน์ จะมีทั้งข้อดีและข้อเสียที่ประชาชนให้ข้อมูลมา ข้อดีคือมีช่วงหนึ่ง การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในช่วงการเมืองสองชั่วที่ประชาชนสนใจ เพราะทางสื่อเป็นช่องทางใน การเข้าถึงที่ง่ายที่สุดสามารถให้ได้ทั้งภาพ เสียง ความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ ความสมจริง ไม่ว่า บ้านไหน ก็มีโทรทัศน์ดูได้ทุกที่สะดวกต่อการติดตามข่าวสารทั้งในช่องฟรี ทวีและจาน ดาวเทียม ประชาชนมีการติดตามข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์เกี่ยวกับการเมืองเป็นประจำทุกวัน

ส่วนข้อเสียคือ ไม่น่าเชื่อถือเพราะทำให้เกิดความขัดแย้งกัน สื่อโทรทัศน์บางสถานีเสนอ ข่าวไม่เป็นกลาง ใช้แนวความคิดของตนเองประกอบข่าวสารมากเกินไป เมื่อได้ฟังจาก TV แล้ว ต้องเปรียบเทียบกับสื่ออื่นๆ เพราะทุกสื่อขายข่าวเป็นส่วนใหญ่ บางสถานีมักจะเสนอข่าวเข้าข้าง ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมากเกินไป ไม่ค่อยมีความเป็นธรรมในการเสนอข่าว

๒. สื่อหนังสือพิมพ์ ประชาชนมองว่าไม่น่าเชื่อถือเพราะทำให้เกิดความขัดแย้งกัน ไม่ค่อยอ่านหนังสือพิมพ์ ไม่มีเวลาในการจะติดตามข่าวสารจากสื่อหนังสือพิมพ์สนใจทางอื่นที่ น่าสนใจกว่าสื่อหนังสือพิมพ์ ไม่ค่อยทันต่อเหตุการณ์เท่ากับสื่อโทรทัศน์ เพราะสื่อเขียนข่าวเพื่อให้ หนังสือของตนเองมีจุดเด่น มากกว่าข้อเท็จจริง และความขัดแย้งของพรรครัฐบาลและพรรคฝ่าย ค้าน ส่วนมากจะเป็นเรื่องส่วนตัวหรือระหว่างพรรค ไม่ค่อยจะมีประโยชน์หรือพูดถึงผลประโยชน์ โดยรวมของภาคประชาชนมากนัก ประชาชนบางคนมองว่าเป็นเรื่องปกติของการปกครองใน ระบอบประชาธิปไตย หนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่มีคอลัมน์ข่าวทางการเมืองนำเสนอทุกวัน ทันต่อ เหตุการณ์ มีนักวิชาการด้านการเมืองเขียนวิพากษ์วิจารณ์ข่าวได้น่าสนใจ “ที่ร้านอาหารมี หนังสือพิมพ์ทุกวัน ใครมาซื้อของหรือกินข้าว ก็หยิบอ่านทุกคน

๓. สื่อวิทยุ ประชาชนมองว่าไม่น่าเชื่อถือ เพราะลำสมัย ถ้าจะฟังจะฟังกรม ประชาสัมพันธ์อย่างเดียว เพราะเป็นกลางดี อย่างอื่นไม่น่าเชื่อถือ เชื่อถือได้น้อยมากสื่อวิทยุ เพราะการเมืองเป็นเรื่องของภาคประชาชน ซึ่งต้องใช้ระยะเวลา แต่การเสนอข่าวเป็นกรณีหรือ เหตุการณ์สั้นๆ สื่อวิทยุการพูดอาจจะทำให้เรารับรู้อารมณ์ของคนพูดเพื่อให้คล้อยตาม แต่ทุก อย่างต้องนำมาวิเคราะห์กับข้อเท็จจริง สื่อมักเสนอข่าวที่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเฉพาะ ไม่เป็น กลางในการเสนอข่าว

๔. สื่อนิตยสารรายสัปดาห์เกี่ยวกับการเมือง

ประชาชนมองว่าไม่น่าเชื่อถือ คือ นิยายน้ำเน่า เพราะไม่มีสาระคติธรรม เวลามีปัญหาที่ ทะเลาะกันทำให้ประชาชนเอือมระอาไม่ได้ช่วยประชาชนอย่างแท้จริง ประชาชนส่วนใหญ่่มองว่า มันลำสมัยไปแล้วไม่ค่อยมีคนติดตามอ่านมากนักสื่อนี้

๕. สื่ออินเทอร์เน็ต (Facebook , Line)

ประชาชนมองว่าน่าเชื่อถือแค่ ๖๐% เพราะมันไม่มีสิ่งใดครอบคลุมจริง ๆ ประชาชนดูเป็นประจำทุกวัน และส่วนใหญ่ข่าวการเมืองจะสื่อสารเร็วทางสื่อออนไลน์ ทำให้ฟังข่าวทางการเมืองได้เร็วขึ้น แต่ต้องรับฟังอย่างใช้วิจารณญาณนะเพราะส่วนใหญ่ข่าวมากกว่าเรื่องจริง เป็นการเมืองที่ต้องการสื่อสารผ่านช่องทางนี้เพราะประชาชนเข้าถึงได้ค่อนข้างได้มากขึ้น สร้างความสนใจ และมองเห็นถึงประโยชน์จากการใช้ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตมากขึ้น แต่บางข่าวที่สื่ออินเทอร์เน็ตนำมาเผยแพร่ก็ไม่สามารถพิสูจน์ว่าเป็นข่าวจริงหรือข่าวปลอมได้ บางครั้งก็เชื่อถือได้น้อยมาก มีทั้งข่าวจริงและไม่จริงอยู่ในนั้น ประชาชนอาจจะมึนต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง เหตุเพราะประชาชนเองก็ต้องทำงานเลี้ยงชีพและครอบครัว จนไม่มีเวลาในการติดตามข่าวสารมากนัก แต่สื่อต่าง ๆ ในอำเภอนิคมพัฒนามีอุปสรรคในการให้ติดตาม

๖. สื่อหอกระจายข่าว

พบว่า ประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา ไม่มีเวลาในการที่จะรับฟังข่าวสารทางการเมืองได้มากนัก อาจเป็นเพราะว่าประชาชนยังต้องหาเช้ากินค่ำ ทำงานบริษัท ทำงานโรงงานอุตสาหกรรม เข้าเช่าตรู เล็กก็มีดค่า จนไม่มีเวลาในการติดตามข่าวสารทางการเมืองได้อย่างใกล้ชิด เพราะหอกระจายเสียงนั้นจากสถานีวิทยุนั้นจะเปิดข่าวสารทางการเมืองตามกำหนดเวลาของสถานีชุมชน จึงเป็นสาเหตุที่ประชาชนจะไม่รับทราบข่าวสารได้เท่าที่ควรนัก

๔.๖.๒ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการสังเคราะห์งานวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง” ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ความรู้ที่ได้จากการทำวิจัย ดังแสดงใน

แผนภาพที่ ๔.๓ ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๑๐ องค์ความรู้ของ“POON” โมเดล ที่ได้จากการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์องค์ความรู้จากการสรุปเนื้อหาวิเคราะห์จากแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ ซึ่งนำสรุปมาเป็น “POON” โมเดล โดยมีสาระสำคัญดังรายละเอียดต่อไปนี้

๑.๑ ประชาชนจะรับรู้เกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยได้นั้น ประชาชนจะต้องรู้ว่า ประชาธิปไตยคืออะไร หน่วยงานของรัฐต้องให้ความรู้กับประชาชน และเมื่อจะรณรงค์ให้ ประชาชนออกไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง หน่วยงานของรัฐหรือภาครัฐ ผู้สมัครรับเลือกตั้งควรมีการ จูงใจที่จะอยากออกไปใช้สิทธิ ควรมีการวางแผนประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนสนใจตั้งแต่เนิ่นๆ สื่อมวลชนต่างๆควรให้ข่าวอย่างทั่วถึง และวางตัวเป็นกลางในการสื่อสารเกี่ยวกับการปกครองใน ระบอบประชาธิปไตยให้กับประชาชนได้รับรู้ และหาแรงจูงใจให้ประชาชนไปใช้สิทธิใช้เสียงให้มาก ที่สุด ควรพิจารณาหาเหตุผล ประกอบไปด้วย ภาครัฐควรมีการวางแผนงาน วัดผลงาน ติดตาม ตรวจสอบผลงาน เมื่อมีข้อบกพร่องต้องรีบแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น วางแผนทำงาน อย่างรอบคอบ สุขุม “มีแผนดี เท่ากับทำงานสำเร็จ”

๑.๒ ประชาชนจะรับรู้เกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยได้นั้น ทุกภาคส่วนจะต้อง ร่วมมือกันในการให้ประชาชนได้รับรู้ เช่น นักข่าวก็ควรสื่อสารให้ข่าวแบบเป็นกลาง ทั้งสื่อต่างๆไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์ วิทยุ หอกระจายเสียงตามสาย สื่ออินเทอร์เน็ต Facebook Line ต้องทำหน้าที่ของตัวเองเป็นกลางให้มากที่สุด การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง คือ การประชาสัมพันธ์หรือชักชวนประชาชนโดยผ่านสื่อต่างๆ เป็นการเชิญชวนที่มีทางเลือกหลากหลาย เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลและรับทราบข้อมูลทุกระดับและทุกภาคส่วน ทำให้ประชาชนการเข้าถึงข้อมูลรับรู้ถึงวันเวลาและสถานที่หรือการเตรียมตัว การรับฟังนโยบายในการหาเสียงของพรรคการเมือง ส่วนเจ้าหน้าที่ของรัฐก็ประชาสัมพันธ์ให้ตรงจุด เข้าถึงทุกพื้นที่ ผู้นำชุมชนควรให้ความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์ให้กับลูกบ้านทุกหลังคาเรือน ใส่ใจ เข้าถึง ประชาชนทุกหย่อมย่าน ประชาธิปไตยจะแบ่งบานกลางใจคนไทยทั่วประเทศ

๑.๓ การติดตามและตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ ให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ เพิ่มให้ประชาชนทราบถึงการทำงานของรัฐบาลสุจริต โปร่งใส ยุติธรรม สามารถทำให้ประชาชนเชื่อมั่นและเชื่อใจในการทำงาน การตรวจสอบการทำหน้าที่ของเจ้าหน้าที่จะทำให้เราทราบถึงการทำงานหรือข้อผิดพลาดหรือความไม่ถูกต้อง เพื่อที่จะได้ช่วยกันแก้ไขหรือร้องเรียนการทำงานที่ เมื่อมีการตรวจสอบจากภาคประชาชนก็จะทำให้เจ้าหน้าที่คอยระวังการปฏิบัติหน้าที่ มีความรอบคอบ และมีความเป็นกลางในการทำงานไม่กล้าทำผิด

๑.๔ การปกครองในระบอบประชาธิปไตยมีหัวใจสำคัญอยู่ที่ประชาชน เพราะประชาชนคือเจ้าของอำนาจอธิปไตย ดังนั้นจะต้องมีการให้การศึกษาต่อประชาชนทั้งในรูปแบบ

และนอกรูปแบบเพื่อให้ประชาชนมีจิตวิญญาณในประชาธิปไตย คือ รู้จักรักษาและป้องกันสิทธิของตนเอง รวมทั้งมีความตระหนักในหน้าที่ความเป็นพลเมืองและหน้าที่รับผิดชอบต่อสังคม การศึกษายังจะช่วยให้ประชาชนหลุดพ้นจากความไม่รู้และความยากจน อันจะทำให้ประชาชนมีเศรษฐกิจพอเพียง ประชาชนจึงจะมีอิสระในการตัดสินใจทางการเมือง และจะทำให้ระบบการเลือกตั้งแบบ ๑ คน ๑ เสียง สามารถสะท้อนความต้องการอันแท้จริงของประชาชนได้

สรุปความรู้ที่ได้รับจากการสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้คือ การปกครองในระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชน ประชาชนคือเจ้าของอำนาจอธิปไตยที่แท้จริง รัฐจะต้องให้การศึกษากับประชาชน เพราะความเป็นประชาธิปไตยจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อประชาชนมีการศึกษามีจิตวิญญาณในประชาธิปไตย และมีสำนึกในหน้าที่รับผิดชอบของความเป็นพลเมือง การศึกษาจึงต้องได้รับการกำหนดให้เป็นระเบียบวาระแห่งชาติ เพื่อการพัฒนาคน

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้สภาพการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้ที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในระบอบการปกครองระบอบประชาธิปไตยในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย การรับรู้ การสื่อสาร การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน และหลักธรรมที่ใช้ในการวิจัยคือ หลักกาลามสูตร เพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ตามรายด้าน คือ การปกครองระบอบประชาธิปไตย ๕ ด้าน ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ด้านหลักเสรีภาพ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักเสียงข้างมาก พฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของ ๖ ด้านสื่อโทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อนิตยสารรายสัปดาห์เกี่ยวกับการเมือง สื่ออินเทอร์เน็ต (Facebook, Line) สื่อหอกระจายข่าว ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้ง โดยกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง คือ มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง รวมทั้งสิ้นจำนวน ๑๒,๒๓๖ คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๘๗ คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ (Likert Scale) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) แบบสัมภาษณ์ (Interview) จากนั้นนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการวิเคราะห์ และประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อคำนวณหาค่าสถิติสำหรับตอบวัตถุประสงค์ และสมมติฐานการวิจัยให้ครบถ้วนตามที่ตั้งไว้ มีลำดับขั้นตอน

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยอภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะได้ดังนี้

จากการทำวิจัยครั้งนี้ การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนใน
อำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

**๕.๑.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม เพศ
อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้** แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
จำนวน ๓๘๗ คนดังนี้

เพศ พบว่า ประชาชน ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๒๒๘ คน
คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๙๐ เพศชาย จำนวน ๑๕๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๓๐ และเพศที่ ๓ จำนวน ๓
คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๘๐ ตามลำดับ

อายุ พบว่า ประชาชน ที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีอายุ ๓๑-๔๐ ปี จำนวน ๑๗๙
คน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๓๐ รองลงมา คือ อายุ ๑๘-๓๐ ปี จำนวน ๑๐๘ คน คิดเป็นร้อยละ
๒๗.๙๐ อายุ ๔๑- ๕๐ ปี จำนวน ๘๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๙๐ และน้อยที่สุด อายุ ๕๑ปีขึ้นไป
จำนวน ๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๙๐ ตามลำดับ

ระดับการศึกษา พบว่า ประชาชน ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา
ปริญญาตรี จำนวน ๑๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๕๐ รองลงมาคือ อนุปริญญาหรือเทียบเท่า
(ปวช./ปวส) จำนวน ๑๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๙๐ มัธยมศึกษา จำนวน ๖๔ คน คิดเป็นร้อย
ละ ๑๖.๕๐ ประถมศึกษา จำนวน ๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๒๐ และน้อยที่สุดระดับปริญญาโท
ขึ้นไปจำนวน ๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๙๐ ตามลำดับ

อาชีพ พบว่า ประชาชน ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพ ข้าราชการ/พนักงาน
รัฐวิสาหกิจ จำนวน ๑๔๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๐๐ รองลงมา คือ รับจ้าง จำนวน ๑๓๒ คน คิด
เป็นร้อยละ ๓๔.๑๐ อื่นๆ จำนวน ๗๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๖๐ นักเรียน/นักศึกษา จำนวน ๑๗
คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๔๐ เกษตรกรรม จำนวน ๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๖๐ และน้อยที่สุด คือ
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน ๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๓๐ ตามลำดับ

อาชีพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย จำนวน ๑๐๐ ราย คิดเป็นร้อยละ
๔๒.๒๐ รองลงมาคือเกษตรกรรม จำนวน ๕๕ ราย คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๒๐ , ข้าราชการ/พนักงาน
รัฐวิสาหกิจ จำนวน ๕๐ ราย คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๑๐ , และรับจ้าง จำนวน ๓๒ ราย คิดเป็นร้อย
ละ ๑๓.๕๐

รายได้ต่อเดือน พบว่า ประชาชน ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน
๑๕,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๕๐ รองลงมา คือรายได้
๒๐,๐๐๑-๓๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๙๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๓๐ รายได้ ๑๐,๐๐๐-๑๕,๐๐๐
บาท จำนวน ๘๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๗๐ รายได้ ๓๐,๐๐๑ บาท ขึ้นไป บาท จำนวน ๔๕ คน

คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๖๐ และน้อยที่สุด คือรายได้น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๘๐ ตามลำดับ

๕.๑.๒ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ

การเปรียบเทียบการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยรวมทั้ง ๕ ด้าน จำแนกตาม

๑. เพศ ผลการทดสอบด้วยค่า F-test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ จากการเปรียบเทียบ การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง จำแนกตามเพศ ด้วยวิธีการทดสอบค่าที (F - test) โดยภาพรวม พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประชาชนที่มี เพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ทั้ง ๕ ด้าน คือ ๑) ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ๒) ด้านหลักเสรีภาพ ๓) ด้านหลักความเสมอภาค ๔) ด้านหลักนิติธรรม ๕) ด้านหลักเสียงข้างมาก พบว่าไม่แตกต่างกัน

๒. อายุ พบว่าบุคคลที่มี อายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยภาพรวม แตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บุคคลที่มี อายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ๔ ด้าน คือ ๑) ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ๒) ด้านหลักเสรีภาพ ๓) ด้านหลักความเสมอภาค ๔) ด้านหลักนิติธรรม ๕) ด้านหลักเสียงข้างมาก พบว่าแตกต่างกัน

๓. ระดับการศึกษา พบว่า บุคคลที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยภาพรวม แตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บุคคลที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ๔ ด้าน คือ ๑) ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ๒) ด้านหลักเสรีภาพ ๓) ด้านหลักความเสมอภาค ๔) ด้านหลักนิติธรรม ๕) ด้านหลักเสียงข้างมาก พบว่าแตกต่างกัน

๔. อาชีพ พบว่า บุคคลที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยภาพรวม แตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บุคคลที่มี อาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง ๔ ด้าน คือ ๑) ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ๒) ด้านหลักเสรีภาพ ๓) ด้านหลักความเสมอภาค ๔) ด้านหลักนิติธรรม ๕) ด้านหลักเสียงข้างมาก พบว่าแตกต่างกัน

พัฒนา จังหวัดระยอง ๕ ด้าน คือ ๑) ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ๒) ด้านหลักเสรีภาพ ๓) ด้านหลักความเสมอภาค ๔) ด้านหลักนิติธรรม ๕) ด้านหลักเสียงข้างมาก พบว่าแตกต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

๕. รายได้ต่อเดือน พบว่า บุคคลที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บุคคลที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ๔ ด้าน คือ ๑) ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ๒) ด้านหลักเสรีภาพ ๓) ด้านหลักความเสมอภาค ๔) ด้านหลักนิติธรรม ๕) ด้านหลักเสียงข้างมาก พบว่าแตกต่างกัน

๕.๑.๓ สรุปผลการวิจัยจากบทสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๘ ท่าน ได้แก่ ผู้บริหารปลัดอำเภอ ปลัดเทศบาล หรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลก้าน ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าหน้าที่ของรัฐ และประชาชนทั่วไปที่อยู่ในเขต อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง มีความคิดเห็นและความเข้าใจ เรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชน จำนวน ๖ ด้าน คือ ได้แก่ (๑) ด้านสื่อโทรทัศน์ (๒) ด้านสื่อหนังสือพิมพ์ (๓) ด้านสื่อวิทยุ (๔) ด้านสื่อนิตยสารรายสัปดาห์เกี่ยวกับการเมือง (๕) ด้านสื่ออินเทอร์เน็ต (Facebook , Line) ๖) ด้านสื่อหออกระจายข่าว ในงานวิจัยนี้มีข้อค้นพบที่น่าสนใจ ซึ่งจะได้นำมาเป็นประเด็นการอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

๑) การดูสื่อโทรทัศน์ จะมีทั้งข้อดีและข้อเสียที่ประชาชนให้ข้อมูลมา ข้อดีคือมีช่วงหนึ่งการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในช่วงการเมืองสองชั่วโมงที่ประชาชนสนใจ เพราะทางสื่อเป็นช่องทางในการเข้าถึงที่ง่ายที่สุดสามารถให้ได้ทั้งภาพ เสียง ความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ ความสมจริง ไม่ว่าบ้านไหน ก็มีโทรทัศน์ดูได้ทุกที่สะดวกต่อการติดตามข่าวสารทั้งในช่องฟรี ทวีและจานดาวเทียม ประชาชนมีการติดตามข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์เกี่ยวกับการเมืองเป็นประจำทุกวัน ส่วนข้อเสียคือ ไม่น่าเชื่อถือเพราะทำให้เกิดความขัดแย้งกัน สื่อโทรทัศน์บางสถานีเสนอข่าวไม่เป็นกลาง ใช้แนวความคิดของตนเองประกอบข่าวสารมากเกินไป เมื่อได้ฟังจาก TV แล้ว ต้องเปรียบเทียบกับสื่ออื่นๆ เพราะทุกสื่อขายข่าวเป็นส่วนใหญ่ บางสถานีมักจะเสนอข่าวเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมากเกินไป ไม่ค่อยมีความเป็นธรรมในการเสนอข่าว

๒) **สื่อหนังสือพิมพ์** ประชาชนมองว่าไม่น่าเชื่อถือเพราะทำให้เกิดความขัดแย้งกัน ไม่ค่อยอ่านหนังสือพิมพ์ ไม่มีเวลาในการจะติดตามข่าวสารจากสื่อหนังสือพิมพ์สนใจอย่างอื่นที่น่าสนใจกว่าสื่อหนังสือพิมพ์ ไม่ค่อยทันต่อเหตุการณ์เท่ากับสื่อโทรทัศน์ เพราะสื่อเขียนข่าวเพื่อให้หนังสือของตัวเองมีจุดเด่น มากกว่าข้อเท็จจริง และความขัดแย้งของพรรครัฐบาลและพรรคฝ่ายค้าน ส่วนมากจะเป็นเรื่องส่วนตัวหรือระหว่างพรรค ไม่ค่อยจะมีประโยชน์หรือพูดถึงผลประโยชน์โดยรวมของภาคประชาชนมากนัก ประชาชนบางคนมองว่าเป็นเรื่องปกติของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย หนังสือพิมพ์เมื่อก่อนอาจจะเป็นสื่อที่มีคอลัมน์ข่าวทางการเมืองนำเสนอทุกวัน ทันต่อเหตุการณ์ มีนักวิชาการด้านการเมืองเขียนวิพากษ์วิจารณ์ข่าวได้น่าสนใจ “ที่ร้านอาหารมีหนังสือพิมพ์ทุกวัน ใครมาซื้อของหรือกินข้าว ก็หยิบอ่านทุกคน แต่ปัจจุบันประชาชนไม่นิยมอ่าน

๓) **สื่อวิทยุ** ประชาชนมองว่าไม่น่าเชื่อถือ เพราะลำสมัย ถ้าจะฟังจะฟังกรมประชาสัมพันธ์อย่างเดียว เพราะเป็นกลางดี อย่างอื่นไม่น่าเชื่อถือ เชื่อถือได้น้อยมากสื่อวิทยุเพราะการเมืองเป็นเรื่องของภาคประชาชน ซึ่งต้องใช้ระยะเวลา แต่การเสนอข่าวเป็นกรณีหรือเหตุการณ์สั้นๆ สื่อวิทยุการพูดอาจจะทำให้เรารับรู้อารมณ์ของคนพูดเพื่อให้คล้อยตาม แต่ทุกอย่างต้องนำมาวิเคราะห์กับข้อเท็จจริง สื่อมักเสนอข่าวที่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเฉพาะ ไม่เป็นกลางในการเสนอข่าว

๔) **สื่อนิตยสารรายสัปดาห์เกี่ยวกับการเมือง** ประชาชนมองว่าไม่น่าเชื่อถือ คือ นิยายน้ำเน่า เพราะไม่มีสาระคติธรรม เวลามีปัญหาที่ทะเลาะกันทำให้ประชาชนเอือมระอาไม่ได้ช่วยประชาชนอย่างแท้จริง ประชาชนส่วนใหญ่มองว่ามันลำสมัยไปแล้วไม่ค่อยมีคนติดตามอ่านมากนัก สื่อนี้

๕) **สื่ออินเทอร์เน็ต (Facebook , Line)** ประชาชนมองว่าน่าเชื่อถือแค่ ๖๐% เพราะมันไม่มีสิ่งใดครอบคลุมจริง ๆ ประชาชนดูเป็นประจำทุกวัน และส่วนใหญ่ข่าวการเมืองจะสื่อสารเร็วทางสื่อออนไลน์ ทำให้ฟังข่าวทางการเมืองได้เร็วขึ้น แต่ต้องรับฟังอย่างใช้วิจารณญาณนะเพราะส่วนใหญ่ข่าวมากกว่าเรื่องจริง เป็นการเมืองที่ต้องการสื่อสารผ่านช่องทางนี้เพราะประชาชนเข้าถึงได้ค่อนข้างได้มากขึ้น สร้างความสนใจ และมองเห็นถึงประโยชน์จากการใช้ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตมากขึ้น แต่บางข่าวที่สื่ออินเทอร์เน็ตนำมาเผยแพร่ก็ไม่สามารถพิสูจน์ว่าเป็นข่าวจริงหรือข่าวปลอมได้ บางครั้งก็เชื่อถือได้น้อยมาก มีทั้งข่าวจริงและไม่จริงอยู่ในนั้น ประชาชนอาจจะมีอุปสรรคต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง เหตุเพราะประชาชนเองก็ต้องทำงานเลี้ยงชีพและครอบครัว จนไม่มีเวลาในการติดตามข่าวสารมากนัก แต่สื่อต่าง ๆ ในอำเภอนิคมน้ำมีอุปสรรคในการให้ติดตาม

๖) **สื่อหอกระจายข่าว** พบว่า ประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด ไม่มีเวลาในการที่จะรับฟังข่าวสารทางการเมืองได้มากนัก อาจเป็นเพราะว่าประชาชนยังต้องหาเช้ากินค่ำ ทำงานบริษัท ทำงานโรงงานอุตสาหกรรมเช้าตรู่ เลิกก็มืดค่ำ จนไม่มีเวลาในการติดตามข่าวสารทางการเมืองได้อย่างใกล้ชิด เพราะหอกระจายเสียงนั้นจากสถานีวิทยุนั้นจะเปิดข่าวสารทางการเมืองตามกำหนดเวลาของสถานีชุมชน จึงเป็นสาเหตุที่ประชาชนจะไม่รับทราบข่าวสารได้เท่าที่ควรนัก

๕.๒.อภิปรายผลการวิจัย

๕.๒.๑. ผลการวิเคราะห์การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยรวมทั้ง ๕ ด้าน อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง มีความรู้และเข้าใจหลักการที่สำคัญของระบอบประชาธิปไตย คือ อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนทุกคนมีสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคเท่าเทียมกันทั้งชายและหญิง โดยการเลือกตั้งตัวแทนเข้าไปบริหารประเทศ โดยได้รับการยินยอมจากประชาชน และประชาชนสามารถเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของรัฐ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระบุญเริง อุดมกรกิจโท (เสา)^๑ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การปกครองในระบอบประชาธิปไตยตามทัศนคติของพระสงฆ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัย พบว่า ๑) พระสงฆ์ในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี มีทัศนคติต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยรวมทั้ง ๒ ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านความรู้ความเข้าใจหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนตามหลักกาลามสูตร โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด อภิปรายได้ว่า ประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน เชื่อว่าระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขสามารถสร้างความกลมเกลียวเหนียวแน่นให้กับคนในชาติได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมโชค เหมือนสุดใจ

^๑ พระบุญเริง อุดมกรกิจโท (เสา), “การปกครองในระบอบประชาธิปไตยตามทัศนคติของพระสงฆ์อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี”, วิทยานิพนธ์ สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ๒๕๕๘).

^๒ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนชุมชนวัดปุณณวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัย พบว่า ๑) ประชาชนมีความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยโดยรวมทั้ง ๔ ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านหลักเสรีภาพตามหลักกาลามสูตร โดยรวมพบว่า ประชาชนในอำเภอนิคมนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง มีความคิดเห็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักเสรีภาพอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัย **บุหงา ทาระพันธ์**^๓ ได้วิจัยเรื่อง “ความเข้าใจเรื่องการเมืองการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนช่วงชั้นที่ ๔ : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนโยธินวิทยา อำเภอมือง จังหวัดยโสธร ปีการศึกษา ๒๕๕๐” พบว่า ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนช่วงชั้นปีที่ ๔ คือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ มีความเข้าใจเรื่องการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยและมีการร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับประชาธิปไตยในระดับมาก

ด้านหลักความเสมอภาคตามหลักกาลามสูตร โดยรวมพบว่า ประชาชนในอำเภอนิคมนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง มีความคิดเห็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักความเสมอภาคอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระมหาณรงค์ศักดิ์ วิจิรัมย์**^๔ ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของไทยในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน จังหวัดชลบุรี” พบว่า ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ประชาชนมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดด้านหลักสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล รองลงมาคือ ด้านการเสมอภาค ซึ่งโดยภาพอยู่ในระดับมาก

ด้านที่ ๔ ด้านหลักนิติธรรมตามหลักกาลามสูตร โดยรวมพบว่า ประชาชนในอำเภอนิคมนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง มีความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยด้านหลักนิติธรรม

^๒ สมโชค เหมือนสุดใจ, “ความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนชุมชนวัดปุณณวาส เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร”, **สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

^๓ บุหงา ทาระพันธ์, “ความเข้าใจเรื่องการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนช่วงชั้นที่ ๔ : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนโยธินวิทยา อำเภอมือง จังหวัดยโสธร ปีการศึกษา ๒๕๕๐”, **วิทยานิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐).

^๔ พระมหาณรงค์ศักดิ์ วิจิรัมย์, “การพัฒนาความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของไทยในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน จังหวัดชลบุรี”, **สารนิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยปทุมธานี, ๒๕๕๘).

อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพร วัฒนารณเกียรติ^๕ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ทัศนคติการปกครองระบอบประชาธิปไตยประชาชนตำบลท่าข้าม อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัย พบว่า ๑) ประชาชนมีทัศนคติเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยรวมทั้ง ๓ ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เมื่อเรียงค่าเฉลี่ยตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านอุดมการณ์ทางประชาธิปไตย มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านกระบวนการเลือกตั้ง มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ด้านที่ ๕ ด้านหลักเสียงข้างมากตามหลักกาลามสูตร โดยรวมพบว่า ประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง มีความคิดเห็นทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยด้านหลักเสียงข้างมาก อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิสิษฐ์ วงศ์รัตน์ศิลป์^๖ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตยในเขตอำเภอมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพศชาย ช่วงอายุอยู่ระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๑-๑๕,๐๐๐ บาท มีระดับความคิดเห็นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ในเขตอำเภอมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน ทุกๆ ด้านอยู่ในระดับมาก

๕.๒.๒ จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

จากผลการทดสอบสมมติฐาน สามารถอภิปรายได้ ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตยแตกต่างกัน พบว่าประชาชนที่มี เพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จำลิสเอกสุทัศน์^๗ ผลบุญ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง

^๕ สุภาพร วัฒนารณเกียรติ, “ทัศนคติของประชาชนตำบลท่าข้าม อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ที่มีต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย”, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง, (คณะสังคมศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ๒๕๕๘).

^๖ พิสิษฐ์ วงศ์รัตน์ศิลป์, “ความคิดเห็นของประชาชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตยในเขตอำเภอมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี”, วารสารดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์, ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-เมษายน ๒๕๖๐).

^๗ สุทัศน์ ผลบุญ, “พฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านค้อ อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น”, สารนิพนธ์หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

พฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านค้อ อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านค้อ อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนเพศ อายุ และสถานภาพการสมรส ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลบ้านค้อ อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น อย่างไม่มีนัยสำคัญ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตยแตกต่างกัน พบว่าประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **จันทิมา ทองเจริญ**^๘ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการสื่อสารกับพฤติกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านประชากรกับพฤติกรรมมีส่วนร่วมทางการเมือง สามารถกล่าวได้ดังนี้ นักศึกษาที่มีเพศ อายุ คณะที่ศึกษาในปัจจุบัน และระดับรายได้ของครอบครัวต่างกันจะมีพฤติกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตยแตกต่างกัน พบว่าประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **อรุณลี สีแพรวไพล**^๙ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การรับรู้ข่าวสารและความเข้าใจทางการเมืองของข้าราชการรัฐสภา พบว่า ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส และอัตราเงินเดือนที่แตกต่างกัน ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีระดับการรับรู้ข่าวสารและความเข้าใจการเมืองอยู่ในระดับที่แตกต่างกัน และกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับข่าวสารด้านการเมืองจากสื่อมวลชน และทางสื่อบุคคลที่แตกต่างกันจะมีระดับการรับรู้ข่าวสารและความเข้าใจการเมืองโดยรวมในระดับที่แตกต่างกัน

^๘ จันทิมา ทองเจริญ, "พฤติกรรมการสื่อสารกับพฤติกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง", **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาศิลปศาสตร์**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง ๒๕๕๒).

^๙ อรุณลี สีแพรวไพล, "การรับรู้ข่าวสารและความเข้าใจทางการเมืองของข้าราชการรัฐสภา", **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการสื่อสารมวลชน**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๑).

สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตยแตกต่างกัน พบว่าประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สุชุม เกษรสิทธิ์** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของพนักงานภาคเอกชน : ศึกษากรณีเฉพาะพนักงาน บริษัท เนชั่นพัลลิกซ์กรุ๊ป จำกัด พบว่า "พนักงานส่วนใหญ่รับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากโทรทัศน์เป็นประจำ รองลงมาอ่านหนังสือพิมพ์เป็นครั้งคราว สภาพภูมิหลังของพนักงานที่แตกต่างกันอันได้แก่ ตัวแปรเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ลักษณะงานและรายได้ มีผลต่อพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง การมีความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน และพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และนิตยสารรายสัปดาห์ มีความสัมพันธ์กับการมีความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมทางการเมือง"^{๑๐}

สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตยแตกต่างกัน พบว่าประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีการรับรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **กรรณา ชันทอง** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความรู้เรื่องประชาธิปไตยของพนักงานบริษัท รอยัลอินดัสตรีส์ (ไทยแลนด์) จำกัด มหาชน” ผลการวิจัย พบว่า ความรู้เรื่องประชาธิปไตยของพนักงานบริษัท รอยัลอินดัสตรีส์ (ไทยแลนด์) จำกัด มหาชน โดยรวมทั้ง ๓ ด้าน ๑. ด้านรูปแบบการปกครองแบบประชาธิปไตย ๒. ด้านอุดมการณ์ของประชาธิปไตย และ ๓. ด้านการเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก พนักงาน บริษัท รอยัลอินดัสตรีส์ (ไทยแลนด์) จำกัด พบว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีความรู้เรื่องประชาธิปไตย โดยรวมทั้ง ๓ ด้าน แตกต่างกัน^{๑๑}

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชนในอำเภอนิคมน้ำจืด จังหวัดระยอง

^{๑๐} สุชุม เกษรสิทธิ์, "พฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของพนักงานภาคเอกชน : ศึกษากรณีเฉพาะพนักงานบริษัท เนชั่นพัลลิกซ์กรุ๊ป จำกัด", วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๒).

^{๑๑} กรรณา ชันทอง, “ความรู้เรื่องประชาธิปไตยของพนักงาน บริษัท รอยัลอินดัสตรีส์ (ไทยแลนด์) จำกัด มหาชน”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิตสาขารัฐศาสตร์การปกครอง, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑).

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ด้านหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน

๑) ภาครัฐควรเปิดให้มีการประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้กับบุคคลทุกกลุ่มเพื่อให้มีความเข้าใจที่เป็นมาตรฐานเดียวกันเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย ส่งเสริมการให้ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองระบอบประชาธิปไตย รัฐธรรมนูญ การเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมทางการเมือง สิทธิต่างๆ ความสำคัญของการไปใช้สิทธิและรักษาสีสิทธิแก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีการตื่นตัวทางการเมืองให้มีความสำคัญกับการเมือง

๒) ภาครัฐควรปลูกฝังคุณธรรม ศีลธรรม และการใช้อำนาจอย่างเป็นธรรมแก่ผู้บังคับใช้กฎหมายเพื่อความเท่าเทียมกัน สื่อสารให้กับประชาชนได้เข้าใจในเรื่องของกิจกรรมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อเป็นการเพิ่มประสบการณ์ หรือทักษะความรู้ทางด้านการเมืองให้กับประชาชน และ สื่อต่างๆควรให้ข่าวอย่างสร้างสรรค์ ได้รับรู้หลักของประชาธิปไตยอย่างถูกต้อง

๓) ควรมีการจัดประชุมชี้แจงอธิบายให้กับประชาชนโดยผู้นำของหมู่บ้านแต่ละบ้านที่มีความใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด ประชาสัมพันธ์ให้ข่าวสารการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีความสำคัญและมีความสัมพันธ์กัน เป็นเรื่องของระบอบประชาธิปไตย ประชาชนทราบข่าวสารทางการเมืองก็นำมาพูดคุยกัน นำมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ประชาชนได้รับรู้ถึงข่าวสารการเมืองก็จะทำให้สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้

ด้านเสรีภาพ

๑) ประชาชนผู้เสพข่าวสารข้อมูลจะต้องพิจารณาดี ๆ และพยายามศึกษาข้อมูล และใช้ข้อมูลนั้นแสดงออกอย่างถูกต้อง เพราะคนส่วนใหญ่เข้าถึงข้อมูลได้เร็วเฉพาะข้อมูลบางส่วนเท่านั้น ด้านการศึกษาก็เช่นเดียวกัน ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจถึงเสรีภาพของอำนาจของตนเองที่พึงมีในเรื่องต่างๆ

๒) ผู้นำชุมชนหรือหมู่บ้าน ควรมีการประชุมให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ทราบถึงเสรีภาพของตนเองที่พึงมี ไม่ลิดรอนสิทธิเสรีภาพของประชาชน ควรมีการรณรงค์ให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิให้มากๆ และให้รับรู้ถึงคุณค่าของสิทธิ หรือความสำคัญ เพราะในการใช้สิทธิแต่ละครั้งนั้นจะทำให้เราได้ประโยชน์หรือเสียผลประโยชน์อย่างไร ก็จะทำให้ประชาชนรับรู้ถึงคุณค่าสิทธิที่ตนเองมีอยู่

๓) ภาครัฐควรมีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และมีความยุติธรรม ให้เกิดขึ้นกับเยาวชนคนรุ่นใหม่ การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมตั้งแต่เริ่มแรกหรือจะบรรจุเป็นหลักสูตรในการเรียนการสอน เพื่อปลูกฝังให้เข้าถึงธรรมะอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้คนเรานั้นไม่

กล้าทำความชั่ว มีหิริโอตตัปปะอยู่ในตัวของเยาวชน และผู้ใหญ่ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับเยาวชนด้วย

ด้านหลักความเสมอภาค

๑) ต้องหาแนวทางการลดการแบ่งชนชั้นลงให้มากขึ้นเพื่อยกระดับเรื่องความเสมอภาคให้กับประชาชน เพราะความเหลื่อมล้ำทางฐานะ คนรวยชอบเอาเปรียบคนจน คนมีความรู้เอาเปรียบคนด้อยการศึกษา ใช้อำนาจและปิดบังเปลี่ยนแปลงข้อมูล หรือการปิดหูปิดตาประชาชนอยู่และประชาชนได้รับความลำบากในการทำมาหากินอย่างมาก

๒) ควรให้ประชาชนติดตามตรวจสอบ หน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งควรมีความพร้อมมีการฝึกอบรมให้ความรู้ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ มีหน่วยงานที่คอยตรวจสอบการซื้อเสียงขายเสียงเชิงรุก ไม่ใช่รอรับฟังจากการร้องเรียนของประชาชน กำหนดให้ชัดเจน และทำให้ประชาชนไว้วางใจและเชื่อใจในการทำงานของเจ้าหน้าที่ การตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครก็เป็นสิ่งสำคัญ

ด้านหลักนิติธรรม

๑) เสนอให้มีการแสดงความคิดเห็นทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นให้มากขึ้นกว่าปัจจุบัน ช่วยเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในชุมชน ให้ความรู้และความเข้าใจในหลักธรรมแก่ประชาชนเช่น การทำหน้าที่ของ ส.ส. มีการเคารพต่อเสียงของประชาชน มีการเข้าประชุมอยู่เป็นนิตย มีการเคารพต่อกฎหมาย มีการให้การคุ้มครองหรือรักษาผลประโยชน์ของประชาชน

๒) ควรบังคับใช้กฎหมายให้มีความยุติธรรม มีเหตุผล มีจรรยาบรรณ ควรรับฟังปัญหาของประชาชนแล้วนำมาแก้ไข และรณรงค์ให้ความรู้ถึงการไปทำหน้าที่ในการใช้สิทธิเลือกตั้ง ว่าเป็นสิ่งสำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ด้านหลักเสียงข้างมาก

๑) การนำเอาความคิดเห็นของประชาชนส่วนมากนั้นมารวมมือกันเพื่อแก้ไขปัญหาให้เป็นประโยชน์มากกว่าปัจจุบัน นำความผิดพลาดในอดีตมาเป็นบทเรียน ควรสนับสนุนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เปิดเวทีให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น

๒) ประชาชนควรมีการติดตามการรายงานผลการดำเนินงาน การทำหน้าที่ของเจ้าหน้าที่หรือข่าวสารต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ มีการอัพเดทข้อมูลอยู่ตลอดเวลา ให้รู้ทันต่อเหตุการณ์ จะทำให้เกิดการตื่นตัวทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

๑. ควรส่งเสริมและสื่อสารให้กับประชาชนได้เข้าใจในเรื่องของกิจกรรมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อเป็นการเพิ่มประสบการณ์ หรือทักษะความรู้ทางด้าน

การเมืองให้กับประชาชน และ สื่อต่างๆควรให้ข่าวอย่างสร้างสรรค์ ได้รับรู้หลักของประชาธิปไตย อย่างถูกต้อง ในเรื่องของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย สื่อหรือแหล่งข้อมูล ข่าวสารต่างๆ ที่เสนอข่าวเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยควรให้ข่าวตาม ข้อเท็จจริงให้มากขึ้น

๒. ควรส่งเสริมให้มีแหล่งข้อมูลข่าวสารทางการเมืองในในชุมชนที่มีรูปแบบหลากหลาย เพื่อที่จะเป็นการกระตุ้นความสนใจและสามารถเข้าถึงความต้องการของประชาชนได้มากที่สุด เช่น ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ (SMS, Line Group) มีการจัดเสวนา สัปดาห์ทางการเมืองเพื่อร่วมแสดงความคิดเห็นทางการเมืองขึ้นในชุมชนเพื่อให้ประชาชนทุกคน ได้มีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นต้น

๓. หน่วยงานที่รับผิดชอบหรือที่เกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองในระบอบ ประชาธิปไตย ควรมีความรับผิดชอบและยึดมั่นในจรรยาบรรณในวิชาชีพของตนเพื่อการนำเสนอ ข้อมูลข่าวสารที่เป็นข้อเท็จจริงและมีความถูกต้อง เพื่อประชาชนจะได้บริโภคข้อมูลข่าวสารที่เป็น ประโยชน์

๔. การให้ข้อมูลทางการเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่เป็นข้อเท็จจริงกับ ประชาชน ที่ผ่านมาข้อมูลเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยเป็นเรื่องที่ห่างไกลจากประชาชนมาก ไม่ ว่าจะเป็นกระบวนการสื่อสาร การรับข้อมูลข่าวสารไม่เป็นความจริง และประชาชนในท้องถิ่นไม่ ให้ ความสนใจทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย

๕. ควรมีการให้ความรู้ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้ง ระดับประเทศและระดับท้องถิ่นให้ประชาชนได้เข้าใจถึงบทบาท หน้าที่ สิทธิและประโยชน์ที่ ตนเอง พึงได้รับ

๖. ควรมีการให้ความรู้ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ และข้อคิดที่ ประชาชน ควรเสนอเมื่อได้รับข้อมูลแล้วเพื่อให้รองรับกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของท้องถิ่น และบ้านเมืองในปัจจุบัน

๗. ควรมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้วิพากษ์วิจารณ์ เกี่ยวกับการรับข้อมูลข่าวสาร ผ่าน สื่อต่างๆอย่างมีความทัดเทียมกัน โดยผู้วิพากษ์วิจารณ์นั้น ไม่มุ่งเน้นเฉพาะนักวิชาการ หรือนักการเมืองในท้องถิ่น

๘. ควรจัดให้มีการเรียนรู้ด้านการสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ หรือระบบ อินเทอร์เน็ต ตลอดจนวิธีการใช้และสนับสนุนให้มีระบบคอมพิวเตอร์ใช้ในท้องถิ่นของตน ทั้งฝ่าย ประชาชนและฝ่ายการเมืองท้องถิ่น

๙. ควรจัดงบประมาณเพื่อสนับสนุนกิจกรรมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกๆ ด้านเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น

๑๐. ควรจัดงบประมาณเพื่อสนับสนุนด้านภาษาทางการราชการและการเมือง ซึ่งจะนำไปสู่การนำไปใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ หรือระบบอินเทอร์เน็ต

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

๑. ควรมีการวิจัยเพื่อสำรวจความคิดเห็นของประชาชน เกี่ยวกับการสนับสนุนในด้านต่างๆ เพื่อให้เกิดการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองของประชาชน ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ควรมีการส่งเสริมให้มีแหล่งข้อมูลข่าวสารทางการเมืองในในอำเภอนิคมพัฒนาให้มีรูปแบบหลากหลาย เพื่อที่จะเป็นการกระตุ้นความสนใจและสามารถเข้าถึงความต้องการของประชาชนได้มากที่สุด เช่น ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ (SMS) มีการจัดเสวนาสัปดาห์ทางการเมืองเพื่อร่วมแสดงความคิดเห็น เป็นต้น

๓. หน่วยงานราชการควรจัดอบรมเพื่อส่งเสริมให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยภายในชุมชน ข่าวสารทางการเมืองอุดมการณ์ทางการเมืองระบอบประชาธิปไตย และผลประโยชน์ที่ประชาชนควรจะได้รับ

๔. ประชาชนควรได้รับรู้ข่าวสารการเมือง รับรู้ความเคลื่อนไหวทางการเมืองอย่างชัดเจน และทำให้เกิดความคิด เกิดการรับรู้ข่าวสาร โดยเฉพาะข่าวสารการเมืองในขณะนั้น ประชาชนควรให้ความสนใจคอยติดตาม เพื่อทราบถึงเหตุการณ์บ้านเมืองในขณะนั้นว่าจะดำเนินไปในทิศทางใด ซึ่งข่าวสารการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีความสำคัญและมีความสัมพันธ์กัน เป็นเรื่องของระบอบประชาธิปไตย ประชาชนทราบข่าวสารทางการเมืองจากสื่อเข้ามาพูดคุยกัน นำมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การที่ประชาชนได้รับรู้ถึงข่าวสารการเมืองก็จะทำให้สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้ ส่วนหนึ่งจะทำให้เกิดความรู้สึกที่จะอยากมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น